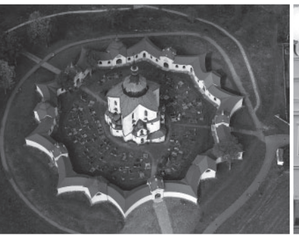

www.architectureweek.cz

architectureweek 2014

architectureweek Praha 2014

8. ročník mezinárodního festivalu architektury a urbanismu
8th international festival of architecture and urbanism

Architektonické dědictví Et ikony architektury
Architectural heritage Et architectural icons

Praha 15. 9. - 12. 10. 2014

Klášter svatého Jiří, Pražský hrad/Convent of St. George, Prague Castle

Prezident České republiky

Miloš Zeman

uděluje

ZÁŠTITU

8. ročníku mezinárodního festivalu

architektury a urbanismu

Architecture Week Praha 2014

15. září – 12. října 2014

v Praze dne 25. února 2014

PhDr. Ivana Kyzourová

Ředitelka odboru památkové péče
Director of the Department of Monument Preservation

Pražský hrad/Prague Castle
Kancelář prezidenta republiky/Office of the president of the Czech Republic
119 08 Praha 1 – Hrad/Prague 1 – Castle
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 373 691
e-mail: Ivana.Kyzourova@hrad.cz
www.hrad.cz

Správa Pražského hradu

Pražský hrad jako učebnice architektonických slohů/Prague Castle as an Architectonic Styles Textbook

Stavební historie Pražského hradu sahá do 9. století. Do jeho podoby postupnými přestavbami zasahovaly střídající se stavební slohy. Zatímco v předrománské době bylo dominantním prvkem opevnění pozůstávající ze sypaného valu, uvnitř kterého se nacházely jednotlivé kamenné stavby (rotunda sv. Víta, bazilika sv. Jiří, knížecí palác), od 12. století se prastaré hradiště začalo přetvářet v dobře opevněný kamenný hrad. Za vlády Karla IV. se knížecí palác změnil ve výstavnou královskou rezidenci, severně od níž začala roku 1344 růst katedrála sv. Víta. Jejím prvním architektem byl Matyáš z Arrasu, po jeho smrti v roce 1352 se díla chopil Petr Parléř. Parléř navrhoval také kostel Všech svatých, ale stejně jako v případě katedrály z něj dokončil jen východní část.

Mnoho z Parléřova díla zničil požár, který v době velkého sucha vypukl 2. června 1541 v jednom domě na Malé Straně a odtud se rychle rozšířil až na Pražský hrad. Zde poškodil kostel Všech svatých, Jiřský klášter, Nejvyšší purkrabství, Černou věž i Daliborku. Zničil vybavení i krov katedrály sv. Víta, poničil její Zlatou bránu a roztavil zvony. Z kostela Všech svatých zbyly jen obvodové zdi, středověká stavba Nejvyššího purkrabství zanikla úplně. Starý královský palác přišel o příznačné stanové střechy, které nad Vladislavským sálem vyprojektoval za časů krále Vladislava II. Jagellonského Benedikt Ried. Náprava škod trvala dlouho a znamenala proměnu podoby Pražského hradu v renesančním a později barokním slohu. Kostel Všech svatých byl renesančně obnoven po roce 1580 a prodloužen až k Vladislavskému sálu Starého královského paláce. Na východním konci hradu vyrostla nová budova Nejvyššího purkrabství, naproti němu honosné paláce pánů z Rožmberka a z Pernštejna. Avšak nejvýraznější ikona renesanční architektury na Pražském hradě – Královský letohrádek Belvedér – začala vznikat ještě před osudným požárem. V nově založené zahradě Pražského hradu její stavbu, jež měla být oslavou habsburské moci, v roce 1538 zahájil český král a budoucí římský císař Ferdinand I. Byla to první významná realizace italských umělců na českém území, zcela mimořádná stavba postavená podle jednotného renesančního konceptu. Po mnoha komplikacích byla dokončena v roce 1564.

Barokní etapa v dějinách Pražského hradu není tolik známá. Asi málokdo ví, že na Pražském hradě působil představitel barokní gotiky Jan Blažej Santini-Aichel, jenž přestavěl Mladotův dům ve Vikářské ulici. V téže době další významný barokní architekt Kryštof Dientzenhofer vedl opravu opěrného systému katedrály sv. Víta. Jeho syn Kilián Ignác pak ve třicátých letech 18. století postavil skleník v Královské zahradě. Ze skleníku se dochovala jen střední část, boční prosklená křídla byla zničena za pruského bombardování v roce 1756. Zásadní přestavba Pražského hradu v době vlády Marie Terezie setřela heterogenní charakter středověké a renesanční zástavby. Průčelí Nového paláce byla sjednocena výškově i členěním. Na místě renesančních paláců pánů z Rožmberka a pánů z Pernštejna vznikl rozlehlý Ústav šlechtičen pro neprovdané šlechtické dcerky. Na opačném konci Hradu, při hlavním vstupu z Hradčanského náměstí, byl vybudován čestný dvůr, který je dodnes využíván pro státní ceremoniály.

Výraznou změnu siluety Pražského hradu přinesl novogotický sloh, v němž byla v letech 1873–1929 dostavěna katedrála sv. Víta s dvouvěžovým západním průčelím. Posledními velkými úpravami prošel Hrad v první polovině 20. století, když byl adaptován na prezidentské sídlo nejprve Josipem Plečnikem, později Otto Rothmayerem a Pavlem Janákem. Plečnik se vztyčením žulového monolitu na III. nádvoří poměřoval s věžemi katedrály sv. Víta, Janák dostavěl torzo barokního Dientzenhoferova skleníku na prezidentskou rezidenci a Rothmayer na místě ubouraného tereziánského křídla spojujícího Ústav šlechtičen s Ludvíkovým křídlem Starého královského paláce vyprojektoval dlážděnou terasu se spirálovým schodištěm.

Ikonické stavby Pražského hradu vyzývají ke konfrontaci dodnes. Tato konfrontace však, jak například ukazují poněkud samoúčelné zásahy do tereziánských fasád II. nádvoří provedené v 90. letech minulého století, nemusí dopadnout vždy šťastně. V místě tak zatíženém historickými významy a provozními požadavky jako je Pražský hrad platí, že zdařilé architektonické intervence vzniknou zpravidla tehdy, pokud jsou vyvolány skutečnou potřebou a zároveň usilují o harmonické souznění s mimořádně silným geniem loci. Tento přístup ke stavebním realizacím na Pražském hradě není projevem konzervativního přístupu či dokonce odporu k současné architektuře, jak občas slýcháme, ale samozřejmým předpokladem kvalitní práce architekta v historickém prostředí.

The construction history of the Prague Castle extends to as far as the 9th century. Constantly changing building styles have been affecting its shape with successive transformations. While in the Pre-Romanesque times the dominant feature was fortification consisting of a dispersed bulwark inside of which there were stone objects such as Rotunda of St. Vitus, Basilica of St. George, or Duke's Palace, from the 12th century onwards the ancient fortified settlement started to transform into a well protected stone castle. During the reign of Charles IV, the Duke's Palace was changed into an imposing royal residence. In 1344, St. Vitus Cathedral began to rise on the north of the residence with the first architect being Matthias of Arras. After his death in 1352 he was replaced with Peter Parler who also designed the Church of All Saints but finished only the eastern part just like he did with the Cathedral.

A large part of Parler's work was destroyed by the fire that broke out on June 2, 1541 during a drought in one of the houses in Malá Strana from where it quickly spread up to the Prague Castle. The fire damaged the Church of All Saints, Convent of St. George, Supreme Burgrave's House, Black Tower as well as Daliborka Tower. It also destroyed the furnishings and a roof frame of St. Vitus Cathedral, its Golden Gate and bells. The Church of All Saints was left with only peripheral walls, the medieval Supreme Burgrave's House vanished completely. The Old Royal Palace lost its typical tent roofs that were designed by Benedict Ried during the reign of Vladislaus II Jagiello. It took long to repair the damages and it changed the appearance of the Prague Castle in the Renaissance and later Baroque style. The Church of All Saints was restored in a Renaissance style after 1580 and was extended up to Vladislaus Hall in the Old Royal Palace. In the east end of the Castle, a new building of the Supreme Burgrave was erected and on the opposite side opulent palaces of the Lords of Rožmberk and Pernštejn. However, the most distinct icon of Renaissance architecture – the Royal Summer Palace – begun to emerge already before the fire. Its construction in the newly established Prague Castle garden was launched in 1538 by the Czech king and future Roman Emperor Ferdinand I as a celebration of the Habsburg power. It was the first significant realization of an Italian artist on the Bohemian territory, an exceptional building made according to a single Renaissance concept. It was finished in 1564 after many complications.

1 – Pohled do gotického opěrného systému vysokého chóru katedrály sv. Víta. V pozadí částečně obnovené románské věže a barokní průčelí (Francesco Caratti?) baziliky sv. Jiří. Foto: © Jan Gloc./A view of the Gothic flying buttresses of the St. Vitus Cathedral. In the background, partly renewed Romanesque towers and Baroque façade (Francesco Caratti?) of the Basilica of St. George. Photo: © Jan Gloc.

The Baroque epoch in the history of the Prague Castle is generally not well-known. Only a few might know that Jan Santini-Aichel, a representative of Baroque-Gothic, re-built Mladota's House in Vikářská Street at the Prague Castle. Another prominent Baroque architect, Christopher Dientzenhofer, led the renovation of the flying buttresses of the St. Vitus Cathedral. His son, Kilian Ignaz, built a greenhouse in the Royal Garden in 1730's. Only the middle part was preserved, the side glassed wings were destroyed during the Prussian bombing in 1756.

A substantial conversion of the Prague Castle in the reign of Marie Therese wiped off the heterogeneous character of the Medieval and Renaissance development. Facades of the New Palace were unified in height as well as articulation. In place of the Renaissance palaces of the Lords of Rožmberk and Pernštejn a vast Ladies' Institute for unmarried noble daughters was built. On the opposite side of the Castle, near the main entrance from Hradčanské Square, an honorary court was made, still used today for state ceremonies.

A significant change of the Prague Castle's skyline was brought by the Neo-Gothic period during which the St. Vitus Cathedral was finished in 1873–1929 adding the two towers on the west front. The final large modifications were made in the first half of the 20th century when it was adapted to be a presidential seat first by Josip Plečnik, and later by Otto Rothmayer and Pavel Janák. Josip Plečnik measured himself with the St. Vitus Cathedral when he erected a granite monolith at the 3rd courtyard, Janák finished the torso of the Dientzenhofer's Baroque greenhouse as a presidential residence, and Rothmayer designed a paved terrace with spiral stairway in the place of partly demolished Theresian wing connecting the Ladies' Institute with Ludwig's wing of the Old Royal Palace.

Iconic buildings of the Prague Castle still call for confrontation. This confrontation however, might not always end well, as the somewhat purposeless interventions to the Theresian façades at the 2nd courtyard made in the 1990's show. Burdened with historical meanings and operating requirements as much as the Prague Castle is, what applies for it is that successful architectonic interventions usually arise when they're provoked by a real need and at the same time strive for harmonic consonance with exceptionally strong genius loci. This approach to the architectonic realizations at the Prague Castle is not an expression of conservative approach or even aversion to the contemporary architecture as we sometimes hear it's an obvious precondition for an architect working responsibly in a historical environment.

1 – Královský letohrádek. Pro českého krále a římského císaře Ferdinanda I. jej stavěli Paolo della Stella, Hans Tirol a Bonifác Wolmut. Již z dálky zaujme křivka střechy ve tvaru obráceného lodního kýlu a arkádový ochoz v přízemí. Bohatá sochařská výzdoba letohrádku se vztahuje k námětům z antické mytologie a historie. V letech 2004–2012 byla stavba náročně restaurována. Foto: © Jan Gloc./Royal Summer Palace. Built by Paolo della Stella, Hans Tirol, and Bonifác Wolmut for Ferdinand I, Czech King and Roman Emperor. Line of a roof in the shape of a reversed keel as well as arcade gallery in the ground floor attracts the attention from a distance. A rich sculptural ornamentation relates to ancient mythology and history. The building was exigently restored during 2004–2012. Photo: © Jan Gloc.

2 – Kaple sv. Kříže byla postavena podle návrhu Anselma Luraga v roce 1753 na místě starších budov. V letech 1852–1858 byla přestavěna a bohatě vyzdobena. Před několika lety prošla celkovou stavební adaptací a restaurováním pro účely stálé expozice Svatovítského pokladu. Ta byla v kapli zpřístupněna v prosinci roku 2011. Foto: © Jan Gloc./The Chapel of Holy Cross was built according to design by Anselm Lurago in 1753 in the place of older buildings. In 1852–1858 it was rebuilt and lavishly decorated. A few years ago, it was completely adapted and restored for a permanent exhibition of the St. Vitus treasure, opened to public in 2011. Photo: © Jan Gloc.

Marie Noël Tournoux

World Heritage Centre UNESCO

7, Place de Fontenoy, Paříž/Paris
Francie/France

tel.: +33 145 682 496
e-mail: wh-info@unesco.org

www.whc.unesco.org

Under the patronage of UNESCO

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Je mi ctí podílet se na Architecture Week Praha a chtěla bych vám jménem generálního ředitele UNESCO poděkovat za pozvání. Mé upřímné poděkování patří hlavnímu městu Praha a institucím České republiky za jejich vřelé přijetí a za umožnění pořádání této významné události. Upřímně děkuji a blahopřeji také organizátorům Architecture Week Praha 2014 za tuto skvělou iniciativu.

Města

- Jsem velmi vděčná za příležitost zúčastnit se dnešní konference, protože „města a architektura jsou pro UNESCO důležité".
- I když se skutečnost, že více než polovina lidské populace dnes žije v městských oblastech, dostala v posledních letech do značné pozornosti, mnohem méně se mluví o vztahu mezi kulturou, dědictvím a rozvojem měst a architektury.
- Stále více dnes pozorujeme napětí mezi starou a údajně moderní architekturou. Je to ale opravdu napětí mezi starým a novým, nebo spíše mezi architekturou a „výstavbou"?
- Vytváření udržitelnějšího městského prostředí a rozvoj kvalitní architektury vyžaduje snahu o harmonický přechod mezi minulostí, současností a budoucností. Ke zlepšení životních podmínek a kvality života občanů je pravděpodobně nejvhodnější holistický přístup. Město musí využít své hmotné a nehmotného dědictví jako stimul pro kulturní tvořivost, inovaci a regeneraci měst a pro rozvoj nové, kvalitní architektury.
- Jak prokazují neúspěchy mnoha projektů probíhajících od poloviny 20. století, vývoj není synonymem samotného ekonomického růstu. Modernizace není synonymem standardizovaných výškových budov. Města musejí být kreativní a inovativní a přetransformovat se do nové formy urbanismu založené na kultuře a dědictví. Princip univerzálnosti tady nefunguje.

Místa světového dědictví

- Úmluva o světovém dědictví UNESCO si klade za cíl obhajovat genius loci, hodnotu jedinečnosti městského prostředí.
- Města a městské celky obecně jsou dnes nejvíce zastoupenou kategorií hmotného světového kulturního dědictví UNESCO. Jednou z hlavních výzev, se kterými se města spadající pod světové dědictví potýkají, je řízení změn při současném respektování základních hodnot, které uznává mezinárodní společenství reprezentované Výborem pro světové dědictví.
- Světové dědictví není jen o ochraně, ale také o vývoji. To je důvodem, proč se UNESCO zaměřuje na urbanizaci, zejména na organizování udržitelnějšího procesu urbanistiky podporujícího integraci environmentálních, sociálních a kulturních aspektů do fází plánování, projektování a realizace nových budov.
- Seznam světového dědictví nejenom odráží výjimečnou světovou hodnotu, ale mnohem víc: odkazuje na dlouhodobý závazek a partnerství. Jedním z cílů Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví je prosazovat uplatňování obecné politiky usilující o to, aby kulturní a přírodní dědictví získalo svou funkci v životě společnosti a aby se ochrana tohoto dědictví stala součástí komplexních programů plánování.
- Historická města mohou nabídnout cenné poznatky o tom, jak byl tento proces řízen v minulosti, a také klíč k tomu, jak toho lze dosáhnout i v současnosti a budoucnosti.
- Diskuse týkající se konkrétního ohrožení měst světového dědictví, koncepty, jako jsou například vizuální vlivy a integrita, zvyšující se počet problémů ochrany týkajících se současných urbanistických a architektonických zásahů v městských celcích světové hodnoty nebo jejich bezprostřední blízkosti, vedly Výbor pro světové dědictví k tomu, že požádal o nová opatření a nové směry politiky, čímž se UNESCO zapojilo do politického procesu a získalo možnost vypracovat v rámci strategií pro obnovu a rozvoj měst aktualizované mezinárodní směrnice pro městské památkové rezervace.

Přístup k ochraně historické městské krajiny

- Tento proces byl završen dne 10. listopadu 2011, kdy členské státy UNESCO jednomyslně přijaly Doporučení o ochraně historické městské krajiny, jako nezávaznou mezinárodní právní normu doporučujícího charakteru.
- Tento normativní nástroj nemá za cíl nahradit stávající doktríny nebo přístupy k ochraně; je to spíše další prostředek pro integraci politiky a postupů ochrany hmotného prostředí do širších cílů politiky rozvoje měst při respektování zděděných hodnot a tradic různých kulturních kontextů a se zahrnutím všech zúčastněných stran.
- Přístup k ochraně historické městské krajiny podporuje myšlenku, že ochrana městského kulturního dědictví je nedílnou součástí procesů současného rozvoje a modernizace měst. Je to pokus přeorientovat rozvoj měst tak, aby se stal komplexnějším procesem, a zvýšit dlouhodobou udržitelnost plánování a vlivů projektů s ohledem na stávající hmotné prostředí, nehmotné dědictví, kulturní rozmanitost, sociálně-ekonomické a ekologické faktory a místní společenské hodnoty.
Doporučení současně chápe význam růstu a dynamiky měst. Historické vrstvení měst ukazuje, že je potřebná rovnováha mezi ochranou a novým vývojem, a že nové vrstvy mohou obohatit strukturu dědictví a kulturní hodnoty podporující přetrvávání zdravé a udržitelné městské ekologie.
- Přístup k ochraně historické městské krajiny vyzývá autority rozhodující o rozvoji, dotčené instituce, odborníky, zástupce občanské společnosti a aktéry měst obecně, aby se podívali na město z jiné perspektivy, než je obvyklé. Znamená to zavedení tohoto nového nástroje v konkrétním kontextu krajin, jeho rozšíření napříč jejich územím, umožnění jeho realizace prostřednictvím formulování a přijetí podpůrných politik a sledování jeho vlivu na zachování a řízení historických městských celků.
- Věříme, že toto Doporučení o ochraně historické městské krajiny se stane účinným nástrojem rozvoje městské politiky. Jeho holistický přístup by mohl přivést rozhodovací autority k „teritoriálnímu vnímání" svých měst s cílem identifikovat fyzická a historická spojení, která tato města definují a různé „zóny vlivu" z okolního prostředí.
- Doporučení o ochraně historické městské krajiny je politickým vodítkem pro národní a místní orgány; aby však mohlo být účinně implementováno, musí být přizpůsobeno místním podmínkám.
- Na podzim roku 2015 bude Generální konference UNESCO přezkoumávat implementaci tohoto Doporučení ve světovém měřítku. Je proto nezbytné, aby byl do té doby dosažen viditelný pokrok při využívání tohoto normativního nástroje. Podpora měst by byla velmi cenná, zejména s cílem vytvořit vzorové příklady použití přístupu k ochraně historické městské krajiny a podpořit celosvětovou aktivitu UNESCO, aby se toto Doporučení mohlo stát klíčovým nástrojem pro udržitelný rozvoj měst v rámci agendy pro rozvoj po roce 2015. Ráda bych tedy povzbudila města, která se účastní tohoto fóra, aby se společně s UNESCO zapojila do podpory přístupu ochrany historické městské krajiny.

Závěr

- Na závěr bych vás chtěla ujistit o závazku UNESCO spolupracovat s řadou různých aktérů a zúčastněných stran a vítat iniciativu občanských společností.
- Jsme přesvědčeni, že pouze vzájemnou společnou spoluprací se všemi zúčastněnými stranami, a zejména s městy, můžeme doufat v dosažení našeho společného cíle, kterým je podporovat udržitelný rozvoj měst a kvalitní architekturu jako prostředek k vytvoření takové budoucnosti, po které toužíme.

It is an honour to participate in the Architecture Week Prague and I wish to thank you in the name of the Director General of UNESCO for inviting. My sincere thanks go to the City of Prague and the Czech Republic authorities for their warm welcome and for hosting this important event. My sincere thanks and congratulations go to the organizers of the Architecture Week Prague 2014 for this wonderful initiative.

Cities

- I am very grateful for the opportunity to participate in today's conference because "cities" and architecture matter to UNESCO.
- While the fact that more than half of the human population now lives in urban areas has drawn considerable attention in recent years, far less has been said about the relationship between culture, heritage and urban development and architecture.
- More and more today we see tension between the old and allegedly modern architecture. But are we sure this is tension between old and new or between architecture and "construction"?
- Developing a more sustainable urban environment and developing quality architecture implies striving for a harmonious continuum between the past, present and future. A holistic approach is likely to improve citizens' welfare and quality of life. Cities must utilize their built and intangible heritage as drivers of cultural creativity, innovation and urban regeneration and to design new quality architecture.
- As demonstrated by the failure of many projects underway since the middle of the 20th Century, development is not synonymous with economic growth alone. Modernization is not synonymous to standardized high rise buildings. Cities need to be creative and innovative and move to a new form of urban development based on culture and heritage. The one size fits all approach doesn't work.

World Heritage Cities

- Advocating the sense of place, the value of uniqueness of an urban environment is highlighted by the World Heritage Convention List.
- Cities and urban ensembles in general are today the most represented category of properties on the World Heritage List and one of the main challenges WH Cities must face is managing change whilst respecting the core values recognized by the international community as represented by the World Heritage Committee.
- World heritage is not just about preservation it is also about development, and this is why UNESCO has focused on urbanization, in particular to guide a more sustainable process of urban design promoting an integration of environmental, social and cultural concerns into the planning, design and implementation phases of new buildings.
- And, while the World Heritage List reflects Outstanding Universal Value, it does more than this, it refers to a longstanding commitment and partnership. One of the aims of the World Heritage Convention is to advocate the adoption of a general policy which aims to give the cultural and natural heritage a function in the life of the community and to integrate the protection of that heritage into comprehensive planning programmes.
- Historic cities can offer valuable insights into how this process was managed in the past and clues to how this may be achieved today and tomorrow.
- Discussions regarding specific threats to World Heritage cities, concepts such as visual impact and integrity, the increasing number of conservation issues relating to contemporary urban and architectural interventions in or in the immediate vicinity of urban ensembles of heritage value have led the World Heritage Committee to request new tools and new policy guidelines and this has led UNESCO to engage in a policy process to elaborate updated international guidelines for urban conservation as part of strategies for urban regeneration and development.

Historic Urban Landscape Approach

- This process culminated on 10 November 2011 with the unanimous adoption by UNESCO Member States of the Recommendation on the Historic Urban Landscape, a non-binding international 'soft-law'.
- This normative instrument does not aim at replacing existing doctrines or conservation approaches; rather, it is an additional tool to integrate policies and practices of conservation of the built environment into the wider goals of urban development policies in respect of the inherited values and traditions of different cultural contexts and by including all stakeholders.
- The Historic Urban Landscape approach supports the idea that conservation of urban heritage is an integral part of contemporary urban development and modernization processes. It is an attempt to refocus urban development to become a more inclusive process and to increase the long-term sustainability of planning and design interventions by taking into account the existing built environment, intangible heritage, cultural diversity, socio-economic and environmental factors and local community values.
The Recommendation also recognizes the importance of the growth and dynamism of cities. The historic layering of cities demonstrates that a balance between preservation and new development is necessary, and that new layers can enrich heritage fabric and cultural values promoting the perpetuation of a healthy and sustainable urban ecology.
- The Historic Urban Landscape approach invites decision and development policy makers, concerned institutions, experts, the civil society and cities actors in general to look at the city from a different perspective than the one usually adopted. This implies the adaptation of this new instrument to the countries' specific contexts, its dissemination widely across their national territories, facilitating its implementation through formulation and the adoption of supporting policies and monitoring its impact on the conservation and management of historic urban ensembles.
- It is our hope that the Recommendation on the Historic Urban Landscape will become an effective tool for urban policy development. Its holistic approach would bring decision makers to a "territorial reading" of their cities to identify the physical and historical connectivity defining them and the different "zones of influence" surrounding them.
- The Recommendation on the Historic Urban Landscape is a policy guideline for national and local authorities; however in order for it to be effectively implemented, it must be adapted to the local context.
- In fall 2015, the General Conference of UNESCO will review the implementation of the Recommendation at the global level. It is therefore essential that, by then, substantial progress be achieved in the utilization of this normative instrument. The support of Cities would be highly valued, notably to develop reference examples of application of the Historic Urban Landscape approach and to support UNESCO's action worldwide to promote the Recommendation as key tool for sustainable urban development, in the framework of the post-2015 development agenda. I would like therefore to encourage the Cities participating in this forum to engage with UNESCO in promoting the Historic Urban Landscape Approach.

Closure

- In closing I would like to ensure you of UNESCO's commitment to the cooperation with many different actors and stakeholders and welcomes civil society initiatives.
- We are convinced that only through concerted joint cooperation with all stakeholders concerned, and especially Cities, can we hope to meet our common objective of promoting sustainable urban development and quality architecture as a means of fostering the future we want.

JUDr. Michal Hašek

Předseda Asociace krajů ČR a hejtman Jihomoravského kraje
/President of the Association of Regions of the Czech Republic and Governor of the South Moravian Region

Sídlo:
Asociace krajů ČR/Association of Regions of the Czech Republic
Zborovská 11, Praha 5/Prague 5, Česká republika/Czech Republic

Korespondenční adresa:
Kancelář Asociace krajů ČR/Office of the Association of Regions of the Czech Republic
Magistrát hlavního města Prahy
Mariánské náměstí 2, Praha 1/Prague 1, Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 236 003 481
e-mail: indrova@asociacekraju.cz

Asociace krajů České republiky dlouhodobě podporuje festival architektury Architecture Week 2014. Není to podpora formální, ale zcela cílená. Architektura je živou součástí života regionů. Chápeme ji jakou součást tvorby prostředí, ve kterém se vyvíjí život občanů krajů, jako prostředek pro naplnění představ o lepší budoucnosti a jako tvorbu stopy, kterou zanecháme našim potomkům stejně tak, jako naši předchůdci tvořili tvář měst a krajiny, ve které dnes žijeme a působíme.

Architektura je především zodpovědnost. To, co se dnes podaří vytvořit, ovlivní život mnoha generací, které přijdou po nás. Je ctí být u toho, je povinností podílet se na progresivní prezentaci smyslu a významu architektury.

Jako jihomoravský hejtman mám velmi blízko ke stopám, které v našem kraji zanechala architektura, například v podobě Lednicko-Valtického areálu, který je nejrozsáhlejším krajinným celkem v Evropě a od roku 1996 je zapsán jako součást světového a kulturního dědictví UNESCO. Je považován za nejrozsáhlejší člověkem vymodelované území v Evropě a často se symbolicky označuje jako zahrada Evropy. Náročnost a schopnost udržovat toto dědictví, tento odkaz doby dávno minulé, je zároveň základním předpokladem k vytváření pokorné úcty a respektu k architektuře jako komplexnímu oboru lidského umění a zároveň úcty k vlastní historii a kulturnímu odkazu spojenému s přetrvávající hodnotu tohoto překrásného díla.

Vklad, který tento architektonický skvost přináší regionu jižní Moravy, je nedocenitelný. Atraktivita tohoto skvostu je významnou hnací silou pro rozvoj turistického ruchu Jihomoravského kraje, je významným centrem kulturního a společenského života regionu a ve své komplexnosti tak doslova staví pomník architektuře, která významně ovlivňuje historii a podobu regionu a i dnes ovlivňuje jeho každodenní život, prosperitu i hospodářství.

Jako předseda Asociace krajů České republiky mám možnost vnímat spojení a vliv architektury v celé České republice a ve všech jejích krajích. Neexistuje v republice region, kde by se architektura pozitivně nepodepsala, ať už v historickém kontextu, tak v nové, dynamické podobě, spojené s rozvojem a moderním životem v krajích. Přeji zdar festivalu architektury a úspěšný ročník Architecture Week 2014.

The Association of Regions of the Czech Republic has long supported the festival of architecture Architecture Week 2014. It is not a formal support, but fully targeted.

Architecture is a vital part of life in the regions. We see it as one of elements creating the environment, in which citizens of regions are living their lives, as the means for fulfilling the expectations of a better future, and as making a trace to be left to our descendants, just as our predecessors formed the faces of cities and landscapes in which we live and work.

Architecture is primarily a responsibility. What we are now able to create will affect the lives of many generations that come after us. It is an honour to have share in this process and it is an obligation to contribute to a progressive presentation of the meaning and significance of architecture.

As the Governor of the South Moravian Region, I am very close to the marks left in our region by architecture, for example in the form of Lednice-Valtice area, which is the largest landscape unit in Europe since 1996 and is registered as a part of the World Heritage List. It is considered the largest man-made territory in Europe and it is often symbolically referred to as the Garden of Europe. The difficulty and the ability to maintain this heritage, this trace of ancient times, is also a prerequisite for developing a sense of humble reverence and respect for the architecture as a complex field of human art and, at the same time, respect for our own history and cultural heritage associated with the continuing value of this wonderful work.

The benefit brought by this architectural treasure to the region of South Moravia is priceless. The attractiveness of this jewel is a major driving force for the development of tourism in South Moravia, as it is an important centre of cultural and social life of the region and in its complexity it literally builds a monument for architecture, significantly affecting the history and image of the region and even today affecting its daily life, prosperity and economy.
As the President of the Association of Regions of the Czech Republic I have an opportunity to perceive connections and influence of architecture in the whole Czech Republic and in all its regions. There is no region in our country where the architecture would not be positively reflected, both in a historical context and in a new dynamic form, associated with development of a modern life in the regions.

I wish the festival of architecture every success in the forthcoming year of the Architecture Week 2014.

Martin Netolický

Hejtman/President

Krajský úřad Pardubického kraje
Regional Authority of the Pardubice Region
Komenského nám. 125, Pardubice
Česká republika/Czech Republic

www.pardubickykraj.cz

Člověk ani nemusí být znalcem architektury, aby poznal, že krásné prostředí s dobrými užitkovými vlastnostmi mu zpříjemňuje život, pozitivně ovlivňuje jeho náladu a někdy mu i dodává energii.

V Pardubickém kraji máme takových staveb poměrně hodně. Kromě těch opravdu historických, hradů, zámků či kostelů, to jsou zejména díla architektů 20. století a samozřejmě také některé stavby současných autorů.

Také Pardubický kraj a jeho příspěvkové organizace mají tu čest některé z těchto cenných staveb využívat. Jedna z budov Krajského úřadu Pardubického kraje vznikla podle návrhu architekta Ladislava Machoně pro tehdejší Ředitelství pošt a telegrafů ve 20. letech minulého století a dodnes působí velmi moderním, důstojným a inspirativním dojmem. Před několika lety kraj zachránil před zbouráním bývalou reálku architekta Františka Schmoranze z 2. poloviny 19. století a po přestavbě ji také využíváme pro náš úřad. Nyní zvažujeme koupi několika historických domů na Příhrádku v těsném sousedství pardubického renesančního zámku, který spravujeme. Po rekonstrukci by mohly sloužit našim kulturním institucím.

Mrzí mě však stav dvou dalších významných budov v Pardubicích – – Winternitzových mlýnů a nádraží. Obě potřebují velké investice a větší zapojení do infrastruktury města. Pardubický kraj se spolu s městem Pardubice podílí na projektu takzvaného Přednádraží, které by mělo být organickým propojením různých druhů dopravy, ale zároveň také příjemným místem pro čekání či odpočinutí cestujících.

Městem, kde se daří propojovat historické kulturní dědictví se současnou architekturou, je v našem kraji především Litomyšl. Zámek zařazený na seznamu památek UNESCO, je každoročně místem mezinárodního operního festivalu na zámeckém nádvoří. Do okolní krajiny ale zapadly i nové budovy krytého plaveckého bazénu od ateliéru ARCHITEKTI D.R.N.H. a modlitebny Církve Bratrské Zdeňka Fránka. Pardubický kraj letos v létě otevřel v Litomyšli také rekonstruované muzeum s moderní přístavbou podle návrhu architekta Josefa Pleskota.

Pardubický kraj už několik let spolupracuje s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a Svazem podnikatelů ve stavebnictví na vyhlašování Stavby roku Pardubického kraje. Není to soutěž jen architektonická, posuzují se také práce projektové a technické provedení. Jsem rád, že jsme mohli na Achitecture Week Praha přestavit také tyto pozoruhodné stavby, které vznikly na různých místech Pardubického kraje v posledních letech. A věřím, že někdo ze šikovných dětí z Pardubic, Chrudimi a Moravské Třebové, které zde vystavovaly své kresby v projektu Hravý architekt, se k autorům těch nejzajímavějších staveb roku časem připojí.

You do not have to be an expert in architecture to realize that a beautiful environment with good functional properties makes you more comfortable, positively affects your mood and sometimes even boosts your energy.

There is an immense number of such buildings in the Pardubice Region. In addition to those with true historical value, castles, chateaux and churches, they include mainly the works of the 20th century architects and of course some buildings designed by contemporary authors.

The Pardubice Region and its semi-budgetary organizations have the honour of using some of these valuable buildings. One of the buildings of the Regional Authority of the Pardubice Region was designed by the architect Ladislav Machoň for the then Directorate of Posts and Telegraphs in the 1920s and continues to maintain its very modern, dignified and inspiring look. Several years ago, the Regional Authority saved the former secondary school designed by František Schmoranz from the second half of the 19th century from demolition and after its reconstruction it is also used by the authority. Currently, we are considering the purchase of several historical houses in the picturesque area of "Příhrádek" in the vicinity of the Pardubice Renaissance chateau which is under our administration. After reconstruction they could be used by our cultural institutions.

However, I am concerned about two other important buildings in Pardubice – the Winternitz Mills and the main railway station. Both require a major investment and a greater involvement in the city's infrastructure. The Pardubice Region, along with the city of Pardubice, is involved in the project of "Přednádraží" (area in front of the railway station), which should become an organic integration of different modes of transport, but also a pleasant place where passengers waiting for their connection could rest.

In our region, Litomyšl is a perfect example of a town where historical cultural heritage is successfully combined with modern architecture. The chateau complex, listed as a UNESCO World Heritage Site, hosts an annual international opera festival in the chateau courtyard. The new building of the indoor swimming pool designed by ARCHITEKTI D.R.N.H. and the House of Prayer for Bretheren designed by Zdeněk Fránek fit well into the surrounding landscape. This summer, the Pardubice Region has also opened a renovated museum with a modern extension in Litomyšl, based on the design of the architect Josef Pleskot.

Together with the Czech Chamber of Certified Engineers and Technicians and the Association of Building Entrepreneurs of the Czech Republic, the Pardubice Region has staged the Building of the Year in the Pardubice Region competition for several years. It is not only an architectural competition, as project work and technical implementation are also evaluated. I am glad that we could present these remarkable buildings which have emerged in different places of the Pardubice Region in recent years at the Architecture Week Prague. I believe that some of the skilful children from Pardubice, Chrudim and Moravská Třebová who displayed their drawings here under the project Playful Architect will later join the authors of the most interesting buildings of the year.

Po stopách moderní architektury Pardubického kraje
In the Footsteps of Modern Architecture in the Pardubice Region

Pardubický kraj, kraj významných architektonických památek/Pardubice Region – the region of outstanding architectural monuments

Vydejte se po stopách staveb, které mají svoji nenahraditelnou architektonickou hodnotu. V Pardubickém kraji jich naleznete bezpočet. Svými realizacemi obohatily toto území i takové osobnosti, o nichž se dočtete v učebnicích studentů architektury. Jsou mezi nimi například Josef Gočár, Pavel Janák nebo Jan Kotěra. Ze současných es architektury můžeme uvést Zdeňka Fránka nebo Josefa Pleskota. Když už zmiňujeme architekta Janáka, není možno nevzpomenout jeho nejvýznamnější stavbu, kterou je pardubické krematorium postavené ve slohu národního dekorativismu. Právě zde ztvárnil jeden z největších českých herců, Rudolf Hrušínský, svoji nezapomenutelnou roli Karla Kopfrkingla ve filmu Juraje Herze s názvem Spalovač mrtvol. Není na co čekat, jen ho objevovat a obdivovat...

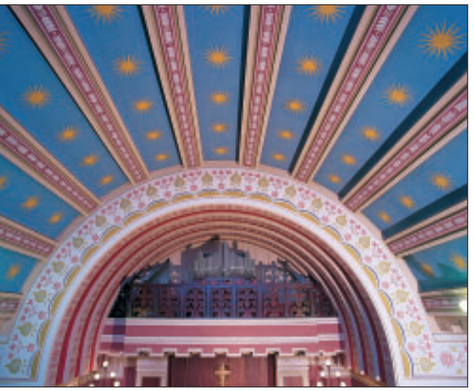

Follow in the footsteps of buildings that have an irreplaceable architectural value. The Pardubice Region boasts an immense number of them. Many leading Czech architects, described in the textbooks of architecture students, contributed with their works to the local landscape. These include, for example, Josef Gočár, Pavel Janák and Jan Kotěra or the current first-rate architects Zdeněk Fránek and Josef Pleskot. Mentioning the architect Janák, one must not forget his most important achievement – the Pardubice crematorium built in the style of „national decorativism". It was here where one of the greatest Czech actors, Rudolf Hrušínský, played his memorable role of Karel Kopfrkingl in Juraj Herz's The Cremator (Spalovač mrtvol). Don't wait and start discovering and admiring the region!

Více informací na/You can find more information on www.vychodnicechy.info

Automatické Winternitzovy mlýny/Automated Winternitz Mills

Mezi Mosty 436, Pardubice
autor/architect: Josef Gočár
realizace/built in: 1909–1911
přestavby/reconstructions in: 1919, 1922, 1926
Mlýny si nechali postavit továrníci Egon a Karel Winternitzové na břehu řeky Chrudimky podle návrhu Josefa Gočára. Fasáda stavby je zdobena vystupujícími kruhy a prokrajovanými čtverci. Automatické mlýny jsou dokladem Gočárova přechodu od moderny ke kubismu./The mills were built for the factory owners Egon and Karel Winternitz on the banks of the river Chrudimka based on the design of Josef Gočár. The facade of the building is decorated with bulging circles and recessed squares. The Automated Mills mark Gočár's transition from modernism to cubism.

Lázeňský dům (Pavilon „Gočárův")/Spa Building ("Gočár" Pavilion)

Lázně Bohdaneč
autor/architect: Josef Gočár
autor nástavby patra/architect of additional floor: Antonín Hilse
realizace/built in: 1912–1913
nástavba/additional floor: 1925
V areálu lázní se nachází monumentální kubistický pavilon architekta Josefa Gočára. Pro objekt jsou typické šikmé trnože, kosé římsy, štíhlé pilíře a lomené okenní tabule, které dotvářejí kubistický charakter objektu./The spa complex includes a monumental cubist pavilion designed by Josef Gočár. The building is characterised by slanting cornice, slender pillars and triangular bay windows, which complete the cubist design of the building.

Krematorium/Crematorium

Pod Břízkami 990, Pardubice
autor/architect: Pavel Janák

realizace/built in: 1921–1923
Krematorium v Pardubicích bylo postaveno podle návrhu architekta Pavla Janáka v rondokubistickém stylu. U nástupního schodiště se nacházejí dvě sochy světlonošů od olomouckého sochaře Karla Lenharta. Obřadní síň je vyzdobena malbou Františka Kysely. V roce 2009 byla zakončena rekonstrukce objektu, jejíž náklady činily téměř 20 milionů korun. Do širšího povědomí je objekt zapsán díky filmu Juraje Herze Spalovač mrtvol z roku 1968.
/The crematorium in Pardubice was designed by Pavel Janák in a rondocubist style. The main staircase features two statues of torch-bearers made by the sculptor Karel Lenhart from Olomouc. The ceremonial hall is decorated with a painting by František Kysela. In 2009, a reconstruction amounting to almost 20 million Czech crowns was completed. The building became famous thanks to the 1968 film The Cremator (Spalovač mrtvol) by Juraj Herz.

Anglobanka

náměstí Republiky 222, Pardubice
autor/architect: Josef Gočár
realizace/built in: 1923–1924
Dílo proslulého architekta Josefa Gočára vyniká průčelím s hranatými polosloupy. Gočár při realizaci stavby bral v potaz těsnou blízkost pozdně gotické městské věže a k potažení nízkých pultových střech bankovního domu použil měděný plech, který je umístěn i na proslulé střeše sousední tzv. Zelené brány./The work of the famous architect Josef Gočár is remarkable for its facade with square half-columns. When designing the Anglobanka, Gočár took into account its close proximity to the Late Gothic town gate and used a copper sheet to coat the low shed roofs, as copper plates also cover the famous roof of the nearby Green Gate.

Komplex jezu, zdymadla, mostu a hydroelektrárny/Weir, lock, bridge and hydroelectric power plant complex

Hradecká, Přelouč
autor/architect: František Roith
realizace/built in: 1921–1928

Monumentální soustavu jezu, zdymadla, mostu a hydroelektrárny na Labi vystavěla podle projektu architekta Františka Roitha pražská firma Kapsa a Müller. Na tomto díle je patrné rázné odmítnutí secesní estetické formy ze strany přívrženců moderního neoklasicismu./The monumental system comprising a weir, lock, bridge and a hydroelectric power plant on the Elbe was designed by František Roith and built by the Prague company Kapsa a Müller. This work clearly illustrates the outright rejection of the Art Nouveau aesthetic form by the proponents of modern neoclassicism.

Městské (Roškotovo) divadlo/Roškot's Theatre

Husova 1062, Ústí nad Orlicí
autor/architect: Kamil Roškot

realizace/built in: 1930–1935
Projekt respektovaného pražského architekta Kamila Roškota je odborníky vnímán jako jeden z nejvýznamnějších příkladů avantgardní architektury u nás. Projektová dokumentace orlickoústeckého divadla byla dokonce vybrána mezi deset nejvýznamnějších příkladů české architektury 20. století na výstavě 10 STOLETÍ ARCHITEKTURY, která se konala v areálu Pražského hradu v roce 2001.

The project of the respected architect Kamil Roškot from Prague is seen by experts as one of the most important examples of avant-garde architecture in our country. The project documentation of the Roškot's theatre was even selected among the top ten examples of Czech architecture of the 20th century at the exhibition 10 CENTURIES OF ARCHITECTURE, held at the Prague Castle in 2001.

Železniční nádraží/Railway Station

náměstí Jana Pernera 217, Pardubice
autoři/architects: Karel Řepa, Josef Danda, Karel Kalvoda
realizace/built in: 1948–1958
Vzdušná budova železničního nádraží v Pardubicích představuje jeden z nejlepších počinů poválečného funkcionalismu na českém území. Autory projektu jsou pardubičtí architekti Karel Řepa a Karel Kalvoda, kteří na tomto projektu spolupracovali se specialistou na dopravní stavby, architektem Josefem Dandou. Užší stěny nádražní haly jsou vyzdobeny barevnými mozaikami s náměty kosmu, zvěrokruhu a drážní turistiky./The airy building of the main railway station in Pardubice is one of the best achievements of post-war functionalism on Czech territory. The building was designed by two architects from Pardubice: Karel Řepa and Karel Kalvoda, who cooperated on this project with Josef Danda, an architect specialising in transport buildings. The walls of the station hall are decorated with colourful mosaics featuring space, zodiac and rail tourism motifs.

1 | | 3
2 | | 4

1 – Krematorium Pardubice/Crematorium Pardubice
2 – Lázeňský dům (Pavilon „Gočárův"), Lázně Bohdaneč/Spa Building ("Gočár" Pavilion), Lázně Bohdaneč
3 – Automatické Winternitzovy mlýny, Pardubice/Automated Winternitz Mills, Pardubice

1 – Železniční nádraží, Pardubice/Railway Station, Pardubice
2 – Anglobanka, Pardubice/Anglobanka, Pardubice
3 – Komplex jezu, zdymadla, mostu a hydroelektrárna, Přelouč/Weir, lock, bridge and hydroelectric power plant complex, Přelouč
4 – Městské (Roškotovo) divadlo, Ústí nad Orlicí/Roškot's Theatre, Ústí nad Orlicí

Soutěž Stavba roku Pardubického kraje/The Building of the Year competition in the Pardubice Region

Jednou za dva roky vyhlašuje Pardubický kraj spolu s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a Svazem podnikatelů ve stavebnictví soutěž Stavba roku. V posledním ročníku hodnotila odborná porota v čele s 1. náměstkem hejtmana Romanem Línkem celkem 22 přihlášených staveb. Porotce nejvíce zaujala rekonstrukce historické budovy Univerzity Pardubice na IT centrum, nové wellness centrum na Seči a Cesta od renesance k baroku v Moravské Třebové. Ocenili také rekonstrukci fary v Dašicích na rodinný dům, z průmyslových staveb drtírnu firmy Ecorec

v Prachovicích a v dopravních stavbách rozšíření ploch letiště společnosti EBA.
Soutěž se uskutečnila pod patronací hejtmana Martina Netolického: „Jsem si vědom toho, jaké roky teď stavebnictví prožívalo. Zachraňovaly ho z velké části jen evropské fondy. Proto jsem rád, že stavbaři nerezignovali na kvalitu a estetickou hodnotu svého díla. Doufám, že ta nejtěžší léta máme za sebou a za dva roky tu opět uvidíme další účelné a krásné stavby."

Na prvním místě se shodli odborníci i veřejnost a vyzdvihli IT centrum pardubické univerzity v historické budově na náměstí Legií. Porotci ocenili zejména poctivý a odpovědný přístup k renovaci původně neorenesanční budovy. Podařilo se krásně zvýraznit štukovou výzdobu na fasádě a hlavní vstup s dominantním schodištěm. Celkový dojem podtrhla i působivá přístavba ve dvoře, kde je na obvodovém plášti uplatněno i Braillovo písmo.

Člen poroty architekt Miroslav Řepa byl nadšen Cestou od renesance k baroku v Moravské

Třebové: „Výsledek této práce je téměř vzorem pro města a obce s obdobnou historií. Investor tady plně respektoval záměr architekta skloubit výjimečnost zachovalého opatství s moderní architektonickou formou památníku Brána času."

Kategorii dopravních staveb opanovalo Letiště Pardubice a jeho modernizace. Díky tomu se mohlo civilní letiště oddělit od vojenské části a navíc nyní může odbavovat letadla velkých rozměrů.

Velký obdiv sklidilo Wellness centrum v hotelu Jezerka na Seči. Tato nevelká novostavba překvapila hodnotící komisi po všech stránkách v exteriéru i interiéru, vše je dotaženo do posledního detailu. Atmosféru doplňují osvětlení i dokonalé služby.
Oceněna byla také rekonstrukce fary v Dašicích na bytový dům. Díky dohledu památkářů si stavba zachovala svůj charakter a příjemným dojmem působí zejména její začlenění do velké zahrady.

Zcela odlišný charakter má novostavba drtírny odpadů Ecorec. „Progresivní montovaná železobetonová konstrukce i náročné řemeslné práce jsou velmi kvalitně provedeny a zcela splňují požadavky provozu investora," zhodnotil stavbu Jiří Požár, předseda krajské pobočky Svazu podnikatelů ve stavebnictví.

Oficiální výsledky Stavby roku v Pardubickém kraji
Ocenění v jednotlivých kategoriích
1. Rodinné a bytové domy: fara Dašice
2. Stavby občanské vybavenosti – novostavby: Wellness centrum v hotelu Jezerka
3. Stavby občanské vybavenosti – rekonstrukce: IT centrum Univerzity Pardubice
4. Stavby průmyslu, zemědělské a vodního hospodářství: ECOREC Prachovice
5. Stavby inženýrské a dopravní, veřejná prostranství – dopravní stavby: Technické zázemí civilního letiště Pardubice a rozšíření pohybových ploch

6. Stavby inženýrské a dopravní, veřejná prostranství – veřejná prostranství: Moravská Třebová zámek – Cesta od renesance k baroku

Porota navíc udělila dvě čestná uznání:
Čestné uznání za zdařilou finální rekonstrukci Plaveckého areálu Pardubice
Čestné uznání za atraktivní i technicky velmi vtipné řešení účelové průmyslové stavby vodojemu v Léčebných lázních Lázně Bohdaneč, a.s.

Every two years, the Pardubice Region together with the Czech Chamber of Certified Engineers

and Technicians and the Association of Building Entrepreneurs of the Czech Republic stage the Building of the Year competition.
In the latest edition, the jury headed by the First Vice-president of the Region Roman Línek evaluated the total of 22 buildings. They were impressed by the reconstruction of the historical building of the Pardubice University into

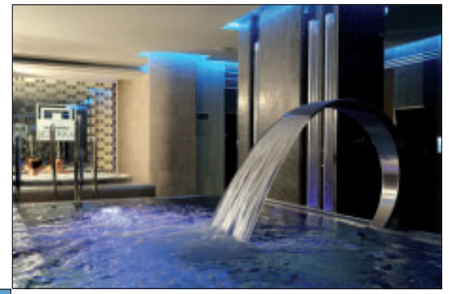

an IT centre, the new Wellness Centre at the Seč Dam and the Path from Renaissance to Baroque in Moravská Třebová. The jury also awarded a prize for the reconstruction of the Dašice parish into a family house, the crushing plant of the Ecorec Company in Prachovice in the industrial buildings category and the extension movement areas of the EBA airport in Pardubice in the category of transport buildings.
The competition was held under the auspices of the President of the Region Martin Netolický. „I am aware of what the construction industry has gone through in recent years. It was kept

alive largely only thanks to European funds. I am really glad that builders still aspire to high quality and aesthetic value of their work. I hope that the hardest years are over and in two years we will see other functional and beautiful buildings."
The first place was agreed on by the experts and the public – the IT centre of the Pardubice University in the historical building at the náměstí Legií square. The jury appreciated above all the honest and responsible approach to the renovation of the neo-Renaissance building. The authors succeeded in beautifully highlighting the stucco decoration on the facade and the main entrance with a dominant staircase. The overall impression is underlined by an impressive extension in the yard with Braille on the peripheral wall.
The architect Miroslav Řepa, one of the members of the jury, was impressed by the Path from Renaissance to Baroque in Moravská Třebová: "The result of this work is almost a model for cities and towns with a similar history.
The investor fully respected the architect's intention to combine the uniqueness of the preserved abbey with modern architectural form of the Gate of Time memorial."
The Pardubice Airport and its modernization excelled in the category of transport buildings. Thus, the civilian airport could be separated from the military part and now it can also accommodate large aircrafts.
The Wellness Centre in the Jezerka Hotel at the Seč Dam gained great admiration. This compact new building surprised the jury in all aspects – in the interior as well as in the exterior everything is perfect down to the slightest detail. The atmosphere is complemented by illumination and excellent service.

The jury also awarded a prize for the reconstruction of the parish house in Dašice into an apartment house. Under the supervision of preservationists, the building managed to retain its character and its integration into the garden is pleasing to the eye.
The new crushing plant has a completely different look. "The progressive prefabricated reinforced concrete construction and the hard craft work are very well made and fully meet the operational requirements of the investor," said Jiří Požár, chair of the regional branch of The Association of Building Entrepreneurs.

Official results of the Building of the Year in the Pardubice Region
Awards listed according to the categories
1. Family and apartment houses: parish house in Dašice
2. Civic amenities – new building: Wellness Centre in the Jezerka Hotel
3. Civic amenities – reconstruction: IT centre of the Pardubice University
4. Industrial, agricultural and water management buildings: ECOREC Prachovice

5. Engineering works, transport buildings and public spaces – transport buildings: Technical background of the civil airport of Pardubice and extension movement areas
6. Engineering works, transport buildings and public spaces – public spaces: Moravská Třebová castle – the Path from Renaissance to Baroque

The jury also awarded two honourable mentions:
Honourable Mention for the successful final reconstruction of the Aqua Centre Pardubice
Honourable Mention for an attractive and technically clever design of the purpose-built industrial building of the water tower in the Bohdaneč Spa.

1 | **3** |
— | — | —
 | | **4**
— | — | —
2 | | **5**

1 – Historická univerzitní budova v Pardubicích prošla faceliftem studia MIXAGE a architekta Ondřeje Teplého./The historical building of the Pardubice University has undergone a facelift by the MIXAGE studio and the architect Ondřej Teplý.

2 – Pouze ze dvora univerzitní budovy v Pardubicích je vidět moderní přístavba ozdobená Braillovým písmem./The modern extension decorated with Braille can only be seen from the yard of the Pardubice University.

3 – Historickou a moderní část univerzitní budovy v Pardubicích propojuje zklidňující oáza s altánkem./The historical and modern part of the Pardubice University building are connected by a soothing oasis with a gazebo.

4 – V Moravské Třebové vyzdvihli dědictví města od renesance k baroku s architektkou Markétou Veselou./Moravská Třebová together with the architect Markéta Veselá highlighted the heritage of the city from the Renaissance to the Baroque.

5 – Architektka Markéta Veselá vytvořila pro Moravskou Třebovou žebrovaný monument Brána času./The architect Markéta Veselá created a ribbed monument called the Gate of Time in Moravská Třebová.

1 | | **4**
— | — | —
2 | | **5**
— | — | —
3 | |

1 – V cestě od renesance k baroku v Moravské Třebové hraje důležitou roli renesanční zámek./The Renaissance castle plays an important role in the Path from Renaissance to Baroque in Moravská Třebová.

2 – Wellness centrum hotelu Jezerka na Seči navrhl architekt Zdeněk Kozub./The Wellness Centre of the Jezerka hotel at the Seč Dam was designed by the architect Zdeněk Kozub.

3 – Tento pohled z vodojemu Jana Klimeše v Lázních Bohdaneč se dal pořídit jen v průběhu stavby./This shot from the water tower designed by Jan Klimeš in the Bohdaneč Spa could only be taken during its construction.

4 – Rekonstrukce fary v Dašicích se uskutečnila pod taktovkou vlastníků objektu, manželů Miloše a Zdeňky Jakubcových./The reconstruction of the Dašice parish took place under the direction of its owners – Miloš and Zdeňka Jakubec.

5 – Čestné uznání za vtipné řešení účelové průmyslové stavby vodojemu získal architekt Jan Klimeš./Honourable mention for a clever design of the purpose-built industrial building of the water tower was awarded to the architect Jan Klimeš.

Ing. Petr Ivanov

Organizátor Architecture Week Praha 2014
Organizer of Architecture Week Prague 2014

Architecture Week Praha
Budova Mánes/Mánes Building
Masarykovo nábřeží 250/1, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
e-mail: info@architectureweek.cz

www.architectureweek.cz
www.hravyarchitekt.cz

Osmý ročník mezinárodního festivalu architektury Architecture Week Praha 2014 se pod záštitou prezidenta České republiky, pana Miloše Zemana, konal ve spolupráci se Správou Pražského hradu v Jiřském klášteře na Pražském hradě a dalších místech v Praze od 15. 9. do 12. 10. 2014. Hlavním tématem 8. ročníku bylo architektonické dědictví a ikony architektury, představené formou výstav, přednášek, seminářů, workshopů a procházek za architekturou.

Výstava Architektura v prostoru a čase, umístěná v Jiřském klášteře, ukázala na příkladech významných staveb chronologicky, od předrománské architektury do současnosti, architektonické slohy a styly. Na výstavu byly zapůjčeny modely z mnoha měst, muzeí, galerií a depozitářů z České republiky, návštěvníci tak měli neopakovatelnou příležitost shlédnout na jednom místě přes 200 modelů architektonických památek v naprosto jedinečném, názorném a uceleném souboru. Především studenti jistě ocenili tuto „procházku učebnicí architektury". Kurátorem výstavy Architektura v prostoru a čase byl významný český architekt Miroslav Řepa.

Kromě výstav v Jiřském klášteře (výstavy Josip Plečnik: Skici, Praha srdce Evropy, Oscar Niemeyer a současná brazilská architektura, For Example. New Polish House, Le Corbusier: Chandigarh, Arch Works, Kaplicky Centre, Arch World 2014, Šest vil Prahy 6, Nápady pro Kulaťák, Světoví architekti o architektuře, Slavné vily metropolí střední Evropy v Praze) proběhly přednášky českých a zahraničních architektů, konané v prostorách FA ČVUT (své příspěvky přednesli Juan Pablo Serrano, Johannes Baar-Baarenfels, Johan Anrys, Tilo Herlach, Juan Antonio Gonzalez, Petr Urlich, Zvi Hecker, Stefano Boeri, Pablo Lhoas, Moshe a Orna Tzur a Francisco Pulido). Dále se konaly procházky za architekturou, konference na téma Současná architektura v historických souvislostech – Správa historické městské krajiny a uskutečnil se 2. ročník projektu Hravý architekt 2014, konaný pod záštitou manželky prezidenta ČR paní Ivany Zemanové. Tohoto mezinárodního výtvarně-architektonického projektu pro děti 4. a 5. tříd základních škol se zúčastnilo téměř 800 dětí z 30 měst ČR, zemí V4 a Itálie. Tématem letošní výtvarné části projektu byl architektonický detail a umění v architektuře – výtvarné zpracování umění, spjatého s architekturou. K projektu Hravý architekt připravil pan Ondřej Šefců ve spolupráci s FAMO pro děti půvabný krátký animovaný film s názvem Jak člověk k architektuře přišel, o tom, jak vznikala architektura. Film byl dětem promítnut v rámci výtvarných dílen a setkal se s ohromným nadšením u malých i velkých diváků.

Na tomto místě bych velice rád poděkoval všem, kteří se na přípravě letošního festivalu podíleli, jak zápalem, nadšením, slovem a radou, tak skutkem nebo finančním přispěním. Díky této podpoře a spolupráci můžeme rok od roku zvyšovat kvalitu a prestiž akce, umožňuje nám to propagovat architekturu doma i v zahraničí, stejně tak jako seznamovat zájemce s historií a osobnostmi architektury. Zároveň bych rád vyslovil díky mému realizačnímu týmu, který již osm let podává nadlidské výkony, aby celý festival i jednotlivé akce proběhly ke spokojenosti všech zúčastněných i návštěvníků, což se nám, podle mého názoru, daří.

The 8th Year of the International Festival Architecture Week Prague 2014 was held under the patronage of the President of the Czech Republic Miloš Zeman in cooperation with Prague Castle Administration at the Convent of St. George at Prague Castle and other places in Prague from 15th September till 12th October 2014. The main topic of this year was architectonic heritage and icons of architecture presented by exhibitions, lectures, seminars, workshops and architectural walks.

The exhibition Architecture in space and time, placed at the Convent of St. George, showed examples of significant buildings of architectonic styles, from Romanesque to contemporary architecture, chonologically. The exhibition presented models from several cities, museums, galleries and depositories from the Czech Republic, therefore visitors had an unrepeatable possibility to see more than 200 models of architectonic heritage in an unique complete set at one place. Especially students appreciated this "walk through the textbook of architecture". The curator of the Architecture in space and time exhibition was a Czech renowned architect Miroslav Řepa.

Besides the exhibitions at the Convent of St. George (Josip Plečnik: Sketches, Prague the heart of Europe, Oscar Niemeyer and brasilian contemporary architecture, For Example. New Polish House, Le Corbusier: Chandigarh, Arch Works, Kaplicky Centre, Arch World 2014, Six Villas of Prague 6, Ideas for Kulaťák, World Architects on architecture, Famous villas of Central Europe's Capitals in Prague) lectures of Czech and foreign architects took place in Faculty of Architecture, CVUT (Juan Pablo Serrano, Johannes Baar-Baarenfels, Johan Anrys, Tilo Herlach, Juan Antonio Gonzalez, Petr Urlich, Zvi Hecker, Stefano Boeri, Pablo Lhoas, Moshe a Orna Tzur a Francisco Pulido gave a speech). There were also architectural walks, a conference on Contemporary Architecture in Historical Context – Maintenance of Historical Urban Landscape. The 2nd Year of Playful Architect project was held under patronage of Ivana Zemanova, the wife of the President of CR. Almost 800 children from 30 cities of CR, countries of V4 and Italy participated in this international artistic-architectural project for children of 4th and 5th grades of elementary schools. The theme of the creative part was an architectonic detail and art in architecture – – interpretation of art connected with architecture. For this project Ondřej Šefců cooperated with FAMO on a beautiful short animated movie called "Jak člověk k architektuře přišel" about the origin of architecture. The children watched the movie at workshops and succeeded across generations.

At this moment, I would like to thank to all who cooperated at this year's festival with their enthusiasm, thrill, words, advice, acts or financial contribution. Thanks to this support and cooperation we are able to raise the quality and prestige of the event from year to year, it enables to promote architecture inland and abroad, also familiarize interested ones with history and personalities of architecture. At the same time, I would like to express my thanks to my production team that has been doing great for 8 years to make the whole festival and particular events work to a satisfaction of all the participants and visitors. And I think we are thriving.

Ing. Arch. Miroslav Řepa

kurátor výstavy Architektura v prostoru a čase
curator of exhibition "Architecture in space and time"

Architektura v prostoru a čase

Festival Architecture Week Praha 2014 se po roce vrací do Jiřského kláštera na Pražském hradě. Není lepšího místa, neboť právě zde se prolínají snad všechny stavební slohy. Tím je dán základní předpoklad pro letošní výstavu o architektuře v kontextu času, jejího vývoje a názorů a zkoumání vztahů staré a současné architektury.

Architektura je jednou ze základních složek umění, je však také složitým a nesnadno čitelným fenoménem. Proto je obtížné jí ihned porozumět, přestože se s ní člověk často setkává a denně ji užívá. Jsem přesvědčen, že cesta k uvědomování si architektury vede přes poznání jejího vývoje a v daném případě prostřednictvím této výstavy.

Proto nám festival Architecture Week Praha přináší odkazy na minulost, ale je současně silnou pobídkou do budoucnosti. Význam tohoto festivalu je nepopiratelný. Přináší prospěch architektům, ale na druhé straně laické veřejnosti, studentům, dětem. Vnímání historie architektury a respekt k hodnotám je zavazujícím motivem pro současné a budoucí generace architektů.

Návštěvníkům se nabízí pozoruhodný soubor architektonického dědictví, v němž se středověké klášterní areály a kostely mísí se zámky a městskými soubory renesanční architektury, originálními architekturami barokních poutních areálů až po zcela neopakovatelnou lidovou architekturou. Přesto a proto by bylo chybou zůstávat pouze u nostalgického vzhlížení se v architektonickém dědictví a neusilovat o utváření nových architektonických hodnot. Je velkým úspěchem organizátorů této výstavy, že se jim podařilo objevit, zapůjčit, přivézt mnoho vzácných, historických, ale i současných maket. Jsou to krásní svědkové historie, nedávné minulosti, ale i dnešních dnů. Snad právě proto festival Architecture Week Praha získává stále větší uznání odborníků i široké veřejnosti.

Potvrzuje se, že historická architektura není jen pramenem k minulým dějům, ale že svou existencí vytrvale ovlivňuje a modeluje duševní tvář moderního člověka. Proto také moderní architektura zostřila naše smysly pro vnímání hodnot historické architektury.
Letošní koncepce výstavy pod názvem Architektura v prostoru a čase dala šanci se od románské doby probojovat do nedávné naší české architektury až po přítomnost. Souběžně předvést pro srovnání co se děje v architektonickém světě kolem nás. Připomenout v této souvislosti ikony světové architektury samostatnými expozicemi byl dle mého názoru krásný nápad. Jména Corbusier, Niemeyer a Plečnik, ale následně u nás kupříkladu Kaplický, si to bezesporu zaslouží.

Závěrečný oddíl pod názvem Hravý architekt, věnovaný našim dětem, by si zasloužil samostatné zhodnocení. Detailní příprava programu každého dne, který děti stráví se svými učiteli, ale i lektory z řad významných českých architektů, je obdivuhodná práce členů organizačního týmu. Důraz na výchovu našich dětí a jejich vzdělání je čím dál více žádoucí. Snad se stane výstava pro mladou generaci hlavně inspirujícím podnětem.

Jsem rád, že jsem se mohl na této velkorysé výstavě osobně podílet a současně děkuji za vzornou spolupráci všem členům přípravného týmu.

Architecture in space and time

The Festival Architecture Week Prague 2014 returns for one more year to the Monastery of Saint George at Prague Castle. There is no better place for it, as one can witness here a glimpse of almost every architectural style. And this is in accord with the concept for this year's festival, architecture in the context of time, its development and the exploration of the ideas an relationships between historic and modern architecture.

Architecture is one of the fundamental areas of art, but also a complex phenomenon difficult to read. This is why it is hard to immediately understand it, even though people often find themselves within it and use it on a daily basis. I am convinced that the path to realizing architecture is through the knowledge of its historic development and in this case, through this exhibition.

Thus, Architecture Week Prague provides us with links to the past but also with strong incentives for the future. The importance of this exhibition is undeniable. It benefits architects but also students, children and the general public. The perception of the history of architecture and the respect for its values is a binding motive for present and future generations of architects.

Visitors are offered a remarkable collection of architectural heritage, in which medieval monastic complexes and churches mingle with Renaissance palaces and buildings, from Baroque pilgrimage sites to the most unique folk architecture.
Yet it would be a mistake to remain in the nostalgia of architectural heritage and not to pursue the creation of new architectural values. It is a great achievement of the organizers of the exhibition to have managed to find and bring so many rare, historical and contemporary reproductions. They are beautiful witnesses to history, the recent past and the present. Perhaps this is why the festival Architecture Week Prague is gaining increased recognition by professionals and the general public.

This confirms that historical architecture is not only a source of past processes, but its existence persistently affects and models the mind of the modern man. Because of this, modern architecture has sharpened our sense of perception towards the values of historic architecture. This year's concept of the exhibition, architecture in space and time, gives us the chance to follow our Czech architecture not only from Romanesque times to the recent past, but all the way to the very present. Concurrently, and for the sake of comparison, there are also showcased examples of the architectural world around us. To remember the icons of international architecture in individual exhibitions is, in my opinion, a nice idea. The names like Le Corbusier, Niemeyer and Plecnik, but also our own Kaplicky, in a place he undoubtedly deserves.

The final section called Playful Architect, specially dedicated to our children deserves a separate evaluation. The detailed preparation of every day's program, which children spend with their teachers but also with guest architects, is an admirable effort from the organizing team. The emphasis on the education of our children is increasing in an important way. Perhaps the exhibition results in an inspiring stimulus for a new generation.

I am glad that I was able to be personally involved and at the same time thank all the members of the preparation team for the wonderful cooperation.

Mgr. Marek Maďarič

minister kultúry Slovenskej republiky
Minister of Culture of the Slovak Republic

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Ministry of Culture of the Slovak Republic

Nám. SNP č. 33, Bratislava – Staré Mesto
Slovenská republika/Slovak Republic

tel.: +421 220 482 105
e-mail: marek.madaric@culture.gov.sk, minister@culture.gov.sk
www.mksr.sk

Ôsmy ročník medzinárodného architektonického festivalu Architecture Week Praha 2014 opäť poskytuje možnosť prezentácie slovenskej architektúry v európskom kontexte. Teší ma, že Slovensko môže prispieť aj tento rok do mozaiky architektonických výstav a aktívne sa zúčastniť viacerých sprievodných podujatí. Záštitu nad podujatím som prijal s radosťou aj preto, že sa prvýkrát do projektu Hravý architekt zapájajú deti slovenských škôl, ktoré budú mať možnosť osobne navštíviť vzácne historické miesta v Prahe, kde ich čaká špeciálny program pripravený organizátormi festivalu.

Architektúra je pre civilizovanú krajinu nenahraditeľným zdrojom bohatstva, mnohoakosti kultúrneho dedičstva a neoceniteľným svedectvom minulosti. Slovenská republika, podobne ako mnohé európske krajiny, sa zaviazala ratifikáciou Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva okrem iného rozvíjať povedomie verejnosti o význame a zachovaní architektonického dedičstva ako súčasti kultúrnej identity, zdroja inšpirácie a tvorivosti pre dnešné i budúce generácie. Vítam preto dramaturgický zámer a zároveň ponuku spoločnosti Architecture Week Praha zaradiť do výstavy Architektúra v priestore a čase aj slovenskú časť expozície, kde budú v gescii prof. Štefana Šlachtu predstavené najvýznamnejšie slovenské stavby a objekty, ktoré sú ikonami svojej doby a svojou hodnotou sa stali súčasťou kultúrneho dedičstva našej krajiny.

V kontexte množstva podujatí prezentujúcich významné európske a svetové architektonické dianie by sa mohlo zdať, že projekt Hravý architekt je zanedbateľnou záležitosťou. Ja však oceňujem jeho prínos z viacerých hľadísk. Predovšetkým je to zámer organizátorov upriamiť pozornosť najmladšej generácie na význam architektonického dedičstva formou výtvarnej súťaže detí a ich prostredníctvom vzbudiť záujem ďalších generácií o architektúru. Výsledky a ohlas národnej súťaže motivovali organizátorov Architecture Week druhý ročník pripraviť na medzinárodnej úrovni a rozšíriť ho o edukačný rozmer. Som veľmi rád, že sa do projektu zapojili aj deti z troch slovenských miest. Verím, že tisíce nehnuteľných pamiatok počnúc fragmentmi antickej kultúry, románskymi stavbami, renesančnými zástavbami miest, či barokovými sakrálnymi komplexmi a končiac architektúrou dvadsiateho storočia, nachádzajúcich sa na území Slovenska, budú pre nich dostatočnou motiváciou.

Mojím želaním je, aby ôsmy ročník Architecture Week Praha 2014 priniesol organizátorom uznanie, návštevníkom poznanie a pohodu a aby bol inšpiratívny aj pre ten nasledujúci, deviaty ročník.

The eighth year of the international festival of architecture, Architecture Week Prague 2014, again provides an opportunity to present Slovak architecture in the European context. I am glad that Slovakia can also this year contribute to the mosaic of architectural exhibitions and to actively participate in a number of accompanying events. I assumed the patronage of this event gladly also due to the fact, that this is the first time for Slovak schools to be involved in the project Playful Architect, in which they will have an opportunity to personally visit the treasured historical places in Prague and enjoy a special program prepared by organizers of the festival.

For a civilized country, architecture is an irreplaceable source of wealth, the multiplicity of cultural heritage and an invaluable testimony of the past. Like many European countries, Slovak Republic is committed by ratifying the Convention on Protection of World Cultural and Natural Heritage to develop the public awareness of the importance and conservation of architectural heritage as a part of cultural identity, a source of inspiration and creativity for present and future generations. I therefore welcome a dramaturgical intention as well as an offer of the company Architecture Week Prague to include a Slovak part in the exhibition Architecture in space and time, which will be supervised by Prof. Štefan Šlachta and will present the most important Slovak structures and buildings, that have become the icons of their time, and due to their value they became a part of the cultural heritage of our country.

In the context of a number of events presenting significant European and worldwide architecture, it might seem that the project Playful Architect is a negligible matter. Nevertheless, I appreciate its contribution in several respects. Firstly, there is an intention of the organizers to draw attention of the youngest generation to the importance of architectural heritage in the form of an art competition for children and to evoke an interest of future generations in architecture. The results and feedback of the national competition encouraged the organizers of the Architecture Week to prepare the second year at an international level and enrich it in an educational dimension. I am very pleased that children from three Slovak cities could participate in the project. I believe that thousands of immovable monuments found on the territory of Slovakia, ranging from fragments of ancient culture, Romanesque buildings, Renaissance towns or sacral Baroque complexes to the architecture of the twentieth century, will be a sufficient motivation for them.

My wish is that the eighth year of Architecture Week Prague 2014 brought recognition for the organizers, knowledge and contentment for the visitors, and that it was inspiring also for the next year, already the ninth one.

1 – Spišský hrad/Spiš Castle

Ing. Antonín Prachař

Ministr dopravy/Minister of Transport

Ministerstvo dopravy ČR/Ministry of Transport of the Czech Republic
nábř. Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 225 131 300
e-mail: sekretariat.ministra@mdcr.cz
www.mdcr.cz

Když na Ministerstvu dopravy mluvíme o dopravních stavbách, mluvíme zejména o rychlosti. O tom, jak je pro nás důležité, aby dálnice, rychlostní silnice či železniční koridory byly opraveny či vybudovány v nejkratším možném termínu. Až na druhém místě je v našich debatách jejich vzhled. To neříkám proto, abych si připravil půdu pro pointu, že navzdory dennodenní praxi je finální podoba to, co přetrvává a má skutečnou hodnotu. Zmiňuji to proto, že v tom tlaku, jaký na rychlost staveb vyvíjíme, oceňuji schopnosti architektů

a projektantů vložit do staveb elegantní prvky, které stavby nezpomalí, ale přitom povznesou nad rámec průměrnosti.

O to víc tedy oceňuji myšlenku, která zkombinuje chytré dopravní řešení s odleskem jednoduchého půvabu. A právě s takovými stavbami se v rámci tohoto skvělého festivalu, jemuž jsem s velkou radostí udělil záštitu, můžete ve velké míře setkat.

Setkání s probíhajícími výstavami Architektura v prostoru a čase, Arch World 2014, Hravý architekt 2014, Architektonický projekt roku 2014, Polský dům, Praha srdce Evropy, nebo studentskou výstavou Olověný Dušan 2014 mohou patřit k zážitkům, které vás obohatí na celý život. Mohou vám nejen pomoci více porozumět architektuře a stavbám kolem nás, ale zároveň vás také vlastní přidanou hodnotou inspirovat k většímu životnímu nadhledu.

Přál bych si, abyste stejně jako nejlepší architekti na věci, které nás obklopují, nepohlíželi pouze pragmatickou optikou jejich účelnosti, ale abyste je vnímali v jejich úplné kráse. Ostatně právě za těchto předpokladů se váš pobyt festivalu stane zážitkem, na který nikdy nezapomenete.

Věřím, že si čas strávený na festivalu užijete a budete ho považovat za podnětný už z toho důvodu, že na sebe necháte působit nejen nezbytnou kreativitu a úsilí všech šikovných architektů, ale taky jejich obrovský zápal a chuť přinést do naší české kotliny něco nového.

At the Ministry of Transport we most often deal with transportation engineering, the key word being speed. Our task is to build and modernize motorways, roads and railway tracks as fast as possible and create functional and safe infrastructure. The pressure is to build cheap and fast, which usually puts design on a sidetrack. I am making this point to stress out that I have a lot of respect for those architects and designers, who manage to find creative solutions, which fit into the ambitious deadlines and at the same time make each construction unique peace o architecture.

I sincerely admire those projects, which combine a smart solution in transportation with simple elegance. A number of such constructions are presented at this festival. It is a great pleasure for me that this event has been organized under the auspices of ministry of transport. Exhibitions such as Architecture in Space and Time, Arch World 2014, Playful Architect 2014, Architectural Project 2014, Polish House, Prague the Heart of Europe, or the exhibition of students' work Olověný Dušan 2014 are all events worth our attention. They help one to understand architecture better and bring inspiration to both professional and personal life.

I hope that you make your visit to the Architecture Week Prague 2014 a great and inspiring experience. I personally welcome the festival as an opportunity to look at the constructions that surround us in a less utilitarian perspective and see them more as a piece of human art and craft.

I believe that one can find inspiration not only in the creativity and effort of the skilful architects, but also in their devotion to bring new approach and solutions to our country.

1 – Tramvajová zastávka k Barrandovu, Praha. /The tram stop to Barrandov, Prague.
2 – Most v Bohumíně./The Bridge in Bohumín.
3 – Praha, vlakový most./Prague, train bridge.

PhDr. Marcel Chládek, MBA

Ministr/Minister

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
/Ministry of Education, Youth and Sport
Karmelitská 7, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 234 811 806
e-mail: ministr@msmt.cz
www.msmt.cz

Je mi velkou ctí, že se mohu podílet na projektu Hravý architekt 2014, který se koná pod mou záštitou. Jedná se totiž o ojedinělý projekt, který dětem ze třetích a čtvrtých ročníků základních škol přibližuje pojem architektonické dědictví, kterého bychom si měli vážit a o které bychom měli náležitě pečovat.

Prakticky v každém městě se dá najít architektonická zajímavost. Není důležité, zda se jedná o historickou budovu radnice, kašnu na náměstí anebo okenní mozaiku v místním kostele. Na každém z těchto lidských výtvorů se otiskla stopa našich předků. Současná generace má možnost o památku pečovat a snažit se, aby tato stopa nebyla smazána nelítostným zubem času anebo necitlivou přestavbou. Myslím si, že právě v tomto směru je velmi důležité, aby si těchto věcí začaly všímat ti nejmenší – tedy děti a mládež.

V letošním roce mají děti za úkol zachytit architektonický detail ze svého okolí. Velmi se na tato díla těším. Jako pedagog vím, že dětské oči dokážou zachytit detaily, kterých si my dospělí nevšímáme nebo ani všimnout neumíme. Je možné, že díky tomu některé z dětí letos najde architektonický skvost, který byl, jak se říká, pod svícnem, kde bývá ta největší tma.
Velmi oceňuji rovněž to, že projekt má vzdělávací charakter ve formě přednášek a besed s místními odborníky z řad architektů. Děti se také mají možnost dozvědět o historii místa, ve kterém žijí, což osobně považuji za velmi důležité. Děti budou mít rovněž možnost účastnit se tvůrčích dílen přímo na Pražském hradě – tedy na místě, které je pro českou architekturu typické a světoznámé. Jsem rád, že práce našich dětí překročí hranice České republiky, protože ta nejlepší díla se budou vystavovat v Tel Avivu nebo Paříži.

Projekt je pro mne zajímavý také tím, že dětem přibližuje technické vzdělávání a práci architektů. Zrak je pro člověka klíčovým vjemem, protože většinu informací o okolním světě shromažďujeme pomocí našich očí.
Z tohoto hlediska je práce architekta, ale nelze zapomínat ani na designéry, klíčová. Je velmi důležité si uvědomit, že bez těchto profesí by byl náš svět velmi monotónní a šedý. Ať už se jedná o budovu, sochu anebo automobil. Projekt Hravý architekt tedy učí děti vnímat okolní svět a uvědomit si každodenní práci architektů, ale nabízí také zajímavou sondu do minulosti těchto profesí. V tom je jeho obrovský přínos, který si zcela jistě zaslouží zájem nás všech.
Naučme děti vážit si práce našich předků.

It is my great honour to be a part of the project Playful Architect 2014 which is taking place under my auspices. In my point of view it is a unique project that brings the concept of architectural heritage which should be respected and properly cared of, to children in third and fourth grade of primary schools.
Almost in every town you can find an architectural treasure. It does not matter whether it is a historic building of town hall, beautiful fountain or mosaic window on the local church. On each of these human artefacts is imprinted footprint of our ancestors. The current generation has the opportunity to take care of the monuments and to try to secure the footprints against merciless ravages of time or insensitive reconstruction. In this respect, I think that it is very important to get children and young people started to notice these things.

This year, children have the task to capture an architectural detail in their surroundings. I am really looking forward for their discoveries. As a former teacher, I am very much aware of the fact that a child's eyes can catch details that we adults ignore or are not able to notice. In this regard, it might be possible that some kid will find an architectural jewel.
I also very much appreciate that the project has its educational side in the form of lectures and discussions with local architect professionals. I personally find very important that through the project, children will also have the opportunity to learn more deeply about the history of the place they live in. Additionally, it will bring children the chance to participate in workshops directly at Prague Castle – the place, which is so famous and typical for Czech architecture. I am especially glad that the work pieces of our children will cross the borders of the Czech Republic, since the best works will be exhibited in Tel Aviv and Paris.

The project is also interesting for me because it brings children closer to technical education and the work of architects. Vision is the key of the senses for the human perception, because most of the information we collect about the world around us is through our eyes. From this perspective, the architects´ work, as well as designers', is very important because without these professions our world would be very monotonous and gray. And it doesn´t really matter if we talk about a building, a sculpture or a car.

Project Playful Architect teaches children to perceive the world and to realize the everyday work of architects, but also offers an interesting insight into the past of these professions. That is his enormous contribution which certainly deserves the interest of all of us. Let´s teach our children to appreciate the work of our ancestors.

Mgr. et Mgr. Věra Jourová

Ministryně/Minister

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Ministry Of Regional Development Czech Republic
Staroměstské náměstí 6, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 224 861 145, +420 224 861 142
e-mail: Vera.Jourova@mmr.cz
www.mmr.cz

Architecture Week Praha se rozvinul ve významnou akci k popularizaci a propagaci architektury a urbanismu. Proto jsem neváhala udělit záštitu jeho již osmému ročníku. Festival umožňuje široké veřejnosti seznámit se s vývojovými trendy oboru, ale vzhledem k letošnímu tématu „architektonické dědictví a ikony architektury" i důkladně prozkoumat historický odkaz, který je v naší zemi nesmírně rozsáhlý. Právě bohaté historické dědictví nás podněcuje k tomu, abychom kvalitu požadovali i od dnešních tvůrců a tím všichni nepřímo přispívali k pozvedání soudobé architektury a urbanismu.

Uvědomuji si význam a vliv prostředí, v němž žijeme, na kvalitu života, a proto připravujeme na Ministerstvu pro místní rozvoj ve spolupráci s partnery dokument „Politika architektury a stavební kultury ČR". Materiál se bude věnovat uspořádání sídel, veřejným prostranstvím, začlenění staveb do prostředí, zadávání zakázek, projektování, realizaci, životnosti a udržitelnosti staveb, ale i vzdělávání, výzkumu a osvětě. Do této koncepce Architecture Week Praha se svými výstavami, konferencí, přednáškami, procházkami za architekturou i akcemi pro děti skvěle zapadá.

Je nepopiratelné, že zásahy do struktury sídel jsou dlouhodobé a zpravidla nevratné, a proto by měly být realizovány na základě kvalitních projektů. Na jejich podporu je zaměřena nová soutěž „Urbanistický projekt roku", kterou naše ministerstvo spoluvypisuje. Vyhlášení výsledků probíhá v rámci festivalu Architecture Week Praha. Věřím, že se na základě oceněných projektů dočkáme realizací, které naváží na historické dědictví a rozvinou ho tak, aby vzniklo prostředí přívětivé pro obyvatele i návštěvníky. A snad vzniknou i realizace, které budou příští generace považovat za ikony dnešní doby.

Letošní ročník festivalu se věnuje i významným osobnostem. Ráda bych připomněla Ing. arch. Jiřího Hrůzu, CSc., který zemřel v roce 2012 a byl považován za našeho předního urbanistu. Kromě aktivního projektování se věnoval i teoretické a pedagogické činnosti. Jeho odkaz nadále žije prostřednictvím publikací, z nichž bych chtěla upozornit na knihu Stavitelé měst. Přibližuje v ní významné urbanisty, architekty a další osobnosti, které se zapsaly do vývoje plánování a stavby měst, jako ikony své doby.

Jako významný přínos festivalu Architecture Week Praha vnímám mezinárodní účast, která se neomezuje pouze na Evropu, ale již tradičně zahrnuje doslova celý svět. Srovnáním se vzdálenými zeměmi můžeme odhalit inovativní přístupy k problémům, které řešíme i v našem prostředí. Jsem přesvědčena, že festival své návštěvníky i účastníky obohatí, inspiruje a možná i vyprovokuje k většímu zájmu a péči o prostředí, které nás obklopuje.

Architecture Week Prague has developed into an important event popularizing and promoting architecture and urban planning. Therefore, I did not hesitate to give patronage to what is already the eight year of the event. The festival enables the public to become familiar with new trends in the field and, thanks to this year's theme of architectural heritage and the icons of architecture, to explore thoroughly the historical legacy which is incredibly large in our country. It is this rich historical heritage which makes us demand quality from today's architects, thus indirectly contributing to the improvement of contemporary architecture and urban planning.
I realize the importance and impact that our environment has on our quality of life. That is why the Ministry for Regional Development and its partners are working on Czech Architecture and Building Culture Policy, a document aimed at the arrangement of urban settlements, public spaces, the sitting of buildings in the environs, placing orders, planning, construction, the lifespan and sustainability of buildings as well as education, research and public enlightenment. Architecture Week Prague fits perfectly with this concept with its conference, exhibitions, lectures, architecture walks and children's events.

It is undeniable that interference with the structure of urban settlements is permanent and, usually, irreversible. That is why it should be always implemented on the basis of high-quality projects. A new competition, Urban Planning Project of the Year, co-announced by our Ministry, focuses on supporting these projects. The announcement of the results takes place during the Architecture Week Prague festival. I trust that based on the award-winning projects, we will see structures which pick up the threads of their historical heritage and develop into pleasant settings for inhabitants as well as visitors. Hopefully, some of these projects will be regarded by future generations as the icons of today.

This year's festival is also devoted to important personalities. I would like to mention Jiří Hrůza, who died in 2012 and was regarded as one our most prominent urban planners. Besides active planning he dedicated himself to theoretical and educational activities. His legacy lives on in the form of books, of which I would like to mention Builders of Cities presenting significant urban planners, architects and other personalities who contributed to the development of urban planning and city building as icons of their times.

Architecture Week Prague has also greatly benefited from international participation, which was not limited to Europe, but was always on a global scale. Comparisons with distant countries may reveal innovative approaches to problems we also have to solve in our own context. I am confident that visitors and participants will be enriched, inspired and perhaps even provoked by the festival to take more of an interest in their surroundings and to look after them.

1

1 – Telč

CzechRepublic
Land of Stories

Caution!
This country is pulsing with positive energy.

Just like people, every country has a story to tell. Let the Czech Republic reveal its own story to you. It's a real page-turner. This place has always been a hub of historical and cultural influences from all over Europe, giving it a unique energy. Not to mention its grand monuments, wondrous nature and beautiful women. No need to speak Czech. Your heart will understand.

Prague

www.czechtourism.com

Karla Wursterová

Executive Director of the International Visegrad Fund; diplomat

International Visegrad Fund
Kráľovské údolie 8, Bratislava
Slovenská republika/Slovak Republic

tel.: +421 259 203 811, 802
e-mail: visegradfund@visegradfund.org

Na úvod mi dovoľte vyjadriť moju úprimnú podporu medzinárodnému výtvarnému projektu Hravý architekt 2014, ktorého druhý ročník sa koná na jednom z najvýznamnejších miest stredoeurópskej architektúry – na Pražskom hrade. Som veľmi rada, že sme mohli podporiť projekt, ktorý sa hravou formou snaží priblížiť toto architektonické dedičstvo deťom z Českej republiky, Slovenka, Maďarska a Poľska a aj takýmto spôsobom mladej generácii sprostredkovať spoločnú históriu a vzájomnú blízkosť krajín Visegradského regiónu.

Architektúra strednej Európy má dlhodobú tradíciu a je jedným z najdôležitejších prvkov nášho spoločného hmotného kultúrneho dedičstva. Preto snahu vychovávať deti k vnímaniu architektúry a k zodpovednosti za svoje okolie, ktorá je cieľom projektu, považujeme za veľmi potrebnú a užitočnú. Okrem iného aj preto, že kvalita architektúry a verejných priestorov ovplyvňuje život všetkých obyvateľov regiónu a je vizitkou, ktorá môže zvýšiť jeho atraktivitu pre návštevníkov.
Projekt Hravý architekt 2014 má zároveň aj dôležitý sociálny rozmer. Práve v obklopení architektúry, vo verejnom priestore vzniká vzájomná komunikácia. Sme radi, že s prispením Medzinárodného vyšehradského fondu (MVF), medzinárodný festival architektúry a urbanizmu Architecture Week Praha prispieva k budovaniu vzájomných kontaktov a podpore priateľstva medzi najmladšími obyvateľmi nášho regiónu.

Tešíme sa na budúcu spoluprácu a želáme veľa ďalších úspešných ročníkov.

First of all, let me express my sincere support for the international art project Playful Architect 2014, whose second year is taking place at one of the most important architectural sites of Central Europe – Prague Castle. I am very glad that we could support a project that tries to bring this architectural heritage closer to children from the four central European countries – the Czech Republic, Slovakia, Hungary and Poland, and teaches the younger generation about common history and cultural proximity of the Visegrad region.

Architecture in Central Europe has a long tradition and is one of the most important elements of our common tangible cultural heritage. Therefore I consider the objective of the project – which is to improve children's understanding of architecture and to increase their responsibility for their surroundings – very important and useful. Among other things, it's also because the quality of architecture and public spaces affects the lives of all inhabitants of the region and is the calling card, which can increase its attractiveness to visitors.

Playful Architect 2014 project has also an important social dimension. It's in public spaces surrounded by architecture, where mutual communication arises. We are pleased that with the contribution of the International Visegrad Fund (IVF), an international festival of architecture and urbanism Architecture Week Prague contributes to building mutual contacts and promotes friendship among the youngest of our region.

We are looking forward to further cooperation and wish your projects many more successful years.

1

1 – Hraví architekti v Jižních zahradách Pražského hradu/Playful Architects in the Southern Gardens of Prague Castle, foto:/photo: Štěpán Čermák

Naděžda Goryczková

Ing. arch. Naděžda Goryczková
Generální ředitelka/General director

Národní památkový ústav/National Heritage Institute
Valdštejnské nám. 3/162, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 257 010 166
e-mail: goryczckova.nadezda@npu.cz
www.npu.cz

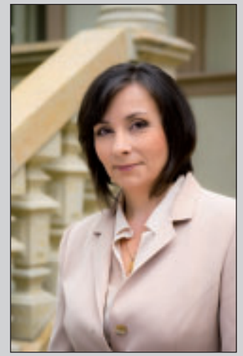

Letošní téma Architecture Week Praha, Architektonické dědictví a ikony architektury je Národnímu památkovému ústavu blízké tak, jako málokteré jiné. Jeho první část „architektonické dědictví", je sousloví, s nímž odborní pracovníci NPÚ pracují a žijí denně. Jeho druhá část „ikony architektury" odborným památkářům konotuje nepostradatelnost profese architekta, kterou v památkové péči každodenně pociťují. Byli to architekti, kdo stáli u zrodu památkové péče v druhé polovině 19. století a následně ji provázeli vývojem od počátků po institucionální podobu. A i dnes velkou část odborných památkářů tvoří právě architekti. Architektura a památková péče jsou spojené nádoby – a není dobré snažit se je oddělit.

Potřeba zakotvit v kontinuitě a navázat na architekturu minulosti má v české zemi dlouhou historii a tradici; památková péče a architektura v podobě (nejprve romantické) reflexe kulturního dědictví kráčely ruku v ruce obzvláště v druhé polovině 19. století, kdy architekti aplikovali ve svých dílech principy historismu a navraceli se k původnímu tvarosloví. Odkaz nejvýznamnějšího českého neogotika Josefa Mokra je dodnes nesmírně živý, hrad Karlštejn se až po jeho adaptaci stal symbolem českých zemí a jeho podoba s neogotickými střechami notoricky známým symbolem státnosti. Zapomenuti však nejsou ani ikona české neorenesce Antonín Wiehl nebo brilantní neobarokní tvůrce Fridrich či Bedřich Ohmann.

Zájem o kořeny minulosti však neztratila ani řada tvůrců rané moderny, často žáci pokrokového vídeňského architekta a profesora Otto Wagnera. Celá plejáda jeho následovníků chápala jako prestižní záležitost památky obnovovat a zároveň je přiměřeně doplňovat o svou vlastní tvorbu. Asi nejznámějším příkladem je tvorba Jože Plečnika na Pražském hradě nebo Dušana Jurkoviče, který do své tvorby vstřebal výsledky svého studia a hlubokého vcítění do slovenské a moravské lidové architektury. Spolutvůrce fenoménu českého kubismu, Pavel Janák, pojal svou tvorbu zcela rozdílně, když vzorově obnovil architektonickou integritu Černínského paláce a připojil k němu nové funkcionalistické křídlo. Další z nejvýznamnějších a nejradikálnějších tvůrců českého funkcionalismu, Jaroslav Frágner veskrze tvůrčím způsobem a přitom s velkou pietou upravil Betlémskou kapli a adaptoval budovu Karolina pro potřeby moderní Karlovy Univerzity.

Na tvorbu těchto velikánů i v současnosti navazují práce předních českých architektů, kteří dokazují slučitelnost soudobého architektonického projevu s respektem k architektonickému dědictví. Jako příklad lze jmenovat vysoce originální konverzi tělesa plynojemu v Ostravských Vítkovicích od architekta Josefa Pleskota.

Považuji za štěstí, rozhodně ne za samozřejmost, že přes různé výkyvy a pohyby doby mohou dnes tvořící architekti navazovat na kvalitní a hodnotnou práci svých předchůdců. A jsem ráda, že je to částečně i zásluhou Národního památkového ústavu, stěžejní instituce v oblasti památkové péče, který reprezentuji. Možnost pracovat s kulturním dědictvím a zabývat se jeho architektonickými hodnotami považuji za privilegium a velice mě proto těší, že jsme v letošním roce mohli opět nad AWP převzít záštitu.

The theme of this year's AWP, Architectural Heritage and Icons of Architecture, is one that is close to the National Heritage Institute (NHI) like few others. The first part of the theme, architectural heritage, represents a concept that specialists from the NHI live and work with on a daily basis. The other part, icons of architecture, has, for heritage specialists, connotations of the indispensability of the architectural profession, felt on a day-to-day basis in the course of their work. It was architects that founded the heritage conservation movement in the second half of the 19th century and then assisted its development from its beginnings through to its institutionalised form. Even today, a significant proportion of heritage conservation specialists are architects. Architecture and heritage conservation are two closely linked concepts that cannot easily be separated.

The need to anchor oneself in continuity and draw on the legacy of the architecture of the past has a long history and tradition in the Czech lands; heritage conservation and architecture in the form of an (initially romantic) reflection of cultural heritage went hand-in-hand in particular in the second half of the 19th century, when architects were applying the principles of historicism in their works, returning to the traditional style of morphology. The legacy of the most significant representative of the Neo-Gothic period in the Czech lands, Josef Mocker, remains alive to the present day; it was only following his modifications that Karlštejn Castle became a symbol of the Czech lands and its Neo-Gothic roofs a well-known symbol of statehood. However, also remembered are the iconic Czech Neo-Renaissance artist Antonín Wiehl and the brilliant Neo-Baroque artist Friedrich Ohmann.

However, no less interest was shown in the artistic roots of the past by the many artists of the Early Modern period, many of whom were students of the progressive Viennese architect and professor, Otto Wagner. Many of his successors considered it a matter of prestige to revitalise monuments, while appropriately supplementing them with their own creations. Possibly the most well-known examples of this are the contribution of Jože Plečnik to Prague Castle and the works of Dušan Jurkovič, which absorbed the results of his studies of and deep feeling for Slovak and Moravian folk architecture. The co-creator of the Czech Cubist movement, Pavel Janák, took a diametrically different approach, carrying out an exemplary restoration of the architectural integrity of the Czernin Palace, to which he attached a new, Functionalist wing. Another major representative of Czech Functionalism, and one of the most radical, was Jaroslav Frágner, who adapted the Bethlehem Chapel and the Carolinum building for the needs of the modern Charles University in a way that was thoroughly creative, while remaining faithful to the originals.

Carrying on from the works of these greats in the present day are those of leading Czech architects, who prove the compatibility of contemporary architectural expression and respect for architectural heritage. For example, in recent years we have seen architect Josef Pleskot's highly original conversion of the body of the gasholder in Ostrava-Vítkovice.

I consider it fortunate, and definitely not a given, that despite the various ups and downs over the years, creative architects can today continue the high-quality valuable work of their predecessors. I am also glad that this is also partly due to the contribution of the National Heritage Institute, a key institution in the field of heritage conservation, and which I represent. I consider the opportunity to work with cultural heritage and engage with its architectural values a privilege, and am therefore delighted to again assume patronage of the AWP.

Ing. Ivana Popelová

Předsedkyně/Chairwoman

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska
The Association of Historical Settlements in Bohemia, Moravia and Silesia
Opletalova ulice 29, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 224 237 558, +420 224 213 166
e-mail: info@shscms.cz
www.historickasidla.cz

Kdy a v jakých souvislostech vznikla myšlenka vytvořit SHSČMS a jaké jsou jeho cíle?

Sdružení vzniklo hned v roce 1990 odštěpením ze Svazu měst a obcí, kdy si zástupci významných historických sídel uvědomili, že mají společné, velmi specifické, cíle, a že je potřeba společnými silami bojovat za uchování kulturního dědictví v našich obcích. Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (SHS ČMS) je dobrovolná, zájmová, nestranická a nevládní organizace sdružující především historické obce nebo jejich části, na jejichž území jsou zachovány významné kulturní hodnoty, zejména nemovité památky. Činnost Sdružení se soustřeďuje na uchování, ochranu a trvalou využitelnost našeho kulturního dědictví. K dosažení tohoto cíle, a tím i naplnění účelu existence, Sdružení popularizuje, zveřejňuje a propaguje význam, souvislosti a problémy kulturního dědictví; pořádá veřejnosti přístupné semináře, odborné konference, výstavy apod.; uplatňuje specifické problémy historických sídel při úpravě či tvorbě právních norem a spolupracuje s organizacemi a institucemi s posláním shodným s cíli SHS ČMS, které působí v České republice i v zahraničí.

Aktivity Sdružení jsou opravdu rozsáhlé – co ale považujete v současné době za prioritu?

V současné době je to jistě připomínkování důležitých právních norem, jako je zákon o památkové péči – v současné době je připravováno paragrafované znění tohoto předpisu, nový památkový zákon má být předložen vládě ČR do konce měsíce března 2015. Cílem je vytvoření zákona, který vytvoří účinné a transparentní podmínky pro zajištění optimální péče o památkový fond motivující vlastníky památkového fondu k jeho průběžné údržbě, která je nejlepším způsobem pro uchování jeho hodnot. Dalším cílem je rovněž výrazné zpružnění a zefektivnění systému památkové péče zejména využitím komunikačních a informačních technologií. Nový památkový zákon reaguje na změnu právního i sociálního prostředí společnosti a jako takový je velmi důležitý pro adekvátní ochranu našeho kulturního dědictví.
Dále je to příprava programovacího období 2014–2020 – Integrovaného regionálního operačního programu tzv. IROP, kde se snažíme hájit potřeby, a to především finanční, našeho kulturního dědictví.

Víme, že o Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, na kterém spolupracujete s MK ČR a MMR ČR, je mezi městy velký zájem. Jaké máte v tomto směru další plány?

Dotačních titulů na obnovu památek v naší zemi je více, ale tento Program je pro nás opravdu zásadní. Program regenerace díky svému charakteru stimuluje města k aktivnímu přístupu k péči a oživování kulturního dědictví, které se nachází na jejich území. Základním rysem programu je vícezdrojové financování, tedy podmínka spoluúčasti vlastníka památky a zároveň obce, na jejímž území se objekt nachází. Program regenerace svou kontinuitou každoročně zajišťuje určitý objem financí, které jsou do památek investovány a zároveň působí jako stimul ekonomický: rekonstrukce objektů jsou významnými zakázkami pro místní firmy a zároveň rekonstruované památkové rezervace a zóny přitahují turistický ruch a oživují městské prostředí. Nehledě na to, že mnohá města by vzhledem k možnostem rozpočtů a celkovým potřebám památky vůbec nerekonstruovala. Hlavním cílem je Program udržet a navyšovat finanční prostředky ze státního rozpočtu.

Sdružení je rovněž koordinátorem Dnů Evropského dědictví, jak tato činnost koresponduje s jeho dlouhodobými záměry?

Dny evropského dědictví / EHD se staly již tradiční akcí, kterou pořádá SHS ČMS pro širokou veřejnost. Těší se zájmu milovníků historie a památek, turistů i občanů a mají svůj nepopiratelně výchovně vzdělávací význam. V celoevropském rozměru jsou významnou kulturní událostí, která probíhá pod záštitou Rady Evropy. Je to popularizace a propagace významu a problémů kulturního dědictví, které jsou dalšími prioritami činnosti Sdružení a to je náš dlouhodobý záměr.

Při metodickém působení a dalším vzdělávání, kterému se Vaše Sdružení také věnuje, se zaměřujete spíše na odborníky nebo na laickou veřejnost?

Jak je vidět z našeho plánu činnosti na příslušný rok, zaměřujeme se na obě skupiny. Širokou veřejnost se snažíme vzdělávat například prostřednictvím Dnů evropského dědictví, akcí Brány památek dokořán nebo fotografickou soutěží Mladí fotografují památky. Pro odborníky zase připravujeme konference a semináře na aktuální témata.

V letošním roce jste navázali kontakt s festivalem Architecture Week Praha. Jaká je Vaše představa o další možné spolupráci? V čem vidíte význam vzájemné spolupráce?

Myslím, že je nejen vhodné, ale i potřebné, aby instituce, které mají společný cíl, a to my máme, spolupracovaly. Aby si pomáhaly při propagaci a vzájemném zviditelnění. Důležitou složkou je předávání si zkušeností. Těšíme se na tento první rok spolupráce, který jistě ukáže i další možnosti.

Děkujeme za rozhovor

1 – Chrudim – Historické město roku 2013
2 – MOPS 2013 ve Španělském sále Pražského hradu

RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D.

primátor/Mayor

Magistrát hlavního města Prahy/Municipality of the City of Prague
Mariánské náměstí 2/2, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

www.prague.eu, www.praguewelcome.cz

Žijeme ve městě, které je možná nejvíce ze všech svých středoevropských sousedů utvářeno architekturou. Je to právě architektura a její zasazení do krajiny, co v očích naprosté většiny návštěvníků a jistě i mnoha obyvatel tvoří vlastní identitu Prahy. Pečeť architektury je v Praze zkrátka nepřehlédnutelná.

Oddělíme-li však rozsáhlé a rozmanité dědictví předchozích generací od celkového obrazu města, může se nám situace jevit jinak. Významný americký kritik architektury Michael Kimmelman k tomu dodává, že v současné architektuře Prahy schází výrazné soudobé realizace hodné světového kontextu. Tato slova nás mohou zamrzet, nijak to však neumenší jejich pravdivý základ. Architektura byla vždy citlivou reflexí intelektuálního a morálního stavu společnosti. Praha má za sebou bezmála půlstoletí devastujícího totalitního režimu následovaného překotnou dobou transformace, která před trvalými společenskými hodnotami upřednostňovala okamžitý soukromý zisk. Není proto divu, že se zde krásné a kvalitní architektuře nedařilo. S degradací veřejného života totiž vždy zákonitě přichází degradace veřejného prostoru. A veřejný prostor je vytvářen architekturou.

Jsem nesmírně hrdý na to, že v Praze po dlouhé době opět spojujeme změnu společenského klimatu a politického paradigmatu s architekturou. Že můžeme pozorovat, jak s narůstající emancipací občanské společnosti narůstá vlna zájmu o kvalitu fyzického prostředí města. Při vědomí velkého potenciálu k rozvoji, který Praha má, je zřejmé, že tuto renesanci přemýšlení (nejen) o architektuře nutně potřebujeme. Proto od počátku svého působení v Radě hl. m. Prahy prosazuji aktivní přístup k fyzickému prostoru města a kvalitě života v něm a jsem rád, že se nám tento náročný úkol do velké míry daří – od transformace koncepčního rozvojového pracoviště (IPR Praha) přes nové vyhlášky a strategické dokumenty (Metropolitní plán, Pražské stavební standardy, Koncepce pražských břehů či Manuál tvorby veřejných prostranství) k organizování architektonických soutěží na celoměstsky významné prostory. Neboť to je úkolem správy města – vytvářet takové podmínky, aby bylo možné krásnou a kvalitní architekturu realizovat. Věřím, že toto je ta správná politická investice do budoucnosti našeho města.

We live in a city that has been moulded by architecture perhaps the most of all its Central European neighbours. It is architecture and its incorporation into the landscape that shapes the identity of Prague in the eyes of the vast majority of its visitors and certainly many of its inhabitants as well. The mark of architecture on Prague simply cannot be overlooked.

Should we however separate the extensive and diverse heritage of previous generations from the overall image of the city, the situation can appear quite different. Renowned American architecture critic Michael Kimmelman adds that current architecture in Prague lacks distinct contemporary projects worthy of an international context. These words may hurt, but that does nothing to diminish their truth. Architecture has always been a sensitive reflection of the intellectual and moral state of society. Prague has nearly half a century of a devastating totalitarian regime behind it followed by a period of breakneck transformation that gave precedence to immediate private profit over lasting societal values. It is thus no wonder that beautiful and high quality architecture did not flourish here. This is because the degradation of public life goes hand-in-hand with the degradation of public space. And public space is formed by architecture.

I am exceptionally proud that after many years we can once again in Prague connect a change in the climate of society and the political paradigm with architecture; that we can watch how, with the growing emancipation of civil society, there is also a growing wave of interest in the quality of the physical environment in the city. Being aware of the great potential for development that Prague has, it is clear that we dearly need this renaissance in the way we think about architecture (and other things as well). This is why I have been pushing for an active approach to the city's physical space and the quality of life therein since I started on the Prague City Council and I am glad that to a large extent we are having success with this demanding task – from the transformation of the conceptual development body (IPR Praha), through new decrees and strategic documents (such as the Metropolitan Plan, Prague Building Standards, Prague Embankment Concept, or the Manual for Creating Public Space) to organising architectural competitions for spaces of city-wide significance. For this is the task of municipal administration – to create the conditions that make it possible to realise beautiful and high quality architecture. I trust that this is the right political investment in the future of our city

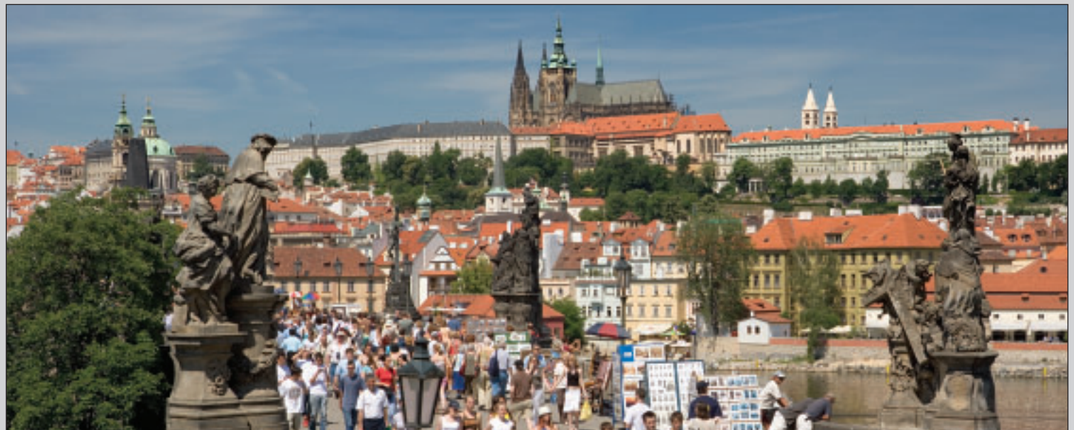

Ing. Ivana Popelová

náměstkyně primátora pro strategický rozvoj a územní plánování
Deputy Mayor for strategic development and planning

Statutární město České Budějovice/Statutory City of České Budějovice
Nám. Přemysla Otakara II. č. 1, 2, 370 92 České Budějovice
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 386 802 922
e-mail: popelovai@c-budejovice.cz
www.c-budejovice.cz

Tématem letošního ročníku Architecture Week Praha 2014 je Architektonické dědictví a ikony architektury. České Budějovice mají ve své historii významné stavitele či architekty, kteří ovlivňovali vzhled města během jeho vývoje.

Samotné město bylo založeno v roce 1265 Přemyslem Otakarem II., který tímto úkolem pověřil lokátora Hirzu. Velkorysé založení středověkého města ještě v současnosti bere dech. Velkolepé uspořádání centra i teď dovede čelit nápořům života v 21. století. První stavitelské osobnosti, působící trvale nebo přechodně v Českých Budějovicích jsou jmenovitě známy z období renesance. Mezi nimi vynikali Vlaši, zejména Cometové z Eckhumu, V. Vogarelli, Hans Spatz. Období baroka se města dotklo jen letmo. Struktura středověkého města zůstala v podstatě zachována a jen některé parcely po sjednocení se sousedními daly vzniknout moderním novostavbám, především institucionálním. Významným krokem bylo i vybudování opevnění v období třicetileté války. Mezi přední stavitele této doby patřili F. Canevale a Giovani Cipriani, Mathias Steinbiegel a později knížecí schwarzenberští stavitelé Giaccomo de Maggi, Pavel Ignác Bayer a Antonio Erhardt Martinelli.

Dalším výrazným počinem v rozvoji města se stala zástavba kolem historického jádra, vznikající ve druhé polovině 19. a na začátku 20. století s dosud dochovanou velmi cennou předměstskou architekturou. Tuto vývojovou etapu jednoznačně reprezentuje ucelená klasicistní zástavba Pražského předměstí na severu, stejně tak jako průmyslový komplex Koh-i-Noor Hardtmuth a území kolem nemocnice na jihu. Významnými stavitelskými osobnostmi této doby byli J. Sandtner a Josef Bednařík, Německý dům, v současnosti kulturní dům Slávie byl postaven podle návrhu Ignáce Ullmanna. Významným architektonickým obdobím byl v Českých Budějovicích funkcionalismus. Od počátku 30. let 20. století vznikl v Českých Budějovicích početně nepříliš rozsáhlý, formálně však velice bohatý soubor funkcionalistické architektury. Významnými osobnostmi té doby byli Karel Chochola, Jaroslav Stránský a Josef Šlégl. Vývoj po druhé světové válce, který byl předznamenán prudkým zvýšením počtu obyvatelstva, znamenal pro město vznik velkých obytných celků na levém břehu řeky Vltavy a mnohých staveb ideově sice poplatných své době, ale architektonicky velmi cenných. K nejvýznamnějším architektům, kteří k této době v našem městě patří, je nutno počítat Bohumila Böhma. Tento architekt se řadil k velmi silné poválečné generaci, která svoje tvůrčí schopnosti uplatnila v období tzv. 60. let. Během krátkého období politického oteplení vytvořili mimořádně hodnotné dílo, které již dnes můžeme začlenit do kulturního dědictví země.

The theme of this year's Architecture Week Prague 2014 is Architectural Heritage and icons of Architecture. České Budějovice have in their rich history several significant builders and architects who influenced the appearance of the city during its development. The town was founded in 1265 by Přemysl Otakar II., who entrusted this task to locator Hirza. The generosity in foundation of the medieval city still takes breath and the spectacular arrangement of the city centre is, even nowadays, able to face the attacks of life in the 21st century. From renaissance period are known first architectural personalities temporarily or permanently working in České Budějovice, among them excelled especially Comets from Eckhum, V. Vogarelli and Hans Spatz. During the Baroque period, the city was touched only briefly. The structure of the medieval city remained virtually intact and only some plots after unification with neighbouring gave rise to the modern new buildings, primarily institutional. An important step was also the construction of fortification system during the Thirty Years War. The leading builders of that time were Canevale and Giovani F. Cipriani, Mathias Steinbiegel and later Schwarzenberg princely builders Giaccomo de Maggi, Pavel Ignác Bayer and Antonio Erhardt Martinelli. Other significant achievement in the development of the city was the transformation of the area around historic city centre, emerging in the late 19th and early 20th century, today with preserved very valuable suburban architecture. This developmental stage clearly represents a comprehensive neo-classical architecture of Prague suburb in the north, as well as an industrial complex Koh-i-Noor Hardtmuth and territories around the hospital in the south. Significant architecture personalities of that time were J. Sandtner and Josef Bednařík as well as Ignac Ullmann, author of the design for "German house", now a cultural centre Slavie. Another important architectural period in České Budějovice was functionalism. Since the early 30s of the 20th century was created small in numbers, but formally very rich set of functionalist architecture. Important figures of that time were Karel Chochola, Jaroslav Stranský and Josef Šlégl. Development after World War II, which was prefigured by sharp increase in population meant for the city a formation of large residential areas on the left bank of the Vltava river and many other building which although they were ideologically correct still were architecturally very valuable. One the most significant architects who were active during this time period, was without a doubt Bohumil Böhm. He was a representative of a very strong post-war generation, whose creative skills were mainly applied in the period of the 60s. During this short period of political liberalization he created extremely valuable work which we already today consider as a cultural heritage of the country.

Bohumil Böhm a České Budějovice
Bohumil Böhm and České Budějovice

Text: Eva Erbanová, Milan Šilhan
Foto/Photo: Milan Binder

Letos si připomínáme již deset let od úmrtí architekta, který výrazně ovlivnil podobu jihočeské metropole. Bohumil Böhm (1926–2004) přišel do Českých Budějovic v roce 1952, hned po ukončení studia na Fakultě architektury a pozemního stavitelství ČVUT v Praze. Od tohoto roku až do odchodu do důchodu pracoval ve Stavoprojektu České Budějovice, kde patřil k nejprogresivnějším architektům.

První stavby pro České Budějovice navrhl počátkem 50. let 20. století. Jednalo se o nové stavby do proluk a rekonstrukce domů poničených při náletech za druhé světové války na Lannově třídě. Všem těmto stavbám byla dána podoba velice střídmě pojatého socialistického realismu.
Koncem 50. let zaznamenáváme u Böhma příklon k západní architektuře. Dokladem je Koldům (spolupráce Jaroslav Škarda, Bohumil Jarolím, 1958–1964), který je záměrnou citací Le Corbusierovy stavby Unité d'habitation v Marseille, dále Plavecký stadion (1958–1971) reagující na aktuální světové experimenty se zavěšenými lanovými střechami. Zájem o náročné lanové konstrukce spatřujeme i u nerealizovaného projektu Ústředního pavilónu pro Zemědělské výstaviště z roku 1960, znamenající i mimořádný příspěvek k tzv. bruselskému stylu. Výrazné vykročení mimo tradiční pojetí divadelního prostoru představoval nerealizovaný soutěžní návrh nové budovy Jihočeského divadla (1959).

V oblasti bytové výstavby dosáhl na celorepublikovém poli značného ohlasu soubor v prostoru části Lidické třídy a Roudenské ulice při náměstí Jiřího z Poděbrad (1960–1964). Méně známá je bytová výstavba při Pekárenské ulici s pozoruhodně urbanisticky vkomponovaným souborem občanské vybavenosti do starší zástavby (1963–1966). S asanacemi a novou výstavbou v široké oblasti Lidické třídy souvisí nerealizovaný soutěžní návrh čtrnáctipodlažního hotelu jako výškové budovy na horizontální podnoži pro prostor při křižovatce s Mánesovou ulicí (spolupráce Jaroslav Škarda, 1964). Stejného prostoru se týkaly také dva nerealizované soutěžní návrhy na Památník a Muzeum dělnického hnutí a Krajské politické školy (spolupráce Jaroslav Škarda, 1971). V prvním se odráží brutalismus, druhý návrh je mnohem progresivnější, spatřujeme v něm již jistý postmoderní nádech.

This year, we commemorate already 10 years since the death of an architect who markedly influenced the shape of the South Bohemian metropolis. Bohumil Böhm (1926–2004) came to České Budějovice in 1952 just after graduating from the Faculty of architecture and civil engineering in Czech Technical University in Prague. From that year until his retirement, he worked in Stavoprojekt České Budějovice where he was one of the most progressive architects.
He designed first buildings for České Budějovice already in the early fifties of the 20th century. These were mainly new development in the bombsites and reconstructions in Lannova Street where the houses were damaged after the air raids during the World War II. The shape of very temperate conceived socialist realism was given to all these buildings.

At the end of the 1950s, we can register Böhm's inclination towards the western architecture. The collective housing building (shortly "Collhouse/Koldům"; cooperation Jaroslav Škarda, Bohumil Jarolím, 1958–1964) is the evidence of it. Collhouse is the deliberate quote of Le Corbusier's building Unité d'habitation in Marseille and further the Swimming Stadium (1958–1971) responded to the actual global experiments with hanging rope roofs. We can also see his interest in demanding cable constructions in an unrealized design of the Central Pavilion for the Agriculture Exhibition (1960) meaning an outstanding contribution to the so-called Brussels style. Significant step outside the traditional concept of the theatrical space represented the unrealized competition project of new building of the South Bohemian Theatre (1959).

1 | 2 | 3 | 4

1 – Hlavní průčelí bytového domu „Koldům"./Main facade of the collective housing building "Koldům".
2 – Ústřední část a východní křídlo Koldomu./Central part with connected eastern wing of Collhouse.
3 – Letecký snímek Koldomu./Aerial photograph of Collhouse.
4 – Hlavní průčelí Plaveckého stadionu./Main facade of the swimming stadium

The urbanism and development of housing buildings in the area around L. M. Pařízka Street next to crossing with Lidická avenue and around Roudenská Street close to Jiří z Poděbrad square (1960–1964) brought the considerable acceptance at the national level. The housing development in Pekárenská street with the remarkably urbanized set of the civic amenities nestled in the older building (1963–1966) is less known.

An unrealized competitive project of a fourteen-storeyed hotel as a high-rise building on horizontal substructure for the space at the crossroad of Lidická with Mánesova street (cooperation Jaroslav Škarda, 1964) relates to the renewal and new development in the broad field of Lidická avenue. The same area is also related to two unrealized competing designs – the Memorial and Workers' Movement Museum and Regional Political School (cooperation Jaroslav Škarda, 1971). The first one reflects brutalism, the second project is more progressive, there can be see a certain postmodern element already.

Koldům/Collhouse (Collective Housing building shortly Collhouse)

Pražská třída 1255/19, České Budějovice
Projekt/Project: 1958
Realizace/Realization: 1959–1964

Koldům v Českých Budějovicích (1958–1964) je situovaný jako výrazná dominanta na nároží Pražské a Staroměstské ulice. Kromě Bohumila Böhma byli jeho autory Jaroslav Škarda a Bohumil Jarolím.
Celkové dispozici dominuje ústřední část vysazená na kónických betonových nohách, která byla záměrnou citací Le Corbusierových Unité d'habitation v Marseille. Na ni navázala dvě boční křídla, čímž vznikl dynamický půdorys ve tvaru písmene „V." Uprostřed dispozice byl umístěn kinosál. Architektura celého objektu je odrazem dobově aktuálního bruselského stylu, podobně byly vybaveny interiéry restaurace a kavárny.

Koldům dokládá vývoj kolektivního bydlení v Československu na přelomu 50. a 60. let 20. století. Řadí se mezi kolektivní domy hotelového typu. Měl sloužit především jako přechodné bydliště pro jednotlivce a bezdětné páry, než jim byl postaven větší rodinný byt. Jim určené garsoniéry byly situované v ústřední části. Tyto „buňky" neměly kuchyni, její funkci nahrazovala restaurace v přízemí pravého křídla. V bočních křídlech se nacházely větší byty pro rodiny, jejichž součástí byl kromě kuchyně obývací pokoj a jedna nebo dvě ložnice. K hotelovým službám patřila i vyhlídková kavárna a kino. Tyto služby na rozdíl od našich starších koldomů byly určeny i veřejnosti.
Z hlediska technologického má Koldům zásadní význam pro vývoj hromadné bytové výstavby v jižních Čechách. Koldům je prvním zdejším panelovým domem. Na základě zkušeností s jeho výstavbou byl vynalezen nový krajský systém plně montovaný z panelů.

Koldům byl v roce 2000 zateplen, byl natřen plášť budovy a doplněna barevná zábradlí lodžií hlavního průčelí. Bohužel se nedochovaly bruselské interiéry kavárny a restaurace a neonové nápisy typické pro stavby 60. let 20. století. Koldům byl pro svůj význam prohlášen v roce 2012 za nemovitou kulturní památku.

The Collhouse in České Budějovice (1958–1964) is situated as a significant dominant on the corner of Pražská and Staroměstská Street. Except Bohumil Böhm, Jaroslav Škarda and Bohumil Jarolím were the authors of this building.

The central part supported by the conical concrete legs, which is in its middle part the deliberate quote of Le Corbusier's Unité d'habitation in Marseille, dominates the overall layout. To the central part were connected two side wings which created a dynamic ground plan in the shape of the letter "V". The cinema was placed in the middle of the layout.
The architecture of the whole object is a reflection of that period actual Brussels style; the interiors of restaurant and cafe were similarly furnished.

The Collhouse illustrates the development of collective housing in Czechoslovakia at the turn of 1950s and 1960s of the 20th century. It ranks among the collective houses of the hotel type. All above, it was used as a temporary residence for individuals and childless couples before a larger family apartment has been built for them.
The apartments designed for them were located in the central part. These „cells" didn´t have any kitchen, the restaurant on the ground floor

of the right wing replaced its function. In the side wings were situated larger apartments for families, which included not only kitchen, but also living room and one or two bedrooms. The hotel services included a sightseeing coffee-bar and a cinema. These services unlike earlier Collhouses were intended also for the public.

In terms of technologies, the Collhouse is crucial for the mass housing construction development in South Bohemia. The Collhouse is the first local panel house. Based on the experience during its construction, a new regional fully prefab building system of panels was invented.

In the year 2000, the Collhouse was insulated, the building facade was painted and replenished with colour railing balcony in the main facade. Unfortunately, in coffee lounge and restaurant the Brussels interiors and neon signs typical for buildings of the 1960s were not preserved. In the year 2012, the Collhouse was for its importance declared as a real estate cultural monument.

Plavecký stadion/Swimming Stadium

Sokolský ostrov 402/4, České Budějovice
Projekt/Project: 1958
Realizace/Realization: 1966–1971

Plavecký stadion (1958–1971) se nachází na Sokolském ostrově v bezprostřední blízkosti historického jádra města. Jeho kompozici tvoří unikátní oválná plovárenská hala, před níž je předsazeno dlouhé nízké křídlo. Výjimečnost haly spočívá v její technicky náročné konstrukci zavěšené lanové střechy ve tvaru hyperbolického paraboloidu. Užití takovéto konstrukce bylo v roce 1958, kdy byl plavecký stadión navržen, aktuální ve světovém měřítku. První střecha tohoto typu byla vyprojektována jen několik let před tím pro mnohoúčelovou halu v Raleigh v Severní Karolíně (1952–1953). Samotná realizace českobudějovického plaveckého stadionu proběhla až v letech 1966–1971, kdy byly konstrukce lanových střech ve světě zcela běžné. Zůstalo tedy alespoň prvenství v Čechách, kde byla plovárenská hala první sportovní stavbou se zavěšenou lanovou střechou.
Objekt Plaveckého stadionu byl navržen jako lehká pavilonová stavba, která svou transparentností a organickým tvarem střechy nerušila z dálkových pohledů obraz historického jádra města.
V letech 1995–1998 proběhla rekonstrukce celého objektu, při níž se ztratila transparentnost stavby. Průhledná okna plovárenské haly byla nahrazena zvenku neprůhlednými modrými skly. Stavba se tak opticky uzavřela a ztratila svoji lehkost. Zmizel důležitý architektonický aspekt objektu – sjednocení vnitřního a vnějšího prostoru.

I přes pozdější změny zůstává Plavecký stadion v Českých Budějovicích významnou stavbou české architektury, je dokladem vývoje konstrukčního řešení sportovního objektu a cenným architektonickým počinem.

The Swimming Stadium (1958–1971) is located on the Sokolský Island in the immediate vicinity of the historic city core. The composition of a unique oval swimming pool hall and an annexed low wing for facilities forms the swimming stadium. The uniqueness of the hall lies in its technically demanding construction of hanging rope roof in the shape of a hyperbolic paraboloid. In 1958, when the swimming stadium was designed, the application of such construction was world-wide actual. The first roof of this type was designed few years before for the multipurpose hall in Raleigh, North Carolina (1952–1953). The very realization of the swimming stadium in České Budějovice took place in the years 1966–1971 when the rope roofs constructions were quite common in the world. The primacy remained therefore at least in Bohemia where the swimming hall was the first sport building with the hanging cable roof.

The object of the Swimming Stadium was designed as a light pavilion building which with its transparency and organic shape of the roof not disturbing the views of the historical city center.

In the years 1995–1998, the entire object came through a reconstruction in which the building lost its transparency. The see-through windows of swimming hall were replaced with opaque blue glass reflecting the outside. That way, the construction closed optically and lost its lightness. The important architectural aspect of the building disappeared – the unification of interior and external space.

Despite the subsequent changes, the Swimming Stadium in České Budějovice remains an important building of Czech architecture. It is the testament of the development of structural design of a sport object and valuable architectural achievement.

1 | | | 3 | |
| 2 | | | 4

1 – Původní vzhled bazénové haly s průhledem do zeleně./Original appearance of the swimming pool hall with undisturbed view of the surrounding trees.
2 – Letecký snímek Sokolského ostrova s Plaveckým stadionem./Aerial photograph of Sokolský Island with the Swimming stadium.
3 – Bytová výstavba na Lidické třídě./Housing development, view from Lidická Avenue.
4 – Občanská vybavenost a bytová výstavba na náměstí Jiřího z Poděbrad./One of the examples of civic amenities within the housing development in Jiří z Poděbrad square.

Bytová výstavba a občanská vybavenost/Home Building and Civic Amenities

náměstí Jiřího z Poděbrad, Lidická třída a Roudenská ulice, České Budějovice
/Jiří z Poděbrad Square, Lidická Avenue and Roudenská Street
Projekt/Project: 1960–1962
Realizace/Realization: 1962–1964

S počátkem 60. let se bytová výstavba v Českých Budějovicích začala přesouvat do asanovaných lokalit, kde měla nahradit dosavadní historickou zástavbu určenou k demolici. Jednou z takových lokalit byla poměrně rozsáhlá oblast okolo Lidické třídy. Největším souborem této oblasti byla zástavba vybudovaná při náměstí Jiřího z Poděbrad po obou stranách Lidické třídy a v prostoru Roudenské ulice. V rámci této výstavby byla vytvořena zcela nová ulice, pojmenovaná Budovatelská, nynější L. M. Pařízka. Její trasa byla vytýčena diagonálně napříč tehdejším domovním blokem tvořeným Lidickou třídou, Roudenskou a Heydukovou ulicí.

Celý soubor tvoří šesti a sedmipatrové panelové domy typu B2 a osmi a desetipatrové panelové domy typu B4, osm objektů občanské vybavenosti a výměníková stanice. Objekty občanské vybavenosti byly situovány výhradně do prostoru Lidické třídy a důsledně byl uplatněn systém pravidelného střídání bytového domu a objektu občanské vybavenosti. Na komunikacích s oboustrannou výstavbou, tedy Lidické třídě a ulici L. M. Pařízka byl na každé straně ulice užit jiný způsob zastavění bytovými domy.

Po architektonické stránce představoval asi nejvýraznější realizaci z celého souboru objekt někdejší kavárny Regina s tvarově bohatou škálou interiérů za výtvarné spoluúčasti Miloslava Cicvárka. Také interiér objektu někdejší mléčné jídelny se vyznačoval výrazným designem počátku 60. let. Bytové domy charakterizovala oranžová barva postranních průčelí, skleněné výplně balkónů a elegantní čtyřkřídlé vstupní dveře. Individuální přístup vlastníků jednotlivých objektů od roku 1989 postupně stírá jednotu tohoto architektonického celku.

With the beginning of the 1960s, the housing construction in České Budějovice started to move to the renovated locations where it should replace the existing historic buildings intended for the demolition. One of these sites was relatively large area around Lidická Avenue. This housing development built close to Jiří z Poděbrad square on the both sides of Lidická Avenue and in the space of Roudenská Street was the largest set of this area. During this construction, a completely new street named Budovatelská, now L. M. Pařízka has been created. Its trace was carried out diagonally through then block of houses formed by Lidice Avenue, Roudenská and Heydukova Street.

The entire complex consists of six and seven-storeyed panel buildings type B2 and eight and ten-storeyed panel buildings type B4, eight objects of civic amenities and a junction exchange station. The objects of civic amenities were located exclusively in the area of Lidická Avenue and the system of regular alternation of an apartment block and an object of civic amenities was thoroughly applied there. On the roads with two-way construction, thus Lidická Avenue and L. M. Pařízka Street, a different method of apartment buildings was used on each side of the street.

In the respect of architectural aspect, the object of former coffee house Regina represented perhaps the most expressive realization of the entire complex with the rich shape variety of interiors and with an art participation of Miloslav Cicvárek. The interior of the former dairy bar was also characterized by an expressive early 1960s design. The apartment buildings were characterized by the orange side facades; glass panels balconies and elegant four-wing entrance door. From 1989, an individual approach of the building's owners gradually wipes out the unity of this architectural unit.

Mgr. Michal Pobucký, DiS.

Starosta/Mayor

Statutární město Frýdek-Místek/The Statutory City of Frýdek-Místek
Radniční ul. 1148, Frýdek-Místek
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 558 609 100
e-mail: pobucky.michal@frydekmistek.cz
www.frydekmistek.cz

STATUTÁRNÍ MĚSTO FRÝDEK-MÍSTEK

Statutární město Frýdek-Místek nezapře historické spojení země slezské a moravské. Vždyť i spojovník v názvu města jako by znázorňoval řeku Ostravici, která do roku 1928 tvořila zemskou hranici mezi Moravou a Slezskem. Moravský Místek byl založený ve 13. století a slezský Frýdek ve 14. století. Obě města byla pod vlivem nacistických úředníků sloučena v jeden celek v roce 1943, a to pod názvem Frýdek. Dnešní název se začal používat od roku 1955.

Město je významným dopravním uzlem i turistickým centrem – bránou do Beskyd. Jednou z dominant města je bazilika Navštívení Panny Marie, která je jedinou bazilikou v Moravskoslezském kraji. Mezi lidmi se proslavila zejména „zázračnou" soškou Panny Marie Frýdecké, která je umístěna na hlavním oltáři a o které se traduje, že drží ochrannou ruku nad celým městem a jeho obyvateli. Areál baziliky je vymezen po obvodu 14 kapličkami křížové cesty z let 1876–1877, součástí jsou také dvě barokní plastiky z konce 18. stol. z dílny moravského sochaře V. Böhma – socha archanděla Gabriela a archanděla Rafaela. Areál s kostelem, křížovou cestou, sochami a tzv. Římskou kaplí je od roku 1958 zapsanou kulturní památkou. Papež Jan Pavel II. povýšil frýdecký kostel v roce 1999 na baziliku minor.

Frýdek-Místek je často označováno jako město zeleně. Naproti bazilice se nachází Frýdecký zámek lemovaný parky o rozloze čtyř hektarů, jejichž úpravu město dokončilo v roce 2011. V rámci Zámeckého parku byly obnoveny původní vycházkové trasy i vyhlídka na místeckou část města, ale také na Beskydy. Přilehlý park Jižní svahy ve svažitém terénu nabízí vyhlídkovou promenádu s řadou odpočívadel, trvalkovými záhony, okrasným sadem z planých třešní a dětským hřištěm. V letním období se v této lokalitě konají kulturní akce i svatby. V roce 2012 se parky umístily v celostátní soutěži Park roku na 3. místě.

V roce 2013 město dokončilo část přeměny nejlidnatějšího sídliště Slezská, která zahrnovala i rekonstrukci sadů Svobody, jejichž součástí je moderní atypické multifunkční zastřešené jeviště opláštěné robustní sklolaminátovou skořepinou připomínající kobru, ve kterém se konají kulturní vystoupení.

Za devizu města lze označit rekreační zónu přehrady Olešná, která se nachází zhruba tři kilometry od centra města. Vodní plocha přehrady Olešná láká k surfování i jachtingu, dominantou je ale aquapark s venkovním i krytým provozem. V lokalitě se nachází také autokemp a břehy přehrady lemuje 4,5 km dlouhá cyklostezka s povrchem vhodným pro in-line bruslaře.

The Statutory Town of Frýdek-Místek is a clear example of the historic ties between the lands of Silesia and Moravia. Even the hyphen in the name of the town seems to illustrate the role of the Ostravice River, which until 1928 formed the land border between Moravia and Silesia. Moravian Místek was founded in the 13th Century, and Silesian Frýdek was founded in the 14th Century. Under the influence of Nazi officials, both towns were merged into one in 1943 under the name Frýdek. Today's name first began to be used in 1955.

The town is an important transit node and centre of tourism, sometimes referred to as the Gateway to the Beskydy Mountains. One of the town's dominant features is the Basilica of the Visitation of the Virgin Mary, which is the only basilica in the Moravia-Silesia Region. One legend popular among inhabitants is the "miraculous" Frýdek statue of the Virgin Mary, which is located on the main altar and which is said to hold its protective hand over the entire town and its inhabitants. The basilica site features 14 chapels depicting the Stations of the Cross from 1876 to 1877, and it also includes two Baroque statues from the late 18th Century from the workshop of Moravian sculptor V. Böhm, statues of the archangels Gabriel and Rafael. The site with the church, the Stations of the Cross, the statues and the Roman Chapel have been registered cultural heritage sites since 1958. Pope John Paul II elevated the Frýdek church to a basilica minor in 1999.

Frýdek-Místek is often described as a town of greenery. Opposite the basilica, there is the Frýdek Chateau, surrounded by parks covering an area of four hectares, modification to which the town finished in 2011. The original walking trails have been restored in the chateau park along with an observation point with views of the Místek part of the town as well as the Beskydy Mountains. The adjacent Jižní svahy Park in the sloped terrain offers a promenade with views and plenty of places to relax, the flower beds, a scenic orchard with wild cherry trees and a children's playground. Cultural events as well as weddings are held here in the summer. In 2012 the parks placed third in the nationwide Park of the Year competition.

In 2013, the town completed part of the transformation of the Slezská residential complex, the most populous in the town, which also included reconstruction of Svoboda Park, including a modern atypical multi-functional covered stage protected by a robust fibreglass shell resembling a cobra, on which cultural performances take place.

One of the town's key attractions is the recreation zone at the Olešná Dam, located approximately three km from the town centre. The water at the Olešná Dam is used for surfing and yachting, but there is also an aqua park with outdoor and covered facilities. There is a vehicle-accessible campground at the site, and the banks of the dam are lined by a 4.5 km long cycling path with a surface also suitable for in-line skating.

Město Frýdek-Místek se představuje

Město na soutoku řek Ostravice a Morávky vzniklo spojením dvou samostatných měst – moravského Místku a slezského Frýdku. Místek, starší z obou měst, je zmiňován již v roce 1267, Frýdek byl založen v letech 1333–34. Obě města byla v 15. a 16. stol. součástí těšínského knížectví, přičemž Místek byl závislý na hospodářsky silnějším Frýdku. Teprve odtržení od těšínského knížectví a začlenění do hukvaldského panství olomouckých biskupů roku 1584 vrátilo Místku hospodářské výsady a město se zdárně rozvíjelo. Rozkvět Místku i Frýdku narušila třicetiletá válka, později také morová epidemie a několik požárů. V 18. a 19. století však rozvoj obou měst pokračuje, v Místku vzkvétá řemeslo a zakládají se první továrny. Frýdek byl centrem soukenictví a díky své strategické poloze i obchodu. Kulturní a národní život měl lepší podmínky v Místku, kde byly zakládány spolky jako Občanská beseda nebo Matice místecká. Od 1. ledna 1943 mocí nacistických úředníků došlo ke sloučení obou měst v jeden celek s názvem Frýdek. Po diskuzích ohledně pojmenování sloučených měst stanovilo ministerstvo vnitra s platností od 1. ledna 1955 úřední název města Frýdek-Místek. Dnes má město téměř 60.000 obyvatel.

Introduction to Frýdek-Místek

This town, at the confluence of the Ostravice and Morávka rivers, was created by combining two previously independent towns, Moravian Místek and Silesian Frýdek. Místek, the older of the two towns, was mentioned as early as in 1267, and Frýdek was founded between 1333 and 1334. During the 15th and 16th centuries, both towns were part of the Principality of Těšín, and Místek was dependent on the economically stronger Frýdek. Místek regained its economic strength and developed well after breaking away from the Principality of Těšín and becoming part of the Hukvald Manor of the Olomouc Bishops in 1584. The blossoming of Místek and Frýdek was disrupted by the Thirty Years War and later by a plague epidemic and several fires. However, in the 18th and 19th centuries, both towns' development continued. Crafts saw a boom in Místek, and the first factories were built. Frýdek was a centre of drapery and became an important trade centre thanks to its strategic position. Cultural and national life enjoyed better conditions in Místek, where associations were founded such as the Civic Roundtable and the Místek Matrix. On 1 January 1943, Nazi officials merged both towns into one and gave it the name Frýdek. The Czechoslovak Ministry of the Interior renamed the town to Frýdek-Místek effective as of 1 January 1955, following discussions about renaming it. Today, the town is home to almost 60,000 residents.

Historická jádra Frýdku a Místku

Historická jádra obou měst – Zámecké náměstí ve Frýdku a Náměstí Svobody v Místku, patří k městským památkovým zónám, díky nimž si město stále uchovává svoji jedinečnost a osobitost. Historickým jádrem Frýdku je Zámecké náměstí, kdysi centrum starého Frýdku, dnes spíše poklidné místo stranou hlavního ruchu. Většina budov má renesanční jádro, mnohé z nich prošly empírovými a klasicistními úpravami. Západní stranu náměstí tvoří průčelí zámku, uprostřed stojí kašna z roku 1890 s litinovou sochou sv. Floriána, datovanou do roku 1893, patrona Frýdku. V prostoru před zámkem se nachází socha sv. Jana Nepomuckého.
Na náměstí Svobody, které je centrem Místku a patří k nejmalebnějším koutům města, se nacházejí domy většinou pozdně renesančního jádra, které však prošly častými přestavbami a úpravami. Na jižní a částečně severní straně náměstí zůstalo zachováno podloubí. Uprostřed náměstí stojí plastika Panny Marie. Jedná se o kopii, kterou vytvořil sochař Vladimír Brázdil podle barokní předlohy. Plochou je místecké náměstí menší než frýdecké.

Historic heart of Frýdek and Místek

The historic heart of both parts of the town, Chateau Square in Frýdek and Svoboda Square in Místek, are part of the town's heritage zones, which have enabled the town to preserve its uniqueness and character. The historic heart of Frýdek is Chateau Square, once the centre of old Frýdek, but nowadays a rather quiet location away from the main tourist areas. Most of the buildings have a Renaissance core, and many of them have undergone Empirical and Classicist modifications. The square's west side features the facade of the chateau, and in the middle there is a fountain from 1890 with a cast iron statue of St. Florian, the Patron Saint of Frýdek, dating back to 1893. There is a statue of Jan of Nepomuk located in the area in front of the chateau. Svoboda Square, which is the centre of Místek and is one of the most picturesque places in the town, contains mostly late Renaissance buildings, which, however, have undergone frequent repairs

1 | 2 | 3

1 – Zámecké náměstí ve Frýdku./Castle Square in Frýdek.
2, 3 – Kryté jeviště v Sadech Svobody, Frýdek./Covered stage in Svoboda Park, Frýdek.

and transformations. In the south and part of the north sections of the square, there is a preserved arcade. There is a statue of the Virgin Mary in the centre of the square. It is a replica created by sculptor Vladimír Brázdil based on a Baroque design. The square in Místek is smaller than the square in Frýdek.

Frýdecký zámek

Nejvýraznější dominantou města je frýdecký zámek. Původně gotický hrad s jádrem z 1. poloviny 14. století, který byl upravený v letech 1528–1545 a přestavěný barokně ve druhé třetině 17. století. Byl postaven na chráněném návrší na zemské hranici při kupecké cestě

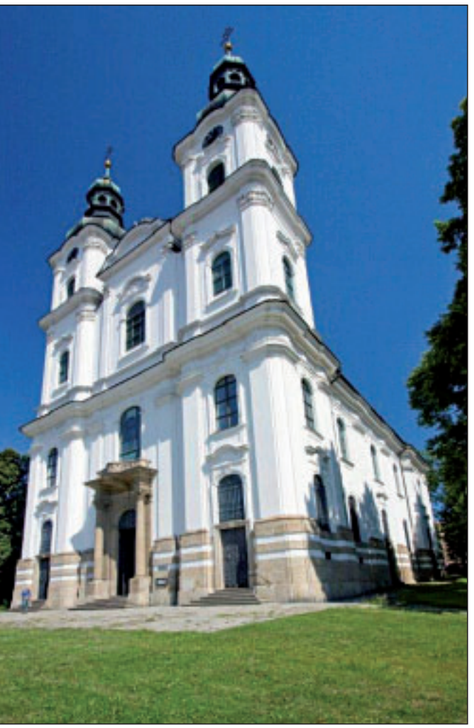

vedoucí z Moravy do Polska. Roku 1688 byl zámek i celé město postiženo zničujícím požárem. Další stavební úpravy probíhaly v polovině 18. a na konci 19. století. Nad průjezdní branou visí erb Jiřího z Oppersdorfu a jeho manželky Estery Barbory hraběnky z Meggau.
Nejstarší část hradu bychom našli v místě dnešního vstupního křídla vnitřní budovy. V prvním patře severního křídla byl postaven Rytířský sál, v němž je dochován soubor 35

1 | 2 | | 3 |

1 – Bazilika minor Navštívení Panny Marie ve Frýdku. /Basilica Minor of the Visitation of the Virgin Mary in Frýdek.
2 – Frýdecký zámek, sídlo Muzea Beskyd./Frýdecký Chateau, seat of the Beskydy Museum.
3 – Letní část aquaparku u přehrady Olešná./Summer part of the aqua park at the Olešná Dam.

znaků, které náleží městu Těšínu a předním slezským šlechticům. Po přechodu zámku do vlastnictví Habsburků v roce 1797 byl objekt udržován v provozuschopném stavu, teprve novodobé úpravy z konce 19. století a počátku 20. století citelně zasáhly do vnější podoby zámku. Od 60. let 20. století je zámek sídlem Muzea Beskyd. K zámku přilehá přírodně-krajinářský park založený v 19. století, ve kterém se nacházejí barokní plastiky sv. Floriána z roku 1730 a sv. Josefa Pěstouna z roku 1772.

Frýdek Chateau

The Frýdek Chateau is the most dominant feature of the town. This originally Gothic castle, with a core from the first half of the 14th Century, was modified between 1528 and 1545 and reconstructed in the Baroque style in the second third of the 17th Century. It was built on a protected hill on the land border along the trade route running from Moravia to Poland. In 1688 the chateau and the entire town suffered a destructive fire. Other construction modifications were carried out in the mid 18th Century and the late 19th Century. Above the transit gate hangs the coat of arms of George of Oppersdorf and his wife Barbara Ester, the Countess of Meggau. The oldest part of the castle can be found where today's entrance wing to the interior of the building is located. On the first floor of the northern wing, a knights' hall was built, in which a set of 35 symbols belonging to the town of Těšín and Silesian noblemen has been preserved. After the chateau became the property of the Hapsburgs in 1797, the premises were maintained in an operable condition, and only later modifications in the late 19th and early 20th centuries noticeably altered the chateau's exterior. Since the 1960s, the chateau has been the seat of the Beskydy Museum. Adjacent to the chateau there is a landscaped park founded in the 19th Century, in which there are Baroque statues of St. Florian from 1730 and St. Josef Pěstoun from 1772.

Bazilika minor Navštívení Panny Marie ve Frýdku

Druhou výraznou dominantou je bazilika Navštívení Panny Marie na Mariánském náměstí se dvěma charakteristickými čelními věžemi ve Frýdku. Základní kámen této pozdně barokní

stavby byl položen 4. října 1740 na místě starší dřevěné kaple z roku 1706. Doba nebyla příznivá, a tak se válka o Slezsko nevyhnula ani tomuto kraji. Proto se stavba protáhla až do roku 1777. Stavitelem chrámu byl Bartoloměj Wittner z Nisy. Již na počátku 18. století byla velmi vyhledávaným cílem mnoha mariánských procesí z Moravy, Slezska, ale i přilehlé části Uher. Před jižním průčelím stojí na podstavcích osm soch, např. socha sv. Michala, sv. Antonína Paduánského, archanděla Gabriela, Judy Tadeáše a archanděla Rafaela. V parku kolem kostela je novorenesanční kaple Srdce Páně, zvaná Římská, z let 1880–1882 a 14 kapliček křížové cesty z let 1876–1877.

Basilica Minor of the Visitation of the Virgin Mary in Frýdek

Another dominant landmark is the Basilica of the Visitation of the Virgin Mary on Mariánské Square, with two characteristic front towers in Frýdek. The foundation stone for this late Baroque structure was laid on 4th October 1740 on the site of an older wooden chapel from 1706. The period was not favourable, and neither Silesia nor our land avoided war. Therefore, the construction went on until 1777. The church was built by Bartoloměj Wittner from Nisa. At the beginning of the 18th Century, it was a very popular destination for many of the Mariánské processions from Moravia, Silesia and part of Hungarian territory. In front of the south facade there are eight statues on plinths, including statues of St. Michael, St. Anthony of Padua, the Archangel Gabriel, Jude the Apostle and the Archangel Rafael. In the park around the church, there is the neo-Renaissance Chapel of the Lord, called the Roman Chapel, from 1880–1882, and 14 small chapels depicting the Stations of the Cross from 1876–1877.

Přehrada Olešná

Aquapark Olešná je umístěn v půvabném prostředí přehrady Olešná v blízkosti Frýdku–Místku s výhledem na panorama Moravskoslezských Beskyd, kterému vévodí nejvyšší Lysá hora (1.324 m n. m.). Areál nabízí návštěvníkům možnost rekreace a relaxace v letní a zimní části aquaparku s tobogány, plaveckým, relaxačním a dětským bazénem, masážními lavicemi, večerním koupáním. Tou největší atrakcí je bezesporu „divoká řeka", první skluzavkové zařízení svého druhu v České republice. Voda je zde dohřívaná na 28 °C. Vodní svět v zimě doplňují sauny. Nechybí hřiště na volejbal a nohejbal. V prostředí přehrady Olešná si přijdou na své milovníci vodních sportů a rybaření. Vyhledávaným místem se stala rovněž díky více než 4 km dlouhému okruhu kolem přehrady, který je hojně využíván cykloturisty, turisty, in-line bruslaři, běžkaři, ale i rodinami s dětmi.

1 | | | | 2

1 – Rekonstruovaný park pod zámkem, Frýdek-Místek. /Reconstructed park below the chateau, Frýdek-Místek.
2 – Detail rekonstruované vyhlídky v parku pod zámkem, Frýdek-Místek./Detail of the reconstructed observation point in the park below the chateau, Frýdek-Místek.

Olešná Dam

Aqua Park Olešná This recreational area is located in the environment of the Olešná Dam near Frýdek–Místek, with views of the Moravian and Silesian Beskydy Mountains, dominated by its highest peak, Mount Lysá (1,324 m above sea level). The site offers visitors recreation and relaxation in the summer and winter parts of the aqua park, featuring water slides, a swimming pool, a relaxation pool and a children's pool, massage benches and evening swimming. The greatest draw by far of the "wild river", the first slide of its kind in the Czech Republic. The water temperature is maintained at 28°C. The aqua park includes saunas in the winter. There are also courts for volleyball, net soccer, etc. Lovers of water sports and fishing will also enjoy the Olešná dam. It has become a very popular destination in part because of the more than 4 km of paths around the dam itself, used by cyclists, hikers, in-line skaters, runners as well as families with children taking strolls.

Město má novou odpočinkovou zónu

Občané Frýdku–Místku mohou využívat k odpočinku a relaxaci další místo: V okolí frýdeckého zámku byl obnoven Zámecký park, na který navazuje nový park Jižní svahy. V rámci Zámeckého parku byly opraveny původní vycházkové trasy, které nově lemují parkové lavičky. Obnovena byla také vyhlídka pod zámkem, kterou mohou navštívit také imobilní občané, a na východní straně parku přibylo nové zastřešené odpočívadlo.

Jižní svahy nabízejí vyhlídkovou promenádu s řadou odpočívadel, trvalkovými záhony, okrasným sadem planých třešní i dětským hřištěm. Je odtud výhled do údolí, na místeckou část města, ale také na Beskydy.

The town has a new relaxation zone

Residents of Frýdek Místek now have another place to rest and relax. In the environs of the Frýdek Chateau, the chateau park has been reopened, which corresponds to the new park Jižní svahy. The original walking trails have been restored, which are newly lined with park

benches. The observation point below the chateau has also been reopened and is even accessible to persons with limited mobility, and in the east section of the park there is a new sheltered resting area. Jižní svahy Park offers a promenade with views and plenty of places to relax, the flower beds, a scenic orchard with wild cherry trees and a children's playground. From it there are views of the valley, Místek and the Beskydy Mountains.

Ing. Dan Ramzer

Starosta/Mayor

Město Frýdlant/City of Frýdlant
nám. T. G. Masaryka 37, Frýdlant
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 482 464 068
e-mail: dan.ramzer@mu-frydlant.cz
www.mesto-frydlant.cz

Město Frýdlant se na Architecture Week Praha v roce 2014 prezentuje poprvé.

Věřím, že Frýdlant, který v letošním roce oslavil své „milénium" a je nejkrásnějším historickým městem Libereckého kraje pro letošní rok, má svým návštěvníkům co nabídnout. Historie českého města na severním úpatí nádherných Jizerských hor, spojená s historií a kulturou Horní Lužice a Dolního Slezka, je nositelkou neopakovatelného „GENIA LOCI". Pracovití a nadaní lidé a osvícení majitelé místního panství v průběhu let vtiskli Frýdlantu osobitý ráz. Krásnou architekturu a umělecká díla spojující století, můžete obdivovat na každém kroku. Gotický hrad s renesančním zámkem je nejstarším hradním muzeem ve střední Evropě. Redernovské mauzoleum umístěné v kostele Nalezení Svatého kříže je dominantním figurálním dílem evropské renesance severně od Alp. Podstávkové domky, zastoupené restaurovaným Simonovým mechanickým betlémem připomínají měšťanský život obyčejných lidí, se kterým se můžete seznámit v muzeu Špitálek. Pseudorenesanční radnice z konce 19. století není jen sídlem městského úřadu, ale i muzeem a její věž je místem s panoramatickou vyhlídkou na celé okolí města.

Středověké město, bohaté na renesanční a barokní památky, vzniklo pod hradem stejného jména, získalo svá práva v druhé polovině 13. století. Nejvýznamnějším majitelem frýdlantského panství byl Vévoda Albrecht z Valdštejna. Frýdlantsko bylo jádrem jeho „TERRA FELIX", šťastné země.

Historie města je bohatá, ale i temná. Město, poznamenané dvojím odsunem obyvatelstva v době před a po 2. světové válce, znovu našlo své kořeny. Činorodí lidé, spolky a firmy píšou novou historii města. Každý lichý rok v květnu město ožívá Valdštejnskými slavnostmi, kdy si připomínáme dobu třicetileté války a nejvýznamnější historickou osobnost spojenou s naším městem.

Další významnou akcí je každoroční Jazzová dílna Karla Velebného, kterou hostí naše město každoročně v srpnu. Jazzová elita nejen z Česka, ale i ze světa se stará o to, aby jeho řemeslo nezaniklo.

O našem krásném a bohatém městě se dá psát dlouho. Přijeďte se podívat.

Těšíme se na setkání s Vámi!

The Town of Frýdlant is to be presented at Architecture Week Prague in 2014 for the first time.

I believe that the Town of Frýdlant, which celebrates its "millennium" this year, and is the most beautiful and historic town of the Liberec region this year, has a lot to offer its visitors. History of this Czech town on the northern foothills of the beautiful Jizera Mountains, combined with the history and culture of Upper Lusatia and Lower Silesia, is the bearer of an unrepeatable "genius loci". Hardworking and talented people and enlightened local estate owners over the years imprinted Frýdlant a unique character. Beautiful architecture and works of art connecting centuries can be admired at every turn. A gothic castle with a Renaissance chateau castle is the oldest castle museum in Central Europe. The Redern family mausoleum located in the church of the Finding of the Holy Cross is the dominant figurative work of the European Renaissance north of the Alps. Half-timbered houses represented by restored Simon's mechanical nativity scene reminiscent of bourgeois life of ordinary people with whom you can meet in the Špitálek (The Townsmen Hospital) Museum. The Pseudo-Renaissance town hall from the end of the 19th century is not only the seat of municipal authorities, but also a museum and its tower a location with a panoramic view of the entire area of the town.

The medieval town rich in Renaissance and Baroque monuments was built under the castle of the same name, and acquired the rights in the second half of the 13th century. The most important owner of the Frýdlant estate was Duke Albrecht von Wallenstein. The Frýdlant region was the core of his "terra felix", a happy land.

The town's history is rich, but also dark. The town marked twice by the displacement of the population in the era before and after the World War II found its roots again. Energetic people, communities and businesses write a new history of the town. Every odd year in May, the city comes alive with the Festivities of Wallenstein, when we commemorate the Thirty Years' War and the most important historical figure connected with our town.

Another important event is the annual jazz workshop of Karel Velebný which is hosted by our city every August. Jazz elite not only from the Czech Republic, but also from the world cares so that his craft will have not expired.
We can be writing about our beautiful and rich town for a long time.
So, come and take a look.

We look forward to meeting you!

1

1 – Radnice, Frýdlant./Town hall, Frýdlant.

Frýdlant

Jméno Frýdlant je odvozeno od slov Frieden, znamenajícího mír, klid, pokoj a Land, neboli země, kraj, venkov. Tedy místo bezpečí klidu a pokoje.

V kupní smlouvě ze 7. února 1278 stvrzuje Rudolf (Rulko) z Bibersteinu (Biberštejna), že za 800 hřiven stříbra kupuje od českého krále, Přemysla Otakara II., hrad Frýdlant se vším příslušenstvím, zavazuje se k věrným službám podle zvyklostí země a k aktivnímu vystupování proti královým nepřátelům. Jestli Rudolf z Biberštejna stál věrně po boku Přemysla Otakara v osudné bitvě na Moravském poli 26. srpna 1278, nevíme. Jisté je, že se s rozmachem osídlení ve 14. a 15. století stává Frýdlant významnou silniční křižovatkou mezi českým vnitrozemím, Žitavskem, Zhořeleckem a Slezskem. Po dobu dlouhých 273 let vládnou Frýdlantu Biberštejni a jejich působení lze hodnotit jako pozitivní. O poměrech ve Frýdlantu na přelomu 14. a 15. století nás informuje urbář panství z let 1381 až 1409. Podle něho se obec skládala z opevněného městského jádra, v němž žilo 77 měšťanů, a z předměstí, kde uvádí urbář 66 poddanských usedlostí. Obyvatelstvo se živilo především obděláváním půdy a chovem dobytka, ale jak ukazují jména obyvatel, byla tu zastoupena i řemesla jako hrnčíř, nožíř, krejčí, bednář, tesař, tkadlec, řezníci a pekaři. Soukeníci měli vrchnostenskou valchu, existoval tady panský pivovar, cihelna...

Mezi lety 1558–1621 vládne Frýdlantu rod, jenž má v erbu stříbrné kolo o osmi loukotích v modrém poli – Redernové. Novou aktivitou na území Frýdlantska se stala důlní těžba. Těžil se cín i měď. Vyrábělo se dřevěné uhlí, rozmachu panství prospělo zakládání mlýnů, rozvoj rybníkářství. Zjevný hospodářský a kulturní rozkvět panství umožnil Melchiorovi z Redernu podílet se na válce s Turky. Vítězstvím Habsburků na Bílé hoře se protestantští Redernové stávají exulanty. Od 4. dubna 1621 po dalších dvanáct let panuje na Frýdlantsku Albrecht z Valdštejna a Frýdlant díky němu vstupuje do povědomí celé Evropy. V době hrůz třicetileté války zůstává celé Frýdlantsko těchto útrap ušetřeno, proto si v obecném povědomí vysloužilo krásné označení „šťastná země". Ačkoliv Valdštejn zvolil označení svého vévodství podle starobylého Frýdlantu, pobýval zde jen krátce – 1. prosince 1627 při cestě ze Zaháně do Čech, 4. až 7. června 1628 a v únoru a dubnu 1630. Roku 1634 získává do svého držení Frýdlant Matyáš Gallas, jako odměnu za věrnost císaři v akci proti Valdštejnovi. Díky mapě Samuela Globice z Bučína se dozvídáme, že Město Frýdlant bylo obehnáno opevněním se šesti věžovitými hradbami a vodním příkopem. Tři desítky domů stály na náměstí, v jehož středu se tyčila radnice s věží. Podél ulice k zámku je zakresleno asi 20 domů a na dolním náměstí dalších 14. Nechybí přirozeně oba kostely, špitál, hospodářský dvůr a frýdlantský zámek s opevněním.

Ale již je tu rok 1763, v Českých Budějovicích umírá Filip Josef Gallas, který neměl potomky a tak rod hrabat Gallasů vymírá. Jejich 123 letá vláda nad Frýdlantskem a Libereckem byla naplněna válkami, emigrací, hospodářským, náboženským a sociálním útiskem obyvatelstva, takže v tomto směru tvoří snad nejtragičtější úsek dějin Frýdlantska. V roce 1770 se ujímá vlády nad Frýdlantskem Kristián Filip Clam Gallas. Město Frýdlant postihl v roce 1797 zhoubný požár, kdy 17. ledna lehlo popelem 72 domů a další hospodářské budovy, což byla celá pětina z 363 domů, vykazovaných v roce 1783. Město se z pohromy rychle vzpamatovalo. Kristián Filip Clam Gallas vynaložil nemalé úsilí ke zvelebení rodového majetku. Důkazem kulturnosti a otevřenosti hraběte vůči veřejnosti, ale i zájmu o propagaci Frýdlantu a jména svého rodu bylo zpřístupnění hradních prostor a jejich sbírek širokému publiku v roce 1801. Franz Clam Gallas, který se narodil v roce 1854, byl posledním mužským členem rodu. Panství spravoval od roku 1891 až do své smrti 20. ledna 1930. Dědičkou rodového majetku je dcera Klotilda, panství je však v roce 1945 zkonfiskováno.

Dokladem výtvarného vkusu biberštejnské éry je hrad a kostel Nalezení svatého Kříže ve Frýdlantu ze sklonku jejich éry, kdy se již ke slovu hlásila renesance. Děkanský kostel, do 17. století zasvěcený Sv. Kateřině je poprvé zmiňován roku 1316. Renesanční podobu získal v letech 1501–1551 zásluhou vlašských stavitelů Kašpara a Marka z Milánska. Poté byl upravován barokně a v letech 1889–1892 mu Wilhelm Heckel navrátil goticko-renesanční ráz. Poslední velká rekonstrukce kostela proběhla po skončení druhé světové války, kvůli poškození při náletu 8. května 1945. Kostel je orientovanou zděnou trojlodní síňovou stavbou zakončenou presbytářem s pětibokým závěrem. V interiéru kostela, který sloužil jako pohřebiště Biberštejnů a Redernů, se lze setkat s řadou sepulkrálních památek. Výjimečným je především náhrobek Melchiora, Kateřiny a Kryštofa z Redernu od G. Heinricha z Amsterodamu z let 1605–1610 zhotovený ve stylu vratislavského manýrismu. Mezi příkladně dochované stavební památky patří budova Špitálku č. p. 176 v dnešní ulici Míru. Jde o pozdně renesanční objekt, který se nachází na předměstí, před bývalou Dolní branou. Špitál byl založen jako měšťanský, po třicetileté válce se však stal zařízením vrchnostenským s funkcí pro celé panství. Stavba započala roku 1561. Svou současnou klasicistní podobu získal po požáru roku 1797. Patrová zděná budova stojí na podélném půdorysu. V nárožní části domu se nachází bývalá kaple

1 3
2

1 – Mariánský sloup, Frýdlant./St.Mary´s Column, Frýdlant.
2 – Dům Dr.Glücka, Frýdlant./Dr.Glück´s House, Frýdlant.
3 – Špitálek, muzeum, Frýdlant./Spitalek, Museum, Frýdlant.

čtvercového půdorysu otevřená oběma podlažími. Ve druhé polovině 20. století byl objekt využíván jako domov důchodců, posléze zde byly sociální byty. V roce 2012 byla díky Operačnímu programu ROP NUTS II SV dokončena zdařilá rekonstrukce tohoto památkově chráněného objektu. V současnosti zde má svoji expozici Městské muzeum.

Před rokem 1843 je ve Frýdlantu postaven dům č. p. 356, který stojí v zahradní ulici, nedaleko náměstí T. G. Masaryka. Uvnitř světnice roubeného stavení s podstávkou se nachází betlém, jehož autorem je Gustav Simon. Betlém vyplňuje celou šířku světnice. Obsahuje 130 pohyblivých a 50 statických figurek a je ojediněl̆ým příkladem mechanického betléma frýdlantského regionu a zajímavým historicko-sociologickým dokladem, který přispívá k poznání života obyvatel na přelomu 19. a 20. století. V roce 2009–2010 proběhlo statické zajištění budovy, ve které se betlém nalézá, a v následujících letech byl betlém restaurován. Veřejnosti byl opět zpřístupněn na konci roku 2012.

Dominantu centra města tvoří budova radnice čp. 37. Byla postavena mezi lety 1893–1896 a nalézá se na severozápadní frontě náměstí T. G. Masaryka. Budova s prvky severoněmecké novorenesance, postavená podle projektu vídeňského architekta Franze von Neumanna, nahradila starou radnici z roku 1532. Stavební prvky jako jsou římsy, štíty a ozdoby jsou vytesány z pískovce. Součástí budovy je i věž, vysoká 48 m. nad dvěma balkony a hodinami se nachází ochoz, čtyři nárožní vížky a nejvýše čtní dlátková střecha, zakončená dvěma makovicemi. Průčelí dvoupatrové budovy tvoří podlouhlý nesoucí balkon, nad nímž se nachází veliké vitrážové okno hlavního sálu. Po jeho stranách zdobí průčelí sochy z dílny vídeňského sochaře Friedela. Štítu dominuje městský znak držený dvěma pážaty. Budova má sklepní prostory, přízemí, 1. patro, 2. patro a půdu, kterou lze projít až na ochoz věže. Hlavním investorem stavby byla frýdlantská spořitelna. Stavbu provedla firma stavebního mistra Wilhelma Stärze.
Mezi architektonicky nejhodnotnější objekty patří pozdně secesní vila, vybudovaná pro rodinu Dr. Samuela Glücka v dnešní ulici Mládeže. Stavba pochází z dílny drážďanského architekta Rudolfa Bitzana. Postavena byla mezi roky 1909–1910. Protože Glück dům používal zároveň pro potřeby své praxe, bylo přízemí vyhrazeno advokátní kanceláři. Dům obklopuje velkoryse pojatá zahrada. V letech 2005–2006 proběhla rekonstrukce objektu, který je nyní využíván pro mimoškolní aktivity mládeže. Sloup se sochou Panny Marie Immaculaty vztyčený na hlavním náměstí vyšel z dílny zákupského sochaře Ondřeje Dubkeho, který působil na dvoře Anny Marie Františky, velkovévodkyně Toskánské. Ke kostelu Nalezení sv. Kříže byl přenesen po zboření staré radnice při rekonstrukci náměstí v roce 1898.

The name – Frýdlant – is derived from the words Frieden, meaning peace, tranquillity, peace and Land, or country, region, country. So, it's a safe place of peace and tranquillity.
In the purchase agreement of February 7, 1278 Rudolf (Rulco) von Biberstein confirms that he buys Frýdlant castle with all the accessories for 800 talents of silver from Ottokar II of Bohemia, and is committed to faithful services by practice of the country and active stance against the king's enemies. We don't know whether Rudolf von Biberstein stood faithfully at Ottokar II's side at the fatal Battle of Moravian Field on August 26, 1278. What is certain is that with the expansion of settlements in the 14th and 15th centuries, Frýdlant was becoming an important crossroads between the Czech inland, the Zittau, and Gorlitz regions and Silesia. The Bibersteins ruled Frýdlant for a long period of 273 years and their impact can be assessed as positive. We are informed about the conditions in Frýdlant at the turn of the 14th and 15th century by a manor chronicle of the years 1381 to 1409. According to it, the village consisted of a fortified town centre, where there were 77 burgesses, and the suburbs, where the urbary states 66 serf hereditary estates.
The population is fed primarily by agriculture and livestock, but, according to the names of the population, there were also represented crafts such as a potter, cutler, tailor, cooper, carpenter, weaver, butcher, and baker. Drapers had suzerain washboard, there was a manorial brewery, brickyard ...etc.

In 1558–1621 Frýdlant is reined by a lineage, which has a coat of arms consisting of silver round with eight spokes on a blue field – the Rederns. Mine production became a new activity in Frýdlant area where tin and copper were mined. Produced with charcoal, estate boom benefited from the establishment of mills and the development of fish farming.
The apparent economic and cultural prosperity of the estate Melchior von Redern allowed him to participate in the war with the Turks. Because of the Habsburgs' victory at the Battle of White Mountain, the protestant Rederns become exiles. Since April 4, 1621 for the next twelve years there is Albrecht von Wallenstein ruling over Frýdlant and thanks to him Frýdlant enters awareness across Europe. During the horrors of the Thirty Years' War, Frýdlant remains safe from these hardships, so in the general awareness it earned its designation of „a happy land". Although Wallenstein chose his designation by the ancient Ouchy of Friedland, he lived there only briefly – on December 1, 1627 on the way from Zagań to Bohemia, from June 4 to June 7, 1628 and in February and April in 1630. In 1634, Matthias Gallas gets Frýdlant into his possession, as a reward for loyalty to the emperor in action against Wallenstein. With a map of Samuel Globic of Bučín we learn that the town of Frýdlant was surrounded by walls with six towering walls and a moat. Three dozen houses stood in the square, in the centre of which rose a town hall tower. The street leading to the castle is plotted with about 20 houses and the lower square has 14 more. Naturally, there are the two churches, a hospital, farmyard and Frýdlant castle with fortification.
But now is the year 1763, when Philip Joseph Gallas, who has no offspring, dies in České Budějovice, and the family of Gallas' counts dies out. Their 123-year rule over Frýdlant and Liberec areas had been filled with wars, emigration, and economic, religious, and social oppression of the population, so in this respect it's constituted perhaps the most tragic period of history of the Frýdlant area.

In 1770, Christian Philip Clam-Gallas takes over Frýdlant area. In 1797, the town of Frýdlant was affected by a destructive fire, which on January 17 burned to the ground 72 houses and other

outbuildings, which meant the fifth of the 363 houses, reported in 1783. The town recovered from the disaster quickly. Christian Philip Clam-Gallas made great efforts for improvement of the family property. A proof of sophistication and openness of the count towards the public, but also the interest of promoting Frýdlant and the name of his family was to make the castle area and their collections to a wide audience in 1801. Franz Clam-Gallas, who was born in 1854, was the last male member of the family. He managed the estate from 1891 until his death on January 20th, 1930.The heiress of the family property was daughter Clotilde, and however, in 1945 the estate was confiscated.

The proof of fine art taste of the Biberstein era is the castle and the church of the Finding of the Holy Cross in Frýdlant from the end of their era, when Renaissance was about to begin. The Dean church, dedicated until the 17th century to St. Catherine is first mentioned in 1316. Renaissance style was given in the years 1501–1551 due to two constructors, Gaspare and Marco from the Milano region. It was then modified in the Baroque style, and from 1889–1892 changed by Wilhelm Heckel Gothic back to its Renaissance appearance. The last major renovation of the church was after the World War II, due to its damage in the raid on May 8, 1945. The church is an oriented three-aisled atrial brick building topped with a pentagonal presbytery finish. Inside the church, which served as a burial ground of the Bibersteins and Rederns, you can meet a number of sepulchral monuments. Exceptional is primarily a tombstone of Melchior, Catherine and Christopher of Redern from G. Heinrich of Amsterdam in the years 1605–1610 made in the style of Wrocław mannerism.

Exemplary preserved monuments include the Špitálek (The Townsmen Hospital) building No. 176 in today's Peace (Míru) Street.

1 | | 3 | | 2 | | 4

1, 2 – Betlém, Frýdlant./Bethlehem, Nativity Scene, Frýdlant.
3 – Radnice, Frýdlant./Town hall, Frýdlant.
4 – Mariánský sloup, Frýdlant./St.Mary´s Column, Frýdlant.

It is the Late Renaissance building, located in the suburbs, before the former Lower gate. The hospital was founded as a burgher, after the Thirty Years' War, it became an authoritarian facility to serve the whole manor.
The construction began in 1561. Its present classicist form was gained after the fire in 1797. The storey brick building stands on a longitudinal plan. In the corner of the house, there is the former chapel of a square floor plan open throughout both floors. In the second half of the 20th century the house was used as a retirement home, and then there was social housing. In 2012, thanks to the Regional Operational Programme North-East (ROP NUTS II NE) a successful restoration of the listed building was completed. It now has its own exposure to the Municipal museum.

Before 1843, house No. 356 was built, located in Garden (Zahradní) Street, near T. G. Masaryk square. Inside the room of the timbered building with a base is a crib, created by Gustav Simon. The crib fills the entire width of the room. Its content consists of 130 moving and 50 static figures and is a unique example of a mechanical crèche of the Frýdlant region and interesting historical and sociological evidence that contributes to the knowledge of life of residents in the 19th and 20th centuries. In 2009–2010 there was run static protection of the building in which the nativity scene is found and in the following years, the crib was restored as well. It was reopened to the public in late 2012.
The dominant feature of the town is the centre of the town hall building No. 37. It was built between 1893 and 1896 and is located on the northwest side of T. G. M. square. A building with North-German Neo-Renaissance elements, designed by the Viennese architect Franz von Neumann replaced the old Town Hall in 1532. Building elements such as cornices, gables and decorations are carved from sandstone. The building also composed of a tower 48 m high. Over two balconies and a clock there is a walkway, four corner spiers and towers exceeding by a tall chisel roof, finished with two finials. The facade of the two-storey building consists of an archway bearing the balcony, above which there is a large stained glass window of the main hall. After his side, the facade is decorated with sculptures by Viennese sculptor Friedel. The shield dominates the urban character held by two pageboys. The building has a basement area, ground floor, first floor, second floor and soil, which can be walked up onto the tower gallery. The main investor of the project was a Savings bank in Frýdlant. The construction was carried out by master builder Wilhelm Stärz.

Among architecturally valuable buildings, we must include the late art nouveau villa; built for the family of Dr. Samuel Glück, in today's Youth (Mládeže) Street. The building was designed by Dresden architect Rudolf Bitzan. It was built between the years 1909–1910. Because Glück used the house also to meet the needs of his practice, the ground floor was reserved for the law firm. The building is surrounded by generous gardens. In 2005–2006 there was the reconstruction of the building, which is now used for extracurricular youth activities.

The column with a statue of the Virgin Mary Immaculate erected in the main square came from the workshop of sculptor Ondřej Dubke of Zákupy, who worked at the court of Anna Maria Franziska of Saxe-Lauenburg, Grand Duchess of Tuscany. It was transferred to the church of Finding the Holy Cross after the demolition of the old town hall during the reconstruction of the square in 1898.

Mgr. Jan Mareš

Primátor/Mayor

Statutární město Chomutov/Statutory City of Chomutov
Magistrát města Chomutova/Municipality of Chomutov
Zborovská 4602, Chomutov
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 474 637 210
e-mail: primator@chomutov-mesto.cz
www.chomutov-mesto.cz.

Město Chomutov najdeme na úpatí Krušných hor v severozápadních Čechách. Leží na křižovatce starých obchodních cest spojujících Prahu s Lipskem a Cheb s Ústím nad Labem.
Historie osídlení sahá až do doby kamenné. První historická zmínka o vlastním městě pochází z roku 1252, kdy městečko Chomutov získal řád německých rytířů. Na počátku 14. století je Chomutov označován již jako město. Ve středověku vznikly významné památky v okolí náměstí 1. máje, jako raně gotický kostel svaté Kateřiny, současná stará radnice, městská věž s kostelem Nanebevzetí Panny Marie a řada domů s loubím na náměstí. Nejvýznamnější jsou pozdně gotické klenby v domě č. p. 9, v sálech muzea na radnici a ve vstupu městské věže. Po roce 1411 byl Chomutov městem zástavním, když jej král Václav IV. odňal řádu. Vystřídala se zde celá řada feudálních majitelů. Nejvýznamnější byli páni z Vřesovic, Calta z Kamenné Hory, Veitmilové a Lobkovicové. V 16. století byla řádová komenda přestavěna na renesanční zámek a většina domů ve městě získala renesanční podobu. Již v této době se u města těžil kamenec. V prostoru těžby pak v 19. století vzniklo Kamencové jezero, které se stalo od konce 19. století významným lázeňským a později i rekreačním střediskem.
Na konci 16. století byla Jiřím Popelem z Lobkovic založena jezuitská kolej a gymnázium. K tomuto rozsáhlému komplexu budov v jižní části města přibyl ve druhé polovině 17. století barokní kostel svatého Ignáce.
Významným předělem v dějinách Chomutova se stal rok 1605, kdy město od královské komory koupilo panství zahrnující území až k saské hranici a stalo se tak svobodným a následně královským městem. Po třicetileté válce rozvoj města stagnoval. Až ve druhé polovině 19. století s rozvojem těžby hnědého uhlí a železářského průmyslu došlo k rychlému rozvoji města. Okolo roku 1870 se stal Chomutov významným železničním uzlem. Byla tu zřízena celnice pro dva železniční hraniční přechody. Město se rozrůstalo a po spojení s Horní Vsí dosáhlo roku 1938 třiceti tisíc obyvatel. Po druhé světové válce byly rozšiřovány průmyslové podniky i bytová výstavba. Nová sídliště pak v sedmdesátých létech 20. století urbanisticky spojila Chomutov se sousedním Jirkovem. Po roce 1989 došlo k útlumu těžkého průmyslu, díky čemuž se významně zlepšilo životního prostředí. Je tak kladen důraz na rekreační aktivity v areálu Kamencového jezera, při rozvoji Podkrušnohorského zooparku a rekreační zóny v Bezručově údolí. Vzhledem k historickým památkám i rekreačním možnostem ve městě i v okolí je dnes Chomutov zajímavým turistickým cílem.

The city of Chomutov lies at the foot of the Ore Mountains in North-west Bohemia, standing on the crossing of old trade routes that joined Prague to Leipzig and Cheb to Ústí nad Labem.
The history of settlement here stretches back to the Stone Age. The first historic reference to the city itself dates back to 1252, when the little town of Chomutov gained the Order of Teutonic Knights. By the beginning of the 14th century, Chomutov was being referred to as a town. The Middle Ages saw the building of prominent monuments around 1. Máje Square, such as the early-gothic Church of St. Catherine, the building that is now Old Town Hall, the town tower and Church of the Assumption of Our Lady and a number of buildings with arcades on the square. The most significant of these are the late-Gothic vaults of the building at number 9, in the halls of the museum at town hall and at the entranceway to the town tower.

Chomutov became a pledge town in 1411, when King Wenceslas IV removed the Order. The ownership of the place then changed hands among a range of feudal owners, the most prominent of which were the Lords of Vřesovice, Calta from Kamenná Hora, the Veitmils and the Lobkowicz family. The Order's commandry was converted into a Renaissance chateau in the 16th century and most of the other buildings in the town took on a Renaissance appearance. Alum was already being mined close to the town at this time. The lake known as Kamencové jezero came into being in the mining area during the 19th century, becoming a prominent health resort at the end of the century and later a recreation centre.
A Jesuit college and grammar school was established by Georg Popel von Lobkowicz at the end of the 16th century. The Baroque Church of St. Ignatius was added to the expansive complex of buildings in the southern part of the city in the second half of the 17th century.
A significant turning point in the history of Chomutov came in 1605, when the town bought from the Royal chamber a demesne covering land to the border of Saxony, becoming first a free and then a royal town.
The development of the town stagnated after the Thirty-Year War and it was not until the second half of the 19th century and the development of brown coal mining and the metallurgy industry that the town saw rapid expansion. Chomutov became an important railway junction in 1870 and a customs house was established for two rail border crossings. The town expanded and the population reached thirty thousand in 1938 after being joined to Horní Ves. Industry and housing also grew after the Second World War. New housing estates then joined Chomutov to the neighbouring Jirkov during the 1970s. There came a decline in heavy industry after 1989 and this greatly helped the environment. Recreation therefore became the focus of activity at Kamencové jezero, in the development of Zoopark Chomutov and at the recreation zone in Bezručovo údolí. Chomutov is now an attractive tourist destination as a result of the historic monuments and recreation opportunities in the city and its surroundings.

1 – Kostel svaté Kateřiny, Chomutov./Church of St. Catherine, Chomutov.

Ing. Stanislav Mrvka

Starosta/Mayor

Město Jindřichův Hradec/The town of Jindřichův Hradec
Klášterská 135/II, Jindřichův Hradec
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 384 351 111
e-mail: mrvka@jh.cz
www.jh.cz

Jižní Čechy jsou krajina protkaná hladinami potoků, řek a zejména rybníků. Uprostřed veškeré té přírodní krásy spočívá město Jindřichův Hradec, příjemné místo k životu, kde se minulost setkává se současností.

Jindřichův Hradec byl kdysi druhým největším městem v Čechách a největším poddanským městem vůbec a v mnohém předčil i města královská. Symbolizuje to i městský znak, který byl již za krále Vladislava polepšen. Král nám přidal do znaku hned dva královské lvy, svou iniciálu a královskou korunu.

Největší chloubou města nad rybníkem Vajgar je Státní hrad a zámek, který je třetím nejrozsáhlejším zámeckým komplexem v České republice. Pro svou jedinečnou atmosféru je vyhledávaným místem ke konání významných kulturních a společenských akcí. V roce 1996 byl prohlášen národní kulturní památkou.

Centrum města patří mezi první městské památkové rezervace. Zatímco historické centrum má spousta měst, historické předměstí má hlavně Praha a Jindřichův Hradec.

V Jindřichově Hradci se nacházejí kromě řady výstavných měšťanských domů i velké památky. Bývalá jezuitská kolej dnes slouží jako významné Muzeum fotografie a moderních obrazových médií. Z bývalého kláštera minoritů a jezuitského semináře je dnes Muzeum Jindřichohradecka, kde se mimo jiné nachází největší mechanický betlém na světě, Krýzovy jesličky, dílo punčochářského mistra Tomáše Krýzy. Novodobá část bývalého zámeckého pivovaru vystavěná v druhé polovině 19. století byla přebudována na Dům gobelínů, kulturních tradic a řemesel, kde zručné tkadleny předvádějí unikátní rukodělnou techniku výroby a restaurování tapisérií.

Okolní krajinu, částečně i krajinu přírodního parku Česká Kanada, je možné zhlédnout při jízdě jindřichohradeckou úzkokolejkou, jejíž rozchod kolejí je pouhých 76 cm. Trať má dvě trasy lemované malebnými zastávkami, ze kterých vychází hustá síť turistických i cykloturistických tras.

Jsem velice rád, že jsme v rámci festivalu architektury dostali příležitost prezentovat naše město. Doba, kdy byli slavní architekti slavnější, než jsou dnes hokejisté, se sice už nevrátí, ale naše snaha budovat město stejně dobře, jako se to dařilo našim předkům, nepolevuje. Dědictví minulosti budeme dále rozvíjet a zapojovat do současného života.

Landscape of Southern Bohemia is laced with streams, rivers and, most importantly, ponds. Jindřichův Hradec – the town where the past meets the present – rests in the middle of all this natural beauty and is seen by many to be a delightful place to live.

Historically, Jindřichův Hradec used to be the second biggest town in the Czech lands and the biggest vassal town, but it also managed to outclass, in many ways, a number of royal towns. One of the things to document this is the town's coat of arms, which was enhanced by the king of Vladislav, who added two royal lions, his initial and royal crown to the golden five-petal rose in blue field.

City's greatest pride is the state chateau and castle over Lake Vajgar, the third largest chateau complex in the Czech Republic, which was declared a national cultural monument in 1996. Its unique atmosphere makes it a sought-after venue for numerous distinguished cultural and social events.

The city centre was among the first urban reserves. While many cities boast with historical centres, historical suburbs are found mainly in Prague and Jindřichův Hradec.

Besides many impressive townhouses, Jindřichův Hradec also offers a range of outstanding attractions. Former Jesuit College hosts the Museum of Photography and Modern Visual Media. Former Minorite Monastery and Jesuit Seminary were turned into the Museum of Jindřichův Hradec which houses the world's largest folk mechanical nativity scene called Krýzovy jesličky, a masterpiece created by Tomáš Krýza, a local master hosier. The modern part of the former castle brewery, built in the second half of the 19th century, was rebuilt into the House of Tapestries, Cultural Traditions and Crafts, where you can watch skilled weavers showing unique handicraft techniques of production and restoration of tapestries.

The surrounding countryside and a part of Czech Canada nature park can be viewed while taking a ride on one of the trains of the local narrow-gauge railway, whose track gauge is mere 760 mm.
The narrow-gauge railway has two paths lined with picturesque stops, which serve as trailheads in a dense network of hiking and biking trails.

It is an honour that our town has been given a chance to present itself at the festival of architecture. The times when popularity of architects was way higher than that of today's hockey players are not to come back, but our efforts to build and improve our town in a manner that at least meets the standards introduced by our ancestors will not fade away. We are determined to further cultivate the heritage of the past and help it merge with contemporary life.

PaedDr. Jiří Kulhánek

starosta/Mayor

Město Kadaň/City of Kadaň
Mírové náměstí 1, Kadaň
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 474 319 502
e-mail: starosta@mesto-kadan.cz
www.mesto-kadan.cz

Město Kadaň je právem nazýváno perlou na Ohři. Ale nebylo tomu tak vždy, ve své historii muselo projít mnoha těžkými zkouškami. Ta nejtěžší započala pravděpodobně v druhé polovině dvacátého století, kdy za dob vlády komunismu došlo k vybourání velké části historického předměstí, které z části nahradila za socialismu tolik „oblíbená" panelová výstavba a také postupná devastace nejstarších a nejhodnotnějších nemovitých i movitých památek ve městě.

Kořeny tohoto stavu lze spatřovat již těsně po ukončení 2. světové války, kdy došlo k hromadnému odsunu původního obyvatelstva z tehdejších Sudet, tedy i z Kadaňska. Příchod nových osídlenců z vnitrozemí bez vztahu k místní krajině, přírodě a způsobu života, bez kořenů a potřebné kontinuity vývoje, znamenal stagnaci a následně úpadek v hospodářství a rozvoji, který ještě umocnil „Vítězný" únor 1948.

Historické budovy chátraly, začalo budování socialismu. V šedesátých a sedmdesátých letech se vystavěly moderní tepelné elektrárny v Tušimicích a Prunéřově v návaznosti na intenzivní těžbu hnědého uhlí, která drtila nejen místní krajinu, životní prostředí, ale i řadu významných a již definitivně ztracených památek za účelem lepších zítřků.

O historické centrum projevoval bolševik minimální zájem. Do historických domů se postupně sestěhovali problémoví obyvatelé, kteří podpořili jejich devastaci vyřezáváním krovů na podpal, plněním gotických sklepů pod náměstím odpadky a to vedlo k narušení přirozeného odvětrávání. Domy chátraly, v dřevěných konstrukcích byla dřevomorka, část domů byla podepřena kládami, tzv. staticky zajištěna. Zdařilý pokus části osvícených památkářů vyústil v roce 1978 k prohlášení Kadaně památkovou rezervací. Tak nedošlo alespoň k plošnému vybourání historického jádra. Přesto v roce 1989 vypadalo centrum rezervace hůře než po válce.

V roce 1990 po pádu komunismu nastoupilo demokraticky zvolené zastupitelstvo a ihned dalo první impulsy k obnově památek ve městě a záchraně historického skvostu, samotného města Kadaně. Nastal převod domů ze státu na město, které nezaváhalo a ihned prodalo zchátralé historické domy levně do soukromých rukou kadaňským občanům, jež měli zájem na jejich obnově, uvedení do života, a třeba v nich chtěli i podnikat. Úspěch se dostavil záhy, již v roce 1995 získalo město Kadaň cenu Historické město roku za nejlepší obnovu památek v ČR.

V obnově památek pokračujeme i nadále, a dnes by již nikdo nepoznal, z jakého zmaru jsme museli naší Kadaň pozvednout.

The town of Kadaň is rightly called a pearl of the Ohře River. But it has not always been this way; the town had to go through many ordeals in its history. Probably the hardest one started in the second half of the twentieth century, when at the communist times a large part of the historic suburb was pulled down and partly replaced by panel construction, so "popular" in the socialism, and the oldest and most valuable immovable and movable monuments in the town were gradually devastated.

The roots of this situation can be seen just after the end of World War II, at the time of a mass displacement of the original population from the then Sudetenland and hence also from the Kadaň region. The arrival of new settlers from the midland, without any attachment to local landscape, nature and way of life, without roots and the necessary continuity of development, meant stagnation and then decline in the economy and development, which was even compounded by the "Victorious" February 1948.

The historic buildings were falling into disrepair and the "construction" of socialism began. In the sixties and seventies, modern thermal power plants in Tušimice and Prunéřov were built following the intensive mining of brown coal, which not only crushed the local landscape, the environment, but also a number of important and now definitely lost monuments, for the purpose of better tomorrows.

The Bolsheviks showed only a little interest in the historic centre. The historic houses gradually became the homes of troublesome people who contributed to their destruction by cutting the roof into kindling, and by piling up the trash in Gothic cellars under the square and thus disrupting the natural ventilation. The houses were falling into disrepair, the wooden structure was attacked by dry rot, and some parts of the houses had to be supported by logs to secure their stability. A successful attempt of several enlightened preservationists led to declaring Kadaň a conservation area in 1978. Thus, the historic core was at least saved from being fully pulled down. Yet in 1989, the centre of the area looked worse than after the war.

After the fall of communism in 1990, the council arisen from democratic election immediately gave the first impetuses to restoration of monuments in Kadaň and to preserving the historic jewel, the town of Kadaň itself. The state-owned houses were passed into the ownership of the town, which did not hesitate and immediately sold the rundown historic houses cheaply to private hands of Kadaň citizens who wished to restore them, bring to life and potentially also use them for business. The success came early; in 1995 the town of Kadaň was awarded the price as The Historic City of the Year for the best restoration of monuments in the Czech Republic.

We are continuing in restoration of monuments and today no one would ever recognize the decline from which we had to raise our Kadaň.

Historické jádro města, domy, radnice a opevnění

Historická část města Kadaně prošla za dobu své existence vlastně všemi fázemi stavebního vývoje. Zhruba mezi 10. a 12. stoletím vzniklo osídlení u brodu přes řeku Ohři, které se kolem poloviny 13. věku stalo předměstím nově založeného královského města. Jeho tvář obohatila po gotice střídmě renesance, ale potom též poněkud více baroko a zejména klasicismus. Druhá polovina 19. století pak obdařila město dalším věncem předměstí v podobě zahradních vilových čtvrtí. Velkou proměnu k horšímu přinesla 2. polovina 20. století. Není tím míněna jen dobově opodstatněná masivní výstavba panelových sídlišť. Národnostně převážně německá Kadaň totiž po 2. světové válce přišla o značnou část svého obyvatelstva a její domy začaly se změněnými společensko-politickými poměry propadat zkáze. Úpadek pak v 60. a 70. letech 20. století vyvrcholil zbořením takřka tří čtvrtin plochy historických předměstí. Ani o dvacet let opožděné vyhlášení městské památkové rezervace nemohlo v roce 1978 na věci nic změnit. Absurdním faktem zůstává i to, že se nezabránilo dalšímu chátrání zbylých domů. Systematické obnovy se za velké finanční podpory od nového vedení města dočkaly teprve po roce 1989.

Jádro města, kterému dominuje obdélné náměstí, je protkáno pravoúhlou sítí ulic, vymezující bloky domů s typicky středověkými úzkými obdélnými parcelami. Mnohé budovy si zachovaly svou nejméně půl tisíciletí starou stavební strukturu. Lze tu rozlišit domy mázhauzového, chodbového nebo průjezdového typu, z nichž ty první obklopují ponejvíce náměstí a sloužily nejbohatší vrstvě měšťanů k realizaci jejich práva vařit a čepovat pivo. Druhý typ domu s přízemní místností umístěnou souběžně s chodbou prozrazuje spíše řemeslné zaměření jeho stavebníků a nalezneme jej většinou v bočních ulicích.

Jedním z klenotů kadaňského panoramatu je bezesporu pozdně gotická radniční věž, která se od první čtvrtiny 16. století tyčí do výše nad okolní střechy jako svědek slávy a sebevědomí královského města. Její tělo, chránící vstup do ústřední budovy městské správy, obsahuje v 1. patře kapli se žebrovou klenbou a dochovaným trezorem, zabudovaným v síle zdi. Na úrovni ochozu je v patě osmiboké zděné jehlancové střechy možné spatřit skromný byt věžného se sklípkovou klenbou.
K pozoruhodnostem věžní stavby náleží také

čtveřice původních středověkých dveřních křídel ze silných řešen pobíjených železnými pláty, jakož i vyřezávaná vstupní vrata do budovy z roku 1713.

Často životně důležitým prvkem urbanismu středověkých měst bývalo opevnění. Není tomu jinak ani v Kadani, kde se dochovalo ve dvou až třech pásech takřka po celém obvodu městského jádra. Starší hradby byly v polovině 15. století obohaceny několika dělostřeleckými baštami. Snaze po rozšíření průjezdu ulicemi a činnosti okrašlovacího spolku, budujícího na zasypaných příkopech parky a nové veřejné plochy, padly v 19. století za oběť jen relativně nedlouhé úseky hradeb. Největší ztráty pak zaznamenáváme v úbytku tří městských bran – – severní Prunéřovské, jihovýchodní Žatecké a jižní Vodní. Spolu s věží západní Mikulovické brány zůstalo do našich časů dochováno pouze předbraní zmíněné Žatecké brány, tzv. barbakán, s městským znakem a nápisem datujícím stavbu do roku 1458.

The historic heart of the town, houses, town hall and fortification

During its existence, the historic part of the town of Kadaň has genuinely undergone all phases of construction development. Around the period between the 10th and the 12th centuries, a settlement was established at the ford across river Ohře, which became a suburb of the newly established royal town in the middle of the 13th century. Its face was enriched by the Gothic style, followed by a modest touch of the Renaissance, but then also a rather strong influence of the Baroque, and in particular the Classicism. The second half of the 19th century endowed the town with another ring of suburbs in the form of garden residential areas. A big change for the worse was brought by the second half of the 20th century, and it was not only the historically justified massive construction of housing estates. After the 2nd World War, ethnically mostly German population of Kadaň was significantly reduced and with the changed socio-political circumstances their houses began to fall prey to destruction. Later in the 60s and 70s of the 20th century, the decline culminated by demolition of almost three-quarters of the area of historic suburbs. Even declaring of the urban conservation area in 1978, with a twenty years delay, could make no change. More absurdly, it did not prevent further deterioration of the remaining houses. Their systematic recovery under major financial support from the new management of the town had waited until after 1989.

The heart of the town, dominated by an oblong square, is interwoven with a grid pattern of streets defining blocks of houses with typical medieval narrow rectangular plots. Many buildings have retained their at least half a millennium old building structure. You can distinguish the houses of the Maßhaus, hallway or passing type, of which the former type houses surround mostly squares and they served the richest class of the burghers for practising their right to brew and tap beer. The second type of houses with a ground floor arranged in parallel with the hall was more likely inhabited by craftsmen and can be found mostly in the side streets.

1 | 2

1 – Bývalý františkánský klášter Čtrnácti svatých pomocníků v Kadani. Národní kulturní památka. Pozoruhodně dochovaný středověký klášter z konce 15. století se sklípkovými klenbami. V kostele se nacházejí renesanční nástěnné malby z okruhu Lucase Cranacha st. a jednotné barokní zařízení. Sídlo tří expozičních okruhů Městského muzea./The former Franciscan Cloister of the Fourteen Saint Helpers in Kadaň. National Historic Monument. The remarkably well-preserved medieval cloister from the end of the 15th century with diamond vaults. The church is decorated with renaissance wall paintings by the followers of Lucas Cranach the Elder and the uniform Baroque furnishings. The site of three exposition circuits of the Municipal Museum.

2 – Sál se sklípkovou klenbou ve 2. patře bývalého františkánského kláštera v Kadani. Sál pochází z roku 1500. Na jeho stěnách se dochovala původní výmalba, která byla restaurována v letech 2011–2012./The hall with diamond vault on the 2nd floor of the former Franciscan Cloister in Kadaň. The hall dates back to 1500. The original paintings are preserved on its walls, restored in 2011–2012.

The late Gothic Town Hall Tower is undoubtedly one of the jewels of the Kadaň panorama. From the first quarter of the 16th century, it has been towering above the surrounding rooftops as a witness to the glory and self-esteem of the royal town. Its body, protecting the entrance to the central building of the town administration, includes a chapel on the first floor, with a ribbed vault and a preserved safe, built in the thickness of the wall. At the level of the gallery, one can see a modest diamond vault apartment of a tower keeper at the base of the octagonal pyramid-shaped brick roof. The tower attractions also include four original medieval door wings made of strong planks covered with iron plates, as well as the carved entrance doors to the building dating back to 1713.

1 | | |
| | 2

1 – Kadaňský hrad. Byl založen kolem poloviny 13. století jako sídlo královského správního úředníka a místo příležitostných pobytů panovníka. V 16. století se dočkal pozdně gotických a renesančních úprav, po třicetileté válce zůstal zdevastován. K razantní přestavbě na kasárna došlo po roce 1750. Dnes je objekt sídlem Městské správy sociálních služeb (domov s pečovatelskou službou) a Kulturních zařízení Kadaň (knihovna, muzeum)./The Kadaň Castle. It was founded in the mid-13th century as the residence of the royal administrative officer and occasional residence of the ruler. In the 16th century, the late Gothic and Renaissance adjustments were made and after the Thirty Years War it remained ravaged. The radical reconstruction into the military quarters occurred after 1750. Today the building houses the Municipal Administration of Social Services (nursing home) and Cultural Facilities of Kadaň (library, museum).

2 – Lávka Vítka Brandy. Vybudována roku 2008 na skále pod františkánským klášterem v sousedství Kadaňské přehrady na řece Ohři jako součást cyklistické trasy po novém nábřeží Maxipsa Fíka. /Vítek Branda's Footbridge. Built in 2008 on the rock under the Franciscan Cloister in the neighbourhood of the Kadaň dam on the Ohře River as a part of a cycling route along the new Maxipes Fík Riverfront.

The fortification was often a vital element of urbanism of medieval towns and Kadaň is no exception. Its fortification has been preserved in two to three lines almost all the way around the urban core. In the mid-15th century, the older walls were enriched with several artillery bastions. In an effort for widening the passage through the streets and due to activities of the Beautification Society, establishing the parks and new public areas on the buried ditches, only relatively short stretches of walls fell as a victim in the 19th century. The three town gates – the northern Prunéřovská, the south-eastern Žatecká and the southern Vodní – suffered the biggest losses. Along with the tower of the western Mikulovická gate, only the fore-gate of the above-mentioned Žatecká gate remained preserved to our time, the so-called barbican, with the coat of arms and inscription dating the building back to 1458.

Soubor církevních staveb

V dřívějších dobách, kdy se zvonice a vížky mnohých kostelů zřetelněji vypínaly k nebi, byl na první pohled patrný fakt, jenž platí dodnes – Kadaň je pozoruhodně bohatá na církevní památky. Řada z nich může být označena superlativem.
Nejstarší liturgickou stavbou je původně románský kostelík Stětí sv. Jana Křtitele, pocházející z poslední čtvrtiny 12. století. Tvořil tehdy jádro původní zástavby u brodu přes řeku Ohři. Dnešní podobu získal v 18. století, kdy také Franz Josef Fux vytvořil nástropní malby se scénami ze života a utrpení titulárního světce.
Nejdůležitějším chrámem je farní kostel Povýšení sv. Kříže, neboť byl vždy středobodem náboženského života obyvatel města.
Od 13. století, kdy se o něm poprvé dozvídáme (1291), jej až do roku 1542 spravovali johanitští faráři. Měl původně formu trojlodní baziliky s mohutným dvojvěžím v západním průčelí. Pozdně gotickou přestavbou po požáru v roce 1498 získal vysoký chór a západní předsíň, kde je dodnes dochována kroužená žebrová klenba. Barokní podobu, která zahaluje torzo gotické stavby, obdržel přestavbami v polovině 17. a 18. století.

Nejvýznamnějším církevním objektem z hlediska památkové péče je areál františkánského kláštera, který se roku 1995 stal národní kulturní památkou. Jde o téměř netknutě dochovaný pozdně středověký klášter, v jehož architektonické struktuře se projevují myšlenky františkánské chudoby a askeze. V klášterním, původně poutním kostele Zvěstování Páně a Čtrnácti sv. pomocníků pak dojem původní prostoty ustoupil výsledku výzdobných snah nejrůznějších aristokratických nebo měšťanských donátorů. Nejvýznamnějším uměleckým dílem jsou zde nedávno odkryté malby, vytvořené kolem r. 1530 žáky Lucase Cranacha st. Pozornost ale zasluhují také sály se sklípkovou klenbou, další renesanční malby a náhrobní kameny i raně barokní mobiliář.

Soubor chrámových staveb v Kadani doplňují ještě jiné dva kláštery. Konventní budova minoritů v severovýchodním koutě hradeb vznikla nejspíše již ve 13. století, ale její pozůstatky jsou obsaženy v pozdějších formách klášterního areálu, poškozeného mnohými požáry a přebudovaného brzy po r. 1800 na piaristickou kolej s gymnáziem. Klášter alžbětinek s kostelem sv. Rodiny a sv. Alžběty, východně od jádra města, je naproti tomu slohově čistou stavbou z poloviny 18. století. Je to jediná ženská řeholní instituce v Kadani.
Na severním předměstí stojí ještě barokní kostel sv. Anny, dnes pravoslavný, a evangelická modlitebna sv. Petra a Pavla, postavená roku 1903 v novogotickém slohu a užívaná dnes husitskou církví.

A complex of religious buildings

The fact that Kadaň is remarkably rich in religious monuments was obvious already in earlier times, when the bell towers and turrets of many churches were clearly rising into the sky, and it remains true until today. Many of them can be described in superlatives.
The oldest liturgical building is originally the Romanesque Church of the Beheading of St. John the Baptist, originating from the last quarter of the 12th century. It constituted the core of the original build-up area at the ford across the river Ohře. Today's appearance dates back to the 18th century, when Franz Josef Fux created also the ceiling frescoes with life scenes and suffering of a titular saint.

The most important temple is the parish Church of the Elevation of the Holy Cross, as it has always been the centre of the religious life of the town inhabitants. Since the first record dating back to the 13th century (1291) until 1542, it was held by parsons of the Order of Saint John of Jerusalem. Originally, it had

a form of a three-aisled basilica with a huge double-tower on the western facade. In the Gothic reconstruction after the fire in 1498, a high chorus and western hall with still preserved ribbed vault were added on. The Baroque form, hiding the torso of the Gothic building, was reached within the renovations in the 17th and 18th centuries.

The most important religious building in terms of conservation is The Franciscan Cloister, which was declared a national cultural monument in 1995. It is an almost untouched preserved late medieval cloister, with ideas of Franciscan poverty and asceticism reflected in its architectural structure. In the cloistral, originally a pilgrimage Church of the Annunciation and of the Fourteen Saint Helpers, the previous impression of simplicity then made way to ornamentation efforts of various aristocratic or burgher donors. The recently uncovered paintings created around 1530 by followers of Lucas Cranach the Elder are the most important work of art. But the halls with diamond vault, other Renaissance paintings and tombstones, as well as the early Baroque furniture deserve attention, too.

A complex of church buildings in Kadaň is further supplemented by other two cloisters. The Franciscan Convent building in the north-eastern corner of the fortification probably originated in the 13th century, but its remains are found in later forms of the cloister complex, damaged by many fires and rebuilt soon after 1800 into the Piarist College with gymnasium. On the contrary, The Elizabethan Convent with The Church of the Holy Family and St. Elizabeth, east of the town centre, is stylistically a pure building from the 18th century. It is the only female religious institution in Kadaň.

On the northern suburbs, there is also the Baroque Church of St. Anna, now an Orthodox one, as well as the Protestant Chapel of Sts. Peter and Paul, built in 1903 in the neo-Gothic style and now used by the Hussite Church.

Architekti

Z nejstarších dob se zprávy o architektech příliš nedochovaly. Výjimkou je jméno mistra Erharta Bauera z Chebu, spojované často s výstavbou františkánského kláštera, kterého Jan Hasištejnský z Lobkovic dokonce v roce 1476 doporučoval králi Vladislavu Jagellonskému na Pražský hrad. Jiný údaj se týká nastupujícího baroka. V archivních fondech se dochovala stavební smlouva mezi městem Kadaní a architektem Domenicem Rossi z roku 1654 o přestavbě farního kostela Povýšení sv. Kříže. Započala se tím první fáze barokní proměny hlavního městského chrámu, dokončená o století později přebudováním dosud ještě gotického kněžiště architektem Janem Kryštofem Koschem. Tato významná postava kadaňské vrcholně barokní architektury nevtiskla svou pečeť pouze farnímu kostelu, ale také ostatním svatostánkům ve městě a v okolí. Za všechny uveďme tamní klášter alžbětinek nebo kostel sv. Petra a Pavla v Březně u Chomutova. K etapě barokních architektonických proměn patří samozřejmě i působnost sochařů. Jejich drobná i větší díla zdobí fasády domů, ale bývala rozeseta i do různých zákoutí města, do ulic a na veřejná prostranství. Je tu proto nutné alespoň stručně připomenout působení chomutovsko-černovické kamenické huti z doby kolem roku 1700, které vděčíme za poutní křížovou cestu k františkánskému klášteru, nebo o půlstoletí mladší tvorbu Karla Waitzmanna, tvůrce sloupu Nejsvětější Trojice uprostřed kadaňského náměstí a dalších děl.

1 | | |
| | 2

1 – Mírové náměstí v Kadani s měšťanskými domy, historickou radnicí a sloupem Nejsvětější Trojice. Malebné náměstíčko je centrálním místem odpočinku a kultury. Nejdominantnější památkou je krásná gotická radniční věž. Uprostřed náměstí vzhlíží do výšky sloup nejsvětější trojice, tzv. morový sloup a opodál barokní městská kašna, dříve nazývaná Šlikovský rybník./The Peace Square in Kadaň with town houses, the historic Town Hall and the Holy Trinity Column. The picturesque square is the central place of relaxation and culture. A beautiful Gothic Town Hall Tower is the most dominant landmark. In the middle of the square there is the Holy Trinity Column, the so-called plague column, and nearby the Baroque town fountain, formerly called the Šlikovský Pond.

2 – Katova ulička. Jedna ze tří dochovaných městských soutek sloužila k propojení náměstí a hradebního parkánu mezi domovními bloky. Kromě toho uličkou odtékala dešťová a splašková voda ze severovýchodní části městského jádra do Prunéřovského potoka v údolí pod východním pásem hradebního systému. Romantický název dala uličce smyšlená pověst o tom, že ji používal kat, když chodíval na náměstí vykonávat své krvavé poslání./The Hangman's Lane. One of the three preserved town lanes served to link the square and the castle bailey between the house blocks. In addition, the lane drained rainwater and wastewater from the north-eastern part of the town centre to Prunéřovský stream in the valley below the eastern belt of the wall system. The romantic name of the lane comes from the fictitious legend saying that it was used by the hangman on his way to the square to execute his bloody mission.

architectonických proměn patří samozřejmě i působnost sochařů. Jejich drobná i větší díla zdobí fasády domů, ale bývala rozeseta i do různých zákoutí města, do ulic a na veřejná prostranství. Je tu proto nutné alespoň stručně připomenout působení chomutovsko-černovické kamenické huti z doby kolem roku 1700, které vděčíme za poutní křížovou cestu k františkánskému klášteru, nebo o půlstoletí mladší tvorbu Karla Waitzmanna, tvůrce sloupu Nejsvětější Trojice uprostřed kadaňského náměstí a dalších děl.

Architects

The reports on architects from the earliest times did not survive. The exception is the name of Master Erhart Bauer from Cheb, often associated with the construction of the Franciscan Cloister, which was in 1476 even advised by Jan Hasištejnský of Lobkowicz for the king Vladislav Jagiellon to the Prague Castle. Another report refers to the emerging Baroque. In the archives, a construction contract of 1654 between the town of Kadaň and an architect Domenico Rossi was preserved, concerning the rebuilding of the parish Church of the Elevation of the Holy Cross. It was the beginning of the first phase of the Baroque transformation of the main town's church, completed a century later by rebuilding the still Gothic chancel by an architect John Christopher Kosch. The work of this significant figure of the Kadaň High Baroque architecture did not reflect only on the parish church, but also on other religious buildings in the town and its surroundings, for example on the Elizabethan Convent or the Church of Sts. Peter and Paul in Březno near Chomutov. Of course, the phase of Baroque architectural changes includes also the activities of sculptors. Their small or larger works adorn the facades of houses, but they used to be scattered in various corners of the town, in the streets and public spaces, too. It is therefore necessary to briefly recall the activity of the Chomutov- - Černovice stone mill dating back to around 1700, which we have to thank for the Pilgrimage Way of the Cross to the Franciscan Cloister, or the works of Karl Waitzmann about half a century later, the creator of the Holy Trinity Column in the middle of the Kadaň Square, and other works.

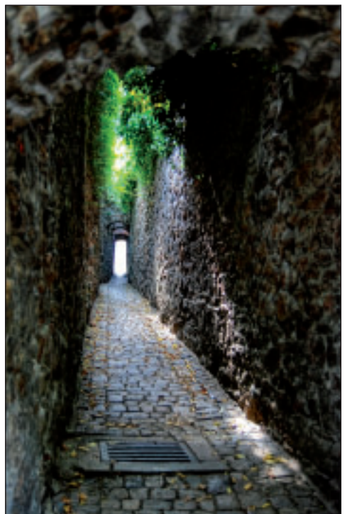

RNDr. Ivo Šanc, CSc.

starosta/Mayor

Město Kutná Hora/City of Kutna Hora
Havlíčkovo náměstí 552, Kutná Hora
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 327 710 100
e-mail: starosta@mu.kutnahora.cz
www.kutnahora.cz; www.mu.kutnahora.cz
.

Kutná Hora je stále více vnímána jako jedno z nejkrásnějších českých historických měst. Každý rok do Kutné Hory přijíždějí stovky tisíc návštěvníků. Jsem rád, že jsou spokojeni se stavem našich historických památek, že město je čisté a nabízí turistům kvalitní služby. Nicméně Kutná Hora není jen oblíbenou turistickou destinací. Je to také místo s více než dvaceti tisíc lidmi, kteří potřebují životní podmínky, odpovídající 21. století.

V souvislosti s akcemi a výzvami tradičního festivalu Architecture Week Praha jsem si vědom, že pojem „architektura" velmi těsně souvisí s pojmem „správa města" nebo také „rozvoj města". A okamžitě sebekriticky hledám, kde jsme ve správě města architektuře dlužni a jak tento dluh napravit. Musím přiznat, že Kutná Hora představuje pro urbanisty a architekty velikou výzvu. Ve městě je řada „hluchých" území. Postrádáme některá zařízení tzv. občanské vybavenosti. Historické centrum leží mimo sídliště a další rezidentní zóny. Uprostřed města máme několik velkých nevyužitých objektů. Městem probíhají poměrně frekventované krajské silnice. Hlavní nádraží je 3 km vzdálené od centra. Město je částečně situováno ve svažitém terénu.

Současní architekti a urbanisté by jistě nabídli mnoho způsobů, jak tuto situaci a tyto problémy řešit v podobném duchu, jako to kdysi proběhlo v řadě českých měst, jejichž architekturou a urbanistickým řešením se dnes chlubíme. Samozřejmě, že mne trápí, že v Kutné Hoře nepostupujeme takovým velkorysým a koncepčním postupem. Že město nebudujeme a nerozvíjíme podle jasné dlouhodobé urbanistické vize. Místo toho jdeme cestou jednotlivých dílčích řešení a projektů v závislosti na tom, co nám dovolí rozpočet města nebo dostupné dotační tituly. Účast soukromých investorů na tomto procesu je minimální. Vize zachování a obnovy historického architektonického dědictví je sice jasná, to však nestačí. Kutná Hora nemůže být jenom turistickým cílem. Musí být i městem přitažlivým pro své obyvatele.

V duchu se často ptám, jestli někdy přijde doba, kdy budeme moci zformulovat vizi urbanistického řešení a rozvoje města a jestli je reálné takový rozvoj finančně zabezpečit. Architecture Week Praha představuje možnost, jak se při zodpovězení těchto otázek inspirovat, jak oslovit renomované architekty, jak získat zkušenosti odjinud. Zkrátka Kutná Hora nemůže při Architecture Week Praha chybět.

Kutna Hora is increasingly perceived as one of the most beautiful Czech historic towns. Every year hundreds of thousands of visitors come to Kutna Hora. I am happy that they are satisfied with the condition of our historical monuments, and that the city is clean and good services are offered to tourists. However, Kutna Hora is not only a popular tourist destination. It's also a place with more than twenty thousand people who require living conditions adequate to 21st century.

Regarding actions and challenges of the traditional festival "Architecture Week Prague" I am aware that the term "architecture" is closely connected with the term "administration of the city" or "urban development". Following that I am immediately seeking where we are in debt and how to remedy such debt. I should admit that Kutna Hora poses a great challenge for planners and architects. The town has a number of "dead" areas. We lack some of important facilities. The historic centre is located outside the residential zones. In the middle of the city, we have several large unused buildings. There are several busy roads passing through the town. The main railway station is located 3 km away from the centre. The town is partly situated in hilly terrain.

Contemporary architects and city planners would certainly offer many ways to solve this situation and these problems in a similar way as it once was in many Czech towns whose architecture and urban design is admired nowadays. Of course, it bothers me that we are not able to act in such a generous and conceptual process in Kutna Hora. We do not manage development of the town according to a clear long-term urban vision. Instead, we go through the various partial solutions and projects based on what our budget allows and which grant sources are available. The participation of private investors in this process is minimal. The vision of preservation and restoration of the architectural heritage is clear, but it is not enough. Kutna Hora cannot be just a tourist destination. It must be attractive city for its residents, as well.

I often ask myself if ever comes a time when we will be able to formulate a vision of urban design and urban development and if such development is realistic and financially secure. Architecture Week Prague is an opportunity to be inspired and to discuss these questions with renowned architects and to gain experience from elsewhere. In short, Kutna Hora cannot miss Architecture Week Prague.

Kutná Hora městská památková rezervace

Město Kutná Hora považuje poskytování příspěvků, jak ze státních programů zaměřených na oblast památkové péče, tak ze svého rozpočtu na obnovy kulturních památek, za významný stimulační nástroj péče o zděděný kulturní statek zapsaný na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Systém poskytování příspěvků je postavený na vícezdrojovém financování obnov kulturních památek a nemovitostí určujících charakter městské památkové rezervace. Program regenerace je realizován pod dohledem orgánů státní správy i samosprávy.

Dlouhodobě zde existuje v oblasti památek široká názorová platforma veřejnosti. Pokud jde o hodnocení programu regenerace v Kutné Hoře za uplynulých 20 let, realizace programu závisí na lidech, kteří jej naplňují a současně na území, kterého se program týká.
Kutná Hora se svým historickým a památkovým potenciálem se v 90. letech 20. století probrala z ochromení, trvajícího mnohá desetiletí. Puristické rekonstrukce několika památek proběhly naposledy na přelomu 19. a 20. stol. Obnovy památek, vybraných plánovacími komisemi, byly pak realizovány až v 70. – 80. letech 20. století. Teprve poslední ze společenských změn v 90. letech přinesla změnu v přístupu vlastníků. Lidé dostali po dlouhé době možnost podílet se na obnově společného kulturního dědictví. Vznikl Program regenerace MPR a MPZ. Objem finančních prostředků v Programu regenerace se sice nenápadně snižuje, ale pro Kutnou Horu, co se týče památek, znamenal počátek 90. let znovuzrození.

V Kutné Hoře bylo za sledované období obnoveno množství památek. Nejvíce medializované obnovy byly restaurování kamenného krajkoví pláště chrámu sv. Barbory, obnova bývalé jezuitské koleje, Hrádku a Kamenného domu i obnova katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci. Nesmíme opomenout restaurování desítek barokních soch a obnovy stovek měšťanských domů. Poslední akce byly obnova zádlažeb v historickém jádru či obnova palácového domu i zahájené obnovy arciděkanství s filiálním kostelem sv. Jakuba a parku u jezuitské koleje financované Středočeským krajem. Kromě toho došlo k oživení mnoha dalších objektů ať už s kulturním či společenským využitím i několika komerčních objektů – například penzionů, hotelů, kaváren... Ještě mnoho domů čeká nejen na obnovu, ale zejména na náplň! Hledání náplně je to nejobtížnější pro záchranu jakéhokoliv domu.
V Kutné Hoře se od počátku 90. let 20. století zlepšily jak restaurátorské přístupy, tak stavebně technické provádění obnov. Množství průzkumů, včetně restaurátorských, napomohlo hlubšímu poznání materiálů a konstrukcí užívaných v bývalém královském horním městě. Co se týká nové architektury, je vždy velký úkol začlenit nový tvůrčí projev do historicky staršího prostředí. Má jít o novou „památku" nebo o architekturu současného designu? V Kutné Hoře se to podařilo někde více, někde méně. Vzhledem k turistické přitažlivosti města se zde rozvinula škála nových kulturně společenských akcí. Počet návštěvníků po zápisu na Seznam UNESCO vzrostl, ale milionových davů se Kutná Hora asi nikdy nedočká. A možná, že je to dobře, protože by se tím mohl smazat genius loci dnes trochu ospalého, kdysi však druhého středověkého města hned po trůnním sídle českých králů.

Od 90. let se v Kutné Hoře stabilizovaly stavební firmy se zaměřením na obnovu památek včetně restaurování. Služby v oblasti pohostinství, ubytování a služeb cestovního ruchu též doznaly podstatných změn. Rozšířila se nabídka ve specializovaných oborech, např. církevní turistika, kutnohorská vinařská tradice, vinařská cyklostezka a naučný vlastivědný okruh. Rozšiřuje se nabídka turistických služeb díky Průvodcovské službě a dalším turisticko-informačním subjektům. Participace občanů se odrazila ve vzniku občanských sdružení. Funkci dokumentačního centra obnovy památkového fondu města plní nadace Kutná Hora – památka UNESCO. Účast občanů v komisích nebo výborech jako poradních orgánech města je prokazatelným odrazem zájmu veřejnosti o život a památkový fond Kutné Hory. Nejvýznamnějšími koncepčními akcemi v Kutné Hoře byly zmíněné komplexní obnovy a zpřístupnění konventu sedleckého kláštera, bývalé jezuitské koleje – dnes GASK, sedlecké katedrály Nanebevzetí Panny Marie s prezentací církevního baroka a gotické sedlecké monstrance, obnova kamenného pláště chrámu sv. Barbory i kostelů Matky Boží Na Náměti a Všech Svatých. Vzniklo České muzeum stříbra s novou expozicí středověkých Hor Kutných. Realizaci regenerace koordinovalo Město Kutná Hora ve spolupráci s Ministerstvem kultury ČR, NPÚ a vlastníky kulturních památek. Nejvýznamnějšími vlastníky stavebně historicky vzácných objektů, kromě Města Kutná Hora, jsou církve, Středočeský kraj a jednotliví majitelé nemovitostí, kterých jsou stovky.

Osobitou kapitolou jsou technologie obnov restaurování, vyvinuté ve spolupráci s odbornými pracovišti. Kutnohorský „mušlák" – vápenec (též pískovec) totiž nemá již dnes v Čechách obdoby. Za příklady výsledků bádání a špičkového restaurování slouží sochy před jezuitskou kolejí, kamenosochařská výzdoba chrámu sv. Barbory, Kamenná kašna, katedrála Panny Marie v Sedlci a desítky dalších děl. Byly též restaurovány desítky nástěnných fresek včetně nově objevených barokních vedut v jezuitské koleji. Jiným kutnohorským fenoménem jsou do pater měšťanských domů vložené gotické srubové konstrukce. Díky dendrochronologii je prokázáno, že jde o těžbu dřeva převážně z let 1437–1498. Zajímavým úkolem bylo restaurování dřevěných malovaných renesančních či barokních stropů. Stranou jistě nelze ponechat archeologii. Kutná Hora je jednou z českých archeologických pokladnic středověku. Před dvěma lety zde byly nalezeny dva poklady pražských grošů nebo kosterní pozůstatky ležící částečně i pod základy gotické katedrály v Sedlci.

Hovoříme-li o okolí Kutné Hory, jde původně o shluk havířských osad postupně se přetvářející v souměstí až po město. Starost o památky nebyla soustředěna pouze na MPR, ale i na okolí. Za 50 let existence památkové rezervace by se jistě dalo vyprávět mnoho poutavých příběhů. Počátky Programu regenerace v Kutné Hoře ve smyslu usnesení vlády, sahají do let 1993–1994 a dnes jsou vidět skutečné výsledky.

Každé město je svébytným organismem a to, co funguje v Kutné Hoře, nemusí fungovat jinde.

1 | | 2 | | 3

1 – Pohled na město Kutná Hora./View of the city Kutná Hora.
2 – Barborská ulice, Kutná Hora./Barborska Street, Kutná Hora.
3 – Chrám sv. Barbory, Kutná Hora./Cathedral of St Barbara, Kutná Hora.

Příkladem pro Kutnou Horu může být Českokrumlovský rozvojový fond. Takový nikdy v Kutné Hoře vzniknout nemohl, protože ve zmíněných městech nebyly majetkové poměry po roce 1990 srovnatelné. A je nutné si uvědomit stavebně technické problémy bývalého středověkého královského horního města Kutné Hory s „ementálem" v podzemí. Všechna města či obce se statuty rezervací a zón mají společný zájem: záchranu a uchování památek. Nástroje jsou známé: stav památkového fondu, množství kulturních památek, struktura vlastnictví, ochota obyvatel, potažmo zastupitelů. Jako v jiných oblastech veřejné správy, jde jen o peníze. Pouhý entuziasmus nebo proklamativní prohlášení nestačí. Je nutné obrátit se k lidem, kteří se danému oboru věnují a děkovat jim. Každý poutník po zemích Koruny české si uvědomuje, jak se historická jádra našich měst a obcí změnila k lepšímu.
Závěrem nezapomínejme na stovky a tisíce obcí bez památkově chráněných území, které se starají o „zapomenuté" kapličky, zvoničky, křížky, a to bez fanfár a v tichosti.

Ondřej Seifert

Kutná Hora: an urban conservation area
The town of Kutná Hora considers the provision of contributions both from the government programs aimed at the conservation of historical monuments and from its budget for the renewal of cultural monuments to be an important stimulus tool to take care of the inherited cultural property inscribed in the UNESCO World Heritage List. The system of allowances is based on multi-source financing of the restoration of those cultural monuments and properties that define the character of the urban conservation area. The regeneration program is being implemented under the authorities of the state administration and local administration. Over a long period, there have been different public attitudes to the historical monuments. Regarding the assessment of the regeneration program in Kutná Hora for the past 20 years, the implementation of the program depends on the people who are in charge of that and, concurrently, on the territory covered by the program.

In the 1990s, Kutná Hora with its historical and heritage potential had to recover from the paralysis lasting many decades. The last purist reconstruction of several monuments was realized at the turn of the 19th and 20th centuries. The restoration of the monuments selected by planning committees was not carried out until the 1970s and 1980s. Only the last of the social changes in the 1990s brought about a fundamental change in the owners' approach. People got an opportunity to contribute personally to the renewal of the common cultural heritage. The program of the regeneration of urban conservation areas and urban conservation zones was initiated. The volume of financial resources in the regeneration program has been decreasing continuously and discretely but, for Kutná Hora, the beginning of the 1990s represented a definite rebirth.

A number of monuments have been renewed in Kutná Hora during the monitored period. The most publicized reconstruction was the restoration of the stone lacework of the Cathedral of St Barbara, the restoration of the former Jesuit College (GASK), Little Castle (Hrádek), Stone House and the restoration of the Cathedral of the Assumption of the Virgin Mary in Sedlec. We also should not leave out the restoration of dozens of baroque statues and the renewal of hundreds of townhouses. The last activities were the restoration of the paving in the historical centre, the restoration of the palace house as well as the started renewal of the archdeanery with the filial church of St James and the park at the Jesuit College funded by the Central Bohemian Region. In addition, a lot of other objects of both cultural and social use and also several commercial buildings such as guesthouses, hotels, and cafes have been revived. Nevertheless, a lot of houses are still waiting for their particular content. Searching for the content is the most difficult part of the rescue of any building.
In Kutná Hora, approaches to restoration and the methods of construction and technical renovation have improved significantly since the beginning of the 1990s. A number of surveys, including the restoration ones, produced deeper knowledge of materials and structures used in the former royal mining town. In terms of new architecture, it is always a big task to integrate a new creative expression in a historically older environment. Should it be a new "sight" or a piece of work of a contemporary design? In Kutná Hora, one can see both successful examples and those less noteworthy attempts.

A new range of cultural and social events have developed here due to the tourist attraction of the town. The number of visitors has grown after entering the UNESCO list, but Kutná Hora will probably never experience crowds of millions. And maybe that is a good thing, because the genius loci of today's a little bit sleepy place, once the second most significant medieval town after Prague, the throne residence of Czech kings, would be obliterated. Since the 1990s, construction companies focused on the renewal of monuments, including restoration, have stabilized in Kutná Hora. Accommodation, restaurant and tourism services have also undergone substantial changes. The offer in specialized fields has expanded, such as church tourism, the wine tradition of Kutná Hora, the wine cycle track, and the educational track. The offer of services is extending owing to the Guide service and other tourist-information entities. Participation of citizens has been reflected in the establishment of citizens´ associations. The foundation Kutná Hora – a UNESCO monument has the role of the documentation centre of the monument preservation fund. The citizens' participation in committees or commissions as advisory bodies of the town is a provable reflection of public interest in the life and monument fund of Kutná Hora.

The most important conceptual activities in Kutná Hora were the above mentioned complex renewals and openings to the public of the convent of Sedlec monastery, the former Jesuit College – today's GASK, Sedlec Cathedral of the Assumption of the Virgin Mary with the presentation of the Church's baroque and Gothic Sedlec monstrance, the restoration of the stone mantle of the Cathedral of St Barbara and the Church of Our Lady Na Náměti and the Church of All Saints. The Czech Museum of Silver with a new exhibition of medieval Kutná Hora was established. The implementation of the regeneration was coordinated by the town of Kutná Hora in cooperation with the Ministry of Culture, National Heritage Institute and the owners of cultural monuments. The most significant owners of historically rare objects, with the exception of the town of Kutná Hora, are the churches, the Central Bohemia Region, and hundreds of individual property owners. The technologies of restoration developed in cooperation with specialists appear to be a distinctive chapter. The so called "mušlák" of Kutná Hora (limestone with fossil remains of seashells) is a rarity in the Czech Republic nowadays. The statues in front of the Jesuit College, the sculpture decoration of the Cathedral of St Barbara, Stone Fountain, the Cathedral of the Assumption of the Virgin Mary in Sedlec and a number of other pieces of work are the perfect examples of the results of research and top-class restoration. Also dozens of wall frescos, including newly discovered Baroque vedutas in the Jesuit College, have been restored. The embedded Gothic log constructions in the tiers of the townhouses represent another almost unknown phenomenon of Kutná Hora. It is dendrochronologically proved that it is connected with logging between the years of 1437 and 1498. The restoration of painted wooden Renaissance and Baroque ceilings was another interesting challenge. Naturally, we should not leave aside archaeology. Kutná Hora represents a significant Czech archaeological treasury of the Middle Ages. In 2012, two treasures of Prague groschens were found there as well as skeletal remains lying partly beneath the foundations of the Gothic cathedral in Sedlec.
The surroundings of Kutná Hora were originally a cluster of miners' settlements gradually transforming over a conurbation into a town. The preservation of monuments was not concentrated only on the urban conservation area but also on other neighbouring places. After a 50-year existence of the urban conservation area, one could certainly tell a lot of engaging stories. The beginning of the regeneration program in Kutná Hora, in accordance with the government resolution, dates back to the years 1993–1994. At present we can see the real results.

Each city is a unique organism and what works well in Kutná Hora may not work elsewhere. A good example for Kutná Hora can be Český Krumlov Development Fund. Such a fund could never be established in Kutná Hora because the property conditions were incomparable in these towns after 1990. It is necessary to take into consideration the structural technical problems of a former medieval royal mining town of Kutná Hora with a "Swiss cheese" underground. All the towns or villages with the status of preserves and zones have a common interest: the conservation and preservation of their monuments. The tools are known: the state of the monument fund, the number of cultural monuments, and the form of the ownership, the willingness of the citizens or the local authorities. It is just about money just like in other areas of public administration. Mere enthusiasm or declarative statements are not enough. It is necessary to turn to those people engaged in this field and thank them. Each pilgrim in the lands of the Bohemian Crown is aware of how the historical centres of our towns and villages have changed for the better. In conclusion, let us not forget those hundreds and thousands of villages without listed protected areas that take care of forgotten chapels, little bell towers and crosses quietly and without fanfare.

Ondřej Seifert

1 | 2 | 3 |
1 | | 5 | 4

1 – Chrám sv. Barbory, Kutná Hora./Cathedral of St Barbara, Kutná Hora.
2 – Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci a sv. Jana Křtitele a bývalý cisterciácký Klášter. /Cathedral of Assumption of Our Lady and Saint John the Baptist at Sedlec and former Cistercian monastery.
3 – Kostel sv. Jakuba, Kutná Hora./Church of St James, Kutná Hora.
4 – Kostel sv. Jana Nepomuckého, Kutná Hora./Church of St John of Nepomuk, Kutná Hora.
5 – Vlašský dvůr, Kutná Hora./Italian Court, Kutná Hora.

RNDr. Libor Kabát

Starosta/Mayor

Obec Lednice/Lednice Community
Zámecké náměstí 70, Lednice
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 519 340 330
e-mail: starosta@lednice.cz
www.lednice.cz

V minulém roce jsme měli poprvé možnost prezentovat na výstavě Architecture Week Praha krásy Lednicko-valtického areálu. Památky, které se dostalo cti být jako v pořadí šestá památka z České republiky zapsána do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví. Na letošní výstavě bychom rádi prezentovali nejvýznamnější stavby našeho areálu, tedy zámky z Lednice i Valtic.

Městečko Lednice, jehož historie dosahuje k začátkům 13. století, bylo po většinu své historie spjato s rodem Lichtenštejnů, kteří v Lednici cíleně budovali své letní sídlo zasazené do překrásné zahrady a uměle utvářené krajiny. Dnešní podoba zámku vznikla v polovině 19. století, kdy se novogotické přestavby ujal architekt Jiří Wingelmuller.
Zámek obklopený překrásnou zahradou spolu s nádherným okolím činí z Lednice jedno z nejnavštěvovanějších míst celé Moravy. Celý zámecký komplex, včetně jízdáren, se v nedávné době podařilo opatřit novou fasádou, která atraktivitu tohoto místa ještě více zdůraznila.

Kromě opravy fasád se nám podařilo s přispěním evropských zdrojů revitalizovat také vnitřní prostory zámeckých jízdáren, pro které jsme našli nové využití. Nové multifunkční centrum nyní slouží nejen jako školicí a kulturní středisko ale nabízí také nové expozice o krajině Lednicko-valtického areálu. Návštěvník může tedy, předtím než si celé území projde či projede, poznat historii a vývoj této světově proslulé krajiny, do níž architekti včlenili mnoho krásných staveb. Dokonce může v expozici objevit i ty stavby, které se do dnešní doby nedochovaly.

Zcela výjimečné hodnoty Lednice a okolí podtrhuje skutečnost, že území figuruje hned na dvou seznamech Unesco. Jednak jako součást světového kulturního a přírodního dědictví (2006) ale také jako součást biosférické rezervace (2003).

Lednice se nezapomenutelně vryla do paměti řady absolventů zahradnické fakulty, jejíž existence je s tímto městečkem dlouhodobě spjata. Největším novodobým počinem je pak rozhodně vznik nejmladších lázní České republiky. Lázně spolu s nyní dostavěnou kolonádou přirozeně dotvářejí podobu tohoto úžasného místa.

Last year we had the first opportunity to present the attractions of the Lednice-Valtice Area at the Architecture Week Exhibition.

The Lednice-Valtice landscape thus became the sixth place of interest in the Czech Republic to be inscribed as one of the World Heritage sites. At this year's exhibition we are keen to present the chateaux of Lednice and Valtice as the most significant landmarks of the area.

Lednice with its history dating back to the 13th century was for the greater part of the history connected to the Lichtenstein family. The Lichtensteins consciously developed their summer residence amidst beautiful gardens and surrounding composed area. The chateau as we see it today was rebuilt in a neo-gothic style by architect Jiří Wingelmuller in the mid-19th century

The chateau is surrounded by stunning gardens and adjacent scenery which results in Lednice being one of the most visited places in the whole of Moravia. The entire chateau including its stables has recently been provided with a new facade making this landmark even more attractive.

As well as providing the chateau with a new facade, we were also able to renovate the interior of the chateau stables using the European Fund contributions. As a result, the newly renovated premises are used as a multifunctional centre for training and cultural events and holding new expositions about the Lednice-Valtice landscape. Visitors can therefore, before they personally visit various sites of this area, go through the history and development of this world renowned landscape which the architects dotted with many extraordinary monuments. The exhibition even depicts buildings which have not been preserved to the present day.

The exceptional significance of Lednice and its surrounding area is the fact that it has been inscribed on two UNESCO lists. It is the part of the world cultural and natural heritage (2006) as well as the biospheric preserve (2003).

Lednice also evokes an unforgettable association for many graduates of the Faculty of Horticulture because of a long term connection between the faculty and the actual village. Undoubtedly, one of the latest achievements is the foundation of the youngest spa in the Czech Republic. The spa, together with a recently built colonnade, naturally finishes off the whole appearance of this extraordinary place.

Lednice a Lednicko-valtický areál (LVA)

Území mikroregionu Lednicko-valtického areálu (LVA) leží v jižní a jihovýchodní části okresu Břeclav a je tvořeno katastry měst: Břeclav, Podivín, Valtice, Velké Bílovice a obcemi: Bulhary, Ladná, Lednice, Hlohovec, Přítluky, Rakvice. Na severu a na východě tvoří hranici LVA řeka Dyje, na jihu státní hranice mezi ČR a Spolkovou zemí Rakousko. Na západě sousedí LVA s Chráněnou krajinnou oblastí Pálava.

Lednice and the Lednice-Valtice Areal (LVA)

The Lednice-Valtice Area is situated in the southern and southern-east part of the Břeclav region and is made up by town land registered areas of Břeclav, Podivín, Valtice, Velké Bílovice and the villages of Bulhary, Ladná, Lednice, Hlohovec, Přítluky and Rakvice. In the north and east the border of LVA is marked by the river Dyje, in the south it is the border between the Czech Republic and Austria. In the west LVA borders the National Preserve of Pálava.

Jízdárny

Stejně jako panství, procházela i samotná Lednice řadou proměn. Dnes se pyšní desítkami výjimečných objektů, nově i komplexem barokních jízdáren. Vzorová stavební obnova komplexu lednických jízdáren a koníren zpřístupní veřejnosti jedinečný objekt, architektonický skvost, který byl v minulosti právem nazván kunsthistorikem Hansem Sedlmayrem „zámkem hřebců". Díky přístupu tvůrců architektonického řešení budova v sobě snoubí účelové zařízení s krásou a honosností barokní architektury. Vedle zajímavé a různorodé nabídky lednického zámku se vám prostřednictvím nové stálé expozice Obnova jízdáren otevře možnost nahlédnout do historie chovu lednických koní a do zajímavostí z budování barokních jízdáren i do složitosti jejich stavební obnovy. Rovněž nahlédnete do bohatých dějin vývoje celého zámeckého komplexu jak v Lednici, tak ve Valticích a kulturní komponované krajiny Lednicko-valtického areálu.

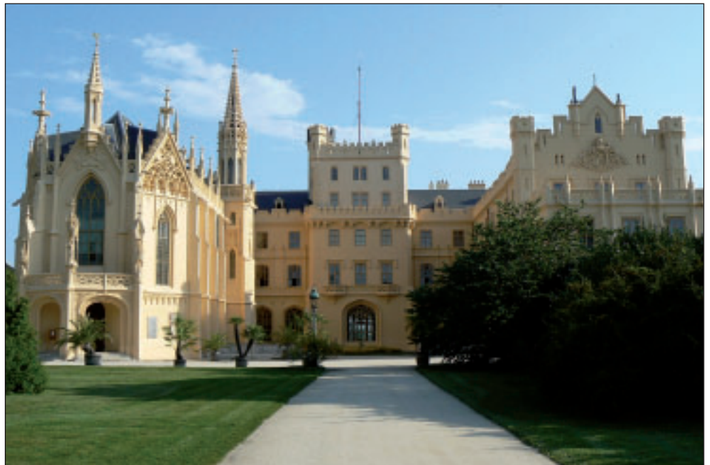

The stables

As well as the manor, the actual Lednice experienced many changes. Today, Lednice is proud of many exceptional monuments, the latest renovation being the premises of the baroque chateau stables.

Exemplary renovation of the chateau stables, in the past rightly called by historian Hans Sedlmayer the "chateau of stallions" has made this unique gem accessible to the public. Thanks to the approach of the creators of architectural

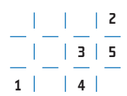

1 – Kaple Sv. Huberta./The Chapel of St. Hubert.
2 – Zámek Valtice./Chateau Valtice.
3 – Janův hrad./Johns Castle.
4 – Zámek Lednice./Chateau Lednice.
5 – Hraniční zámeček./Border House.

design, this building brings together its purpose, beauty and grandeur of baroque architecture. On top of the varied programme offered by Lednice Chateau, the permanent exposition will provide an opportunity to look into the history of keeping Lednice horses and into the process of the restoration of the stables with its complexity of the renovation work and into the rich history of development of Lednice and Valtice chateaux with the whole cultural Lednice-Valtice composed landscape.

Léčebné lázně

Léčebné lázně – lázeňský dům Perla, poskytují léčebné a rehabilitační služby. Využívají účinky přírodní jodobromové minerální vody, která blahodárně působí na pohybový a oběhový systém, na neurologické nemoci, ale i na gynekologické potíže a stavy po popáleninách.

effect on musculoskeletal system, neurological and gynaecological disorders as well as in treating burns.

Kolonáda i Akademická zahrada

Kolonáda s promenádou, která spojuje centrum obce, zámecký park a Mlýnský rybník, nabízí místo pro relaxaci, novinkou je ale i rozhledna u lednických rybníků či Akademická zahrada Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity, která vznikla na ploše 5.600 m² a je veřejně přístupná. V projektu založení zahrady architekti navrhli vysadit na pozemek ucelenou škálu rostlin, stromů, keřů, popínavek a květin všech druhů, které se v současnosti uplatňují v parcích. Zahrada by tak měla sloužit jako modelová předloha pro obce i zájemce o zahrádkářství a krajinářskou tvorbu.

Colonnade and Academicals Garden

The colonnade with the promenade which links the centre of the village, Chateau Park and Mlýnský Lake offers a pleasant place for relaxation. There is also a lookout tower near to the Lednice lakes or the Academicals Garden of the Faculty of Horticulture of Mendel University which covers an area of 5,600 square metres, is open to the public. In the project of the foundation of the gardens, the architects proposed to plant a comprehensive variety of plants, trees, bushes and flowers which have currently been used in many parks. The garden thus serves as a model garden for those interested in horticulture and landscaping.

Lednice Spa

Lednice Spa Perla provides many therapeutically services using the benefits of natural iodine-bromide mineral water which has positive

1 | 2 |
3 | | |
| 4 |

1 – Zámecká zahrada Lednice./Chateau park Lednice.
2 – Zámecká jízdárna v Lednici./Chateau Stables Lednice
3 – Tři Grácie./Temple of the Three Graces.
4 – Kolonáda./The Colonnade.

Ing. Pavel Trojan

starosta/Mayor

Město Valtice/City of Valtice
Náměstí Svobody 21, Valtice
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 519 301 000
e-mail: starosta@valtice.eu
www.valtice.eu

Valtice jsou jedním z center tzv. Lednicko-valtického areálu, zapsaného v roce 1996 jako kulturní krajina na seznam UNESCO. Území o rozloze asi 200 km² je považováno za nejrozsáhlejší komponovanou krajinu v Evropě a pravděpodobně i na světě. Lednicko-valtický areál vznikl za vlády knížecího rodu Lichtenštejnů a je tvořen výstavnými zámeckými sídly ve Valticích a Lednici s okrasnými zahradami, drobnějšími stavebními památkami, citlivě zasazenými do přírody a doplněnými háji a rybníky.

Valtický zámek je pokládaný za jeden z nejvýznamnějších dokladů raně barokní architektury ve střední Evropě. Zámek byl několikrát přestavován, naposledy v letech 1643–1730, za účasti předních architektů, sochařů a malířů. Pozoruhodná je i zámecká kaple, jeden z nejkrásnějších interiérů středoevropského baroka. Proslulé bylo valtické zámecké divadlo. V současné době probíhá rekonstrukce divadla i zámecké jízdárny.

U zámku byla vybudovaná barokní zahrada v duchu francouzských zahrad s přísnou geometrií záhonů. V 19. století byla změněna na anglický park, z něhož zůstala zachována jen část.

Druhou historicky nejvýznamnější stavbou ve městě je farní kostel Nanebevzetí Panny Marie. V letech 1631–1671 jej nechal postavit kníže Karel Eusebius z Lichtenštejna. Raně barokní stavba udivuje svou velikostí: délka 48 m, šířka 28 m, výška 34 m, výška věží 60 m. Kostel je zčásti dílem architekta G. G. Tencally, stavbu dokončil stavitel O. Erna. Na výzdobě interiéru se podíleli italští umělci. Menší obraz na hlavním oltáři, představující Nejsvětější Trojici, je originálem P. P. Rubense.
Morový sloup na náměstí vytvořil sochař M. I. Gust v roce 1680. Uprostřed náměstí stojí od roku 1816 kašna s pískovcovou sochou dívky od sochaře J. Bayera. Novorenesanční radnice z roku 1887 má pozoruhodnou obřadní síň zdobenou štuky. Významným komplexem zdejší barokní architektury je klášter Milosrdných bratří s kostelem sv. Augustina a řádovou nemocnicí.

Ve Valticích a jejich nejbližším okolí nechali Lichtenštejni na poč. 19. století postavit zámeček Belveder, Kolonádu nebo Dianin chrám. Autorem projektu empírového zámečku Belveder je Josef Hardtmuth. Kolonáda (Reistna) stojí na vyvýšeně zvané Homole. Stavba vznikala v letech 1810–1817, autorem byl Josef Hardtmuth, dokončil ji Josef Kornhäusel. Dianin chrám (Rendez-vous) má podobu triumfálního oblouku. Tento klasicistní zámeček nechal postavit v letech 1810–1813 podle plánů Josefa Hardtmutha kníže Jan I. Josef z Lichtenštejna.

Valtice a víno. Tyto dva pojmy patří k sobě už stovky let. Vinnou révu sem přinesly římské legie císaře Marka Aurelia a po příchodu Slovanů zde byly vinice již trvalým prvkem v krajině. Vinařskou tradici potvrzuje i střední odborná škola vinařská, jediná v České republice, založená v roce 1873. Od roku 1993 ve Valticích působí Vinařská akademie. Vína je možné ochutnat například v tzv. Valtickém podzemí, systému sklepních prostor, které jsou pozůstatkem minoritského kláštera ze 13. století. Délka zpřístupněných chodeb je asi 760 m. Křížový sklep z roku 1640 v areálu Vinných sklepů Valtice patří k největším křížovým sklepům na světě, jeho chodby mají délku 120 a 100 m.

Uvedené skutečnosti, výměra 580 ha registrovaných vinic v katastru města, tradice valtických vín a umění místních sklepmistrů řadí Valtice mezi nejvýznamnější vinařské obce v rámci Evropy a právem jim náleží přívlastek „hlavní město vína".

Valtice is one of the centres of the Lednice-Valtice area included on the list of UNESCO in 1996 as a Cultural Landscape. An area of about 200 km² is considered the largest artificial landscape in Europe and probably also

| | 2 |
1 | |

1 – Valtický zámek./Valtice Chateau.
2 – Náměstí s kostelem Nanebevzetí Panny Marie. /Square with the Church of Assumption.

in the world. The Lednice-Valtice area was created under the rule of the Princely House of Liechtenstein and consists of imposing residential chateaus in Valtice and Lednice, with decorative gardens, small historical buildings and sights, sensitively set into the landscape and supplemented with groves and ponds.

The Chateau of Valtice is considered one of the most important examples of early Baroque architecture in Central Europe. The chateuax was rebuilt several times, most recently in 1643–1730, with the participation of leading architects, sculptors and painters. The noteworthy Chateau Chapel has one of the most beautiful interiors of Central European Baroque. The Chateau Theatre was famous as well. The theatre and the chateau riding-hall are now undergoing the reconstruction.

A baroque garden surrounding the chateau was built in the spirit of French gardens with strict

geometry of flower beds. In the 19th century it was changed into the English park, of which only a part was preserved.

The second most important historical building in the town is the Parish Church of the Assumption of the Virgin Mary. It was built by the Prince Karl Eusebius of Liechtenstein in 1631–1671. The Early Baroque building is impressive due to its size: the length of 48 m, the width of 28 m, the height of 34 m, and the height of towers of 60 m. The church is partly the work of the architect G. G. Tencally, and the construction was completed by the builder O. Erna. The interior was decorated by Italian artists. The smaller image on the main altar, representing the Holy Trinity, is the original work of P. P. Rubens.

The Plague Column in the square was created by the sculptor M. I. Gust in 1680. In the middle of the square, there was built a fountain in 1816 with sandstone statue of a girl by the sculptor J. Bayer. The Renaissance Town Hall from 1887 has a remarkable ceremonial hall decorated with stuccos. The Monastery of the Brothers of Charity with St. Augustine Church and the order's hospital is a major complex of the local Baroque architecture.

In Valtice and the nearest surroundings, the House of Lichtenstein built the Belvedere Chateau, the Colonnade, and the Temple of Diana at the beginning of the 19th century. The project of the Empire Belvedere Chateau is the work of Josef Hardtmuth. The Colonnade (Reistna) stands on a hill called Homole. The building was built in 1810–1817, it was designed by Josef Hardtmuth, and completed by Josef Kornhäusel. The Temple of Diana (Rendez-vous) has the form of a triumphal arch. This classicistic chateau was built in 1810–1813 by Prince John I. Joseph of Liechtenstein according to the project of Josef Hardtmuth.

Valtice and wine. These two terms go together for hundreds of years. The grapevine was brought here by the Roman legions of the Emperor Marcus Aurelius and after the arrival of the Slavs the vineyards have become a permanent feature of the landscape. The wine tradition is confirmed also by an existence of the only wine-making vocational school in the Czech Republic, founded in 1873. There is also the Wine Academy in Valtice since 1993. It is possible to taste the wines for example in the so-called Valtice Underground, a system of cellars, which are

the remains of the Minorite Monastery from the 13th century. The length of the corridors open to the public is about 760 m. The Cross Wine Cellar from 1640 in the area of Valtice Wine Cellars is one of the largest cross wine cellars in the world, with its cloisters 120 and 100 m long.

Based on these facts, as well as due to having the area of 580 ha of registered vineyards in the cadastre of the town, and enjoying a good reputation of Valtice wines as well as the skills of local cellarmen, Valtice ranks among the most important wine-growing towns in Europe, and it is rightly called "the capital of wine".

1 – Zimní panorama Valtic./Winter panorama of Valtice.
2 – Dianin chrám./Temple of Diana.
3 – Neptunova kašna./Neptune´s fountain.
4 – Valtické věže./Towers of Valtice.

Rostislav Koštial

Starosta/Mayor

Město Mikulov/City of Mikulov
Náměstí 1, Mikulov
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 519 444 660
e-mail: kostial@mikulov.cz

www.mikulov.cz

Mikulov, město korunující překrásnou krajinu s nesmírným historickým a kulturním odkazem, jež si naši předkové vybrali za svoje útočiště, je místo na zemi, kde můžeme šťastně žít.

Krása tohoto místa, jeho kulturní a historický odkaz, nám všem, kteří v této krajině a v našem městě žijeme, pracujeme a zanecháváme zde stopu našeho bytí, ukládá povinnost rozvíjet s úctou a pokorou odkaz našich předků.

Zdálo by se, že v Mikulově, jenž se stal perlou v citlivě a s úctou komponované krajině, není již prostor pro kvalitní a moderní architekturu. Není tomu tak. I dnes se snaží architekti spolu s osvícenými investory začlenit a vkomponovat prvky moderní architektury do úžasné scenérie našeho města. Města, které natolik harmonizuje s okolní krajinou, že se zdá, jakoby je vytvořila sama příroda. Troufám si říci, že každá nová stavba, jež má ambice vyrůst v Mikulově, je obrovskou výzvou pro architekty i pro investory. Snažíme se, aby jedinečný odkaz unikátní kompozice a snoubení architektury s krajinou nebyl necitlivě dotčen či poškozen nekvalitní zástavbou.

Úžasné architektonické dědictví, jež jsme dostali do vínku od našich předků, a které dnes s úctou obdivujeme, nás inspiruje, ale také zavazuje. Základní urbanistickou a architektonickou koncepci vtiskl Mikulovu kardinál František z Dietrichsteina na počátku 17. století a jeho následovníci Maxmilián a Ferdinand z Dietrichsteina. Tyto lze právem považovat za ikony architektury Mikulovska a pro mnohé dnešní architekty za vzor pro jejich novodobou tvorbu. Důkazem toho je i krásná moderní stavba Galerie Závodný, jež velmi citlivě a s pokorou zapadla do stávající historické části Mikulova a přes to, že respektuje svými proporcemi, hmotovým členěním a měřítkem původní historickou zástavbu, je vynikajícím reprezentantem moderní architektury, pyšnícím se prestižním oceněním Grand Prix architektů 2012.

Tato překrásná stavba z dílny mikulovského architekta Štěpána Děngeho, jež je jednou z dominant moderní architektury v našem městě, je důkazem, že odkaz architektonického dědictví v Mikulově bude zachován.

Mikulov, a town set like a crown in an exquisite landscape with an enormous historical and cultural heritage, chosen as a refuge by our predecessors, is a place on earth where we can live happily.

The beauty of this place and its cultural and historical heritage places an obligation on all of us who live, work and leave traces of our existence in this landscape and our town to develop the legacy of our predecessors with respect and humility.

It might seem that there is no place for good modern architecture in Mikulov, which has become a pearl in a landscape shaped with sensitivity and respect. This is not, however, the case. Even today, architects and enlightened investors are trying to integrate and incorporate elements of modern architecture into the amazing scenery of our town – a town that is in such harmony with the surrounding landscape that it seems to have been created by nature itself. I would go so far as to say that every new structure that has ambitions of springing up in Mikulov is an enormous challenge for our architects and investors. We do our utmost to ensure that the unique legacy comprised of unrivalled composition and the wedding of architecture and landscape is not affected or tainted in any way by building works of poor quality.
The amazing architectural heritage that our predecessors have endowed upon us, and which we admire with such respect today, is both an inspiration and an obligation to us.

Mikulov's basic town plan and architectural concept was imprinted on the town by Cardinal Franz Dietrichstein at the beginning of the seventeenth century and his successors Maxmillian and Ferdinand Dietrichstein. They can be rightly considered icons of the architecture of the Mikulov area and something of a role model for many of today's architects in view of their modern work. The beautiful modern work The Závodný Gallery, set with great sensitivity and humility in the historical part of Mikulov, is evidence for this. In spite of the fact that its proportions, massing and scale respect the original historical building construction, it remains an excellent example of modern architecture that can boast a prestigious Grand Prix Architects 2012 award.

This exquisite work from the studio of the architect Štěpán Děnge from Mikulov, which is one of the very best examples of modern architecture in our town, is evidence of the fact that the legacy of the architectural heritage of Mikulov is to be preserved into the future.

1 – Letecký snímek Mikulova./An aerial view of Mikulov.

Historické stavby v Mikulově

Na počátku historie města byla středověká tržní ves při hranici mezi Moravou a rakouskými zeměmi, stísněná v úzkém úvalu mezi dvěma vápencovými kopci, pozdějším Svatým kopečkem a Zámeckým kopcem. Ze středověké zástavby zůstaly nedotčeny jen obranné věže v komplexu zámeckých budov a hláska na Kozím vrchu. Hospodářský rozmach města v pozdní renesanci poznáváme v několika měšťanských domech se sgrafity, malovanými deskovými podhledy stropů, arkádami v nádvoří či v rohových loubích, sklenutých na toskánský sloupek. Počátek 17. století je obdobím stavebních aktivit kardinála Františka Dietrichsteina. Jeho architekty neznáme, ze vztahu k Itálii, charakteru staveb a prokázané přítomnosti italských řemeslníků mezi zdejšími měšťany je orientace investora zřejmá. Městu dal nový charakter vytvořením poutních míst a založením piaristického gymnázia na jižním předměstí. Prostá stavba piaristického kostela sv. Jana Křtitele je cenná především freskami F. A. Maulbertsche. Kapitulní kostel sv. Václava, v základech gotický, byl významně přestavěn počátkem 17. století. Baroko ve městě výrazně promlouvá sochami Ignáce Lengelachera ve výzdobě exteriérů zámku, u kostela sv. Václava, sloupem Nejsvětější Trojice na náměstí a na předměstích sochami sv. Jana Nepomuckého. Pro rozsah, počet obyvatel a náboženský význam nelze pominout židovskou čtvrť západně od zámku, s historií od 15. století, s výstavnými domy, rozlehlým hřbitovem, s modlitebnami a synagogami, z nichž se dochovala barokně přestavěná Horní synagoga polského typu. Jádro města bylo vyhlášeno v roce 1952 Městskou památkovou rezervací. Přelom 20. a 21. století přinesl mimo zdařilá restaurování historických budov i dvě mimořádně kvalitní stavby veřejných budov na prolukách historického centra.

Historical Buildings in Mikulov

The history of the town began with a medieval market village on the border between Moravia and the Austrian Lands, squeezed into a narrow valley between the two limestone hills that later became known as Holy Hill and Chateau Hill. Of the medieval building work, only the defensive towers in the chateau complex and the watchtower on Goat Hill have remained intact. Evidence of the economic boom in the town in the late Renaissance can be seen in a number of town houses with graffito, painted ceiling panels, courtyard arcades or corner arcades vaulted on Tuscan pillars. The beginning of the seventeenth century was marked by the building projects of Cardinal Franz von Dietrichstein. The identity of his architects is unknown, though the inclinations of the investor are clear from the relationship with Italy, the nature of the building works and the proven presence of Italian craftsmen among the local townsfolk. The town took on a new character with the creation of pilgrimage sites and the foundation of the Piarist grammar school in the south suburb. The simple structure of the Piarist Church of Saint John the Baptist is remarkable, first and foremost, for its frescos by Franz Anton Maulbertsch. The Capitular Church of Saint Wenceslas, built on Gothic foundations, was largely rebuilt at the beginning of the seventeenth century. The Baroque is significantly represented in the town by statues by Ignác Lengelacher in the chateau exteriors and next to the Church of Saint Wenceslas, by the Column of the Most Holy Trinity on the square, and by statues of Saint John of Nepomuk in the suburbs. In view of its size, population and religious importance, mention must also be made of the Jewish Quarter to the west of the Chateau with a history dating back to the fifteenth century, with beautiful houses, an extensive cemetery, prayer rooms and synagogues, of which the Upper Synagogue of the Polish type, restored in the Baroque style, has survived. The centre of the town was declared an Urban Conservation Area in 1952. Two public building works of an extraordinarily high standard in vacant lots in the historical centre of town were implemented at the turn of the twentieth and twenty-first centuries, in addition to a number of successful restoration projects on historical buildings.

Zámek

Onešní komplex zámeckých budov, gotickými věžemi přiznávající středověké založení, překrývá vápencové skály výrazně vystupující nad terén Zámeckého kopce, jehož hřbet se táhne od severu k jihu v délce zhruba 240 m. Od 11. století zde zastávala funkci strážce hranice mezi Moravou a rakouskými zeměmi archeologicky prokázaná roubená stavba, jež zanikla ve 12. století požárem a byla nahrazena přemyslovským hradem, který v roce 1249 získali Liechtensteinové. Z pozdně románského hradu do roku 1560 vybudovali gotický úsekový hrad, zpevněný v 16. století nárožními baštami. V roce 1575 získali panství Dietrichsteinové. Kardinál František Dietrichstein provedl v 1. třetině 17. století velkorysou renesanční přestavbu objektu. Jeho koncept úprav, které změnily hrad na zámek, respektoval staré hradní jádro. Nárožní bašty byly zastřešeny a upraveny pro bydlení, na předhradí přibyla míčovna a budova divadla. Základní změnou bylo zřízení „triumfální cesty", procházející celým areálem od vstupu z náměstí – míjejíc Čestným nádvořím nově založenou zahradu na východě – do jižního nádvoří, odkud se vstupovalo do sálu předků z roku 1616. Když v roce 1719 obytné trakty kolem jižního nádvoří vyhořely, vypracoval Christian Alexander Oedtl pro Waltera Xavera Dietrichsteina plány přestavby. Tehdy bylo postaveno jižní křídlo se salou terrenou a přistavěny kamenné terasy před jižním, západním a severním křídlem. Později, ve 40. letech 18. století, řídil František Antonín Grimm přestavbu zámeckých koníren s jízdárnou na severním předhradí.
Poslední kapitola historie zámeckých staveb následovala po požáru v závěru 2. světové války, který zcela zničil prstenec zámeckých křídel kolem jižního nádvoří. Obnovu komplexu vyvolaly iniciativy Spolku přátel pro obnovu mikulovského zámku, který 1949 ve zdůvodnění její nutnosti uvedl potřebu prostor pro okresní úřad a muzeum. Architekt Otakar Oplatek při rekonstrukci pracoval s barokními Oedtlovými plány a fotografiemi interiérů z předválečných dob. Zdařilá obnova je výsledkem respektu k barokní podstatě zámku, užití ušlechtilých materiálů a omezení kompromisů na nejmenší možnou míru.

The Chateau

Today's complex of chateau buildings, with Gothic towers acknowledging its medieval origin, covers limestone cliffs that protrude significantly above the terrain of Chateau Hill, the crest of which stretches from north to south over a length of around 240 metres. Archaeological evidence has been found of a timbered structure, destroyed by fire in the twelfth century, which served to guard the border between Moravia and the Austrian Lands from the eleventh century onwards. It was replaced by a Přemyslide castle which was acquired by the Liechtensteins in 1249. By 1560 they had rebuilt the late Romanesque castle into a Gothic sectional castle, reinforced by corner bulwarks in the sixteenth century.
The estate was acquired by the Dietrichsteins in 1575. Cardinal Franz von Dietrichstein performed an ambitious Renaissance conversion of the castle in the first third of the seventeenth century. His plan for the alterations that changed the castle into a chateau respected the old core of the castle. The corner bulwarks were roofed and converted into residential areas, and a hall for ball games and a theatre building added to the bailey. A fundamental change involved the establishment of a "Triumphal Way" leading around the entire site from the entryway from the square, passing the newly established garden to the east through a Cour d'Honneur, to the south courtyard from where the Hall of Ancestors from the year 1616 was entered. After the residential tracts around the south courtyard went up in fire in 1719, conversion plans were drawn up for Walther Xaver von Dietrichstein by Christian Alexander Oedtl. The south wing with a Sala Terrena was built at this time and stone terraces added in front of the south, west and north wings. Later, in the seventeen forties, Franz Anton Grimm took charge of the conversion of the chateau stables and riding school on the north bailey.
The last chapter in the history of chateau building work followed the fire at the end of World War Two which completely destroyed the ring of chateau wings around the south courtyard. The restoration of the chateau complex was supported by initiatives from the Association of Friends of the Restoration of Mikulov Chateau, which in 1949 stated the need for premises for the District Authority and Museum in justification of the necessity of the restoration. Architect Otakar Oplatek worked with Oedtl's Baroque plans and photographs of interiors taken before the war during his reconstruction work. The successful restoration is the result of a respect for the Baroque character of the chateau, the use of materials of a high standard and efforts to restrict any necessary compromises to the absolute minimum.

Svatý kopeček

Ve 20. letech 17. století, v období po Bílé hoře zodpovídal na Moravě za císařskou rekatolizační politiku kardinál František Dietrichstein. Inspirovaný poutními místy v severní Itálii (Sacro Monte di Varallo) začal v Mikulově budovat nejstarší Svatou horu v českých zemích. Na vrcholu kopce Tanzberg položil v roce 1623 základní kámen palladiánské kaple, zasvěcené sv. Šebestiánu, sv. Karlu Boromejskému a sv. Rochovi, ochráncům proti moru. O něco později (1626) začal stavět pašijovou cestu se sedmi sousošími Kristovy cesty na Golgotu, multiplikaci kaple Božího hrobu a (1631) prostou zvonici v sousedství kostela. Během 17. století byly sochy přemístěny pod střechy nových kaplí, do konce 18. století zde stálo již čtrnáct zastavení křížové cesty. Křížová cesta byla dějištěm pašijových pobožností, od 2. poloviny 19. století i mariánských poutí.

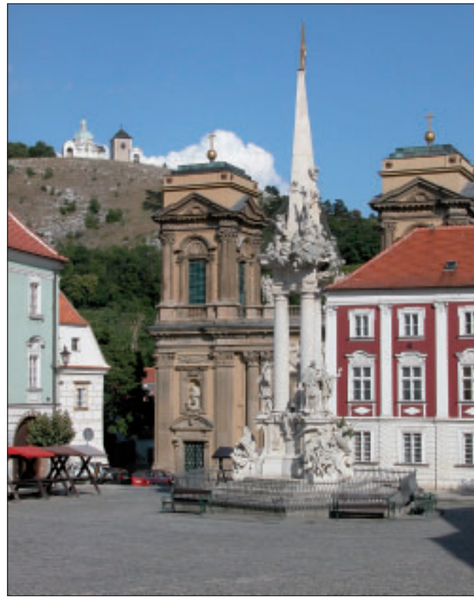

1 | 2 | 3

1 – Náměstí s nárožním domem se sgrafity, barokními domy pod zámkem, radnicí a věží kostela sv. Václava./The Square with a corner house with graffito, Baroque houses beneath the Chateau, the Town Hall and the tower of the Church of Saint Wenceslas.

2 – Ladislav Vlachynský, Jan Foretník, budova České spořitelny z roku 1991, stavba na místě dolní městské brány./Ladislav Vlachynský, Jan Foretník, the Česká Spořitelna building of 1991, built on the site of the lower town gate.

3 – Náměstí s dietrichsteinskou hrobkou mezi kanovnickými domy, uprostřed Lengelacherův sloup Nejsvětější trojice, pohled od západu./The square with the Dietrichstein crypt between canonical houses, in the middle Lengelacher's Column of the Most Holy Trinity, view from the west.

1 | 2

1 – Svatý kopeček s barokní pašijovou cestou a kaplí sv. Šebestiána, pohled od západu. /Holy Hill with the Baroque Passion Way and the Chapel of Saint Sebastian from the west.

2 – Zámek, Čestné nádvoří, plastiky Ignáce Lengelachera a kovářské dílo Heinricha H. Foerstera, 20. léta 18. století./The Chateau, Cour d'Honneur, sculptures by Ignác Lengelacher and a metal work by Heinrich H. Foerster, the seventeen twenties.

Soubor staveb je majetkem církve, restaurování objektů v posledních letech je významně podporováno aktivitami radnice města.

Holy Hill

Cardinal Franz von Dietrichstein was responsible for imperial recatholisation policy in Moravia in the times after the Battle of White Mountain in the sixteen twenties. Inspired by the pilgrimage sites of northern Italy (Sacro Monte di Varallo) he initiated what is the oldest Holy Hill in the Czech Lands in Mikulov. In 1623, he laid the foundation stone of a Palladian Chapel on the summit of Tanzberg Hill consecrated to Saint Sebastian, Saint Charles of Boromeo and Saint Roch, patron saints of plague victims. Shortly afterwards, in 1626, he began construction of a Passion Way with seven sculptural groups of Christ's journey to Golgotha, a copy of the Chapel of the Holy Sepulchre and, in 1631, a simple bell tower in the vicinity of the church. The statues were moved beneath the roofs of new chapels during the seventeenth century, and fourteen Stations of the Cross stood here by the end of the eighteenth century. The Way of the Cross was the site of Passion worship and, from the second half of the nineteenth century onwards, Marian pilgrimages. The collection of structures is owned by the church, though their restoration in recent years has been provided with significant support by the Town Hall.

Zaniklá loreta a hrobka Dietrichsteinů s kostelem Povýšení svatého kříže.

Ve Svatém roce 1625, zasvěceném mariánské zbožnosti, vysvětil František z Dietrichsteina v severovýchodním koutě náměstí svoji multiplikaci loretánské kaple. Aby získal nutnou piazzettu, byla stavba založena v zahradách pro ten účel zbořených domů. Ve svých počátcích stála kaple pod volným nebem, obklopená ambitem s hrobními a vzpomínkovými kaplemi. K projektování kostela, který měl skrýt loretu pod svou klenbou, byl pozván v roce 1636 Giovanni Giacomo Tencalla, představitel protobarokního manýrismu, který v té době pracoval ve Valticích. U nás nejstarší loretánský kostel, zasvěcený sv. Anně, byl jednolodní, s trojkřídlým poutním ochozem, vycházejícím z původních ambitů, měl původně jednu věž s cibulí, s portiky po bocích. K východní straně lodi bylo přistavěno kněžiště. Stanová střecha lodi, pokrytá šindelem, nesla malbu dietrichsteinských erbů, mědí krytá věž malbu P. Marie. Kaple byla po vzoru stavby v Loretu obložena kamennými deskami s reliéfy ze života P. Marie: stala se tak jejím věrným zobrazením, jako jediná taková stavba v českých zemích. Počátkem 18. století došlo k zásadní změně vzhledu kostela. Průčelí dostalo novou kamennou fasádu, navrženou Johannem B. Fischerem z Erlachu. Sochařské dílo ve stylu římského monumentálního baroku, má v barokní moravské architektuře výjimečné postavení. Požár v roce 1784 loretánský areál zničil. Až po 60 letech chátrání knížecí architekt Heinrich Koch navrhl přestavbu ruiny na hrobku Dietrichsteinů. Kněžiště bylo v letech 1845–1852 upraveno na hrobní kostel Povýšení sv. kříže, nově vybavený oltářem z černého mramoru, plastikami v nikách a bronzovým lustrem Theofila Hansena. Sloupové ochozy bývalých ambitů byly uzavřeny pro rakve s ostatky Dietrichsteinů a na místě zničené loretánské kaple zůstalo atrium s pomníkem obnovitele stavby, Františka Josefa Dietrichsteina, dílem Emanuela Maxe. V letech 1993–2004 byla stavba obnovena restaurátorským ateliérem S: LUCAS, s.r.o. pro Městský úřad v Mikulově a otevřena veřejnosti.

The Loreto and the Crypt of the Dietrichsteins and the Church of the Exaltation of the Holy Cross

In the Holy Year 1625, dedicated to Marian piety, Franz von Dietrichstein consecrated his copy of the Loreto Chapel in the north-east corner of the square. The building was founded in the gardens of houses demolished for this purpose to obtain the necessary piazzetta. Initially the chapel stood in the open air surrounded by a cloister with burial chapels and commemorative chapels. Giovanni Giacomo Tencalla, a proto-Baroque mannerist working at the time in Valtice, was invited to design a church to cover the Loreto with a vault in 1636. The oldest Loreto church in this country, consecrated to Saint Anne, was a single-nave church with a three-wing pilgrimage gallery originating from the original cloisters. It originally had a single tower with a cupola, with porticoes along the sides. A presbytery was added to the eastern side of the nave. The broach roof of the nave, covered with shingle, bore a painting of the Dietrichstein coats-of-arms; the copper-covered tower a painting of the Virgin Mary. The chapel was lined with stone slabs patterned on the building in Loreto with reliefs from the life of the Virgin Mary, thereby becoming her faithful depiction as the only such structure in the Czech Lands. A fundamental change to the appearance of the church was made at the beginning of the eighteenth century. The front received a new stone façade designed by Johann Bernard Fischer of Erlach. The sculptural work in the style of the Roman monumental Baroque holds a unique position in Moravian Baroque architecture.

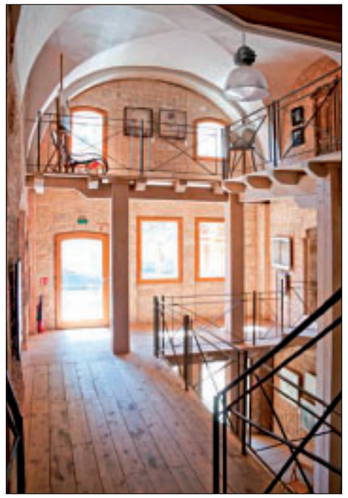

A fire destroyed the Loreto site in 1784. After it had been derelict for sixty years, the Dietrichsteins' architect Heinrich Koch designed the conversion of the ruins into the Dietrichstein crypt. The presbytery was converted into the burial Church of the Exaltation of the Holy Cross in the years 1845–1852, with a new altar made of black marble, statues in niches and a bronze chandelier by Theophil Hansen. The columned galleries of the former cloisters were sealed off for coffins with the remains of members of the Dietrichstein family and an atrium with a monument to the renovator of the work, Franz Joseph von Dietrichstein, by Emanuel Max remained on the site of the destroyed Loreto Chapel. The building was restored for Mikulov Town Council in the years 1993–2004 by the restoration studio S: LUCAS, s.r.o. and opened to the public.

1 | | 2
| 3 |

1 – Štěpán Děnge: Galerie Závodný na Husově ulici, Národní cena za architekturu 2012./Štěpán Děnge: The Závodný Gallery on Husova Street, National Award for Architecture 2012.

2 – Galerie Konvent v restaurovaném torzu kapucínského kostela sv. Františka, zničeného požárem 1784./The "Konvent" Gallery in the restored torso of the Capuchin Church of Saint Francis, destroyed by fire in 1784.

3 – Interiér Staré synagogy, přestavěné počátkem 18. století, jediné v Mikulově dochované, restaurované 2014 v rámci projektu Deset hvězd./Interior of the Old Synagogue, rebuilt at the beginning of the eighteenth century, the only to survive in Mikulov, restored in 2014 as part of the Ten Stars project.

JUDr. Miloš Izák

Starosta/Mayor

Městský úřad Moravská Třebová/The Town of Moravská Třebová
Nám. T. G. Masaryka 29, Moravská Třebová
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 461 353 132
e-mail: starosta@mtrebova.cz
www.moravskatrebova.cz

Moravská Třebová je město ležící v Pardubickém kraji, na pomezí Čech a Moravy. Od roku 1980 se stala městskou památkovou rezervací ČR, která zahrnuje historické jádro, zámek a Křížový vrch.
Moravskou Třebovou založil v polovině 13. století Boreš z Rýzmburka jako typické kolonizační město s pravidelným půdorysem náměstí. Řada staveb a uměleckých děl dodnes upomíná na hospodářský rozkvět a vysokou kulturní úroveň města za vlády pánů z Boskovic a Ladislava Velena ze Žerotína (1486–1622), kdy byla Moravská Třebová centrem humanistické vzdělanosti a dostala přízvisko Moravské Athény.
Příležitostí pro vnímání pozoruhodné krásy památek Moravské Třebové je celá řada. Mezi nejvýznamnější patří zámek, kde se nachází bohatě zdobený portál z r. 1492, který je jednou z nejstarších renesančních památek ve střední Evropě a je komplexně zrekonstruován. Rostoucí počet turistů dokládá stále větší oblíbenost této památky, kde si můžete prohlédnout atraktivní zámecké expozice nebo tajemná sklepení. Navštívit můžete středověkou mučírnu nebo alchymistickou laboratoř mistra Bonaciny. V průběhu roku zámek ožívá celou řadou kulturních akcí.
V centru města lze obdivovat pozdně gotické a renesanční mázhausy. Další významné památky, především ojediněl soubor renesančních kamenných náhrobků, jsou soustředěny na nedalekém Křížovém vrchu.
Nechte se zlákat na cestu kolem světa. Zcela nová expozice Muzea v Moravské Třebové Vám takové putování umožní. Zažijete vzrušení z poznávání dalekých krajů společně s cestovatelem Ludwigem Holzmeisterem, někdejším mecenášem muzea. Uvidíte unikátní historické sbírky, které si ze svých cest přivezl. V expozici se setkáte s předměty z Indie, Barmy, Tibetu či Japonska. Raritou jsou 4 samurajské meče, jeden dokonce s čepelí z 15. století. Vrcholem vašeho zážitku bude setkání s egyptskou princeznou Hereret, která žila v Thébách před více než dvěma tisíci let. Díky počítačovému tomografu a 3D technologii spatříte její skutečnou podobu.
V roce 2013 byl dokončen velmi významný projekt Cesta od renesance k baroku. Jedná se o novou historicko-naučnou stezku vinoucí se v délce půl druhého kilometru, jejíž realizace je spojená s obnovou významných architektonických a uměleckých objektů, které se na ní nacházejí. Mapuje cestu od renesančního jádra k barokním vrcholu nad městem.
Projekt realizovaný pro širokou turistickou veřejnost přinesl lepší dostupnost zejména barokních památek za hradbami města, k nimž dlouhá desetiletí vedla prašná a nekvalitní cesta. Součástí projektu je i Brána času – skulptura dokončená v roce 2013. Je dílem architektky Markéty Veselé. Osa brány jako vinutá spirála znázorňuje významná data v historii města. Vnější a vnitřní prostor připomínají dvě významná období v dějinách lidské tvorby, období renesance a baroka.
Krásný pohled na Moravskou Třebovou a okolní krajinu se Vám naskytne, vystoupáte-li na rozhlednu Pastýřka tyčící se nad městem. V okolí pak můžete navštívit zříceninu hradu Cimburk, nebo se třeba nechat svézt vláčkem taženým parní lokomotivou na úzkokolejce v Mladějově.

Moravská Třebová is a city situated in the Pardubice region, on the border of Bohemia and Moravia. The historical town centre, the chateau and the Cross Hill form a protected monument reservation, declared in 1980 by the national government.

| |
| 1 |

1 – Renesanční zámek v Moravské Třebové patří k nevýznamnějším renesančním památkám ve střední Evropě./The Renaissance chateau in Moravská Třebová belongs to the most important monuments of the Renaissance in the Central Europe.

Moravská Třebová was established in the middle of the 13th century by Boreš of Rýzmburk as a typical colonisation city with the regular-shaped square. A number of buildings and works of art remind us to this day of the economic boom and high cultural level of the city under the rule of the Lords of Boskovice and Ladislav Velen of Žerotín (1486–1622), when Moravská Třebová was the centre of humanistic education and was christened the "Athens of Moravia".
There are a number of noteworthy beautiful monuments in Moravská Třebová. The most significant one is the chateau, where you can find the richly ornate portal from 1492, which is one of the oldest Renaissance monuments in Central Europe and has undergone complete restoration. The growing number of tourists proves the increasing popularity of this monument, where you can take a tour of the attractive castle expositions or the secret vaults. During the course of the year, the castle comes alive with a number of cultural events. You can visit the largest medieval torture chamber or the alchemist laboratory of Master Bonacina here.
You can admire the Late Gothic and Renaissance Mazhaus in the centre of the city. Other significant monuments, primarily the unique group of Renaissance tombstones, are found on the Cross Hill nearby.
Get your first-class ticket for the tour round the world. The brand new exposition of Museum in Moravská Třebová can make it true for you. Experience the excitement of exploring far-away countries together with the traveller Ludwig Holzmeister, a former sponsor of the museum. See the unique historical collections he brought from his journeys. See the exhibits originating from India, Burma, Tibet or Japan including the Egyptian princess Hereret, who lived in Thebes more than two thousand years ago. Enjoy her real appearance thanks to 3D technology and computer scanner.
Significant project Journey from the Renaissance to the Baroque was completed in 2013. It is a new historical-educational path 1.5 km long, the realization of which is associated with the restoration of significant architectural and artistic objects situated on it. It maps the path from the Renaissance core to the Baroque peak of the city.
The project implemented for the general tourist public will ensure better availability particular of baroque monuments outside the city walls, to which has led poor and dusty road for decades. Part of this project is the Gate of time. This spatial sculpture, completed in 2013, is the work of the architect Markéta Veselá. The axis of the gate, in the form of a spiral, illustrates significant dates in the town's history. The exterior and interior of the gate recall two important periods in history, the Renaissance and the Baroque.
The Pastýřka Outlook Tower at the top of the Pastvisko Hill near Moravská Třebová is popular for its views over the town and surrounding landscape. You can also visit the ruins of the Cimburk Castle near Městečko Trnávka or take a ride narrow gauge railway in carriages hauled by a steam locomotive in Mladějov.

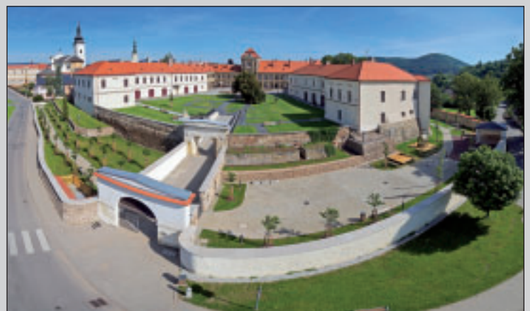

JUDr. Martin Major, MBA

primátor/Mayor

Statutární město Olomouc/Statutory City of Olomouc
Horní náměstí 583, Olomouc
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 585 513 262
e-mail: martin.major@olomouc.eu
www.olomouc.eu

Je pro mne ctí uvést expozici města Olomouce na tak významném fóru a v tak dobré společnosti, jakou nabízí 8. ročník mezinárodního festivalu architektury a urbanismu v Praze. Taková konstelace skýtá naději, že se zde podaří prolnout a propojit tisícileté dějiny architektury s naší každodenní a žitou současností, která je přitom samozřejmě rovněž součástí dějin architektury a urbanismu.

Hlavním tématem letošního ročníku je architektonické dědictví a ikony architektury. Dovolím si být neskromným, ale jsem si jistý, že právě Olomouc má skutečně k tomuto tématu co říct. Sama procházka Olomoucí s očima otevřenýma dává bezpočet možností vnímat architektonické dědictví a přitom zasazovat projevy různých epoch a slohů do kontextu současnosti, v níž se nacházíme.

Nejeden z návštěvníků města vydechne v úžasu, když vstoupí na Horní náměstí. Dominantou tohoto centrálního veřejného prostoru města je monumentální barokní sousoší, Sloup Nejsvětější Trojice. Není divu, že se tato fascinující ukázka barokní výtvarné představivosti a skutečná ikona barokní kultury dostala na seznam světového dědictví UNESCO. Jedná se nejen o ukázku barokního sochařství a nejvyšší sousoší u nás, ale také o hmatatelný doklad lokálního patriotismu našich předků – veškeré kamenické a umělecké práce na tomto monumentu totiž vytvořili olomoučtí řemeslníci a umělci. S potěšením nyní představujeme hostům pražského festivalu velmi vzácný a věrný dobový model čestného sloupu.
Když turisté projdou královským městem a zamíří do areálu někdejšího Předhradí, čeká je sestup do podzemních prostor Olomouckého hradu. Se zatajeným dechem zde lidé vnímají místa, stará skoro tisíc let, místa pobytu olomouckých Přemyslovců, biskupů, kapitulních děkanů a dalších osobností z dávných časů. Právě areál Olomouckého hradu dnes dává možnost porovnat, jak může k takto vzácnému historickému prostoru přistupovat soudobý architekt. Rekonstrukce areálu v rámci budování Arcidiecézního muzea je skvělým dokladem práce, plné respektu k dědictví předků, vyjádřené přitom prostředky jednadvacátého století. Doufám, že i další roky a další kroky přispějí k rehabilitaci tohoto významného historického, kulturního a urbanistického prostoru a že se dočkáme otevření areálu i z druhé strany severního předpolí hradu.

Přeji festivalu Architecture Week Praha 2014 úspěch, přeji mu, aby opravdu pronikl do bohatých zásobnic architektonického dědictví. Věřím, že k tomuto úspěchu přispěje i účast naší Olomouce.

It is an honour to present the exhibit representing the City of Olomouc at such a significant forum and in such a good company at the 8th Annual International Festival of Architecture and Urbanism in Prague. Such constellation gives hope that we will be able to interconnect our thousand-year-old history of architecture with our contemporary reality which is in turn a part of history of architecture and urbanism itself.

The main topic of this year´s forum is Architectural Heritage and Icons of Architecture. I may assure you that the City of Olomouc has a great deal to add to this topic. A walk through Olomouc alone with eyes wide open allows us to perceive the architectural heritage and at the same time to put the display of different architectural styles and eras into the present context.

A good many of visitors are amazed when entering the Upper Square. The landmark of this central public space is a monumental Baroque sculpture, The Holy Trinity Column. No wonder this fascinating example of Baroque visual imagination and a genuine icon of Baroque culture was inscribed on the UNESCO World Heritage List. As such, it is not only a manifestation of Baroque sculptural art and the highest sculptural group in the Czech lands, but also a tangible evidence of the local patriotism of our ancestors. Olomouc stonemasons, craftsmen and artists created this work of art. It is an honour and pleasure to present to the guests of the Prague Festival a very precious, true period representation of the honourable Holy Trinity Column.

When tourists walk through the royal town and head towards the area of a former Outer Ward they will find themselves descending into the underground premises of the Olomouc castle. With bated breath can people perceive places almost thousand years old, places that were in the past inhabited by Olomouc Přemyslids, bishops, capitulary deans and other personalities from ancient times. The area of the Olomouc castle provides a possibility to compare in how far such historically valued site can be approached by a contemporary architect. The reconstruction of the grounds was carried out during the building of the Archdiocesan museum and is a brilliant illustration of work filled with respect to our ancestors´ heritage albeit expressed by the means of twenty first century. I hope that the coming years and further steps will contribute to the rehabilitation of this significant historical, cultural and urbanistic site and that we will wait to see the opening of the area from the other northern side of the castle.

I would like to wish the Festival Architecture Week Prague 2014 continued success as you endeavour to explore the rich architectural treasures and heritage, and allowing Olomouc to be a part of it.

1

1 – Dóm sv. Václava, Olomouc./St. Wenceslas Cathedral, Olomouc.

Olomoucký hrad

V prostoru Václavského návrší se rozkládal areál bývalého přemyslovského hradu, o kterém je první písemná zmínka v Kosmově kronice z roku 1055. Do současnosti se zachovalo jen málo viditelných důkazů o významnosti a mohutnosti tohoto hradu, který byl postupem času překryt církevními budovami. Z původního areálu přemyslovského hradu se dochovala část biskupského paláce z 1. poloviny 12. století s architektonicky cennými románskými okny, zbytky středověkého opevnění, především románská válcová věž, a zbytky románské baziliky sv. Václava jako součást dnešního Dómu sv. Václava. Původní trojlodní románská bazilika, dokončená v 1. polovině 12. století, prošla četnými přestavbami.
Ve 2. polovině 13. století zaniká téměř celá románská stavba a kostel získává gotickou

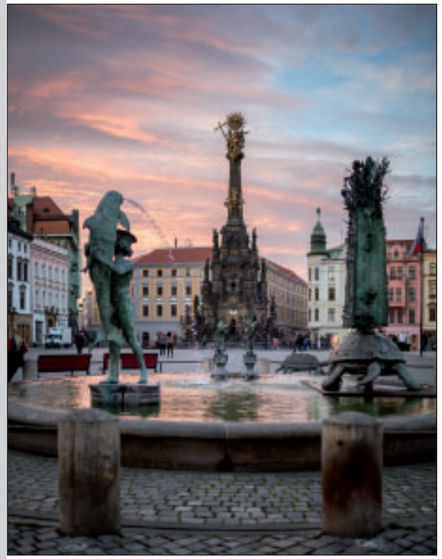

podobu, která se završuje ve 14. století (klenby, vnitřní nosné pilíře, nový ambit). Roku 1803 zničil požár všechny tři věže průčelí, které bylo následně klasicistně upraveno a získalo vzhled celistvého bloku. V letech 1883–1892 byla uskutečněna rozsáhlá novogotická přestavba. Jednalo se především o stavbu průčelních věží, přístavbu chórové kaple, výstavbu zcela nové hlavní věže, regotizaci kněžiště a interiéru.

Součástí dnešní národní kulturní památky areálu bývalého přemyslovského hradu jsou dále objekty vzniklé v pozdějších stoletích. V těsné blízkosti dómu se nachází kaple sv. Anny, původně gotická kaple ze 13. století, jejíž dnešní pozdně renesanční podoba pochází z přestavby počátkem 17. století a která v minulosti sloužila jako volební místo olomouckých biskupů a arcibiskupů. Dřívější kapitulní děkanství s hospodářským dvorem je dnes sídlem Arcidiecézního muzea, jehož součástí je také přístupná kaple sv. Barbory. Podle legendy byl v těchto místech zavražděn v roce 1306 poslední Přemyslovec Václav III. a v roce 1776 zde pobýval Wolfgang Amadeus Mozart. Současná podoba rezidence je z 18. století a pro potřeby muzea byla rekonstruována v roce 2006.

V současné době připravuje město projekt revitalizace severního předpolí Olomouckého hradu a jeho zpřístupnění v místě původní brány Všech svatých.

The Olomouc Castle

First mentioned in the Chronicle of the Czechs (1055) by Cosmas of Prague, the area of the former castle and residence of the Přemyslid dynasty is located on St. Wenceslas Hill. In the course of the time, the ancient castle had been largely replaced by church architecture and only little evidence of its importance and mightiness has survived. The only remaining parts of the original Přemyslid Castle are fragments of the Bishop's Palace (first half of the 12th century) with well preserved Romanesque windows, remains of medieval fortifications, in particular the cylindrical Romanesque tower, and remains of the Romanesque St. Wenceslas Basilica preserved in the basement and masonry of today's St. Wenceslas Cathedral. The old three-nave basilica completed by the mid-1100s was later massively rebuilt. The Romanesque structure virtually ceased to exist in the second half of the 13th century and was replaced by the Gothic Cathedral that was completed in the 14th century (vaults, inner supporting pillars, new cloister). After the fire that destroyed all three frontal towers in 1803, the front façade was rebuilt into a solid block in the style of Classicism. Massive Gothic revival changes took place in 1883–1892, when the two frontal spires and the choir chapel were added, the new central tower erected, and the exterior and interior of the Cathedral refaced in the new Gothic style.

The premises of the former Přemyslid castle – the National Cultural Monument – include also younger buildings. In the close neighbourhood of the Cathedral we can find St. Anne Chapel, a 13th-century Gothic structure rebuilt in the 17th century in a late Renaissance style, where the bishops and archbishops of Olomouc used to be elected. The former Chapter Deanery and farmstead today house the Archdiocesan Museum, whose part is St. Barbara Chapel. According to a tradition, the last scion of Přemyslids, King Wenceslaus III, was murdered in the Chapter Deanery in 1306. Wolfgang Amadeus Mozart stayed here for some time in 1776. The façade of the building dates back to the 18th century. It was restored and converted into the museum in 2006.

Currently, the City of Olomouc prepares the project of revitalizing of the northern outskirts of the Olomouc Castle that should be accessible through the Gate of All Saints.

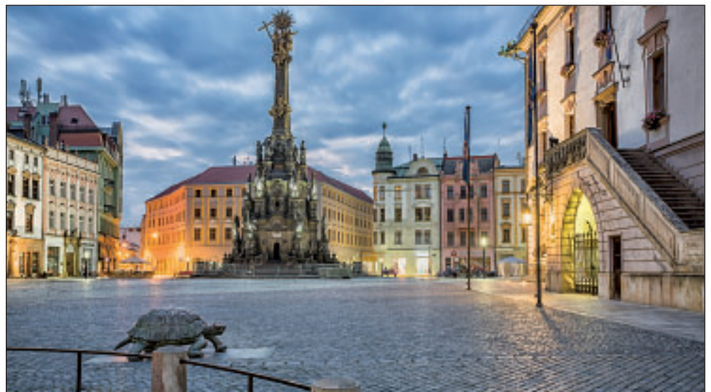

Soubor barokních kašen a sloupů

Soubor šesti dochovaných barokních kašen s antickou tématikou a barokních „morových" a čestných sloupů, které se nacházejí

1
2
3

1 – Arcidiecézní muzeum Olomouc./Archdiocesan Museum Olomouc.
2 – Ariónova kašna, Olomouc./Arion's Fountain, Olomouc.
3 – Čestný sloup Nejsvětější Trojice, Olomouc./Holy Trinity Column of Honour, Olomouc.

na poměrně malém území, představuje unikát evropského významu. Díla vznikla v období sedmdesáti let na přelomu 17. a 18. století a jsou dokladem stavebního a uměleckého znovuzrození města po období třicetileté války. Dodnes představují jeden ze základních prvků, určujících tvář města.
Barokní soubor tvoří Herkulova kašna (1687–1688), Caesarova kašna (1725), Neptunova kašna (1683), Jupiterova kašna (1707), Merkurova kašna (1727), kašna Tritonů (1709), Čestný sloup Nejsvětější Trojice (1716–1753) a Morový sloup Panny Marie (1716–1727).

Z uměleckého hlediska je nejpozoruhodnější Čestný sloup Nejsvětější Trojice na Horním náměstí, který byl v roce 2000 prohlášen za památku světového kulturního dědictví UNESCO. Sloup je největším seskupením barokních soch v rámci jedné skulptury ve střední Evropě. Měří 32 m a v jeho spodní části se nachází kaple. Jeho výzdobu tvoří 18 soch světců, 12 figur světlonošů, 6 reliéfů s polopostavami apoštolů, sousoší Nanebevzetí Panny Marie a vrcholové sousoší Nejsvětější Trojice. Obě sousoší jsou měděná a pozlacená. Návrh sloupu zpracoval olomoucký stavební podnikatel a kameník Václav Render (1669–1733), který stavbu do své smrti také financoval a na její dobudování odkázal celý svůj majetek. Render byl mimo jiné rovněž autorem čtyř olomouckých barokních kašen a Mariánského sloupu na Dolním náměstí. Podstatná část výzdoby sloupu je dílem sochaře Ondřeje Zahnera (1709–1752), který je rovněž spoluautorem dřevěného modelu jeho budoucí podoby, vystaveného v současné době ve Vlastivědném muzeu v Olomouci. Roku 1754 byl sloup slavnostně posvěcen olomouckým biskupem a kardinálem Troyerem za účasti císařovny Marie Terezie.

1 | | |
| 2 |

1 – Caesarova kašna, Olomouc./Caesar's Fountain, Olomouc.
2 – Morový sloup Panny Marie a Neptunova kašna, Olomouc. /Plague Column of Virgin Mary and Neptune's Fountain, Olomouc.

Soubor olomouckých kašen v historickém jádru města doplnila v roce 2002 sedmá, Ariónova kašna, zamýšlená již v baroku. Jejími autory jsou olomoucký rodák žijící ve Francii a v Itálii, sochař Ivan Theimer a italská architektka Angela Chiantelli. Námětem sochařské výzdoby je antická pověst o řeckém básníkovi, pěvci a hráči na kitharu Ariónovi, kterého po nedobrovolném opuštění lodi zachránil z mořských vln delfín, přivábený Ariónovým zpěvem.

The Set of Baroque Fountains and Columns

Concentrated on a relatively small area, the set of six surviving Baroque fountains inspired with classical myths and ancient history, as well as the plague columns and columns dedicated to patrons' saints is unique in a European context. These stunning monuments are evidence of the post-Thirty-Years-War revival of culture and arts. They date back to late 1600s and early 1700s and still remain the most distinctive features of the city.
The set of the Baroque monuments consists of: Hercules' Fountain (1687–1688), Caesar's Fountain (1725), Neptune's Fountain (1683), Jupiter's Fountain (1707), Mercury's Fountain (1727), Tritons' Fountain (1709), The Holy Trinity Column of Honour (1716–1753), and The Plague Column of Virgin Mary (1716–1727).

In terms of its cultural value, the most remarkable of them is the Holy Trinity Column on the Upper Square that was inscribed on the UNESCO World Cultural Heritage List in 2000. The largest Central European collection of Baroque statues concentrated in a single sculpture, the Column is 32 high, with a chapel housed in its base. It is decorated with 18 statues of saints, 12 figures of torchbearers, 6 relief half-figures of the Apostles, a sculptural group symbolizing the Assumption of Our Lady, and another one on the – very top – – the sculpture of the Holy Trinity. The both sculptural groups are hammered out of copper and gilded. The Column was designed by local builder and stonemason Václav (Wenzel) Render (1669–1733), who financed the construction and bequeathed his entire property for the purpose of completing the Column. Render also created four of Olomouc's Baroque fountains and the Plague Column of Virgin Mary on the Lower Square. The plastic decoration of the Column is for most part the work of sculptor Ondřej (Andreas) Zahner (1709–1752), who also helped complete the wooden model of the Column, currently on display in the Museum of Local History. The Column was solemnly consecrated by the Bishop of Olomouc, Cardinal Troyer in 1754, in the presence of Empress Maria Theresa.

A brand new masterpiece was added to the existing set of Olomouc's six fountains in 2002: Arion's Fountain, which had been contemplated already in the Baroque times. Its authors were Ivan Theimer, a sculptor born in Olomouc and living in Francie and Italy, and Italian architect Angela Chiantelli. The fountain was inspired by a classical myth of Greek poet, singer, and cithara player Arion who, having fallen overboard, was saved by a dolphin attracted by the singer's tune.

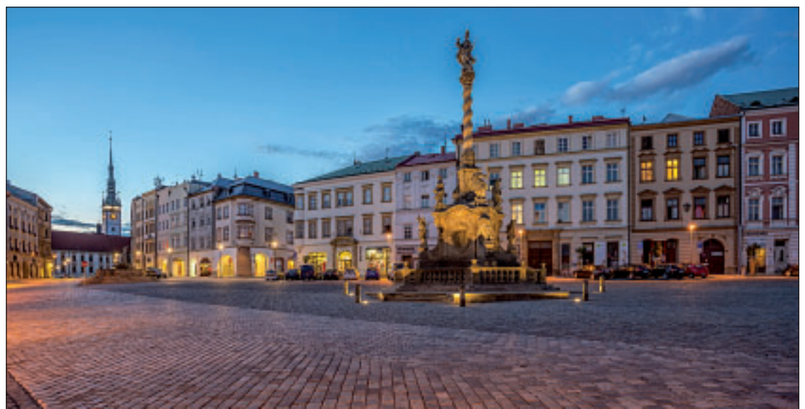

Terezská brána a Camillo Sitte

V roce 1655 byla Olomouc císařem Ferdinandem III. prohlášena pevností a zahájila se její proměna v barokní pevnost. Prvním pevnostním velitelem byl jmenován Locatello de Locatelli, jenž dohlížel na její výstavbu. Z rozhodnutí císařovny Marie Terezie byla v letech 1742–1756 vybudována úplná bastionová pevnost dle plánů Petra Filipa Bechade de Rochepine. Olomouc se stává moderní bastionovou pevností, jednou z největších a nejdokonalejších nejen v českých zemích, ale i na celém území habsburské monarchie. Pevnost prošla pouze jednou zkouškou, a to záhy po svém dokončení, když v roce 1758 odolala pětitýdennímu obléhání pruského vojska. Následně proběhla výstavba fortů kolem celého města (věnec 17, později 21 pevnůstek).

Roku 1886 byla olomoucká pevnost císařským nařízením zrušena. Jedním z mála dochovaných objektů bastionové pevnosti je Korunní pevnůstka, která je předsunutá před středověké městské hradby a od historického jádra je oddělená Mlýnským potokem. Jejím základem je korunní hradba z let 1754–1756, dovnitř byla vestavěna vojenská strážnice a prachárna, ve které je dnes expozice Muzea Olomoucké pevnosti. Při bourání hradeb se z pevnostních bran dochovala na svém původním místě pouze Terezská brána z let 1752–1753, jejíž architektonická koncepce vychází z antického triumfálního oblouku.

Velký podíl na zachování Terezské brány má Camillo Sitte, vídeňský architekt a urbanista (1843–1903), autor knihy Stavba měst podle uměleckých zásad. Podle Sitteho se při navrhování a tvorbě měst „v technickém ohledu vykonalo velmi mnoho a naopak v ohledu uměleckém téměř nic." Sitte byl přesvědčen, že město je především prostorem pro život člověka, a proto například náměstí není volný či dopravní prostor, ale především a hlavně prostranství určené k veřejnému životu. Největší pozornost proto věnuje – s odkazy na příklady z historických měst – „uměleckým" či estetickým pravidlům tvorby městského prostoru. Přitom upozorňuje na potřebu vhodných proporcí, správného umístění dominant apod. Olomouc Sitte navštívil poprvé roku 1889, kdy zde přednášel o moderní stavbě měst. V roce 1894 představil Sitte v Olomouci vlastní návrh nového regulačního plánu pro zástavbu na bývalých pevnostních pozemcích s aplikací motivu okružní třídy a vodních toků. Sitte neovlivnil jen olomoucký urbanismus, ale i památkovou péči. Jeho přednáška v roce 1896 měla významný vliv na to, že Terezská brána nebyla zbourána, ale naopak proběhla její konzervační obnova.

1 | | |
| 2 |

1 – Terezská brána, Olomouc./Theresian Gate, Olomouc.
2 – Plán olomoucké pevnosti, 1757./Plan of Olomouc Fortress, 1757.

The Theresian Gate and Camillo Sitte

After Emperor Ferdinand III had declared Olomouc a fortress town in 1655, the construction of the baroque fortress began. Its first commander responsible for the construction works was Locatello de Locatelli. Upon a decision of Empress Maria Theresa, a full-fledged bastion fortress was built in 1742–1756 according to a design by Pierre Philippe Bechade de Rochepin. Thus Olomouc became one of the largest and most sophisticated military installations not only of Bohemia and Moravia, but also of the entire Habsburg Empire. However, it was only put through a test of fire in 1758, when it withstood a five-week siege by Prussians. Later, a circle of detached forts was constructed around the city (initially 17, eventually 21).

The fortress was abolished by an imperial decree in 1886. One of few surviving parts of the former bastion fortress is the so-called Crown Fortress built in 1754–1756, an advanced fortification separated from the historical downtown and its medieval town wall by the Mlýnský Stream. It consists of a crown-shaped rampart, guardhouse and gunpowder magazine, recently converted into the Museum of the Olomouc Fortress. Other bastions and walls were demolished, with the only exception of the Theresian Gate, erected in 1752–1753 in the form of an ancient triumphal arch.

For the preservation of the Theresian Gate, we owe much to Camillo Sitte (1843–1903), a noted Viennese architect and urban planner, and author of the book City Planning According to Artistic Principals. Sitte feared that "urbanism will become a mere technical task without any artistic involvement." In his opinion, a town or city is first and foremost a space where humans live and, hence, e.g. a square should be primarily an inhabited public space, not a traffic junction or a vacant piece of land. Therefore he drew a lesson from the design of historical towns and emphasized the importance of artistic and aesthetical principals of urban planning, measured proportions, proper locating of architectural landmarks, etc. Sitte visited Olomouc for the first time in 1889 and lectured here on the modern urbanism. In 1894 he returned to present his Olomouc urban master plan focused on the development of sites of the former fortress, bastions and ramparts. The backbone of his plan was a circular avenue and watercourses. In addition to urban planning, Sitte was also a pioneer of heritage conservation: his lecture of 1896 prevented the Theresian Gate from being demolished. It was subsequently conserved and restored so that it survived to this day.

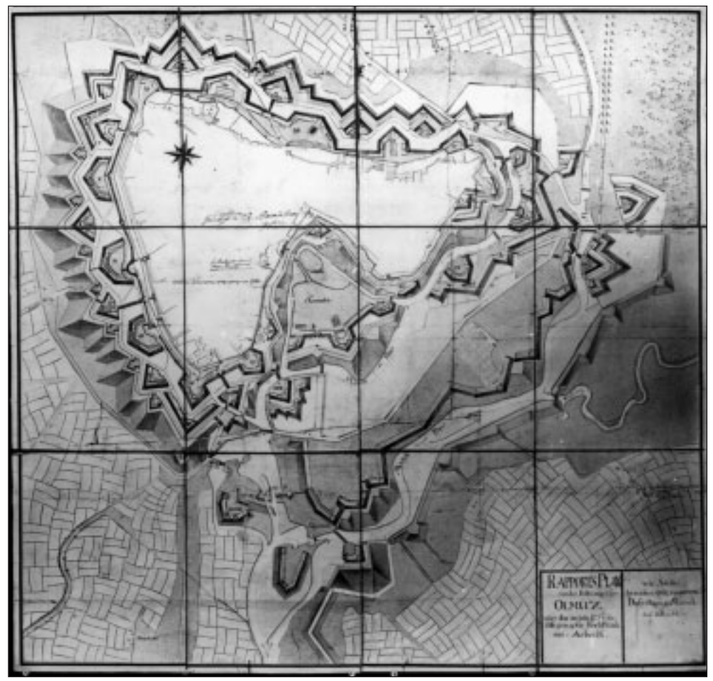

MUDr. Štěpánka Fraňková

primátorka/Mayor

Statutární město Pardubice/Statutory City of Pardubice
Pernštýnské náměstí 1, Pardubice
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 466 859 502
e-mail: stepanka.frankova@mmp.cz
www.pardubice.eu

Velmi si vážím toho, že Pardubice byly letos opět pozvány mezi města účastnící se festivalu architektury Architecture Week Praha. Letošní ročník festivalu je věnován architektonickému dědictví a ikonám architektury a já jsem přesvědčena o tom, že k tomuto tématu má naše město zcela určitě co říci. Pardubice totiž nejen že usilují o to, aby dědictví po předcích předaly dalším generacím v co nejlepší kondici, ale jsou také místem, v němž vznikají nové zajímavé stavby.

Naše město má to štěstí, že se v něm dochovalo architektonické dědictví po Pernštejnech, kteří centru před sedmi sty lety vtiskli jeho nezaměnitelnou renesanční tvář, obdivovanou dodnes odborníky i běžnými turisty. Mělo ale štěstí i v minulosti ne tak vzdálené, kdy zde vznikaly krásné stavby nejrůznějších stylů. Procházka Pardubicemi může být naučnou stezkou těm, kteří chtějí na poměrně malé ploše „potkat" významné stavby snad všech slohů, od gotiky či renesance, přes kubismus, funkcionalismus až po realizace současné.

Do architektury města se nesmazatelně zapsaly zejména dvě historické epochy. Obdobím největšího rozkvětu byl pro město přelom 15. a 16. století, kdy patřilo rodu Pernštejnů. Vilém z Pernštejna rozhodl o půdorysu a jednotném stylu města, který se zachoval do současnosti, nechal vystavět pozdně gotický kostel sv. Bartoloměje a zdejší vodní hrad přestavět na pozdně gotickou rezidenci. Jeho synové Vojtěch a Jan pak pokračovali v přebudovávání města již v renesančním duchu. Pardubický zámecký komplex s opevněním dnes představuje jeden z mála unikátních přechodů mezi hradem a zámkem, které se na světě dochovaly. Zámek ukrývá řadu architektonických pokladů, ať je to gotická kaple Tří králů, nebo rytířské sály s impozantními raně renesančními nástěnnými malbami. Rodu Pernštejnů město vděčí i za historické centrum na zámek navazující, které je od roku 1964 městskou památkovou rezervací.

Dalšího významného rozvoje se Pardubice dočkaly až po čtyřech staletích. S příchodem železnice a rozvojem průmyslu se město začalo prudce rozrůstat. Počátkem 20. století se do jeho tváře zapsali významní tvůrci moderní architektury. V těsné blízkosti renesančního historického centra vyrostly nové dominanty. Příležitost zde dostal například i tehdy začínající architekt Josef Gočár, který pro Pardubice na počátku své kariéry vyprojektoval například Winternitzovy mlýny. Ty se před pár měsíci staly národní kulturní památkou a poté, co přestaly sloužit původnímu účelu, mají naději stát se veřejným prostorem. Později přidal do portfolia pardubických cenností funkcionalistický hotel Grand, který je skvělým sousedem bývalého průmyslového muzea Karla Řepy, a v Pardubicích se nachází také další národní kulturní památka – rondokubistická stavba krematoria postavená podle návrhu architekta Pavla Janáka.

I v současné době mají Pardubice štěstí na neotřelé nápady architektů a skvělé stavby. Například budova Fakulty chemicko-technologické a tělovýchovných zařízení Univerzity Pardubice získala v roce 2009 Národní cenu za architekturu a já věřím, že brzy přibudou i další. Právě vznikající nový územní plán města má totiž motto „návrat do města" a já věřím, že právě blízkost architektonických pokladů bude nové investory motivovat k vyhledávání kvalitních projektů a také počátek třetího tisíciletí se do pardubické architektury zapíše nesmazatelným písmem.

Let me say first, how much I appreciate, that the City of Pardubice was again invited among the participants of the festival of architecture – Architecture Week Prague. This year festival is dedicated to the architectural heritage and to the icons of architecture and I am sure, our City has much to say to this topic. Not only that The City of Pardubice strive for passing the heritage from our ancestors to the future generations in the best possible condition, but in the same time the City is the place where new interesting constructions can be found.

Our City has got a great luck, for the architectural heritage from the Pernstejn dynasty survived, the family, who gave the centre its unmistakable renaissance image seven hundred years ago, which is admired by the specialists and ordinary tourists till nowadays as well. The City was lucky even in not so far history, when the buildings of different architectural styles arose too. Walk through the City can be a educative track for those, who want to "meet" on relatively small area meaningful buildings of all the styles from the Gothic or Renaissance through Functionalism to the contemporary realizations.

Mainly two architectural epochs are inerasably marked in the architecture of the City of Pardubice. The turn of 15th to 16th century was the time of biggest boom for the City, when it was in the hands of Pernstejn dynasty. Vilem of Pernstejn decided on the lay-out of the City and its integrated style, which has been preserved till these days, he got the Gothic church of St. Bartolomew built and he got the local water castle rebuilt for the Late Gothic residence. His sons Vojtěch and Jan then went on refurbishment of the City already in the Renaissance style. Pardubice Castle complex with the fortification today represents one of few unique transfers between castle and chateau, which still exist in the world. The Chateau hides several architectural treasures, either the Gothic Chapel of Three Kings or Knightly Halls with monumental Renaissance wall paintings. Also the City is grateful to the Pernstejn dynasty for the historic centre connected to the Chateau, which has been declared to be The City Conservation Area since 1964.

Further meaningful development in Pardubice can be seen as late as after for centuries. With railway boom and the industrial development the City started to spread out. At the beginning of the 20th century famous architects marked its image. New landmark buildings, dominants appeared in the close connection to the historic centre. It was a great challenge also for in that time architect, junior Josef Gočár, who at his commencing career designed for example the Winternitzs´ Mills. They have become the National Cultural Monument several months ago and after closing their original purpose they have a chance to become a public space. Later on, Gočár amended to the City´s architectural portfolio, where one can find functionalist hotel Grand, which is great neighbour to the former industrial museum by Karel Řepa, or further National Cultural Monument – rondocubist building of Crematorium by architect Pavel Janák.

Also nowadays Pardubice is lucky for fresh and original inventions of architects. New building of the Faculty of chemical Technology and gym facilities of the University of Pardubice were awarded Grand Prix for Architecture – the National Prize for Architecture in 2009 and I believe that the next awards will come soon, Just being worked out Master Plan with his motto "back to the city" and the closeness of architectural treasures will motivate the investors for initiating of good quality projects and also the beginning of the third millennium will go down the history inerasably.

Josef Gočár a Pardubice

O Josefu Gočárovi bylo napsáno snad opravdu všechno. Vždyť tento žák Jana Kotěry, zakladatel české moderní architektury, byl prohlášen nejlepším českým architektem 20. století, stál u zrodu několika architektonických směrů a jeho realizované stavby nemohou chybět v žádné knize o moderní architektuře. Jen namátkou je třeba připomenout Dům U černé Matky Boží v Celetné ulici v Praze a lázeňský pavilon v Lázních Bohdanči, který dnes nese jeho jméno. Tyto stavby jsou nejčastěji citovány, když se píše o „kubismu", (rondokubismu), architektonickém slohu, u jehož zrodu stál s architektem Pavlem Janákem (Krematorium Pardubice) v období před první světovou válkou. Je velká škoda, že tento vynikající architekt jen krátce přežil druhou světovou válku a zemřel ve věku pouhých 65 let. Nemělo by se také zapomínat, že Josef Gočár byl i významným teoretikem a pedagogem, který byl i rektorem Akademie výtvarných umění.

Proč však tohoto architekta, od jehož úmrtí brzy uplyne 70 let, připomínáme? Nejen proto, že Karel Čapek se prý o něm a Ladislavu Machoňovi vyjadřoval jako o „architektech z Pardubic" a on sám se prý kolegům jako Pardubák představoval. Josef Gočár se narodil v Semíně u Přelouče a brzy se přestěhoval do nedaleké Bohdanče, kde byl nájemcem pivovaru. V Pardubicích nikdy nebydlel, ale navštěvoval tu místní reálku. Málo se ovšem ví, že po ukončení školy se v Pardubicích vyučil zlatníkem. Přišli jsme tak možná o mnoho krásných secesních šperků.

Důležitější však bylo, že si mladého, sotva třicetiletého architekta vybrali bratři Winternitzové pro realizaci svého ohromného mlýna na břehu řeky Chrudimky. Tato unikátní stavba dodnes vzbuzuje zájem všech návštěvníků Pardubic. Na objektu je patrný vliv Gočárova učitele Jana Kotěry. Cihlová budova s výraznými kobercovými ornamenty na fasádě však byla původně pouze levou částí současné hmoty. Vše se změnilo v roce 1919, kdy, jak se píše v protokolu „Dne 20. 6. 1919 kolem 9 h večer vypukl ve mlýně v oddělení zvaném ´aspirace´náležejícím firmě Bratří Winternitzův Pardubicích oheň, který se s velkou rychlostí na celý střední trakt mlýna rozšířil a celé zařízení jakož i velkou zásobu obilnin zničil. Dle výpovědi v tomto mlýně zaměstnaného mládka Jana Herbsta z Pardubic Na Haldě č. 196 a pomocného dělníka Františka Jirouta z Pardubic čís. 370, kteří při vzniku požárů se nacházeli v mlýnské aspiraci, zpozorovali tito ve filtru záblesk ohně a ihned spěchali oheň z vodovodu uhasiti, což jim bylo však znemožněno, jelikož vodovod (hydrant) byl uzavřen."
Po požáru v roce 1919 byl architekt investory znovu povolán a po přestavbě vznikla nám

1, 2 – Automatické (Winternitzovy) mlýny, Pardubice, architekt Josef Gočár, 1910–1925./Automatic (Winternitzs´) Mills, Pardubice, architect Josef Gočár, 1910–1925.
3 – Automatické (Winternitzovy) mlýny, Pardubice, architekt Josef Gočár, 1910–1925, detail fasády./Automatic (Winternitzs´) Mills, Pardubice, architect Josef Gočár, 1910–1925, detail of the facade.

známá unikátní podoba stavby. Prý byla původně inspirována krematoriem v Hagenu, přestavba s půlkruhovým rampouchem, spojujícím obě části stavy prý byla inspirována Ištařinou bránou v Babylonu, prý byl Gočár vybrán pouze díky známostem svého otce. Prostě samá prý. Pravdu zahalil čas. To však nic nemůže změnit na unikátnosti stavby, která dodnes tvoří jednu z dominant Pardubic a byla v roce 2008 zapsána do seznamu kulturních nemovitých památek, v roce 2014 se stala národní kulturní památkou.

Hledání nového využití začalo na podzim 2012, kdy se nadšenci ze sdružení Offcity v rámci dnů architektury rozhodli otevřít veřejnosti „hrad", nedobytnou pevnost, mlýny – monstrózní stavbu, kterou v Pardubicích zná každý.

Vlastník objektu ukončil výrobu, ale uvědomuje si potenciál a architektonickou kvalitu stavby mlýnů. Mlýny jsou grandiózním vyvrcholením městské urbánní osy od Pernerova náměstí s ikonickou budovou pardubického nádraží (architekt Karel Řepa, 1958) přes Palackého třídu, třídu Míru, Zelenou bránu, renesanční Pernštýnské náměstí, k řece Chrudimce, na jejímž pravém břehu, takřka na soutoku s řekou Labem se skví... mlýny. V létě ožívají – kulturní automatické mlýny – výstavy, divadlo, tanec, hudba, happeningy, architektura, přednášky.

Téma nového využití celého areálu mlýnů se stalo výzvou pro kolektiv i studenty z Výzkumného centra průmyslového dědictví Fakulty architektury ČVUT v Praze, kteří se tímto územím zabývali ve svých projektech zejména v první polovině roku 2013.
V současnosti o tuto stavbu projevilo zájem město Pardubice, takže je velká naděje, že stavba bude zachována i budoucím generacím a nalezne nové uplatnění.

1 | | |
| 2 |

1– Studentské projekty Výzkumného centra průmyslového dědictví FA ČVUT Praha: Fischer, Ouředníčková, Vopršal, 2013./Projects of Students, Research Centre for the Industrial Heritage, Faculty of Architecture ČVUT Prague: Fischer, Ouředníčková, Vopršal, 2013.
2 – Studentské projekty Výzkumného centra průmyslového dědictví FA ČVUT Praha: Kubjátová, Prokopová, 2013./Projects of Students, Research Centre for the Industrial Heritage, Faculty of Architecture ČVUT Prague: Kubjátová, Prokopová, 2013.

Josef Gočár and Pardubice

Almost everything has been written about Josef Gočár. After all this student of Jan Kotěra, the founder of modern Czech architecture, has been declared of the best 20th century Czech architect, he stood by the birth of several architectural styles and his realized constructions cannot be missing in any book on modern architecture. Only at random it is to be remarked for instance Dům U Černé Matky Boží in Celetná Street in Prague or spa resort pavilion in Lázně Bohdaneč, which bears his name till nowadays. These buildings are most often mentioned, when we talk about "cubism" (rondo cubism), the architectural style, which he initiated with architect Pavel Janák (Crematorium Pardubice) in the time before the Great War. It is a great regret that this famous architect lived only shortly after the World War II and he died in the age only of 65 years. We cannot forget also, that Josef Gočár was the significant theorist and pedagogue, who was the rector of the Academy of Fine Arts.

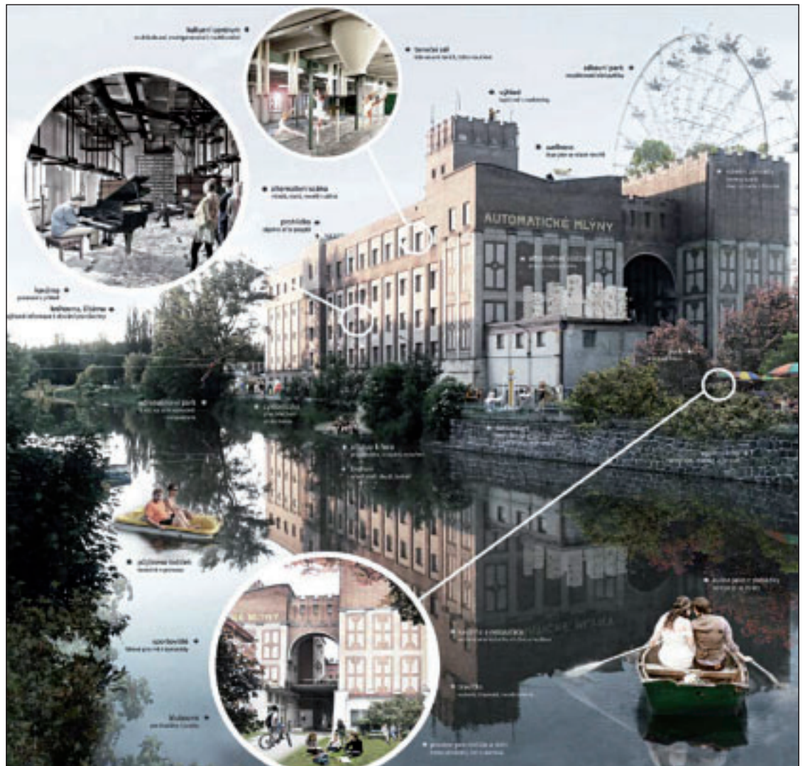

Why we now talk about the architect from who´s death 70 years will soon pass? Not only that Karel Čapek spoke about him and Ladislav Machoň as about "architects from Pardubice", but also he himself used to introduce himself to his colleagues as a "Pardubician". Josef Gočár was born in Semín near Přelouč and soon he moved to Bohdaneč, where he rented a brewery. Never did he live in Pardubice, but he attended the local "real" secondary school. It is not particularly well-known, that he was apprentice to jeweller after he graduated the school in Pardubice. Perhaps we are deprived of many beautiful jewels.

However, it is more important, that young, barely thirty-year old architect was commissioned by Winternitz brothers for construction of their huge mill on the embankment of the river Chrudimka. This unique construction commands respect and admiration of visitors of the city till nowadays. The influence of Gočár´s teacher Jan Kotěra is visible on the object. Brick building with expressive "carpet" ornaments on the facade was only the left part of the original construction. All was changed in 1919, when it is written in the report: "20th June 1919 around 9 o´clock in the evening huge fire erupted in Pardubice in the mill (owned by the Winternitzs´ brothers) at the department of "aspiration", it spread out very quickly for the whole central section of the mill and it destroyed both the complete equipment and the big part of the cereal supplies. Based on the testimony of the employed mill foreman Jan Herbst from Pardubice Na Haldě No.196 and assisted worker František Jirout from Pardubice No. 370, who were present in the mill aspiration during the fire eruption, they noticed flash of fire and they immediately hurried up to extinguish the fire from water pipeline, which was not enabled them, as the pipeline was closed." After the fire in 1919 the architect was again recalled and asked by the investors and after

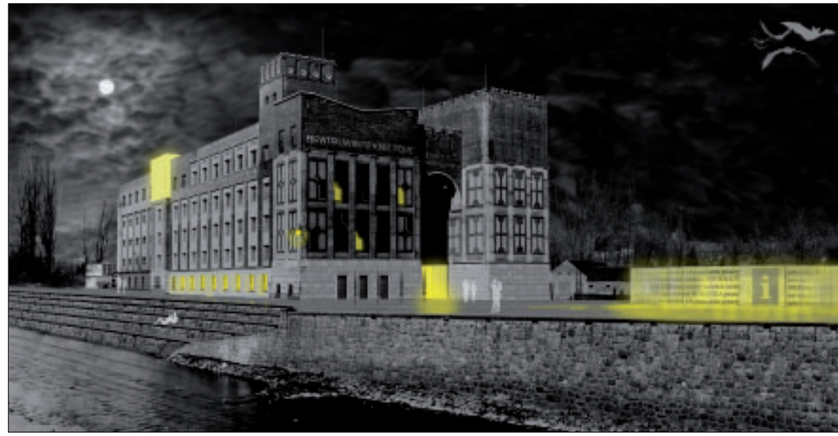

reconstruction the known unique shape and image of the building arose. It creates one of the dominants of Pardubice, it was listed into the cultural monument list in 2008 and on top of that it has become the national cultural monument in 2014. The construction is said to have been inspired by the building of crematorium in Hagen, it is said the arch connecting the both parts of the building had been inspired by the Ishtar Gate in Babylon, Gočár is said to have been chosen for the contract because of his father´s connections. Rather gossip. The truth is shrouded.

New opportunity seeking – it started in the autumn 2012, when the enthusiasts from the association Offcity in the frame of "Days of Architecture" decided to open the "castle", the mills to the public – the monstrous construction, which is well-known in Pardubice. The owner of the property has finished its production, he is aware of the potential and architectural quality of the mills. It is the grandiose landmark building on the municipal urban axis understood from Pernerovo náměstí (square) with the iconic building of Pardubice main station (architect Karel Řepa, 1959) through Palackého Třída (avenue), Třída (avenue) Míru, Zelená brána (Green Gate), renaissance Pernštýnské náměstí (square), to the river Chrudimka, where – on its right bank, mostly on the confluence with the river Labe they excel ...the "Mills". During summer the place is coming alive – cultural automatic mills – exhibitions, theatre, dance, music, happenings, architecture, presentations, lectures...
The theme of new usage of the mills has become a challenge for the teams and students from the Research Centre of the Industrial Heritage at the Faculty of Architecture, Czech Technical University in Prague (ČVUT Praha), who dealt with it in their projects in the first half of the year 2013.

Nowadays the City of Pardubice expresses certain interest in this property, so a big hope exists for the building, which should be preserved for the future generations and it will find a new application.

1 | | |
2 | | |
| 3 |

1 – Studentské projekty Výzkumného centra průmyslového dědictví FA ČVUT Praha: M. Novotná, Oriešek, J. Novotná, 2013./Projects of Students, Research Centre for the Industrial Heritage, Faculty of Architecture ČVUT Prague: M. Novotná, Oriešek, J. Novotná, 2013.
2 – Kulturní mlýny 2013 v Automatických mlýnech, Pardubice./Cultural Mills 2013 held in Automatic Mills, Pardubice.
3 – Výstava k Architektonické a výtvarné soutěži na Památník aviatika Jana Kašpara v Automatických mlýnech, Pardubice, 2013./Exhibition for the Architectural Competition on The Aviator Jan Kašpar Monument held in Automatic Mills, Pardubice, 2013.

JUDr. Ondřej Veselý

Starosta/Mayor

Město Písek/City of Písek
Velké náměstí 114/3, Písek
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 382 330 208
e-mail: ondrej.vesely@mupisek.cz
www.mesto-pisek.cz.

Královské město Písek, o kterém máme první písemnou zmínku z r. 1243, bylo založeno vrcholnými Přemyslovci, na strategickém místě u brodu přes řeku Otavu. Již od svého založení se jednalo o místo velké důležitosti. O tom svědčí na tehdejší dobu velmi nákladná stavba Kamenného mostu, který je hlavní dominantou města dodnes. I v současné době zůstává Písek přirozeným společenským a kulturním centrem severní části Jihočeského kraje. Město samotné pak má celou řadu romantických přízvisek, která vystihují jeho atmosféru a genia loci.

Perla na Otavě – přirovnání, které vystihuje nádherné kulisy historického města v původních hradbách na skalním ostrohu nad řekou. Otava čerpá vodu ze šumavských hvozdů, tvoří přirozenou tepnu města a jako jedna z mála velkých českých řek není regulována. I dnes zůstává čistou řekou, zdrojem pitné vody, a slouží i k rekreačním účelům. Zlatonosná Otava navíc dříve byla zdrojem bohatství města nejen rýžováním zlatého písku (odtud zřejmě název města).

Město v moři lesů – odkazuje na polohu města v krajině, která dodnes činí z Písku velmi atraktivní město pro život. Již samo údolí řeky Otavy tvoří zajímavé krajinné prvky: Václavské skály a vrch Hradiště před Pískem, Portyčské skály či okolí Sedláčkovy stezky za městem. Od Otavy směrem na jihovýchod se navíc zvedá dramatický zalesněný hřeben Písecých hor, jejichž nejvyšší vrcholy přesahují výšku 600 m. n. m. Původní název však nepochází z vlastní výšky pohoří, ale z hornické činnosti, která zde byla provozována. Její pozůstatky ostatně v Písecých horách můžeme nalézt dodnes – štoly na Havírkách, hrůbata na potoce u Obůrky, četné lomy a lomečky – přes některé z nich vás provede naučná stezka Cesta drahokamů. Písecké hory však nesloužily pouze jako zdroj drahého kamení, ale byly po staletí důležitým zdrojem dřeva. I dnes je město jedním z největších vlastníků lesních pozemků v českých zemích. Celá krajina kolem Písku pak tvoří z města velmi vhodné místo pro rekreaci a odpočinek – jak klidný a nenáročný, tak pro aktivní dovolenou.

Přízvisko Jihočeské Athény vyjadřuje skutečnost, že město je střediskem vzdělání a kulturních tradic. V Písku působila a působí celá řada škol. Na lesnickou tradici města navazuje založení první střední lesnické školy v českých zemích. Vedle poboček jiných vysokých škol pak v Písku působí také místní Filmová akademie Miroslava Ondříčka (FAMO), jejíž absolventi čerpají, stejně jako naši předkové, ze silného genia loci místa. Za všechny umělce, které Písek inspiroval při jejich tvorbě, jmenujme například Mikoláše Ališe, Adolfa Heyduka či Fráňu Šrámka, jehož „splav" můžeme dodnes obdivovat u Městské elektrárny v lokalitě Pod skalou, z méně věkovitých Františka Romana Dragouna či Františka Doubka.
Písek tak i dnes, více než 770 let od svého založení, zůstává místem, které poskytuje inspiraci, uklidnění a pohlazení po duši.

The town of Písek was founded by the prime royal Přemyslid dynasty in a strategic location near the ford across the river of Otava. The first written reference to the town dates back to 1243. Since its very foundation, it has been a place of great significance. This is evidenced by, at the time very costly, construction of the Stone Bridge (Kamenný most) which is the dominant feature of the town to this day. Even today, Písek continues to be the social and cultural centre of the northern part of the South Bohemian Region. The town itself has a number of romantic nicknames which depict its atmosphere and Genius loci.

The Pearl on the Otava River – this comparison depicts the magnificent scenery of the historic town with the original fortification on a rocky spur over the river. The river of Otava draws water from the dense forests of Šumava, it forms a natural artery of the town and, as one of the few large Czech rivers, it is not regulated. To this day, the river remains unpolluted, it serves as a source of drinking water and it is also used for recreational purposes. Moreover, the gold-bearing river of Otava used to be a source of the town´s wealth, not only thanks to gold panning (hence probably the name of the town).

The town in the midst of forests – this refers to the location of the town in the landscape which makes Písek a very attractive town to live in to this day. The valley of the Otava River itself forms interesting landscape features: Václavské skály (rocks) and rocky peak Hradiště near Písek, the Portyč rocks or the environs of the Sedláček´s path behind the town. A dramatic, woody ridge of the Písecké Mountains extends from the river of Otava towards the south-east. Its highest peaks exceed the height of 600 meters above sea level. However, the name does not originate from the elevation of the ridge, but rather from the fact that mining was conducted here. After all, its remnants can be found in the Písecké Mountains to this day – the mining gallery in Havírky, the undulating brook near Obůrka, numerous quarries and stone pits – you will pass some of them when taking the educational trail called "Along the path of Gemstones". The Písecké Mountains did not serve only as a source of precious stones, but for centuries they also used to be an important source of wood. Even today, the town is one of the biggest owners of forest land in the Czech Republic. The entire landscape around Písek makes the town a place which is great for recreation and relaxation – for peaceful and undemanding, as well as for active holidays.

Athens of South Bohemia – this depicts the fact that the town has been a centre of education and cultural traditions. A number of schools have been operated in Písek. The forestry tradition of the town continued in the establishment of the first secondary school of forestry in Czech lands. Besides branches of other universities, the local Film Academy of Miroslav Ondříček (FAMO) is operated in Písek, whose graduates benefit from the strong Genius loci of the place, like our predecessors did. To name but a few, Mikoláš Aleš, Adolf Heyduk, Fráňa Šrámek or František Roman Dragoun and František Doubek, to provide some contemporary names, are some of the artists whose work was inspired by Písek.
More than 770 years on from its foundation, Písek remains to be the place which provides inspiration, calms you down and caresses your soul.

Poděkování

Linie mostu je nepatrně vypjata proti proudu řeky. Do půlkruhu vyklenuté oblouky spočívají na pilířích, které mají k jihu, proti otavskému proudu, tvar klínu s ostrým břitem. Na obou koncích se nacházely obranné věže. Povodeň v únoru roku 1767 strhla levobřežní mosteckou věž a poškodila dva oblouky tak, že při opravě je nahradil jen jediný – segmentový. V roce 1821 zbourali z důvodů špatné statiky i věž pravobřežní. Na stavbu byly použity kvádry z povltavské žuly. Most je dlouhý 109,75 m, široký 6,25 m a výška nad hladinou je 6 metrů. Na návodní straně je pět ledolamů, které most chrání nejen před ledem, ale i plovoucími stromy. V 18. století bylo zábradlí mostu osazeno barokními sochami: sousoší Kalvárie, socha Sv. Antonína Paduánského, socha Sv. Jana Nepomuckého a socha Sv. Anny Samotřetí. Sousoší Kalvárie je pravděpodobně dílem

Ikony písecké architektury

Jihočeský Písek leží hodinu jízdy od Prahy na zlatonosné řece Otavě, jejíž břehy spojuje nejstarší dochovaný most na území České republiky. Kdy přesně bylo královské město založeno, není známo. Jisté však je, že jeho jméno zaznamenal písař krále Václava I. roku 1243 na latinsky psanou listinu: „APUD PEZCH", čili „v Písku" či „u Písku". Pravděpodobně zásadní význam pro rozvoj města v počátcích jeho existence měl velký rozmach rýžování zlata v řece Otavě, zlatorudné doly v Písecých horách a přízeň přemyslovských panovníků.

Iconic Architecture of Písek

The South Bohemian town of Písek is located an hour's drive from Prague on the gold-bearing Otava River, the banks of which are connected by the oldest preserved bridge in the territory of the Czech Republic. The exact date of the royal town's foundation is unknown.

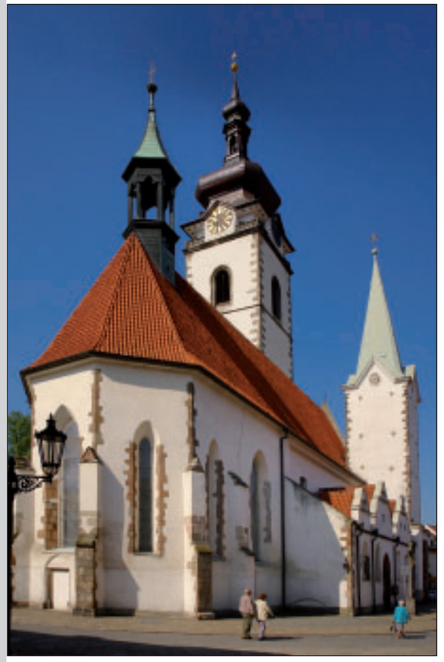

However, its name was recorded in 1243 by a scribe of Wenceslaus I, King of Bohemia, in a Latin text: "APUD PEZCH", that is "at Písek". The driving factor in the town's development at the beginning of its existence was probably a boom in gold panning in the Otava River and gold mining in the surrounding hills. Importantly, the rulers of the Přemyslid dynasty showed also their favour to the town.

Kamenný most v Písku

Budování velkých kamenných mostů bylo ve středověku pro svou technickou obtížnost a mimořádnou nákladnost poměrně vzácné. Výstavba písecného kamenného mostu byla nepochybně zahájena ve druhé polovině 13. století, a to za vlády krále Přemysla Otakara II. (1253–1278). Dokládají to kamenické značky na kvádrech shodné s těmi, které byly zjištěny na dalších stavbách v Písku. Most i ostatní důležité stavby ve městě (hrad, hlavní kostel, dominikánský klášter, rychta) jsou produktem činnosti královské „písecko-zvíkovské" stavební huti. Ovšem první písemná zmínka o mostě spadá do roku 1348, do doby vlády Karla IV. Přes most v té době vedla Zlatá stezka spojující české země s Bavorskem a Horními Rakousy. V 16. století po stezce putovalo až 1300 soumarů týdně. Do Čech se po ní přepravovala sůl, drahé látky, jižní plody, víno, koření; do Bavorska obilí, slad, med, sádlo a ryby.

Písek Stone Bridge

Construction of large stone bridges was rather rare in the middle Ages due to technical demands and enormous costs. The construction

1 | | |
| 2 | |
3 | | |

1 – Městské dominanty, foto: Jan Vávra, Ladislav Renner, DM Písecko./Town Landmarks, photo: Jan Vávra, Ladislav Renner, DM Písecko.
2 – Zimní ráno na Kamenném mostě, foto: Jan Vávra, Ladislav Renner, DM Písecko./Winter morning on the Stone Bridge, photo: Jan Vávra, Ladislav Renner, DM Písecko.
3 – Kostel Narození Panny Marie, foto: Jan Vávra, Ladislav Renner, DM Písecko./Church of the Birth of the Virgin Mary, photo: Jan Vávra, Ladislav Renner, DM Písecko.

čimelického sochaře Jana Hammera. Autoři ostatních soch nejsou známi. Sochu Antonína Paduánského věnoval Písku v roce 1770 Jan Filip Běšín z Běšin, někdejší hejtman Prácheňského kraje (na podstavci je vytesán jeho erb). Od roku 1998 jsou na mostě kopie všech plastik. Jejich originály jsou součástí expozic Prácheňského muzea v Písku. Dnes je most národní kulturní památkou a klenotem města.

of the stone bridge in Písek commenced in the second half of the 13th century, during the reign of Ottokar II (1253–1278). This is evidenced by stonemasons' marks used on the bridge's cuboids, identical with those found in other structures in the town. The bridge and other important structures (Castle, main Church, Dominican monastery, Mayor's house) were built by the royal "Písek–Zvíkov" stonemason´s guild. However, the first written record of the bridge dates back to 1348, to the reign of Chares IV. The Golden Route connecting Czech lands with Bavaria and Upper Austria then ran across the bridge. In the 16th century, up to 1300 pack animals moved along the route per week. Salt, precious fabrics, southern fruit, wine or spices were transported to Bohemia; corn, malt, honey, lard and fish to Bavaria.

The bridge spans the river at a slight angle to the perpendicular. Semi-circular arches rest on wedge-shaped pillars provided with sharp axial blades directed up the Otava River. Originally there were defence towers standing on both ends of the bridge. A flood in 1767 tore down the left-bank tower and heavily damaged two arches of the bridge which had to be replaced with a single segmented arch. Due to structural weakness, the right-bank tower was demolished in 1821. The bridge is 109.75 m long, 6.25 m wide, and rises 6 m above the water level. Cuboids of granodiorite were used for the construction. There are also five ice-aprons, protecting the bridge against ice as well as floating trees.

In the 18th century the bridge railing was decorated with Baroque statues – Calvary, St Anthony of Padua, St John of Nepomuk and St Anne Selfthird. The Calvary sculptural group is probably the work of a sculptor Jan Hammer of Čimelice. The authors of the other sculptures remain unknown. The statue of St Anthony of Padua was donated in 1770 to the town of Písek by Jan Filip Běšín of Běšín, former governor of the Prácheň Region (with his coat of arms carved on the base). Replicas replaced all statues on the bridge at the end of 20th century. The original statues have become part of the Prácheň Museum´s exhibitions. Today the bridge is a national cultural monument and a jewel of the town.

Královský hrad

Město Písek a jeho hrad patřil v minulosti k významným místům českého království. Středověcí panovníci této země si jej občas vyvolili za svou rezidenci a některé jejich pobyty nebyly jen krátkými návštěvami. Nejčastěji zde pobýval budovatel města Přemysl Otakar II., také Karel IV. i jeho syn Václav sem často přijížděli. Víme i o dvou pobytech Jana Lucemburského a jednou již Václava I. Posledním panovníkem, který na píseckém hradě pobýval, byl král Václav IV. Po roce 1419 se hrad nalézal v zástavní držbě. V roce 1509 jej odkoupilo město Písek, v jehož držení je s přestávkami doposud.

Význačným rysem městského hradu Přemysla Otakara II. v Písku byl velký důraz na reprezentativní a obytnou funkci, o níž vypovídá sama existence dvou velkých sálů, jejich vybavení klenbami, rozměrnými okny a náročné terakotové podlahy. Do současné doby se zachoval západní sál s nástěnnými malbami původně z roku 1479, zobrazujícími například Klanění tří králů, Kalvárii se sv. Václavem a Vojtěchem, dobývání města, turnaj před píseckými hradbami či 32 erbů českých panských i rytířských rodů. Na dlaždicích, užitých v píseckém hradě, byl mimo jiné uplatněn reliéf dvouocasého lva s výmluvným německým nápisem, který v překladu zní: „Lvem mě nazývají, králové české země mě nosívají".

Představa původní podoby píseckého hradu na konci 13. století vykrystalizovala po stavebně historickém průzkumu objektů Prácheňského muzea v osmdesátých a na počátku 90. let 20. století. Průzkum vedl významný český kastelolog prof. Tomáš Durdík. Jeho podklady vedly ke zkonstruování modelu hradu s čtyřkřídlou dispozicí. Východní z trojice věží stojí nad vstupním průjezdem, ústícím do mírně obdélného nádvoří. Západní část hradní dispozice, obrácené směrem k řece, je fortifikována dvojicí hranolových věží v severozápadním a jihozápadním nároží. Jihovýchodní nároží zaujímala kaple, jejíž presbyterium zpevňují výrazné opěrné pilíře. S výjimkou západní strany je hrad obehnán parkánovou hradbou a příkopem. Model hradu v této podobě je k vidění v Prácheňském muzeu v Písku.

Royal Castle

Písek belonged to the most significant towns in Bohemia. Medieval kings of these lands used the Royal castle of Písek as their residence occasionally, some of them even for longer periods of time. Ottokar II, the King of Bohemia, used to be the most frequent host at the castle. Charles IV and his son Wenceslaus visited the place quite often as well. There is an evidence of two visits of John the Blind in Písek and we know that once even the king Wenceslaus I. resided there. The last ruler dwelling at the castle was Wenceslaus IV. After 1419 a lien was attached to the property. In 1509 the town of Písek bought the castle and (with some exceptions) owns the castle to these days.

When building the caste, the king Ottokar II largely emphasized the representative and residential functions. This is evidenced by the existence of two large halls, their vaults, large windows and costly floors made of terracotta. Only the west hall with its wall paintings originally from 1479 survived to present days. The wall paintings represent for example Adoration of the Three Kings, Calvary – St. Wenceslaus and St. Adalbert of Prague, war scenes, knight tournament as well as 32 coats of arms of the Bohemian aristocratic dynasties. Floor tiles of the royal hall were decorated with a relief – the double-tailed lion with the heading in German language stating: "The Lion they call me, Kings of Bohemia wear me".

It was Professor Tomáš Durdík, a well-known Czech specialist, who carried out intensive and comprehensive research of the historic premises of Prácheňské Muzeum in the city of Písek at the 80´s and at the beginning of 90´s. His research provided all the necessary evidence for an ideal reconstruction of a probable shape of Písek Royal Castle at the end of 13th century. This ideal reconstruction introduces the castle with his four-sided ground plan together with three towers. The tower on the east side is located above the courtyard entry, which is of a slightly rectangular shape. The west part of the castle, facing the river Otava, is fortified by the two prismatic towers in the northwest and southwest corner. There is a chapel with its presbytery reinforced by strong supporting pillars located in the southeast corner of the castle. With the exception of the west part, the whole castle is enclosed by protective walls and a moat. The model of the castle is displayed in Prácheňské Museum in Písek.

Kostel Narození Panny Marie

Na nejvýše položeném místě nově založeného středověkého města byl postaven farní kostel Narození Panny Marie. Kostel zbudovala z podnětu českého krále písecko-zvíkovská stavební huť asi ve 40. až 60. letech 13. století. Byl vystavěn ve formě klasické trojlodní baziliky s polygonálně ukončeným presbyteriem a dvojicí do půdorysu vtažených západních věží. Ještě v závěru 13. století byla k jižnímu boku presbyteria přistavěna mariánská kaple, nynější sakristie. Původní hlavní vstup do chrámu vedl severním portálem. Západní vstup, v současnosti vnímaný jako hlavní, byl prolomen někdy ve druhé polovině 14. století.

Nejvýraznějším zásahem do dosud vzácně dochované raně gotické architektury kostela byla v závěru 15. století výstavba monumentální zvonice začleněné do jihozápadního nároží kostela, která se po svém dokončení stala opravdovou dominantou města. O založení této věže v roce 1489 informuje v kamenném reliéfu provedený latinský nápis v supraportě západního portálu. Zvonice mohla již od počátku sloužit také jako městská hláska, neboť nad zvonovým patrem byl vytvořen ochoz s honosnou kružbovou balustrádou. Podoba původního gotického zastřešení není známa, věž byla totiž v posledních hodinách roku 1555 zasažena bleskem a celá vyhořela. Současná neobarokní báň pochází asi z roku 1804. Ve zvonici jsou v současnosti zavěšeny čtyři zvony z 90. let 20. století, z nichž největší je sv. Václav o hmotnosti kolem 1.300 kg. Nejpůvodnější zvony byly zničeny požárem, další pak padly za oběť válečným rekvizicím. Další významnou přístavbou k jižní straně trojlodí je kaple sv. Jana Nepomuckého z první poloviny 40. let 18. století. Věž kostela Narození Panny Marie je návštěvníkům přístupná s krásnou vyhlídkou na celé město a okolí.

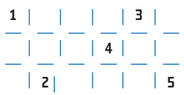

1 – Detail sousoší Kalvárie, foto: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko./Detail of the Calvary sculptural group, photo: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko.
2 – Písecký Královský hrad – Prácheňské muzeum, foto: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko./Písek Royal Castle – Prácheň Museum, photo: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko.
3 – Pamětní deska připomínající pobyty českých králů na píseckém hradě, foto: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko./Memorial plaque remembering the stay of Bohemian Kings at the Písek Royal Castle, photo: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko.
4 – Gotický hradní sál, foto: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko./Gothic hall of the Royal Castle, photo: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko.
5 – Letecké panorama města Písek, foto: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko./Aerial Panorama of the Town Písek, photo: Jan Vávra, Ladislav Renner, OM Písecko.

Church of the Birth of the Virgin Mary

At the highest elevation point of the newly-created mediaeval town of Písek, the Church of the Birth of Virgin Mary was established. The church was built out of the initiative of the King of Bohemia by the "Písek–Zvíkov" stonemason's guild probably in the period of 1240 to 1260. The church was designed as a classical three-nave basilica, with polygonal-ended presbytery and twin-towers in the west. At the very end of the 13th century, the Marian Chapel was attached to the southern part of the presbytery, today serving as a sacristy. Original main entrance of the church was located in the north. The western entrance, the main entrance of today, was introduced only in the second half of the 14th century. The construction of a monumental bell tower at the south-western corner of the church came at the end of 15th century as the most substantial intervention into the uniquely preserved early Gothic architecture of the church. It has become a true dominant of the city. The foundation of this tower in 1489 is indicated by the Latin–inscription in the relief of the western portal.

The bell tower might have served also as a watchtower since at its very top an arcade with spectacular balustrade was created. The shape of original Gothic tower roof is unknown, since the tower was struck by lightning in the last hours of 1555 and burned completely from the roof down. The current Neo-Baroque cupola originates from approximately A. D. 1804. At present, there are four bells from the 1990´ installed in the tower. The largest of them – St. Wenceslas – weights 1300 kg. The original bells were destroyed by fire, and the others fell victim to the needs of the world wars. Another significant expansion of the church came in the first half of the 18th century by adding the Chapel of Saint John of Nepomuk in the south. Today, the visitors can climb to the Church tower observation deck and admire the beauties of the historical town of Písek form bird´s-eye view.

Jiří Hladký, Mgr. Jan Adámek

Ing. Václav Novotný

náměstek primátora a radní pro kulturu/Deputy Mayor of Prague responsible for Culture, Heritage, Tourism and Foreign Affairs

Magistrát hlavního města Prahy/Prague City Hall
Mariánské náměstí 2, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 236 002 134
e-mail: vaclav.novotny@praha.eu
www.praha.eu

Našli bychom jen málo oblastí, které mají na náš bezprostřední život takový dopad jako architektura. Již od počátku naší civilizace jej ovlivňuje po stránce praktické i estetické. Všeobecně je považována za symbol klasického stavitelství, ale vnímat ji můžeme také jako nositele uměleckého pojetí či nadčasové myšlenky. Pominout nelze ani její schopnost poskytnout svému okolí prostor k duchovnímu rozjímání. S moderním věkem se navíc stala architektura motivací v oblasti vývoje nových technologií či na poli užitého i dekorativního designu.

Upřímně si tak cením, že mohu vyjádřit svou podporu festivalu Architecture Week Praha. Domnívám se, že tým jeho organizátorů již v minulosti přesvědčil o tom, že na architekturu pohlíží nejenom velmi citlivým okem, ale současně ji z nejrozmanitějších úhlů dokáže velmi podnětně přiblížit široké odborné i laické veřejnosti.

Letošní ročník je mi navíc bytostně blízký i svým ústředním tématem, kterým je architektonické dědictví a ikony architektury. Ve své současné pozici radního pro kulturu hlavního města Prahy vnímám péči o svěřené památky jako nedílnou součást svého profesního poslání. Jeho zachování i přes řadu historických zkoušek, jimiž Praha prošla, nepředstavuje jen jakýsi důkaz boží prozřetelnosti, ale především trvale zůstává jedním z našich vůbec největších závazků. Těší mě proto, že na základě pravidel a opatření, které jsme v posledních letech nastavili, se nám v péči o svěřené historické dědictví daří motivovat i soukromé majitele památek.

Architektura je pro naše město navíc cenným klíčem k jeho budoucnosti. Měla by nám umožnit odborně a sofistikovaně zharmonizovat obě jeho tváře – historickou i moderní, což zejména na území Prahy představuje stěžejní úkol. A i v tomto ohledu je festival Architecture Week Praha velmi užitečným nástrojem. Umožňuje totiž setkávání odborníků na poli architektury se zájemci o tento obor z řad návštěvníků. Má tedy výrazný potenciál nejenom podporovat urbanistický rozvoj, ale na nejrůznějších rovinách hlavně vysvětlovat či zasvěcovat do jeho případných problémů a jejich řešení i názorově nevyhraněnou či pochybující veřejnost. Poskytuje tedy cennou příležitost k tomu, co považuji ve své práci za to vůbec nejdůležitější – k zodpovědné komunikaci s obyvateli města, kteří si díky tomu mohou sami aktivně zapojit do procesu jeho samotného vytváření.

Letošnímu ročníku Architecture Week Praha proto přeji co nejlepší průběh. A je mi ctí Vás na něj pozvat.

There are only very few areas that have such a tremendous impact on our day-to-day life as architecture actually does. It has been shaping our lives practically as well as aesthetically from the very beginnings of our civilization. Architecture, which is generally considered to be a quintessence of building construction, can also be perceived as a visible representation of certain artistic styles or timeless ideas. Needless to say, architecture possesses a unique ability to create a space for spiritual contemplation, too. In modern age, moreover, architecture significantly accelerates the progress within the field of new technologies, decorative as well as used-design.

I honestly appreciate the fact that I can hereby publicly announce my support to the festival Architecture Week Prague. I firmly believe that the organizers proved to be perfectly capable not only to sensitively observe the architecture, but at the same time to present it from very many different points of view to the broad public.
The central theme of this year is furthermore very close to my personal interest. It is supposed to deal specifically with architectural heritage and icons of architecture. As a Deputy Mayor of the City of Prague responsible for Culture, I see the issue of preservation of our priceless cultural heritage as an integral part of my professional duty. The very survival of our cultural heritage in spite of various tragic events can be interpreted as an evidence of divine providence and as an everlasting commitment for our continuous efforts. I am, thus, very happy to witness that due to recent establishment of clear rules and measures, we even managed to motivate a number of private owners of historic monuments to care about them accordingly.

Architecture is essentially a key towards the future of our city. It should be able to smoothly combine both of its faces – the historic one with the modern one. That is a challenging task, indeed, especially here in Prague. In this regard, the festival Architecture Week Prague presents a very useful tool. It enables informal interactions between professional architects and interested visitors. As a result, it can not only enhance urban development, but it can also explain and engage the predominantly indifferent public in related topics on several different levels. Consequently, it offers an opportunity for better communication with the inhabitants of Prague. This way they can actively participate on the process of transformation of their own living environment. In my humble opinion, it is probably the most important part of my job.

Therefore, I would like to wish the festival Architecture Week Prague all the very best and I feel truly honored to invite you all to come and see it.

1 – Orloj na Staroměstském náměstí, Praha./Astronomical Clock in Old Town Square, Prague.

Mgr. Jiří Skalický

Odbor památkové péče/The City of Prague Heritage Department

Magistrát hlavního města Prahy/City of Prague, Prague City Hall
Jungmanova 35/29, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 236 002 338
e-mail: jiri.skalicky@praha.eu
www.praha.eu

Praha byla většinu svých dějin tolerantním městem, městem nasávajícím a asimilujícím cizí vlivy. Byla zde realizována architektonická díla autorů, kteří vyrostli a byli vzděláni v jiném prostředí, a často šlo o práce ve světovém měřítku inovativní svou originalitou a pojetím.
Významný hospodářský rozvoj Českých zemí během druhé poloviny 19. století dal vzniknout nové průmyslové elitě a umožnil financovat vysoce kvalitní architektonická díla především vídeňských a německých architektů. Roku 1842 navrhl rakouský stavební inženýr Alois Negrelli ve spolupráci s Janem Pernerem ve své době největší železniční kamenný viadukt v Evropě. Stavba Negrelliho viaduktu byla realizovaná v letech 1846–1849 v celkové délce 1.110 metrů. Podle plánů britského inženýra Williama Heerlein Lindleyho byla v letech 1899–1907 vybudována na svou dobu moderní pražská kanalizační soustava s čistírnou odpadních vod (Bubeneč).
V první polovině 20. století byl svým vlivem v pražském prostředí nejvýznamnější slovinský architekt Jože Plečnik s realizacemi pro prezidenta T. G. Masaryka na Pražském hradě nebo kostelem Nejsvětějšího Srdce Páně na Vinohradech. Do skupiny starších realizací patří například Hotel Central (Friedrich Ohmann, Nové Město), Kramářova vila (Friedrich Ohmann, 1911–1917, Hradčany), Fuchsova továrna (Bruno Bauer, 1911, Vinohrady), budova mlýnů a správní budova firmy Odkolek (Hubert Gessner, 1911–1920, Vysočany).
V době první republiky byly postaveny Palác Adria (Josef Zasche, 1922–1925, Nové Město), Traubova vila (Bruno Paul, Střešovice), Paláce pojišťovny Donau (Adolf Foehr, 1927–1928, Nové Město), pravděpodobně první pražský administrativní dům s americkými výsuvnými okny (Erwin Katona, 1928, Staré Město), Brandejsův obchodní dům (Theodor Fischer, 1930, Staré Město) a Pickova vila (Ernst Wiesner, 1930–1931, Smíchov). Zvláštní postavení mají práce Maxe Spielmanna, který pracoval pro rodinu Petschků. Navenek velmi konzervativní domy jako je bývalá rodinná banka Petschků palác (1922, Nové Město) a Petschkova vila (1924–1926, Bubeneč) byly vybaveny nejmodernějšími technickými zařízeními.
Architektonickým dědictvím světového formátu jsou také pražské realizace Adolfa Loose – Müllerova vila (1928–1930, Střešovice) a Winternitzova vila (1931–1933, Smíchov). Mezinárodní kontext měla i pražská kolonie rodinných domů Baba, inspirovaná stuttgartským sídlištěm Weissenhof. Jedním z realizovaných domů byla vila Palička (1929–32, Dejvice) podle projektu Holanďana Marta Stama.
Po druhé světové válce postupně ztrácela česká architektura kontakt se zahraničím. Stavby, s výjimkou spolupráce zahraničních dodavatelských firem, se v té době prakticky nevyskytují.
Mezinárodního úspěchu se dočkal pouze československý pavilon na EXPO 1958 v Bruselu. Pavilon byl vyhlášen v rámci výstavy za nejlepší a do současnosti se zachoval pouze objekt restaurace využívaný jako kanceláře (Holešovice).
Ojedinělými příklady mezinárodní spolupráce jsou obchodní domy Kotva (Věra a Vladimír Machoninovi, 1972–1974, Staré Město) a Prior 2/Máj (John Eisler, Miroslav Masák a Martin Rajniš, Nové Město, 1973–1975), u kterých se na stavbě dodavatelsky podílela švédská firma SIAB.
Po roce 1989 se situace uvolnila, ale problémem byly zpřetrhané přímé vazby na aktuální světovou architekturu a nedostatek kapitálu. První dokončenou realizací s mezinárodní účastí po roce 1989 byl v Praze Tančící dům (1994–1996) amerického architekta Franka O. Gehryho a Vlada Miluniće, s interiéry kanceláří od Evy Jiřičné nebo administrativní budova Zlatý Anděl (1994–2000) francouzského architekta Jeana Nouvela.
Praha byla městem spolupráce a pochopení a měla by na svou minulost navázat. Od doby sporů okolo soutěže na Národní knihovnu nejsou vypisovány mezinárodní soutěže, není stále obvyklé chtít kvalitní architekturu (jak soukromými investory, tak veřejností v případě veřejných staveb) a stále přetrvává mediálně sdělované nekompetentní hodnocení v lepším případě podle vlastního vkusu, v horším podle s věcí nesouvisejících zájmů.

For most of its history Prague was a city of tolerance, a city that soaked up and assimilated foreign influences. Designers who grew up and were educated in a different environment had their architectural works realised here, and often the originality and concept of these works were innovative on a global scale. The marked economic development in the Czech lands during the second half of the 19th century gave rise to industrial elite and allowed for the financing of high quality architectural works, primarily by Viennese and German architects.
In 1842 the Austrian civil engineer Alois Negrelli together with Jan Perner designed what was at the time the largest stone railway viaduct in Europe. Construction of the Negrelli Viaduct, with a total length of 1,110 metres, was realised in 1846–1849. In the years 1899–1907, the Prague sewage system and wastewater treatment plant (Bubeneč), very modern for their time, were built according to the plans of British engineer William Heerlein Lindley.
In the first half of the 20th century, the most important architect in terms of his influence on Prague was the Slovenian Jože Plečnik with his projects for President T. G. Masaryk at the Prague Castle or the Church of the Most Sacred Heart of Our Lord in Vinohrady. Among the older projects are the Hotel Central (Friedrich Ohmann, New Town), Kramář's Villa (Friedrich Ohmann, 1911–1917, Hradčany), the Fuchs factory (Bruno Bauer, 1911, Vinohrady), and the mill and administrative buildings of Odkolek (Hubert Gessner, 1911–1920, Vysočany).
Built during the First Republic were Palác Adria (Josef Zasche, 1922–1925, New Town), Traub Villa (Bruno Paul, Střešovice), Palác Donau (Adolf Foehr, 1927–1928, New Town), the first Prague administrative building with American sliding windows (Erwin Katona, 1928, Old Town), the Brandejs department store (Theodor Fischer, 1930, Old Town) and Pick Villa (Ernst Wiesner, 1930–1931, Smíchov). The works of Max Spielmann, who worked for the Petschek family, hold a special position. While buildings of his such as the former family bank Petschek Palace (1922, New Town) and the Petschek Villa (1924–1926, Bubeneč) gave a conservative impression from the outside, they were equipped with the most modern technical equipment.
The Prague works of Adolf Loos – Villa Müller (1928–1930, Střešovice) and Villa Winternitz (1931–1933, Smíchov) – also constitute architectural heritage of a global format. Also priding itself on an international context is the Prague colony of family houses Baba, having been inspired by the Stuttgart housing estate Weissenhof, and one of the homes built there was the Palička Villa (1929–32, Dejvice) according to the project of Dutchman Mart Stam.
After World War II, Czech architecture gradually lost contact with the international scene. With the exception of cases where foreign contractor companies were involved, there are essentially no significant structures from this period. The only structure to experience international success was the Czechoslovak pavilion at EXPO 1958 in Brussels. The pavilion was declared the best at the fair, but only the restaurant building has been preserved to date, now used for offices (Holešovice). Isolated examples of international cooperation are the department stores Kotva (Věra and Vladimír Machonin, 1972–1974, Old Town) and Prior 2/Máj

(John Eisler, Miroslav Masák and Martin Rajniš, New Town, 1973–1975), in which the Swedish company SIAB took part as a general contractor. After 1989 the situation relaxed but the problem was that direct contacts to current international architecture had been cut and there was a lack of capital. The first completed project with international participation after 1989 in Prague was the Dancing Building (1994–1996) by American architect Frank O. Gehry and Vlado Milunić, with office interiors by Eva Jiřičná, followed by the Zlatý Anděl administrative building (1994–2000) by French architect Jean Nouvel.

Prague was a city of cooperation and understanding and it should carry on with this tradition. Since the conflict surrounding the competition for the National Library, no international design competitions have been declared and it is still not customary to want high quality architecture (whether by private investors or by the public in the case of public construction projects). What persists is the trend, supported by the media, of judging architecture either by one's own taste, in the best case, or in the worse case based on interests irrelevant to the actual matter at hand.

Ikoničtí architekti a jejich otisk na území dnešní Prahy
Iconic Architects and their Imprint on the Territory of Today's Prague

Architektonické dědictví jako předmět památkové ochrany/Architectonic heritage as a subject of historic monuments´ conservation
Kancelář památky světového dědictví HMP/World Heritage Centre of the City of Prague
Ing. arch. Marta Kaliszan

Prvopočátek osídlení v prostoru dnešní Prahy je datován do doby kamenné před 7000 lety. Charakter terénu a důležité starověké obchodní stezky, které tudy probíhaly, tvořily kombinaci praktických důvodů dokonale odpovídajících požadavkům na zakládání opevněných keltských oppid v době železné. Jeden z nejrozměrnějších evropských komplexů a zároveň první důležitý nález architektonicko-urbanistické povahy v této oblasti, je hradiště Závist, sídlo keltské elity v českých zemích, na pravém břehu Vltavy zhruba na úrovni dnešní Zbraslavi. Stopy zdejšího osídlení jsou datované již k 6. století n. l. Hradiště se v době svého největšího rozkvětu rozprostíralo na dvou kopcích na území o rozloze 118 ha. Pozůstatky kamenné svatyně s oltářem nalezené na akropoli jsou doposud nejstarší nalezenou zděnou stavbou v Čechách. Keltové byli postupně vytlačeni germánskými kmeny, a kolem roku 500 přišli do pražské kotliny první Slované.

První slovanské sídlo se nacházelo deset kilometrů od severního okraje Prahy na Levém Hradci, kde byl zbudován v 9. století první křesťanský kostel na území Čech. Torzo tohoto kostela lze spatřit i dnes pod současným kostelíkem. Levý Hradec je prvotní zdokumentované mocenské centrum na našem území. Následně vládnoucí rod Přemyslovců vztyčil své sídlo na ostrohu vypínajícím se nad levým břehem Vltavy. Na počátku 10. století byl tento areál opevněn hradbou (valem) a uvnitř bylo postaveno knížecí sídlo. Tím byl předurčen rozsah dnešního Pražského hradu. Rekonstrukce z roku kolem 1000 ukazuje podobu sídla. (obr. č. 1)

Od 11. století začíná plnit roli nového panovnického sídla Vyšehrad na pravém břehu řeky Vltavy. (obr. č. 2). Historický vývoj Prahy lze zkoumat ve stálé expozici umístěné v NKP Vyšehrad.

Ve 12. století význam a bohatství Prahy vzrostly. Pražský hrad dostal mohutné zděné opevnění s několika věžemi. Dřevěné domy v podhradí byly postupně nahrazovány zděnými. Staroměstské ulice byly napřimovány, intenzifikovala se zástavba, a v roce 1230 město staví opevnění. V roce 1257 je zahájeno zakládání Malé Strany.
Architektura se začíná rozvíjet především díky vzdělanému českému králi a římskému císaři Karlu IV., který po návratu do Čech nalezl Pražský hrad prázdný a chátrající.
Za této situace přijíždí do Prahy stavitel Matyáš z Arrasu (1290–1352). S jeho pomocí zahájil Karel IV. významný proces obrody Prahy. Za působení Matyáše z Arrasu na Hradě začala vznikat zejména katedrála Sv. Víta, postavená na místě původní Spytihněvovy baziliky, provedená ve stylu jihofrancouzských gotických katedrál. Po jeho úmrtí, s odstupem 4 let, se prací na katedrále a dalších stavbách ujal vrcholně gotický stavitel Petr Parléř (1332–1399). Během jeho tvorby se Praha proměnila v obrovské staveniště, které kvalitou

1 – Rekonstrukce Pražského hradu kolem roku 1000. /Reconstruction of the Prague Castle from around 1000 AD. Copyright Ing. arch. Petr Chotěbor, Csc.
2 – Rekonstrukce Vyšehradu z konce 11. století./Reconstruction of Vyšehrad from the end of the 11th century. Copyright Ing. arch. Ondřej Sefčů
3 – Letohrádek Hvězda./Hvězda summer palace, copyright Ing. arch. Marta Kaliszan.
4 – Vila Amerika./Villa America, copyright Ing. arch. Marta Kaliszan.

architektonických řešení nezaostávalo za trendy vyspělé Evropy. Petr Parléř dále mj. zaklenul Svatováclavskou kapli, dokončil chór katedrály s opěrným systémem, postavil kapli Všech Svatých na Pražském hradě, Staroměstskou mosteckou věž, a další.

Vladislav Jagellonský v poslední třetině 15. století obnovil v Praze architektonickou aktivitu po husitských válkách. V tomto období působil magister operis a kameník Benedikt Ried (1454–1536). Během jeho působení na Hradě vznikla pozdně gotická klenba a renesanční okna Vladislavského sálu, jezdecké schodiště, jižní portál baziliky sv. Jiří. Vzhledem k tomu, že na území Čech byla silně zakořeněná gotika, renesance sem pronikla opožděně a díky stavitelům z italské části Švýcarska ne zcela ve své čisté „italské" podobě. Příklady zaalpské renesance jsou Královský letohrádek a Letohrádek Hvězda. (obr. č. 3) Hvězdu navrhoval sám uživatel-objednatel, a stavitelé pouze plnili přání svého chlebodárce.
Je to renesanční centrální stavba s hvězdicovým půdorysem, odpovídající v jistých znacích pevnostní stavbě. Je dekorovaná manýristickou štukovou výzdobou stropů s 334 poli s výjevy z řecké mytologie.

Etymologie slova baroko není zcela jistá. Nezpochybnitelným faktem je skutečnost, že v 17. a 18. století monumentální baroko dobývá Evropu, české země nevyjímaje. Po bitvě na Bílé hoře (1620) došlo k mocenským změnám, ve prospěch katolíků, což ovlivnilo celou zemi. Třicetiletá válka navíc způsobila úbytek obyvatel, domů a především útlum stavební činnosti.
V první fázi baroka dominovaly okázalé sakrální stavby, teprve v pozdější etapě vyniklo více světských objektů. V průběhu třicetileté války a obležení Švédy v roce 1648 bylo město pozměněno na pevnost.

Během rozkvětu barokního slohu, působili v Praze například architekti Jan Baptista Mathey (Letohrádek Troja, Toskánský palác a další), Carlo Lurago (Kostel sv. Ignáce na Novém Městě, přestavba kostela Nejsvětějšího Salvátora u Křížovnického Náměstí), Jan Blažej Santini-Aichel, a snad nejvýznamnější tvůrci, otec a syn – Kryštof Dientzenhofer a Kilián Ignác Dientzenhofer.
Jan Blažej Santini-Aichel (1677–1723) je středem stále se zvětšujícího zájmu odborníků. Specifickými architektonickými řešeními docílil fantastické akustiky a osvětlení prostor – v Praze postavil například Kolovratský Palác na Malé Straně. Dientzenhoferové, a zejména mladší Kilián Ignác Dientzenhofer (1689–1751), po sobě zanechal na území Prahy velké množství staveb. Kromě Chrámu sv. Mikuláše na Starém Městě mnoho dalších a jeho rané dílo, nedoceněnou, architektonicky velmi kvalitní Vilu Ameriku, bagatelizovanou veřejností, neboť stavba neodpovídala jeho dalším dílům. (obr. č. 4)

V roce 1784, vzniklo ze spojení čtyř původně samostatných měst, tj. Starého Města, Nového Města, Malé Strany a Hradčan – Královské hlavní město Praha, které víceméně odpovídá dnešní Pražské památkové rezervaci. Po baroku ustupuje vliv církve a následují v rychlém sledu další slohy, klasicismus či empír. V průběhu 19. století sílí České národní obrození a v architektuře historismus. V Praze byly zasypávány obranné příkopy, stavěny mosty, zpevňována vltavská nábřeží, ubourávány městské hradby, velkoryse plánovány bulváry a veřejnosti zpřístupňované parky, s cílem funkčně propojit město. V roce 1850 byl ke Královskému hlavnímu městu Praze připojen Josefov a v roce 1883 Vyšehrad.

Nejdůležitějšími reprezentanty „neo-" slohů jsou např. Národní divadlo, Rudolfinum či Národní muzeum.
Na sklonku 19. století vznikají první kovové konstrukce, například Petřínská rozhledna.
Na přelomu 19. a 20. století se objevují různorodé styly mající společného jmenovatele: odvrácení se od historismu v architektuře.
Urbanistické plánování 80. let 19. století se mohlo uskutečnit díky přijetí dvou zákonů, které vymezovaly hranice asanovaných obvodů Josefova, Starého a Nového Města a osvobozovaly nové domy dočasně od nájemní daně. V letech 1893–1943 proběhla kontroverzní asanace těchto čtvrtí. Ta spočívala v odstranění z hygienického hlediska nevyhovujících čtvrtí, neodpovídajících životu moderního člověka a navíc umístěné na nejlukrativnějších městských pozemcích. Postupem času tento radikální řez městským prostorem začal vzbuzovat pejorativní dojem u veřejnosti, aby se ve finále zastavil v Haštalské ulici, ve které v současnosti můžeme pocítit reminiscenci, z dnešního pohledu skvostné, původní zástavby. Pražská asanace ovšem na druhou stranu otevřela prostor k výstavbě nových, větších, domů na větších parcelách ve zmíněných oblastech historického jádra Prahy.

Začátkem 90. let 19. století přichází poslední univerzální výtvarný sloh: secese. V Praze působili zejména Wagnerovi studenti, jako byl hradní architekt Josip Plečnik a další, například Osvald Polívka a Antonín Balšánek (Obecní dům) nebo Josef Fanta (1856–1954). Fanta je autorem

zejména budovy Hlavního nádraží se secesní odbavovací halou, dlouhou dobu sloužící jako kavárna a pojmenovanou právě po něm Fantova. (obr. č. 5) Jiným příkladem architektury téhož autora je dům Hlaholu na Masarykově nábřeží z roku 1905. Významným prvkem tohoto objektu je zejména secesní výzdoba koncertního sálu od Alfonse Muchy.

Dalším slohem počátku 20. století byl ryze český, čistě dekorativní kubismus, přenesený z plátna do architektury. Propagátory toho geometrického slohu byli především Josef Gočár (Dům u Černé Matky Boží či rondokubistická Legiobanka), Emil Králíček (1877–1930) známý domem Diamant či sloupem veřejného osvětlení na Jungmannově náměstí, který je unikátním nadčasovým dílem kubismu v podobě jehlanů seskupených do vertikály. (obr. č. 6) Dalším aktérem byl Wagnerův žák, architekt, návrhář nábytku – Josef Chochol (1880–1956). Jeho kubistické domy krášlí okolí Vyšehradu: Dům Hodek v Neklanově ulici (obr. č. 7), kubistický Trojdům či Kovařovicova vila.

Začátkem 20. století se staví jak v secesi, tak v kubismu, a právě s těmito slohy soutěží moderna, synonymum tehdejších potřeb člověka. Vyznačovala se účelností díla a reflektovala technický pokrok světa. Tak jako rozchod s barokem na konci 19. století, tak moderna v této krátké době končí s pravidly secese a pokládá základy bezdekorativních, čistě utilitárních, stylů 20. století. Jedním z architektů tohoto proudu byl autor známé funkcionalistické budovy SVU Mánes Otakar Novotný (1880–1959). Jeho raně modernistické dílo z režného zdiva, Štencův dům (obr. č. 8) se nachází poblíž severní části Staroměstského náměstí. Těsně přiléhá k hranici o několik let dříve asanovaného starého Josefovského ghetta. Štencův dům, původně tiskárna a grafický závod,

kdysi centrum uměleckého života, je jedinečným příkladem individualistické rané moderny, inspirované nizozemskou architekturou. Objekt se skládá z uliční hmoty domu a dvorních traktů závodu. Zajímavou ukázkou industriální architektury je i vysočanská továrna na chléb František Odkolek a. s. (obr. č. 9) Budova byla navržena dalším Wagnerovým žákem, rakouským architektem, pravděpodobně nejvýznamnějším autorem evropských průmyslových staveb, Hubertem Gessnerem.

První světová válka zpomalila architektonický vývoj v Čechách. Po jejím skončení se Praha stala hlavním městem a administrativním centrem Československého státu. Většina stavebních prací provedených v té době nezasáhla historické centrum Prahy. Během druhé světové války Praha naštěstí neutrpěla žádné výraznější škody. V roce 1945 byla založena organizace UNESCO. Československo bylo jedním ze základajících členů, a Česká republika je na základě sukcese nadále členem. V roce 1992 v Santa Fe bylo historické centrum Prahy zapsáno do Seznamu světového dědictví UNESCO (od roku 2010 tvoří sériový statek společně s Průhonickým parkem). Plocha a obrys zapsaného areálu přesně odpovídají dnešní Pražské památkové rezervaci.

Praha, díky své vnitřní kráse a neopakovatelné atmosféře byla po staletí inspirací pro umělce. Uchování těchto nadčasových a silných hodnot ovšem vyžaduje stálou a konstruktivní ochranu.

Děkuji za poskytnutí materiálů Mgr. Petrovi Měchurovi a Ing. arch. Petrovi Chotěborovi, CSc. z Kanceláře prezidenta republiky, Ing. arch. Ondřeji Šefců z NPÚ, MgA. Evě Tázlerové z NKP Vyšehrad, a Mgr. Lukášovi Beranovi z VCPD.

Konzultace: Mgr. Jiří Skalický, Mgr. Jan Kněžínek, OPP MHMP

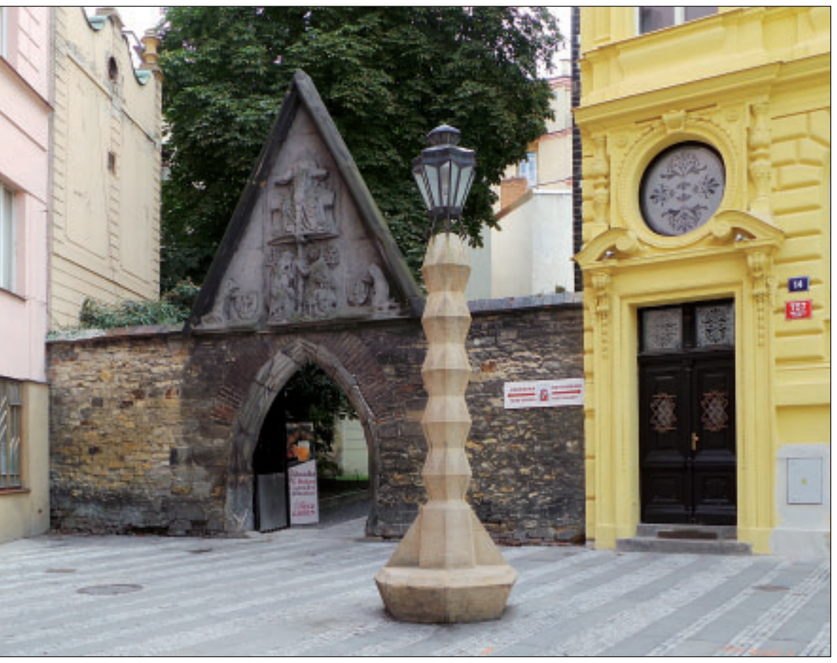

5 – Fantova kavárna./Fanta´s Café, copyright Ing. arch. Marta Kaliszan.
6 – Sloup veřejného osvětlení./Lamp post, copyright Ing. arch. Marta Kaliszan.
7 – Dům Hodek./Hodek house, copyright Mgr. Robert Vyskočil.
8 – Štencův dům./Štenc house, copyright Mgr. Robert Vyskočil.

The dawn of the settlement of Prague territory goes as far as the Stone Age, 7000 years ago. The terrain characteristics together with important ancient trade routes crossing this area created the perfect combination of conditions for founding fortified Celtic oppida during Iron Age. One of the most extensive European complexes and at the same time the first significant discovery of architectonic and urban nature at this territory is the Závist hill fort, the seat of Celtic elite at Bohemian region situated on the right bank of the river Vltava, at the level of today's Zbraslav. Traces of settlement at this locality date back to the 6th century AD. At its most flourishing period the hill fort covered 118 hectare territory of two hills. The remains of stone sanctuary with altar discovered at the acropolis are the oldest stone construction in Bohemia. Celts were later forced out by German tribes and around 500 AD first Slavs came to the Prague Basin.

The first Slavic settlement was situated ten kilometres from the northern edge of Prague at Levý Hradec, where the first Christian church in Bohemia was built in the 9th century. We can see its remnants under the present-day church. Levý Hradec is the first documented power centre at our territory. The Přemyslid dynasty, which ruled later, built their seat at the promontory rising above the left bank of the river Vltava. At the beginning of the 10th century this area was fortified with a rampart inside which the seat of princes was built. This predetermined the area of today's Prague Castle. The reconstruction from around 1000 AD indicates the form of the settlement. (Picture n. 1)

In the 11th century the seat of sovereigns was transferred to the Vyšehrad castle at the right bank of the river Vltava. (Picture n. 2) The historical development of Prague can be researched at the permanent exhibition at Vyšehrad National Cultural Monument.

In the 12th century Prague's importance and wealth grew. The Prague Castle got massive stone fortification with several towers. Wooden houses around the castle were gradually replaced with stone ones. The Old Town streets were straightened, building of houses intensified and in 1230 the town was fortified. In 1257 the Lesser Town was founded. Architecture started to flourish mainly thanks to the educated Bohemian king and Roman emperor Charles IV who had returned to Bohemia to find the Castle abandoned and dilapidated.

At this situation the builder Matthias of Arras (1290–1352) arrived to Prague. With his help Charles IV started the important process of Prague revival. Matthias of Arras was the first builder of the Saint Vitus cathedral designed in the style of southern France cathedrals and built at the site of the Spytihnev basilica. After his death and a four year distance the builder of late Gothic style Petr Parler (1332–1399) continued his work. During his time in Prague the town became a huge construction site with architecture which didn't leg behind modern European trends of that period. Petr Parler, among other things, vaulted the chapel of Saint Wenceslaus, finished the cathedral choir with support system, built the All Saints chapel at Prague Castle, the Old Town bridge tower etc.

King Vladislav from the Jagellon dynasty renewed architectonic activity in Prague after the Hussite wars at the end of the 15th century. At this period magister operis and stonemason Benedikt Ried (1454–1536) realized great works in Prague. Among them were late Gothic vault and Renaissance windows of the Vladislav Hall, equestrian staircase and southern portal of Saint George basilica. Gothic style was deeply rooted at the Bohemian territory and for this reason Renaissance got here late. Thanks to the builders from the Italian part of Switzerland it didn't appear in its pure "Italian"

form. Hvězda and Belvedere summer palaces are the examples of transalpine Renaissance. (Picture n. 3) Hvězda was designed by the client himself and the builders just fulfilled the ideas of their employer. It is a Renaissance star shaped central building bearing the signs of a fort. Its ceilings are decorated by Manneristic 334 stucco fields with the scenes from Greek mythology.

The etymology of the word Baroque is not entirely clear. The fact is, however, that in the 17th and 18th Centuries monumental Baroque conquered Europe including Bohemian lands. Political changes after the White Mountain battle (1620), from which the Catholics benefited, had a huge impact on the whole country. Moreover the Thirty Years´ War caused the decline of the number of inhabitants and houses and also the recession of construction activities. The beginning of the Baroque period was marked by spectacular sacral constructions; civil buildings were built in the later period. During the Thirty Years´ War and the Swedish siege of Prague in 1648 the town was transformed into a fortress.

When Baroque style flourished there were architects in Prague like Jan Baptist Mathey (Troja Summer palace, Tuscany palace etc.), Carlo Lurago (St. Ignace church at Prague´s New Town, reconstruction of the Holy Savior church at Křížovnické square), Jan Blazej Santini-Aichel, and probably the most important architects, father and son, Christopher Dientzenhofer and Kilian Ignac Dientzenhofer.

Jan Blazej Santini-Aichel (1677–1723) has been in the centre of growing attention of experts. Thanks to his unique architectonic solutions he achieved fantastic acoustics and illumination of space – in Prague for example he built Kolowrat palace at the Lesser Town.

Dientzenhofers, namely Kilian Ignac Dientzenhofer (1689–1751), built many buildings in Prague. Among others the St. Nicholas Church at the Old Town and Villa America, his early work, undervalued but very good architecture which was criticized by public as it was different from his other works. (Picture n. 4)
By the connection of four originally independent towns – Old Town, New Town, Lesser Town and Hradčany – Royal Capital City of Prague came to existence in 1784 more or less corresponding with today's Prague Monument Reserve. The influence of the church declined after Baroque period and new styles – Classicism and Empire – took turns in quick succession. During the 19th century Czech National Revival gained strength. Architecture was marked by historicism. In Prague defensive moats were backfilled, bridges were built, Vltava embankment was reinforced, the city fortification was pulled down, new boulevards were generously planned and parks were opened to public in order to connect different parts of the city. In 1850 Josefov and in 1883 Vyšehrad were attached to the Royal Capital City. The most important representatives of the "neo" styles are the National Theatre, Rudolfinum or the National Museum.

In the end of the 19th century first metal constructions appeared, for example Petřín Lookout Tower. At the turn of the 19th and 20th centuries various styles came to life the common feature of which was the diversion from architectonic historicism. Urban planning in the 1880s was made possible thanks to two new laws defining the border of the redeveloping city parts of Josefov, Old Town and New Town and temporarily liberating new houses from paying rental tax. During the period 1893–1943 controversial demolition of these quarters was carried out. The reason for the demolition was unsatisfactory hygiene unsuitable for modern life and also their position at the most lucrative city estates. This radical cut into the city area started to make bad impression to public which caused the demolition to be stopped at Haštalská Street. The existence of the original building fabric can be still recognized there today. The demolition, on the other hand, opened space for building new, bigger houses at larger plots in the historical centre of Prague.

At the beginning of the 1890s the last universal architectonic style appeared – Art Nouveau. In Prague the students of Otto Wagner were active, for example the castle architect Jože Plečnik and others like Osvald Polívka and Antonín Balšánek (The Municipal House) or Josef Fanta (1856–1954). Fanta is the architect of the Main Station building with Art Nouveau hall where a café used to be placed bearing his name. (Picture n. 5) Another example of his architecture is the Hlahol building at the Masaryk embankment from 1905. The building´ concert hall has Art Nouveau decorations by Alfons Mucha.

Another art style of the 20th century was genuinely Czech decorative Cubism transferred from canvas to architecture. Among the proponents of this geometric style were Josef Gočár (The Black Madonna house or Legiobank building in Rondocubist style), Emil Králíček (1877–1930) famous for his Diamond house or lamp post at Jungman square, unique timeless Cubist work of vertically assembled pyramids (Picture n. 6) Architect and furniture designer Josef Chochol (1880–1956), the student of Otto Wagner, built Cubist houses which adorn Vyšehrad area: Hodek apartment house in Neklanova Street (Picture n. 7), Cubist Triplex house or the Kovařovic villa.

At the beginning of the 20th century Art Nouveau and Cubist buildings were built with which modernist architecture started to compete. Modernism was the synonym for the needs of people of that time. It was characterized by usefulness and reflected the technical progress of the world. Similarly to parting with Baroque style at the end of the 19th century, modernism left Art Nouveau rules in a short period and laid the foundations for non-decorative, purely utilitarian styles of the 20th century. Among the proponents of this movement was the architect of the famous functionalist building of Mánes art gallery Otakar Novotný (1880–1959). His work of early modernism, the brick Štenc house (Picture n. 8) situated by the northern part of the Old Town Square. It adjoins the area of old Josefov ghetto demolished several years earlier. Štenc house, originally printing house and later art centre, is a unique example of individualistic early modernism inspired by Dutch architecture. The building consists of apartment house facing the street and industrial yard wings. Another interesting example of industrial architecture is the Vysočany Bakehouse of František Odkolek. (Picture n. 9) The building was designed by another student of the Austrian architect Otto Wagner, probably the most important architect of European industrial buildings, Hubert Gessner.

World War I slowed Czech architectonic development down. After the end of the War Prague became the capital and administrative centre of the Czechoslovak state. Majority of construction works realized at that period didn't affect the city centre. During World War II Prague didn't suffer major destruction. In 1945 the UNESCO was founded. Czechoslovakia was among the founding members and the Czech Republic remains the member based on the law of succession. Historic Centre of Prague was added to the List of World Heritage Sites in 1992 in Santa Fe. (In 2010 the Průhonice Park was added). The area and outline of the listed sites correspond with the today's Prague Monument Reserve.

Thanks to its inherent beauty and unique atmosphere Prague has been inspiration for artists for centuries. However to preserve these timeless and rare jewels constant and constructive protection is necessary.

Many thanks for the materials to Mgr. Petr Měchura and Ing. arch. Petr Chotěbor, CSc. from the Office of the President of the Czech Republic, to Ing. arch. Ondřej Šefců from the National Heritage Institute, MgA. Eva Tázlerová from the Vyšehrad National Cultural Monument and to Mgr. Lukáš Beran from the Research Centre for Industrial Heritage.

Consultation: Mgr. Jiří Skalický, Mgr. Jan Kněžínek, Heritage Department, City of Prague

9 – Továrna na chléb František Odkolek a.s./František Odkolek Bakehouse, copyright Mgr. Lukáš Beran.

Ing. Oldřich Lomecký

starosta/Mayor

Městská část Praha 1/The City of Prague 1
Vodičkova 18, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 221 097 223
e-mail: oldrich.lomecky@praha1.cz
www.praha1.cz

Praha 1 jako přirozené srdce celého města, ale potažmo i naší vlasti, na svém území koncentruje nejvýznamnější tuzemské památky. Nemělo by valného smyslu vypočítávat notoricky známé pamětihodnosti, jimiž se Praha právem pyšní a za kterými každoročně cestují tisíce návštěvníků. Místo takového výčtu mi dovolte věnovat několik slov méně známé historii „stověžaté".

Každý samozřejmě ví, že Prahu podle pověsti založila kněžna Libuše. Méně známým faktem však je, že první oficiální zmínka o našem městě pochází nikoli z pera – nebo lépe řečeno brka – kronikáře Kosmase (ten žil až na přelomu 11. a 12. století), nýbrž od arabsko-židovského kupce Ibrahíma ibn Jákúba at-Tartúšiho, který v letech 965–966 navštívil Prahu jako člen poselstva cordobského chalífa – Hakama II. k císaři Otovi I. O Praze napsal: „Město Frága je vystavěno z kamene a vápna..." Dále se dozvídáme, že město je střediskem rozsáhlého obchodu, kde je možné získat cín, kožešiny, koně, drůbež, sedla na koně, uzdy, štíty i otroky... „Obchodují zde Rusové, Slované, muslimové, Židé... Za zboží je možné platit kovovými mincemi i jemnými plátěnými šátečky, které jako platidlo užívají zvláště Slované."

Jak toto sdělení dokládá, k původním obyvatelům Prahy patřili i Židé. Ti žili nejen ve vlastní Židovské čtvrti, ale i na jiných místech Prahy: na levém břehu Vltavy, v podhradí Pražského hradu, v místech dnešního Újezdu, v podhradí Vyšehradu, také v okolí Sluneční zahrady, židovského hřbitova v prostoru dnešní Vladislavovy ulice. Posléze se soustřeďovali hlavně v blízkosti Staré školy a poblíž Staronové synagogy. Spojením dvou posledních lokalit vzniklo židovské ghetto. Společně s jinou zástavbou bylo ghetto v letech 1232–1234 zapojeno do obvodu Starého Města pražského.

Protože měla Židovská čtvrť své vlastní hradby a brány, existovalo tak vlastně město uvnitř Starého Města. Po reformách Josefa II. začalo se na počest tomuto císaři, jehož vláda přinesla Židům jisté uvolnění, říkat Židovskému Městu Josefov a v polovině 19. století byl pak Josefov zapojen do Prahy jako pátá čtvrť.
Po asanaci, která byla uskutečňována na základě zákona z roku 1893, z Josefova mnoho nezbylo. Vlastně jen několik památek: Židovská radnice, Starý židovský hřbitov a několik synagog.
Pokaždé, když si listuji publikacemi, které přibližují tuto pro mnohé dnes již neznámou historii Prahy, uvědomuji si, o jak cenný kus genia loci jsme asanací Židovské čtvrti přišli. O to více musíme pečovat o stávající urbanistické a architektonické skvosty, jimiž je Praha proslulá v celém světě.

1 – Staroměstském náměstí, Praha./Old Town Square, Prague.

As a natural heart of the city, or also of our whole country, Prague 1 concentrates the most important national monuments on its territory. It would be of little sense to name all the well-known monuments, which Prague is proud of and which thousands of visitors come to see every year. Instead of such an enumeration, let me devote a few words to the lesser-known history of "the city of hundred spires".

Of course, everyone knows that according to the legend, Prague was founded by Princess Libuše. What is less known, though, is that the first official record of our city does not come from the pen – or rather from the quill – of a chronicler Kosmas (who lived at the turn of the 11th and 12th centuries), but from the Arab-Jewish merchant Abraham ben Jacob al-Tartushi, who visited Prague in 965–966 as a member of delegation from Hakama II, the Caliph of Cordova, to the Emperor Otto I. He wrote about Prague that "The town of Fraga is built of stone and lime..." and he described it as a large business centre, where you can see "the Russians, Slavs, Muslims and Jews... trading with tin, furs, horses, poultry, horse saddles, bridles, shields, as well as slaves...", and where "you can pay for goods by metal coins and also fine linen handkerchiefs, which are used as currency especially by the Slavs."

As evidenced by this record, the original inhabitants of Prague included the Jews. They lived not only in their own Jewish Quarter, but also in other places throughout Prague: the left bank of the Vltava River, below the Prague Castle, in the area of today's Újezd, below the Vyšehrad Castle, and also near the Sunny Garden, the Jewish cemetery in the area of today's Vladislavova Street. Then they concentrated mainly in the vicinity of the Old School and near the Old-New Synagogue. The Jewish ghetto was formed by joining the last two localities. Together with other buildings, the ghetto became a part of the Old Town in 1232–1234.

As the Jewish Quarter had its own walls and gates, it was actually a town within the Old Town. In the honour of Joseph II, whose reign and reforms brought some easing for the Jews, the Jewish Town began to be called Josefov, and in the middle of the 19th century Josefov became a part of Prague as its fifth district.

Following the demolition, which was carried out under the Act of 1893, most of Josefov ceased to exist. Only a few buildings remained: the Jewish Town Hall, the Old Jewish Cemetery and several synagogues.

Every time I go through the publications describing this history of Prague, which is now unknown to many people, I realize how valuable piece of genius loci was lost by demolishing the Jewish Quarter. This makes it all the more important for us to care for the existing urban and architectural treasures, for which Prague is famous throughout the world.

Ing. Vladislava Hujová

starosta/Mayor

Městská část Praha 3/Municipal District of Prague 3
Havlíčkovo náměstí 9, Praha 3/Prague 3
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 222 116 276
e-mail: hujova.vladislava@praha3.cz

www.praha3.cz

Dějiny této části Prahy jsou v minulých stoletích především dějinami vinic a zemědělských usedlostí. Doklady o místním vinařství jsou dohledatelné už z dob před dekretem Karla IV. z roku 1358, kterým dal obyvatelům „hor viničných" zvláštní práva a ukládal jim zároveň povinnost věnovat se na těchto předměstích vinařství.

Expanze Prahy z její středověké ulity nastala již před polovinou devatenáctého století a zesílila zvláště po prohlášení Prahy otevřeným městem po polovině šedesátých let. Hradby sice pražská obec vykoupila a začala bořit až roku 1874, ale následný stavební rozvoj byl o to dynamičtější. Přestože na Vinohradech a Žižkově nechyběly průmyslové a především řemeslné výrobní prostory, původní vinične a zemědělské pozemky postupně pohltila především bytová zástavba. Obzvlášť Žižkov sloužil v té době jako „dělnická ubytovna" Karlína a Libně.

Urbanistická koncepce Žižkova na rozdíl od pravoúhlého schématu dnešních Vinohrad a Karlína je založena jako síť protínajících se trojúhelníků, které jsou tvořeny ulicemi ve velmi svažitém terénu. Pitoresknost výsledného obrazu dotváří velké množství pavlačových domů. Vstoupíme-li dovnitř domů, překvapí nás svět řemesla konce 19. století: leptané sklo, litinové zábradlí, dřevěné detaily oken, dlažby a obklady. Městský prostor je doplněn zajímavými průchody, případně schodišti, dotvářejícími intimní ráz místa. Zástavba Žižkova má podobu krystalické struktury. Zároveň je neustále přítomna vazba s historickou částí Prahy, například dálkovými průhledy na Svatovítskou katedrálu.

Na území městské části Praha 3 se nachází značné množství historických a kulturních památek. Jedná se jak o sakrální stavby (kostel Nejsvětějšího Srdce Páně je v celoevropském kontextu pokládán za jednu z nejzajímavějších sakrálních staveb 20. století a v současné době je připravován jeho zápis na seznam UNESCO), tak i o stavby civilní zejména ze třicátých let 20. století, jako je Národní památník na Vítkově, Nákladové nádraží Žižkov či administrativní budova Všeobecného penzijního ústavu.

Vedle množství těchto již obecně známých památek je na území Prahy 3 i mnoho památek relativně opomíjených, které si ovšem též zaslouží pozornost. Příkladem jsou například Olšanské hřbitovy, Nový židovský hřbitov na Žižkově a Vojenský hřbitov, které mají obzvláště bohatou a hodnotnou sochařskou výzdobu.

The history of this part of Prague over the past centuries is a history of vineyards and farmsteads. Documents on the local viniculture can be found even before Charles IV's decree from 1358, in which he gave residents of the "vineyard hills" special rights, but also commanded them to pursue viniculture in these suburbs.

Expansion of Prague from its mediaeval shell started before the mid-19th century and intensified after the declaration of Prague as an open city in the mid 1860s. The Prague municipality purchased the city walls and started demolishing them as late as 1874, but the following development became all the more dynamic. Although Vinohrady and Žižkov did not lack industrial and handicraft manufacturing areas, the original vineyards and the farmlands were gradually consumed by housing development. Žižkov in particular served as the "labourers' quarters" to Karlín and Libeň.

As a contrast to the angular concept of today's Vinohrady and Karlín, the urban concept of Žižkov is conceived as a network of intersecting triangles created by the streets in a highly sloping terrain. The picturesque nature of the resulting image is finished by a large number of balcony houses. If we enter the house, we will be surprised by the world of late-19th century craft: etched glass, cast-iron handrails, wooden details of windows, the floor and wall tiles. The municipal space is supplemented with interesting passageways and staircases that complete the intimate style of the area. The Žižkov housing has the shape of a crystalline structure. At the same time, the link to the historical part of Prague is constantly present, for example by long-distance views of St. Vitus Cathedral.

The municipal district of Prague 3 possesses a large number of historical and cultural monuments. The monuments include sacral buildings (the Church of the Most Sacred Heart of Our Lord is considered one of Europe's most interesting sacral buildings of the 20th century and presently its inclusion in the UNESCO list is under preparation) as well as secular buildings especially from the 1930s, such as the National Monument at Vítkov, the Žižkov Goods Station or the administrative building of the General Retirement Pension Institute.

Besides these generally known monuments, the territory of Prague 3 also has many relatively ignored monuments that also deserve our attention, such as the Olšany Cemetery, the New Jewish Cemetery in Žižkov and the Military Cemetery, which are interesting with their rich and valuable sculptural decoration.

Architektura Prahy 3

Městskou část Praha 3 si většina návštěvníků i rezidentů spojuje hlavně s významným nehmotným kulturním dědictvím. Především s lidovou a bohémskou atmosférou dělnického Žižkova přelomu 19. a 20. století, reprezentovanou například osobností Jaroslava Haška.

Architekturu Prahy 3 tvoří především kompaktní bloky činžovních domů v historizujících stylech, které jsou cenné nejen svou typickou a mimořádně zachovanou urbanistickou strukturou, ale také množstvím řemeslných uměleckých detailů a prvků v exteriéru i interiéru jednotlivých domů. Proto je podstatná část území Prahy 3 součástí městské památkové zóny Vinohrady, Žižkov, Vršovice.
Praha 3 se ale může pochlubit také rozsáhlou a pestrou sbírkou solitérních historických památek, které jsou nejen krásné, cenné a unikátní, ale hlavně jako celá městská část mají zcela neopakovatelného genia loci.

Památkou, která na tomto dlouhém pomyslném seznamu stojí na prvním místě, je kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na Královských Vinohradech, stojící na náměstí Jiřího z Poděbrad. Kostel byl v roce 2010 vyhlášen národní kulturní památkou a aspiruje na zápis do prestižního seznamu světového dědictví UNESCO. Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně je mimořádným dílem slovinského architekta Josipa Plečnika. Tento projekt vznikal postupně v několika variantách v letech 1922–1927 a jeho výstavba proběhla mezi lety 1928–1932 na závěr jeho pobytu v Praze, během něhož realizoval také velkorysou přestavbu Pražského hradu ve službách prvního československého prezidenta T. G. Masaryka a zároveň zastával pozici profesora architektury na Uměleckoprůmyslové škole.

Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně, který celou dobu vznikal spolu s přestavbou Pražského hradu, představuje ztělesnění architektova úsilí o zachování křesťanských tradic a ideálů, na nichž stojí evropská kultura. Plečnik uvažoval, jak nový kostel přizpůsobit kolektivnímu cítění moderního člověka a jak vytvořit impuls pro duchovní obrodu katolické církve. Protože mu soudobá architektura neposkytovala jasnou direktivu, nalezl řešení v návratu k tradičním formám historické architektury. Zacházel s nimi sice osobitým tvůrčím způsobem, s hlubokým prožitkem a pochopením, přesto však svobodně a bez ohledu na zažité konvence. I když kostel chápal jako místo intimního sblížení s bohem, kde si člověk přeje zažít pocit dokonalé jistoty, nebál se experimentovat s neobvyklými materiálovými kombinacemi či expresivními detaily. Jeho vinohradský chrám se ovšem vyznačuje především dokonalou harmonií proporcí, mimořádnou úrovní stavebního a řemeslného provedení a propracovaným ideovým programem.

Další významnou památkou na území městské části Praha 3 je Nákladové nádraží Žižkov, které bylo v době svého vzniku chloubou prvorepublikových Československých státních drah. Dnes se jedná o největší a nejlépe zachovanou industriální památku na území hlavního města Prahy.
Budovy nádraží v roce 1930 společně vyprojektovali Dr. Ing. Karel Caivas a Ing. arch. Vladimír Weiss. Samotná výstavba skladišť, ramp a později i správní budovy probíhala v letech 1931–1934, do provozu bylo nádraží uvedeno v roce 1936. Svému účelu sloužilo až do roku 2002, kdy byl jeho provoz definitivně ukončen. I přes minimální údržbu zůstaly jednotlivé objekty zachovány v dobrém technickém stavu a s množstvím autentických detailů. I proto byly nádražní budovy zapsány v roce 2013 na seznam národních kulturních památek. Rozloha celého areálu nádraží je asi 33 hektarů. Soubor objektů se skládá z administrativní budovy a dvou kolmo připojených budov skladišť. Budovy tak společně tvoří jeden celek ve tvaru U, který je vzájemně propojen systémem ocelových konstrukcí lávek a výtahů sloužících k přesunu materiálu. Žižkovské nákladové nádraží představuje velmi sofistikovanou funkcionalistickou průmyslovou stavbu, která

1 | 2 | 3

1 – Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad, Praha, Josip Plečnik, 1928–1932./The Church of the Most Sacred Heart of Our Lord in Jiřího z Poděbrad Square, Prague, Josip Plečnik, 1928–1932.

2 – Betlémská kaple v Prokopově ulici, Praha, Emil Králíček, 1912–1914./The Bethlehem Chapel in Prokopova Street, Prague, Emil Králíček, between 1912 and 1914.

3 – Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad, interiér, Praha, Josip Plečnik./The Church of the Most Sacred Heart of Our Lord in Jiřího z Poděbrad Square, interior, Prague, Josip Plečnik.

byla ve své době provozně nejmodernějším nádražím v Evropě. Promyšlená organizace provozu umožňovala skloubit funkci překladiště státních drah a soukromých skladišť s oddělenými trasami manipulace zboží. Novinkou byly mimo jiné také patrové objekty skladišť propojené výtahy s propojujícími tunely

v suterénu. Unikátní bylo i použití etážových skladišť po obou stranách kolejiště.
Betlémská kaple nacházející se v Prokopově ulici ve dvoře domovního bloku je příkladem památky s velmi silným geniem loci. Jedná se o kubistickou stavbu postavenou v letech 1912–1914, která byla zbudována k 500. výročí upálení mistra Jana Husa. Autorem projektu je s největší pravděpodobností architekt Emil Králíček, který již dříve navrhl například dům Diamant na nároží Spálené ulice. Uplatněním kubistického tvarosloví v sakrální stavbě představuje žižkovská Betlémská kaple v celosvětovém kontextu jedinečný stavitelský počin. Kubistického ducha stavby vhodně zdůraznila a podpořila malba v interiéru kaple, provedená studenty Vysoké školy uměleckoprůmyslové z ateliéru profesora Pavla Nováka v roce 1992.
Po válce kapli hrozila demolice, která měla být provedena v rámci asanace a přestavby Žižkova. Díky úsilí tehdejšího faráře Františka Potměšila se ale podařilo přesvědčit rozhodující činitele o historické a umělecké hodnotě stavby a roku 1975 byla prohlášena kulturní památkou.

1 | | |
| 2 |

1 – Nákladové nádraží Žižkov, Praha, Karel Caivas, Vladimír Weiss, 1931–1934./The Žižkov Goods Station, Prague, Karel Caivas, Vladimír Weiss, between 1931 and 1934.
2 – Betlémská kaple v Prokopově ulici, interiér, Praha, Emil Králíček, 1912–1914./The Bethlehem Chapel in Prokopova Street, interior, Prague, Emil Králíček, between 1912 and 1914.

Prague 3 Architecture

Most visitors to Prague 3 as well as its residents connect the town district especially with a significant intangible cultural heritage, which represents particularly the folk bohemian atmosphere of working-class Žižkov from the turn of the 19th and 20th century symbolized for example by Jaroslav Hašek.

Most of Prague 3 architecture consists of compact residential blocks in historicist styles, which are valuable not only for their typical and exceptionally preserved urban structure, but also for a large number of valuable handicraft and artistic details and elements in the exteriors and interiors of the individual houses. Consequently, a large part of Prague 3 forms a component of the Vinohrady, Žižkov and Vršovice municipal preserve.

Prague 3, however, also boasts of a large and rich collection of solitary historical monuments, which are not only beautiful, rare and unique, but they also possess unrivalled genius loci as a complete municipal area.

A monument occupying the top position in this imaginary list is the Church of the Most Sacred Heart of Our Lord in Královské Vinohrady located in Jiřího z Poděbrad Square. In 2010, this church was declared a national cultural monument and aspires to inclusion in the prestigious UNESCO World Heritage List. The Church of the Most Sacred Heart of Our Lord is an outstanding work by the Slovenian architect Josip Plečnik, the project of which emerged gradually in several versions between the years 1922 and 1927 and the construction proceeded between the years 1928 and 1932. The Church of the Most Sacred Heart of Our Lord is an outstanding work by the Slovenian architect Jože Plečnik (1872–1957), which originated at the end of his stay in Prague, where he executed grand rebuilding of the Prague Castle in the service of the first Czechoslovak president T. G. Masaryk and at the same time held the position of a professor of architecture at the Academy of Arts, Architecture and Design. The Church of the Most Sacred Heart of Our Lord, which was constructed alongside rebuilding of the Prague Castle, represents an embodiment of the author's effort to maintain the Christian traditions and ideals on which European culture was based. Plečnik pondered how to adapt the new church to the collective sentiment of the modern person and how to create an impulse for spiritual renewal of the Catholic Church. As the contemporary architecture provided him with no clear directive, he found a solution in return to traditional forms of historical architecture. However, he treated them with a distinctive creative manner, with a deep enjoyment and understanding, but freely and with no regard for the deep-rooted conventions. Although he considered the church a space for intimate approximation to God where man desired to experience the feeling of absolute security, he had no fear of experimenting with unusual material combinations or expressive details. His Vinohrady church excels in perfect harmony of proportions, an extraordinary level of structural and handcrafted quality and an elaborated conceptual programme.

Another important monument on the territory of Prague 3 is the Žižkov Goods Station, which was a pride of the First Republic Czechoslovak State Railway at the time of its emergence. Today, it is the largest and best preserved industrial monument on the territory of Prague. The railway buildings were jointly designed by Dr. Ing. Karel Caivas and Ing. arch. Vladimír Weiss in 1930. The actual construction of the store houses, ramps and later the administration building proceeded between 1931 and 1934 and the railway station was opened for operation in 1936. It served its purpose until 2002 when its operation was finally wound down. Despite minimal care, the individual buildings have survived in a good technical condition and with a large number of authentic details. Consequently, the railway buildings were registered in the national list of cultural monuments in 2013.

The total area of the railway compound is ca 33 hectares. The set of the objects incorporates an administration building and two store houses attached to it at a right angle. The building thus forms a single U-shaped complex, which is interconnected by a system of steel bridges and elevators for transport of the material. The Žižkov Goods Station is a very sophisticated functionalist industrial building, which represented the most advanced railway station in Europe at the time of its operation. The well-designed management of the operation allowed combination of the state railway loading station and private store houses with separated goods handling routes. One of the innovations included a concept of multi-storey store houses connected by elevators and communication tunnels in the basement. The multi-storey store houses arranged along both sides of the station yard were also unique.

The Bethlehem Chapel located in Prokopova Street in the yard of a block of buildings is an example of a monument with very strong genius loci. It is a cubist building constructed between 1912 and 1914 to commemorate the 500th anniversary of the burning of John Huss. The most likely author of the project was the architect Emil Králíček, who had previously designed the Diamant building on the corner of Spálená Street. With application of cubist morphology in a sacral building, the Žižkov Bethlehem Chapel represents a unique building concept worldwide. The cubist spirit of the building was suitably accentuated and supported by an interior painting of the chapel done by students of the Academy of Arts, Architecture and Design from Professor Pavel Novák's studio in 1992.

After the war, the existence of the chapel was threatened within redevelopment and rebuilding of Žižkov. However, the effort of the priest František Potměšil made the officials understand the historical and artistic value of the chapel, which was then declared a cultural monument in 1975.

| 1 |
| | 2

1 – Nový židovský hřbitov na Žižkově, Praha./The New Jewish Cemetery in Žižkov, Prague.
2 – Národní památník na Vítkově, Praha./The National Monument at Vítkov, Prague.

Ing. Marie Kousalíková

Starostka/Mayor

Městská část Praha 6/City district of Prague 6
Čs. armády 23, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 220 189 157

www.praha6.cz

Městská část Praha 6 připravila malou expozici zastoupenou rodinnými vilami postavenými v rozmezí posledních cca 150 let. Na vývoji formy rodinného bydlení mají dokumentovat rozvoj naší čtvrti. Vždyť právě Praha 6 má polovinu staveb tohoto charakteru a zejména pás vil Baba – – Hanspaulka – Ořechovka – Střešovice představuje charakterem prostředí to nejcennější z našeho území.

The Municipal District of Prague 6 has prepared for you a small display of residential villas built over the past 150 years. By mapping the evolution of the concept of family-type housing they aim to document the development of our city district. More than half of the structures in Prague 6 are of this type, namely along the Baba – Hanspaulka – – Ořechovka – Střešovice belt, and the character of their environment belongs among the most valuable heritage on our territory.

6 vil Prahy 6
6 Villas of Prague 6

S oblibou říkáme, že Městská část Praha 6 je šesté největší město naší republiky. Vývoj zástavby této městské části i přes bohatou historii neprobíhal kontinuálně, tato městská část vznikla uměle po vytvoření Velké Prahy v roce 1920 a to spojením dvou královských měst Bubenče a Břevnova a řady dalších osad zakládaných v průběhu celého tisíciletí. Území 40 km² s více jak 100.000 obyvateli dnes vedle zmíněných královských měst zahrnuje katastry Vokovic, Veleslavína, Střešovic, Liboce a Ruzyně a dále i části Sedlce a Hradčan. Jak toto složité a zástavbou nejednotné území a jeho vývoj jednoduše představit?

Pro výstavu Architecture Week Praha 2014 byla zvolena forma prezentace městské části prostřednictvím pro území Prahy 6 tak typické zástavby – rodinné vily. Vždyť tento typologický druh reprezentuje mimochodem téměř polovinu obytné zástavby na území naší čtvrti a tudíž ho lze považovat za důstojného reprezentanta zástavby. Na vývoji rodinné vily, a to nejen na dispozičním a konstrukčním vývoji, ale i na vývoji názorů na ideové a umělecké řešení, chceme prezentovat bouřlivý vývoj zástavby Prahy 6 v posledních 150 letech. A jak již název expozice „Šest vil Prahy 6" napovídá, pro prezentaci bylo vybráno šest vil rodinné zástavby z šesti různých míst Prahy 6, reprezentujících vždy ve své době určité výjimečné řešení (výtvarné, konstrukční i dispoziční), které reaguje na problematiku své doby.

A tak vedle vily Eduarda Schuberta von Soldem z Liboce z let 1871–1872, která ještě vychází z novorenesančních tradic a hlásá návrat k ideálu italské venkovské vily, je vlastní vila Františka Bílka na Hradčanech, postavená v letech 1910–1912, již reakcí na pokročilejší technologie ve výstavbě začátku 20. století, i když zvolenou výtvarnou formou ještě evokuje egyptskou architekturu. Dvacátá léta, přesněji rok 1923–1924, jsou reprezentována vlastní vilou Jaroslava Vondráka na Ořechovce, důstojným představitelem tzv. národního slohu, podpořeného kombinací režných materiálů. Konec třicátých let reprezentuje vila Karla Babky a Lídy Babkové – Baarové na Hanspaulce postavená v letech 1937–1938 architektem Ladislavem Žákem. Tato vila zastupuje československý meziválečný modernismus – funkcionalismus a je dokladem důsledné harmonie vztahu konstrukce, dispozice a estetiky exteriéru i interiéru stavby. Období po

2. světové válce reprezentuje Dvojvila na Babě od architekta Jana Bočana, projektována v roce 1977 a kolaudovaná až o téměř 10 let později. Vycházeje z pevných základů českého modernismu oceňované meziválečné éry,

1 – Osada Baba, Praha./Settlement Baba, Prague.
2 – Vila Eduarda Schuberta von Soldem z Liboce, Praha, 1871-1872./The villa of Eduard Schubert von Soldem in Liboc, Prague, 1871-1872.
3 – Vlastní vila Jaroslava Vondráka na Ořechovce, Praha, 1923-1924./The own villa of Jaroslav Vondrák at Ořechovka, Prague, 1923-1924.
4 – Vlastní vila Františka Bílka na Hradčanech, Praha, 1910-1912./The own villa of František Bílek at Hradčany, Prague, 1910-1912.

představuje kvalitní soudobé řešení, oceněné i na výstavě Bienále architektury v Sao Paulu v roce 1991. Soudobou tvorbu pak reprezentují Dvě vily v Bubenči v Českomalínské ulici od architektů Jaroslava Šafra a Oldřicha Hájka z let 2011–2013. Dlouhý vývoj reprezentovaný na těchto šesti vzorcích vilové zástavby v přeneseném slova smyslu ukazuje i vývoj zástavby celé naší čtvrti.

We often like to call the Municipal District of Prague 6 the sixth largest city in our country. Despite its rich history, however, the development of the built-up area was not continuous, and the municipal district was founded rather artificially as a result of the establishment of Greater Prague in 1920, namely by merging two royal towns of Bubeneč and Břevnov with a number of other settlements that had been founded in the course of the millennium.
Today, in addition to the already mentioned royal towns, the area covering 40 square kilometres with more than 100,000 inhabitants also includes the cadastral territories of Vokovice, Veleslavín, Střešovice, Liboc, and Ruzyně along with parts of Sedlec and Hradčany. How to present this complex territory with its inconsistent built-up areas and development in a simple and comprehensible manner?

The form of presentation of the municipal district chosen for the 2014 Architecture WeekPrague took advantage of an architectural element that is quite typical for the territory of Prague 6 – i.e. the family villa. Since this typological kind represents almost half of the residential development on the territory of our district, it may be rightfully considered a worthy representative of its overall built-up area. On the development of the family villa, not only as regards the advancement of its layout and structural design but also as regards the evolution of the concepts involving its ideological and artistic design, we want to present the boisterous development of the built-up territory in Prague 6 over the past 150 years. As the name of the exposition implies, i.e. "Six Villas of Prague 6", six villas from six different residential areas in Prague 6 have been selected because they represent a certain concept, which was unique in its time, whether in terms of the artistic, structural or layout design reflecting the contemporary trends.

Thus, while the villa of Eduard Schubert von Soldem in Liboc built between the years 1871 and 1872 is inspired by the Neo-Renaissance traditions and propagates the return to the ideal of the Italian rural villa, the own villa of František Bílek at Hradčany constructed between the years 1910 and 1912 is clearly a reaction to the more advanced technologies in construction in the early 20th century, although its artistic form still evokes Egyptian architecture. The 1920s, more precisely the years 1923 and 1924, are represented by the own villa of Jaroslav Vondrák at Ořechovka, which is a stately representative of the so-called national style supported by a combination of crude materials. The late 1930s are represented by the villa of Karel Babka and Lída Babková – Baarová at Hanspaulka erected between 1937–1938 by architect Ladislav Žák. This villa is a representative of Czechoslovak interwar Modernism-Functionalism and it evidences the consistent harmony of the relationship governing the structure, layout and aesthetics of the building exteriors and interiors. The period after WWII is represented by the semi-detached villa at Baba designed by architect Jan Bočan in 1977 and finally approved 10 years later. Grounded on the firm foundations of Czech Modernism of the acclaimed interwar period, it represents a high quality contemporary design recognized at the architecture biennale in Sao Paulo in 1991. Present-day architecture is represented by two villas in Bubeneč in Českomalínská Street designed by architects Jaroslav Šafr and Oldřich Hájek and built between the years 2011 and 2013. Figuratively, the long period of development shown on these six examples of residential villa style development presents the development of built-up areas in our entire district.

1 | | |
2 | | |

1 – Vila Karla Babky a Lídy Babkové - Baarové na Hanspaulce, Praha, Ladislav Žák, 1937-1938./The villa of Karel Babka and Lída Babková - Baarová at Hanspaulka, Prague, Ladislav Žák, 1937-1938.
2 – Dvojvila na Babě, Praha, Jan Bočan, 1977./The semi-detached villa at Baba, Prague, Jan Bočan, 1977.

PRAHA 7

Marek Ječmének

Starosta/Mayor

Městská část Praha 7/Municipal District of Prague 7
Nábřeží Kpt. Jaroše 1000, Praha 7/Prague 7
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 220 141 111
e-mail: podatelna@p7.mepnet.cz

www.praha7.cz

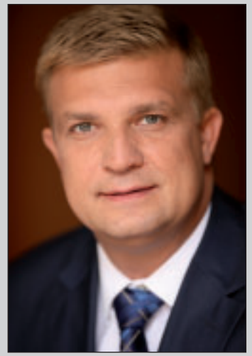

Uspěchaná doba nás neúprosně žene dopředu, a tak se nám mnohdy nedostává času zastavit se a obdivovat krásy míst, kterými denně procházíme. Proměny okolního světa se přitom, zejména za poslední léta, stále zrychlují a staré ustupuje novému s takovou intenzitou a razancí, až to častokrát ani nestačíme zaznamenat. Výjimkou v tomto směru není ani Praha 7. Právě naopak. Za 130 let své pestré historie si sedmá městská část prošla mnoha proměnami, které utvářely její jedinečný charakter.

V listopadu roku 1884 byl schválen zemský zákon, na základě kterého byly spojené obce Holešovice-Bubny připojeny k hlavnímu městu Praze. Původní zemědělské a rybářské osady, které v té době již zvolna získávaly podobu živého předměstí, se tak staly sedmou částí české metropole. O tom, jak výrazným a rychlým rozvojem v té době nejmladší část Prahy procházela, svědčí již to, že zatímco v polovině 19. století měly Holešovice-Bubny něco kolem 1.200 obyvatel, na počátku 20. století zde žilo již 40.000 občanů. Praha 7 očekávala léta bohaté výstavby, rozsáhlého průmyslového rozvoje i rozkvětu kultury, sportu a vzdělávání. Ačkoli ne všechny proměny, především v období minulého režimu, byly pozitivní a přínosné, dokázala si Praha 7 v průběhu let zachovat osobitost a přirozeně skloubit svou tradiční a moderní tvář. Díky tomu je dnes skutečně zajímavou a pestrou městskou částí, kde se snoubí ceněné stavby předních architektů s původní průmyslovou zástavbou, kulturní centra a velké sportovní stánky s rozsáhlými městskými parky a rušná místa bující životem s poklidnými, malebnými zákoutími. Zároveň je Praha 7 doslova učebnicí moderních architektonických slohů. Můžeme zde obdivovat zdobné historizující stavby konce 19. století a secesní činžovní domy ze začátku století dvacátého či naopak poměrně strohé puristické, konstruktivistické nebo funkcionalistické domy a administrativní budovy.

Městská část Praha 7 je zkrátka místem, kde se rozhodně stojí za to zastavit.

The hurried times are inexorably driving us forward and we are often too busy to stop and admire the beauty of places we pass every day. Yet, the changes of the surrounding world are getting increasingly faster, especially in recent years, and the old gives way to new with such an intensity and vigor, that we often cannot even notice it. Prague 7 is not an exception in this regard. Quite the contrary. Over 130 years of its rich history, the seventh municipal district has undergone many transformations that have shaped its unique character.

In November 1884, the provincial law was approved, pursuant to which the associated municipalities Holešovice-Bubny were connected to the capital city of Prague. The original agricultural and fishing villages, which were already slowly gaining an image of a busy suburb at that time, became the seventh district of the Czech capital. The substantial and rapid development of the youngest part of the city at that time is demonstrated by the fact, that while in the middle of the 19th century Holešovice-Bubny had around 1,200 inhabitants, in the early 20th century there were already 40,000 people living here. Prague 7 was awaiting the years of big constructions, rich industrial development and flourishing of culture, sport and education. Although not all the changes, especially during the former regime, were positive and beneficial, Prague 7 was able to maintain its individuality and to naturally combine its traditional and modern face over the years. As a result, it is really an interesting and diverse part of the city today, where one can find the combinations of valuable constructions of leading architects with original industrial buildings, cultural centers and big sporting facilities with large urban parks, and busy centers full of life with tranquil, picturesque, secluded places. At the same time, Prague 7 is literally a textbook of modern architectural styles. We can admire the ornate historical buildings from the late 19th century and Art Nouveau apartment buildings from the early twentieth century, in contrast to rather austere purist, constructivist and functionalist houses and administrative buildings.

The Municipal District of Prague 7 is simply a place definitely worth to come by.

1 | |

1 – Malá dvorana Veletržního paláce, Praha/Small Hall of Veletržní Palace, Prague

Ing. Jiří Lajtoch

primátor/Mayor

Statutární město Přerov/Statutory City of Přerov
Nám. T. G. Masaryka 2, Přerov
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 581 268 111
e-mail: primator@prerov.eu
www.prerov.eu

Město Přerov se mezinárodního festivalu architektury účastní potřetí. Poprvé jsme prezentovali nový Tyršův most, který v daném roce 2012 překlenul řeku Bečvu. V loňském roce jsme návštěvníkům představili architekturu města. A letos přinášíme „ikony architektury" – čili významné osobnosti, které prostřednictvím svých návrhů ovlivnily tvář našeho města...

V červnu letošního roku jsem posílal blahopřání k pětaosmdesátým narozeninám architektce Aleně Šrámkové, autorce řady výrazných staveb ve stylu postmoderny, která je označovaná za první dámu české architektury. Právě ona se navždy zapsala do dějin města Přerova díky již zmíněnému Tyršovu mostu, který dnes tvoří jednu z výrazných stavebních dominant města. Konstrukce zaujme nejen svou ladnou křivkou, ale i sochami, které z mostu udělaly jedinečné umělecké dílo. V jednom z rozhovorů se Alena Šrámková zmínila, že navržený most by neměl být jen účelný... tedy sloužící k tomu, aby se chodci a motoristé přemístili z jednoho břehu Bečvy na druhý, ale že by měl tvořit procházku nad řekou. Ten krásný pojem jsem si zapamatoval a myslím na něj pokaždé, když na most vstoupím – je totiž opravdu příjemným procházkovým místem, kde se lidé mohou zastavit, posedět na lavičkách, na chvíli se cítit jako ve výstavní síni...

Samozřejmě, že architektů, kteří ovlivnili Přerov, je mnohem, mnohem více. V článku, umístěném v tomto katalogu, zmiňujeme například vilu Marie Andrášková a rodinný dům Jana Poláška. Rád bych ale připomněl ještě jednu významnou stavbu, která patří ke klenotům Přerova – je jí vila Jindřicha Lančíka, stojící v blízkosti městského parku Michalov. Chci-li připomenout historii této nemovitosti, musím zabrouzdat do předválečného období, konkrétně do roku 1936, kdy se v Přerově konala úspěšná Středomoravská výstava, která mimo jiné přinesla zájem o moderní architekturu. U této příležitosti přerovský architekt a stavitel Alois Pilc nadchl Přerovany svou vizí „vlídné osady bílých, rovných staveb". Ve stejném roce pak navrhl dům pro rodinu právníka Jindřicha Lančíka. Na parcelu umístil dva kvádry o různých výškách, které se jakoby protínají – a do průniku budov postavil hlavní prostor třípodlažní stavby. Architekt použil řady pásových oken, otevřel pokoje terasám a vyložil část objemu na piloty – a v této podobě dům už před válkou uchvacoval lidi, kteří kolem vilky chodili na nedělní promenádu do městského parku... Vila sloužila rodině až do roku 1959, pak ji její majitelé museli opustit – násilné vystěhování patří ke smutné kapitole poválečné historie. Dnes nemovitost z třicátých let slouží malým výtvarníkům, kteří navštěvují zdejší Základní uměleckou školu. Na místě je ale poznamenat, že kvůli postupným necitlivým úpravám ztratila vila hodně ze svého původního lesku. I tak se ale právě tato budova zapsala do historie města a v knize Slavné vily Olomouckého kraje má své čestné místo...

City of Přerov takes place in International festival of architecture for the third time. For the first time we presented new Tyrs Bridge which was constructed in 2012 across the river Betchwa. Last year we introduced the architecture of town to the visitors. And this year we are bringing the "Icons" of architecture, i.e. the famous personalities who influenced the "face" of our city thanks to their designs.

In June this year I congratulated on 85th birthday of architect Alena Sramkova, the author of many important venues in postmodernism style, who is denoted as the first lady of the Czech architecture. Now she has been written into the history of the city Prerov due to before mentioned Tyrs Bridge, which today constitutes one of the major landmarks of the city building.

The construction attracts the attention of visitors not only for its graceful curves as well as sculptures which made the bridge a unique work of art. Mrs. Alena Šrámková mentioned in one of her interviews that designed bridge shouldn´t be only useful, i.e. to enable the pedestrians as well as motorists to get from one bank of the river Betchwa to another one, but it should form the walk above the river. This nice concept I remembered and I think about it whenever I enter this bridge – it is in fact nice walking place, where people can stop for a while to sit on benches situated here and they can feel like in an exhibition hall.
Of course, there are more and more architects who influenced our city. In article published in this catalogue we mention the villa of Marie Andraškova and a family house of Jan Polašek. I would like to remind one more important venue that belongs to city gem – this is villa of Jindřich Lančík which is situated close to city park Michalov. If I want to remind the history of this building, I must go back to pre-war period, specifically to year 1936 when successful Central Moravian Exhibition took place in Přerov and aroused interest in modern architecture. On this occasion, architect and builder Alois Pilc excited citizens of Přerov by his vision – "hospitable settlement of equal constructions". Later on the same year he also designed the house for family of lawyer Jindřich Lančík. He placed two blocks of different height which seems to intersect and into the intersection he placed the main compartment of three-storey building. The architect used the rows of strip windows, opened the rooms to terraces and he interpreted the part of volume to pilots and in this form the house attracted passer-by going to park Michalov even before the war. The family used this villa till 1959 then they had to leave it – violent eviction belongs to sad chapter of after war history. Nowadays, the property from 1930s serves to small artists who visit Art School here. But it is necessary to mention that villa lost a lot from its original glamour due to gradual insensitive adaptations.

Nevertheless, this building enrolled in the city´s history and it has its place of honour in the book "The famous villas in Olomouc Region".

Architektonické dědictví a ikony architektury

Na počátku třicátých let se i Přerov řadil mezi města, která byla ovlivněna vlnou funkcionalismu. V roce 1931 tu v ulici Svisle postavil architekt Josef Polášek pro svého bratra Jana dvoupodlažní objekt Kamenictví Polášek – Urban. Strohý kubický objem budovy členil na tři trakty, přičemž ve střední části vybudoval industriálně vyhlížející ocelové schodiště. K východní straně s pásovými okny, rozmístěnými v pravidelném rytmu, umístil kanceláře a hlavní obytné místnosti. Západní fasáda – obrácená do zahrady a k dílnám kamenictví – skrývá menší pokoje a obslužné prostory. Oblíbené nautické motivy rané

funkcionalistické architektury změkčují přísný výraz domu. Jde o balkon se skleněným zábradlím, který jako kapitánský můstek vybíhá před průčelí domu.

Architectural heritage and Icons of architecture

In early 1930s Přerov ranked among the cities which were affected by the wave of functionalism. In 1931 architect Jan Polášek built here in street Svisle two-storey building for "Masonry Polášek – Urban" his brother Jan. An austere cubic dimension of building was dividend into free wings – and in the central one he constructed an industrial-looking staircase. He placed offices and residential zones to the eastern part with the stripe windows which are distributed in regular rhythm. The western facade, situated into the gardens and the stonemansion´s shop – hides the smaller koms and service rooms. The favourite nautical motives of early functionalistic style soften the strict appearance of the house. It concerns the balcony with the railings which protrudes as a bridge in front of the frontal of the house.

Josef Polášek

Jeden z předních představitelů brněnského funkcionalismu, Josef Polášek, se narodil 27. března roku 1899 v Boršově u Kyjova. Vyučil se zedníkem a roku 1916 byl přijat na Státní průmyslovou školu stavitelskou v Brně, kde o pět let později také odmaturoval. Ve stejném roce začal studovat na Uměleckoprůmyslové škole v Praze ve speciální škole architektury. Zúčastnil se školní exkurze do Holandska, která významně ovlivnila jeho další směřování.
Velkým tématem Poláškovy tvorby byla problematika minimálního bydlení. V odborných časopisech kritizoval rozpor mezi luxusním bydlením vyšších vrstev a nouzovým bydlením v dělnických koloniích. K realizaci jeho vizí mu pomohla novela zákona přijatá v roce 1930 na podporu výstavby domů s lacinými byty.
S touto novelou lze spojit tři Poláškova funkcionalistická sídliště – dvě brněnská (v ulicích Vranovská a Skácelova) a Masarykovu kolonii pro bankovní úředníky v Košicích.
Na základě svých zkušeností z Holandska propagoval typizaci a standardizaci stavebních součástí, díky nimž došlo ke zlevnění celé stavby. V jeho malobytových domech se tedy objevily totožné okenní formáty a typizované jsou i schodišťové stěny a balkony. Přesto kladl důraz na estetičnost fasád, v jejichž minimalismu a plastickém členění lze rozpoznat ideály středoevropského sociálně orientovaného směru Nové věcnosti. Po těchto realizacích se Polášek pustil do projektu vlastní vily v Brně v Barvičově ulici. Následně navrhl dům pro bratra Jana v Přerově – a také několik dalších domů po celé Moravě.

Ve 2. polovině 30. let došlo ke změně jeho postoje k architektuře, upustil od vědecké formy funkcionalismu a přiklonil se spíše k jeho emocionální stránce. Symbolem Poláškových staveb druhé poloviny 30. let bylo časté užití kruhových luxferů – v jeho návrzích se začaly objevovat křivky, jako je tomu například u školy v Křídlovické ulici v Brně nebo u terasy víkendového domu JUDr. Kyjovského v Brně-Bystrci. Vrcholem Poláškovy tvorby konce 30. let byl společný projekt s Otakarem Oplatkou a Heinrichem Blumem – budova První moravské spořitelny v Brně, jejíž administrativní a nájemní dům má konkávně prohnutou celou uliční fasádu a křivky jsou hojně užity i v interiéru budovy. Josef Polášek zemřel 20. prosince roku 1946 v Brně.

V lokalitě u parku Michalov vznikla v roce 1940 luxusní vila přerovské podnikatelky Marie Andrášková. Vila byla postavena podle návrhu architekta Lubomíra Šlapety. Ten zde do strohého funkcionalismu vložil šikmé a organické linie, které obohatily dispoziční řešení.

Josef Polášek

One of the leading representatives of Brno´s functionalism, Josef Polášek was born 27th March 1889 in Boršov near Kyjov. He was apprenticed as a bricklayer and in 1916 he was admitted to State Secondary Technical School of Civil Engineering in Brno which he finished by school leaving examination after five years, the same year he started to study the School of Decorative Arts in Prague, concentrated on architecture. He took part in an excursion to the Netherlands which significantly influenced his next aiming.

The great topic of Polašek´s work was the problem of minimal living. He criticized the contradiction between luxuries way of living of high society and emergency way of living in workers´ colonies. The realization of his visions enabled him amendment to the Act approved in 1930 supporting construction of buildings with cheap flats. Three Polašek´s functionalist housing estates – two in Brno (Vranov Street, Skácel Street) and Masaryk´s Colony for clerks in Košice are connected with this amendment. From his own

2 | 3
1 | 4

1 – Autobusové nádraží, Přerov./Bus station, Přerov, foto/photo: Dominik Bachůrek.
2 – Pohled na zámek z Tyršova mostu, Přerov. /The view on the Mansion House from the Tyrš Bridge, Přerov, foto/photo: Dominik Bachůrek.
3 – Centrum Přerova, Masarykovo náměstí, Přerov. /Centre of City of Přerov, Masaryk Square, Přerov, foto/photo: Dominik Bachůrek.
4 – Tyršův most./Tyrš Bridge, foto/photo: David Paulus.

experience in the Netherlands he promoted standardization of structural components thanks to them the whole construction became cheaper. The identical window proportions and standardized staircase walls and balconies appeared in his small-flat houses. Even though he emphasised aesthetic of facades, where in their minimalism and embossed division the ideals of Central European social style "New factuality" can be recognized. After these realizations he started to design his own villa in Brno, Barvic Street. Afterwards he designed house for his brother Jan in Přerov and also several small houses in Moravia. In the second half of the 30th he changed his attitude to architecture he abandoned scientific form of functionalism and he more supported the emotional side of style. The symbol of Polašek´s constructions in the second half of 30th was an excessive use of circular luxfers – curved lines started to appear in his designs, for example school in Křidlovic Street in Brno or terrace of weekend house of JUDr. Kyjovský in Brno-Bystrc. The masterpiece of his work in late 30th was the collective project with Otakar Oplatka and Heinrich Blum – building of the First Moravian Saving Bank in Brno whose administrative and rental house has concave bent the whole street facade and the curved lines are plentifully used in the interior of building. Josef Polášek died 20th December 1946 in Brno.

The luxurious residence of Přerov businesswoman Marie Andrášková arose in park Michalov in 1940. It was built according to design of architect Lubomír Šlapeta. He implemented here into plain functionalism inclined and organic lines which enriched disposal layout.

Lubomír Šlapeta

Narodil se 9. prosince roku 1908 v Místku (dnes Frýdek-Místek). V desíti letech začal studovat – – společně se svým bratrem dvojčetem – – na místeckém českém reálném gymnáziu. Studia však nedokončili a roku 1923 bratři odešli na Odbornou školu stavitelskou do Brna. Stupňující se zájem o aktuální dění na poli moderní architektury přivedl Lubomíra k pravidelným návštěvám brněnského Klubu architektů, z jehož iniciativy se uskutečnil přednáškový cyklus Za novou architekturu. Po maturitě v roce 1927 nastoupil na doporučení profesora Jaroslava Syřiště k pobočce stavební firmy V. Nekvasila. Tady se seznámil s ing. Alfredem Jurnečkou, který mladému projektantovi nabídl místo ve své ostravské

kanceláři. Absolvoval praxi v Praze, Německu, Paříži a USA. Roku 1936 přesídlil do Olomouce. Lubomír Šlapeta od konce třicátých let rozšířil svůj zájem z problematiky bydlení v rodinném domě také na kulturní stavby, zejména divadla a kulturní domy. Po skončení druhé světové války stál v roce 1946 společně s F. V. Mokrým, J. Zrzavým a dalšími u zrodu katedry výtvarné výchovy na obnovené Univerzitě Palackého v Olomouci, kde pak také přednášel o bytové kultuře. Nedlouho po komunistickém převzetí moci byl roku 1949 nucen univerzitu opustit a hledat práci v nově vznikajících státních projektových organizacích. Tato zaměstnání však byla jen krátkodobá – a většinu času mezi léty 1949-1958 proto působil znovu jako soukromý projektant, i když s obtížemi. Za kritické postoje vůči vládnoucímu režimu byl roku 1958 vyloučen ze Svazu architektů ČSR, čímž mu byla práce samostatného architekta fakticky znemožněna. V následujících letech 1959-66 byl zaměstnán v podniku Údržba státního obchodu v Ostravě a Olomouci. Na podzim roku 1963 navštívil Spolkovou republiku Německo, kde se setkal s Hansem Scharounem. V letech 1966-69 Šlapeta znovu soustavněji pracoval v Scharounově západoberlínském ateliéru, kde se podílel na projektech divadla VW ve Wolfsburgu, Státní knihovny v Západním Berlíně a spolkového velvyslanectví v Brazílii. V průběhu berlínského pobytu začal rovněž připravovat své vrcholné dílo pozdního období – – návrh kostela svatého Mikuláše pro Tichou u Frenštátu pod Radhoštěm.

Po návratu domů pracoval na drobnějších úkolech převážně pro soukromé investory (víkendové a rodinné domy) a většinu tvůrčí energie směřoval k úpravám chrámových interiérů. Lubomír Šlapeta zemřel 11. dubna 1983 v Olomouci.

Město Přerov vyhlásilo po roce 1989 několik architektonických soutěží. Konkrétně na novou

1 – Park Plovárna, Přerov/City park Plovárna, Přerov foto/photo: Dominik Bachůrek.
2 – Vila od architekta Lubomíra Šlapety./Villa made by architect Lubomír Šlapeta, foto/photo: Jan Čep.
3 – Vila od architekta Aloise Pilce./Villa made by architect Alois Pilc, foto/photo: Gabriela Veselá.
4 – Přerovský zámek patří ke klenotům města./Mansion House in Přerov belongs to jewels of the City, foto/photo: Dominik Bachůrek.
5 – Vila od architekta Josefa Poláška./Villa made by architect Josef Polášek, foto/photo: Jan Čep.
6 – Panelové sídliště v Předmostí prošlo regenerací./Block of flats in Předmostí after the regeneration, foto/photo: Dominik Bachůrek.

podobu náměstí TGM, novou radnici a nový Tyršův most. Právě poslední zmiňovaný dosáhl po své realizaci řadu úspěchů a ocenění. Autorem nové podoby Tyršova mostu je architektka Alena Šrámková a autorkou soch je její snacha Ivana Šrámková. Most bodoval v soutěži „Stavba roku 2012", v níž získal čestné ocenění. Dále získal Cenu Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury – – a to za výjimečný počin v oblasti umění. Autorský tým zpracovatelů projektové dokumentace byl slavnostně vyznamenán Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků. Dominantu mostu tvoří bronzová monumentální figura zubra, který se nachází také v městském erbu a je památkou na vládu Pernštejnů. Energickému zvířeti dělá společnost socha ptáka, který má symbolizovat volnost a svobodu. Neméně zajímavé jsou sochy tří stromů z armovaného betonu.

Lubomír Šlapeta

He was born 9th December 1908 in Místek (nowadays Frýdek – Místek). At the age of 10 he started, together with his twin brother, to study local Czech Grammar School. However they didn´t finish their studies and in 1923 both brothers left for Secondary Technical School of Construction. Escalating interest in current events in the field of modern architecture led Lubomír to regular visits of Architect Club in Brno on whose initiative was realised lecture series "For new architecture". After passing school – leaving examination in 1927 he started to work in a construction company of V. Nekvasil after recommendation of professor Jaroslav Syřiště. He met here an engineer Alfred Jurnečka who offered a place in his office in Ostrava to young designer. He graduated practice in Prague, Germany, Paris and the USA. In 1936 he moved to Olomouc.

In late 30th Lubomír Šlapeta broaden his interest from issue of living in a family house also into cultural constructions, especially theatres and cultural houses. After WWII in 1946 he initiated together with F.V. Mokry, Jan Zrzavy and others the foundation of Department of Fine Arts in Palacky University, Olomouc, where he gave lectures about housing culture. Not long after communist takeover in 1949 he was forced to leave the university and he had to look for a job in emerging state project organizations. However these jobs were only short-term and most of the time between 1949-1958 he works again as a private designer, even though it was complicated. In 1915 he was expelled from the Union of Architects CSR for his critical attitude to ruling regime and by this fact he couldn´t work as a private designer. In following years 1959-1966 he visited Germany where he met Hans Scharoun. In 1966-69 Šlapeta worked in Scharoun´s westberlin atelier, where he participated in projects of theatre VW in Wolfsburg, State Library in West Berlin and the Embassy of Germany in Brazil. During his stay in Berlin he started to prepare his masterpiece of late period – design of St. Nicolas Church in Tichá near Frenštát pod Radhoštěm.

After returning home, he works on smaller projects mostly for private investors (weekend and family houses) and nearly most of his creative energy he devoted to cathedral interior modifications. Lubomír Šlapeta died 11th April 1983 in Olomouc.

In 1989 city Přerov announced several architectonic competitions. Namely competition for the new look of the TGM square, new town hall and new Tyrš bridge. Just the last mentioned achieved many success and awards after its realization. The author of the new appearance of the bridge is an architect Alena Šrámková and the author of the sculptures is her daughter-in-law Ivana Šrámková. Bridge succeeded in competition "Construction of year 2012" where it gained certificate of merit. Then it won "Prize of Olomouc Region" for its contribution in the field of culture – and especially for its extraordinary act in art. The team of authors of design documentation was honourably awarded by the Czech Chamber of authorized engineers and technicians. Dominant feature of the bridge is monumental bronze figure of bison which is also in the city chat of arms and is the memory for the Pernstejn reign. Energetic animal is accompanied by the statue of bird that should represent latitude and freedom. Not less interesting are free statues of trees made of reinforced concrete.

Alena Šrámková

Alena Šrámková se narodila 20. června 1929 v Praze. Mládí strávila na Slovensku. Vystudovala Slovenskou vysokou školu technickou v Bratislavě (obor architektura a pozemní stavitelství) a AVU v Praze (mistrovská škola architektury).
Nejprve pracovala v Chemoprojektu, pak se svým manželem Janem Šrámkem, později spolupracovala s dalšími architekty (například

s Ladislavem Lábusem). Od roku 2005 má vlastní studio Šrámková architekti, s.r.o.
Je profesorkou na ČVUT, zároveň působí jako členka umělecké rady AVU v Praze.

Zvítězila v řadě architektonických soutěží. V roce 1994 obdržela cenu Osobnost české architektury, v roce 2007 Poctu České komory architektů, v roce 2008 Medaili Za zásluhy. V roce 2010 obdržela cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury.

Alena Šrámková

Alena Šrámková was born 20th June 1929 in Prague. She spent her youth in Slovakia. She studied Slovak technical university in Bratislava (architecture and building) and AVU in Prague. First she worked in Chemoprojekt, later she, together with her husband Jan Šrámek, cooperated with other architects (i.e. Ladislav Lábus). Since 2005 she has had her own studio Šrámková architects, l.t.d. She is a professor in ČVUT and at the same time she works as a member of art council of AVU in Prague.

She won many architectural competitions. In 1994 the architect was awarded by the prize "Personality of Czech architecture", in 2007 she was honoured by the Czech Chamber of architects, in 2008 she received Medal of Merit. In 2010 she got prize of Ministry of Culture for her contribution in the field of architecture.

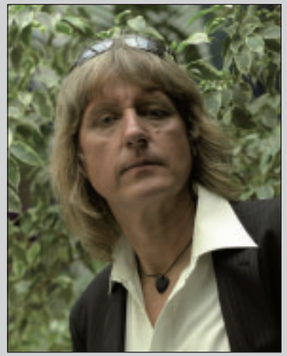

Ing. Jiří Fišer

starosta/Mayor

Městský úřad Tábor/The Town of Tábor
Žižkovo náměstí 2, Tábor
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 381 486 130
e-mail: jiri.fiser@mutabor.cz

www.taborcz.eu

Tábor/František Bílek (1872–1941)
Město jeho inspirace/Mistr secesního symbolu

Sochař, grafik, malíř, řezbář, keramik, ilustrátor, ale také designér, projektant a spisovatel František Bílek se narodil i zemřel v Chýnově u Tábora. Syn tamního koláře a povozníka, táborský gymnazista, student pražské výtvarné akademie, absolvent uměleckoprůmyslové školy, v letech 1890–92 pařížský stipendista u prof. Injalberta a dlouholetý Pražan zůstal vždy především ryzím Jihočechem. V jeho charakteru se snoubila až mystická úcta k přírodě i touha po mravnosti a duchovnosti, spojená s obdivem k tradici Jana Husa, Jana Žižky, Tomáše ze Štítného nebo J. A. Komenského. Jeho prosté venkovské křesťanství se i v tvorbě brzy odchýlilo od dobových katolických dogmat, jeho hledání vlivu Bible, proroků a Ježíše na zápas lidstva o vyšší existenci bylo poctivé i provokativní naráz. Jako mimořádný talent se od sochařských miniatur propracoval k monumentálním pomníkům, od ligránských dřevorytů

k masivním knižním vazbám, od návrhů nábytku pro pokoje svých dětí k projektům chrámů. Jeho základním materiálem se navždy stalo dřevo, ale v souhrnu velmi početného díla se úspěšně vyrovnal i s hrnčířskou hlínou, bronzem, sádrou, tuhou či betonem.

Bílkův kontakt s předními českými výtvarníky, literáty a filozofy (Zdenka Braunerová, Alfons Mucha, Luděk Marold, Julius Zeyer, Otokar Březina, Jakub Deml, F. X. Šalda, Emanuel Chalupný aj.) i nepochybný mezinárodní výtvarný respekt (řazen po bok Augusta Rodina, Maxe Klingera či Edvarda Muncha) mu zjednaly trvalé postavení mezi nejdůležitějšími evropskými symbolisty. Jeho až poustevnická jedinečnost i nekompromisnost názoru ho učinily opravdovým solitérem vzrušující éry secese.

Procházka Táborem nabízí k obdivu všechny podoby Bílkova génia, od drobných plastik a grafik nebo znamenitých reliéfů přes originální návrh fasády vily až k zásadnímu pomníku mistra Jana Husa. Jeho tvorba doplňuje podobu města o významné umělecké památky z počátku 20. století, logicky rezonující především husitskou minulost. Bílkův odkaz, řazený ke špičkovým dílům Kupkovým, Preissigovým, Váchalovým či Šalounovým, je stylově jedinečný sám o sobě a nalezení v místě jeho inspirace ho pak činí zcela unikátním.

Tábor/František Bílek (1872–1941)
City of his inspiracion/Master of Nouveau symbolism

Sculptor, graphic artist, engraver, potter, and illustrator and also a designer and writer František Bílek was born and died in Chýnov near Tábor. Bílek was a son of the local wheel-maker and waggoner, a graduate from Tábor grammar school, a student of Prague art academy and a graduate from an art school. Even though he lived and studied in professor Injalbert's courses in Paris between 1890–92 and then resided in Prague for many years, he remained a pure South-Bohemian patriot. He was a man who deeply respected nature and longed for morality and spirituality, admired the tradition of Jan Hus, Jan Žižka, Tomáš of Štítné or J. A. Komenský. His simple rural Christianity reflected in his works soon diverted from the period Catholic dogma; his search for the influence of the Bible, prophets and Jesus Christ on the human fight for higher existence was honest and provocative at the same time. His extraordinary talent developed from miniature pieces of work to monumental memorials, from filigree wood-carvings to massive book covers, from furniture designs for his children's bedrooms to designs for churches. His basic material was wood, however, he was not afraid to work with clay, bronze, plaster, graphite or concrete.

Bílek's contacts with leading Czech artists, writers and philosophers (Zdenka Braunerová, Alfons Mucha, Luděk Marold, Julius Zeyer, Otokar Březina, Jakub Deml, F. X. Šalda, Emanuel Chalupný and others) and his unquestionable international reputation (he is compared to August Rodin, Max Klinger or Edvard Munch) made him one of the most significant European symbolists. His uniqueness and resistance to compromise his opinions made him a significant personality of the exciting Art Noveau era.

While walking through Tábor one can admire all aspects of his extraordinary work, starting with small plastic works of art, continuing with an original design for a façade of a villa and ending with the monumental memorial of Jan Hus. His works enriched the look of the town with extraordinary pieces of art many of which commemorate the Hussite past of the town. Bílek's legacy, comparable with excellent works of Kupka, Preissig, Váchal or Šaloun, is unique in its style whereas its location on the site of his inspiration makes it extraordinary.

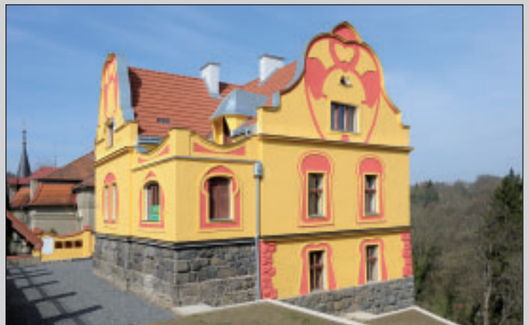

1 | 2

1 – Husův pomník, Tábor, František Bílek/The Hus Monument, Tábor, František Bílek
2 – Vila Maria č. p. 738 v Příběnické ulici, Tábor/Villa Maria situated in Příběnická street, Tábor

Ing. Vlastimil Gabrhel

starosta/Mayor

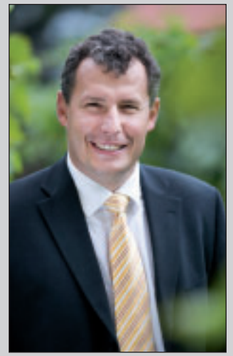

Městský úřad Znojmo/The City of Znojmo
Obroková 1/12, Znojmo
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 515 216 250
e-mail: vlastimil.gabrhel@muznojmo.cz

www.znojmocity.cz

Když jsme jako město obdrželi opětovnou žádost o spolupráci na mezinárodním festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2014, který je letos zaměřen na architektonické dědictví a ikony architektury, neváhal jsem ani minutu. Architektonické památky Znojma totiž vytvářejí ukázkovou učebnici všech stavebních slohů a Znojmo se právem pyšní titulem Historické město roku 2010.

Obdivuhodnost Znojma, druhého největšího města jižní Moravy, je dána v prvé řadě jeho samotnou polohou. Stojí na vysoké skále nad řekou Dyjí v místech, kde se poslední výběžky Českomoravské vysočiny rozplývají do rovinatých plání Dyjsko-svrateckého úvalu. Bezprostřední blízkost Národní parku Podyjí jen dokresluje jedinečnou polohu našeho města.

Znojmo je město s bohatou historií, proslavené výrobou okurek a pěstováním vinné révy a ovoce. Znojemští vinaři si již vydobyli své postavení mezi nejlepším vinaři v České republice, ostatně držitelem titulu Vinařství roku 2012 je stalo vinařství Znovín Znojmo. Proto věřím, že i turisté časem ocení také jeho historickou hodnotu a Znojmo se stane vyhledávanějším místem pro výlety a dovolenou, a to nejen za vínem, ale i architekturou a přírodou. Ačkoliv nejsme na seznamu světového dědictví UNESCO, své místo bychom si tam zaslouží. Společně s Národním parkem Podyjí totiž tvoříme jedinečné propojení městského urbanismu s divokou, ale krásnou přírodou.

Historii lze ve Znojmě vycítit na každém kroku. V hradním areálu s barokním zámkem se nachází nejproslulejší znojemská památka, románská rotunda Panny Marie a sv. Kateřiny, o kousek dále se nad řekou Dyjí tyčí gotický chrám sv. Mikuláše a neodmyslitelnou dominantu města vytváří radniční věž. Pozornost si zaslouží i velkolepý komplex budov premonstrátského opatství Louka.

Atmosféru historického města nejlépe vystihuje Znojemské historické vinobraní, kdy se Znojmo každoročně oblékne do středověkého kabátu, městskou památkovou rezervaci obepínají původní i nové hradby a v ulicích můžeme potkat kejklíře, rytíře, středověké řemeslníky a obchodníky nebo historický průvod v čele s králem Janem Lucemburským. Výborné víno a kvalitní burčák pak v kulisách středověkého města jen dokreslují jedinečnou podobu největšího svátku vína v celé České republice.

1

1 – Chrám sv. Mikuláše, gotický chrám zbudovaný na románských základech s bohatou vnitřní gotickou i barokní výzdobou, Znojmo./St Nicolas Church, a Gothic temple built on roman foundations with rich inner gothic and baroque decoration, Znojmo.

Věřím, že právě festival Architecture Week Praha 2014 nám dá možnost prezentovat krásy Znojma plnou měrou a že si po jeho skončení budou nejenom Znojmáci říkat, že ve Znojmě stojí za to žít a trávit tu volný čas.

When our town received again request for cooperation at the international festival of architecture and urbanism Architecture Week Prague 2014 which is devoted to architectural heritage and icons of architecture, I did not hesitate for a second. Architectural sights of Znojmo amount to a textbook of architectual styles and Znojmo proudly holds the title of Historic Town 2010.
The town of Znojmo, the second biggest town in South Moravia, is remarkable primarily for its location. It is situated on a high rock above the river Dyje where the last bits of land of the Czech-Moravian Highlands dissolve into flat plains of the Dyje and Svratka river valleys.
The immediate vicinity of the Dyje Valley National Park underlines the unique location of our town.

Znojmo is a town with rich history, famous for making pickled gherkins and wine and fruit growing. Znojmo winemakers have established a reputation among the best winemakers in the Czech Republic, after all, the winery Znovín Znojmo was awarded the title Winery of the Year 2012. Therefore, I believe that in the course of time even tourists will begin to appreciate its historic value and Znojmo will become a more popular destination for trips and holidays, not only to taste the wine, but also to see the architecture and countryside. Although we are not on the list of the UNESCO World Heritage Sites, we would deserve to be listed there. Together with The Dyje Valley National Park our town creates a unique combination of town urbanism and beautiful wild countryside.
In Znojmo you can feel history everywhere. On the castle compound next to the Baroque Castle there is the most famous sight of Znojmo, the Romanesque Rotunda of Virgin Mary and St Catherine, a step further there is the Gothic St Nicholas' Church towering above the river Dyje. The prominent landmark of the town represents the Town Hall Tower. The grand complex of buildings of the Premonstratensian Louka Abbey deserves our attention as well.

The atmosphere of the historic town is best depicted by the Znojmo Historic Vintage Festival. Every year in September Znojmo is clothed in medieval style; the town conservation area is surrounded by both original and new town walls. In the streets you can meet conjurers, knights, medieval craftsmen and merchants or the historic procession with the king John of Bohemia at its head. Excellent wine and high-quality young wine set in the medieval town complete the unique picture of the biggest wine festival in the whole Czech Republic.

It is my belief that the festival Architecture Week Prague 2014 will be a great opportunity to present the beauties of Znojmo. I hope that after the festival is over, not only the local people will agree that Znojmo is a place worth living and spending their leisure time in.

Vidět Řím a zemřít, vidět Znojmo a ožít

Vidět Řím a zemřít, říkají vyznavači krásy, aby zdůraznili jedinečnost italské metropole. Vidět Znojmo a ožít, parafrázovali známou větu lidé, kteří královské město na řece Dyji navštívili. Odjížděli nasyceni jeho malebností a příjemnými zážitky spojenými nejen s ochutnávkami zdejších vyhlášených vín.

Důvodů, proč se do Znojma lidé znovu vracejí, je ale mnohem více. Když ho roku 1226 král Přemysl Otakar I. zakládal, jistě netušil, že tím položil základy historie, na kterou jsou místní lidé hrdí a návštěvníci ji obdivují téměř na každém kroku. Ve spleti malebných uliček míjí

středověké i renesanční domy, které pod svými základy skrývají kilometry podzemí. Mezi desítkami přístupných památek vynikají tři symboly města – gotická radniční věž poskytující

1, 3 – Rotunda sv. Kateřiny, románská rotunda z 1. pol. 11. století s ojedinělou galerií přemyslovských knížat, národní kulturní památka, Znojmo./Rotunda of St Catherine, a Romanesque rotunda from the first half of the 11th century with a unique gallery of Premyslid lords, a national cultural monument, Znojmo.

2 – Radniční věž, pozdně gotická hranolová věž, vysoká téměř 80 m je významnou dominantou města, Znojmo./Town Hall Tower, a late Gothic prismatic tower, nearly 80 m high is an important dominant feature of the city, Znojmo.

výhled až na rakouské Alpy, majestátní kostel sv. Mikuláše a středověká rotunda z 11. století. Nejvzácnější kulturní památka města, knížecí rotunda Panny Marie a sv. Kateřiny, je nejstarší obrazárnou české státnosti. Svojí architekturou patří k průměrné románské produkci, vyniká však svým interiérem. Jedinečně promyšlená skladba románských nástěnných maleb inspirovaných soudobým uměním Byzantského impéria vypovídá o nadčasovém a ambiciózním rozhledu znojemských Přemyslovců, kteří takto velkolepě demonstrovali svůj dynastický nárok na vládu nad českými zeměmi.

Na dohled od rotundy, stojící bílý patron města děkanský chrám sv. Mikuláše. Nepřehlédnutelná dominanta Znojma měla nesmírně složitý architektonický vývoj, odvíjel se v několika etapách v průběhu 14. a 15. století. Interiér kostela byl v baroku upravován (oltáře a plastiky), přestavěny byly některé boční kaple. V kněžišti návštěvníka zaujmou unikátní gotické fresky, mistrné sanktuarium a krásná gotická plastika bičovaného Krista u kůlu. V prosinci roku 1437 bylo v chrámu veřejně vystaveno mrtvé tělo císaře Zikmunda Lucemburského.

Majestátním zástupcem místní sakrální architektury je také premonstrátský klášter v Louce. Barokní pokus o nový Šalamounův chrám zhmotněný do mohutné stavby dodnes vypovídá o bohaté minulosti jednoho z nejmocnějších opatství Moravy a Dolních Rakous. Nejpozoruhodnějším prostorem kláštera se stal knihovní sál v jižním křídle, jehož věrná kopie je dnes obdivována jako skvost ústředního premonstrátského kláštera na Strahově. Nástropní fresky knihovního sálu provedl přední mistr pozdního baroka F. A. Maulbertsch. Obrovské prostory barokního konventu poté, po celé 19. a 20. století, využívalo vojsko jako kasárna. Roku 1990 armáda odešla, dnes patří

klášter městu Znojmu, které jeho sály využívá ke společenským akcím, je v něm muzeum bednářství a vinařství i expozice o obsáhlé historii pěstování vinné révy na Jižní Moravě. K vyhledávaným zástupcům fortifikační architektury patří vedle štíhlé radniční věže znojemské podzemí. V minulosti platilo za spásonosné útočiště i smrtonosný labyrint. Rozlehlé bludiště podzemních chodeb a sálů, situované pod celým areálem středověkého města vzniklo v průběhu 14. až 15. století propojením sklepních prostor jednotlivých měšťanských domů a paláců. Smyslem tohoto propojení byla snaha ochránit obyvatele města před útrapami spojenými s obléháním města a případným rabováním cizích vojsk přímo ve městě po jeho dobytí. V případě, že by do labyrintu pronikl nepřítel, mohlo znojemské podzemní bludiště, plné kluzkých a úzkých přechodů a propadel, sloužit i jako smrtonosná past. Dnes v podzemní expozici překvapí zvídavého návštěvníka věrohodnost instalovaných postav a výjevů ze středověku či pohádkové říše.
Obyvatelé města vždy představovali různorodou směsici šlechty, měšťanstva i chudiny. Sídlem znojemské provinční šlechty se stal Deblínský zámek (častěji nazývaný znojemský hrad) postavený na troskách přemyslovského hradu. Znojemský hrad, pevnost strážící jižní hranici českých zemí, ztratil v 16. století po pěti stech letech podstatný smysl své existence a císař Josef I. ho roku 1710 zapsal hrabatům Maxmiliánovi, Antonínovi a Františkovi z Deblína. V letech 1710 až 1721 zde z jejich popudu vyrostla vrcholně barokní novostavba panského sídla, jejímž architektem mohl být v Dolním Rakousku etablovaný J. B. Fischer z Erlachu. Starý přemyslovský hrad byl zbořen a deblínský zámek na něj navázal pouze v půdorysu severního a východního traktu. Vstupní oválný sál zámku, takzvaný Sál předků, upoutá nástropní freskovou galerií rakouských Habsburků a alegorií Čech, Moravy a Slezska od malíře J. M. Fiseého, rodáka z tehdejšího Rakouského Nizozemí. Další Fiseého malby lze spatřit v zámecké kapli. Zámek dnes slouží jako muzeum a společensko-kulturní centrum. Největším palácem ve městě je ale Golčův palác, současné sídlo vedení města. Palác vznikl v 2. polovině 16. století složitou stavební adaptací tří gotických domů tvořících lichoběžníkový uliční blok ohraničený ulicí Obroková, Radniční a Zelenářská. Vstupní portál do paláce z Obrokové ulice s postavami Adama a Evy patří k nezdařilejším sochařským projevům znojemské pozdní renesance. Datován je rokem 1606 a jeho autorství je připisováno italskému rodákovi Jiřímu Gialdimu, působícímu v Brně. Ke konci 18. století byla renesanční fasáda paláce zásadně upravena v klasicistním duchu. Na vrchol vstupního portálu byl tehdy dodatečně osazen znak města.

Lidé přijíždějící do královského města Znojma za historií jsou i dnes překvapeni místní moderní architekturou občas v zajetí historismu. Nejvýraznější takovou stavbou je bezesporu Marešova vila, právem přezdívaná znojemská Tugendhat. V roce 1932 ji nechal postavit Josef Mareš, první český starosta v novodobých dějinách Znojma. Autorem projektu nadčasové dvoupatrové stavby se střešní terasou byl renomovaný brněnský architekt Jan Víšek. Zaoblený prosklený arkýř na nároží domu a skloubení moderního funkcionalismu s některými prvky dožívajícího historismu řadí Marešovu vilu

1 – Chrám sv. Mikuláše, gotický chrám zbudovaný na románských základech s bohatou vnitřní gotickou i barokní výzdobou, Znojmo./St Nicolas Church, a Gothic temple built on roman foundations with rich inner gothic and baroque decoration, Znojmo.

2 – Loucký klášter, bývalý premonstrátský klášter v Louce, rozsáhlá barokní stavba s ústředním chrámem bazilikou Panny Marie a sv. Václava./Louka Monastery – a former Premonstratensian monastery in Louka, a large baroque building with the central temple, Cathedral of Virgin Mary a St Wenceslas.

k nejpozoruhodnějším ukázkám meziválečného stavitelství ve Znojmě.
K bohaté historii a množství památek má Znojmo navíc pro své hosty velice vítaný bonus – téměř se mu vyhýbá špatné počasí. Jarní i letní měsíce na jihu Moravy mají jen minimum dní, kdy nesvítí slunce a zima je v této nadmořské výšce mírná.
Pro vhodnou zeměpisnou polohu je vyhledávaným místem k výletům do nádherné okolní přírody Národního paku Podyjí.
Na první pohled klidné město na řece Dyji se však s železnou pravidelností v každé roční období mění na několik dní v pulsující organismus nabitý energií. Na jaře se městem procházejí skupiny návštěvníků, kteří přijeli putovat po vinařských sklepích za vínem, letní měsíce vítají hosty Znojemského hudebního festivalu, zima bývá ve znamení jazzu a podzim přináší nejvěhlasnější vinařskou slavnost v České republice Znojemské historické vinobraní.
Za zvuků slavnostních fanfár vjíždí do města král Jan Lucemburský s družinou, aby pozdravil tisíce lidí a završil sklizeň úrody vinné révy.
Ta v tekutém stavu zvaném burčák teče na vinobraní proudem. A tak místní lidé s nadsázkou říkají, že kdo nezažil znojemské vinobraní, jako by nebyl. Královské Znojmo je místo pro všechny, kteří milují život a umí si ho užít plnými doušky.

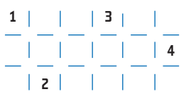

1 – Znojemské podzemí, rozsáhlé bludiště podzemních chodeb a sálů, ve čtyřech patrech pod sebou, situované pod celým areálem středověkého města. /The Znojmo Underground, a large maze of underground tunnels and halls, in four floors, located under the entire area of the medieval town.
2 – Deblínský zámek, původně přemyslovský hrad, přestavěný na barokní zámek, leží na ostrohu nad řekou Dyjí./Deblin Castle, originally a Premyslid castle, rebuilt into a baroque castle, situated on the promontory above the river Thaya.
3, 4 – Golčův palác, renesanční měšťanský dům a zároveň největší palác ve Znojmě. Dnes zde sídlí městský úřad./Goltz Palace, a Renaissance town house and the largest palace in Znojmo. It is the seat of the Municipal Authority nowadays.

See Rome and die, see Znojmo and come alive

See Rome and die, say beauty lovers to emphasize the uniqueness of the Italian metropolis. See Znojmo and come alive, rephrased the famous phrase people who visited the royal town on the river Dyje. They were leaving it impressed by its picturesqueness and pleasant experiences connected not only with tasting of local renowned wines.

However, there are many more reasons why tourists come back to Znojmo. When it was founded by the king Ottokar I of Bohemia in 1226, he cannot have known that he laid the foundations of history which the local people are proud of and visitors admire all around the town centre. In the tangle of picturesque alleys visitors pass medieval and Renaissance houses which hide kilometres of underground passages and corridors under their foundations.

Among tens of accessible sights three symbols of town stand out – the Gothic Town Hall Tower offering views as far as the Austrian Alps, the majestic St Nicholas' Church and the medieval Rotunda from the 11th century.

The most precious cultural sight, the Rotunda of Virgin Mary and St Catherine is the oldest gallery of Czech statehood. Due to its architecture it is ranked among average Romanesque structures, however, it excels in the interior. A uniquely thought-out composition of the Romanesque wall paintings inspired by the art of Byzantine Empire testifies the timeless and ambitious outlook of Znojmo Premyslids who so grandly demonstrated their dynastic demand to reign over Bohemian lands.

Not far from the Rotunda, St Nicholas' Deanery Church, the white patron of the town is situated. The striking landmark of Znojmo had immensely complicated architectural development which unfolded in several stages throughout the 14th and 15th century. The interior of the church was adapted (the altar and the sculptures) in the Baroque period, some side chapels were rebuilt. In the chancel visitors are captivated by unique Gothic frescoes, the masterful sanctuary and a beautiful Gothic sculpture of Christ whipped at the stake. In December 1437 the dead body of the emperor Sigismund of Luxemburg was publicly displayed in the church.

A majestic representative of local sacral architecture is also the Premonstratensian Monastery of Louka. Up to now this Baroque attempt at a new Solomon's Temple materialized into a monumental structure testifies the rich history of one of the most powerful abbeys of Moravia and Lower Austria. The most remarkable room of the monastery became the library in the South wing, whose facsimile is still admired as the masterpiece of the central Premonstratensian Monastery in Strahov.

The ceiling frescoes of the library hall were created by the leading figure of late Baroque F. A. Maulbertsch. Later, throughout the whole 19th and 20th century the vast rooms of the Baroque convent were used by the army as military quarters. In 1990 the army left the building and today it belongs to the town of Znojmo which uses its halls for social events. The building also houses the museum of cooperage, wine-making and an exposition of the extensive history of wine-growing in South Moravia.

Among the popular representatives of fortification architecture ranks next to the slim Town Hall Tower Znojmo Underground. In the past it served as refuge but also lethal labyrinth. The extensive maze of underground passages and halls situated under the whole area of the medieval town was created during the 14th and 15th centuries by digging through the cellars of individual burgher houses and palaces. The reason for this interconnection was the effort to protect the inhabitants of Znojmo from hardships related to the siege of the town and potential plundering of foreign troops right in the town after the conquest. In case an enemy penetrated into the labyrinth, Znojmo underground maze full of slippery and narrow passes and traps could serve as a lethal weapon. Today's inquiring visitor to the underground exposition will be surprised by the credibility of installed figures and scenes from the middle Ages or fairytale kingdom.

Inhabitants of the town always represented a diverse mix of nobility, burghers but also the poor. The seat of local nobility became the Deblin Chateau (more often called Znojmo Castle) built on the ruins of the Premyslid castle. Znojmo Castle, the fortress guarding the south border of Bohemian lands, lost in the 16th century, after 500 years, the essential sense of its existence and the emperor Joseph I had it transferred to the earls Maxmilian, Antonin and František of Deblin in 1710. It was from their incentive that a highly Baroque new building of a mansion grew here between 1710 and 1721, whose architect might have been in Lower Austria established J. B. Fischer of Erlach. The old Premyslid Castle was demolished and the Deblin Castle followed it only in the ground plan of the northern and eastern wings. The oval entrance hall of the castle, the so called Hall of Ancestors captivates by the ceiling fresco gallery of Austrian Habsburgs and allegory of Bohemia, Moravia and Silesia by the painter J. M. Fiseé, born in then Austrian Netherlands. Other Fiseé's paintings can be seen in the castle chapel. Today the castle serves as a museum and social and cultural centre.

The largest palace in the town is the Goltz Palace, the present seat of the town council. The palace was founded in the second half of the 16th century by a complicated building adjustment of three Gothic houses creating a trapezoid street block lined by the Obrokova, Radniční and Zelenářská streets. The entry portal into the palace from Obrokova Street with the figures of Adam and Eve is one of the most successful sculpture examples of Znojmo late Renaissance. Dating from 1606, its authorship is attributed to the Italian born Jiří Gialdi working in Brno. In the late 18th century the Renaissance facade of the palace was radically adjusted in Classicist style. The top of the entry portal was additionally fitted with the town emblem.

Even today people arriving in the royal town of Znojmo to experience history are surprised by the local modern architecture sometimes in bondage to historicism. The most significant building of that kind is undoubtedly Villa Mareš, by right nicknamed the Znojmo Tugendhat. Josef Mareš, the first Czech mayor in the modern history of Znojmo had it built in 1923. The author of the project of a timeless two-storey building with a rooftop terrace was a renowned Brno architect Jan Víšek. The rounded glass bay window on the corner of the house and the combination of modern functionalism with some elements of historicism rank the residence among the most remarkable examples of the interwar architecture in Znojmo.
Next to the rich history and amount of sights Znojmo offers a welcome bonus for its guests – there are not many days of bad weather. Spring and summer months in the south of Moravia have only a minimum of days when the sun does not shine and winter is mild at this altitude. For its geographical location it is a popular starting point for trips to the wonderful surrounding landscape of the Dyje Valley National Park.

At first sight a quiet town on the river Dyje, Znojmo changes regularly into a vibrating organism full of energy for several days of each season. In spring there are groups of visitors

strolling around the town who came on wine tasting tours. The summer months welcome guests of the Znojmo Music Festival, in winter the Jazz Festival takes place and autumn brings the most renowned wine festival in the Czech Republic – The Znojmo Historic Vintage Festival. At the sound of fanfare of trumpets the king John of Bohemia enters the town with his retinue to greet thousands of people and complete the harvest of wine. Young wine flows in big amounts during the festival. As the local people say, the Znojmo wine festival is a must all visitors should experience. The royal town of Znojmo is a place for everybody who loves life and can enjoy it to the fullest.

Mgr. Petr Řezníček

Starosta

Městský úřad Chrudim
Resselovo náměstí 77, Chrudim
Česká republika

tel.: +420 469 645 239
e-mail: petr.reznicek@chrudim-city.cz
www.chrudim.eu

Město Chrudim obdrželo ocenění Historické město roku 2013 za ochranu a péči o památky – – za získaným oceněním jsou léta plánování a práce – jak lze udržovat kontinuitu při takto dlouhodobých aktivitách?

Město Chrudim přistoupilo k revitalizaci památkové zóny již v roce 1991, ještě před vznikem Programu regenerace památkových zón a rezervací (rok 1992). V roce 1993 byla v našem městě ustavena pracovní skupina pro regeneraci MPZ, v jejímž čele stojím doposud. Během této doby došlo k obnově či záchraně nejvýznamnějších památkově chráněných objektů. Musíme zapojovat vlastní investiční prostředky. Jinak to nejde. Některé památky jsme opravovali s pomocí evropských dotací. Další potřebu vidíme v soustavné, systematické a trpělivé práci s vlastníky památkových objektů, památkáři. Poctivě a spravedlivě přistupovat při rozdělování prostředků Program regenerace k jednotlivým příjemcům. V neposlední řadě propagovat krásu a funkčnost opravených památek na území města, do kterých je třeba vpustit život.

Není to jediné ocenění: jaká ocenění ještě město Chrudim získalo?

Významným je pro naše město i ocenění ve světové soutěži LivCom (The International Awards for Liveable Communities), prestižní mezinárodní soutěží, která se věnuje udržitelnému rozvoji, kvalitě života a životnímu prostředí ve městech. V rámci soutěže, která se koná již od roku 1997, se hodnotí přístup

měst a obcí k jednotlivým kritériím udržitelného rozvoje, kterými jsou zvelebování krajiny, péče o kulturní dědictví, ekologicky citlivá praxe, zapojování veřejnosti, zdravý životní styl a plánování budoucnosti. Ceny LivCom Awards probíhají pod záštitou United Nations Environment Programme (Program Životního Prostředí Spojených Národů) pod vedením UK Registered Charity (Britská Registrovaná Charita).
V roce 2011 získal projekt Rekonstrukce kostela Sv. Josefa a Klášterních zahrad na Muzeum barokních soch také Zlatou cenu. Projekt byl zaměřen na uchování kulturního dědictví a vytvoření nového prostoru pro kulturní a společenské aktivity ve městě s přihlédnutím k původní historii tohoto objektu. V tomtéž roce byl oceněn i cenou Stavba roku 2011 Pardubického kraje.

Významným je pro naše město i ocenění ve světové soutěži LivCom v roce 2012, kde jsme získali za naplňování kritéria „Umění, kultura a dědictví" nejvyšší uznání – Zlatou cenu. Toto

			3		6
	2		4		
1			5		

1 – Letecký pohled na MPZ Chrudim.
2 – Muzeum barokních soch: Stavba roku 2011.
3 – Bašta Prachárna.
4 – Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Morový sloup s kašnou.
5 – Regionální muzeum.
6 – Základní škola, č. p. 6 na Školním náměstí.

ocenění bylo uděleno na základě prezentací všech finálových měst ve všech velikostních kategoriích (celkem ze 70 měst celého světa). Kladně v tomto kritériu byla hodnocena péče o památky ve městě, pořádání kulturních akcí, které se zaměřují na tradiční a i novodobé akce, sledování návštěvnosti památek, pořádání Dnů otevřených dveří, podpora spolkové činnosti apod.

Výše zmíněný Program regenerace by podle mne mělo mít každé město. Obdobný pohled na své památky, či alespoň koncepce, umožňuje snadnější plánování i udržení kontinuity ochrany a péče o ně...

Co plánujete do budoucna, jaké jsou vize další činnosti v oblasti ochrany památek?

Na základě čeho celý plán záchrany památek vznikal, jak jste na něm pracovali?

Bereme v potaz, jak je příslušná památka vedena v odborně zpracovaném Programu regenerace MPZ města Chrudim (nově platném, schváleném zastupitelstvem města), který platí na roky 2013/23 a hodnotí stav jednotlivých objektů v památkové zóně. Při jeho tvorbě s odborníky spolupracovali i jednotliví vlastníci památkově chráněných objektů, architekt města i odborná pracovní skupina pro regeneraci MPZ

Domníváte se, že se jedná o specifickou záležitost Chrudimi (lidé, charakter, nadšení) nebo je podobný model aplikovatelný i jinde?

Projektově připravujeme obnovu kulturních památek a máme zpracované studie využitelnosti zámku v Medlešicích, budovy konventu (budova přiléhající k MUBASO, patří do MPZ). Také jsme zorganizovali architektonickou soutěž na renovaci sportovního centra Chrudim (budova patří do MPZ). Počítáme také s pomocí Římskokatolickému děkanství při opravách kostelů Nanebevzetí Panny Marie a Sv. Michaela. Příští rok také dokončíme opravy hradebního systému města.

Existuje ještě nějaké ocenění nebo cena, kterou byste pro Chrudim chtěl získat?

Ano. A to je v myslích chrudimských občanů, kteří budou na své upravené město hrdí a rádi k nám budou zvát své známé na procházky v MPZ. Naše město je město, kde stojí za to žít.

Děkujeme za rozhovor.

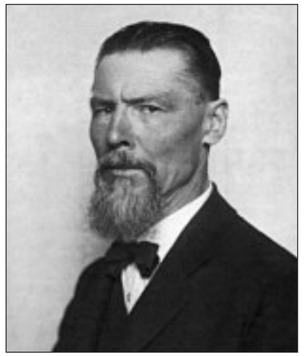

Josip Plečnik: Skici
Josip Plečnik: Sketches

Architektonické skici ze soukromé sbírky Damjana Prelovšeka
Architectural studies from the private collection of Damjan Prelovšek

Výstavu Josip Plečnik: Skici připravil ve spolupráci s Dr. Damjanem Prelovšekem Kabinet architektury v Ostravě. Výstavu podpořila Galerie výtvarného umění v Ostravě.
The exhibition Josip Plečnik: Sketches was prepared by the Cabinet of Architecture in Ostrava in cooperation with Damjan Prelovšek. The exhibition is supported by the Gallery of Fine Arts in Ostrava.

Kurátory výstavy/Curators: Tadeáš Goryczka, Jaroslav Němec
Spolupráce/Cooperation: Muzeum Architektury ve Vratislavi

Výstava prezentuje několik architektonických návrhů, které Josip Plečnik věnoval především své rodné Lublani a které pocházejí převážně z doby po skončení jeho působení na Pražském hradě. Rozhodně nejde o připomenutí všech nejdůležitějších projektů, ale o malou ukázku toho, co se nachází v soukromé sbírce Dr. Damjana Prelovšeka. Vystavené kresby umožňují pochopit způsob, jakým Josip Plečnik postupoval při navrhování svých staveb, nebo předmětů užitého umění; konečnému řešení vždy předcházela dlouhá řada skic.

Pozoruhodná byla Plečnikova přirozená schopnost grafického vyjadřování, schopnost tak velmi charakteristická pro celé jeho dílo. Několika drobnými čarami dokázal vyjádřit podstatu svých myšlenek. Tyto kresby byly východiskem pro detailní zpracování prováděcích výkresů a plánů, jež kreslili, pod jeho pečlivým dohledem, jeho žáci. Velká většina ztvárněných předmětů byla kreslena ve skutečné velikosti a se všemi detaily. Kresba byla výchozím prostředkem k Plečnikově architektuře a také nejdůležitějším předmětem v rámci jeho výuky.

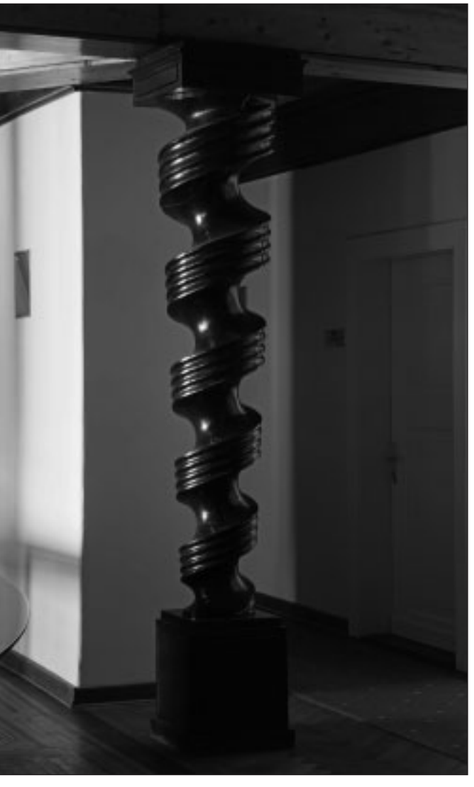

Výuka vždy začínala cvičením kreslení stínů technikou zvanou rotace tužky, aby pak pokračovala vykreslováním detailů antických staveb, přičemž Plečnik důrazně lpěl na jejich exaktním provedení. Díky takové průpravě byli jeho žáci často přijímáni do ateliéru Le Corbusiera, který si velice vážil vysoké úrovně jejich grafi ckého vyjadřování a Plečnika nazýval „le fameux dessinateur á la main tremblante" (pozn.: „slavným návrhářem s třesoucí se rukou"), což souviselo s jeho způsobem kontroly směru čáry nepatrným chvěním ruky. Ke kreslení Plečnik výhradně používal tužku nebo inkoustové pero. Zvlášť zajímavé jsou jeho návrhy kreslené červeným inkoustem, které se tímto na první pohled výrazně liší od prací jeho asistentů. Plečnik své skici částečně také koloroval tak, aby řemeslníci správně pochopili, z jakého materiálu mají být části jím navržených předmětů provedeny. Byl také schopen kreslit v různých perspektivách, přičemž nejvíce používal perspektivu kavalírskou a byl obdivován, jak s přirozenou lehkostí a jen z hlavy dokázal správně zvolit měřítko svých náčrtů. Vystavené kresby pocházejí z několika zdrojů a zahrnují i některé neuskutečněné návrhy, ke kterým patří na příklad památník jihoslovanského krále Aleksandra Karađorđeviće, zamýšlený pro centrum Lublaně. Největší část je z pozůstalosti majitelova dědy ing. Matka Prelovšeka, který byl ředitelem Městského stavebního úřadu a zároveň byl dlouholetým Plečnikovým přítelem. Některé skici byly zakoupeny z pozůstalosti prvního Plečnikova asistenta France Tomažiče a další část byla získána rovněž z pozůstalosti Plečnikova českého žáka Václava Ložka. Zvláštní dík patří architektu Miroslavu Řepovi, který daroval do této sbírky několik výkresů z pozůstalosti svého otce Karla Řepy. Karel Řepa byl posledním českým Plečnikovým žákem, Josipa Plečnika následoval do Lublaně, kde také dokončil své studium.

This exhibition presents several architectural plans elaborated by Jože Plečnik, above all for his home town of Ljubljana, mostly coming just after his work on Prague Castle. The exhibition certainly is not meant to represent

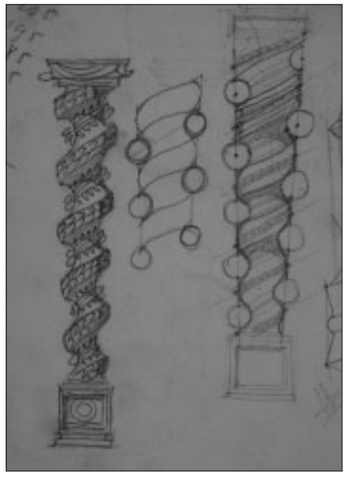

Plečnik's most important projects; this is just a small showing of what can be found in the private collection of Dr. Damjan Prelovšek. The drawings on exhibition allow one to grasp the way in which Jože Plečnik carried out the plans on his buildings and applied artworks, the final resolution always preceded by a number of studies. Of interest is his natural ability for graphic expression, an ability characteristic for his entire body of work. Plečnik was always able to express the substance of his thoughts via just a few swift lines. These drawings were always the starting point for detailed elaborations carried out in studies and plans, drawn by his pupils under his careful supervision. The significant majority of the objects depicted were drawn at full-scale, in full detail.

Drawing was the initial medium for Plečnik's architecture and also the most important subject in terms of what he taught. His course began with exercises in drawing shadows through the technique of rotating the pencil and then continued with drawing the details of Classical architecture, where Plečnik insisted on exact detail. Thanks to such training his pupils were often accepted into the atelier of Le Corbusier, who greatly esteemed the high art of their graphic expression, calling Plečnik "le fameux dessinateur á la main tremblante" which is connected to Plečnik's method of controlling the direction of the line via his characteristic shaky hand. Plečnik exclusively used pencil or ink in his drawings. His designs in Indian ink are of especial interest, markedly different at first glance from the work of his assistants. Plečnik often coloured his studies so that craftsmen would correctly understand which materials were being used in which parts of the objects in question. He was also able to draw from various perspectives, most often making use of the cavalier perspective, for which he was admired due to his natural light hand and his ability to accurately choose the scale of his plans without using a ruler.

The drawings on exhibit are from several sources and comprise even several designs which were never carried out, such as the memorial for King Alexander Karađorđević of Serbia, intended for the Ljubljana town centre. The majority of the items on exhibition are from the effects of my grandfather, Ing. Matko Prelovšek, the director of the Municipal Construction Offi ce and also a long-time friend of Plečnik's. Some of the studies were purchased from the effects of Plečnik's fi rst assistant, Franc Tamžič, and others were acquired at the same time from the effects of Plečnik's Czech pupil Václav Ložek. Special thanks are due to Miroslav Řepa, who donated several drawings from the effects of his father Karel Řepa. Karel Řepa was the last of Plečnik's Czech pupils, and he followed Plečnik to Ljubljana in order to finish his studies with him there.

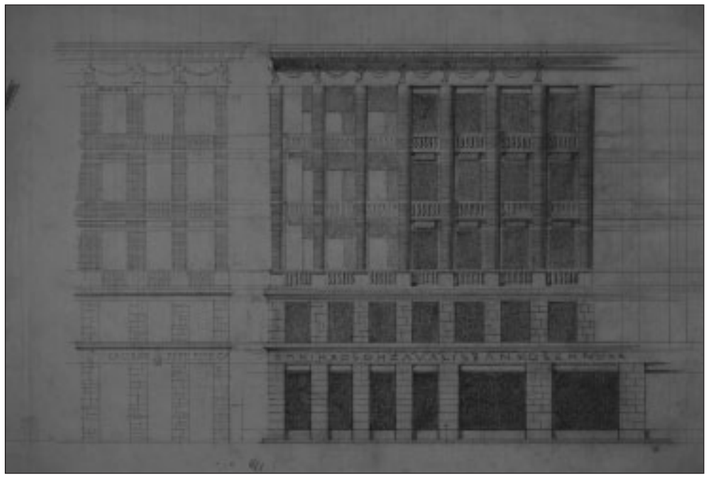

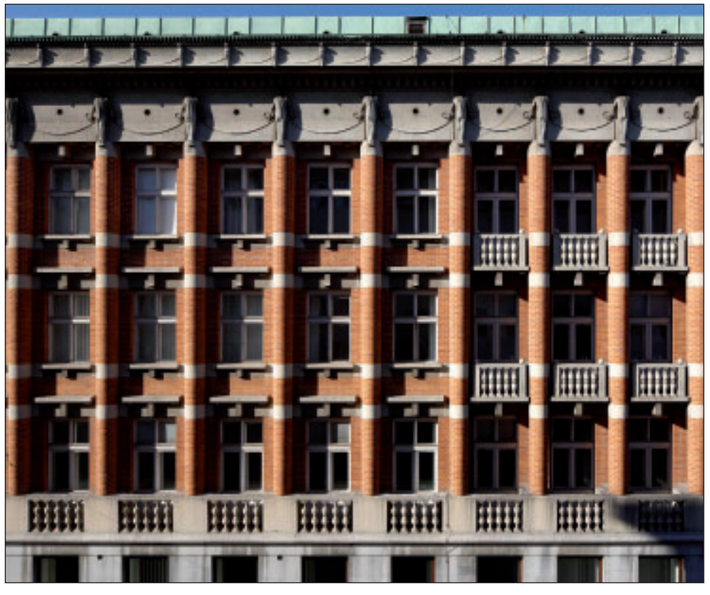

Damjan Prelovšek
(*1945)

Po ukončení gymnázia v roce 1965 pokračoval v dalším vzdělávání na Lublaňské univerzitě, obor dějiny a dějiny umění. Ve Vídni působil především u profesorky Renate Wagner Riegerové. V roce 1977 pak získal titul doktora filozofie. Od roku 1992 je členem Evropské akademie věd a umění. V letech 1998–2002 působil jako velvyslanec Republiky Slovinsko v Praze. V současnosti se věnuje badatelské práci jako nezávislý pracovník Slovinské akademie věd. Zabývá se především dějinami slovinské architektury a uměním nového věku, zvláště dílem architektů Josipa Plečnika a Oscara Niemeyera.

After finishing high school in 1965 he continued his education at the University of Ljubljana, obtaining a major in History and History of Art. In Vienna, he worked primarily with Professor Renate Wagner Rieber. In 1977 he achieved the title of Doctor in Philosophy. Since 1992 he is a member of the European Academy of Sciences and Arts. During the years 1998–2002, he served as Ambassador of the Republic of Slovenia in Prague. His current work is devoted to research as a freelance for the Slovenian Academy of Sciences. It deals mainly with the history of Slovenian architecture and art of the new age, particularly the works of architects Josip Plecnik and Oscar Niemeyer.

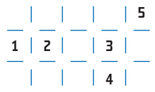

1, 2 – Sloup pro podkroví Obchodní, prumyslové a hospodářské komory v Lublani, 1927./Column for the Business, Industry and Agricultural Chamber attic in Ljubljana, 1927.
3, 4 – Vzájemná pojišťovna v Lublani, varianta fasády vybraná k realizaci, 1928./Mutual Insurance building in Ljubljana, façade variant chosen, 1928.
5 – Vila Prelovšek v Lublani, knihovna, 1931./Prelovšek villa in Ljubljana, Library, 1931.

Le Corbusier: Chandigarh

Výstavu Le Corbusier: Chandigarh ve spolupráci fotografem-architektem Milanem Pitlachem připravil Kabinet architektury v Ostravě s podporou Galerie výtvarného umění v Ostravě.
The exhibition Le Corbusier: Chandigarh was prepared by the Cabinet of Architecture in Ostrava in cooperation with Milan Pitlach. The exhibition is supported by the Gallery of Fine Arts in Ostrava.

Kurátory výstavy jsou Tadeáš Goryczka a Jaroslav Němec.
Curators: Tadeas Goryczka and Jaroslav Němec

Je málo tvůrců, kteří v některém uměleckém oboru ovlivnili svou epochu tak výrazně, jak to učinil v architektuře 20. století Le Corbusier, vlastním jménem Charles-Edouard Jeanneret-Gris (1887–1965).

Tato prezentace se soustřeďuje na Chandigarh, „nové" hlavní město indického státu Pandžáb, město, které obdobně jako Niemeyerova Brazílie, vzniklo na zelené louce. Chandigarh patří do řady vrcholných kreací Le Corbusiera. První nepříliš přesvědčivý zastavovací plán města vypracoval americký architekt Albert Mayer (1950). První skici vládního okrsku, Kapitolu, vytvořil Matthew Nowicki. Teprve po Nowickeho náhlém a tragickém skonu byla práce svěřena Le Corbusierovi a Chandigarh byl realizován podle jeho urbanistického návrhu. Le Corbusier zde vytvořil jeden z nejpůsobivějších souborů moderní architektury.

I když akceptace této realizace byla různorodá, projekt Chandigarhu zůstane důkazem nejen velkého nadání i tvůrčího zanícení, ale také nesmírné soustředěnosti a důslednosti svého tvůrce, i vzhledem k tomu, že ateliér autora v té době nebyl továrnou na projekty a na vypracování generelu měl právě jen pět měsíců.

Le Corbusier byl architektem zcela mimořádným a měl silný vliv na architekturu a architekty takřka po celém vyspělém světě. Mnohé jeho nápady a principy zobecněly až po jeho smrti a jsou používány dodnes. Le Corbusierova architektura je osobitá a proto ji lze těžko přímo přiřadit k některému ze slohových období.
Z českých osobností udržoval styky především s Karlem Teige, Bohuslavem Fuchsem, Jaromírem Krejcarem, Janem Vaňkem, Bedřichem Rozehnalem i Františkem L. Gahurou. Velmi mu imponovala osobnost Jana Antonína Bati.
V jeho ateliéru se učili také čeští architekti: Jan Sokol, Vladimír Beneš, Jaroslav Vaculík, Josef Danda a další.
Výstava také připomíná českou epizodu tohoto architekta.

There are very few artists from any field that influenced their time as much as Le Corbusier (Charles-Edouard Jeanneret-Gris, 1887–1965) did in the 20th century.

This presentation is focused on Chandigarh, the „new" capital of the Indian state of Punjab; a city which, much like Niemeyer's Brazilia, was founded on a green meadow. Chandigarh is considered as one of the Le Corbusier's top creations. The first unfinished city plan was developed by American architect Albert Mayer (1950). The first sketches of the governmental district – the Capitol – were created by Matthew Nowicki. It was only after Nowicki's tragic and sudden death that the work was entrusted to Le Corbusier, and Chandigarh was realized according to his urban design. Le Corbusier created there one of the most impressive ensembles of modern architecture.

Although his vision was received with mixed emotions, the Chandigarh project not only demonstrates his great talent and creative passion, but also an immense measure of concentration and consistency, confirmed by the fact that the architect's studio at the time was a factory of projects and the development of the general plan took only five months.

Le Corbusier was an extraordinary creator who had a very strong influence on architecture and architects throughout much of the developed world. Many of his ideas and principles are in use even today.

Le Corbusier's architecture is distinctive and therefore it is difficutl to place into any given stylistic period. Various Czech celebrities kept direct contact with him – Karel Teige, Bohuslav Fuchs, Jaromir Dimes, Jan Vanek, Frederick Rozehnal and Francis L. Gahura. He was especially impressed by the personality of Jan Antonín Bata. At his studio, several other Czech architects also received formation: Jan Sokol, Vladimir Benes, Jaroslav Vaculi, Josef Danda and others.

This exhibition also remembers the Czech episode of Le Corbusier.

Milan Pitlach

Po absolvování gymnázia v Opavě vystudoval Milan Pitlach FA ČVUT v Praze. V letech 1966–1969 pracoval ve Sdružení projektových ateliérů v Praze, atelieru Delta. V letech 1969–1970 byl na stáži v londýnské kanceláři Yorke, Rosenberg & Mardall. V letech 1971–1980 byl zaměstnán v Projektovém ústavu výstavby hl. m. Prahy. V roce 1981 emigroval do SRN. Pracoval u Dansard, Kalenborn & Partner, Heuser Architects, pak v atelieru O. M. Ungerse v Kolíně nad Rýnem. V letech 2003–2009 působil v Šanghaji jako hlavní architekt společnosti Archlong Group Co. Milan Pitlach ve svém díle vychází z tradic české moderní architektury. Těžištěm jeho práce, bylo vypracovávání konceptů, a to jak architektonických, tak urbanistických. Marginálně se věnoval pedagogické činnosti. Fotografií se zabývá od roku 1969. V Čechách 70. let zobrazoval českou realitu období normalizace. V tvorbě 80. let je nejrozsáhlejší jeho soubor fotografií z Indie. Posledním velkým tématem dokumentární fotografie se stala Pitlachovi Čína./After attending school in Opava, Milan Pitlach studied at the FA CTU in Prague. Following this he worked from 1966 till 1969 in Studio Delta of the Union of Architectural Studios in Prague. During 1969–1970 he had an internship with Yorke, Rosenberg & Mardall in London. After his return to Prague he was again employed by Studio Delta with the Design Institute of Prague. In 1981 he immigrated to the German Federal Republic. There he worked with Dansard, Kalenborn & Partner, Heuser Architects, and then in the office of O.M. Ungers in Cologne. From 2003 till 2009 he lived in Shanghai, working as a chief architect of Archlong Group Co. Milan Pitlach's architectural language derives from the tradition of modern Czech architecture. During the four decades of his professional career he has developed very many concepts not only architectural but also urban. He has also taught as a visiting professor. London in 1969 made Milan Pitlach a photographer. It was during his internship in London that Milan Pitlach began taking photographs. On his return to Czechoslovakia he continued taking photographs as a document of the gloomy Czech reality of the Husak period. In his work of the Eighties the most extensive collection of photographs is from India and China.

1 | | 3 | | 6
1 | | | 4 | |
| 2 | | 5 |

1–6 – Chandigarh, foto:/photo: Milan Pitlach

Poděkování:

Světoví architekti o architektuře
World Architects about Architecture

Výstavu ve spolupráci s Tadeuszem Baruckim připravil Kabinet architektury v Ostravě s podporou Galerie výtvarného umění v Ostravě. Kurátory výstavy jsou Tadeáš Goryczka a Jaroslav Němec.

The exhibition was prepared by the Cabinet of Architecture in Ostrava in cooperation with Tadeusz Barucki. The exhibition is supported by the Gallery of Fine Arts in Ostrava.
Curators: Tadeas Goryczka and Jaroslav Němec

Úvodní poznámka autora:

Často, zejména v médiích, slýcháváme o jednotlivých architektonických dílech, občas je dokonce dokážeme přiřadit ke konkrétním autorům, málokdy však víme, jak vypadají nebo jakým způsobem tvoří. Zcela výjimečně se k nám pak dostávají informace o jejich způsobu myšlení o architektuře. Právě tento poslední nedostatek mě v polovině 60. let přiměl k tomu, abych během svých architektonických toulek po světě navštívil ty nejlepší z nich a získal od nich odpověď na otázky: Čím je pro Vás architektura? Jaký je Váš přístup k projektování? Co je podle Vás v tomto procesu nejdůležitější? S jakými zajímavými úkoly jste se ve své odborné praxi setkal?

Odpovědi na tyto otázky jsem nahrával na magnetofonový pásek, protože i hlas každého z tvůrců pro mě měl dokumentární hodnotu. Kromě toho jsem nakonec každého z nich požádal, aby podstatu toho, co řekl, vlastnoručně v několika slovech zapsal a podepsal jako zvláštní druh autogramu. Takto sebraný materiál jsem chtěl doplnit o životopisy jednotlivých tvůrců a ilustrace jejich nejreprezentativnějších děl a poté je zveřejnit v zemi, která tehdy zažívala pocit izolace od okolního světa. Nápad setkat se a udělat rozhovor s těmi nejslavnějšími, byl v té době již sám o sobě šokující, a když vezmeme v úvahu jeho anekdotickou aureolu a zcela neočekávaný počet respondentů, kterých bylo téměř dvě stě, byl to neobyčejný zážitek na celý život.

Dnes je část tehdy tak těžce získávaných informací dostupná na internetu a poněkud tak ztrácí na své atraktivitě. Avšak fotografie jednotlivých tvůrců a jejich autogramy si stále zachovávají auru osobních setkání a bezprostředního kontaktu s nimi. Proto jsem se rozhodl publikovat právě tyto materiály, o nichž doufám, že napomohou lepšímu poznání mých respondentů – architektů a jejich vlastnoručně podepsaných, silně autentických výpovědí, které povedou k reflexi a vlastním úvahám ty, kteří je budou číst.

Když jsem tento materiál prezentoval na mnoha přednáškách na různých místech světa, téměř vždy jsem se v diskusi setkal s otázkou, jak jsem vlastně dokázal dostat z těchto „velikánů" ručně psané texty? Abych této otázce předešel, rovnou odpovídám, že jsem měl svým způsobem štěstí na svého prvního respondenta. Byl jím Walter Gropius, který shledal můj nápad na podobnou anketu smysluplným, a sám své zajímavé „krédo" zapsal ručně. V pozdějších setkáních, kdykoli jsem cítil, že by mohl se získáním rukopisu nastat nějaký problém, požádal jsem respondenta o krátkou ručně psanou kvintesenci, tak jako to před ním udělal Walter Gropius, a vytáhl jsem Gropiův rukopis. Fungovalo to dokonale, nikdo mou prosbu neodmítl. Rozhodl jsem se proto znovu tyto materiály publikovat, neboť doufám, že napomohou lepšímu poznání mých respondentů prostřednictvím jejich ručně psaných, silně autentických výpovědí, které mohou přivést k reflexi a vlastním úvahám o architektuře ty, kteří je budou číst.

Tadeusz Włodzimierz Barucki

(*1922 Białystok)
Majitel sbírky autogramů a autor výstavy. Polský architekt, představitel moderny, historik umění, dokumentarista architektury a publicista. Za šíření architektonické kultury a významný přínos pro výměnu informací o architektuře ve světě mu byla v roce 1981 Mezinárodní unií architektů UIA udělena prestižní Jean Tschumi Prize.

Introductory note from the author:

Often, especially in the media, we hear about individual architectural works, sometimes even linked to specific authors, but we rarely know what the architects look like or how is the way they work. It is quite exceptional, then, when we receive any information about how they think about architecture. It is this situation that took me in the mid-60's on my architectural wanderings around the world, to visit the best architects and get them to answer these simple questions: What is architecture for you? What is your approach to design? What do you think is the most important thing in this process? What interesting challenges have you encountered in your professional practice?

The answers to these questions were recorded on tape, because the voice of each of the artists had a high documentary value for me. In addition, I finally asked each of them to write in a few words the essence of their answers and personally autograph them. Thus, the collected material was added to the individual biographies with illustrations of their most representative works and later published in a country that had experienced a sense of isolation from the outside world. The very idea of meeting and interviewing the most famous architects was shocking at the time, and considering its anecdotic potential and the completely unexpected number of respondents -bordering the two hundred- it made for the phenomenal experience of a lifetime.

Today it is sometimes so easy to obtain information on the internet that it somewhat loses its attractiveness. However, the photographs of the artists and their autographs still retain the aura of the personal meetings and the direct contact with them. Therefore, I decided to publish these materials, which I hope will help improve the knowledge about my respondents – architects and their self-signed, authentic testimonies- which will lead to reflection and the self-reflection of those who will read them.

While presenting this material during several lectures at different places around the world, almost every time a question came up about how I succeeded to get a handwritten texts from these "giants". To avoid this question I answer right away that I was kind of lucky with my first respondent. It was Walter Gropius who found my idea of that kind of questionnaire meaningful and handwrote his "credo" himself. Later every time I felt it could be difficult to obtain a manuscript I asked the respondent for a short handwritten quintessence as Walter Gropius did before and I showed his manuscript. It worked perfectly, nobody refused. I decided to publish this material again cause I hope it will help learning my respondents through their very authentically handwritten statement which can lead the readers to reflections and own considerations about architecture.

Tadeusz Barucki

Owner of the autographs' collection and exhibition author. Polish architect, Representative of Modernism, Art Historician, Architecture Documentarist, Publicist. In 1981 The International Union of Architects UIA awarded him the prestigious Jean Tschumi Prize for spreading architectural culture and for his significant contribution to exchanging information about architecture in the world.

Leśna Podkowa 29. 6. 2014

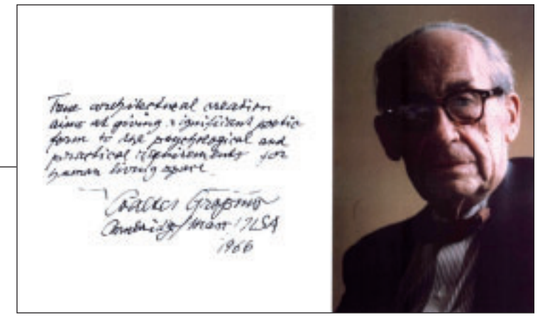

WALTER GROPIUS

1883–1969
Německo/Germany/USA
Cílem skutečné architektonické tvorby je vtisknout psychologickým a praktickým potřebám lidského životního prostoru příznačný poetický tvar./True architectural creation aims at giving significant poetic form to the psychological and practical requirements for human living space.

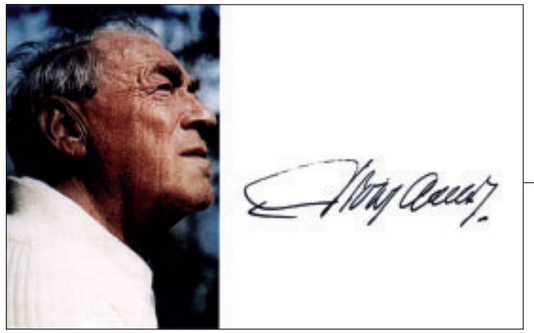

ALVAR AALTO

1898–1976
Finsko/Finland
Nemám co říci. Moje architektura hovoří za vše!/I don't have anything to say. My architecture says it all!

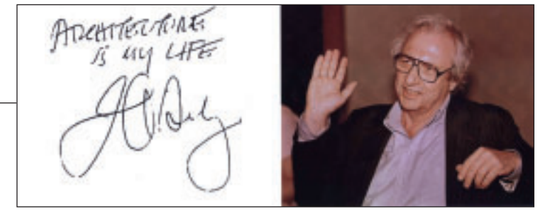

FRANK GEHRY

***1929**
USA
Architektura je můj život./Architecture is my life.

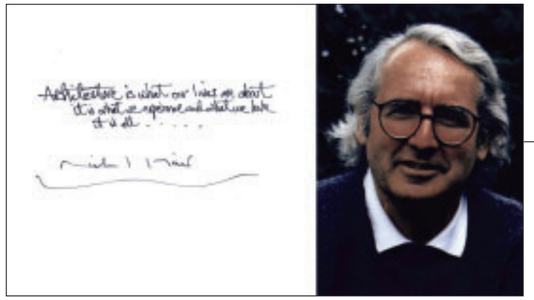

RICHARD MEIER

***1934**
USA
Architektura je celý náš život, to, co zažíváme a milujeme – je tím vším.../Architecture is what our live are about it is what we experience and what we love, it is all...

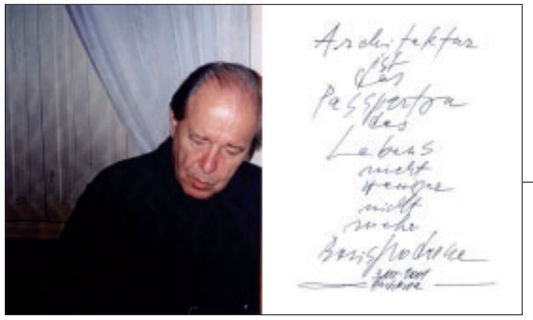

NORMAN FOSTER

***1935**
Velká Británie/Great Britain
Architektura je umění stavět – prostor a světlo./Architecture is the art of building – space & light.

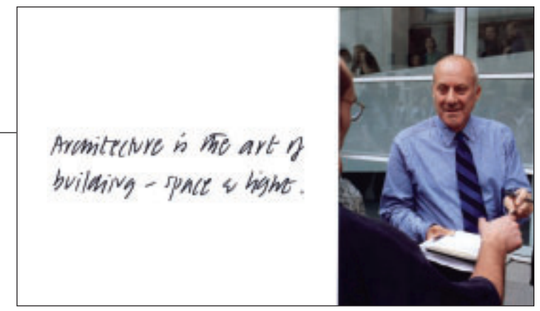

BORIS PODRECCA

***1940**
Rakousko/Austria
Architektura je paspartou života – ničím větším a ničím menším./Architecture is the passepartout of life – no more, no less.

Slavné vily metropolí střední Evropy v Praze 2014/Famous villas of the capitals of Central Europe – in Prague, 2014

Vilová architektura a architektura individuálního rodinného bydlení je významnou součástí architektonické tvorby minulosti i aktuálním předmětem zájmu architektů, urbanistů i stavebníků současné doby.

Zpracování historie vilové architektury, kterou uskutečnily týmy historiků architektury zemí Visegrádské 4 – Česka, Slovenska, Polska, Maďarska a Slovinska, bylo důležitou etapou na cestě poznání této části architektonického bohatství a kulturního dědictví i odkazu pro současnou tvorbu.
První zastávkou na této cestě byla výstavní expozice Slavné pražské vily v Trmalově vile. V roce 2004 vyšla první publikace Slavné pražské vily, pak Slavné brněnské vily a postupně slavné vily všech krajů Čech, Moravy a Slezska. Následovaly Slavné vily Slovenska, Slovinska, Maďarska a Slavné vily Polska, doprovázené výstavami v zemích V4 a Slovinska. Tato etapa byla završena souborными výstavami zemí V4 a Slovinska v roce 2013 v Bruselu. Součástí tohoto edičního a výstavního cyklu bylo zpracování slavných vil metropolí zemí Visegrádské 4 a Slovinska – Prahy, Bratislavy, Budapešti, Varšavy a Lublaně. Vznikl jedinečný materiál, reprezentující nejvýraznější tendence v historii vilové architektury každé jednotlivé země, který nebyl dosud nikde společně prezentován. To byl podnět k přípravě výstavní expozice Slavné vily metropolí střední Evropy a myšlenky její prezentace v Praze. Středoevropskou architekturu však nereprezentují jen uvedené země. Neobyčejnou vilovou architekturou oplývají i další metropole zemí střední Evropy, zejména Vídeň a Berlín, ale také Mnichov či Drážďany, výstava uvede expozice i z těchto měst.

Nyní máte možnost si prohlédnout ukázku z této výstavy. Celou expozici naleznete v Křížové chodbě a Rytířském sále pražské Staroměstské radnice od 18. října do 12. listopadu 2014.

Z pražských vil výstava představí Müllerovu vilu od Adolfa Loose, vlastní vilu zakladatele moderní české architektury Jana Kotěry, kubistickou vilu Bedřicha Kovařovice od Josefa Chochola a další. Varšava se například pochlubí po válce obnovenou rezidencí Gnińských – Ostrogských z roku 1681, vlastní vilou Bohdana Pniewského z 30. let minulého století, nebo současnou vilou varšavského architekta Czeslawa Bielecka, který působil i ve Francii a Německu. Vídeň ukáže vlastní vilu Otto Wagnera, Kotěrovu vilu Lemberger nebo vilu Knips od Josefa Hoffmanna. Lublaň uvede Vilu Prelovšek od stavebního inženýra Matka Prelovšeka, kterou zrekonstruoval jeho přítel Jože Plečnik, funkcionalistickou vilu Plečnikova studenta France Tomažice a současnou vilu, která je rezidencí nizozemského velvyslance. Berlín představí, kromě jiných, vilu Curt Bejach od Ericha Mendelsohna či vilu Lemke od Ludwiga Miese van der Rohe. Bratislava bude reprezentována vlastní vilou Dušana Jurkoviče nebo vilou Arpáda Lengyela od Friedricha Weinwurma a Ignáce Vésceie. Bohatá vilová architektura Budapešti bude zastoupena vilou Dálnokiho Kovátse od Farkase Molnára,

Hoffmannovou vilou od Jozséfa Fischera a dalšími. Na výstavě očekáváme také expozici Mnichova.

Významným v řadě doprovodných programů bude mezinárodní seminář s tématem: „Vila ve středoevropském prostoru" (zaměřený na historii i budoucnost individuálního rodinného bydlení v metropolích střední Evropy), který se koná v Národním technickém muzeu v Praze 17. října 2014.
Úvodní vystoupení prof. ing. arch. Vladimíra Šlapety, DrSc. má název Středoevropské vily v srdci Evropy. Na semináři vystoupí v panelu vstupních diskusních vystoupení vedoucí autorskobadatelských týmů prof. Antal Puhl, DLA. HABIL. (Budapešť), dr. ing. arch. Ryszard Nakonieczny (Varšava), prof. ing. arch. Matúš Dula, CSc. (Bratislava), dr. Damjan Prelovšek (Lublaň), dr. Miloš Kruml (Vídeň) a další.

Dr. Oldřich Janota,
ředitel Kotěrova centra architektury

Residential and individual family housing architecture is a very important part of architectural design, and an ever-present interest of architects, urban planners and builders of yesterday and today.

The research of the history of residential architecture by a team of architectural historians from the Visegrad 4 countries – Czech Republic, Slovakia, Poland and Hungary – was an important step towards understanding this area or architectural and cultural heritage and a legacy for other contemporary works.

The first stop on this tour was the exhibition "Famous Prague villas" that took place in the Villa of Trmal. In 2004 was published the book with the same title, and also "Famous villas in Brno", and gradually the collection of famous villas from all the regions of Bohemia, Moravia and Silesia, followed by issues for the famous villas of Slovakia, Slovenia, Hungary and Poland, accompanied by their respective exhibitions in the V4 countries and Slovenia. This period was finished by the comprehensive exhibition from the five presenting countries in 2013 in Brussels.

This publication and exhibition series focused on the capital cities – Prague, Bratislava,

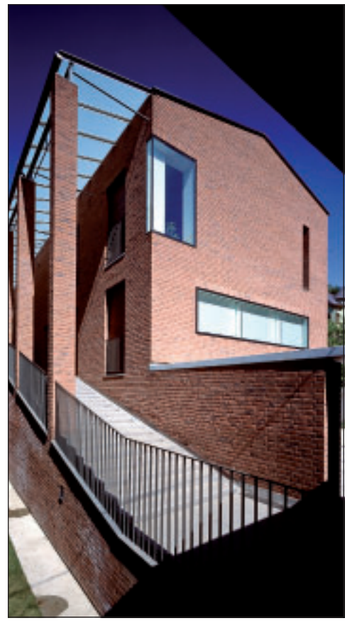

Budapest, Warsaw and Ljubljana. The result was a unique collection of materials representing the most significant tendencies in the history of residential architecture in each country, something never before presented together. Such was the driving force behind the creation of this exhibition "Famous Villas of the capitals of Central Europe" and the idea of its presentation in the city of Prague.

Central European architecture, however, does not represent only one country. The unique

architecture of the villas found in the metropolises from other countries of Central Europe, especially Vienna and Berlin but also Munich or Dresden; the exhibition also covers these cities.

Here you have the chance to see just a small part of the exposition; the entire exhibition can be seen in the Cross Hallway and the Hall of Knights of Prague's Old Town Hall, from October 18th to November 12th, 2014.

From the Prague villas we are presenting Adolf Loos' Müller Villa, works from the founder

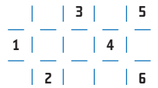

1 – Vlastní vila Bohdana Pniewského, Varšava. Zdroj: Slavné vily Polska./Personal Villa Bohdan Pniewsky, Warsaw. Source: Famous villas of Poland.
2 – Vila Bedřicha Kovařovice, Praha. Zdroj: Slavné vily Čech, Moravy a Slezska./Villa of Bedrich Kovarovic, Prague. Source: Famous villas of Bohemia, Moravia and Silesia.
3 – Rezidence nizozemského velvyslance, Lublaň. Zdroj: Slavné vily Slovinska./Residence of the Netherlands ambassador in Ljubljana. Source: Famous villas of Slovenia.
4 – Vila G, Bratislava. Zdroj: Slavné vily Slovenska. /Villa G, Bratislava. Source: Famous villas of Slovakia.
5 – Vila Prelovšek, Lublaň. Zdroj: Slavné vily Slovinska. /Villa Prelovsek, Ljubljana. Source: Famous villas of Slovenia.
6 – Vila Arpáda Lengyela, Bratislava. Zdroj: Slavné vily Slovenska./Villa Arpád Lengyel, Bratislava. Source: Famous villas of Slovakia.

of Czech modern architecture Jan Kotera, Josef Chochol's cubist Villa Bedrich Kovarovice and many others. From Warsaw we find residences restored after the wars, like the residence of Gninskych-Ostrogskych from 1681, Bohdan Pniewsky's personal villa from the 1930's, or contemporary houses from the architect Czeslaw Bielecki, who also worked in France and Germany. Vienna presents the residence created and owned by Otto Wagner, the Villa Lemberger by Kotera and the Villa Knips by Josef Hoffmann. Ljubljana is represented by the Villa of civil engineer Matek Prelovsek, rebuilt by his friend Jozef Plecnik, the functionalist villa of Plecnik's student France Tomazice and the contemporary residence of the Netherlands ambassador. Berlin presents, amongst others, the Villa Curt Bejach from Erich Mendelsohn and the Villa Lemke from Ludwig Mies van der Rohe. Bratislava shows the Villa Dusan Jurkovic and the Villa Arpáda Lengyela from Friedrich Weinwurm and Ignace Vesceie. The rich residential architecture of Budapest is represented by Villa Kovats by Farkas Molnar, the Hoffmann villa by Joszef Fischer and others. Also on show are works from the city of Munich.

Among a number of related programs is the international seminar with the theme: "Villas in Central Europe" (focused on the historical and future housing in Central Europe's cities), which takes place at the National Technical Museum of Prague on October 17th, 2014.

Dr. Oldrich Janota,
director of the Kotera Centre for Architecture

Architektura v prostoru a čase

Románská architektura

Časové zařazení

11. stol. **vznik v Itálii**
11. stol. – 12. stol. **rozvoj ve Francii**
11. stol. – 13. stol. **rozvoj v českých zemích**

I. CHARAKTERISTIKA A HLAVNÍ ZNAKY

Románský sloh byl inspirován architekturou antického Říma. Úkolem tehdejší architektury bylo vytvořit vhodný prostor (kostel nebo klášter), v němž by mohl probíhat náboženský a sociální život. Hlavními znaky slohu jsou těžkopádnost, prostota, silné zdi, malá okna, malé dveře, důraz na harmonii proporcí, kompozici a půdorysné uspořádání, užití kamene a velmi časté užívání spolií. Architekturu doprovázejí malířské a sochařské programy.

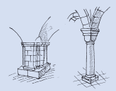

II. STAVEBNÍ PRVKY

ZDI – kvádříkové nebo cihelné (v Pobaltí), kvádříky (kameny opracované na kvádry o výšce nejčastěji 8–24 cm) byly kladeny různými způsoby: zdivo je pak řádkové, klasové, kombinované nebo smíšené, kvádříkové zdivo zůstávalo většinou bez omítky
FASÁDA – vylehčení a členění stěn, rytmus, plochy stěn jsou členěny a odhmotňovány – nikami, slepými arkádami, lisenami, obloučkovými vlysy a trpasličími galeriemi
ARMOVÁNÍ – zdůraznění nároží plastickým vyznačením hrubým přitesáním vypouklých stěn kvádříkového zdiva (bosáží)
ORNAMENTIKA – výzdoba na různých architektonických článcích staveb (spodní plochy klenebních pásů, hlavice sloupů, obloučkové vlysy, portály apod.): perlovec, vejcovec, pila
OKNA – malá, úzká s polokruhovým nadpražím – ostění, nadpraží i parapet byly skosené; okna byla sdružená do podvojných, potrojných i víceosých oken. V hlavních průčelích bylo užíváno kruhové okno s kružbou. Okna obytných sídel mají většinou nadpraží rovná
PORTÁL – architektonickými nebo jinými výtvarnými prvky ozdobené orámování vstupu do významné budovy – polokruhové nadpraží, ostění (jednoduché bez sloupků a tympanonu, ústupkové bez sloupku nebo ústupkové se sloupky a tympanonem)
TYMPANON – svislá plocha nad dveřmi portálu nebo nad oknem, zpravidla polokruhového nebo trojúhelníkového tvaru, často zdobená figurálními plastikami nebo reliéfy
SLOUPY A PILÍŘE – základními částmi sloupů a pilířů jsou hlavice (kalichová – hladká nebo zdobená, kladivová, krychlová, polštářová, bochníková, později figurální), dřík a patka (s nárožními drápky nebo lístky)
SPOLIE – znovu použité architektonické prvky z antických staveb, které byly ukořistěny při válečných výpravách nebo pocházející ze zničených nebo neužívaných architektonických objektů
VALENÁ KLENBA – klenba ve tvaru půlválce nebo válcové výseče, překlenující prostor mezi dvěma protilehlými stěnami, klenební pas (různě široký a profilovaný zděný oblouk odděluje jednotlivá pole klenby a vyztužuje valenou klenbu)
POLOVALENÁ KLENBA – klenba opřená vrcholem o stěnu
KŘÍŽOVÁ KLENBA – tato klenba vzniká jako průnik dvou vzájemně kolmých valených kleneb, klene se na čtyři rohové podpěry, je nejnáročnější středověkou klenbou
OBKROČNÁ KLENBA – klenba rozpjatá nad úhlopříčně rozmístěnými podporami, byla užívána jako řešení zaklenutí rohových polí, patka proti lunetě (luneta: plocha stěny vymezená vodorovnou základnou a půlkruhovým obloukem, vznikající v klenební výseči, vyplňovaná malbou nebo sgrafitem) a naopak: rozvinutí tohoto systému umožnilo zaklenout prostor s téměř libovolnou sestavou otvorů ve stěnách
KUPOLE – užívají se také tambury (válcovité části stavby pod kupolí, obvykle s okny) na trompech (zaklenuté výklenky, jejichž úkolem je zprostředkovat přechod z prostoru nad čtvercem do polygonu nebo z polygonální základny do klenby kupole – obdoba pendantivu)
KONCHA – specifický typ kulové klenby užívaný k zaklenutí apsid
PLOCHÉ STROPY – obvykle dřevěné trámy a záklop
STŘECHY – sedlové (hlavní lodi bazilik), pultové (boční lodi bazilik), kuželové (rotundy) a stanové (mají zpravidla čtyři střešní roviny, sbíhající se do středového vrcholu a tvoří tak čtyřboký nebo víceboký jehlan)

III. STAVEBNÍ MATERIÁLY

DŘEVO – užívané na stropy a krovy
KÁMEN – základní materiál, lomový i tesaný na zdi, sloupy, pilíře a klenby (opuka, pískovec, tuf, vápenec)
HLÍNA – užívána ve formě cihel a pálených cihel

IV. TYPICKÉ STAVBY

- **Náboženské stavby**

ROTUNDY
typ stavby centrálního kruhového půdorysu s kuželovou střechou, později s lucernou a apsidou
KOSTELY
jednolodní podélné kostely obdélníkového tvaru, ukončené apsidou

BAZILIKY
vícelodní baziliky trojlodní a později pětilodní stavby, střední loď je vyvýšená, boční lodě jsou nižší.
KLÁŠTERY
součásti středověké klášterní klauzury: konventní kostel, kaple, křížová chodba, rajská zahrada se studnou a kašnou (lavatoriem), kapitulní síň, kuchyně, cellarium (skladiště potravin), refektorium (refektář) a dormitorium (dormitář)

- **Obytné stavby (světské)**

HRADY (motte, donjon)
PALÁCE
MĚSTSKÉ OBYTNÉ BUDOVY

- **Inženýrské stavby**

MOSTY
budovány specialisty, sdruženými v mostních bratrstvech

V. VÝZNAMNÉ STAVBY

Významné stavby v českých zemích
- Rotunda sv. Petra a Pavla na Budči, Zákolany u Kladna
- Rotunda sv Jiří na Řípu
- Rotunda sv. Kateřiny, Znojmo
- Rotunda sv. Kateřiny, Česká Třebová
- Rotunda sv. Longina, Nové Město, Praha
- Rotunda sv. Kříže Menšího, Staré Město, Praha
- Rotunda sv. Martina, Vyšehrad, Praha
- Rotunda Narození Panny Marie, Holubice, Praha-západ
- Bazilika sv. Jiří, Pražský hrad, Praha
- Bazilika sv. Prokopa, Třebíč (na seznamu UNESCO)
- Bazilika Panny Marie, Tismice u Českého Brodu
- Bazilika sv. Bartoloměje, Kondrac u Vlašimi
- Bazilika Nanebevzetí Panny Marie a svatého Cyrila a Metoděje, Velehrad
- Bazilika sv. Václava, Stará Boleslav
- Kostel Panny Marie, Mohelnice nad Jizerou
- Kostel sv. Petra, Poříčí nad Sázavou
- Kostel sv. Havla, Poříčí nad Sázavou
- Kostel sv. Martina, Praha – Řepy
- Kostel sv. Máří Magdaleny, Řečany nad Labem
- Kostel Stětí sv. Jana Křtitele, Praha – Dolní Chabry
- Kostel sv. Petra a Pavla, Řeznovice, Ivančice
- Kostel sv. Máří Magdaleny, Praha – Přední Kopanina
- Kostel sv. Mikuláše, Vinec
- Kostel sv. Mikuláše, Potvorov
- Kostel sv. Jakuba Většího, Vroutek
- Kostel sv. Bartoloměje, Praha – Kyje
- Kostel sv. Jakuba, Jakub
- Kostel sv. Prokopa, Záboří nad Labem
- Kostel sv. Václava, Hrusice
- Klášter premonstrátů s bazilikou Navštívení Panny Marie, Milevsko
- Klášter Teplá
- Klášter Porta coeli, Předklášteří u Tišnova
- Klášter Stětí sv. Jana Křtitele na Ostrově, Ostrov u Davle
- Klášter v Louce
- Hrad Landštejn, Staré Město pod Landštejnem
- Hrad Přimda, Přimda
- Hrad Rabí, Rabí
- Zdíkův palác, Olomouc
- Krypta baziliky sv. Markéty, Praha – Břevnov
- Černá věž, Pražský hrad, Praha
- Falc, Cheb

Významné stavby v zahraničí
- Klášter Saint-Foy, Conques, Francie
- Bailika Sainte-Madeleine, Vézelay, Francie
- Katedrála Saint-Front, Perigueux, Francie
- Kostel Notre-Dame-la-Grande, Poitiers, Francie
- Klášter Cluny, Francie
- Katedrála Sv. Lazara, Autun, Francie
- Katedrála Panny Marie a sv. Štěpána, Špýr, Německo (na seznamu UNESCO)
- Katedrála, Santiago de Compostela, Španělsko
- Kaple Cormac, Rock of Cashel, Irsko
- Katedrála, baptisterium a kampanila (Šikmá věž), Pisa, Itálie
- Opatský kostel, Ják, Maďarsko

Rotunda sv. Jiří, Říp, před 1126

Kostel sv. Jakuba, Jakub u Kutné Hory, 1165

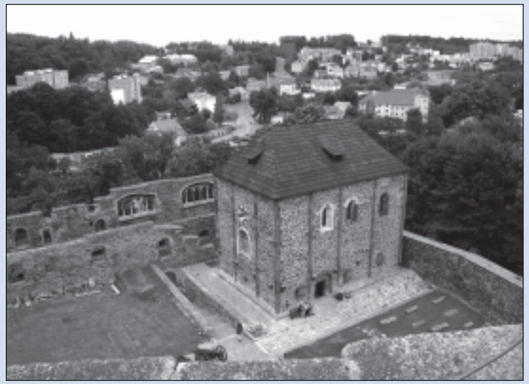

Hradní kaple sv. Erharda a Uršuly, Cheb, konec 12. stol.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Tismice, konec 12. stol.

Kresby jsou z knihy Ondřej Šefců, Architektura – Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla, vydala Grada Publishing, a.s. 2013.

Chrám Navštívení Panny Marie, premonstrátský klášter Milevsko, 1184–1187

Kostel sv. Bartoloměje, Kondrac, konec 12. stol.

Rotunda Narození Panny Marie, Holubice, před 1224

Rotunda Panny Marie a sv. Kateřiny, Znojmo, 2. pol. 11 stol.

Kostel sv. Bartoloměje, Kyje, po r. 1226

Palác pánů z Kunštátu a Poděbrad, Praha, spodní podlaží původně dvoupodlažního románského domu, dnešní sklep, 2. pol. 12. stol.

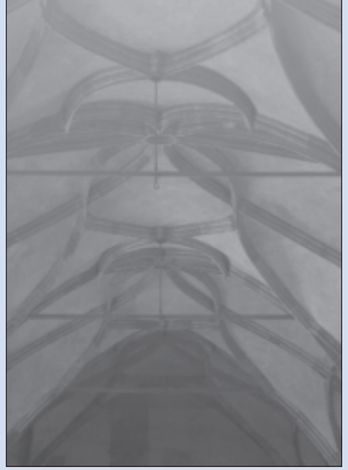

Gotická architektura

Časové zařazení

12. stol. – 14. stol. vznik a rozvoj ve Francii
1150 vznik první gotické stavby: klášterní chrám v Saint Denis, Paříž, Francie
od roku 1230 sloh importován na území dnešní České republiky

I. CHARAKTERISTIKA A HLAVNÍ ZNAKY

Gotická architektura vznikla transformací, monumentalizací a domyšlením prvků pozdně románské architektury. Jejími znaky jsou vnitřní a vnější opěrný systém (pilíře, sloupy a přípory), snaha o scelení vnitřního prostoru, zeštíhlení, vertikalismus, „zduchovňování" a maximální popření hmoty, nádhera a pompéznost, barevné vitráže v oknech a důraz na úlohu světla, zachovává se symetrie, proporce gotických staveb vedou pohyb vzhůru, mimo pozemský svět. Součástí je bohatá sochařská výzdoba, vznikají obsáhlé ikonografické programy vitráží a portálů, které formou alegorie sdělují církevní učení a doktríny a soudobou představu o člověku.

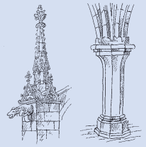

II. STAVEBNÍ PRVKY

ZDI – neomítaná průčelí z hladkých otesaných pravidelných kvádrů jsou vyhrazena pro významné budovy, ostatní konstrukce jsou vyzdívané z lomového kamene a vápenné malty, zdi se omítaly tence rozetřenou vápennou maltou
FASÁDA – vysoké domovní štíty, v pozdějším období bohatě členěné
ARMOVÁNÍ – zdůraznění nároží plastickým vyznačením hrubým přitesáním vypouklých stěn kvádříkového zdiva (bosáží)
OKNA – lomený oblouk, kružba, u světských staveb bývají nadpraží rovná
KRUŽBA – charakteristický souměrný architektonický prvek konstruovaný kružidlem vyplňující oblouky oken, arkád, zábradlí a tympanonů, nejdůležitější základní formou je lalok (tj. vznikají kružby trojlaločné, čtyřlaločné, pětilaločné, šestilaločné, sedmilaločné a mnohalaločné), zakončením gotické kružby je trojlaločný obrazec, zvaný jeptiška
PORTÁLY – architektonickými nebo jinými výtvarnými prvky ozdobené orámování vstupu do významné budovy: ústupkový, lomená archivolta s vloženým tympanonem nebo kružbou, portály katedrál jsou po stranách ostění vyzdobeny sochami, u světských staveb jsou portály menší, s rovným nadpražím, zakončení portálu někdy přechází ve vimperk (trojúhelníkový štít nad portály a okny, zdůrazňuje vertikalitu)
SLOUPY A PILÍŘE – rozvinutý opěrný systém vnitřní a vnější, hranolové pilíře opěrného systému bývají i několikrát odstupňované, do opěrných pilířů jsou zakotveny opěrné oblouky, v interiéru jsou užívány oblouky s pilíři, mezi oblouky mohou být polosloupy, často bohatě profilované nebo tvořené svazky prutů, z nichž vybíhají žebra klenby, volně stojící kamenné sloupy se opět objevují až v pozdní gotice

KLENBY
KŘÍŽOVÁ – průnik dvou vzájemně kolmých valených kleneb, klene se na čtyři rohové podpěry, v gotice je nově kombinována s lomeným obloukem (nyní je možné zaklenout různě široké prostory stejně vysokou klenbou nebo zaklenout prostory jiného než čtvercového tvaru)
ŽEBROVÁ – hrany průsečíků kleneb jsou zesíleny kamennými žebry
OBKROČNÁ – klenba rozpjatá nad úhlopříčně rozmístěnými podporami, byla užívána jako řešení zaklenutí rohových polí nebo klenby ochozu presbytáře

ŠESTIDÍLNÁ – častá u raně gotických staveb: mezi diagonální žebra klenby jsou vložena ještě žebra kolmá
OSMIDÍLNÁ – od šestidílné se liší přidáním dalších dvou podélných žeber
HVĚZDOVÁ – také **HVĚZDICOVÁ** nebo **HVĚZDOVITÁ** – vzniká průnikem několika valených kleneb, žebra vytvářejí na líci hvězdovité motivy, úloha žeber je již čistě dekorační
SÍŤOVÁ – dekorativní žebra se splétají bez ohledu na členění klenebních polí v pravidelný síťový vzorec
KROUŽENÁ – dekorativní žebra vytvářejí kroužené obrazce
PROTÍNAJÍCÍ SE ŽEBRA – prvek pozdně gotických kleneb
VISUTÁ – svorník je spuštěn hluboko pod vrchol
VĚJÍŘOVÁ – také **KALICHOVÁ**: žebra se vějířovitě rozkládají a pokrývají celý líc klenby
SKLÍPKOVÁ – také **DIAMANTOVÁ**: žebra zcela mizí, dekorativní funkci přebírá kontrastní sestavení ploch kápí

PLOCHÉ STROPY – obvykle dřevěné trámy a záklop
STŘECHY – sedlové, pultové a kuželové
ORNAMENTIKA – kamenické detaily jako ozdoby opěrného systému: fiála (štíhlý jehlan posázený kraby a ukončený křížovou kytkou, kromě dekorativní funkce je aktivní součástí opěrného systému), lilie, křížová kytka, poupě, krab (někdy žabka: malý dekorativní plastický kamenný prvek ve tvaru svinutého listu či poupěte, umísťovaný v pravidelných intervalech na hrany opěrných oblouků, vimperků, věžic, fiál nebo jiných ozdobných předmětů), chrlič (zajišťuje odvod dešťové vody z okraje střechy do dostatečné vzdálenosti od budovy), konzola, baldachýn, sochařská výzdoba tympanonů a ostění, výzdoba klenebních žeber

III. STAVEBNÍ MATERIÁLY

DŘEVO – užívané na stropy a krovy, jako střešní krytina (šindele) a v hrázděném zdivu
KÁMEN – základní materiál, lomový i tesaný na zdi, sloupy, pilíře a klenby (opuka, pískovec, tuf, vápenec) a jako střešní krytina (břidlice)
HLÍNA – užívána ve formě pálených cihel a střešních tašek
SKLO – užíváno pro okna a vitráže (výtvarně pojednaná mozaiková výplň skládaná do olova z barevných nebo malovaných skel)
KOV – užíván jako pojivo do subtilních konstrukcí (olovo) nebo ke spojování kamene (železo)

IV. TYPICKÉ STAVBY

Náboženské stavby
KATEDRÁLA – velký gotický kostel s minimálně třemi loděmi, opěrným systémem, věncem kaplí, příčnou lodí či triforiem, vždy postavený na půdorysu křesťanského kříže, za hlavním oltářem je chórový ochoz s věncem kaplí, hlavní oltář je tak možné obejít zezadu

Kresby jsou z knihy Ondřej Šefců, Architektura – Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla, vydala Grada Publishing, a.s. 2013.

KOSTELY – převládly síňové (sálové) trojlodní kostely se stejně vysokými loděmi, zaklenutými do pilíře
KLÁŠTERY – uzavřené skupiny obytných budov s kostelem

▪ **Světské stavby**
HRADY, TVRZE, MĚSTSKÉ OBYTNÉ BUDOVY A MĚSTSKÉ PALÁCE, MĚSTSKÉ STAVBY (radnice, školy, špitály, starobince, zbrojnice, lázně, sýpky, mlýny), **OPEVNĚNÍ** (hradby, vodní příkopy, padací mosty, vlčí jámy, bašty, věže, flankovací věže)

▪ **Inženýrské stavby**
MOSTY, HRÁZE, NÁHONY, STUDNĚ, KAŠNY, VODÁRENSKÉ VĚŽE, KOMUNIKACE

V. VÝZNAMNÉ STAVBY

Významné stavby v českých zemích
- Starý královský palác, Pražský hrad, Praha
- Katedrála sv. Víta, Pražský hrad, Praha
- Anežský klášter, Praha
- Staronová synagoga, Praha
- Dům u Kamenného zvonu, Praha
- Staroměstská radnice, Praha
- Karlův most, Praha
- Urbanismus a opevnění Nového Města pražského, Praha
- Karolinum, Praha
- Novoměstská radnice, Praha
- Prašná brána, Praha
- Klášter Na Slovanech, Praha
- Klášter s kostelem Nanebevzetí Panny Marie, Osek
- Klášter Porta coeli, Předklášteří u Tišnova
- Klášter, Louka u Znojma
- Klášter, Zlatá Koruna
- Klášter, Vyšší Brod
- Klášter Rosa coeli, Dolní Kounice
- Klášter s kostelem Čtrnácti sv. pomocníků, Kadaň
- Kamenný most, Písek
- Chrám sv. Bartoloměje, Kolín
- Opatství sv. Jana Křtitele, Panny Marie a sv. Prokopa, Sázava
- Chrám sv. Barbory, Kutná Hora (na Seznamu Světového dědictví UNESCO)
- Vlašský dvůr, Kutná hora (na Seznamu Světového dědictví UNESCO)
- Radnice, Tábor
- Kamenný dům, Kutná Hora (na Seznamu Světového dědictví UNESCO)
- Kamenná kašna, Kutná Hora
- Hrad Zvíkov
- Hrad Křivoklát
- Hrad Karlštejn
- Hrad Točník
- Hrad Rabí
- Hrad Pernštejn
- Kostel Panny Marie a Karla Velikého na Karlově, Praha
- Kostel Panny Marie před Týnem, Praha
- Kostel Narození Panny Marie, Písek
- Kostel sv. Jiljí, Milevsko
- Kostel sv. Mořice, Olomouc
- Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Most
- Kostel sv. Mikuláše, Louny

Významné stavby v zahraničí
- Bazilika Saint-Denis, Paříž, Francie
- Katedrála sv. Tekly, Tarragona, Španělsko
- Katedrála Notre-Dame, Chartres, Francie
- Katedrála Notre-Dame, Paříž, Francie
- Katedrála Notre-Dame, Remeš, Francie
- Katedrála Notre-Dame, Amiens, Francie (na seznamu Světového dědictví UNESCO)
- Katedrála Saint-Gatien, Tours, Francie
- Katedrála Panny Marie, Burgos, Španělsko (na seznamu Světového dědictví UNESCO)
- Katedrála, Segovia, Španělsko
- Katedrála Panny Marie, Sevilla, Španělsko
- Katedrála Le Seu, Palma de Mallorca, Mallorca, Španělsko
- Katedrála Narození Panny Marie, Milán, Itálie
- Katedrála svatého Štěpána, Vídeň, Rakousko
- Katedrála svatého Petra, Kolín nad Rýnem, Německo
- Katedrála Panny Marie, Antverpy, Belgie
- Katedrála sv. Michala a Guduly, Brusel, Belgie
- Katedrála sv. Cecílie, Albi, Francie
- Sainte-Chapelle du Palais, Paříž, Francie
- Klášter Mont-Saint-Michel, Francie (na seznamu Světového dědictví UNESCO)
- Papežský palác, Avignon, Francie (na seznamu Světového dědictví UNESCO)
- Palác Jacquese Coeura, Bourges, Francie
- Hrad, Tarascon, Francie
- Palazzo Santa Sofi a (Ca´d´Oro), Benátky, Itálie
- Holstentor, Lübeck, Německo
- Wellská katedrála, Wells, Anglie
- King´s College Chapel, Cambridge, Anglie

VI. HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

Petr Parléř / Matyáš z Arrasu / Václav Parléř / Jan Parléř / mistr Petrlík / Benedikt Ried / Hanuš Spiess /mistr Oto / mistr Hanuš / mistr Kříž / Matyáš Rejsek / mistr Václav / mistr Mikuláš / mistr Ondřej / Jan Ketenreiter / Klaus z Cách / Paulus Zicker / Mikuláš ze Sedlešovic / Wendel Roskopf / mistr Staněk / Hans Kurtz / Anton Pilgram / Mert Hübel / mistr Květoň / mistr Blažek / mistr Briccius Gauszke / Ulrich Pesnitzer / Hans Gezinger / Ulrich Pesnitzer / Beneš z Trhových Svin / Burian z Tábora / Mert Hübel / kameník Jan / Jakub Heilmann ze Schweinfurtu / Jiří z Maulbronnu / Petr Heilmann / Pavel z Pardubic / Jörg Schremmle

Vladislavský sál, Starý královský palác, Pražský hrad, Praha, autor: Benedikt Rejt, 1490–1502

Kostel sv. Bartoloměje, Kolín, autor: Petr Parléř, 1360–1378

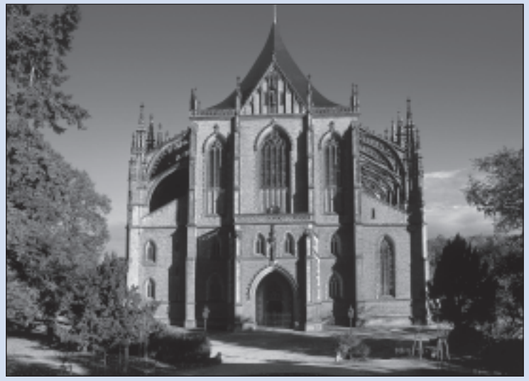

Chrám sv. Barbory, Kutná Hora, autoři: Petr Parléř, Jan Parléř, Matěj Rejsek, Benedikt Rejt, 1388–1558

Hrad Křivoklát, pol. 13. stol.

Hrad Zvíkov, pol. 13. stol.

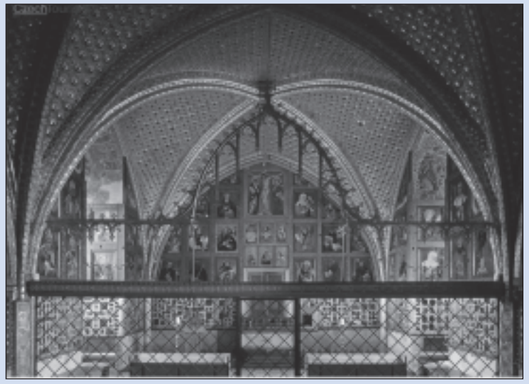

Kaple sv. Kříže, hrad Karlštejn, 1348–1357

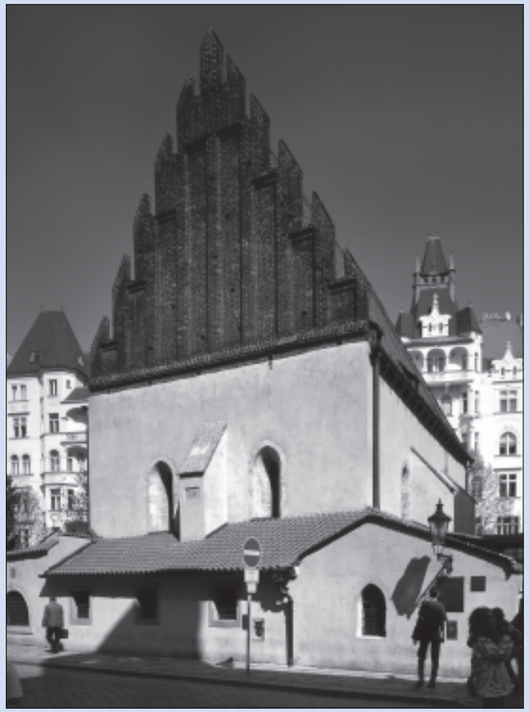

Staronová synagoga, Staré Město, Praha, 2. pol. 13. stol.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, klášter Porta Coeli, Předklášteří u Tišnova, 1233–1240

Renesanční architektura

Časové zařazení

15. stol. – 16. stol. **vznik a rozvoj v Itálii**
Od roku 1492 do 1620 **sloh importován na území dnešní České republiky**

I. CHARAKTERISTIKA A HLAVNÍ ZNAKY

Renesanční architektura je inspirována antickými, zejména římskými stavbami, ústředním bodem a mírou všech prvků je člověk, nastává období humanismu. V protikladu ke gotické vertikalitě nastupuje vyjádření horizontality.

II. STAVEBNÍ PRVKY

ZDI – omítané a obkládané
FASÁDA – plochá, často zdobená sgrafitem (proškrabávanými omítkami), přízemí často zdobené bosáží, užívá se ATIKA (prodloužení fasády budovy nad hlavní římsu; opticky zvyšuje budovu a pro pohled z ulice částečně zakrývá střechu, může mít formu falešného atikového patra)
ŠTÍTY – TROJÚHELNÍKOVÝ, OBLOUČKOVÝ, VOLUTOVÝ: výrazné, tvarově bohaté, římsou od fasády oddělené štíty, dále členěné pilastry, lizénami a volutami, na vrcholu zdobené koulemi, sochami apod.
OKNA – sdružená s rovným nadpražím, nadokenní římsy, profilované ostění a parapet
ARKÁDY – řada oblouků oddělených sloupy či pilíři (mezilodní, vícepatrové, slepé arkády, arkádové dvory, arkádová nádvoří, arkádové ochozy)
PORTÁLY – architektonickými nebo jinými výtvarnými prvky ozdobené orámování vstupu do budovy: nadpraží ve tvaru architrávu (vodorovný pravoúhlý překlad nesený podporami), archivolty (specifický typ klenby k zaklenutí portálů) nebo jejich kombinace, po stranách pilastry (polosloup – napodobuje sloup, má pouze dekorativní úlohu, na rozdíl od lizény je opatřen patkou a hlavicí)
SLOUPY – oddělovaly jednotlivé lodě nebo tvořily s archivoltou arkády do nádvoří atria

- **KLENBY**

KUPOLE – je sférická klenba tvořená částí kulové nebo jiné rotační plochy nad kruhovým, čtvercovým nebo polygonálním půdorysem
KUPOLE MELOUNOVÁ – průřez kupole není kruh, ale parabolická křivka
KLENBA VALENÁ – klenba ve tvaru půlválce nebo válcové výseče, překlenující prostor mezi dvěma protilehlými stěnami
KLENBA VALENÁ S LUNETAMI – je tvořena hlavní podélnou klenbou, do níž z boku pronikají valené klenby o menším poloměru oblouku, v klenbě jsou tím vykrojeny trojúhelné zářezy, zejména nad okny, které klenbu rytmicky člení.
KLENBA KLÁŠTERNÍ – je klenuta nad čtyřmi stěnami s přímkovou patou
KLENBA ČESKÁ – česká placka, kupole nad čtvercovým prostorem, kdy se kulový vrchlík ze čtyř stran seřízne
KLENBA NECKOVÁ – klenba nad podlouhlými prostorami, kdy kápě užších stran nedosahují až k sobě
KLENBA ZRCADLOVÁ – střední část klášterní klenby je nahrazena plochou výplní, tzv. zrcadlem
KLENBA ZAVĚŠENÁ DŘEVĚNÁ – ramenáty klenby jsou zavěšené na vazné trámy vynášené věšadlem, které je součástí krovu
PLOCHÉ STROPY – obvykle dřevěné nosné trámy s kazetovými výplněmi
ORNAMENTIKA – ornamentální a dekorativní motivy, sgrafita – proškrabávané omítky (rýsované kvádry, „labyrintové" útvary, fazetové bosy, vegetabilní ornamenty, „psaníčka", nebo jiné architektonické útvary – kuželky zábradlí, ornamentální zrcadla, vlysy, orámování oken, nadokenní štíty, figurální výjevy atd., ornamenty (rollwerk, beschlagwerk, kartuš, feston, girlanda)

III. STAVEBNÍ MATERIÁLY

DŘEVO – užívané na krovy, trámové kazetové stropy, zavěšené klenby, konzoly říms, pilotové základy
KÁMEN – lomový (základy, smíšené zdivo), opracovaný (sloupy, pilíře, klenby, zábradlí, konzoly, bosování, obklady), leštěný (vnitřní obklady, podlahy)
HLÍNA – užívána ve formě pálených cihel, na režné zdivo, tvárnice a pálené střešní tašky
SKLO – užíváno pro okna
KOV – užíván pro kleštiny krovů, táhla kleneb, konstrukce říms, tepané mříže (železo) a jako střešní krytina (měď)
DALŠÍ MATERIÁLY – užívané jako pomocné hmoty (zlato, stříbro, sádra, asfalt, rákos, proutí, tkaniny, kůže, perleť, smalt, sklo)

IV. TYPICKÉ STAVBY

- **Náboženské stavby**

CHRÁMY – centrální i bazilikální
KOSTELY
ORATORIA – modlitebny
KAPLE
LORETY – církevní stavby, postavené jako napodobenina kaple v italském Loretu

- **Světské stavby**

ZÁMKY, PALÁCE, OBYTNÉ DOMY, RADNICE, MASNÉ KRÁMY, DROBNÉ ZAHRADNÍ STAVBY

V. VÝZNAMNÉ STAVBY

Významné stavby v českých zemích

- Benedikt Ried: Fasády Vladislavského sálu, Pražský hrad, Praha
- Huť Benedikta Rieda: Portál kostela sv. Jiří, Pražský hrad, Praha
- Paolo della Stella, Bonifác Wohlmut: Letohrádek královny Anny, Pražský hrad, Praha
- Hans Vlach, Ulrico Aostalli: Ústav šlechtičen, Rožmberský palác, Pražský hrad, Praha
- Ulrico Aostalli: Kaple sv. Vojtěcha, Pražský hrad, Praha
- Giovanni Maria Filippi: Matyášova brána, Pražský hrad, Praha
- Juan Maria Avostalis del Pambio, Giovanni Lucchese, Hans Tirol, Bonifác Wohlmut: Letohrádek Hvězda, Praha-Liboc
- Agostino Galli: Schwarzenberský palác, Praha
- Neznámý architekt: Vlašská kaple, Praha
- Neznámý architekt: Dům u Minuty, Praha
- Neznámý architekt: Přenesený portál ve Staroměstské radnici, Praha
- Juda Coref de Herz, Jan Dominik de Barifi's: Pinkasova synagoga, Praha
- Giovanni Maria Filippi?, Jan Mottala de Bonamone: Zámek Moravská Třebová, Moravská Třebová
- Polír Václav: Radnice, Nymburk
- Antonín Vlach, Baldassare Maggi: Zámek Český Krumlov (na Seznamu světového dědictví UNESCO)
- Antonín Vlach, Baldassare Maggi: Zámek Telč (na Seznamu světového dědictví UNESCO)
- Leonardo Garovi z Bissena: Zámek Moravský Krumlov
- Neznámý architekt: Zámek Opočno
- Baldassare Maggi: Zámek Bechyně
- Neznámý architekt: Portál radnice, Olomouc
- Antonín Vlach, Baldassare Maggi, Antonio Cometta: Zámek Jindřichův Hradec, Jindřichův Hradec
- Pietro Ferrabosco di Laino?: Zámek Bučovice
- Giovanni Battista Aostalli: Zámek Litomyšl (na seznamu světového dědictví UNESCO)
- Neznámý architekt: Zámek Velké Losiny
- Neznámý architekt: Zámek Benátky

Významné stavby v zahraničí

- Filippo Brunelleschi: Ospedale degli Innocenti (Špitál neviňátek), Florencie, Itálie
- Arnolf di Cambio, Giotto di Bondone, Francesco Talenti, Filippo Brunelleschi: Dóm Santa Maria del Fiore, Florencie, Itálie
- Filippo Brunelleschi: Bazilika San Lorenzo, Florencie, Itálie
- Filippo Brunelleschi: Chrám San Spirito, Florencie, Itálie
- Filippo Brunelleschi: Palazzo Medici Riccardi, Florencie, Itálie
- Leon Battista Alberti: Katedrála Tempio Malatestiano, Rimini, Itálie
- Neznámý architekt: Palazzo della Cancelleria, Řím, Itálie
- Donato Bramante: Poutní kostel Santa Maria della Consolazione, Todi, Itálie
- Donato Bramante: Bazilika sv. Petra ve Vatikánu, Řím, Itálie
- Giacomo Barozzi da Vignola, Giacomo della Porta: Kostel Il Gesú v Římě, Itálie
- Antonio da Sangallo, Michelangelo Buonarroti, Giacomo Barozzi da Vignola, Giacomo della Porta: Palazzo Farnese, Řím, Itálie
- Giacomo Barozzi da Vignola: Villa Farnese, Caprarola, Itálie
- Jacopo Sansovino: Knihovna sv. Marka, Benátky, Itálie
- Andrea Palladio: Villa Rotonda, Vicenza, Itálie
- Juan Bautista Alfonsis de Toledo, Juan de Herrera: Klášter a sídlo El Escorial, Escorial, Španělsko (na seznamu světového dědictví UNESCO)
- Zámek Azay-le-Rideau, Azay-le-Rideau, Francie
- Zámek Chenonceau, Francie
- Zámek ve Fontainebleau, Fontainebleau, Francie (na Seznamu světového dědictví UNESCO)
- Kostel St. Michel, Dijon, Francie
- Nicolas Bachelier: Palác Assézat, Toulouse, Francie
- Radnice, Brémy, Německo
- Wawel, Krakov, Polsko (na Seznamu Světového dědictví UNESCO)

VI. HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

Filippo Brunelleschi / Michelozzo di Bartolomeo / Arnolf di Cambio / Giotto di Bondone / Francesco Talenti / Leon Battista Alberti / Donato Bramante / Giacomo Barozzi da Vignola / Giacomo della Porta / Michelangelo Buonarroti / Andrea Palladio / Nicolas Bachelier / Benedikt Ried / Paolo della Stella / Bonifác Wohlmut / Hans Vlach / Ulrico Aostalli / Giovanni Maria Filippi / Arcivévoda Ferdinand Tyrolský / Agostino Galli / Juda Coref de Herz / Jan Dominik de Barifi s / Jan Mottala de Bonamone / polír Václav / Antonín Vlach / Baldassare Maggi / Leonardo Garovi z Bissena / Antonio Cometta / Pietro Ferrabosco di Laino / Giovanni Battista Aostalli / Giovanni Ventura / Alexandr Collin / Giovanni Battista Bossi de Campione / Walter Hirsch ze Sangelbergu / Jan Maria Aostalli / Mateo Borgorelli / Marco Spazio de Lanzi / Walter Hirsch ze Sangelbergu / Giovann Stazio / Pietro Gabri / Michael Kramer

Letohrádek královny Anny, Pražský hrad, Praha, autoři: Giovanni Spazio, Giovanni Maria Aostalli Paolo della Stella, Hans Tirol, Bonifác Wohlmut, 1538–1565

Zámek Moravská Třebová, 16./17. st.

Kostel sv. Voršily, Chlumec nad Cidlinou, 1536

Schwarzenberský palác, Praha, autor: Agostino Galli, 1545–1567

Kresby jsou z knihy Ondřej Šefců, Architektura – Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla, vydala Grada Publishing, a.s. 2013.

Letohrádek Hvězda, Praha–Liboc, autoři: Juan Maria Avostalis del Pambio, Giovanni Lucchese, Hans Tirol, Bonifác Wohlmut, 1555–1558

Domy č. p. 60 a 61, Telč, kol. 1555

Zámek Litomyšl, Litomyšl, autor: Giovanni Battista Aostalli, 1568–1581

Míčovna, Pražský hrad, Praha, autor: Bonifác Wohmut, 1568–1569

Zámek Červená Lhota, po r. 1530

Zámek Český Krumlov, Český Krumlov, kol. r. 1580

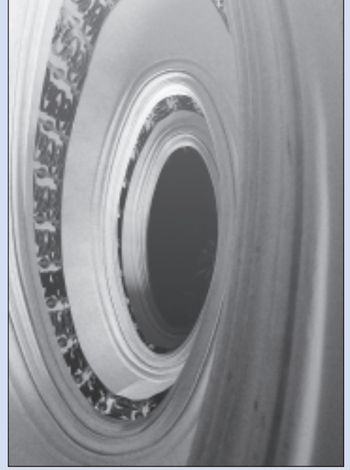

Barokní architektura

Časové zařazení

16. stol. **vznik a rozvoj v Itálii**
Od roku 1620 do 1780 **sloh importován na území dnešní České republiky**
Rané baroko • Vrcholné baroko • Pozdní baroko • Rokoko

I. CHARAKTERISTIKA A HLAVNÍ ZNAKY

Barokní architektura navazuje na renesanci, ale porušuje všechna dosavadní pravidla, vznikají monumentální symetrické stavby na nepravidelném půdorysu, hlavní důraz je kladen na dojem, nejdůležitějším charakteristickým znakem barokní architektury je pohyb a práce s prostorem a světlem.
Rozdělení na klasicizující baroko (kompoziční kázeň a výrazová umělenost) a dynamické baroko (dynamičnost, ilusionismus, monumentalita, okázalost, průniky křivek, prostupování prostorů, kontrast světla a stínu, bohatá výzdoba – štuková, sochařská, malířská, neklid, napětí, optické klamy).

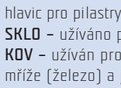

II. STAVEBNÍ PRVKY

ZDI – stěnový nosný systém, zdi omítané zvenčí i zevnitř, obklady a štukové omítky
FASÁDA – omítaná, často zdobená sgrafitem, plastické křivky říms
OKNA – obdélníková nebo se zaobleným nadpražím, frontony (štítové nástavce zpravidla nad portikem obvykle ve tvaru rovnoramenného trojúhelníku nebo segmentu) se suprafenestrami (ozdobné prvky nad okny nebo nade dveřmi – supraporty), vzniká kasulové okno (okenní otvor ve tvaru kněžského ornátu), užívá se oválné okno
PORTÁL – nejvýraznější prvek stavby umístěný obvykle v ose budovy, plastické ostění, často výtvarně pojednaný s bohatou sochařskou výzdobou, zvětšuje se velikost portálu vzhledem k velikosti průčelí budovy
SLOUPY – s archivoltou tvořily arkády do nádvoří atria, postupně se přestávají používat
STŘECHY – mansardové, zvonové nebo cibulové, užívané na věžích

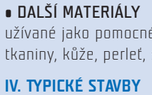

• KLENBY
Většinou uzavřené klenby, klenby na složitých oválných půdorysech, bohatá štuková výzdoba, malba
KUPOLE – je sférická klenba tvořená částí kulové nebo jiné rotační plochy nad kruhovým, čtvercovým nebo polygonálním půdorysem
KLENBA ČESKÁ – česká placka nízká, kupole nad čtvercovým prostorem, kdy se kulový vrchlík ze čtyř stran seřízne
KLENBA KLÁŠTERNÍ – je klenuta nad čtyřmi stěnami s přímkovou patou
KLENBA NECKOVÁ – klenba nad podlouhlými prostorami, kdy kápě užších stran nedosahují až k sobě
KLENBA ZRCADLOVÁ – střední část klášterní klenby je nahrazena plochou výplní, tzv. zrcadlem
KLENBA VALENÁ S PASY – klenba ve tvaru půlválce nebo válcové výseče, překlenující prostor mezi dvěma protilehlými stěnami, zpevněná klenebními pasy
KLENBA VALENÁ S LUNETAMI – je tvořena hlavní podélnou klenbou, do níž z boku pronikají valené klenby o menším poloměru oblouku, v klenbě jsou tím vykrojeny trojúhelné zářezy, zejména nad okny, které klenbu rytmicky člení.
KLENBA ZAVĚŠENÁ DŘEVĚNÁ – ramenáty klenby jsou zavěšené na vazné trámy vynášené věšadlem, které je součástí krovu
PRUSKÁ KLENBA – otevřená, plochá klenba, zaklenující obdélníkové prostory, čelní oblouky jsou segmentové, k vyklenování je třeba tří ramenátů – dvou řídících, upevněných pod patkami a jednoho tvořícího, který se po řídících ramenátech posouvá
PLOCHÉ STROPY – obvykle dřevěné nosné trámy
ORNAMENTIKA – stěny, stropy a kupole zdobeny malbami, užití zlata, štuku, barevného umělého mramoru a pestrých barev, umocňujících pocit pompéznosti, vznešenosti a bohatství

III. STAVEBNÍ MATERIÁLY

DŘEVO – užívané na krovy (hambálkové a mansardové), zavěšené klenby, střešní krytina (šindele)
KÁMEN – lomový (základy), opracovaný (obklady, podlahy – umělý i pravý mramor, střešní krytina – břidlice), leštěný (vnitřní obklady, podlahy)
HLÍNA – užívána ve formě pálených cihel, dlaždic, prejzů, vodovodních potrubí, hlavic pro pilastry, ozdobné vázy a plastiky, kachle pro kachlová kamna
SKLO – užíváno pro okna (i větších rozměrů)
KOV – užíván pro kleštiny krovů, táhla kleneb, konstrukce říms, tepané mříže (železo) a jako střešní krytina (měď)

• DALŠÍ MATERIÁLY
užívané jako pomocné hmoty (zlato, stříbro, sádra, asfalt, rákos, proutí, tkaniny, kůže, perleť, smalt, sklo)

IV. TYPICKÉ STAVBY

• Náboženské stavby
CHRÁMY – rekonstrukce původních gotických chrámů, **KOSTELY, POUTNÍ KOSTELY, BOŽÍ MUKA, KAPLIČKY, FARY, KLÁŠTERY, MARIÁNSKÉ (MOROVÉ) SLOUPY**

• Světské stavby
ZÁMKY, PALÁCE, OBYTNÉ DOMY, VILY, LETOHRÁDKY, RADNICE, DIVADLA, KNIHOVNY, ŠKOLY, HVĚZDÁRNY, NEMOCNICE, DROBNÉ ZAHRADNÍ STAVBY, SALA TERRENA (přízemní otevřená stavba, otevřená obvykle arkádou o třech obloucích do zahrady ve stejné úrovni nebo přístupné několika schody, často reprezentativně vyzdobená kašnami a fontánami)

V. VÝZNAMNÉ STAVBY

Významné stavby v českých zemích
- Andrea Spezza, Giovanni Battista Pieroni, Niccolo Sebregondi: Valdštejnský palác, Praha
- Francesco Caratti: Černínský palác, Praha
- Kilián Ignác Dientzenhofer: Kostel svatého Mikuláše na Malé Straně, Praha
- Jan Blažej Santini-Aichel: Kostel svatého Jana Nepomuckého, Zelená hora
- Giovanni Pietro Tencalla?: Bazilika Nanebevzetí Panny Marie a svatého Cyrila a Metoděje, Velehrad
- Domenico Martinelli: Zámek Buchlovice, Buchlovice

Významné stavby v zahraničí
- Baccio Pontelli: Kostel Santa Maria della Pace, Řím, Itálie

Kresby jsou z knihy Ondřej Šefců, Architektura – Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla, vydala Grada Publishing, a.s. 2013.

- Carlo Rainaldi, Carlo Fontana: Kostel Santa Maria dei Montesanto, Řím, Itálie
- Carlo Rainaldi, Carlo Fontana: Kostel Santa Maria dei Miracoli, Řím, Itálie
- Gian Lorenzo Bernini, Domenico de´Rossi: Kostel Sant´Andrea al Quirinale, Řím, Itálie
- Girolam Rainaldi, Carlo Rainaldi, Francesco Borromini: Kostel Sant Agnese, Navona, Řím, Itálie
- Gian Lorenzo Bernini: Náměstí sv. Petra, Řím, Itálie
- Guarino Guarini: Kostel San Lorenzo, Turín, Itálie
- Guarino Guarini: Palazzo Carignano, Turín, Itálie
- Filippo Juvarra: Kostel Superga, Turín, Itálie
- Libéral Bruant, Jules Hardouin-Mansart: Invalidovna, Paříž, Francie
- Christopher Wren: Katedrála svatého Pavla, Londýn, Anglie
- Johann Bernhard Fischer on Erlach: Kostel svatého Karla Boromejského, Vídeň, Rakousko

VI. HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

Baccio Pontelli / Carlo Rainaldi / Carlo Fontana / Gian Lorenzo Bernini / Domenico de´Rossi / Girolam Rainaldi / Francesco Borromini / Guarino Guarini / Filippo Juvarra / Libéral Bruant / Jules Hardouin-Mansart / Christopher Wren / Johann Bernhard Fischer on Erlach / Andrea Spezza / Giovanni Battista Pieroni / Niccolo Sebregondi / Francesco Caratti / Kilián Ignác Dientzenhofer / Jan Blažej Santini-Aichel / Giovanni Pietro Tencalla / Domenico Martinelli

Salla Terrena, Valdštejnský palác, Praha, autoři: Andrea Spezza, Giovanni Battista Pieroni, Nicoló Sebregondi, 1623–1630

Zámek Troja, Praha-Troja, autor: Jean Baptiste Mathey, 1679–1685

Zámek Karlova Koruna, Chlumec nad Cidlinou, autoři: Jan Blažej Santini Aichel, František Maxmilián Kaňka, 1721–1723

Sloup Nejsvětejší Trojice, Olomouc, 1716–1754

Lobkovický palác, Malá Strana, Praha, autor: Giovanni Battista Alliprandi, 1702

Michnův letohrádek (Vila Amerika), Nové Město, Praha, autor: Kylián Ignác Dientzenhofer, 1717–1720

Zámek Veltrusy, Veltrusy, autor: Giovanni Battista Alliprandi, 1. pol. 18. st. 1568–1581

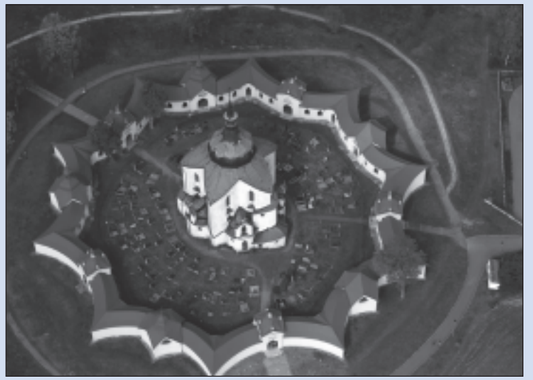

Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, Žďár nad Sázavou, autor: Jan Blažej Santini Aichel, 1720–1722

Poutní areál s kostelem Panny Marie, Svatá Hora u Příbrami, autor: Carlo Lurago: 1648–1673

Hospital s kostelem Nejsvětější Trojice, Kuks, autor: Giovanni Battista Alliprandi, 1707–1712

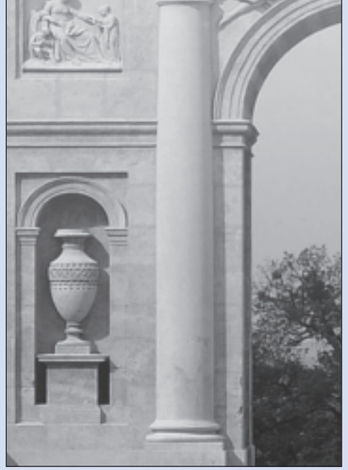

Klasicismus

Časové zařazení

18. stol.	vznik v Itálii a Francii, rozvoj ve Francii
1. polovina 18. stol.	sloh importován na území dnešní České republiky
1806–1810	empír
konec 18. stol.	romantismus v Anglii
polovina 19. stol.	romantismus na území dnešní České republiky

I. CHARAKTERISTIKA A HLAVNÍ ZNAKY

Architektura klasicismu klade důraz na přísný řád, pravidla, symetrii, geometrii, střídmé tvarosloví a pravidelnost. Navazuje na antiku, zejména na architekturu antického Říma. Stavby se vyznačují přímými rovnými liniemi, trojúhelníkovými štíty a antickými sloupy. Typické pro klasicismus jsou francouzské parky – symetrické, keře a stromy sestříhané do geometrických tvarů a živých plotů, aleje, cestičky, vodotrysky a altány.
Ve Francii se prosazuje empír, který využívá geometrickou stylizaci a jednoduchost, důsledněji aplikuje římské i egyptské vzory. Jako protipól klasicismu vznikl romantismus, vyznávající svobodu uměleckého projevu, jeho inspirace pochází ze středověku nebo Blízkého a Dálného východu. Architektura romantismu bývá členitá, s uvolněnou formou a často postrádá symetrii.

II. STAVEBNÍ PRVKY

ZDI – stěnový nosný systém, zdi omítané zvenčí i zevnitř
FASÁDA – omítaná, plochá, symetrická a geometricky řešená
ŠTÍTY – trojúhelníkové nebo mají eliptický stlačený oblouk
OKNA – dvojitá obdélníková nebo s rovným nadpražím, plochými šambránami (ozdobné architektonické prvky, které rámují a zdůrazňují okna nebo dveře na vnější fasádě), empírová okna mají polokruhové nadpraží s paprskovitým dělením
PORTÁL – užívá se rovný, segmentový, půlkruhový nebo ve tvaru stlačeného oblouku
SLOUPY, PILÍŘE A PILASTRY – užívány především v průčelích, vycházejí z římských řádů, kompozitní hlavice (tvarově nejčlenitější hlavice) jsou doplněny klasicistními ornamenty
ORNAMENTIKA – užívány jsou ploché štuky: medailony, rozety, festony (dekorativní prvky, malované nebo štukové, představují závěs z listů, květů nebo ovoce, propletený nebo zakončený stuhou), ornamenty z palmet a větví, „boží oko" (zobrazení oka, malovaného nebo štukového, v trojúhelníku obklopeném svatozáří)

• KLENBY
KUPOLE – je sférická klenba tvořená částí kulové nebo jiné rotační plochy nad kruhovým, čtvercovým nebo polygonálním půdorysem
KLENBA VALENÁ S LUNETAMI – je tvořena hlavní podélnou klenbou, do níž z boku pronikají valené klenby o menším poloměru oblouku, v klenbě jsou tím vykrojeny trojúhelné zářezy, zejména nad okny, které klenbu rytmicky člení.
PRUSKÁ KLENBA DO PASŮ – otevřená, plochá klenba, zaklenující obdélníkové prostory, čelní oblouky jsou segmentové, k vyklenování je třeba tří ramenátů – dvou řídících, upevněných pod patkami a jednoho tvořícího, který se po řídících ramenátech posouvá
PLOCHÉ STROPY – dřevěné trámové, později se záklopem

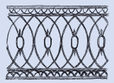

III. STAVEBNÍ MATERIÁLY

DŘEVO – užívané na krovy, trámové stropy, kazety kleneb nebo rovných podhledů, sloupy a kladí
KÁMEN – lomový (základy), opracovaný (obklady, podlahy)
HLÍNA – užívána ve formě pálených cihel v různých variantách, dále na dlažby – topinky, půdovky, střešní tašky (obyčejné, drážkované), prejzy (pálená střešní krytina, skládající se ze dvou dílů – plošší spodního korýtka a více vyklenuté kůrky, obojí mírně kuželovitého tvaru), esovky (druh střešní tašky, zvlněné do tvaru S)
SKLO – užíváno pro okna, v kombinaci s železnými konstrukcemi pro skleníky
KOV – užíván pro válcované profily nosníků, kolejnice (železo) a pro konstrukci krovů (litina)
DALŠÍ MATERIÁLY – užívané na vodotěsné izolace (olovo, jíl)

IV. TYPICKÉ STAVBY

• **Náboženské stavby**
VENKOVSKÉ KOSTELÍKY

• **Světské stavby**
ZÁMKY
ČINŽOVNÍ DOMY (pavlačový dům s kovovým zábradlím)
NEMOCNICE
LÁZNĚ
ÚSTAVY PRO TĚLESNĚ POSTIŽENÉ
DIVADLA
NÁDRAŽÍ
KASÁRNA
PARKY

• **Průmyslové stavby**
TEXTILKY
CUKROVARY
PIVOVARY
PORCELÁNKY
SKLÁRNY

• **Inženýrské stavby**
ŘETĚZOVÉ MOSTY
ŽELEZNIČNÍ TRATĚ
TUNELY
DÁLKOVÉ SILNICE

V. VÝZNAMNÉ STAVBY

Významné stavby v českých zemích
- Christian Friedrich Schuricht: Zámek Kačina, Svatý Mikuláš
- Heinrich Koch: Letohrádek Kinských (Musaion), Praha
- Anton Haffenecker: Hraběcí Nosticovo národní divadlo, dnes Tylovo divadlo, Praha
- Georg Fischer: Celnice, dnes dům U Hybernů, Praha

Významné stavby v zahraničí
- Jacques-Germain Soufflot, Maxmilien Brébion, Jean-Baptiste Rondelet: Pantheon, Paříž, Francie
- Ange-Jacques Gabriel: Malý Trianon, Versailles, Francie
- Pierre Contant d´Ivry, Pierre-Alexandre Vignon: Kostel La Madeleine, Paříž, Francie
- Robert Adam: Osterley Park, Londýn, Anglie
- William Thornton: Kapitol, Washington, USA
- Karl Friedrich Schinkel: Divadlo, Berlín, Německo

VI. HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

Jacques-Germain Souffl ot / Maxmilien Brébion / Jean-Baptiste Rondelet / Ange-Jacques Gabriel / Pierre Contant d´Ivry / Pierre-Alexandre Vignon / Robert Adam / William Thornton / Karl Friedrich Schinkel / Christian Friedrich Schuricht / Heinrich Koch / Anton Haffenecker

Stavovské divadlo (Hraběcí Nosticovo divadlo), Staré Město, Praha, autoři: Antonín Haffenecker, 1781–1783

Dům U Hybernů, Praha, autoři: Josef Zobel, Georg Fischer, 1808–1811

Kostel sv. Kříže, Nové Město, Praha, autoři: Georg Fischer, Jindřich Hausknecht, 1816–1824

Letohrádek Kinských (Musaion), Smíchov, Praha, autor: Heinrich Koch, začátek 19. stol.

Kresby jsou z knihy Ondřej Šefců, Architektura – Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla, vydala Grada Publishing, a.s. 2013.

Kostel Vzkříšení Páně, Terezín, autoři: Heinrich Hatzinger, Julius d'Andreis, 1805–1810

Zámek Kačina, autoři: Georg Fischer, Ch. F. Schuricht, 1802–1822

Stádlecký řetězový most, Stádlec, autoři: Bohuslav Schnirch, Ing. Gassner, 1847–1848

Kolonáda na Rajstně, Lednicko-Valtický areál, Valtice, autor: Josef Hardtmuth, 1817–1823

Klárův ústav slepců, Klárov, Praha, autor: Vincenc Kulhánek, 1836–1844

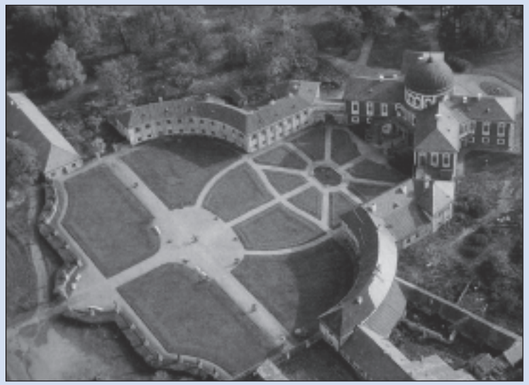

Dostavba křídel zámku Veltrusy, Veltrusy, po r. 1760

Historizující architektura

Časové zařazení

2. pol. 19. stol. až konec 19. stol. historismy (opakování historických slohů)
Od 60. let 19. stol. Eklektismus (volné mísení historických slohů v rámci jedné budovy)

I. CHARAKTERISTIKA A HLAVNÍ ZNAKY

Architektura ve znamení historismů – opakování historických slohů (neoklasicismus, neobaroko, neorenesance, neogotika, neorománská architektura), eklektismus. Období vyhrocené polarity technicky zaměřené architektury a architektury historizující. Rozvoj urbanismu. Každý neostyl se vztahoval k určitému typu činnosti – neorenesanční bývala divadla, muzea, knihovny, neogotické budovy souvisely s národy a národnostmi, neorománský sloh souvisel s vojenskými budovami.

II. STAVEBNÍ PRVKY

ZDI – stěnový nosný systém, omítané zvenčí i zevnitř
SLOUPY A PILÍŘE – kovové, zděné
PLOCHÉ STROPY – dřevěné trámové, ocelové vazníkové
KROVY – dřevěné soustavy, ocelové na velká rozpětí

III. STAVEBNÍ MATERIÁLY

DŘEVO – užívané na krovy, trámové stropy
KÁMEN – základy a sklepy, pro nákladnější stavby
HLÍNA – užívána ve formě pálených cihel v různých variantách, dále na dlažby – topinky, půdovky, střešní tašky (obyčejné, drážkované), prejzy (pálená střešní krytina, skládající se ze dvou dílů – ploššího spodního korýtka a více vyklenuté kůrky, obojí mírně kuželovitého tvaru), esovky (druh střešní tašky, zvlněné do tvaru S)
SKLO – užíváno pro okna, v kombinaci s železnými konstrukcemi
KOV – užíván pro válcované profily nosníků, kolejnice,

V. VÝZNAMNÉ STAVBY

inženýrské stavby, zastřešení (železo) a pro konstrukci krovů (litina)
BETON – základy staveb
OMÍTKA – interiér i exteriér, štukové

IV. TYPICKÉ STAVBY

- **Městské stavby**
  OBCHODNÍ DOMY, DIVADLA, MUZEA, OBYTNÉ DOMY, VÝSTAVNÍ HALY, VÝŠKOVÉ BUDOVY, ZAHRADNÍ MĚSTA
- **Průmyslové stavby**
  TOVÁRNÍ HALY
- **Inženýrské stavby**
  MOSTY, VIADUKTY, SILNICE

Významné stavby v českých zemích

- Neogotický sloh: Josef Hlávka: Zemská porodnice u Apolináře, Praha
- Neorenesanční sloh: Josef Zítek: Národní divadlo, Praha
- Neorenesanční sloh: Ludwig Förster: Kleinův palác, Brno
- Neobarokní sloh: Václav Roštlapil: Strakova akademie, Praha
- Eklektismus: German Wanderley: Dům u čtyř mamlasů, Brno

Významné stavby v zahraničí

- Neorománský sloh: Paul Abadie a Magne: Bazilika Sacré-Couer, Paříž, Francie
- Neorománský sloh: Pierre Bossan: Bazilika Notre-Dame de fourviére, Lyon, Francie

VI. HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

Josef Hlávka / Josef Zítek / Ludwig Förster / Václav Roštlapil / German Wanderley / Paul Abadie a Magne / Pierre Bossan / Hermann Friedrich Waesemann / Friedrich von Schmidt / Imre Steindl / Petr Josef

Kostel sv. Cyrila a Metoděje, Karlín, Praha, autoři: Karl Rösner, Vojtěch Ignác Ullmann, 1854–1863

Národní divadlo, Nové Město, Praha, autor: Josef Zítek, 1868–1883

Kresby jsou z knihy Ondřej Šefců, Architektura – Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla, vydala Grada Publishing, a.s. 2013.

Secese

Časové zařazení

80. léta 19. stol. **vznik v Anglii, rozvoj ve Francii, Skotsku, Belgii, Německu, Rakousku, Itálii, Španělsku, USA, Rusku, Polsku, Holandsku, Česku a Skandinávii**

1914 **přestává vznikat secesní architektura**

I. CHARAKTERISTIKA A HLAVNÍ ZNAKY

Základem secesní architektury je důraz na linii (klikatá prodloužená křivka), vytvářející plošné ornamenty, dekorativnost, zakřivené formy, lehkost, světlo, prostor a zdánlivou beztížnost, eleganci, svobodu, podstatný je rostlinný ornament, stylizace vzorů z přírody, orientu, gotiky, působí organicky. Jedná se o první skutečně nový styl, zahrnující všechny druhy umění a řemesel. V secesi vzniká napětí mezi ornamentikou a strukturou, formou a funkcí, důležitý je kontrolovaný kontrast, důraz na propojení a sladění architektury a interiéru, členitost a rytmičnost. Krása je důležitější než morálka.

II. STAVEBNÍ PRVKY

KONSTRUKCE – výrazný skelet staveb
FASÁDA – omítaná, zvlněná
OKNA – velká, aby dobře propouštěla světlo, často barevná skla a vitráže, nazdobené okenní a balkónové znaky
DVEŘE – široké dveře
SCHODIŠŤOVÉ ŠACHTY – otevřené a světlé
SLOUPY – často železné nebo dřevěné, štíhlé, zdobené rostlinnými ornamenty
ORNAMENTIKA – užívány jsou stylizované přírodní motivy, oblíbené lilie, kosatce, orchideje, máky, leknín, vážky, pávi, netopýři, labutě, dekorativní železný ornament, malby stěn a stropů, polychromatické efekty, mozaiky
STROPY – malované
KROVY – otevřené

III. STAVEBNÍ MATERIÁLY

ŽELEZO – užíváno na konstrukce i dekorace
OCEL
BETON
SKLO – bílé i barevné
KERAMIKA – glazovaná i terakota, MAJOLIKA (keramika smaltovaná nebo zdobená shora smaltem)
DŘEVO, KÁMEN, CIHLY, EMAIL, POLÉVANÁ OCEL, MOZAIKA

IV. TYPICKÉ STAVBY

VILY, OBYTNÉ DOMY, KULTURNÍ STAVBY, ZAHRADNÍ MĚSTA

V. VÝZNAMNÉ STAVBY

Významné stavby v českých zemích

- Josef Fanta: Hlavní nádraží, Praha
- Antonín Balšánek, Osvald Polívka: Obecní dům, Praha
- Franz von Kraus, Josef Tölk: Vila Primavesi, Olomouc
- Jan Kotěra: Peterkův dům, Praha
- František Bílek: Bílkova vila, Praha
- Josef Fanta: Dům spolku Hlahol, Praha
- Osvald Polívka: Palác Topič, Praha
- Osvald Polívka: Palác Praha, Praha
- Bedřich Bendelmayer, Alois Dryák, Bohumil Hübschmann, Jan Letzel: Grand Hotel Evropa, Praha
- Jan Kotěra: Muzeum Východních Čech, Hradec Králové
- Bedřich Ohmann: Hotel Central, Praha
- Jan Kotěra: Národní dům, Prostějov
- Karel Bubla: Měšťanské domy, Plzeň
- Antonín Balšánek: Divadlo, Pardubice
- Josef Zasche: Kostel Povýšení svatého kříže, Jablonec nad Nisou
- Dušan Jurkovič: Lázeňské domy, Luhačovice
- Emil Králík: Sanatorium Smetana, Luhačovice
- Josef Fanta: Mohyla Míru na Slavkovském bojišti, Práce u Brna

Významné stavby v zahraničí

- Antonio Gaudí: Kostel Sagrada Familia, Barcelona, Španělsko
- Antonio Gaudí: Park Güell, Barcelona, Španělsko
- Antonio Gaudí: Činžovní dům Battlóových, Barcelona, Španělsko
- Antonio Gaudí: Dům Miláových, Barcelona, Španělsko
- Victor Horta: Dům ing. Tassela, Brusel, Belgie
- Victor Horta: Hotel Solvay, Brusel, Belgie
- Victor Horta: Lidový dům, Brusel, Belgie
- Henry van de Velde: Dům Bloemenwerf, Uccla, Belgie
- August Endell: Průčelí fotoateliéru Elvira, Mnichov, Německo
- Josef Maria Olbrich: Výstavní budova Secesionistické skupiny, Vídeň, Rakousko
- Charles Rennie Mackintosh: Umělecká vysoká škola, Glasgow, Skotsko
- Henry van de Velde: Kadeřnictví Haby, Berlín, Německo
- Hector Guimard: Vchody do metra, Paříž, Francie
- Louis Sullivan: Obchodní dům C. P. Scott, Chicago, USA
- Charles Rennie Mackintosh: Hill House, Helensburg, Velká Británie
- Richard Riemerschmid: Komorní divadlo, Mnichov, Německo
- Joseph Maria Olbrich: Domy umělců, Darmstadt, Německo
- Henry van de Velde: Muzeum Folkwang, Hagen, Německo
- Eliel Saarinen: Nádraží, Helsinky, Finsko
- Giuseppe Brega: Vila Ruggeri, Pesaro, Itálie
- Otto Wagner: Poštovní spořitelna, Vídeň, Rakousko
- Josef Hoffmann: Palác Stockletových, Brusel, Belgie
- Henry van der Velde: Škola uměleckých řemesel, Výmar, Německo
- Otto Wagner: Kostel sv. Leopolda, Steinhof, Vídeň, Rakousko
- Josef Maria Olbrich: Obchodní dům Tietz, Düsseldorf, Německo
- Richard Riemerschmid: Zahradní město Hellerau, Drážďany, Německo
- Josef Maria Olbrich: Svatební věž, Darmstadt, Německo
- Peter Behrens: Továrna AEG na turbíny, Berlín, Německo
- Otto Wagner: Činžovní dům „Majolikahaus", Vídeň, Rakousko
- Otto Wagner: Stadtbahn, Vídeň, Rakousko
- Hector Guimard: Castel Henriette, Sèvres, Francie
- Hector Guimard: Castel Béranger, Paříž, Francie

VI. HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

Josef Fanta / Antonín Balšánek / Osvald Polívka / Franz von Kraus / Josef Tölk / Jan Kotěra / František Bílek / Bedřich Bendelmayer / Alois Dryák / Bohumil Hübschmann / Jan Letzel / Bedřich Ohmann / Karel Bubla / Josef Zasche / Dušan Jurkovič / Emil Králík / Antonio Gaudí / Victor Horta / Henry van de Velde / August Endell / Josef Maria Olbrich / Charles Rennie Mackintosh / Hector Guimard / Louis Sullivan / Richard Riemerschmid / Eliel Saarinen / Giuseppe Brega / Otto Wagner / Josef Hoffmann / Peter Behrens

Kresby jsou z knihy Ondřej Šefců, Architektura – Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla, vydala Grada Publishing, a.s. 2013.

Hrad Karlštejn, autor rekonstrukce: Josef Mocker, 1877–1899

Národní dům, Prostějov, autor: Jan Kotěra, 1906–1907

Rudolfinum, Staré Město, Praha, autoři: Josef Schulz, Josef Zítek, 1876–1881

Obecní dům, Praha, autoři: Antonín Balšánek, Osvald Polívka, 1905–1912

Hlavní nádraží (Wilsonovo nádraží, nádraží císaře Františka Josefa), Nové Město, Praha, autor: Josef Fanta, 1901–1909

Španělská synagoga, Staré Město, Praha, autoři: Vojtěch Ignác Ullmann, Josef Niklas, 1868

Katedrála Božského Spasitele, Ostrava, autoři: Gustav Meretta, Max von Ferstel, 1883–1889

Mohyla míru, Slavkov u Brna, autor: Josef Fanta, 1910–1912

Moderní architektura

Časové zařazení

Počátek 20. stol. **vznik moderní architektury**
Po 1945 **rozvoj moderní architektury**

I. CHARAKTERISTIKA A HLAVNÍ ZNAKY

Moderní architektura se vyznačuje zjednodušením forem a eliminací ornamentů a „nedůležitých" detailů, materiály a funkční požadavky ovlivňují výsledek, struktura je vyjádřena, forma následuje funkci, stavba se často podobá skládání stavebnice: montáž standardních součástí.

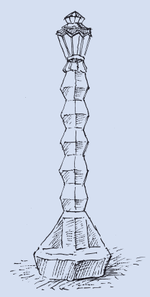

II. STAVEBNÍ PRVKY

ŽELEZNÉ KONSTRUKCE
např. industriální architektura (vynález nosníku)
ZAVĚŠENÉ KONSTRUKCE
FASÁDA – skleněná, ocelové exteriéry
OKNA – ocelové okenní rámy
SVĚTLO
VOLNÝ PŮDORYS
OTEVŘENOST

III. STAVEBNÍ MATERIÁLY

ŽELEZO, OCEL, BETON, SKLO, CIHLY, ŽELEZOBETON, PLASTICKÉ HMOTY, SKLENĚNÝ LAMINÁT, DŘEVOTŘÍSKA, PŘEKLIŽKA, OCELOVÁ LANA

IV. TYPICKÉ STAVBY

MRAKODRAPY, SÍDLA VELKÝCH I NADNÁRODNÍCH SPOLEČNOSTÍ, OBYTNÉ DOMY, VILY, VÝSTAVNÍ PROSTORY, OBCHODNÍ DOMY, UMĚLECKÉ GALERIE, DOBROČINNÉ A VZDĚLÁVACÍ INSTITUCE, UNIVERZITY, SOCIÁLNÍ VÝSTAVBA: BYTOVÁ VÝSTAVBA, RADNICE, ŠKOLY, PLAVECKÉ BAZÉNY, KNIHOVNY, KLINIKY, NEMOCNICE, DOMOVY DŮCHODCŮ, LETIŠTĚ

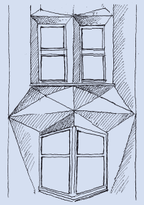

V. VÝZNAMNÉ STAVBY

Významné stavby v českých zemích

- Jan Kotěra: Peterkův dům, Praha
- Jan Kotěra: Muzeum Hradec Králové
- Adolf Loos: Müllerova vila, Praha
- Jan Kotěra: Právnická fakulta, Praha
- Otakar Novotný: Štencův dům, Praha
- Otakar Novotný: Budova Mánes, Praha
- Josef Gočár: Wenkeův dům, Jaroměř
- Josef Gočár: Kostel sv. Václava, Vršovice, Praha
- Josef Gočár: Dům U Černé matky Boží, Praha
- Josef Gočár: Pavilon, Lázně Bohdaneč
- Josef Gočár: Legiobanka, Praha
- Emil Králíček: Pouliční lampa – kubismus, Praha
- Pavel Janák: Dům v Pelhřimově
- Leopold Bauer: Obchodní dům Breda, Opava
- Ludwig Mies van der Rohe: Vila Tugendhat, Brno
- F. L. Gahura: Regulační plán Zlína
- Bedřich Münzberger a František Prášil: Výstava/výstaviště Holešovice, Praha
- Josef Fuchs a Oldřich Tyl: Veletržní palác, Praha
- Bohuslav Fuchs: Hotel Avion, Brno
- Josef Kittrich a Josef Hrubý: Obchodní dům Bílá Labuť, Praha
- Karel Honzík: Projekt kolektivního domu
- Richard Podzemný: Skleněný dům, Praha
- Josef Kalous: Výstaviště Brno
- Vladimír Karfík: správní budova ("21"), Zlín
- Jan Gillar: Francouzské školy, Praha
- Bohuslav Fuchs a Jaroslav Grunt: Kolonie Nový dům, Brno
- Pavel Janák: Osada Baba, Praha
- Josip Plečník: Chrám Nejsvětějšího srdce Páně, Praha

- Antonín Engel: Regulační plán Dejvice, Praha
- F. O. Gehry, Vlado Milunić: Tančící dům, Praha
- J. Nouvel: Zlatý Anděl, Praha
- Ignác Ullmann a Antonín Barvitia: Hlavní nádraží v Praze, Praha

Významné stavby v zahraničí

- Joseph Paxton: Křišťálový palác, Londýn, Velká Británie
- William Le Baron Jenney, Louis Sullivan: mrakodrapy, Chicago, USA
- Frank Lloyd Wright: Chrám jednoty, Chicago, USA
- Rudolf Steiner: Goetheanum, Basilej, Švýcarsko
- Le Corbusier, Oscar Niemeyer, sir Howard Robertson: Sídlo Spojených národů, New York, USA
- Ludwig Mies van der Rohe: Budova Seagram, New York, USA
- Skidmore, Owings & Merrill: Dům Lever, New York, USA
- Skidmore, Owings & Merrill: Sears Tower, Chicago, USA
- Richard Neutra: Dům Lovell, Los Angeles, Kalifornie, USA
- Le Corbusier: Unité d´Habitation, Marseille, Francie
- Le Corbusier: Vila Savoye, Poissy, Francie
- Kenzo Tange: Sportovní hala pro olympijské hry v roce 1964, Tokio, Japonsko
- C. F. A. Voysey Vila The Orchard, Chorleywood, Velká Británie
- Frank Lloyd Wright: Dům Warda Willitse, Highland Park, Illinois, USA
- Adolf Loos: Obchodní dům Goldman & Salatsch, Vídeň, Rakousko
- Walter Gropius: Budovy Bauhausu, Desava, Německo
- Peter a Alison Smithsonovi: Škola v Hunstantonu, Norfolk, Velká Británie
- George Coles: Woolwich Odeon, Londýn, Velká Británie
- Eugene Beaudouin, Marcel Lods: École de Plein Air, Suresnes, Francie
- Frank Lloyd Wright: Falling Water (Dům nad vodopádem, Kaufmannova vila), Bear Run, Pensylvánie, USA
- Mies van der Rohe: Budova fakulty architektury Illinois Institute of Technology, Chicago, USA

VI. HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

Joseph Paxton / William Le Baron Jenney / Peter Behrens/ Theodor Fischer / Richard Riemerschmid / Le Corbusier / Ludwig Mies van der Rohe / sir Howard Robertson / Richard Neutra / Eero Saarinen / C. F. A. Voysey / Otto Wagner / Josef Hoffmann / Adolf Loos / Frank Lloyd Wright / Louis Sullivan / Hans Poelzig / Erich Mendelsohn / Vladimir J. Tatlin / El M. Lissitzky / Konstantin Stepanovic Melnikov / Theo Van Doesburg / Gerrit Thomas Rietveld / Henry Van de Velde / Leopold Bauer / Josef Maria Olbrich / Walter Gropius / Marcel Lajos Breue / Alvar Aalto / Albert Speer / Josip Plecnik / Richard Josef Neutra / Oscar Niemeyer / Louis Isadore Kahn / Felix Candela / Eer o Saarinen / Charles Ormond Eames / Noriaki Kurokawa / Kenzo Tange / Günter Behnisch / Johan Otto von Spreckelsen / Philip Johnson / Antoni Gaudí / Victor Horta / Max Berg / Auguste Perret / Peter Behrens / Hector Guimard / Charles Rennie Mackintosh / Rudolf Steiner / Jean Prouvé / Hans Scharoun / Gunnar Asplund / Gudjón Samuelsson / Boris Jofan / Camillo Sitte / Arne Jacobsen / Gio Ponti / Pier Luigi Nervi / Alfred Neumann / Richard Buckminster Fuller / James Stirling / Paul Rudolph / Carlo Scarpa / Aldo Rossi / Oswald Mathias Ungers / Josef Paul Kleihues / Charles Gwathmey / John Quentin Hejduk / Enric Miralles / Cedric Price / Jan Kaplický / Luis Baragán / Gordon Bunschaft / Sverre Fehn / Jørn Utzon / Jan Kotěra / Otakar Novotný / Josef Gočár / Josef Chochol / Pavel Janák / Emil Králíček / Bohuslav Fuchs / Bedřich Feuerstein / Jaroslav Frágner / Jiří Kroha / Jaromír Krejcar / Josef Fuchs / Ludvík Kysela / Josef Hrubý / Karel Honzík / Richard Podzemný / Lubomír Slapeta / Vladimír Karfík / Jan Gillar / Evžen Linhart / František Lydie Gahura / Antonín Engel / František Roith / Karel Prager / Josef Fanta / Oldřich Tyl / Osvald Polívka / Antonín Balšánek / Dušan Jurkovič / Antonín Raymond (Reimann) / Karel Hubáček / Věra a Vladimír Machoninovi / František Cubr / František Maria Černý

Hrad Karlštejn, autor rekonstrukce: Josef Mocker, 1877–1899

Národní dům, Prostějov, autor: Jan Kotěra, 1906–1907

Baťův mrakodrap „21", Zlín, autor: Vladimír Karfík, 1936–1938

Reálné gymnázium, Hradec Králové, autor: Josef Gočár, 1927

Kresby jsou z knihy Ondřej Šefců, Architektura – Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla, vydala Grada Publishing, a.s. 2013.

Interiér vily Tugendhat, Brno, autor: Mies van der Rohe, 1928–1930

Müllerova vila, Střešovice, Praha, autoři: Adolf Loos, Karel Lhota, 1928–1930

Obchodní dům Breda, Opava, autor: Leopold Bauer, 1927–1928

Budova Spolku výtvarných umělců Mánes, Praha, autor: Otakar Novotný, 1928–1930

Budova Federálního shromáždění, Nové Město, Praha, autor: Karel Prager, 1966–1973

Rekonstrukce věží kostela Panny Marie, sv. Jeronýma, klášter Na Slovanech (Emauzy), autor: František Maria Černý, 1964–1968

Jsme s vámi, ať jste kdekoliv

Někdy jste v jednom kole, nevíte, kam dříve skočit. Chtěli byste se zastavit a věci v klidu rozvážit. Jindy hýříte energií, jedete na vítězné vlně a inspirujete své okolí. V každé takové chvíli se na nás můžete spolehnout. S námi nikdy neztratíte orientaci, navíc veškeré informace vám přineseme nejen v tištěné podobě, ale i na webu a v mobilu. Svět patří informovaným! Vítejte v klubu.

www.hnpremium.cz

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

NOVINY V POHYBU

NAVRHNEME
ELEGANTNÍ ŘEŠENÍ
PRO PŘEPRAVU
KAŽDÉ **ZÁSILKY**

GO! EXPRESS & LOGISTICS
JE VÝHRADNÍ PŘEPRAVCE PRO
ARCHITECTURE WEEK 2014

go-express.cz

ČAS
JE
VŠE
GO!
EXPRESS & LOGISTICS

SVĚTLO

Časopis
pro světlo
a osvětlování

světelné zdroje a svítidla
architekturní a scénické osvětlení
osvětlení vnitřních prostor
světelnětechnická zařízení
provoz a údržba osvětlení
měření a výpočty
technicko-ekonomická hlediska
účinky a užití optického záření
normy, předpisy a doporučení
veletrhy a výstavy
z odborného tisku

www.svetlo.info

foto: Michal Kotek

Arménie/Armenia

Garegin Jegojan
ředitel, vedoucí architekt
director, senior architect

Arsen Karapetjan
architect/architect

ARCHcoop Architectural Studio
www.archcoop.am

Profil studia/Firm Profile

Architektonické studio ARCHcoop bylo založeno před zemětřesením v Gjumri v roce 1988. Garegin Jegojan je hlavním architektem a vedoucím studia od jeho založení až dodnes. Studio se může vykázat dlouhým seznamem realizovaných projektů včetně budov různých typů a velikostí, mezi nimiž jsou soukromé a obytné domy, kanceláře, obchody, apartmány

a zrekonstruované a zmodernizované historické objekty. Existuje i dlouhý seznam dosud nezrealizovaných projektů, a rovněž budov, které se právě staví. Studio se také co nejčastěji účastní soutěží./ARCHcoop architectural studio was founded before the earthquake in Gyumri in 1988. Garegin Yeghoyan has been the senior architect and the head of the studio since its foundation to the present day. The studio has quite an extensive list of completed projects which includes the buildings of various types and sizes, among them private houses, dwelling houses, offices, stores, apartments as well as reconstruction and modernization of existing historical buildings. There is also a big list of not yet built projects, and buildings which are still under construction. In addition, the studio tries to participate in contests as often as possible.

1 | | |
| 2 |

1 – Obchod na centrálním náměstí v Gyumri, ARCHcoop Architectural Studio./Shop in the Central Square in Gyumri, ARCHcoop Architectural Studio.
2 – Obchod DNK Systems v Jerevanu, ARCHcoop Architectural Studio./DNK Systems shop in Yerevan, ARCHcoop Architectural Studio.

Architektura/Architecture

Architektura se musí zabývat plánovaným prostorem a prostředím ve snaze vyhovět funkčním, sociálním, environmentálním a estetickým požadavkům. Jde o souhrnný systém, zatímco město je souborem systémů. Podle našeho názoru je přirozený vývoj města základní podmínkou harmonického vývoje komunity a při slučování stávajícího prostředí s novým systémem se držíme zásad nového pohledu na životní prostředí. Zároveň přisuzujeme velkou důležitost časovému období, které má být ve městě patrné./Architecture has to do with planning space and ambiance to meet functional, social, environmental and aesthetic requirements. Architecture is a general system, while a city is a complex of systems. We believe, the natural development of a city is essential condition for the harmonic development of community and we follow the principles of the environment revaluation by completing it with new systems. We also attach great importance to the trace of the time which should be seen in a city.

Estetika/Aesthetics

Estetika je filozofie hodnocení a ocenění krásy. Definic krásy je mnoho a mohou být velmi různé, přičemž pojem krásy je často spojován s koncepcí času a obzvlášť s představou, že co je anachronistické, není krásné. V umění krása nemůže sloužit jako základ a smysl tvořivosti. Architektura je vrcholné umění. Skutečným uměním je podle našeho názoru tvorba, která u diváků i ve společnosti podporuje myšlení. Architektura má vlastní moc; může stimulovat a ovlivňovat společenský život a je jedním z faktorů, prosazujících sociální rozvoj. Architektura odráží sociální a politický život jako zrcadlo; proto jsou role a dopad architektury na utváření společnosti nedocenitelné./Aesthetics is a philosophy of beauty evaluation and appreciation. The definitions of beauty are numerous and diverse and the notion of beauty is often identified with the concept of the time namely what is anachronistic is not beautiful. In the art, beauty cannot serve as the basis and purpose for creativity. Architecture is a high art. A real piece of art, in our opinion, is the creation which becomes a motivation for thinking for the viewers and the society. Architecture has its own power; it can stimulate and influence social life and is one of the factors promoting social development. Architecture reflects social and political life, like a mirror; therefore the role and impact of architecture upon the formation of the society are invaluable. It has the strength to interpret the space and time in a new way.

Funkce/Function

Dobře známý architektonický přístup je poskytovat estetický vjem, stavbu a funkčnost. Podle našeho názoru neposkytuje tato kritéria architektura, jsou jen jejími odvozeninami. /The well-known approach of architecture is to provide aesthetics, construction and function. From our point of view, these criteria are not provided by architecture, they are just its derivatives.

Multifunkční komplex a historické centrum Jerevanu

Město je organismus, který neustále roste a prochází změnami; má vlastní charakter,

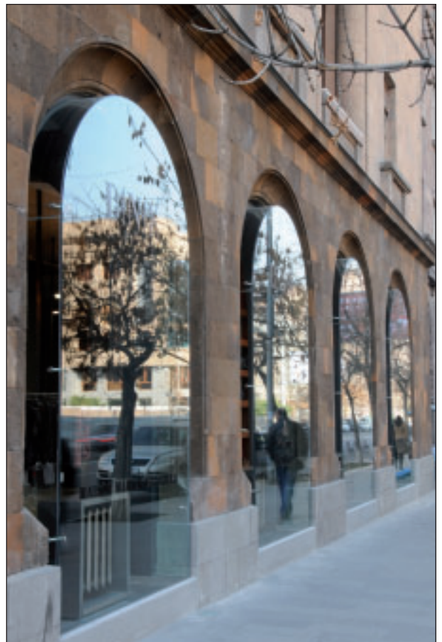

vzhled, prostředí a historii. Lze je číst jako knihu, stránku po stránce objevovat jeho letopisy, budovy a obyvatele vytvářející jeho historické vrstvy. Ničení těchto historických vrstev a ochuzování jeho občanů o známé prostředí znamená, že město ztrácí svůj charakter a působí jako kniha, jíž scházejí stránky, takže se stává nesrozumitelným a postrádá smysl.

Před moderním městem vyvstávají různé problémy, které mohou vypadat na první pohled jako neřešitelné a kontroverzní, např. jak zachovat historické budovy a současně vytvořit nové prostory pro rozvíjející se obchodní sektor či jak se vypořádat s rostoucím počtem vozidel a přitom vytvořit tiché a zelené rekreační oblasti pro obyvatele omezované prudkým městským rozvojem. Naštěstí disponuje architektura řadou vlastních metod a technik, které jí umožňují se s většinou těchto problémů vypořádat. Nejlepšími architektonickými projekty se ukázaly být ty, jež se musely potýkat s řadou omezení a překážek, přitom se pokoušely nalézt současná, adekvátní a důmyslná řešení a dokázaly zachovat historický odkaz. V dřívějších dobách moderní urbánní rozvoj odmítal u jakékoli překážky, ať už to byla budova nebo strom, její odstranění. Dnes je situace složitější a vyžaduje komplexní a uvážená řešení. V případě tohoto projektu přicházíme s příkladem nového posouzení a přehodnocení prostředí, kdy do řešení zahrnujeme téměř všechny chronologické vrstvy od 19. století až po dnešní dny. V rámci nové interpretace životního prostředí poskytujeme městu nové prostory veřejného využití. Soustřeďujeme se na oblasti ulic Puškinova a Abovjanova, Puškinova a Nalbandjanova a na Sacharovovo a Aznavourovo náměstí. V souladu s tímto projektem bude úsek Puškinovy ulice mezi ulicemi Abovjanovou a Nalbandjanovou proměněn v pěší zónu, přičemž se zachová řada staveb z 19. století a vybudují nové, které dokážou historické objekty ještě zdůraznit a přesunout je do popředí. Zrekonstruované a adaptované stavby může využívat veřejnost a mohou být zajímavé i pro soukromé obchodní aktivity. Dokončením územního rozvoje moderního multifunkčního prostoru za využití kombinace architektonických idejí u existujících os urbánního rozvoje dospějeme k systému dvorů a prostranství otevřených vůči sobě, vnitřních a polootevřených areálů vhodných pro kavárny, obchody i pro pěší zóny a odpočinek. Současně navrhujeme propojit náměstí před kinem Moskva vnitřní pasáží pro pěší se Sacharovovým náměstím. Budova existující požární stanice může být včetně svého průčelí využita jako nákupní středisko a jeden z jejích vstupů může sloužit jako foyer hotelu.

1 | | |
| 2 |

1 – Půdní vestavba. Střecha stávajícího čtyřpodlažního hotelu AUA byla rekonstruována a podkroví bylo přeměněno na pokoje pro studenty, ARCHcoop Architectural Studio./Loft conversion. The roof of the existing four-storey hotel was reconstructed, and a loft was converted into the rooms for the students, ARCHcoop Architectural Studio.
2 – Rekonstrukce kancelářské budovy v Jerevanu, ARCHcoop Architectural Studio./Office building reconstruction in Yerevan, ARCHcoop Architectural Studio.

Multifunctional Complex in Historical Center of Yerevan

A city is an organism which is constantly growing and changing; it has its own character, image, ambiance and history. It can be read like a book, page by page discovering its chronicle, the buildings and the citizens which create its historical layers. To destroy the historical layers of the city and to deprive its citizens of the environment means to make a city lose its character and look like a book with missing pages being incomprehensible and meaningless.

Various problems seeming unsolvable and controversial at the first sight arise before a modern city such as how to preserve historical buildings and at the same time provide new areas for fast developing businesses, or how to manage the increasing number of vehicles and create quiet and green recreation areas for population though being restricted by a dense development. Fortunately architecture owns numerous methods and techniques in its arsenal that allow working out almost all these problems. The best architectural projects appeared when faced multiple limitations and obstacles and in their attempt to find up-to-date, concise, ingenious solutions yet taking into account historical heritage. Long ago modern urban development rejected the approach when any obstacle, be it a building or a tree or something, was simply removed. Nowadays the problems are tricky, demanding complex and considered solutions. Through this project we suggest an example of reevaluated environment where nearly all chronological layers beginning from the19th century up to present days are introduced. Reinterpreting the environment we provide the city with a new area for public usage. The part of the city under the observation includes a section of Pushkin Street and Abovyan Street, Pushkin Street and Nalbandyan Street and Sakharov square and Aznavur square. In compliance with the project the section of Pushkin Street that lies between Abovyan Street and Nalbandyan Street will be converted into pedestrian area though maintaining the19th century construction line and offering a new one, thus emphasizing and bringing forward the existing historical buildings. The row of constructions subject to reconstruction and adaptation appear in the area for public usage and might be of private business interest. Completing the development by modern multifunctional space and directing the compounds of architectural idea to the already existing urban development axes we will obtain a system of yards opening one into another, indoor and half-open areas for cafes, shops as well as areas for walk and recreation. It is also suggested to join the square in front of the Moscow cinema to Sakharov square by means of an indoor pedestrian mall. The building of the existing fire station with its main facade can be used as a shopping center and one of its apertures can serve as a hotel entrance.

Arménie/Armenia

Mehroujan Minassian
Narbeh Bedrossian

Storaket architectural studio
www.storaket.com

Profil studia/Firm Profile

V arménštině znamená slovo storaket čárku ve větě – symbol spojující dvě části věty, které následně vytvoří nové, hlubší, složitější a smysluplnější sdělení. My v architektonickém studiu Storaket vidíme naši roli jako metaforický storaket v arménském architektonickém diskurzu, navrhujeme prostory, jež spojují jazyk nadčasových, charakteristických a kulturně bohatých prostor s univerzálnějším současným zájmem o pohodlí, technické inovace a formální experimenty.
Architektonická kancelář Storaket byla založena v roce 2006 třemi studenty s čerstvými nápady, které měly vnést do arménské architektury zásadní změny. Dnes má kancelář svůj vlastní přístup k životu a dynamický způsob myšlení o architektuře, což jí pomáhá vytvářet harmonické a moderní návrhy. Po osmi letech pracovních zkušeností má kancelář jeden hlavní cíl – vytvářet jednoduchou, moderní architekturu přístupnou všem.

In the Armenian language, a storaket is a comma – a symbol that merges two phrases to create a new statement of increased depth, complexity, and meaning. At Storaket Architectural Studio, we see our role as a figurative storaket in the Armenian architectural discourse, designing spaces that merge the language of timeless, specific, and culturally rich spaces with more universal contemporary concerns for comfort, technical innovation, and formal experimentation.
Storaket Architectural Studio was established in 2006, having three students on its staff and fresh ideas to make important changes in Armenian architecture. Today, Storaket Architectural Studio has its own approach to life and dynamic way of thinking about architecture, which helps create harmonized and modern designs. With 8 years of working experience, the studio has one major goal – to create simple, modern architecture, which is accessible to all.

Víceúčelový komplex Ameria "Ameria" Multifunctional Complex

Jerevan, Arménie/Yerevan, Armenia
Rok/Date: 2011

Tento návrh vznikl pro soutěž na nové sídlo Ameria Bank v Jerevanu. Na daném pozemku již stála jedna stavba a my jsme se rozhodli ji do našeho návrhu začlenit.
Hlavní fasáda naší přístavby slouží jako vizuálně nevtíravé pozadí detailů stávající budovy při pohledu z dálky, ovšem současně nabízí uživatelům komplexní zážitek z interiéru. Otevřené vertikální a horizontální přízemní komunikace zabraňují, aby stavba zasáhla do tras pro pěší, zamezují návštěvníkům v přístupu do zeleně a zacláněj ve výhledu na sousední historické budovy. Úzká, vertikální konstrukce uvolňuje tolik prostoru na uliční úrovni, kolik je jen možné, a rozšiřuje možnosti rozvoje veřejného prostoru.

This proposal was developed for a competition to design Ameria Bank's new headquarters in Yerevan. The site chosen for the development had an existing structure, and we chose to incorporate this structure into our new design.
The main façade of our addition serves as a visually unobtrusive backdrop for the details of the existing structure from a more distant view, but still offers inhabitants a complex interior experience. Exposed vertical and horizontal lower-level circulation keeps the structure from encroaching upon pedestrian life, denying visitors access to green space, or obstructing views of the bordering historic building. The narrow, vertical structure frees up as much space as possible on street level and increases opportunities for the development of public space.

Střední škola Ayb/Ayb High School

Jerevan, Arménie/Yerevan, Armenia
Rok/Date: 2012

Střední škola Ayb byla navržena jako model možností vzdělávání 21. století v Arménii. Ateliér Storaket jednoznačně podporuje cíle Aybu a zadání navrhnout zařízení, které by mohlo inspirovat a vychovávat příští generaci arménských vůdců, nás nadchlo. Do návrhu jsme začlenili stávající budovu, školní zařízení z dob Sovětského svazu.
Usilovali jsme o zachování transparentnosti a otevřeného pohybu v rámci budovy, abychom podnítili tvůrčí myšlení, narušili tradiční hierarchii prostoru známou ze školních budov a povzbudili studenty, aby vzali prostor za vlastní. Zdi školy jsou pokryté materiálem z bílých tabulí a část určená ke studiu plynule přechází do části pro volný čas.
V prvním patře budovy se nacházejí nejlidnatější prostory školy – jídelna, kuchyně, sál, knihovna a sportovní hala. Třídy jsou ve druhém a třetím poschodí. Jednotlivá patra jsou propojena jak vizuálně, vnitřními balkóny poskytujícími výhledy na nižší patra, tak vnitřními i vnějšími skluzavkami. Administrativní prostory jsou prosklené a otevřené.

Ayb High School was designed to serve as a model of the capabilities of 21st century education in Armenia. Storaket strongly supports Ayb's mission, and was thrilled with the challenge of designing a facility that could inspire and nurture Armenia's next generation of leaders. We incorporated an existing structure, a Soviet-era educational facility, into the design.
We strove to maintain transparency and open movement throughout the structure, in order to inspire creative thinking, tear down some of the common hierarchies of space often seen in educational buildings, and empower students to see the space as their own. Walls of the school are covered in white-board material and there is fluidity between areas of study and areas of leisure.
The first floor of the building hosts the common spaces of the school – the cafeteria, kitchen, auditorium, library, and sports hall. Classrooms are on the second and third floors. Floors of the school are connected both visually, with interior balconies that provide views to floors below, and with both an interior and exterior slide. Administrative spaces are glazed and open.

Papazianova knihovna, Americká univerzita v Arménii/Papazian Library, American University of Armenia

Jerevan, Arménie/Yerevan, Armenia
Rok/Date: 2012

Vzdělávací standardy a filozofie Americké univerzity v Arménii ji staví na přední místo v rámci Arménie a tato knihovna slouží jako svědectví univerzitní kultury transparentnosti, inovace a akademického odhodlání. Otevřená konstrukce umožňuje studentům přizivovat se vzájemně na své energii a podporuje rozvoj kampusové kultury.
Rozšířili jsme knihovnu, která tak zahrnuje i část budovy dříve využívanou jako kuchyně a poskytuje studijní prostory pro individuální i skupinové studium, studentům nabízí zásuvky a počítačové stoly, aby se prostor modernizoval v rámci akademické digitální kultury.
Směrové osvětlení pomáhá návštěvníkům orientovat se v prostorách intuitivně; zařízení láká studenty dovnitř, kde je i udrží.

The American University of Armenia's educational standards and philosophy have distinguished it within Armenia, and this library serves as a testament to the university's culture of transparency, innovation, and academic commitment. The open structure allows students to feed off of each other's energy and encourages the development of campus culture.
We expanded the library to include a part of the building formerly used as a kitchen, to include individual and group reading and study spaces, and provide increased outlets and surfaces for computers, to update the space to accommodate digital academic culture.
Directional lighting helps patrons move through the spaces intuitively; the facility is one that draws students in and keeps them there.

Centrum duševního zdraví Intra Intra Mental Health Center

Jerevan, Arménie/Yerevan, Armenia
Rok/Date: 2009

Při navrhování tohoto psychologického centra pro děti jsme přestavěli dvoupatrový rodinný dům v Jerevanu v tiché rezidenční ulici ze sovětské éry. Přestavěli jsme kompletně interiér, ale ponechali jsme původní fasádu, která souzní s okolím a zasazuje stavbu do kontextu.
Přidali jsme třetí patro, abychom navýšili kapacitu budovy a na dvoře vznikla ještě jedna samostatná stavba. Budova využívá přirozené světlo a nabízí dětem řadu světlých, přívětivých prostor. Přechody mezi starým a novým jsou neskrývané a zdůrazňují estetickou hodnotu obou stylů budovy.

To design this children's psychological centre, we repurposed an existing two-story Yerevan family house, on a quiet, Soviet-era residential street. We completely restructured the building's interior but maintained the original façade, which harmonizes with the surrounding neighbourhood and grounds the building in its context.
A third floor was added to increase the capacity of the building, and an additional stand-alone structure was constructed in the yard.
The building takes advantage of natural lighting opportunities and provides children with

1 – Víceúčelový komplex Ameria, Jerevan, Storaket architectural studio, 2011./"Ameria" Multifunctional Complex, Yerevan, Storaket architectural studio, 2011.
2 – Střední škola Ayb, Jerevan, Storaket architectural studio, 2012./Ayb High School, Yerevan, Storaket architectural studio, 2012.
3 – Centrum duševního zdraví: Centrum duševního zdraví Intra, Jerevan, Storaket architectural studio, 2009./Intra Mental Health Center, Yerevan, Storaket architectural studio, 2009.
4 – Papazianova knihovna, Americká univerzita v Arménii, Jerevan, Storaket architectural studio, 2012./Papazian Library, American University of Armenia, Yerevan, Storaket architectural studio, 2012.

Bosna a Hercegovina
Bosna and Herzegovina

Danka Savić

Velvyslankyně/Ambassador

Velvyslanectví Bosny a Hercegoviny/Embassy of Bosnia and Herzegovina
Opletalova 27, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 224 422 510
e-mail: embbh@iol.cz

Velvyslanectví Bosny a Hercegoviny
Praha

Jen málo míst na světě vám doslova vezme dech krásou architektury či velkolepostí přírody, a ještě méně z nich ve vás po odjezdu zanechá trvalý dojem návratu do minulosti, cestu staletími.

Je pro mě mimořádnou poctou vám představit jedno takové magické město v Bosně a Hercegovině, které je prezentováno v rámci letošního Architecture Week Praha: Mostar a jeho Stari most, jenž představuje jednu z nejcharakterističtějších městských dominant a je proslulý dokonalou klenbou oblouku.

Ivo Andrič, bosenský nositel Nobelovy ceny za literaturu, ve svých vzpomínkách na město napsal: „Když člověk stráví noc v Mostaru, není to hluk, co ho ráno probudí, ale – světlo. Vím to ze své vlastní zkušenosti. Světlo mě přivítalo, když jsem přijel, provázelo mě od rána do večera, a když jsem odjel, toto světlo se mi navždy vrylo do paměti jako hlavní charakteristika mých vzpomínek na Mostar…“

Město, jež je současně kulturním i hospodářským srdcem Hercegoviny, proslulé svým mostem, dokonalým spojením techniky a krásy, zničeným na začátku devadesátých let během války v Bosně a Hercegovině a opraveným před deseti lety. Byl to právě tento překrásný most, který dal městu jméno – Mostari, strážci mostu.

Stavba byla ukončena roku 1566, a Stari most se stal předním symbolem kulturního bohatství Bosny a Hercegoviny, symbolem spojení soužití lidí i odlišných náboženství, který nespojuje pouze dvě městské části, ale i západ a východ Evropy.

Stari most je proslulý také soutěží ve skocích z oblouku pořádaných každé léto už od počátku jeho historie, kdy se do ledových vod Neretvy vrhají ti nejodvážnější z místních skokanů.
Stari most a mnoho budov Starého Města bylo opraveno či znovu vystavěno za pomoci mezinárodní vědecké komise při UNESCO. Rekonstrukce národních památek ve válkou týrané Bosně a Hercegovině byla důležitou součástí mírového procesu. Obnova společně sdílených symbolů kulturního dědictví, zvláště v Mostaru, se ukázala jako důležitý krok ke znovusjednocení města a země, a jako symbol smíření, mezinárodní spolupráce a soužití rozdílných kulturních, etnických a náboženských komunit. Při oficiální slavnosti před deseti lety u příležitosti dokončení rekonstrukčních prací, při nichž bylo 1088 kamenných bloků přivezeno ze stejného lomu, vyzdviženo a uloženo stejnou technikou jako za stavitele Hajrudina, byl Stari most opět odhalen světu v celé své eleganci a kráse. Stojí zde i jako připomínka, že každý most může být obnoven sice fyzicky, ale že je třeba neustále usilovat o ideály, které jeho obnova představuje. Proto je Stari most také symbolem této nekončící snahy.

Relatively few places truly take one's breath away through the beauty of their architecture or natural grandeur and fewer still leave one with the impression of having gone back into the past, of passing through the centuries, as one visits them.

It is a particular honour for me to introduce you to one such magical town in Bosnia and Herzegovina, which is being showcased at the Architecture Week Prague this year – Mostar and its Old Bridge, one of the city's most recognizable landmarks, world famous for its near perfect circular form and delicately arched vault.

Ivo Andrić, the Bosnian Nobel laureate in literature, wrote in his reminiscences of the town.
"When you spend a night in Mostar, it is not the sound that wakes you up in the morning, but – the light. I know this from my own experience. It was the light that welcomed me when I arrived, it followed me from the morning to the evening, and when I left, that light forever stayed in me as the main characteristic of my memories of Mostar…"

The town, which is at once the cultural and economic heart of Herzegovina, is known for the Old Bridge, a marvel of engineering and beauty, destroyed during the war in Bosnia and Herzegovina, in the early 1990s and restored some ten years ago. It was this beautiful bridge that gave the town its name, as Mostar was named after "the bridge-keepers" or Mostari. Completed in 1566, the Old Bridge became one of the most prominent symbols of the cultural richness of Bosnia and Herzegovina, a symbol of the bond between peoples and religions, connecting not just two town districts but Occident and Orient.

The Stari Most (Old Bridge) is as famous for the annual diving competition held from its arch every summer, as it is for its history. The competition usually draws only the bravest local divers willing to plunge into the Neretva's icy waters.

The Old Bridge and many of the edifices in the Old Town have been restored or rebuilt with the assistance of an international scientific committee established by UNESCO. The restoration of national monuments in war-torn Bosnia and Herzegovina has been an important component of the peace process there. The rehabilitation of shared symbols of a common cultural heritage, especially in Mostar, has been seen as an important step towards reunifying the city and the country and as a symbol of reconciliation, international cooperation and the coexistence of diverse cultural, ethnic and religious communities. At an official ceremony, ten years ago, to mark the completion of the restoration works, during which 1088 stone blocks were brought from the same quarry, raised and laid just as they had been by the original architect, Hajruddin the Builder, the Old Bridge was unveiled to the world once again in all its elegance and beauty. It also stood, however, as a reminder that any bridge can be rebuilt physically, but that we have to struggle constantly for the ideals which it symbolises. This is why the Old Bridge is also a symbol of that constant challenge.

Mostar a Stari most: Neobjevené poklady Evropy
Mostar and the old bridge: Europe´s undiscovered treasures

Stari most přes řeku Neretvu v centru Mostaru – – doklad jedinečného mistrovství osmanské architektury – byl dílem stavitele Hajrudina, žáka a následovníka slavného architekta Sinana.

Klenba oblouku je mimořádně elegantní. Její elipsoidní tvar je velmi neobvyklý a netypický pro stavby osmanských mostů. Most byl dokončen v roce 1566, a jeho obranné věže – Tara (Herceguša) a Halebija (Čelovina) – geniálně doplňují celkovou kompozici. Jednota návrhu, samotné stavby i funkce činí z mostu jedinečný pomník světového odkazu architektury.

Stari most i jeho okolní zástavba s vlivy raně osmanské, východoosmanské, středomořské i západoevropské architektury, jež jsou mimořádným příkladem multikulturního městského osídlení, však padly za oběť válce. Jednoobloukové mostní klenba, čtyři metry široká, třicet metrů dlouhá, zhotovená ze čtyř set padesáti šesti kvádrů z bílého kamene se zřítila do vod Neretvy při bombardování těžkým dělostřelectvem v listopadu 1993 během bojů v Bosně a Hercegovině.

První podněty k obnově mostu se objevily už v polovině 90. let. V roce 1996 pak UNESCO, Světová banka a město Mostar podaly k rekonstrukci společný návrh. K plánu se připojilo pět dárcovských zemí – Chorvatsko, Francie, Itálie, Nizozemí a Turecko, stejně jako Rada Evropské banky pro obnovu a rozvoj. Světová banka zajišťovala financování projektu, město Mostar si vzalo na starost rozdělování peněz a vydávání dluhopisů, zatímco hlavním úkolem pro UNESCO bylo zajištění technické a vědecké koordinace.

Projekt rekonstrukce za patnáct a půl miliónu dolarů zahrnoval kromě obnovy mostu a obou věží též dvacet dva budov, z toho jedenáct ve Starém Městě a další tři bezprostředně u mostu, stejně jako tři budovy náležející církevním komunitám, jmenovitě palác Islámského nadačního fondu, budova Chorvatské kulturní asociace „Napredak" a Vladika či biskupský palác Ortodoxní církve.
Na rekonstrukci mostu a okolních budov dohlíželi experti pro záchranu kulturního a historického dědictví UNESCO. Obnova mostarského mostu se stala nejdůležitější a velmi dobře propagovanou akcí mezinárodního společenství při obnově válkou poničených památek na Balkáně.

Při rekonstrukci mostu se k překlenutí Neretvy použily stejné postupy i materiál, jaké před půl tisíciletím použili turečtí stavitelé. Bylo to jeden z nejprestižnějších a nejambiciózněji projektů UNESCO: „Postavit kopii jedinečného historického díla s použitím téhož materiálu a dobových technologií." Vynikající výsledek rekonstrukce byl založený na velmi podrobném výzkumu srovnatelném s přístupem použitým při obnově Varšavy po druhé světové válce. Tento postup přinesl Mostaru i nové archeologické nálezy.

Koncem listopadu 1997 začaly vyzdvižením prvního kamene ze zničeného oblouku technické práce na rekonstrukci. Nepoužitelné části byly nahrazeny novými kamennými bloky z téhož lomu jako originály. Doprovodné archeologické práce objevily zcela nové skutečnosti ohledně počátků osídlení města, mostů přes Neretvu i věží. Vykopávky prokázaly existenci celkem dvou dřevěných mostů. Nejstarší písemné doklady o středověkém Mostaru pocházejí z doby ještě před 15. stoletím, kdy přišli osmanští Turci. První psaný dokument o městě je z roku 1452 a je uložen v Chorvatském národním archivu v Dubrovníku. V němž je zmíněno, že břehy Neretvy byly spojeny dřevěným mostem, nicméně dosud o jeho existenci chyběly archeologické důkazy.

Vše, co se našlo během rekonstrukce – – dochované části dvou dřevěných mostů, obytné místnosti i labyrintu chodeb, klíny, mince a zbraně – se stalo součástí sbírek muzea Starého mostu. Muzeum vzniklo přímo v místě vykopávek pod úrovní terénu v místě příjezdové cesty k bývalé věži, další archeologické nálezy s historickými a architektonickými dokumenty jsou vystaveny v místě podlahy věže.

Rekonstrukce byla ukončena v roce 2004.
V následujícím roce se centrum starého Mostaru s mostem stalo první památkou v Bosně a Hercegovině zapsanou v seznamu světového dědictví UNESCO.

The Old Bridge, or Stari most as it is known in the Bosnian-Croatian-Serbian languages, was a architectural jewel built by its architect, Hajruddin the Builder or Mimar. It is one of the undisputed masterpieces of Ottoman architecture.

Its arched vault is extremely elegant, ellipsoid in shape, and unusual and atypical for Ottoman

1 – Stari most přes řeku Neretvu, Mostar, stavitel Hajruddin, 1566, rekonstrukce 2004, foto Mario Ilcic./Old Bridge over Neretva River, Hajruddin the Builder, 1566, rebuilding 2004, photo Mario Ilcic.

bridge building. The bridge was completed in 1566 and its defensive towers – Tara (Hercegu̇a) and Halebija (Čelovina) fill out the composition. In the integrity of its design, construction and function, it represents a unique monument of world heritage.
The Old Bridge area, with its pre-Ottoman, eastern Ottoman, Mediterranean and western European architectural features, is an outstanding example of a multicultural urban settlement, but fell victim to war.
The single Ottoman arch – four metres wide, 30 metres long, constructed of 456 white stone blocks and flanked by two fortified towers – – collapsed into the waters of the Neretva after being hit by heavy shells in November 1993 during the fighting in Bosnia and Herzegovina.

The first appeal for reconstruction was launched in the mid-90s. In 1998, UNESCO, the World Bank and the municipal authorities launched a joint appeal for its reconstruction, which was answered by five donor countries – Croatia, France, Italy, the Netherlands and Turkey – as well as the Council of Europe Development Bank.

While the World Bank was responsible for the financial part of the project and the city of Mostar handled the disbursement of the funds, UNESCO's main task was to ensure technical and scientific coordination.

The project to rebuild the Old Bridge and the surrounding buildings, which cost 15.5 million dollars, took in 22 buildings, 11 of them in the Old Town of Mostar, the twin towers and the five buildings between them and the bridge, well as three buildings belonging to the religious communities, namely the Islamic Endowment Fund hall, the Croat Cultural Association "Napredak's" building and the Vladika or Orthodox Bishop's palace. Reconstruction of the Old Bridge and the other buildings around it was supervised by experts for the conservation of cultural and historical heritage from UNESCO. The rebuilding of the Old Bridge of Mostar was the most prominent and well-publicised activity undertaken by the international community in support of the reconstruction of war-ravaged heritage in the Balkans.

Arching over the Neretva, the Bridge was reconstructed using the same methods and materials as the original Turkish architects had employed nearly 500 years before. It was one of the most prestigious and ambitious UNESCO projects: "to copy a historic masterpiece using appropriate materials and forgotten technologies, to build a replica of a lost heritage." Its excellent reconstruction based on in-depth research has been compared to that of Warsaw. In fact, the method whereby the bridge was renewed is termed "Total reconstruction" and it was first applied in the reconstruction of the old part of Warsaw in the years following the Second World War. The process brought Mostar new archaeological evidence of its own history.

In late September 1997, extraction of the first stone of the destroyed arch from the Neretva marked the beginning of the technical works on reconstruction. Reconstruction was done using new stone extracted from the same quarry as the original ones. At the same time as the Old Bridge was being built, archaeological investigations were conducted that revealed new data on the initial development of the town by the bridge and its towers on the Neretva. The digs showed the existence of two older mediaeval wooden bridges. The oldest written evidence of the existence of medieval Mostar dates back to the 15th century, prior to arrival of the Ottoman Turks. The first written documents about the city date from 1452 and are preserved in the Croatian national archives in Dubrovnik. They testify to a fortification on the Neretva, which makes up the core of present-day Mostar. They also mention that the banks of the Neretva were linked by a wooden bridge, but no traces of its existence were known until reconstruction of the Old Bridge began.

Everything found during the reconstruction of the Old Bridge: the two wooden bridges, wedges, coins, weapons, and a single room or labyrinth have become part of the collection of the Old Bridge museum. The museum exhibition includes the original archaeological site below the level where one accesses the tower, while the archaeological finds themselves are displayed on the floors of the tower, along with the archival and architectural documentation.

Rebuilding began in 2001 and was finished in July 2004. A year later, the Old Bridge and the Old city centre became the first monuments in Bosnia and Herzegovina to be entered on the UNESCO list of protected world heritage sites.

1 – Stari most přes řeku Neretvu, Mostar, stavitel Hajruddin, 1566, rekonstrukce 2004, foto Mario Ilcic./Old Bridge over Neretva River, Hajruddin the Builder, 1566, rebuilding 2004, photo Mario Ilcic.

VERA HAMPL ARCHITECTS

Brazílie/Brazil

Vera Hampl

kurátorka výstavy Ikony brazilské architektury
Curator of exhibition Icons of Brazilian Architecture

Vera Hampl Architects

www.vharchitects.com

Ikony brazilské architektury
Icons of Brazilian architecture

Onešní brazilská architektura je celosvětově uznávaným pojmem. Zvláště v posledních patnácti letech získávají opět brazilští tvůrci nejvyšší ocenění, jejich díla jsou publikována, studována a hlavně realizována. Dlouhá desetiletí pro širší světovou veřejnost představovalo brazilskou architekturu prakticky výhradně dílo Oscara Niemeyera. Na jeho základech – – a také v jeho stínu – ale vyrostla ke slávě celá plejáda dalších významných a především inspirativních brazilských architektů.

Oscar Niemeyer (1907–2012) je jedním z největších světových architektů 20. století, který se stal ve vnímání Brazilců národním hrdinou a dodnes je největší ikonou tamější architektury. Se svým vzorem a učitelem Le Corbusierem vyprojektovali sídlo OSN v New Yorku, s dalším svým učitelem, Luciem Costou, vytvářel plány Brasilie, nového hlavního města země postaveného v pustině uprostřed pralesa, jež je dnes kulturní památkou UNESCO. Technické a racionální Le Corbusierovo vidění architektury posunul Niemeyer k lyrickému výrazu. Nepoužíval počítač, kreslil pouze tužkou, odmítal pravé úhly a pro své linie našel inspiraci v divoké brazilské přírodě i kráse oblin ženského těla. Ideální materiál pro své vize objevil v betonu, kterému vdechl nebývalou harmonii.

Beton si oblíbili i Niemeyerovi následovníci. O dvacet let mladší Paolo Mendes da Rocha (nar. 1928) tvořil téměř výhradně na půdě rodné Brazílie, možná proto se nejvyšších světových ohodnocení dočkal až v pozdějším věku – v roce 2000 obdržel cenu Miese van der Rohe a o šest let později Pritzkerovu cenu, nejvýznamnější architektonické ocenění vůbec. Mnohá ze svých děl vytvořil ve stylu zvaném „brazilský brutalismus", který klade důraz na sociální podmínky stavby, umožňuje stavět rychle a levně.

O deset let mladší Ruy Ohtake ohromuje nezvyklými a dynamickými tvary. Jeho hotel Unique ve tvaru půlměsíce zařadil jeden z nejvlivnějších architektonických kritiků a nositel Pulitzerovy ceny Paul Goldberger mezi sedm divů moderního světa. Součástí Ohtakeho architektonické kanceláře je i designové studio, ve kterém kromě jiného vyvíjí interiéry svých staveb a do práce zapojil i další členy své rodiny. V roce 2007 získal Ohtake Zlatý náhrdelník, nejvyšší ocenění brazilských architektů.

Niemeyerova vrstevnice, naturalizovaná italská rodačka Lina Bo Bardi (1912–1992), je jednou z ikon nejen brazilské architektury, ale kulturního života v zemi vůbec. Brazílie se stala jejím „vyvoleným národem": „Kde se narodíte, je náhoda, to si nevyberete. Já se v Brazílii nenarodila, ale vybrala si ji k životu, proto je to moje země dvojnásobně." Nejdůležitějším projektem Liny Bo Bardi se stalo Muzeum umění v São Paulu, které je dnes nejvýznamnějším muzeem v jižní Americe.

Brazílie je zemí nekonečně rozmanitou. Naleznete zde snad vše – vysoké hory i mořské pobřeží, neprostupný prales i rozlehlé pláně pamp, vesničky doby kamenné dosud civilizací nedotčené i moderní velkoměsta, patřící k největším na světě. Stejně rozmanitá je i brazilská architektura. Je nám ctí představit vám na této výstavě některé z jejích klenotů.

Today, Brazilian architecture is a globally renowned term. Especially in the last 15 years, Brazilian creators have received the highest honours their works keep being published, studied and in most cases realized. For decades, Brazilian architecture was exclusively represented in the world by the work of Oscar Niemeyer. Inspired by him – but also shadowed by him – a myriad of other important and inspiring architects started to grow to fame.

Oscar Niemeyer (1907–2012) is one of the 20th century's greatest architects, the impersonation of a Brazilian national hero and still the greatest icon of local architecture. With his mentor – and tutor – Le Corbusier he designed the UN Headquarters in New York; with his other teacher Lucio Costa created the plan for Brasilia, the new capital of the country raised in the wilderness of the rainforest, and now a UNESCO World Heritage Site. Le Corbusier's technical and rational vision of architecture morphed into a lyrical expression in Niemeyer's work. He never used computers, he drew only with pencil, shunned right angles and in his lines and traces he was inspired by Brazilian nature and the beauty of the female body shapes. The ideal material to realize his visions he found in concrete, which inspired and achieved an unprecedented harmony.

Concrete was also popular among Niemeyer's followers. 20-years younger Paulo Mendes da Rocha (born 1928) was formed almost exclusively in his native Brazil. His greatest achievements came later in his life – in the year 2000 he received the Mies van der Rohe award and six years later the Pritzker Prize, the most important honour in architecture. Many of his works are created in the style called "Brazilian Brutalism" which emphasizes the social conditions of a given building, allowing you to build quickly and cheaply.

About 10 years younger, architect Ruy Ohtake amazes with his unusual and dynamic shapes. The hotel Unique with its trademark crescent shape was qualified by Pulitzer Prize winner Paul Goldberger – one of the most influential architecture critics in the world – as one of the seven wonders of the modern world. Nowadays, the Ohtake architectural office is also a design studio, developing the interiors for their own buildings and engaging other member of his family. In 2007 Ohtake received the Gold Medal, the highest Brazilian architectural award.

Niemeyer's contour, Italian-born Lina Bo Bardi (1912–1992) is not only one of the icons of Brazilian architecture, but also of the whole national cultural life. Brazilians became her "chosen people". In her own words: "Where you are born is an accident, you do not choose it. I wasn't born in Brazil, but I chose her for life, because it is two times my country". The most important project from Lina Bo Bardi was the Museum of Art in São Paulo, which is today the most important museum in South America.

Brazil is an infinitely varied country. Here you will find almost everything – high mountains and seashore, impenetrable jungle and pampa plains, Stone Age villages still untouched by civilization and modern metropolises, among the biggest in the world. Brazilian architecture is equally diverse. We are honoured to introduce you to this exhibition showcasing some of its most prized jewels.

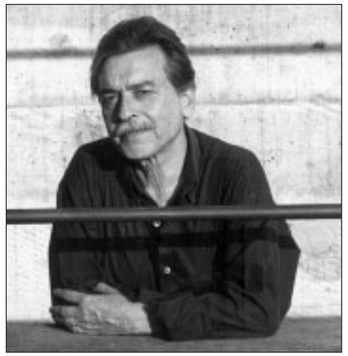

Paulo Mendes da Rocha

.

Brazilské muzeum sochařství
MuBE – Museum Brasileiro de Escultura

São Paulo, Brazílie/Brazil

Architekt/Architect: Paulo Mendes da Rocha
Tým/Design team: Alexandre Delijaicov, Geni Takeuchi Sugai
Rozloha/Site area: 6.935,91 m²
Zastavěná plocha/Building area: 3.478,8 m²
Spolupráce/Collaborators: Carlos José Dantas Dias, José Armenio de Brito Cruz, Miriam Elwing, Pedro Mendes da Rocha, Rogério Marcondes Machado, Vera Lúcia Domschke
Úprava krajiny/Landscaping: Burle Marx
Projekt/Project date: 1986
Dokončení/Completion: 1995
Fotografie/Photography: Cristiano Mascaro

Myšlenkou projektu MUBE bylo vytvořit venkovní i vnitřní prostory novým a neotřelým způsobem, tak aby nebyly artefaktem – budovou „uloženou" na pozemku – ale proměnou, transfigurací celého místa. Nové místo, založené na splynutí „vnitřního" s „vnějším", tvoří tektonicko-telurický architektonický celek.
Výkopy změnily velmi starou geomorfologii a visutý „kámen", kolmý k nové třídě Cidade Jardim, znázorňuje současný městský design. Objekt byl postaven v letech 1986 a 1995. Jeho betonovou konstrukci charakterizuje jednoduché sloupoví, definující prostor nad „umělou topografií", v níž jsou výstavní haly, posluchárna a kavárna. Síť pěších mostů spojuje všechny úrovně, různé pohledy a prostředí.

The MUBE project was intended to integrate the open-air spaces with the interior spaces in a new and intriguing way which would not feel like an artefact – the building "deposited" upon the site – but rather a transformation, a transfiguration of the space. A new place which consisted of an integration between the "inside" and the "outside", an architectural entirety, tectonic – telluric.
The excavations transformed a very old geomorphology; and the suspended "stone" volume perpendicular to the new avenue Cidade Jardim reveals a rejuvenated urban design. Built between 1986 and 1995, its concrete structure features a simple portico that defines the space over an "artificial topography", hosting exhibition halls, an auditorium and a café.

1–3 – MuBE, São Paulo, Brazílie/Brazil, 2012

Ruy Ohtake
arquitetura e urbanismo

Ruy Ohtake

www.ruyohtake.com.br

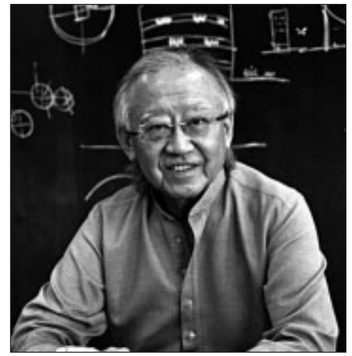

Hotel Unique

São Paulo, Brazílie/Brazil

Architekti/Architects: Ruy Ohtake, Alfred Talaat, Felix Araujo, Nancy Marques, Marcelo Jordan, Rubens Scuoppo
Plocha/Site Area: 6.454 m²
Zastavěná plocha/Building area: 20.500 m²
Interiéry/Interiors: João Armentano
Krajinné úpravy/Landscaping: Gilberto Elkins
Osvětlení/Lighting: Guinter Parschalk
Projekt/Project date: 1999
Realizace/Completion: 2002

Formu budovy definuje tvar obráceného luku o délce téměř 100 m se dvěma bočními betonovými štíty, charakterizující koncept městského hotelu. Přístup do hotelu je umístěn ve velkém dutém prostoru pod obloukem na pravé straně, přístup do kongresového centra je pak umístěn symetricky v levé dutině. Tyto dva prostory sahající do výšky 25-ti metrů jsou vymezené obloukem luku, a tvoří silný prvek městského charakteru budovy.
Volba kruhových oken o průměru 1,80 m umožnila dynamickou kompozici fasády, zdůrazněnou deskami potaženými mědí pre-oxidovanou ve třech odstínech zelené.

Hotel má v šesti patrech celkem 96 apartmánů. V přízemí je pod dvojitě zakřivenými stropy umístěna recepce, bar a technické zázemí, stěnu tvoří čiré jemné sklo, umožňující „rozhovor" mezi hotelovou halou a městskou ulicí. Restaurace v nejvyšším patře byla nezbytně navržena v duchu lehkosti, s vitrážemi v kovových rámech skýtá výsadní výhled na město São Paulo.
Kongresové centrum, umístěné v 1. suterénu, sestává z variabilních sálů s kapacitou až 1.500 návštěvníků. Budovu doplňují tři podzemní podlaží, ve kterých je umístěno parkoviště a infrastruktura.
Vnitřní uspořádání odráží vnější design: předsíně apartmánů jsou zakřivené, aby umožnily přístup přirozenému světlu z kruhových oken. Krajní apartmány mají neobvyklou vlastnost – jejich podlaha v oblouku opisujícím linii fasády stoupá, až se protne se stropem, což vytváří v každém pokoji úplně odlišný prostor.

The form is defined as an inverted longbow (almost 100 m long) with two concrete side gables, characterizing an urban-hotel concept.
The access to the hotel is the large hollow space under the curve on the right side, and the access to the Events Centre is symmetrically placed on the left. These two hollow spaces, starting with a height of 25 m, and following the curve of the longbow, constitute a strong element of the urban character of the building.
The choice of circular windows, 1,80 m in diameter, allowed a dynamic composition of the facade, accentuated by copper-coated plates pre-oxidized in three shades of green.

The hotel consists of 6 floors (totalling 96 rooms). On the ground level, double curved ceilings are located in the reception, bar and support area, where an entire wall was designed as a gentle clear glass enabling a "conversation" between the hotel lobby and the exterior. The restaurant on the top floor was necessarily designed with lightness in mind, with stained glass and its metal frame, and has a privileged view of the city of São Paulo.
The event centre on the 1st basement consists of modulated halls totalling a forum for 1,500 people. Three basements complete the building with parking place and the infrastructure area.
The internal space reflects the external design: the hallways of the rooms are curved, seeking the natural light of the circular windows.
The rooms on the edges have an unusual feature: the floor rises in a curve following the facade lines, until intersects with the ceilings, causing a totally different space in each room.

1–2 – Hotel Unique, São Paulo, Brazílie/Brazil

Lina Bo Bardi

Teatro Oficina
São Paulo, Brazílie/Brazil

Architekti/Architects: Lina Bo Bardi, Edson Elito
Spolupráce/Collaborators: Luiz Soares, Adilson Viviani, Roberto Tobo, Simone Simões
Fotografie/Photography: Nelson Kon
Zastavěná plocha/Building area: 699 m²
Projekt/Project date: 1984/1992
Realizace/Completion: 1993

Divadlo Oficina působí už několik desítek let. V několika obdobích způsobila činnost jeho souboru svého druhu převrat na brazilské divadelní scéně. Projekt přestavby divadla, připravený architekty Linou Bo Bardi a Edsonem Elitem, začal vznikat v roce 1984 a po několika přerušeních a úpravách dospěl k závěru v roce 1989. Stavební práce byly dokončeny v roce 1994.

Dnes je Oficina státem uznaným kulturním dědictvím, v čele instituce stále stojí jedna z nejuznávanějších postav brazilského divadla, José Celso Martinez Correa. Aby vznikl zcela transparentní organismus divadla, v němž všechny prostory vytvářejí jednotné a flexibilní scénické prostředí umožňující jednoduše využít v inscenacích moderní technologické prostředky, zahrnuje koncepce projektu průhled skleněnou stěnou do přilehlé ulice.

Padesát metrů dlouhá jevištní lávka vede od prahu k zadní zdi a je široká 1,5 m. Galerie po stranách s konstrukcí z ocelových trubek vítají k posezení ve čtyřech úrovních 450 diváků. Do budovy byly začleněny čtyři živly instalací posuvných kopulí pro vzduch, malé zahrady pro zemi, kaskády pro vodu a plynové lampy v geometrickém středu stavby pro oheň. Osvětlení pódia a technické vybavení navržené architektem J. C. Serronim rozšiřuje scénické možnosti a zahrnuje také systém pro promítání obrazu uvnitř budovy.

Herci a herečky, technici, publikum, stejně jako každý objekt, jsou součástí scény, jsou navzájem spoluhráči nebo protihráči, není úniku ani pro jednoho z nich. Na vše míří reflektory.

Teatro Oficina has been operating for several dozens of years. In different periods, this Company´s productions revolutionised the performing arts scene in Brazil in their own way. The reconstruction project by architects Lina Bo Bardi and Edson Elito, was initiated in 1984 and concluded in 1989 after series of interruptions and modifications. The construction work was concluded in 1994. Today, Oficina is a heritage object recognised by the state and is co-ordinated by José Celso Martinez Correa, director of the Company. The concept that guided the project was based

on the construction of a street, a passage, a bridge on Jaceguay Street, its overpass and additional structures and the open spaces in the back of the block; this was done to create a completely transparent organism, in which all the spaces would compose a unified scenic and flexible environment, adopting contemporary technological resources and simple stagecraft solutions. A 50 m long stage/catwalk connects the threshold to the back wall, with a width of 1,50 m. Along the sides, galleries built with steel pipes welcome the audience, seating 450 people in 4 levels. Nature´s four elements were integrated into the building by the installation of a sliding dome for allowing air in, a small garden containing soil, a waterfall for water and a gas lamp for fire. Stage lighting and theatre equipment designed by architect J. C. Serroni enhance the scenic possibilities, and includes a system to project images inside the building.

The actors and actresses, the technicians, the audience and also every object are part of the scene, they commune or interact with/against each other, and there is no escape for either of them.

1 | | 2 | | 3

1–2 – Divadlo Oficina/Teatro Oficina, São Paulo, Brazílie/Brazil
3 – Palác Itamaraty, Brasília, Oscar Niemayer, foto: Damjan Prelovšek/Itamaraty Palace, Brasília, Oscar Niemayer, photo: Damjan Prelovšek

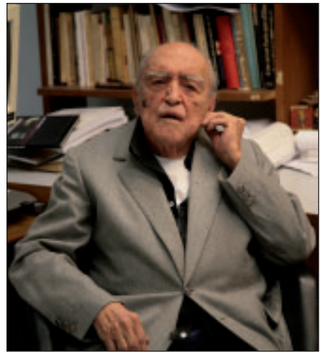

Oscar Niemeyer

(1907–2012)

Brasília a Oscar Niemeyer

Architekt Oscar Niemeyer (1907–2012) byl velkým průkopníkem moderní architektury 20. století. Jeho fantazie neznala hranic: Niemeyer byl naprostým národním hrdinou a pýchou Brazílie a jeho architektura dodnes překvapuje svou velkorysostí a neobyčejným tvaroslovím.

Po ukončení Školy výtvarných umění v Rio de Janeiro v roce 1936 začal Niemeyer pracovat v ateliéru Lucia Costy. Ten se stal spolu s Le Corbusierem učitelem Niemeyera. Niemeyer a Le Corbusier spolupracovali také na projektu budovy Spojených národů v New Yorku. Ještě dnes Niemeyer vzpomíná na bohatou fantazii svého francouzského vzoru. Jeho ideálem byl pokrok moderní techniky. Niemeyer nacházel inspiraci v přírodě okolo Rio de Janeiro, kde se narodil, a ve zvlněných, nesmírně lyrických konturách ženského těla. Bez technologie betonu, s nímž hodně pracoval, by nedokázal své myšlenky realizovat. Jsou to obrovská rozpětí a oblé tvary, poněkud odvážně podepřené jemnými pilíři. „Architektura se rodí v hlavě," říkal Niemeyer, který nepoužíval počítač a svoje avantgardní myšlenky kreslil

tužkou. Toto vše daleko přesahuje racionalitu Le Corbusierovy architektury, ačkoliv Niemeyer zůstal věrný Corbusierově dynamičnosti, projevující se v různých zajímavých rampách a spirálových schodištích jeho brazilských budov. Našel si svůj vlastní osobitý umělecký výraz, který je dnes ztotožňován s moderní brazilskou architekturou.

Se jménem Oscara Niemeyera (poprvé navštívil Prahu v roce 1955) je těsně spjat vznik Brasílie. Soutěž na nové hlavní město v roce 1957 vyhrál Lucio Costa se svým známým „Plano Piloto", který představoval úplnou novinku, i když byl inspirován Le Corbusierovým „Coningem" (každá část města má svou zvláštní funkci). Niemeyer ve fázi realizace do Costova plánu také sám občas aktivně zasáhl svými nápady a především nakreslil skoro všechny nejdůležitější státní budovy.

Celý projekt by Niemeyer nikdy nemohl uskutečnit bez podpory tehdejšího prezidenta Juscelina Kubitscheka. Kubitschek neochvějně věřil genialitě mladého architekta a nevadilo mu Niemeyerovo silné komunistické přesvědčení. Architekt vždy s nostalgií vzpomínal na průkopnické časy, kdy se stavěla Brasília: „Nebylo nic, ani materiál, ani cokoliv jiného, město se stavělo takřka uprostřed pouště."

1 – Justiční palác, Brasília, Oscar Niemeyer, 1962–1970, foto: Damjan Prelovšek./Palace of Justice, Brasilia, Oscar Niemeyer, between 1962 and 1970, photo: Damjan Prelovšek.
2 – Katedrála Zjevení Panny Marie, Brasília, Oscar Niemeyer, 1970, foto: Damjan Prelovšek./Cathedral of Brasilia (Catedral Metropolitana Nossa Senhora), Oscar Niemeyer, 1970, photo: Damjan Prelovšek.

Hlavní město Brazílie postavili za pouhých tři a půl roku. Monumentalita a krása Niemeyerovy architektury vtiskla Brasílii ráz jednoho z nejzajímavějších a zároveň jedinečných moderních urbanistických celků. Přestože Brasília představuje realizaci utopických snů poloviny 20. století, ještě dnes se dodržují základní směrnice vítězného plánu a budovy státní správy se nadále staví podle Niemeyerova výkresu. Brasília nyní patří mezi kulturní památky, které jsou pod záštitou UNESCO.

Brasilia and Oscar Niemeyer

Architect Oscar Niemeyer (1907–2012), was the pioneer of modern architecture of the 20th century. His imagination has no boundaries. Niemeyer is a major national hero and a pride to Brazil. His architecture astonishes by both its grandiosity and unusual morphology.

After graduation from the Art Scholl in Rio de Janeiro, in 1936, Niemeyer started working at Lucio Costa's studio. Costa, along with Le Corbusier, became Niemeyer's tutors. Niemeyer worked with Le Corbusier on the project of the United Nations building in New York. Niemeyer remembers the amazing imagination of his French mentor. His ideal was the progress of modern technology. Niemeyer saw inspiration in the countryside around Rio de Janeiro where he was born, and in the undulating, highly lyrical contours of female bodies. He could not have implemented his ideas without the generous use of concrete in his work. His creations are of great spans, rounded shapes, all rather bravely supported by slight pillars. "Architecture is born in the mind", says Niemeyer, he does not used computers and translated his avant-garde thoughts onto paper with a pencil.
The rationality of Le Corbusier's architecture is far transcended, although Niemeyer remained faithful to Le Corbusier's dynamics, as reflected in various interesting ramps and spiral staircases in his Brazilian buildings. He found his own artistic expression, which is still today identified with modern Brazilian architecture.

The name of Oscar Niemeyer (his first visit to Prague was in 1955) is closely connected with the origin of Brasília. The competition for a new capital was awarded to Lucio Costa for his well knowm "Plano Piloto" in 1957; the plan, despite being inspired by Le Corbusier (each part of the town has its own function), was completely new. Niemeyer often actively intervened in Costa's plan with his own ideas during the implementation phase; most importantly, he drew the plans for nearly all of the important public buildings.

The entire project could not have been implemented without the support of the then President Juscelino Kubitscek. Kubitschek deeply believed in the genius of the young architect and did not mind Niemeyer's strong communist beliefs. The architect remembers the pioneering times when Brasília was built: "There was nothing, no material, absolutely nothing; the town was practically built in the middle of the desert".

The capital of Brazil was built over a period of nearly three and a half years.
The monumentality and beauty of Niemeyer's architecture created one of the most interesting and unique modern cities. Despite the fact that Brasília represents the implementation of utopian dreams of the second half of the 20th century, even today the basic directions of the winning plan are followed and public administration buildings are still built according to Niemeyer's plans. Brasília is one of the cultural landmarks protected by UNESCO.

Damjan Prelovšek

1 – Palác Alvorada, Brasília, Oscar Niemeyer, 1957–1958, foto: Damjan Prelovšek./Palace Alvorada, Brasilia, Oscar Niemeyer, between 1957 and 1958, photo: Damjan Prelovšek.
2 – Národní muzeum republiky, Brasília, Oscar Niemeyer, 2005–2006, foto: Damjan Prelovšek. National Museum of the Republic, Brasilia, Oscar Niemeyer, between 2005 and 2006, photo: Damjan Prelovšek.
3 – Kaple paláce Alvorada, Brasília, Oscar Niemeyer, 1958–1960, foto: Damjan Prelovšek./ Chapel at Alvorada Palace, Oscar Niemeyer, between 1958 and 1960, photo: Damjan Prelovšek.

Bulharsko/Bulgaria

Lačezar Petkov
Latchezar Petkov

Velvyslanec/Ambasador

Velvyslanectví Bulharské republiky/Embassy of the Republic of Bulgaria
Krakovská 6, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 222 211 258
e-mail: bulvelv@mbox.vol.cz

Bulharsko a Česká republika se těší v oblasti kultury a umění dlouholeté tradici. Čeští vzdělanci a umělci hráli významnou roli při utváření základů moderní bulharské kultury po osvobození Bulharska z osmanské nadvlády v roce 1878. Jejich příspěvek k oživení společenského života v Bulharsku je dobře znám a oceňuje jej celá naše společnost. Kulturní výměna mezi oběma zeměmi má bohatou nedávnou historii a využívá nejrůznějších příležitostí k dalšímu rozvoji – jak bilaterálně, tak prostřednictvím akcí, jakou je pražská přehlídka Architecture Week.

Od roku 2011 zde Bulharsko pravidelně prezentuje příklady své tradiční architektury a současných projektů. Je mi velký potěšením uvést letošní přehlídku naší země, která se soustřeďuje na obecné architektonické dědictví.

Bulharsko je křižovatkou a kolébkou starověkých civilizací a má bohatou a dlouhou kulturní historii. Je to země ohromného dědictví nahromaděného za mnoho epoch a civilizací – od Thráků, Řeků a Římanů až k osmanskému období. V Bulharsku se zachovala řada klášterů a chrámů světové proslulosti. K neocenitelnému kulturnímu bohatství patří architektura, umění ikon a oltářní dřevořezby.

Výstava předního fotografa Ivo Chadžmiševa ukazuje fotografie bulharského kultovního přínosu zapsaného na seznamu kulturního dědictví UNESCO. Patří mezi ně Bojanský kostel – jeden ze symbolů Druhého bulharského království a epochy vysoké středověké kultury, stejně jako thrácké hrobky v Kazanlaku a Sveštari, archeologický památník madarského jezdce, jedinečné skalní kostely v Ivanovu a antické město Nesebar. Výstava zachycuje rozmanité epochy od thráckého období přes antiku po středověk.

Rád bych vás pozval na tuto slavnostní přehlídku – a zejména k návštěvě úžasných historických a kulturních památek Bulharska!

Bulgaria and the Czech Republic have long-standing traditions in the field of culture and arts. Czech scholars and artists played a significant role in laying the foundations of the modern Bulgarian culture after the liberation from Ottoman rule in 1878. Their contribution in the revival of the social life in Bulgaria is well-known and appreciated by the Bulgarian society.
The cultural exchanges between our two countries have a rich recent history and enjoy diverse opportunities to further develop – both bilaterally and through events such as the Architecture Week Prague Festival.

Since 2011 Bulgaria regularly takes part in the Architecture Week Festival presenting examples of its traditional architecture and contemporary projects. It gives me great pleasure to introduce my country's presence in its 2014 edition focused this year on our common architectural heritage.

Bulgaria is a crossroad and cradle of ancient civilizations and has a rich century-old cultural history. It is a country of immense heritage accumulated during many epochs and civilizations – of ancient Thracians, Greeks, and Romans, as well as the Ottoman period. Bulgaria has preserved monasteries and churches of world renown. Their architecture, icon paintings and altar wood-carving are an invaluable cultural wealth.

The exhibition of photographs of the prominent photographer Ivo Hadjimishev will present photos of iconic Bulgarian immovable cultural assets inscribed on the UNESCO World Heritage List. Among them the Boyana Church – one of the symbols of the Second Bulgarian Kingdom and the age of high medieval culture, the Thracian Tombs of Kazanluk and Sveshtari, the Madara Rider archaeological monument, the unique Rock-Hewn Churches of Ivanovo and the Ancient City of Nessebar. The exhibition reflects different eras from the Thracian to the Ancient and Medieval periods.

I would like to invite you to the festival exhibition and, especially – to visit the amazing historical and culture monuments of Bulgaria!

Chrám sv. Alexandra Něvského, Sofie, Bulharsko
Alexander Nevsky Cathedral, Sofia, Bulgaria

Kostel sv. Sofie, Sofie, Bulharsko/Church of St. Sophia, Sofia, Bulgaria

Galina Todorova

Ředitelka/Director

Bulharský kulturní institut/Bulgarian Cultural Institute
Klimentská 6, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 233 326 862
e-mail: bki@bki.cz
www.bki.cz

Festival Architecture Week Praha je již tradiční a očekávanou kulturní událostí, která má velkou odvahu neustále se měnit a adaptovat současným požadavkům veřejnosti. Hledá rovnováhu mezi moudrostí staveb, které lidstvo vrší po tisíce let, a potenciálem, který se skrývá za používáním nových technologií v architektuře a urbanismu.

Začátkem roku 2013 proběhla v Bulharském kulturním institutu v Praze česká předpremiéra dokumentárních filmů Šumné stopy z produkce České televize. Čtyřdílná série byla věnována osudům českých architektů a jejich architektonických počinů v Bulharsku. Dovolte mi, abych s vámi sdílela dojmy z toho, jak cizí pohled na bulharskou kulturní historii s neuvěřitelnou lehkostí prezentuje respekt k tradici. K tradici, která uchovává vzpomínku na přínos české inteligence. Jedná se o virtuální procházku po významných místech i kulturních dějinách Bulharska, která v nás vzbuzuje dva protichůdné pocity – hrdost a stud.

Mezi symboly staré Sofie bezesporu patřil pivovar bratří Prošků. O 130 let později se na jeho místě staví moderní víceúčelový objekt. Obyvatelé Sofie vděčí českým bratrům nejen za proslulé „Proškovo pivo", ale i za územní plán z konce 19. století a oba emblematické mosty – Lví a Orlí. V té době byl hlavním architektem města Adolf Kolář. Jeho jméno neodmyslitelně patří ke Grand Hotelu Bulgaria a starému Hlavnímu nádraží. O původní stavbu nádraží jsme přišli již za bývalého režimu, kdy ji nahradila „moderní" betonová hala.

Popojeďme do města Plovdiv, o jehož současnou podobu se zasloužil jiný, původem český architekt. Rodák z Nového Bydžova, Josef Schnitter, stojí za prvním moderním „městotvorným" plánem, na kterém pracoval v letech 1888–1891. Mezi jeho další práce ovšem patří spousta budov ve Starém městě Plovdivu, ze kterých se v průběhu let staly architektonické památky.

Zmínila jsem se jen o nepatrném zlomku práce, kterou za sebou v Bulharsku čeští architekti zanechali. Jejich dílo nepatří jen mezi památky a symboly Sofie a Plovdivu, ale i Staré Zagory, Varny a jiných měst. Význam a krása, které jim byly vetkány, nejsou věčné. Krása je relativní pojem. Závisí na kulturní zkušenosti a preferencích diváka. Pokud jsou památky navázány na sebeurčení každého jednotlivého člověka, mohou být oceněny. A co víc, i zachovány.

The festival Architecture Week Prague has already been traditional and awaited cultural event, which has the courage to change and adapt itself. It searches a balance between the wisdom of the human construction, gathered during millennia, and the potential of the new technology application in the architecture and the urbanism.
At the beginning of 2013 in the Bulgarian Cultural Institute in Prague there was a film screening, a preview for the Czech Republic, of the documentary films under the project "Remarkable traces" of the Czech National Television. These films follow the history of the Czech architects and the fate of their buildings in Bulgaria. Let me share the impressions how the foreign view to the Bulgarian cultural history shows with unbelievable ease the respect to the tradition kept the memory of the Czech intellectuals' contribution. It is one virtual tour through significant places in the Bulgarian cultural history, which makes us be proud, but sometimes ashamed.
The brothers Proshek' brewery was among the symbols of old Sofia. 130 years later on its place is being built a modern multifunctional building.

The residents of Sofia are grateful to these Czech brothers for the famous "Proshek's beer", the urban plan of Sofia in the end of XIX century, as well for two emblematic bridges in our capital city – Lions' one and Eagles' one. At that time the chief architect of Sofia was Adolf Kolarzh. We connect his name inevitably with Grand Hotel Bulgaria, the Central railway station in Sofia. Unfortunately, the station was lost as an architectural monument because it was replaced by a "modern" concrete building in the years of socialism in Bulgaria.
Let us continue with next Bulgarian city Plovdiv. The architect Josef Schnitter, born in Novy Bydzov, was the author of the first modern regulation plan of this so-called "City of the Seven Hills" realized in the period of 1888–1891. He created many significant buildings which are architectural monuments in the Old town of Plovdiv.

The abovementioned is only a part of the Czech architects' creation in the end of XIX century in the Bulgarian territory. Today a lot of these buildings and monuments are among the symbols of Sofia, Plovdiv, Stara Zagora, Varna and others. The strength and the beauty of the created are timeless.

There is no beauty as a whole. It depends on the cultural values of the viewer and on the things he has seen. The things have to be related to the human self-determination. Only then they will be appreciated and treasured.

1 – Antické divadlo, Plovdiv, 2. stol. n. l., foto Ljuben Bakov./The Ancient Theatre, Plovdiv, 2nd century AD, photo: Lyuben Bakov.

Ivan Totev

Starosta/Mayor

Město Plovdiv/City of Plovdiv
Městský úřad Plovdiv/Municipality of Plovdiv
Pl. Stefan Stambolov 1, Plovdiv
Bulharsko/Republic of Bulgaria

tel.: +359 32 656700
e-mail: info@plovdiv.bg
www.plovdiv.bg

Jako starosta města Plovdivu, nejstaršího města v Evropě, jsem mimořádně poctěn, že vám mohu toto naše historické a věčné město představit.

Rád bych řekl, že Plovdiv je druhým největším a nejkrásnějším městem v Bulharsku. Je důležitým ekonomickým, turistickým, kulturním, vzdělávacím a dopravním centrem. Populace města čítá 380.000 lidí.

V roce 2009 označil Daily Telegraph Plovdiv za páté nejstarší město na světě. Informoval, že je stejně starý jako Trója a Mykény a starší než Řím, Atény a Konstantinopol. Plovdiv je město mnoha jmen a mnoha tváří, postavené na sedmi kopcích u řeky Maritsa před více než 8000 lety.

Existence města začala na Nebet Tepe – kopci v severní části pohoří Triglav, kde se lidé usadili nejdříve a nadále tam zůstali po celých osm tisíciletí. Zde byly nalezeny pozůstatky pravěkého sídliště a zde Thrákové založili jedno z nejstarších městských sídel v Evropě, které Římané a Byzantinci přestavěli na nepřístupnou pevnost. Rozvoj města je spojen s érou Filipa II. Makedonského, kdy město během období vzestupu římské a byzantské říše vzkvétalo, pak přežívalo za vlády Osmanské říše a znovu začalo vzkvétat během bulharského návratu.

Jsme pyšní na naše bohaté kulturní a historické dědictví, které sahá až do časů starých Thráků. U nás poznáte charakter téměř všech historických epoch a období, které městu zanechaly hluboký otisk a vytvářely jeho pestrou identitu. Procházka ulicemi Plovdivu je cestou časem a historií civilizace.

Brány našeho města jsou dokořán pro přátele, pro lidi, kteří se chtějí ponořit do dějin nejstaršího existujícího města v Evropě a zároveň jednoho z nejstarších měst na světě, ale i pro lidi, kteří se chtějí setkat s městem současným, moderním a uměleckým.

Existuje něco městu Plovdivu osudem předurčeného, co působí, že se do něj každý zamiluje na první pohled. Je to něco tak úžasného jako poezie, jako duše umělce, tvorba sochaře, jako hlas zpěváka nebo zvuk houslí. Sami uvidíte.

Vítejte v Plovdivu a navždy si ve vašich srdcích zachovejte vzpomínku na naše krásné město a bulharskou pohostinnost!

Vítejte!

As a mayor of the oldest living city in Europe – Plovdiv, I am exceptionally honored to introduce you to our ancient and everlasting city.

We like to say that Plovdiv is the second largest but the most beautiful city in Bulgaria. The population of the city is 380,000 people. It is an important economical, tourist, cultural, educational and transportation center in the Republic of Bulgaria.

In a research made in 2009, the Daily Telegraph defined Plovdiv as the fifth oldest city in the world. It is claimed to be a contemporary of Troy and Mycenae, but older than Rome, Athens and Constatinople.

Plovdiv – a city with many names and many faces, raised on the seven hills by the Maritsa River more than 8000 years ago.

The existence of the ancient city started at Nebet Tepe – a hill in the northern part of the Three-hill massif, where people settled for the first time and have continued to live there for an entire eight millennia. This is where the remains of a prehistoric settlement were found, and where the Thracians established one of the oldest urban settlements in Europe, and the Romans and Byzantines turned it into an unapproachable fortress.

The development of the city is connected with the era of Philip II of Macedon, when it flourished during the periods of rise of the Roman and Byzantine empires, then it was preserved during the years of the Ottoman empire and found its rise again during the Bulgarian Revival.

We take pride in our rich cultural and historical heritage, which dates back to Thracian times. Here you get to know the characteristics of almost all historical epochs and periods that left a lasting imprint on the city and shaped its varied identity. Walking through the streets of Plovdiv is a travel through time and civilizations.

The gates of our city are wide open for friends, for people who want to delve into the history of the oldest living city in Europe and one of the oldest cities in the world, and for people who want to meet with a contemporary, modern and artistic city.

There is something long predestined in the fate of Plovdiv, which makes everyone fall in love with it at a first glance. This is something as exquisite as a verse, as a stroke of an artist, as a creation of sculptor, as a voice of a singer and sound of a violin. You could see that for yourselves.

Welcome to Plovdiv and keep forever in your hearts the memory of our wonderful city and Bulgarian hospitality!
Welcome!

Antické divadlo/The Ancient Theatre

Plovdiv, Bulharsko/Bulgaria

Divadlo bylo postaveno ve 2. století n. l. Fungovalo až do konce 4. století, kdy vyhořelo. Patří k nejlépe zachovaným antickým divadlům na světě. Má půlkruhový půdorys o vnějším průměru 82 m. Jeviště a orchestřiště je doplněno třípatrovou stavbou – skéné, které dominují iónské a korintské sloupy. Celkově mohlo antické divadlo pojmout až šest tisíc diváků. Podle nalezeného nápisu bylo divadlo postaveno patrně za vlády římského císaře Marca Ulpia Traiana, který vládl v letech 98–117. Divadlo bylo nalezeno během archeologických vykopávek počátkem 80. let 20. století.

Theatre was built in the early 2nd century AD during the reign of the Emperor Marcus Ulpius Traianus (98–117). The Ancient theatre is among the best preserved antique theatres in the world. It was active until the end of the 4th century, when it was burnt. Viewed in the horizontal plane, the theatre constitutes a semi-circle with an outer diameter of 82 m. The spectator marble seats were used to accommodate about 6000 spectators. The facade of stage building, the skene, is decorated with a Roman Ionic and Roman Corinthian marble colonnade with triangular pediments. The Theatre was unearthed and partially treated in the early 80s of the 20th century.

UNESCO – Bulharské památky v detailu i celku, výstava fotografií Ivo Chadžimiševa
UNESCO – Bulgaria sights in detail as a whole, an exhibition of photographs by Ivo Chadžimišev

15. 9. 2014 – 10. 10. 2014
Galerie Bulharského kulturního institutu v Praze, Klimentská 6, Praha 1/Gallery of the Bulgarian Cultural Institute in Prague, Klimentská 6, Prague 1

Bojanský kostel byl vyzdoben nástěnnými malbami z 11., 13., 15. – 17. a 19. století. Malby představují realistický výklad křesťanského kánonu. Byly provedeny dokonalou technikou a jsou velkým bulharským přínosem malířství i středověkému evropskému kulturnímu dědictví.

Skalní bas-reliéf Madarského jezdce vznikl na samém počátku 8. století. Byl vytesán ve stometrové skále Madarské náhorní plošiny ve výšce 23 metrů. Představuje jezdce na koni, který právě hodil krátké kopí po lvu ležícím v agonii pod kopyty koně. Za jezdcem běží lovecký pes.

Komplex Ivanovských skalních kostelů, kaplí, klášterů a mnišských cel (z konce 12. stol.) bohatě zdobí nástěnné malby ze 13. a 14. století. Malby jsou patrně dílem žáků tzv. Tarnovské malířské školy z období Druhého bulharského carství (1187–1396).

Thrácká hrobka v Kazanlaku je součástí thrácké nekropole. Četné náhrobní mohyly v okolí poukazují na fakt, že zde sídlilo thrácké obyvatelstvo, které svého kulturního vrcholu dosáhlo mezi 5. a 3. století př. n. l. Hrobka se skládá ze tří místností. V první byl umístěn vůz, popřípadě i koně, v další části se nacházeli otroci a většina věcí, které doprovázely mrtvého. Poslední místnost má kruhový půdorys a byla hrobkou thráckého vládce.

Rilský klášter vznikl v místě asketického obydlí – – jeskyně poustevníka Ivana Rilského (876–946). Mnich Ivan byl bulharskou Pravoslavnou církví prohlášen za svatého. Již v době svého založení se klášter stal oblíbeným poutním místem, na popularitě mu přidalo přenesení Ivanových ostatků. Ve středověku byl klášter významným centrem duchovního a společenského života.

Urbanistická struktura města Nesebar odpovídá období 2. tisíciletí př. n. l., prolíná se s prvky antiky i středověku. Patří k nejstarším městům v Evropě vůbec a spojuje v sobě ducha různých epoch a národů – Thráků, Helénů, Římanů, Slovanů, Byzantinců a Bulharů.

Thrácká hrobka ve Sveštari z 3. století př. n. l. je výjimečným svědkem vyspělé kultury severních Thráků – Getů, kteří obývaly území tzv. Hemus (Stará planina). Bohatá výzdoba a dokonalá architektura vypovídá o politické moci místního vládce.

Boyana Church is one of the most remarkable mediaeval treasures and its exquisite murals are famous throughout the world. The layers of ornamentation date from the 11th, 13th, 15th–17th and 19th centuries. The murals in the second part of the church are exceptionally valuable examples of artistic achievement and can be dated by the benefactor's signature to 1259. In addition to representing a realistic representation of Christian canons, exceptional technique, they are also an illustration of the high level of Bulgarian mediaeval culture. The Boyana murals are an early example of the decorative style which was to mark the beginning of specific elements of iconography and, in my opinion, and in that of many well-known specialists, bear testimony to the significant contribution made by Bulgarian monumental art to the mediaeval cultural heritage of Europe.

The Madara Horseman is a bas/relief carved into the rock side. It was created at the beginning of the 80th century, about thirty years after the founding of Bulgarian state in 681 during the reign of khan Tervel. Madara was a major religious site during the First Bulgarian Kingdom before Bulgaria converted to Christianity in the 9th century. Carved at height of 23 meters into a 100-metre vertical rock face in the north-western part of Madara plateau, the relief represents the figure of a triumphant horseman with a dying lion at his feet, and dog running after the horse.

As the Rusenski Lom River meanders through North Eastern Bulgaria, close to the village of Ivanovo in a bend stands an ensemble of churches, chapels, monasteries and monastic cells. They were carved out of the very rock sometime between 13th and 14th centuries. The exceptional cultural and historical value of the Ivanovo monastery complex can be ascribed to the richly decorative murals painted in the 13th and 14th centuries which are preserved in five of the churches and chapels.

The Thracian tomb of Kazanlak takes its name from the nearby town of Kazanlak. It is also close to the ancient Thracian capital of Tsar Seutes III, Seutopolis and forms part of a large Thracian necropolis. The many burial mounds and remains of Thracian settlements in the locality show that the region was inhabited by a Thracian population which achieved its cultural apogee between the 5th and 3th centuries B. C. In accordance with the Thracian cult of the dead it consists of three chambers: an entrance chamber for a chariot, horses or slaves who would accompany the dead man into the after-life.

The Holy Monastery of Rila developed around the hermitic cave dwelling of the hermit monk, Ivan Rilski (876–946), who was later to be canonized by the Orthodox Church. From the moment it was founded the monastery became a place for pilgrimage and after 1469 its popularity increased when the holy relics of Saint Ivan of Rila were taken there. The cultural heritage of the monastery is not restricted to the buildings but extends also to the remarkable works of art and documents which bear priceless testament to the history of Bulgarian civilization. During the middle Ages the monastery was a centre for spiritual and social life. During the period of Ottoman rule, and the 18th – 19th centuries in particular, the monastery maintained contacts with the Eastern Orthodox countries and contributed to the preservation of the religious and artistic culture of Orthodox Christianity.

Ancient city of Nesebar: The town's existence is a result of centuries of human activity and each separate historical period is clearly illustrated; the urban structures with elements of the 2nd millennium B. C., from Antiquity to Middle Ages; the development of Medieval religious architecture with its richly ornamented and polychromic facades; the various stages of the development of Renaissance houses, reflecting the architectural style of the Balkans and the Eastern Mediterranean region – all fine illustrations of master craftsmanship. As one of the most ancient towns in Europe, Nesebar still retains the spirits of many eras and people who passed this way – Thracians, Greeks, Romans, Slavs, Byzantines and Bulgarians.

In 1982, a 3rd century B. C. Thracian burial tomb was discovered near the village of Sveshtari. The Sveshtari tomb is a fine example of the basic principles of the construction of Thracian cult buildings. The tomb is an exceptional example of the culture of the Northern Gatae who inhabited the lands north of Hemus (Stara planina). The rich ornamentation and exquisite architecture bear testimony to the political power of the ruler.

2
1 3

1 – Rilský klášter, Bulharsko, foto: Ivo Chadžimišev. /The Holy Monastery of Rila, Bulgaria, photo: Ivo Chadzimisev.

2 – Thrácká hrobka ve Sveštari, Bulharsko, 3. stol. př. n. l., foto: Ivo Chadžimišev./The Thracian tomb of Sveshtari, Bulgaria, 3rd century B. C., photo: Ivo Chadzimisev.

3 – Thrácká hrobka v Kazanlaku, Bulharsko, foto: Ivo Chadžimišev. /The Thracian tomb of Kazanlak, Bulgaria, photo: Ivo Chadzimisev.

Dánsko/Denmark

Christian Hoppe

velvyslanec/ambassador

Velvyslanectví Dánského království/Royal Danish Embassy
Maltézské náměstí 5, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 257 531 600
e-mail: prgamb@um.dk
http://tjekkiet.um.dk

Protože všechno bývá výsledkem nějakého předchozího vývoje, je téměř nemožné určit přesné datum zrodu moderní dánské architektury. Když ale Arne Jacobsen a jeho současníci začali ve 30. letech minulého století stavět jednoduché a funkční budovy z betonu, železa a skla, byly to počátky jednoznačně něčeho nového. Nové budovy měly po vzoru amerických trendů nepravidelný půdorys, ploché střechy, otevřené multifunkční interiéry a skleněné fasády; jejich špičkovou ukázkou je např. obytný soubor Kingo v Helsingøru (1956–58) nebo Muzeum moderního umění Louisiana (1958).

Tato architektura se nesmazatelně zapsala do dějin, protože se později vyvinula v díla světového významu, kterými jsou např. budova Opery v Sydney od Jørna Utzona, Velký oblouk v Paříži od Johana Otto von Spreckelsena, budova Ministerstva zahraničních věcí v saudskoarabském Rijádu od Henninga Larsena nebo most přes Velký Belt v Dánsku.

Dnes se setkáváme především se směsicí moderních trendů minulého století. Současná dánská architektura je tedy synteze minimalistického funkcionalistického modernismu 30. let a imaginativního, experimentálního, barevného a iracionálního postmodernismu 70. až 90. let. Také je to mix uznávaných architektonických studií jako Henning Larsen, C. F. Møller, 3XN, Lundgaard & Tranberg a nové vlny mezinárodních studií zvučných jmen jako jsou BIG, JDS, Cobe, Transform a další.

Společným rysem všech těchto období, ikon a studií je, že architektura odráží skandinávský společenský model, kde elegantní design a nádherná architektura nejsou vyhrazeny pouze pro elitu, ale naopak určeny širokým masám. Každý – od dětí v mateřských školkách, přes pacienty v nemocnicích, vězně až po turisty v ulicích – by měl mít možnost využívat výhod řešení a předmětů, které nejenom zlepšují naše životy, ale také do nich přinášejí krásu. Ačkoli dnešní styl je více individualistický, než masově produkovaná architektura poloviny 20. století, hodnoty jako rovnost a demokracie jsou stále široce rozšířeny a patrný prvek dánské architektury. Kromě toho se stala otevřenost, ekologická šetrnost a udržitelnost dalšími důležitými, ne-li nezbytnými elementy. Doufám, že dánská architektura bude i nadále ztělesňovat tyto hodnoty, které pomáhá začleňovat do dnešní stále více globalizované reality.

As everything is usually a development of something previous, it is impossible to pin down the exact birth of modern Danish architecture, but when Arne Jacobsen and other architects in the 1930s started making simplistic and functional buildings made of concrete, iron and glass, something new was definitely taking place. Inspired by trends in America, new buildings had irregular ground plans, flat roofs, open plan interiors and glass facades generating iconic buildings such as the Kingo Houses (1956–58) and Louisiana Museum of Modern Art (1958).

Such architecture made its mark on the world as it later evolved into world-class masterpieces such as Jørn Utzon's Sydney Opera House, Johan Otto von Spreckelsen's Grande Arche in Paris, Henning Larsen's Foreign Ministry building in Riyadh and the Great Belt Bridge in Denmark.

Today, we see a mix of the modern developments of the previous century. Thus, contemporary Danish architecture is a blend of the simplistic and functional modernism of the 1930s and the imaginative, experimental, colourful and irrational postmodernism of the 1970's – 90's. Furthermore, it is a mix between established studios such as Henning Larsen, C. F. Møller, 3XN, Lundgaard & Tranberg and a new wave of international studios such as BIG, JDS, Cobe, Transform and others.

What is shared by all of these periods, icons and studios is that the architecture is always a reflection of the Scandinavian social model where good architecture is not reserved for the elite. Everyone, from children in kindergarten to hospital patients, prisoners and tourists in the streets, should benefit from solutions and objects, which not only improve our lives, but also bring beauty to it. Even though the style today is more individualistic than that of the mass production architecture of the mid-20th century, values such as equality and democracy are still widely evident in Danish architecture. In addition, openness and environmental sustainability have become important if not obligatory elements as well. It is my hope that Danish architecture will keep being a proponent of such values as it integrates into an ever more global reality today.

BIG – Bjarke Ingels Group

Bjarke Ingels, Andreas Klok Pedersen, Finn Nørkjær, David Zahle, Jakob Lange, Thomas Christoffersen, Sheela Maini Søgaard, Kai-Uwe Bergmann

www.big.dk

Profil studia/Firm Profile

BIG je skupina architektů, projektantů, stavitelů a myslitelů, působících v oblasti architektury, urbanismu, výzkumu a vývoje, založená v Kodani a New Yorku. Kancelář se v současné době podílí na velkém počtu projektů v Evropě, Severní Americe, Asii a na Blízkém východě. Jejich architektura pečlivě analyzuje, jak se současný život neustále vyvíjí a mění. V neposlední řadě vlivem multikulturní výměny, globálních ekonomických toků a komunikačních technologií, které všechny dohromady vyžadují nové způsoby architektonické a urbanistické organizace.

S cílem vypořádat se s dnešními výzvami, přesunuje BIG architekturu do oblasti z velké části neprobádané. Utopická architektura, kterou řídí pragmatismus nudných krabic a naivní utopické ideje digitálního formalismu. Formou programové alchymie tvoří kancelář architekturu smícháním běžných přísad, jako je bydlení, volný čas, práce, parkování a nakupování. Tím, že posune architekturu na úrodnou půdu překrývání pragmatiky a utopie, opět nacházejí svobodu a můžou změnit povrch naší planety, aby lépe odpovídala současným formám života.

BIG is a Copenhagen and New York based group of architects, designers, builders and thinkers operating within the fields of architecture, urbanism, research and development. The office is currently involved in a large number of projects throughout Europe, North America, Asia and the Middle East. BIG's architecture emerges out of a careful analysis of how contemporary life constantly evolves and changes. Not least due to the influence from multicultural exchange, global economical flows and communication technologies that all together require new ways of architectural and urban organization. We believe that in order to deal with today's challenges, architecture can profitably move into a field that has been largely unexplored. A pragmatic utopian architecture that steers clear of the petrifying pragmatism of boring boxes and the naive utopian ideas of digital formalism. Like a form of programmatic alchemy we create architecture by mixing conventional ingredients such as living, leisure, working, parking and shopping. By hitting the fertile overlap between pragmatic and utopia, we architects once again find the freedom to change the surface of our planet, to better fit contemporary life forms.

1–4 – 8 House, Kodaň, Dánsko, Bjarke Ingels Group./Copenhagen, Denmark, Bjarke Ingels Group.

8 House

Kodaň, Dánsko/Copenhagen, Denmark
Architekt/Architect: BIG – Bjarke Ingels Group
Spolupráce/Collaboration: Hopfner Partners, Moe & Brodsgaard, Klar
Velikost/Size: 61.000 m², 476 rezidencí/61,000 m², 476 residences
Stav/Status: dokončeno 2010/completed 2010

a view of the open spaces of Kalvebod Fælled. It is a big house in the literal sense of the word. A house offering homes in all its bearings for people in all of life's stages: the young and the old, nuclear families and singles, families that grow and families that become smaller. The bow-shaped building creates two distinct spaces, separated by the centre of the bow which hosts the communal facilities of 500 m². At the very same spot, the building is penetrated by a 9 meter wide passage that connects the two surrounding city spaces: the park area to the west and the channel area to the east. Instead of dividing the different functions of the building – for both habitation and trades – into separate blocks, the various functions have been spread out horizontally. The apartments are placed at the top while the commercial program unfolds at the base of the building. As a result, the different horizontal layers have achieved a quality of their own: the apartments benefit from the view, sunlight and fresh air, while the office leases merge with life on the street.

8 HOUSE je umístěn na jihu Ørestadu u Kodaňského kanálu s vyhlídkou na otevřené pláně Kalvebod Fælled. Je to veliký dům v pravém slova smyslu. Nabízí bydlení nejrůznějších druhů pro obyvatele všech úrovní: pro mladé i staré, nejužší rodiny i svobodné, pro rostoucí rodiny i takové, které se zmenšují. Budova ve tvaru luku vytváří dvě rozdílné prostory rozdělené středem luku, kde jsou na ploše 500 m² umístěna komunální zařízení. Na stejném místě prostupuje budovou 9 m široká pasáž spojující dva okolní městské prostory: park na západě a oblast kolem kanálu na východě. Místo abychom rozdělili různé funkce budovy – pro obyvatele i obchod – do samostatných bloků, rozprostřeli jsme různé funkce horizontálně. Apartmány jsou umístěny na vrcholu, zatímco komerční program se odvíjí u základů budovy. Odlišné horizontální vrstvy tak získaly vlastní kvalitu: apartmány si užívají širokého rozhledu, sluneční světlo a čerstvý vzduch, kanceláře mají kontakt se životem ulice.

8 HOUSE is located in Southern Ørestad on the edge of the Copenhagen Canal and with

Dánské námořní muzeum /Danish Maritime Museum

Helsingør, Dánsko/Helsingør, Denmark
Architekt/Architect: BIG – Bjarke Ingels Group
Velikost/Size: 7.200 m²
Stav/Status: 1. Cena (2007), dokončeno 2013/1st Prize (2007), completed 2013

Jak vdechnout život opuštěným suchým dokům? Dánské námořní muzeum musí nalézt své místo v jedinečném historickém a prostorovém kontextu: mezi nejdůležitějšími a slavnými budovami Dánska a novým, ambiciózním kulturním centrem. V tomto kontextu se musí muzeum prosadit, přičemž musí ladit s charakterem místa a prosadit se v bezprostředním sousedství zámku Kronborg. Jako otevřené suterénní muzeum v suchém doku. Navrhli jsme umístit muzeum kolem doku a nechat je jako otevřený exponát pod širým nebem, aby se zachoval silný dojem doku,

vytvářejícího střed námořního muzea. Rozmístěním kolem doku se muzeum jednoduše stalo součástí společně sdíleného kulturního prostředí spojeného se zámkem Kronborg a okolní kulturní krajinou, přičemž si zachovalo identitu nezávislé instituce. Kulturní historie loďařského průmyslu je tak sdělována vizuálně a zároveň je vlajkovou lodí moderního dánského loďařského obchodu – výraznou památkou a atrakcí přitahující samou svou existencí návštěvníky. Dok se svou jasnou strukturou

of the character of the region and especially the Kronborg Castle. Like a subterranean museum in a dry dock. We propose to place the museum around the dock and preserve it as an open, outdoor display in order to maintain the powerful dock as the centre of the Maritime Museum. By placing the museum around the dock, it appears in a simple way as part of the collective cultural environment associated with the Kronborg castle and the Culture Yard, while at the same

vytváří muzejní prostor jako soudržnou podlažní plochu, která se diskrétně zanořuje v celé délce muzea. Jednoduché přístupové rampy a můstky představují strukturální i skulpturní řezy dokem.

How does one breathe new life into an abandoned dry dock? The Danish Maritime Museum has to find its place in a unique historic and spatial context; between one of Denmark's most important and famous buildings and a new, ambitious cultural centre. This is the context in which the museum must prove itself with an understanding

time manifesting itself as an independent institution. As such, the cultural history of the shipping industry is communicated

visually as well as becoming a flagship of modern, Danish shipping business – a significant sight and attraction which in itself is capable of attracting visitors. With a clear hold, the dock creates the museum space as a cohesive floor plan, which discreetly lowers itself across the entire museum length.

Simple accessibility ramps and bridges are added, cutting through the dock in a structural and sculptural way.

5 | | | **8** | | |
— — — — — —
| **6** | | **9** | | **10**
— — — — — —
7 | | | | | **11**

5–6 – 8 House, Kodaň, Dánsko, Bjarke Ingels Group/Copenhagen, Denmark, Bjarke Ingels Group
7–11 – Dánské námořní muzeum, Bjarke Ingels Group/Danish Maritime Museum, Helsingør, Dánsko/Denmark, Bjarke Ingels Group

Estonsko/Estonia

Sten Schwede

Velvyslanec/Ambassador

Estonské velvyslanectví v Praze/Estonian Embassy in Prague
Na Kampě 1, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 257 011 180
e-mail: embassy.prague@estemb.cz

www.estemb.cz

V období mezi válkami bylo Estonsko nezávislou republikou. Svou nezávislost poté znovu obnovilo až v roce 1991. Během 20. století byla výstavba nových budov a veřejných prostor ovlivněna škodami, způsobenými válkou a různými ekonomickými a politickými ideologiemi.

Průmyslové budovy z počátku minulého století byly stavěny z robustních materiálů s důrazem na estetiku a trvanlivost, nicméně realita příliš nepřála tomuto přístupu a tyto budovy byly uzavřeny. Na konci století, během sovětské okupace, pak byly v centru měst stavěny především průmyslové a obranné budovy, jejichž charakteristickým rysem byl ošklivý vzhled a špatná kvalita.

Tyto aspekty daly vzniknout estonské architektuře a zároveň otestovaly kreativitu architektů, tedy jak jsou schopni začlenit do narušené existující struktury města nápady, definující aktuální potřeby.

Úspěšné architektonické soutěže a soukromé iniciativy daly vzniknout neočekávaným formám a novým obsahovým symbiózám. Architektonické studio KOKO, založené roku 2000, je nedílnou součástí tohoto vývoje.

V tomto roce se Architecture Week Praha zaměřil na téma architektonické dědictví a ikony architektury. Pro všechny země je to skvělá příležitost k prezentaci ikon jejich architektury, Estonsko nevyjímaje.

Estonské velvyslanectví v Praze s velkým potěšením představuje práci architektonického studia KOKO, které do tématu letošního ročníku skvěle zapadá. Pevně věřím, že si vychutnáte skvost estonské architektury a neméně i ostatní projekty představené v rámci Architecture Week Praha 2014.

Estonia was an independent republic between the two World Wars and regained its independence in 1991. During the 20th century new buildings and public spaces in towns were influenced by different economic and political ideologies or war damages – ideas that are not valid any more.

The industrial buildings of the beginning of last century were built of robust materials and with high aesthetics, everything was created for eternity. The reality however didn't support this approach and industries closed down. At the opposite end during the Soviet era defence structures and industry was built in town centres characterized by ugly appearances and self-destructing quality of workmanship.

These situations have developed Estonian architecture and tested the creativity of architects in order to join the existing disrupted city texture with the ideas defining the present. Successful architecture competitions and private initiatives have created unexpected forms and new symbioses of content. KOKO, an architectural office founded in 2000, is very much part of this development.

This year's Architecture Week Prague is focusing on world's architectural icons and heritage. It offers a perfect opportunity to present iconic architecture form different countries, including Estonia. The work by KOKO is a very good example of an Estonian icon. The Estonian Embassy in Prague is proud to present such a landmark. So I hope you'll enjoy this and all the other gems on display at the Architecture Week Prague.

KOKO Architects

Andrus Kõresaar
Raivo Kotov

www.koko.ee

Rozpadající se domy a ztracené funkce

Naše doba a systém vlády jsou velice vstřícné k různým historickým vrstvám a rozmanitosti. Při práci na historických budovách se často jako první vynoří otázka: Jak dát naší současné době to, co si zaslouží, v sousedství starých časů s hodnotnými slohovými znaky? V předchozích letech nám chyběla omezení pramenící ze stavebních technologií, materiálů nebo náboženství a při pohledu na nová města je jasně patrná jejich nevýraznost způsobená právě nedostatečnou regulací. Před pár dny mi jeden přítel říkal, že na moderních filmech mu vadí, jak CGI triky vytvářejí věrohodná smyšlená stvoření a světy, protože to podle něj filmy vulgarizuje. Já si myslím, že to má městská výstavba s kinematografií společné: máme k dispozici spoustu prostředků a médií, ale není nezbytně nutné je všechny používat.

Debata o hodnotách a interpretacích byla obzvláště vášnivá v případě čtvrti Rotermann, když jsme hledali nový nápad pro bývalou tesařskou dílnu. Jednalo se o vápencovou budovu s nízkou sedlovou střechou ležící na pravém okraji náměstí, a vzhledem k tomu, že zbylé strany náměstí byly obklopeny úhlednými fasádami, energie z náměstí unikala přes tuto nízkou střechu. Inspiraci jsme našli, mezi všemi jinými místy, v průmyslové krajině jižního Německa tak, jak ji pečlivě a zručně fotografovali Hilda a Bernd Becherovi. Na jejich fotkách přinášejí řady chladících věží mimořádný estetický zážitek z formy a rytmu jejich velikosti, tvaru a odhalené konstrukce. Použili jsme formu chladící věže k vytvoření tří věží, jež se vznášejí nad starou vápencovou budovou. Ve věžích jsou kanceláře – sice malé, ale nabízející výhled na všechny strany. Věže jsou nesené betonovým jádrem spočívajícím na zahloubených pilotech, ve kterém je schodiště a výtahová šachta.

Pro naši kancelář byla dosud nejsložitější renovací oprava přístavu pro hydroplány v Tallinnu. Dnes, o několik let později, když je muzeum otevřené a prošly jím už davy návštěvníků, máme tendenci na to zapomínat. Hangáry pro hydroplány byly vybudovány těsně před 1. světovou válkou na základě mezinárodní soutěže, podle návrhu dánské stavební firmy Christiani a Nielsen. Stavba byla mimořádná a novátorská proto, že se jednalo o první velké železobetonové kupole na světě. Dodnes je považována za jednu z nejvýznamnějších památek architektonického inženýrství, minimálně v Pobaltí.

Kupole a betonový skelet byly dokončeny v předvečer Velké války, žulová podlaha hangáru však nestihla dorazit a zůstala na dlouhé roky

na druhé straně Finského zálivu, v helsinském přístavu, než byla tamtéž použita na něco jiného. Ani povrch střechy s betonovými klenbami nebyl úplně dokončen, ve vrchní části klenby měl tloušťku jen 60 mm. Po válce byly klenby potažené asfaltem, ale to bylo naposled na dalších téměř sto let. Po příchodu Sovětů byly piloti i letadla vystěhováni. Během okupace byla budova využívána jako skladiště a veškerá údržba šla stranou. V 70. letech samozřejmě odborníci na ochranu památek upozorňovali, že stavba vyžaduje okamžitou rekonstrukci, ale jelikož se jednalo o sovětské hraniční pásmo a vojenské území, nebyl jim umožněn přístup. Když po skončení sovětské éry budovu převzala pod svou správu estonská vláda, byly hangáry ve smutném stavu – na střeše rostly několikametrové stromy a výztuže v betonu byly

1 – Přístav pro hydroplány, Tallin, rekonstrukce: KOKO Architects, 2012./The Seaplane Harbour, Tallin, reconstruction: KOKO Architects, 2012.
2–3 – Kanceláře v ulici Roseni 7 - bývalá tesařská dílna ve čtvrti Rottermann, Tallin, KOKO Architects, 2009./Carpenter´s workshop at the Rotermann Quarter, Tallin, KOKO Architects, 2009.

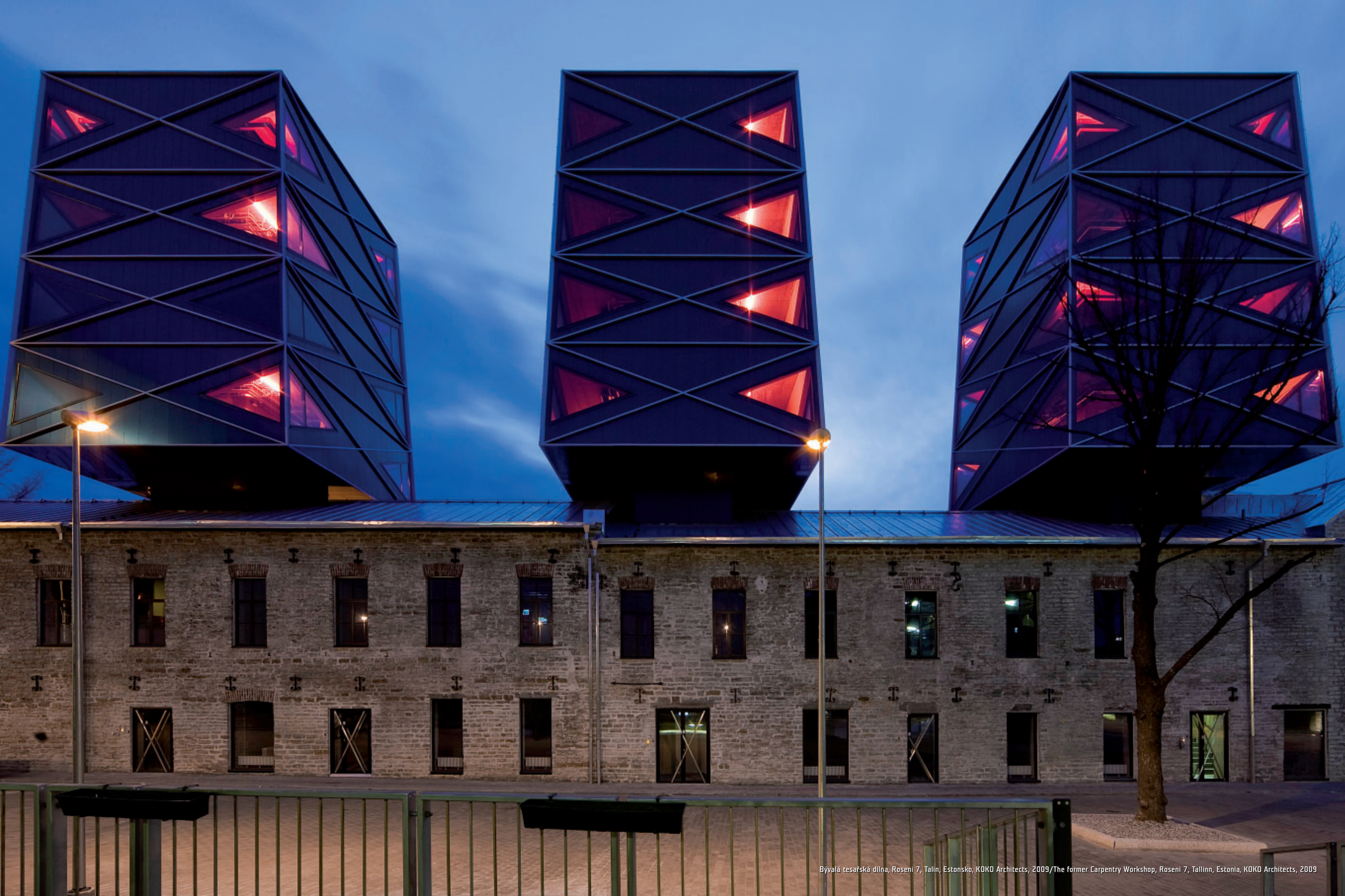

Bývalá tesařská dílna, Roseni 7, Talin, Estonsko, KOKO Architects, 2009/The former Carpentry Workshop, Roseni 7, Tallinn, Estonia, KOKO Architects, 2009

odhalené a prorezlé. Stavba byla na pokraji zhroucení. Když jsme vyhráli soutěž na přestavbu hangárů na muzeum, samotná proveditelnost projektu byla nejistá, protože nikdo se nedokázal rozhodnout, jaký zvolit přístup. Profesoři z helsinské univerzity dokonce říkali, že stavba je nenávratně ztracená. Spolu s profesorem z Tallinnské technické univerzity Karlem Õigerem jsme se nakonec dohodli na citlivém přístupu: hangár o rozloze 6.500 m² byl rozdělen na prostory o velikosti jednoho čtverečního metru a my jsme následně postupovali čtverec po čtverci od okrajů směrem ke středu. Povrch byl nejprve opískován, aby se odhalily praskliny v betonu (celkem se objevilo 3.800 m prasklin), ty se označily a byly pak pomocí různých metod zaplněny, betonový povrch se očistil zespodu stlačenou vodní tryskou, aby se výztuhové tyče očistily od rzi. Stávající výztuže se centimetr po centimetru natírały antikorozní ochranou, načež se pod klenbou vytvořily nové výztuže a na nich tenká vrstva stříkaného betonu nesoucí původní betonový plášť. Svrchu byla střecha potažena polyuretanovou pěnovou izolací, aby mohlo muzeum fungovat i v zimě.

Rekonstrukce byla technicky i funkčně úspěšná a v přístavu pro hydroplány, který je součástí Námořního muzea, lze dnes spatřit expozici námořní techniky posledních 100 let včetně hydroplánů. Evropská unie a Europa Nostra se rozhodly udělit přístavu Grand Prix za rok 2013.
Posíláme do Prahy přátelské pozdravy spolu s inspirací pro nové využívání historických památek.

Crumbling buildings and lost functions

Our current era and system of government are very accepting of different historical layers and diversity. When working on historical buildings, the first question that often comes up is: how can we give our contemporary era its proper due alongside older eras with valuable, definitive stylistic characteristics? We previously lacked restrictions that stem from construction techniques, materials or religion, and looking around new cities, the tastelessness that comes of this lack of regulation is plain to see. A few days ago, one of my friends said that the thing that bothers him about modern cinema is CGI's ability to create believable make-believe creatures and worlds because in his opinion it vulgarizes film. I think that both urban construction and cinema have this in common: there are many tools and media available, but it isn't really necessary to use all of them.

The dispute over values and interpretations was especially passionate in the Rotermann Quarter, when we were looking for a new idea for a former woodworking shop. This was a low-gabled limestone building that lay right on the edge of the square, and since the other sides of the square were surrounded by neat facades, the energy square dissipated over the low roof. We found inspiration in, of all places, the industrial landscapes of southern Germany, as photographed with particular meticulousness and great skill by Hilda and Bernd Becher. In their photographs, rows of cooling towers offer an extraordinary aesthetic experience of form and rhythm with their size, shape and exposed structure. We used the cooling tower form to create three towers that hover in overhanging fashion over the old limestone building. The towers have offices in them – they're small but offer views in all directions. The towers are supported by a concrete core resting on deep-driven piles, housing a stairwell and elevator shaft.
For our office, the most challenging renovation up to this point has been the restoration of Tallinn Seaplane Harbour. Now, a couple years later, with the museum open and an Estonia's worth of visitors having paraded through it, we tend to forget about it. The Seaplane Harbour's hangars were built right before World War I as the result of an international competition, based on a design by the Danish engineering office of Christiani and Nielsen. What made the building so special and innovative was that these were the world's first large reinforced concrete domes. Today it is considered one of the most important monuments to architectural engineering, at least in the Baltic States.

The domes and the concrete frame were completed on the eve of the Great War, but the hangars' granite floor didn't arrive and remained on the other side of the Gulf of Finland, in the port of Helsinki, for many years before it was appropriated for local use.
The surface of the roof with the concrete domes was also not fully completed, with the thickness being only 60 mm in the upper part of the dome. After the war, the domes were given a coat of bitumen, but that would be the only time for nearly a century. As the Soviets took over, the pilots and planes were evacuated. During the occupation, the building saw use as a warehouse and all maintenance ended. Indeed, heritage conservation experts remarked in the 1970s that the building was in dire need of repair, yet since it was the Soviet border zone and a military area, they weren't allowed access. When the Estonian government assumed control of the building after the end of the Soviet period, the hangars were in sad shape – trees several metres in height were growing on the roof and the rebar in the concrete had become exposed and rusted through.

1			4		
	3				6
2				5	

1–5 – Přístav pro hydroplány, Tallin, rekonstrukce: KOKO Architects, 2012./The Seaplane Harbour, Tallin, reconstruction: KOKO Architects, 2012.
6 – Fahle House, Tallin, KOKO Architects, 2007, foto/photo: Arne Maasik.

The building was close to collapse. When we won the competition to restore the hangars into a museum building, the feasibility of the project was in doubt because no one could decide on an approach. Helsinki university professors even said it was past the point of no return. In collaboration with Tallinn University of Technology professor Karl Õiger, we settled on a delicate approach: the 6,500 m² hangar was divided into spaces a metre square, and thus, working square by square from the edges toward the centre, we gradually attained success. First, the surface was sand-blasted to expose the cracks in the concrete (there was a total of 3,800 m of cracks), they were marked and various methods were used to seal them shut, the concrete surface was cleaned from below with pressurized jet of water, to reclaim and free all of the reinforcement rods from rust. The existing rebar was painted one centimetre at a time with a corrosion guard protect and then new armouring was established under the dome and gunite used to form a new thin and strong concrete layer, which also supports the original concrete shell. On the top, the roof was coated with polyurethane foam insulation so that the museum could also operate in the winter season.

The renovation was a technical and functional success, and as a part of the Maritime Museum, the Seaplane Harbour is now the place to see the accomplishments of the last 100 years in marine technologies, complete with seaplanes. The European Union and Europa Nostra deemed the Seaplane Harbour to be worthy of the 2013 Grand Prix.

We send our best wishes to Prague along with inspiration in finding new uses for old historical monuments.

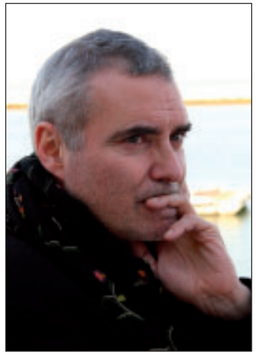

Francie/France

Dominique Perrault

Dominique Perrault Architecture

www.perraultarchitecture.fr

DPA
DOMINIQUE PERRAULT ARCHITECTURE

Dominique Perrault

Dominique Perrault, vedoucí osobnost francouzské architektury, získal mezinárodní uznání, když v roce 1989 ve věku 36 let vyhrál soutěž na Francouzskou národní knihovnu. Tento projekt se stal výchozím bodem pro řadu dalších veřejných i soukromých zakázek v zahraničí, jako je velodrom a olympijský plavecký bazén v Berlíně, rozšíření Evropského soudního dvora v Lucemburku, Olympijské tenisové centrum v Madridu, kampus Univerzity Ewha v Soulu, nebo Fukoku Tower v japonské Osace. V roce 2014 dokončuje OC Tower ve Vídni, nejvyšší mrakodrap v Rakousku, ikonu nové obchodní čtvrti, a Velké divadlo v Albi ve Francii. Mezi aktuální projekty patří Piazza Garibaldi v Neapoli, renovace/rozšíření bývalých strojírenských hal a stavba Učitelského mostu na Ecole Polytechnique Fédérale ve švýcarském Lausanne nebo obnova Pavilonu Dufour na zámku ve Versailles a závodní dráha v Longchamp v Paříži. Dominique Perrault získal řadu prestižních ocenění, včetně Grande Médaille d'or d'Architecture od Académie d'Architecture v roce 2010, Ceny Miese van der Rohe, Francouzské národní ceny za architekturu, ceny Equerre d'argent za Hotel Industriel Berlier a Seoul Metropolitan Architecture Award nebo AFEX Award za Ženskou univerzitu Ewha v Koreji./Leading figure in French architecture, Dominique Perrault gained international recognition after winning the competition for the National French library in 1989 at the age of 36. This project marked the starting point of many other public and private commissions abroad, such as The Velodrome and Olympic swimming pool of Berlin, the extension of the European Court of Justice in Luxembourg, the Olympic tennis centre in Madrid, the campus of Ewha's University in Seoul, and the Fukoku Tower in Osaka, Japan. In 2014, he delivers the OC Tower in Vienna, the tallest tower in Austria, an icon of the new business district, as well as the Grand Theatre in Albi, France. Ongoing projects include works as the Piazza Garibaldi in Naples, the rehabilitation / extension of the former mechanical engineering halls and the construction of the Teaching Bridge of the Ecole Polytechnique Fédérale in Lausanne, Switzerland, as well as the renovations of the Pavillon Dufour at the Chateau de Versailles and of the Longchamp Racecourse in Paris.

1 – Velodrom a olympijský plavecký bazén, Berlín./Olympic velodrome and swimmingpool, Berlin.
2 – Velké divadlo v Albi, Francie./Albi Grand Theatre, France.
3 – Evropský soudní dvůr, Lucemburk./Court of Justice of the European Communauties, Luxembourg
4 – Ženská univerzita Ewha v Korei./Ewha Womans university Seoul, Korea.
5 – OC Tower Vídeň/Vienna.

Dominique Perrault received many prestigious prizes and awards, including the "Grande Médaille d'or d'Architecture" from the Académie d'Architecture in 2010, the Mies van der Rohe prize, the French national Grand Prize for Architecture, the Equerre d'argent prize for the Hotel Industriel Berlier and the Seoul Metropolitan Architecture Award as well as the AFEX Award for the Ewha Womans University in Korea.

Hotel NH-Fieramilano, 4*
NH-Fieramilano Hotel, 4* Category

Fiera di Milano, Rho-Pero, Milán, Itálie/Fiera di Milano, Rho-Pero, Milan, Italy
Mezinárodní vyzvaná soutěž, vítězný projekt duben 2006, dokončení květen 2009/international competition by invitation, winning project April 2006, completion May 2009
architekt/architect: Dominique Perrault Architecture
klient/client: Sviluppo Sistema Fiera e Fondazione Fiera Milano, Milán, Itálie/Milan, Italy
plocha/site area: 15.000 m²
zastavěná plocha/built area: 23.800 m²
koncept návrhu/beginning of conceptual design: květen 2006/May 2006
zahájení stavby/beginning of construction: říjen 2006/October 2006
realizace/construction period: 2,5 roku/years

Projekt hotelu na novém výstavišti v Rho-Pero v Miláně zapadá do slavné architektonicko-stavitelské tradice tohoto města. Dva čistě geometrické tvary, šedesát metrů vysoké čtvercové věže svírající mezi sebou úhel, vystupují z horizontálního panoramatu nového výstaviště. Radikální čistota budov ztělesňuje nejhlouběji zakořeněné vlastnosti Milána: střízlivost a jednoduchost. Hotel také připomíná lokální styly Boloně a San Gimignana.

Obě budovy stojí ve středu ortogonálního plánu. Každá z věží je nakloněná v úhlu 5 stupňů: vyšší věž směřuje k výstavišti na severu, druhá pak označuje vstup pro pěší. Jejich spojnici tvoří dvě poloprůhledná ramena. Průhlednost stěn se mění spolu se světlem a vždy plyne jedním směrem. Spojnice vymezuje vchod do pater obou věží, kde jsou pokoje a chodby spojující rozmanitá občerstvovací a stravovací zařízení; bar, restaurace, bufet, banketový sál a společenské místnosti jsou snadno rozpoznatelné a přístupné z rozlehlého foyer, které se plynule rozšiřuje do věží dvěma širokými otvory. Hlavní vstupy do recepce jsou na obou koncích ramen. Recepce je poblíž středu a je ihned viditelná a identifikovatelná. Základny věží jsou na protilehlých koncích, se dvěma vstupními rampami vedoucími ke společným prostorám v patře, nad nimiž jsou čtyřhvězdičkové pokoje.

Baldachýn z ocelových portálů nesoucích lehkou střechu ze skla propojuje vstupní bránu, konferenční centrum, hotelovou halu a dále pokračuje až na úroveň parkoviště a veřejného prostranství se zelení. Dvacetipatrová a osmnáctipatrová budova jsou nejvyššími stavbami na novém výstavišti. Tvoří jednoduchý a zároveň výrazný orientační bod. Z dálky připomínají budovy zářivé mramorové monolity. Při bližším pohledu je patrné, že fasádu tvoří okna různých velikostí, která vytvářejí nepravidelné obrazce.

The project for hotel in the new Trade Fair in Rho-Pero, Milan, fits in with the city's great architectural-building tradition. Two pure geometric forms, which are sixty meters tall and set together at an angle, emerge from the horizontal landscape of the new trade fair. The radical pureness of the two buildings embodies the most deeply entrenched and profound of Milanese culture; sobriety and simplicity. The hotel also recalls the vernacular style of Bologna and San Gimignano.

The two structures are located at the main hub of the orthogonal plan. Each tower is inclined at an angle of 5 degrees: the taller tower facing the Trade Fair to the north, the second, leaning

DC Tower, Vídeň, Dominique Perrault Architecture/DC Tower, Vienna, Dominique Perrault Architecture, foto:/photo: Michael Nagl, DPA

over, marks the pedestrian entrance way.
The cross is formed by two large semi-transparent arms. The transparency of the walls varies with the light and always flows in one direction.
The cross sets out the entrances to the floors of the two towers holding the rooms and also the corridors connecting the various refreshment services and facilities: bar, brasserie, restaurant, banquet rooms and meeting rooms are easy to identify and reach through the spacious lobby, which extends seamlessly into the towers through two wide gaps. The main entrances to the reception facility are at two ends of the arms of the cross. The reception is near the centre and instantly visible and recognisable. The bases of the tower are at the two other ends, with two entrance ramps to the levels holding the communal facilities and, above them, the floors of 4-star rooms.

The canopy, made of steel portals supporting a light roof made of serigraphed glass, connects the entrance gate to the conference centre, to the hotel cross and then continues on to the level of the car park level and a public area landscaped with greenery.
The two towers 20 floor and 18 floor are the tallest buildings on the new trade fair landscape. They form a simple yet powerful landmark. The two structures resemble two bright marble monoliths from a distance. Drawing nearer, it can be seen that the fronts are fitted with various size windows forming irregular patterns on the facades.

1 | | 2
— | — | —
| | 3
— | — | —
| | 4

1, 2 – Hotel NH-Fieramilano, Milán, Itálie./NH-Fieramilano Hotel, Milan, Italy.
3, 4 – Olympijské tenisové centrum v Madridu, Španělsko. /Madrid Olympic tennis centre, Madrid, Spain.

Chile/Chile

Rodrigo Gaete

velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Chilské republiky/Embassy of the Republic of Chile
U Vorlíků 4/623, Praha 6/Prague 6
e-mail: embachile@embachile.cz

Chile je bohatá a rozmanitá země kontrastů.
Od severu k jihu se její charakter mění, najdeme tu pouště i náhorní roviny, úrodná zemědělská údolí ve středu země a polární fjordy a stepi na jihu. Na východě se tyčí vysoké Andy, v údolích se rozvíjí důlní těžba, zemědělství a chov dobytka, na západě leží Velikonoční ostrov jako brána k Tichému oceánu a most k Asii a Oceánii.

Rozmanitost rovněž znamená integraci domorodých obyvatel, kteří obývali naše území dávno před příchodem Evropanů a týká se různých španělských migrací, Němců, Arabů, Chorvatů, Korejců, Peruánců a Kolumbijců, kteří všichni přispěli k vytvoření různorodé a bohaté kultury, jež formovala národní charakter a stála u kolébky novodobé hudební, gastronomické a kulturní tradice.
Právě tady v Chile se narodila architektka Cazu Zegers a nechala se inspirovat rozmanitostí přírodního prostředí a kultury. Její architektura je výsledkem vztahu mezi formou a prostředím, geografií, poezií, způsobem života a materiálem. Je určována povahou lidí, zeměpisnou polohou a klimatem, ale i pro Chile charakteristickými přírodními katastrofami – – zemětřeseními, která nás donutila budovat, obnovovat a vypracovávat návrhy, stavby a materiály, které by lépe odolávaly pustošivým účinkům přírody. Chile rovněž potřebuje dosáhnout větší sociální rovnosti a spravedlnosti, a to i ve městech, která by měla působit přívětivěji a měla by mít sociálně integrující vliv.
Vláda prezidentky Bacheletové klade velký důraz na zlepšení kvality života mužů i žen, obzvlášť těch zranitelnějších, s cílem vybudovat lepší zemi s prosperující a demokratičtější společností. A to při respektování rozmanitosti, za podpory sociálního začleňování, snižování nerovnosti a budování lepšího bydlení, zejména pak sociálně a environmentálně integrovaných, konkurenceschopných a trvale udržitelných měst.

Práce Cazu Zegers je velmi dobře známá. Architektka dokončila řadu projektů a postavila několik budov v Jižní Americe. Témata její práce vycházejí z její přípravy na Katolické univerzitě v chilském Valparaísu, průpravě na Parsonsově škole designu v New Yorku a rovněž práce ve skupině A.I.R.A., kterou založila v roce 1997. Z jejích prací jmenujme hotel Tierra Patagonia, kostel Svatého Ducha v Puento Alto, budovy Casa de Fuoco a Casa Nella Cala, za kterou obdržela roku 1993 Cenu architektonického bienále v Buenos Aires.

Časopis Wall Paper jí za hotel Tierra Patagonia v roce 2013 udělil Cenu za design a časopis pro cestování a volné chvíle (Travel and Leisure) ji za stejný projekt vyslovil uznání.

Hotel Tierra Patagonia, který představujeme na pražském Architecture Week 2014, stojí hodinu jízdy od chilského města Puerto Natales v Patagonii. Je to pětihvězdičkové útočiště, které je navrženo tak, aby ideálně zapadalo do dramatického okolí jezera Sarmiento. Projekt vyrůstá topograficky z půdy a má převažující horizontální průřez, aby nepůsobil rušivě na okolní prostředí. Vzhledem k tomu, že místní krajinu fyzicky utvářel vítr, je hotel Cazú Zegers konstruován jako další duna vytvořená přírodou a připomíná fosilní nálezy na pobřeží. Nízká budova je celá pokrytá dřevěnými lavírovanými panely z jihoamerických buků lenga a zvnějšku připomíná starou dřevěnou chatu ošlehanou zimním větrem.

Chile is a country of contrasts, rich and diverse.
It is geography, from north to south, ranges from the desert and the altipiano, to rich agricultural valleys in the centre of the country and to polar fjords and steppes in the south. From east to West Chile goes from the high mountains of the Andes, and the central valley's that give rise to the mining, agriculture and live stock, to the Pacific Ocean, our bridge to the Asia Pacific, where we found Easter Island, our westernmost point.
The diversity also involves the integration of native peoples who inhabited our territory long time before the arrival of Europeans, and incorporates different Spanish migrations, German, Arabic, Croatian, Korean, Peru and Columbia, all of which have been contributing to the building of diverse and rich culture, that's has shaped the national character, with new musical, gastronomic and cultural traditions.
This is the Chile which Cazu Zegers was born, and also the diversity between natural environment and cultures that has inspired her art and architecture. Cazu Zeger's architecture is a result of relationship between forms and environment, geography, poetry, ways of life and materials. An architecture defined both by the character of its people as by geography and climate. But also by Chilean characteristics, natural disasters – earthquakes –, which have forced us to built, rebuilt and create designs, structures and materials that resist more effectively the ravages of nature. And a country that still needs to be more inclusive en equitative, with cities that are friendlier and socially integrated.
In order to build a better country and a more prosperous and democratic society, the government of President Bachelet has placed a strong emphasis on improving the quality of life of men and women, especially the most vulnerable. All this while respecting diversity, promoting social inclusion, reducing inequalities and building better housing, better neighbourhoods, and social and environmentally integrated, competitive and sustainable cities.
The work of Cazu Zeger is well-known. She has completed numerous projects and constructed several buildings in South America. The themes of her work derive from her formation at the Catholic University in Valparasio, Chile and her training in New York, first at the Parsons School of Design and later founding the A.I.R.A. Group in 1997. Her works include the Hotel Tierra Patagonia, the Church of Holy Spirit at Puente Alto, the Casa de Fuoco and the Casa Nella Cala, for which she won the Buenos Aires Biennale of architecture in 1993.
Wall Paper magazine gave her the Design award 2013 for the best hotel, with "Tierra Patagonia". And Travel and Leisure magazine also awarded her a distinction for this Project.
Tierra Patagonia, presented in the 2014 Architecture Week Prague, is a hotel located and hour's drive from Puerto Natales, in Chile's Patagonia. It is a five-star retreat designed it minimize its impact on the dramatic terrain surrounding Lake Sarmiento.

The project appears to emerge topographically from the ground, a horizontal volume rather than a vertical form, which would instead distract from the natural environment. As the landscape in this region has been physically shaped by the wind, Cazú Zegers constructed the hotel to seem as just another dune, formed by nature, which would also be reminiscent of a fossil found on the shore. Completely clad in lenga wood, the exterior fives the appearance of an old timber house, worm away by winter.

Cazú Zegers

www.cazuzegers.cl

Cazú Zegers
*1958 Santiago de Chile

Architektura, Katolická univerzita ve Valparaísu, 1984
Arquitectura, Universidad Católica de Valparaíso, 1984

Od roku 1990 se Cazú Zegers až dodnes věnuje volné aplikaci své profese, vývoji architektonických projektů, kulturnímu a teritoriálnímu managementu a výzkumným projektům v různých oblastech. Přednáší na řadě univerzit doma i v zahraničí; v současné době vyučuje architekturu na 5. stupni soukromé architektonické školy Universidad del Desarrollo. Její projekty se týkají rozvoje venkova, vnitřní architektury a rezidenčních budov a charakterizuje ji hledání nových architektonických forem upozorňujících na vztah poezie a architektury na území Latinské Ameriky. Bydlet obezřetně a v nejistotě, tj. s jednoduchou technologií LOW TECH a vysokým experimentálním dopadem./From 1990 to date, she is dedicated to the free exercise of her profession, developing architectural projects, cultural and territorial management, and research projects in various different fields. She has lectured at various universities in the country and abroad; and is actual professor of 5th grade at Universidad del Desarrollo Arquitecture School. Architecture projects include rural development works, interior architecture, residential buildings which highlight the search for new architectural forms generated through the relationship between poetry and architecture among the Latin-American territory. Habitation in a Delicate and Precaurious way," that is to say with low technology or LOW TECH and a high experiential impact.

Ceny/Awards

1993 Velká cena latinskoamerické architektury, Gran Premio Latinoamericano de Arquitectura na bienále v Buenos Aires, Casa Cala/"Gran Premio Latinoamericano de Arquitectura" Biennale de Buenos Aires, Casa Cala

2013 Cena časopisu Wallpaper za design, hotel Tierra Patagonia/Wallpaper Design Awards, Hotel Tierra Patagonia

2013 T+L Design Awards, hotel Tierra Patagonia/T+L Design Awards, Hotel Tierra Patagonia

Architektonické studio Cazú Zegers/The Cazú Zegers Arquitecture Studio

Zaměřuje se na projekty chilské architektury; hledá jazyk expresivních forem a architektury intimně propojené s Chile, jeho územím, krajinou a místními lidovými stavbami. Práce vyvíjené v tomto studiu nepředkládají hotová díla, ale taková, na nichž se stále pracuje a která odrážejí poetiku bydlení v určitém teritoriu.
Studio připravilo monografii Prototypy tohoto území / Prototypes of this Territory, která vyšla roku 2008 v nakladatelství Ediciones ARQ.
Vynikajícím příkladem této umělecké a tvůrčí pozice je hotel a ozdravovna Tierra Patagonia.
Studio má pozoruhodnou koncepci designu vycházející ze vztahu poezie a architektury, která je obsahem teze AMEREIDA (publikované u Ediciones de la Escuela de arquitectura de la UCV), jež tvrdí, že příchod Kolumba do Přední a Zadní Indie a do Ameriky byl dar. Amereida vybízí obyvatele Ameriky, aby vytvořili jazyk forem odpovídající latinskému odkazu a světu Ameriky, tj. aby převzali odpovědnost za novou kulturu Latinoameričanů a odvodili ze svého původu druh dialogu z pozic uceleného pohledu na svět.
Cazu Zegers to nazývá „Bydlet obezřetně a v nejistotě", tj. s jednoduchou technologií LOW TECH a vysokým experimentálním dopadem.
Tento zvláštní náhled se zrodil z pochopení toho, že velkým dědictvím Chile je jeho území, kde „Chile je především krajina, až potom země", jak zpívá básník Nicanor Parra.
Veškerá její práce vychází z toho, že „teritorium je pro Ameriku to, co pro Evropu monumenty", a proto není architektura nositelkou děje, nýbrž vstupuje do milostného dialogu s přírodou./Suggests an undertaking of Chilean architecture, to find the construction of a language of expressive forms and architecture intimately connected to Chile, its territory, landscape, and its vernacular construction. In this sense the works developed by this studio, do not pretend to be a finished work, but a work in progress, where there is poetic reflection, about the way habitation of this territory. They are "Prototypes of this Territory" (Name taken by the monographic book, published by Ediciones ARQ, in 2008).
Tierra Patagonia is an excellent example of this artistic and creative posture.
The studio has a very particular design outline that comes from a relation between poetry and architecture, inserted in the thesis of AMEREIDA (published in Ediciones de la Escuela de arquitectura de la UCV), which suggests, that the coming of Columbus to the Indies and America appears as a gift, a talent. Amereida invites the inhabitants of America to construct a language of forms appropriate to our Latin heritage in an American world, that is: assume the responsibility as a new culture, the Latin-Americans, and from this origin find a way to dialogue with the worldwide paradigm. In answer to this invitation, Cazu Zegers, calls it "Habitation in an Delicate and Precaurious way" that is to say with low technology or LOW TECH and a high experiential impact. This particular outlook is born from the understanding that the great heritage of Chile is in the territory, in which: ... "Chile before a country is a landscape", as sung by the poet Nicanor Parra.

All his work is construed under the premise: "The territory is to America, as the monuments are to Europe" from here this architecture does not set out to be a protagonist but to enter into an amorous dialogue with nature.

Hotel větru/Hotel of the Wind

Sarmiento Lake, XII Región, Tierra Patagonia
Hotel je umístěn na vstupu do chilského národního parku Torres del Paine, na břehu jezera Sarmiento. Vodní plocha jako by podpírala nádherný masiv Paine. Jeho velkolepost vnuká myšlenku na rozšířený projekt v dialogu s obrovským územím. Obrysy hotelu se pokoušejí splynout s metafyzickou krajinou a nijak ji nenarušují. Tvar připomíná starou fosilii, prehistorické zvíře na břehu jezera, jaké nacházel a studoval Darwin. Budova zrozená na pevnině je jako záhyb v terénu vykroužený do písku větrem. Ukotvena je k základům kamennými opěrami a celá pokryta dřevěnými lavírovanými panely Lenga. Tato úprava jí propůjčuje stříbrný lesk typický pro staré dřevěné domy ošlehané větrem. Prostorové řešení se snaží vyvolat dojem tepla a útulnosti, vnitřní chodníky umožňují prožívat stavbu v celé její rozlehlosti./The hotel is located at the entrance of "Torres del Paine" National Park, on the shore of Lake Sarmiento, one of the limits of this National Park. The water acts as a supporting plane for the splendid Paine massif. Its magnificence makes one think of an extended project in dialogue with the vast territory. The form seeks to merge with the metaphysical landscape, not to interrupt it. The shape of the hotel is reminiscent of an old fossil, a prehistoric animal beached on the shore of the lake, not unlike those found and studied by Charles Darwin. The building is as though born out of the land, like a fold in the terrain that the wind has carved in the sand. It is anchored to the ground with stone slopes and is completely covered in washed Lenga wood panelling. This finish gives the hotel a silvery sheen, typical of old wooden houses worn away by winter. The spatial solution aims for warm and cosy spaces structured by internal pathways, allowing the building to inhabit its extension.

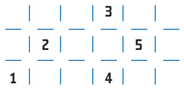

1–5 – Hotel větru/Hotel of the Wind, Sarmiento Lake, XII Región, Tierra Patagonia

Chorvatsko/Croatia

Ines Troha Brdar

Velvyslankyně/Ambassador

Velvyslanectví Chorvatské republiky/Embassy of the Republic of Croatia
V Průhledu 9, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 235 090 801
e-mail: praha@mvpei.hr

http://cz.mvp.hr

V tomto ročním období, kdy naše vzpomínky na letní dovolenou již pomalu doznívají, a i v paměti našich milých českých hostů, kteří tak často do Chorvatska jezdí, usedá vrstva prachu na obrazy domů a památek, pokládaných za typicky chorvatské, jsem velice ráda, že mám příležitost upozornit na nové a jiné moderní příklady chorvatské architektury. V průběhu posledních několika staletí jsme sdíleli stejný vkus a následovali tytéž trendy, často zaváděné naší dřívější společnou metropolí Vídní. Pokud by si český turista ještě před příjezdem na jadranské pláže udělal čas na pár zastávek ve vnitrozemí, ráz starých městských center by mu nepochybně přišel povědomý. Tu a tam by také zaznamenal veřejné stavby, jako jsou železniční nádraží nebo divadla, vystavěná podle známého plánu. Mnoho architektů té doby vystudovalo české univerzity: dovolte mi zmínit Ignjata Fischera, pražského studenta, který navrhl budovu chorvatského Parlamentu, nebo celou řadu splitských architektů z počátku minulého století, zapsaných v dějinách chorvatské architektury coby „pražská škola". Konečně v této souvislosti musím zmínit vynikajícího architekta, nesoucího společnou zásluhu na jedné z nejznámějších pražských pozoruhodností, Tančícím domě – v Záhřebu narozeného jedinečného Vlado Miluniće.

Na letošním festivalu Architecture Week Praha však máme tu čest představit Vám jednu z největších postav chorvatské architektury, která v chorvatské městské architektuře zanechala hlubokou a charakteristickou stopu: Ivana Vitiće. Vitić je známý jako architekt, který v mnoha ohledech předběhl svou dobu, jako nonkonformní postava, jež poznamenala městskou architekturu kolem poloviny a ve druhé polovině 20. století. Vyhrál řadu národních i mezinárodních soutěží a cen a jeho práce bývají často zmiňovány v mnoha mezinárodních časopisech a studiích. Bez rozsáhlého odkazování na jeho projekty se ve skutečnosti neobejde žádná podstatnější studie o chorvatské městské architektuře minulého století. Navzdory jeho pověsti „enfant terrible" ani komunistický režim v té době neodolal pokušení mít sídlo navržené právě tímto geniálním umělcem. Upřímně věřím, že Vás výstava, kterou se chystáte si prohlédnout, pobídne při cestě k našim plážím k zastávce s cílem prohlédnout si některá z Vitićových mistrovských děl „in vivo".

At this time of year when our memories of summer vacation are slowly fading, leaving a layer of dust in the memory of our dear Czech guests that visit Croatia so frequently, over the pictures of houses and monuments they usually consider to be typically Croatian, I am more than glad that we have got the opportunity to draw their attention to a more modern but equally interesting pieces of Croatian architecture. Throughout the last few centuries we have shared the same taste and followed the same tendencies, frequently imposed by our joint capital Vienna. So, if a Czech tourist would make a few stop over's on the continent, before reaching Adriatic beaches, he would probably recognized the style of old towns parts and, in some cases, he would see the same blueprints used for constructing public premises such as train stations or theatres. Many of the architects of that era were trained at the same universities: let me just mention Ignjat Fischer, a Prague student who designed the building of Croatian National Parliament or a whole group of Split architects at the beginning of the last century that became known in the history of Croatian architecture as the Prague School. In this context I have to mention the brilliant architect co-responsible for one of the Prague's most famous sites "The Dancing House" – the Zagreb born maestro Vlado Milunić.

But at this year's "Architecture Week Prague", we have the honour to present you one of the greatest figures of Croatian architecture that left deep and recognizable trace in Croatian urban architecture: Ivan Vitić. Vitić is an architect considered to be, in many ways ahead of his times, a non-conformist figure that marked the urban architecture in mid and second half of the 20th century. He won many national and international competitions and prices his work is frequently quoted in many international magazines and studies. The truth is that no relevant study of Croatian urban architecture of the last century could be made without extensive reference to his designs. In spite of his reputation of an "enfant terrible", even the communist regime at that time did not resist the temptation to have his seat designed precisely by the genius artist. I sincerely hope that exposition you are going to see will prompt you to make some stop over's on your way to our beaches and to see some

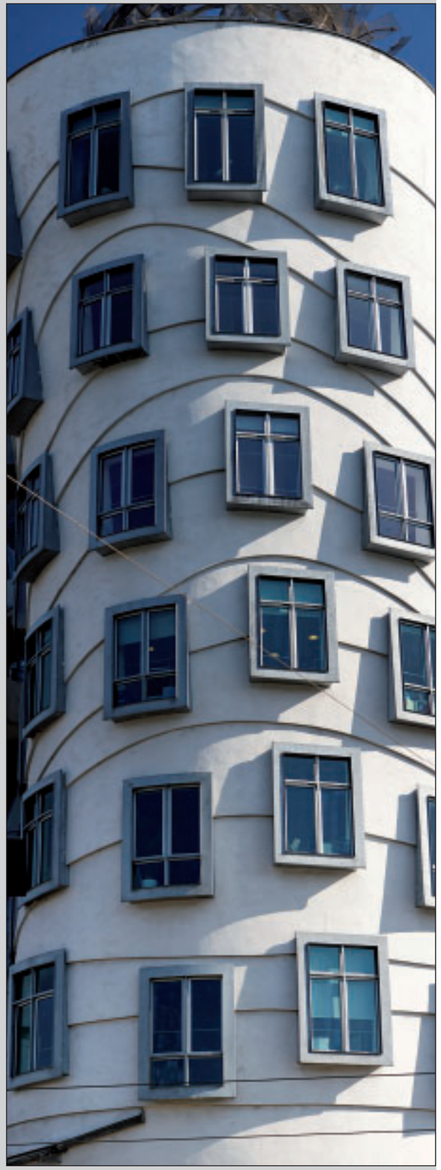

1 – Tančící dům/Dancing House

Ivo Vitić

Architekt antropocentrické vize/The Architect of Anthropocentric Visionary

Sandra Uskokovićová, Boris Bakal

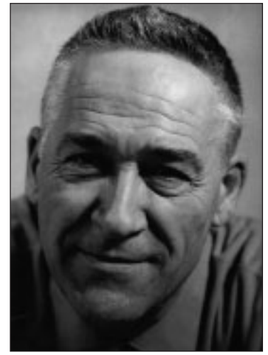

Ivo Vitić (Šibenik, 1917 – Záhřeb, 1986) je jeden z nejvýznačnějších architektů Chorvatska 20. století. Za poměrně krátké časové období vytvořil přes 300 projektů a byl svědkem více než 100 realizací v Chorvatsku, v ostatních zemích bývalé Jugoslávie i v zahraničí, a to od sportovních, veřejných a rezidenčních staveb až po urbánní regulace a návrhy.

Jeho nejvýznamnější stavby jako Město mladých v Záhřebu, (1949), Pavilon 40 na Záhřebském veletrhu (1957), Rezidenční blok Národní banky v Záhřebu (1962), stavby komunálních a politických organizací v Záhřebu (1968), vojenská kulturní střediska v Šibeniku (1960), Komiže (1961) a Splitu (1962) představují vrchol jeho autoreferenčního a inovativního stylu, který svědčí o architektově impozantní trojdimenzionální prostorové představivosti, exemplární jasnosti objemových kompozic a přehledném rozvržení řešení, výjimečném technickém zpracování a konstruktivní schopnosti inovace. Vitić vždy vyzdvihoval reprezentaci sociálního a komunálního života a vytvářel architekturu přesahující základní funkční požadavky, jež brala v úvahu potřeby pokrokové a sociálně vnímavé společnosti.

Rezidenční blok Národní banky je výjimečným kontextuálním příkladem společného bydlení, jež v sobě zahrnuje postuláty poválečného mezinárodního modernismu ovlivněného Le Corbusierem a Miesem a inspirovaného hnutím De Stijl. Jeho jedinečnou kvalitu lze vidět v urbánní dispozici (transformaci urbánní regulace místa), v designu a tvaru s malebně vyvedenými uměleckými charakteristikami, v typologii domů (organizaci budovy a zvláštního rozvržení jejích apartmánů), které všechny podtrhují a podporují myšlenku rovnostářského a demokratického bydlení pozdní modernistické éry a vitálního paradigmatu nových urbánních prostor a modelů. Apartmány s výrazně svobodnou prostorovou organizací jsou přístupné z chodeb otevřené galerie, jež jsou snížené, aby se dosáhlo větší intimity uvnitř apartmánů. Od původní ideje designu námořních forem, k nimž Vitiće inspirovalo jeho rodné město na jaderském pobřeží a jež lze rozpoznat

na struktuře jeho staveb, kinetickým pojetím fasád s vysouvacími dřevěnými roletami v plné výši podlaží, a rovněž polychromatickou souhrou linií, povrchů a barev jak v apartmánech, tak na fasádě budovy, se mu podařilo dospět k uměleckému dílu velkého významu.

Vitićův styl je často prostoupen regionálním modernismem, což je patrné na řadě jeho projektů od Města mladých v Záhřebu, kde se slučuje krajina jako nejdůležitější stavební prvek s typologickou různorodostí (dřevěné konstrukce, kamenné zdi, stavební dispozice) až po vizi mnohovrstevného modernismu, jíž plně uplatnil u Vojenského kulturního centra v Komiže, kdy interpretoval budovu-pavilon s ohledem na autochtonní středozemní krajinu a zároveň experimentoval s novými prostorovými a stavebními inovacemi (viz zvrásněný povrch střechy nesoucí celý prostor). Tato střecha ve tvaru architektonického „stanu" se pak stala Vitićovým hlavním tématem, s nímž experimentoval a znovu jej použil např. v projektech Pavilon 40 na Záhřebském veletrhu nebo u Vojenského kulturního centra v Šibeniku. Zatímco Vojenské kulturní centrum v Šibeniku

1 – Město mladých, 1948 (spolu s J. Seisselem, M. Haberlem a B. Tušekem), Garešina-Záhřeb, (realizováno: 1949–50). Cena za architekturu jugoslávské vlády 1949, foto Vanja Radovanovićová, s laskavým svolením Zagreb Unknown archive/Youth City, 1948 (together with J. Seissel, M. Haberle and B. Tušek), Garešina-Zagreb, (executed: 1949–50). Yugoslav Government architectural prize 1949, photo by Vanja Radovanović, courtesy of Zagreb Unknown archive.

2 – Rodinný dům II (Vila Meje), Meje-Split, 1953, (realizace: 1955; zničeno 1994), foto s laskavým svolením Vitićova rodinného archivu./Family house II (Villa Meje), Meje-Split, 1953, (executed: 1955; devastated 1994), photo courtesy of Vitić family archive.

ve tvaru průhledného skleněného hranolu představuje nejúspěšnější a citlivě vyřešený návrh vyplňující historickou část města, který nově zhodnotil existující kontext, Pavilon 40 je považován za jednu z vrcholných závěsných konstrukcí své doby, kdy jeho střecha je řešena jako pravá lanová konstrukce. Výstavní hala vykazuje vynikající estetické a symbolické znaky, jež lze vyčíst z výrazných křivočar tvarů střechy a stěn, znovu potvrzující Vitićovu poetiku jako individuální metodologickou konstantu. Někdy jeho poetika připomíná citlivost Le Corbusiera, jako je tomu u Vily Meje, která pracuje s dobře známým tématem Poissy (s motivem pro Vitiće typických vysouvatelných rolet). Vila stála na počátku výstavby moderních rodinných domů v Chorvatsku a představovala exemplární model rodinných domů té doby. Později, kdy architekt pracoval na projektu budov komunálních a politických organizací, dokázal tuto poetiku skloubit se sociálním modernismem.

Vitić dále položil základy poválečné turistické architektury. Na pobřeží Jadranu navrhl celou řadu motelů, v nichž se odráží syntéza jeho architektonického stylu (abstraktní čistota stereometrických forem, slovník adriatických idiomů, citlivý krajinný design) a model jeho antropocentrické vize.

Vitićův jedinečný architektonický styl má mnoho vrstev, od kontextuálních, sociálních, formálních a estetických, morfologických až k tradičním a kulturním polohám, které všechny představují vynikající dědictví chorvatské poválečné architektonické identity.

Ivo Vitić (Šibenik, 1917 – Zagreb, 1986) is one of the most prominent Croatian architects in the XX century. In his relatively short life span he created over 300 projects and witnessed more than 100 realizations in Croatia, all ex-Yugoslav countries, and internationally, ranging from public, sport and residential architectural buildings to urban regulations and design.

His most important buildings like Youth city in Zagreb (1949), Pavilion 40 at the Zagreb Fair (1957), National Bank Residential block in Zagreb (1962), Communal and political organizations building in Zagreb (1968), the Military Cultural centers in Šibenik (1960) Komiža (1961) and Split (1962) present the zenith of his autoreferential and innovative style that reveals his superior three-dimensional spatial control, the exemplary clarity of volumetric composition, supreme layout of the solution, exceptional engineering, and constructive ability of innovation. Furthermore, he has always emphasized the representation of social and communal life by creating the architecture that overcomes basic functional requirements, and reflects socially sensitive and progressive society.

National Bank Residential block in Zagreb is an extraordinary contextual example of collective housing that embraces the postulates of post-war international modernism, influenced by Le Corbusier and Mies and inspired by De Stijl movement. Its unique quality is recognized in its urban disposition (by transforming the urban regulation of the site), its design and form with picturesque painterly characteristics, its housing typology (the organization of the building and the specific layout of its apartments), that all together underline and promote the idea of egalitarian and democratic housing of late modernist era and the living paradigm of new urban spaces and models. The apartments with completely free spatial organization are accessed through open gallery corridors that are lowered with respect to the apartments in order to achieve more intimate spaces. From the original design idea of nautical shape that the author was being inspired by his home city on Adriatic coast, which is discerned in the modeling of this building-sculpture, and then through the kinetic conceptualization of the facade with sliding wooden shutters in the full height of the floor, and with the polychromatic interplay of lines, surfaces, and colours, both in the apartments, and on the facade of the building, Vitić has achieved the artistic work of sensational importance.

His style is frequently permeated with regional modernism, evident in many of his projects starting from the Youth city in Zagreb that combines the landscape as most important building element with the typological building variety (wooden construction, stone walls, buildings disposition), to his vision of multilayered modernism fully applied in the Military Cultural center in Komiža by interpreting the building-pavilion with respect to the autochthonous Mediterranean landscape, while simultaneously experimenting with new spatial and constructive innovations such as the treatment of wrinkled roof surface as the main bearer of the space. This roof modeling in the form of an architectural "tent" will be his topical, research theme, reused in projects like the Exhibition Hall 40 at Zagreb Fair or the Military Cultural center in Šibenik. While the Military Cultural center in Šibenik, modeled as a glass, transparent prism presents the most successful and sensitive infill design in the historic city, that has added a new value to the existing context, the Exhibition Hall is considered as one of the world top achievements of the hanging constructions at that time, with its roof designed as a genuine cable construction. Nevertheless, the Exhibition Hall 40 posses equally outstanding aesthetic and symbolic attributes, evident in expressive curvilinear roof and walls forms, reaffirming Vitić poetics as an individual methodological constant.

Sometimes, his poetics recalled sensibility of Le Corbusier like in Villa Meje that had referred to well known theme from Poissy (with typical Vitić motif of sliding shutters) and marked the new beginning of modern family house in Croatia, thus becoming the exemplary model for family houses of that period, while working on the project for the Communal and political organizations building Vitić has interlaced his poetics with social modernism. Finally, he had laid the ground of the post-war tourist architecture with the numerous motels he has designed on the Adriatic which reflect the synthesis of his architectural style (abstract purity of stereo-metric forms, vocabulary of Adriatic idiom, sensible landscape design), and paradigm of his anthropocentric visionary.

Vitić unique architectural style encompasses multiple layers, from contextual, social, formal and aesthetic, morphological, to traditional and cultural, thus creating an outstanding legacy of Croatian post-war architectural identity.

1 | | |
2 | | |
| | 3

1 – Vojenské kulturní centrum, Městská knihovna, pole maršála Tita, Šibenik, 1960, (realizace: 1961; renovace 2006 arch. Tomislavem Krajinou). Jugoslávská cena za architekturu Borba, 1961, foto s laskavým svolením archivu Shadow Casters./Military Cultural Center, Communal Library, Marshal's Tito field, Šibenik, 1960, (executed: 1961; renovated 2006 by arch. Tomislav Krajina), Yugoslav architectural prize "Borba", 1961, photo courtesy of Shadow Casters archive.

2 – Vojenské kulturní centrum, městské centrum, Komiža, 1961, (realizace 1967; renovace 2013 arch. Ante Mardešićem), foto Sandra Uskokovićová, s laskavým svolením archivu Shadow Casters./Military Cultural Center, Communal Center, Komiža, 1961, (executed 1967; renovation 2013 by arh. Ante Mardešić), photo by Sandra Uskoković, courtesy of Shadow Casters archive.

3 – Budova komunálních a politických organizací (ředitelství Ústředního výboru chorvatské komunistické strany), Prisavlje 14, Záhřeb, 1961, (realizace 1968), foto Jadran Boban, s laskavým svolením archivu Shadow Casters./Communal and political organizations building (Headquarter of Central Comity of the Croatian Communist Association), Prisavlje 14, Zagreb, 1961, (executed 1968), photo by Jadran Boban, courtesy of Shadow Casters archive.

1 | | |
2 | | |
| | 3

1, 2 – Výstavní hala/pavilon 40, Záhřebský veletrh, 1956, (realizace 1957), foto Jadran Boban, s laskavým svolením archivu Shadow Casters./Exhibition Hall no. 40, Zagreb Fair-Zagreb, 1956, (executed 1957), photo by Jadran Boban, courtesy of Shadow Casters archive.

3 – Rezidenční blok Národní banky, Laginjina 7/9, Záhřeb, 1957, (realizace: 1959–61, renovace plánována na rok 2015). Jugoslávská cena za architekturu Borba, 1962, foto s laskavým svolením archivu Shadow Casters./Residential block of National Bank, Laginjina 7/9, Zagreb, 1957, (executed: 1959–61, renovation planed for 2015). Yugoslav architectural prize "Borba", 1962, photo courtesy of Shadow Casters archive.

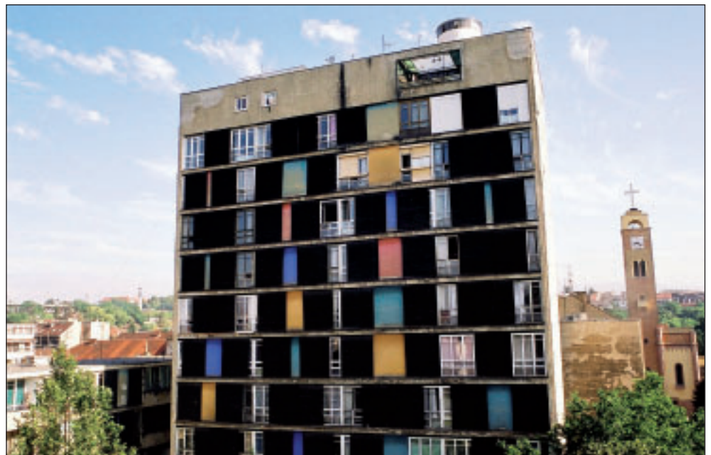

Itálie/Italy

Pasquale D'Avino

Velvyslanec/Ambassador

Italské velvyslanectví v Praze/The Italian Embassy in Prague
Nerudova 20, Praha 1/Prague 1
tel.: +420 233 080 111
e-mail: ambasciata.praga@esteri.it

www.ambpraga.esteri.it

Osmý ročník mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha potvrzuje, že jde o jednu z nejvýznamnějších akcí svého druhu na kontinentu. Jako každý rok obohatí expozici zběžný pohled na italský styl a tvořivost, zvláště pak prezentace prací dvou předních architektů, Francesca Bandarina a Stefana Boeriho.

Zatímco první zmíněný, z titulu své funkce náměstka generální ředitele pro kulturu v UNESCO a jakožto odborník na urbanismus, přispěje do diskuze na mezinárodní konferenci Současná architektura v historickém kontextu, druhý jmenovaný bude mít přednášku pro kolegy architekty, profesionály i studenty, přičemž bude čerpat ze své dlouholeté zkušenosti šéfredaktora mezinárodních časopisů o designu a odborníka na městské proměny.

Vědom si výše uvedeného, jsem opět potěšen, že mohu podpořit a zaštítit akci, která dokáže upozornit na schopnosti, jež Italové ovládají po celá staletí, jako je utváření a přetváření městských prostor. Navíc doufám, že letošní festival pomůže přilákat více návštěvníků do tohoto úžasného města i země, kde lze obdivovat mnoho příkladů mistrovství italských architektů a řemeslníků.

While the first, in his capacity of UNESCO's Assistant Director-General for Culture and as a specialist in urban planning, will contribute to the discussion of the international conference on "The Contemporary Architecture in a Historical Context", the latter will lecture fellow architects, professionals and students, taking inspiration from his the longstanding experience as editor-in-chief of some international design magazines and as expert in urban transformations.

Having that in mind, I am once again pleased to support and give my patronage to an initiative capable of highlighting arts and skills that Italians master for centuries such as the shaping and re-shaping of urban spaces. Moreover, I do hope that this year Festival will help attract many visitors to this wonderful city and country where numerous examples of the mastery of Italian architects and craftsmen can be admired.

In its eight editions, the International Festival of Architecture and Urbanism – Architecture Week Prague confirms itself as one the most important events in the continent in this sector. Like every year, a glimpse of Italian style and creativity will enrich the exhibition especially by presenting the work of two renowned architects and professionals: Francesco Bandarin and Stefano Boeri.

1

1 – Vertikální les – celkový vnější pohled © Stutturaleggera./Bosco Verticale – overall external view © Stutturaleggera.

stefano boeri architetti

Stefano Boeri

(*1956)

Stefano Boeri architetti

www.stefanoboeriarchitetti.net

Architekt sídlící v Miláně, a v současné době i radní města pro kulturu. Byl šéfeditorem mezinárodního časopisu Abitare a Domus. Profesor urbánního plánování na milánské Polytechnice Boeri vyučoval i jako hostující profesor, mezi jiným na moskevském institutu Strelka, na harvardské Graduate School of Design, na MIT a na nizozemském Berlageově Institute e Architectural Association.
Je zakladatelem mezinárodní výzkumné sítě „multiplicity", která se věnuje studiu současných urbánních transformací. Je spoluautorem knih jako Mutations (Actar, 2000), USE (Skirà, 2002), Cronache del Abitare (Mondadori, 2007) a autorem publikací Biomilano (Corraini, 2011) a L'Anticittà (Laterza, 2011). Společně s Richardem Burdettem, Jacquesem Herzogem a Williamem MacDonoughem je členem milánského architektonického poradního výboru pověřeného vypracováním směrnic pro urbánní přeměnu, které mají být představeny v rámci architektonické výstavy v Miláně Architecture Expo 2015./Milan-based architect and currently is a Municipal Councillor for Culture in Milan. He was editor in chief of the international magazines "Abitare" and "Domus". Professor of Urban Design at the Politecnico di Milano, he has taught as visiting professor at Strelka Institute, Harvard GSD, MIT, Berlage Institute e Architectural Association among others. He is the founder of "multiplicity" international research network dedicated to the study of contemporary urban transformations. Boeri is a co-author of different volumes such as Mutations (Actar, 2000), USE (Skirà, 2002), Cronache del Abitare (Mondadori, 2007) and author of Biomilano (Corraini, 2011), L'Anticittà (Laterza, 2011). Together with Richard Burdett, Jacques Herzog e William MacDonough, Boeri had taken part of the Architecture Advisory Board in charge of developing the guidelines for the urban transformations to be implemented within the frame of the 2015 Milan Architecture Expo.

Stromy a lidé

V roce 1972 mi bylo 16 a netušil jsem,
že ulicemi mého města Milána se prochází
taková bizarní postava, jakou byl rakouský
umělec Friedensreich Hundertwasser,
a se stromem v rukou káže o nové architektuře,
jež se zasazuje o přítomnost stromů v domech,
na dvorech a v pokojích. O organické
architektuře, která razí myšlenku o pevném
poměru mezi počtem lidských bytostí a počtem
stromů v každém životním prostoru. Byl jsem
tehdy středoškolským studentem, který
se účastnil formování mimoparlamentního levého
hnutí a chodil a demonstroval ve stejných
milánských ulicích, aniž se staral o ekologii
a udržitelnost životního prostředí, spíš mu
záleželo na velkých sociálních problémech jako
nezaměstnanost, společenská nerovnost a právo
na vzdělání. Ekologii a životní prostředí
považoval za irelevantní nadstavbu a věc
kapitalistické buržoazie. Ve stejnou dobu
se ve Florencii někteří mladí architekti a umělci,
kterým bylo přes dvacet nebo třicet let,
angažovali v politice. Skupina 9999 se začala
zamýšlet nad vztahem mezi stromy a lidmi
ve městech a stavěli před společnost extrémní
a radikální vize urbánní budoucnosti, obrazy
městských lokalit prostoupených lesy a lesů
prostoupených architekturou. Ale ani s tak
silnou, radikální a znepokojivou vizí
se dominantní kultura italské a evropské
intelektuální levice neztotožnila. Tehdy bych
si ani nedokázal představit, že o 40 let později
se budu sám zasazovat o architekturu, která
chce naprosto vážně a revolučním způsobem
nově definovat vztah mezi stromy a lidskými
bytostmi uvnitř městského centra.

Myšlenka postavit výškovou budovu obklopenou
ze všech stran stromy mě napadla v roce 2007,
když jsem byl v jedné z kolébek nového
finančního a naftařského kapitalismu Dubaji.
Jako šéf časopisu Domus jsem podával zprávy
o rušné výstavbě města uprostřed pouště, kde
vyrůstaly desítky nových výškových budov
a mrakodrapů. Všechny měly skleněné,
keramické nebo kovové fasády. Odrážely sluneční
světlo a přirozeně generovaly teplo do vzduchu
a nad zem, po níž se pohybovali převážně
chodci. V těch letech jsem navíc vyučoval
na Harvardu a časopis School of Design
publikoval práci Alehandera Zaera Pola, v níž
se tvrdilo, že 94 % výškových budov postavených
po roce 2000 má skleněné pláště. Sklo
a minerální opláštění ve stále umělejších
městech plných minerálů... V roce 2007 jsem
začal pracovat na projektu dvou věží uprostřed
Milána a v jednu chvíli – zajímavé a bizarní
myšlenky často přicházejí bez varování,
nečekaně a náhle – mě napadlo navrhnout
v reakci na převažující trend dvě biologické věže
pokryté nikoli sklem, ale listím. Listím rostlin,
keřů, ale především stromů. Dvě věže plné života.
Abych přesvědčil své klienty – italskou pobočku
americké nadnárodní realitní kanceláře –,
podařilo se mi zveřejnit v jedněch italských
novinách s pomocí přítele žurnalisty fotografii
dvou zelených věží s přesvědčivým titulkem:
„Opravdu trvale udržitelná architektura
v Miláně". Slibnou myšlenkou u těchto dvou
domů vysokých 90 a 120 m byla snaha zásadně
snížit spotřebu energie filtrací slunečního světla
fasádou z listí, a to díky mikroklimatu
vytvořenému na balkonech, jež pomáhá snížit
rozdíl teplot mezi interiérem a exteriérem
apartmánů asi tak o 3°C. Článek byl příznivě
přijat a přiměl i mé klienty, aby se řídili mou
radou. Ještě jsem dodal, že listy stromů budou
pohlcovat nejen oxid uhličitý, ale i jemný prach
z městského provozu, takže domy budou vedle
vlastní produkce kyslíku přispívat i ke zlepšení
ovzduší Milána. V následujících měsících jsme
spolu s dalšími architekty mého studia

1

1 – Vertikální les – vstup do budovy © Stutturaleggera./Bosco Verticale – building entrance © Stutturaleggera.

vypracovali „Manifest vertikálního lesa“, v němž jsme zdůraznili myšlenku architektury a udržitelného života, která by napomáhala snižování spotřeby paliv a tím i redukci dopadu lidské činnosti na životní prostředí. Skutečně revolučním aspektem projektu nebyla ani tak přítomnost rostlin a keřů na balkonech, ale myšlenka začlenit na 800 stromů vysokých 3–9 metrů podél 1.700 m kořenáčů rozestavěných po okrajích balkonů obou věží. Navrhli jsme, aby na každého obyvatele věží připadly dva stromy, celkem 21.000 rostlin (4.000 keřů a 15.000 popínavých rostlin a trvalek). Šlo o dům pro stromy – v němž by bydleli zároveň i lidé.

Právě tento týden by měl být první příklad vertikálního lesa – dvě výškové budovy v Miláně – dokončen. Poslední sedmimetrový strom byl vyzdvižen a usazen ve 28. poschodí. Vyžadovalo to léta výzkumu a experimentů se skupinou vynikajících expertů v botanice, etologii a udržitelném rozvoji, aby se vyřešily problémy, které architektura nikdy nemusela řešit: jak zabránit tomu, aby žádný strom nezlomil ve stometrové výšce vítr; jak zajistit kontinuální a řádné zavlažování stromů usazených v různých výškách, podmínkách vlhkosti a vystavené různému slunečnímu svitu; jak zabránit tomu, aby byl život stromů ohrožen osobní volbou majitele apartmánu. A nyní, kdy jsou tyto problémy vyřešeny a obě věže vertikálního lesa hostí svou rostlinnou populaci a čekají na první nájemníky, zjišťuji, že skutečná výzva, před níž stojíme, má málo společného s dosud důležitou otázkou trvalé udržitelnosti. Skutečným problémem vertikálního lesa je otázka biodiverzity. 21.000 rostlin patřících k více než stovce různých odrůd: to je totéž, jako bychom chtěli přesunout 2 ha lesní půdy na pozemek o rozloze 1.500 m² uprostřed velkého města. Je to živý ekosystém přitahující hmyz a ptáky, v němž se už uhnízdilo nejrozmanitější ptactvo, které se slétlo z milánského nebe. Ekosystém, který již mnozí biologové sledují a využívají jako živé laboratoře. Snaží se například zjistit, jak lze s pomocí „užitečné“ populace hmyzu bojovat proti škodlivému hmyzu bez použití pesticidů.

Často si říkám, proč je tak těžké upozornit evropskou politiku na biodiverzitu a nebezpečí vyhynutí stovek druhů flóry a fauny. A naopak si říkám, co je tak fascinující na rétorice o udržitelném rozvoji, jež stále přitahuje pozornost politiků a kulturního i obchodního světa. Pravda je, že když se dnes díváme na svět z perspektivy trvalé udržitelnosti života, činíme tak z pevného piedestalu dominujícího druhu, přičemž nepřestáváme obezřetně sledovat, abychom neztratili kontrolu nad světem a jinými druhy. Pokud přijmeme perspektivu biodiverzity a budeme se jí držet, budeme nuceni vyvinout neantropologickou etiku planety, území a měst, které obýváme. Budeme nuceni přemýšlet o lidských bytostech jako o jednom z mnoha žijících druhů a představit si, že by na těhle planetě mohla být, vlastně měla být i místa, kde prostě nemusíme a neměli bychom být středem pozornosti. Pokud budeme přemýšlet o světě z pohledu trvale udržitelného rozvoje, bude nás zajímat, jak omezíme svůj „otisk“ na planetě a zůstaneme přitom pevně usazeni v jejím středu. Podíváme-li se ale na svět z pohledu biodiverzity, budeme muset náš život chápat – – jako s tím už začali radikální ekologové – jako jednu z mnoha přítomností na této planetě.

Přemýšlet o současné Evropě v pojmech biodiverzity znamená vzít například v úvahu, že dnešní Evropa je jedním obrovským městem. Obrovským polycentrickým městem tisíců malých a středně velkých měst. Jediné město, které jsme dnes schopni přejet – od Porta k Tiraně, od Palerma k Oslu – za jediný den a které vypadá jako jedinečné živé společenství zvyšujícího se počtu mužů a žen. Připomeňme si 2 miliony absolventů programu Erasmus, ale i druhou a třetí generaci imigrantů, které mají příbuzenské, emoční i profesní vztahy rozprostřené po nejrůznějších místech Evropy. Ale uvažovat o Evropě jako o obrovském městě rovněž znamená vzít v úvahu i nesmírnou rozlohu tohoto města, které v posledních dekádách souvisle pokrylo pobřeží, údolí, roviny a zhltlo tisíce hektarů přírody a zemědělské půdy. Jedno propojené město, které obklopilo několik málo přírodních oblastí a proměnilo je v parky a zemědělské plochy přeměnilo v zahrady, hortus conclusus. Toto kontinuální město, které dnes zabírá 80 % evropského území, proměnilo biologickou rovnováhu a významně zredukovalo biodiverzitu druhů, a to na jedné straně pokračující redukcí a vyhynutím některých rostlinných a živočišných druhů, na druhé jejich nucenou invazí na cizí teritoria, která byla násilím vzata divočině. Do středu Bolzana se dostala vysoká zvěř, v londýnském metru žijí lišky, a zdivočelí medvědi, obývající předměstí Florencie, jsou znepokojením pro živou sféru. Jsou to obtíže, s nimiž se nevyrovnáme tím, že se budeme snažit hledat úkryty v minulosti a představovat si naše města v uzavřených mezích minulých epoch.
S největší výzvou biodiverzity se musíme vyrovnat v podmínkách spojitého města, jímž se dnes stala současná Evropa. Je třeba vytvořit chráněné oblasti svěřené radikální autonomii přírody, z nichž naprosto vymizí nejen naše přítomnost, ale i aspirace na vládu a kontrolu našeho druhu.
Je třeba naplánovat zemědělství, které se bude v ohromných vnitrozemských zahradách Evropy/města znovu těšit rozmanitosti plodin a produktů a nebude pouhým rozšířením „šedých“ polí s monokulturami obilovin a s přežívajícími vydrami a vránami. S touto největší výzvou musíme bojovat tím, že rozmnožíme generativní místa rostlinné a živočišné biodiverzity v nejhustších a nejlidnatějších urbánních oblastech a zároveň zbavíme urbánní povrchy minerálů a zavedeme do nich biodiverzitu.

V roce 1982 nakupil německý výtvarník Joseph Buys před muzeum Friedricha II. v Kasselu rovinný triangl ze 7.000 velkých čedičových

1 | **2**

1 – Vertikální les – interiér vstupní haly/Bosco Verticale – Building Lobby Interior. © Antonio Citterio & Partners.
2 – Vertikální les – interiér/Bosco Verticale – interior. © Antonio Citterio & Partners.

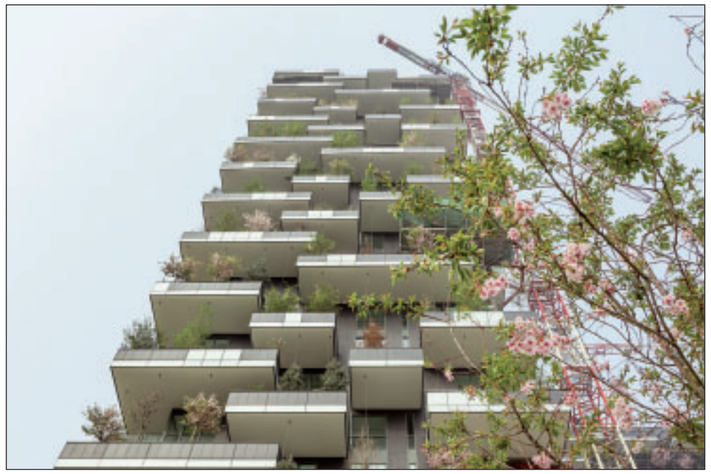

kvádrů. Za každý z těchto kvádrů měl být vysazen jeden strom. Kdokoli mohl po uhrazení určité částky adoptovat jeden ze 7.000 kvádrů a z utržených peněz měl být vysazen dub. A tak hromada kamenů postupně ubývala, až zmizela docela a v oblasti kolem Kasselu vyrostlo 7.000 nových dubů, každý s čedičovým kvádrem u kmene. Podobně jako Friedensreich Hundertwasser nám i Joseph Buys ukázal, jaké výzvy stojí v následujících desetiletích před námi: osvojit si místa a budovy, v nichž žijeme, a dát jim injekci rostlinné a živočišné biodiverzity. Transformovat skálu ve stromy znamená přeměnit domy a ulice v místa obývaná mnoha tisíci druhů. Znamená to naučit se žít se stromy, s jejich přítomností a jejich tempem růstu a jejich prazvláštní schopností vytvářet život a přivítat a hostit i v nejzamořenějších a nejlidnatějších městech světa bohatství živých druhů.

Of Trees and humans

In 1972 I was 16 and I did not know that a bizarre character – the Austrian artist Friedensreich Hundertwasser – was wandering the streets of my city, Milan, preaching a new architecture while holding a tree in his hands, an architecture based on the presence of trees in houses, courtyards and rooms. An organic architecture, which promoted the idea of a fixed ratio between the number of human beings and the number of trees in any living space. At the time I was a high school student involved in the formation of the extra-parliamentary left movement, walking and protesting in the same streets in Milan – without worrying about issues such as ecology and environmental sustainability but rather the great social problems of unemployment, social inequalities, the right to education. I considered the ecology and the environment as superstructural and irrelevant issues, typical of the capitalist bourgeoisie. In those same years in Italy, in Florence, some young architects and artists in their twenties and thirties engaged in politics. The 9999 group had begun to think about the relationship between trees and people in cities and to build extreme and radical visions of the urban future. Images of urban places permeated by forests and forests penetrated by architecture. But even such a strong, radical and disturbing vision, fell in the indifference of the dominant culture in the Italian and European intellectual left. I never would have imagined, 40 years later, to find myself in Italy and exactly in Milan, following the construction site of an architecture that today seriously aims to revolutionize the relationship between trees and human beings within an urban center.

The idea of building a tower completely surrounded by trees came to me in 2007 while I was in Dubai – one of the cradles of the new financial and oil capitalism. As director of Domus, I was reporting on the busy construction of a city in the desert made up of tens of new towers and skyscrapers. All were coated with glass or ceramic or metal. All were reflexive of the sunlight and therefore heat generators in the air and above all on the ground inhabited mainly by pedestrians. Moreover, in those years I used to teach at Harvard and the School of Design magazine had published a research by Alehandro Zaera Polo, which confirmed that 94% of the world's tall buildings built after the year 2000 were covered in glass. Glass and mineral skins in an increasingly artificial and mineral city. In those months of 2007, I was starting the project of 2 towers in the center of Milan and suddenly – interesting and bizarre ideas often come suddenly, unexpectedly and sharply – it occurred to me to design, as a reaction to the prevailing trend, two biological towers, two towers covered not of glass, but of leaves. Leaves of plants, shrubs, but especially leaves of trees. Two towers covered with life.
To convince my clients – the Italian branch of an American real estate multinational – I managed to publish thanks to a journalist friend, a picture of two green towers with a compelling headline: "in Milan, true sustainable architecture", in an Italian newspaper. In fact, the promise of these two buildings, 90 and 120 meters high, was to greatly reduce energy consumption by filtering the sunlight through a facade of leaves and thanks to the microclimate that is created on the balconies, which helps reduce by about 3 degrees the temperature difference between the inside and the outside of the apartments. That article was well received and fortunately obliged my clients to follow my advice. I added that the leaves of the trees would absorb, besides carbon dioxide, the fine dust produced by urban traffic and so they would clean the air of Milan, in addition to producing oxygen themselves. In the following months, together with the architects of my studio, we wrote a "Vertical Forest Manifesto" emphasizing the idea of architecture and sustainable living, which would help to reduce fuel consumption and therefore the human impact on the environment. The truly revolutionary aspect of the project was obviously not the presence of plants and shrubs on the balconies, but the idea of hosting nearly 800 tall trees from 3 to 9 meters high along the 1,700 meters of vases that surround the balconies of the two towers. The proposal was to have two trees for every inhabitant of the two towers, a total of 21,000 plants (4.000 shrubs and 15,000 climbing plants and perennials). The idea was a house for trees – which also housed the humans.

Just this week, the first example of a Vertical Forest – the two towers under construction in Milan– is about to be completed. The last 7 m tree was lifted and planted on the 28th floor. It took years of research, experiments conducted with a group of outstanding experts in botany, ethology, sustainability – to solve problems that architecture had never addressed: how to avoid

1 | **2**

1 – Vertikální les – březen 2014/Bosco Verticale – March 2014 © Delfino Sisto Legnani.
2 – Vertikální les – exteriér v celkovém kontextu/Bosco Verticale – Overal exterior in context. © Stutturaleggera.

Vertikální les, Stefano Boeri, Milán, Itálie, foto © Daniele Zacchi./Bosco Verticale, Stefano Boeri, Milan, Italy, photo © Daniele Zacchi.

that a tree at a height of 100 m could fall broken by the wind; how to ensure a continuous and proper irrigation to trees planted at different heights, humidity conditions and sunlight exposure; how to prevent that the life of the trees could be jeopardized by the personal choices of the owners of the apartments. And now that these problems are solved, that the two towers of the Vertical Forest host their plant population while waiting for the human population, I realize that the real challenge that we face has little to do with the yet important issue of sustainability. The real issue that the Vertical Forest faces is rather that of biodiversity. 21,000 plants belonging to more than 100 different plant species means to engage the equivalent of a 2 hectares forest on a plot of land of 1,500 square meters, in the center of a big city. A living ecosystem that is already beginning to attract insects and birds and is already home to numerous nests, giving hospitality at different levels to populations of birds that had left the skies of Milan. An ecosystem that some biologists are monitoring and using as a living laboratory. For example, to test the ability of populations of "useful" insects to fight, without the use of pesticides, harmful insects to plant life.

I often wonder why it is so hard to raise awareness in the European policy on biodiversity and on the extinction of hundreds of species of flora and fauna. And conversely, I wonder what's so fascinating in the rhetoric of sustainability, which continues to attract the attention of politics, culture and the business world. The truth is that if today we look at the world from the perspective of sustainability, we do it standing on the firm pedestal of the dominant specie, carefully paying attention not to loose its control over the world and over the other species. If we accept the perspective of biodiversity and we do it all the way, we are forced to develop a non-anthropocentric ethic of the planet, the territories and the cities we inhabit. We are forced to think about our human specie as one of many living species and to imagine that there may, in fact there should be, places on this planet where we simply do not have to and we should not be at the center. To think about the world from the perspective of sustainability is concerned about reducing our "footprint" on the planet, while firmly remaining well in the center of it. To think of it from

the perspective of biodiversity means to think about it – the way the radical ecological thinking had started to do – as one of the presences on the planet. To think of contemporary Europe in terms of biodiversity, means for example to take into account that today Europe is a unique huge city. A huge polycentric city populated by thousands of small and medium-sized cities. A single city that today – from Porto to Tirana, from Palermo to Oslo – we cross in a single day and that is seen as a unique community of life by an increasing number of women and men. Think about the 2 million Erasmus alumni, but also of the second and third generation immigrants, who have kinship, affective and professional networks distributed in different places of the Europe/City. But thinking of Europe as a big city also means to take note of the incredible extent of this city that in recent decades has covered, as a continuous hand, coasts, valleys, plains, devouring thousands of acres of nature and agriculture. A single continuous city that has now surrounded the few large natural areas turning them into parks and agricultural areas converting them into gardens, in ortus conclusus. The continuous city that today occupies 80% of the European territory has altered the biological balances and has greatly reduced the biodiversity of species, on the one hand by accelerating the reduction and extinction of some plant and animal species, and on the other by forcing them to invade foreign territories that were forcibly removed to the wilderness. The deers that are forced to move in the center of Bolzano, the foxes on the London Underground, the wild boars that inhabit the suburbs of Florence are clues to a deep unease in the spheres of life. A discomfort that we cannot think to face by seeking shelter into the past and portraying our cities within the confines of another epoch. The great challenge of biodiversity must be fought within the conditions of the continuous city that has today become Europe. It must be fought by creating protected areas entrusted to the radical autonomy of nature, from which totally expel not only the presence but also the aspiration of government and control by our specie. It must be fought by planning an agriculture that in large landlocked gardens of the Europe/City, regains, a variety of crops and products, and is not just an extension of "gray" fields planted with monocultures of cereals and inhabited by otters and crows. The great challenge of biodiversity must be fought by multiplying generative spots of plant and wildlife biodiversity within the most dense and congested urban areas, demineralizing urban surfaces and introducing injections of biodiversity.

In 1982, the German artist Joseph Beuys piled a triangle formed by 7,000 basalt stones in front of the Museum of Frederick II in Kassel. Each of these stones was intended to plant a tree. Whoever, by paying a sum of money, could "adopt" one of those 7,000 stones. The money raised would serve to plant an oak tree. So, gradually, the pile of stones went shrinking until it disappeared, and 7,000 new oaks, each one with one of those basalt stones at its base, appeared in the area surrounding the city of Kassel. As Friedensreich Hundertwasser, Joseph Beuys has shown us the great challenge of the coming decades: to adopt the places and buildings of our lives and for each of them realize injections of plant and wildlife biodiversity. Transforming the rocks in trees means to transform the houses and streets in places inhabited by thousands of species. It means learning to live with the trees, with their presence and their rates of growth, and their uncanny ability to generate life and to host, even in the most polluted and congested cities in the world, the wealth of the living species.

2
1

1 – Vertikální les – terasa/Bosco Verticale – Terrace © Stutturaleggera.
2 – Vertikální les – celkový pohled/Bosco Verticale – panorama. © Stutturaleggera.

Elena Svalduz

Ikony architektury: Palladiovské vily
Icons of architecture: the Palladian Villas

Katedra kulturních památek/Department of Cultural Heritage:
Archeologie a dějiny umění, kinematografie a hudby, Univerzita v Padově
Archaeology and History of Art, Cinema and Music, University of Padova,
www.beniculturali.unipd.it

Andrea Giordano
Katedra pozemního, ekologického a architektonického stavitelství,
Univerzita v Padově/Department of Civil, Environmental
and Architectural Engineering, University of Padova

www.dicea.unipd.it

Moderní výstavba na historických místech: výuka/výzkumná činnost

Tento příspěvek má za cíl představit vybrané aspekty výzkumných a pedagogických zkušeností na Univerzitě v Padově na poli dějin architektury a architektonické a urbanistické reprezentace. Tyto vědní obory se momentálně uplatňují v nových studijních přístupech a na naší katedře (Kulturní památky a architektonické stavitelství) se testují nové formy prezentace akademického výzkumu (konkrétně související s cílem zapojit veřejnost do pochopení transformačních procesů městského i obytného prostoru). Hlavní problém, nad kterým se zamýšlíme, je role Univerzity, kde je výuka založena na koncepci kulturního dědictví jako všeobjímajícího výrazu společností (jak minulých tak současných), co se týká rozvoje dovedností, které umožňují hlubší znalost spletitosti historických souvislostí. V rámci této prudké změny v povaze historické analýzy, jak tento nový přístup souvisí s tradičními metodami studia a publikace? Mohou ve věku OSArc (Architecture Open Source) tyto nové přístupy přispět k lepší znalosti nových městských zástaveb ve vztahu k památkovému charakteru historických míst?

Tento příspěvek, který zahájí analýza Palladiovských vil považovaných za „ikony architektury", má za cíl přinést hlubší porozumění jejich struktuře mezioborovým přístupem ke kulturní komplexnosti ve vztahu k širšímu historickému a kulturnímu kontextu. Konečným cílem je ale demonstrovat nutnost udržet si ty nejvyšší vědecké standardy, abychom chápali smysl Palladiovských vil jako architektonické formy, stejně jako jiných staveb analyzovaných v jiných případových studiích.

Represent modern development in historic sites: teaching/research activities

This contribution aims at introducing some aspects of research/teaching experiences at the University of Padova in the fields of history of architecture and architectural/urban representation. New study approaches are currently investing these disciplines and new modalities of communicating scholarly research (particularly in relation to the goal of engaging the public in understanding the transformation processes of urban/building space) are being tested in our Departments (Cultural Heritage and Architectural Engineering). The main issue proposed here is the role played by the University, where teaching is based on the concept of the cultural heritage as an encompassing expression of societies (both past and present), as regards the development of skills which allow deeper knowledge of the complexity of historic contexts.
Within this rapid change in the nature of historical analysis, how do these new approaches relate to traditional methods of study and publication?
In the age of OSArc („Architecture Open Source") could these new approaches contribute to better the knowledge of new urban developments in relation to the heritage character of historic places?

Starting from the analysis of the Palladian Villas, considered as "icons of architecture", this contribution aims to provide a deep understanding of their structure, through an interdisciplinary approach to the cultural complexity in relation to a wider historical and cultural context. However, the ultimate goal is to demonstrate how essential it is to maintain the highest scholarly standards in order to understand the meaning of the Palladian Villa as an architectural form, as well as other buildings analysed in some different case-studies.

2
1

1 – Náměstí Carpi, Itálie/Square in Carpi, Italy
2 – Castello del Pio, Carpi, Itálie/Italy.

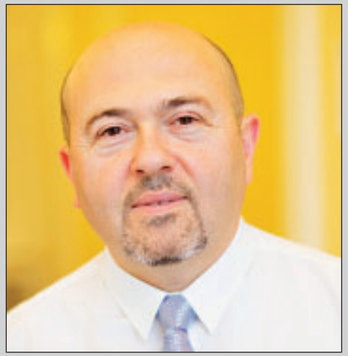

Izrael/Israel

Gary Koren

Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Státu Izrael v České republice
Embassy of Israel to the Czech Republic

Badeniho 491/2, Praha 7/Prague 7
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 233 097 500

http://embassies.gov.il/praha/

V katalogu loňského Architecture Week Praha zmiňoval můj předchůdce Alfréda Neumanna, známého izraelského architekta, který vyrostl v Brně, později byl internován v Terezíně a po svém útěku do Izraele vybudoval v nové domovině několik dominant, mezi jinými Club Med v Achzivu, Beit Dubiner v Ramat Gan a zejména radnici v Bat Jam. Na posledně jmenovaném návrhu pracoval se Zvi Heckerem, svým dlouholetým kolegou a slavným izraelským současníkem. Jsem rád, že dílo Zvi Heckera může být představeno na Architecture Week Praha 2014. Heckerovy stavby jsou ikonické ze dvou důvodů: díky své radikální nekonvenčnosti (viz třeba proslulý Spirálový dům) a zároveň mimořádnému ohledu na lidské měřítko. Budovy Zvi Heckera jsou skutečnými ikonami své doby, optimistických dekád počátků nového státu. I funkční budovy mají v jeho podání radostného, uměleckého ducha, tak potřebného ve státě tehdy i dnes zápasícím o mírovou existenci.

Vedle díla Zvi Heckera bude na festivalu představen i ateliér Mosche Zur Architects. Moše Zur je s Českou republikou spojen ještě těsnějším poutem: je autorem stavby Lighthouse, klíčového prvku postupující revitalizace Holešovic. Třeba se Lighthouse stane ikonou nové éry této svébytné pražské čtvrti.

Velice mě také těší, že letošní Architecture Week Praha navštíví delegace pod vedením profesora Mika Turnera, bývalého předsedy Izraelské komise pro UNESCO a viceprezidenta mezinárodní Komise pro světové dědictví. Ještě lepší zprávou je, že izraelští a čeští architekti plánují rozšířit svou spolupráci v rámci projektů UNESCO, která se bude týkat celé řady akademických institucí z obou stran.

Vazby mezi českou a izraelskou architekturou jsou zcela zřejmě hluboké, vícevrstvé a stále rostoucí. To je skvělá zpráva!

In the foreword of last year's Architecture Week catalogue, my predecessor mentioned Alfred Neumann, the famous Israeli architect that grew up in Brno, later on was interned in Theresienstadt ghetto and, after escaping to Israel, left many architectural landmarks in his new homeland, including the Club Med resort in Achziv, Beit Dubiner in Ramat Gan, and notable

Bat Yam City Hall. At the design of the latter building (and not only of it), he worked together with his long-time colleague and famous Israeli contemporary, Zvi Hecker. It is my pleasure to see Zvi Hecker's work presented at Architecture Week 2014. Hecker's buildings are iconic for two main reasons: their radical unconventionality (such as the renowned Spiral House) and, at the same time, their human-friendly proportions.

Zvi Hecker's buildings are true icons of their era, marking the optimistic decades of the new state, reviving utility buildings with joyful artistic spirit,

much needed in the state struggling for everyday peaceful existence then as well as now.
Along with Zvi Hecker, the work of Moshe Tzur Architects will be presented at Architecture Week Prague. Moshe Tzur is connected to the Czech Republic even more closely: among others, he has designed the Prague Lighthouse, key component of progressing revitalization of the Holešovice area. Let's hope that his building will become an icon of the new era of this specific Prague neighbourhood.

I am delighted to see that this year, Israeli delegation headed by Professor Mike Turner, who served in the past as a chairman of the Israel World Heritage Committee and vice President of the UNESCO World Heritage Committee, will attend the event. Even more I am glad that the Israeli and Czech architects are planning to widen their cooperation under UNESCO sponsored project which will involve number of academic institutions in both countries.

The ties between Czech and Israeli architectural scenes are obviously deep, multilayered, and still growing. Cheers to that!

Moše Cur/Moshe Zur

Moshe Zur Architects and Town Planners

* 1948, Tel Aviv, Izrael/Israel

Jediné dítě rodičů, kteří přežili nejhorší hrůzy šoa. Když byli osvobozeni z táborů smrti, odmítli nabídku švýcarského občanství a zvolili ilegální emigraci do Palestiny. Mošeho otec byl vážně zraněn v izraelské válce o nezávislost, ale jeho zranění jen podpořilo jeho naprostou oddanost životu a snahu něčeho dosáhnout. Své odhodlání a věrnost Izraeli přenesl i na svého syna Mošeho. Moše studoval Technickou vysokou školu v Giv'atajim, kterou absolvoval s výborným prospěchem. Po vojenské službě studoval na Technionu architekturu a městské plánování, opět s vyznamenáním, a na závěr obdržel Cenu ředitele školy za vynikající studium, která se uděluje nejlepším studentům. V roce 1978 založil vlastní firmu Moshe Zur Architects and Town Planners. Během let získal řadu ocenění, kromě jiných Rechterovu architektonickou cenu za projekt stavby budovy Elbitu v Haifě (1988), prestižní mezinárodní cenu udělovanou za výškové budovy a urbánní bydlení (CTBUH) a Cenu pro člena asociace izraelských architektů za vynikající přínos architektuře v Izraeli (2013).

V roce 1985 nastoupil jako asistent na Technionu a stal se vedoucím doktorandského studia v 5. ročníku a koordinátorem závěrečných studentských prací. Současně nabídl nový kurz inovativních a pokročilých technologií. Před dvaceti lety začal pracovat v Evropě i v Izraeli. Účastnil se projektů v 31 zemích od Brazílie po Thajsko, ale především v Evropě, kde je považován za vůdčí architektonickou osobnost a úspěšně propaguje dobrou pověst Izraele.

V současné době zaměstnává jeho studio 95 architektů. Společně s Ornou Cur a dalšími pěti partnery se souběžně zabývá projekty v Izraeli a v zahraničí. S velkou láskou a uspokojením pracují společně na rozsáhlých a impozantních projektech, které všechny začínají a končí na stole vedoucího plánovače Mošeho Cura. Moše a jeho kancelář mají velký úspěch s novátorskými projekty integrace rozsáhlých multifunkčních komplexů v rámci urbánní zástavby Tel Avivu a dalších městských oblastí. K dalším úspěchům firmy patří podpora technických a vědeckých inovací prostřednictvím projektů průmyslových a akademických areálů.

Moshe Zuris the only child of Holocaust survivors. Moshe's parents survived the worst of the Holocaust's horrors. When they were liberated from the death camps, they refused the Swiss citizenship offered to them and opted instead to immigrate illegally to Palestine. Moshe's father was seriously wounded during Israel's War of Independence, but his injury only increased his commitment to life and achievements. He imparted his determination, together with his devoted connection to Israel, to his son, Moshe. Moshe studied at the Givatayim Ort Technicum High School, where he graduated with highest honors. Following his military service, Moshe studied in the Technion's Faculty of Architecture and Town Planning, completing each year with highest honors and receiving the President's Award for Excellence granted to the university's top students. In 1978 he opened his firm, "Moshe Zur Architects and Town Planners." Over the years, Moshe has won numerous awards and citations including: in 1988 (at the age of 40), the Rechter Prize for Architecture for the planning of Haifa's Elbit Building; the prestigious international prize awarded by the Council on Tall Buildings and Urban Habitat (CTBUH); and, in 2013, the Award of a Fellowship status by the Association of Israeli Architects for his Outstanding Contribution to Architecture in Israel.

In 1985, Moshe joined the Technion's faculty as an Associate Professor and was the head of the 5th year thesis studio and coordinator for students' final projects. Moshe also offered a new course on innovative and advanced technologies. About twenty years ago, Moshe began working in Europe as well as Israel. He has now worked on projects in 31 countries, from Brazil to Thailand and particularly in Europe where he is considered a leading international architect and succeeds in promoting Israel's reputation. Currently, Moshe Zur Architects and Town Planners employ 95 architects. Together with Orna Zur and five partners, the firm simultaneously handles dozens

1 – Územní plán starého přístavu, Praha./Old harbor master plan, Prague.

of projects in Israel and abroad. Together, with great love and satisfaction, they manage and promote the impressive and extensive operation established by Moshe, who remains the firm's principal planner: every project begins and ends at his desk.
Moshe and his firm have had great success in pioneering projects for the integration of large-scale, multi-functional complexes within the urban fabric of Tel Aviv and other urban areas. Among the firm's other noted achievements is the creation of environments that support technological and scientific innovation through the design of industrial and academic campuses.

Urbánní transformace v kontextu kultovního urbanismu

I. Moše Cur a architektura krajinného urbanismu

Během své více než 35leté kariéry Moše Cur přispěl řadou jedinečných projektů k praktikám architektury a urbanismu. Tyto práce se staly standardem a profesní normou a přispěly k postavení architekta v izraelské společnosti.

Zároveň definovaly nové směry v architektonické praxi, jež jsou citlivé ke kontextu izraelského urbánního kultovního dědictví.
Dílo Moše Cura usiluje o vyřešení dilematu zachování urbánní zástavby v podmínkách rostoucí hustoty vertikálního urbanismu. Kultovní přítomnost minulosti lze zvýraznit novými urbánními strategiemi, které se snaží umožnit kultovnímu odkazu, aby se vyvíjel prostřednictvím architektonického jazyka prostorových souvislostí. Spojitost s historickým kontextem našeho kultovního dědictví vyžaduje tvůrčí strategie a důmyslnou urbánní představivost. Další problémy jako rekonstrukce historických izraelských měst s cílem zlepšit životní podmínky a sociální blahobyt společnosti vyžadují od naší profese nové invenční formy a inteligentní design.
Moše Cur uspěl ve vytváření urbánní struktury po celé generace architektonických forem. Tato integrace architektury a urbanismu se stala hlavní charakteristikou jeho plánování. Mošeho přístup k architektuře přes urbanismus a k urbanismu přes architekturu je široce oceněňován v Izraeli i v jeho dílech v zahraničí. Myšlenka posílení urbánních a prostorových struktur v centru Tel Avivu a v sousedních městech pomocí prostorových urbánních strategií napomohla v oblasti městského designu vzniku řady mistrovských děl. Patří k mnoha příkladům urbánního posílení jeho architektonického designu. Proto lze Mošeho práci charakterizovat jako architekturu krajinného urbanismu.

II. Síla urbánní přeměny

Komplexní projekt urbánní prostorové evoluce izraelských měst se stal dominantním prvkem Curovy vědecky zaměřené plánovací praxe. Lze využít investorských iniciativ jako prostředku k rekonstrukci a zvýšení kvality našich stárnoucích měst a současně i ke vzniku nových? Cur se stal mistrem urbánní transformace. V Tel Avivu i jinde zapojil investorské iniciativy s cílem vytvořit transformační prostředí vyšší kvality a trvalý zájem o městskou výstavbu.
Tel Aviv se začal jako moderní město rozvíjet v roce 1909 a vynikal důslednou výstavbou nízkých rezidenčních čtvrtí v sousedních správních oblastech. Protože architektura historického Tel Avivu zahrnuje jedny z největších seskupení tzv. mezinárodního stylu architektury, byla prohlášena za světové kulturní dědictví UNESCO. Curovo dílo v historickém jádru Tel Avivu a sousedních městech uspělo ve snaze vytvořit pozoruhodné příklady urbánních oáz, přičemž vznikaly také vyšší budovy a hustší zástavba. Tyto projekty se staly modelem tvůrčího potenciálu plánování urbánní transformace.
Jedním z příspěvků Curova architektonického urbanismu byla spolupráce na projektech s krajinnými architekty při vytváření městských veřejných prostorů. Mluvíme o sloučení designu jedinečné urbánní architektury a tvorby městských prostorů ve smyslu krajinného urbanismu. To slouží k vytvoření veřejných oáz v rámci soukromých projektů. Patří mezi jinými ke Curovým nejkouzelnějším místům: zahrada komplexu Be'eri Nahard'ea v historické části Tel Avivu, zahrada Remezovy výškové budovy v Tel Avivu, hlavní plány zahrnující zahrady mnoha škol a průmyslových komplexů se špičkovou technologií, a řada dalších. Projekt srdce severní obchodní čtvrtě v Tel Avivu (Northern CBD), který je teprve ve fázi přípravy, v sobě rovněž skrývá možnosti vytvoření výrazné kompozice urbánních prostorů opírajících se o kultovní prostorový systém městského jádra.

III. Urbánní strategie a zásady

Moše Cur vyvinul řadu plánovacích strategií a zásad pro zachování a zvýrazňování

1 | | 2
| | |
| | |
1 | |

1 – Věž Béeri Nahard'ea/Béeri Nahard'ea, Tel Aviv.
2 – Budova Gav-Yam/Gav-Yam, Building, Herzliya

historických struktur v rámci nových investorských aktivit. Komplex na Rothschildově třídě 22 vytváří městské atrium, které nás přiměje všímat si integrace historických budov s novým sousedstvím. Řada Curových výškových komplexů v Tel Avivu dosahuje integrace starého s novým pomocí prostorových, formálních a materiálních strategií. Hlavní plán starého přístavu v Praze skvěle demonstruje vzájemné srovnání historických a moderních měst v jejich schopnosti vedle sebe dál existovat. Architektura je veřejná činnost vytvářející tvář městského prostředí. Moše Cur důsledně zdůrazňuje veřejný přínos svých projektů. Dokázal přesvědčit klienty i kolegy architekty, že veřejná tvář a materiální provedení budov musí vyjadřovat důležitost veřejné hodnoty prostředí. Návrh jeho nových městských komplexů budov v Herzliji vytváří průčelí a stavební masu v urbánním měřítku, které jsou ovšem i architektonicky zajímavé. Tato díla vyjadřují jedinečný cit pro architektonickou materiálnost a investice do nových technologií a kvalitních materiálů. Architektura Moše Cura je výrazem spojitosti a toku urbánní zkušenosti, kdy se kultovní dědictví setkává s novou dobou.

Urban Transformations in the Context of Iconic Urbanism

I. Moshe Zur and the Architecture of Landscape Urbanism

In a career of more that thirty-five years, Moshe Zur has made a series of unique contributions to the practices of architecture and urbanism. These contributions have established a standard for the profession, have contributed to the status of the architect in Israeli society, and have identified new directions of practice that are sensitive to the context of Israel's iconic urban heritage. His work endeavors to solve the dilemma of urban preservation in conditions of increasing density and vertical urbanism. Here the iconic presence of the past may be enhanced by new urban strategies that seek to enable the iconic heritage to evolve through an architectonic language of spatial continuities. The continuity with the historical context of our iconic heritage demands creative strategies of inventive urban imagination. Other problems such as the reconstruction of the historic Israeli city in order to improve the living conditions and social welfare of our society require the invention of new forms of design intelligence by our profession. Moshe Zur has achieved the creation of urban structure through the generation of architectural form. This integration of architecture and urbanism has become a major characteristic of his design approach. It is an approach to architecture by urbanism and urbanism by architecture that has had been widely recognized both in Israel and in his work abroad. His design in strengthening the urban and spatial structures of central Tel Aviv and neighboring cities through urban spatial strategies has created a series of urban design masterpieces. These works are among the many examples of the urban emphasis of his architectural design. Thus his work may be characterized as The Architecture of Landscape Urbanism.

II. The Power of Urban Transformation

This comprehensive project of the urban spatial evolution of the Israeli city has become the dominant focus of his research-oriented design practice. Can developmental initiatives be employed as a means to reconstruct and improve our ageing cities as well as to create new cities? Zur has become a master of urban transformation. He has employed developmental initiatives in Tel Aviv and elsewhere in order to create transformed environments of high quality and sustained urban interest. Tel Aviv is a modernist city begun in 1909 and distinguished by the consistent urban fabric of its low-rise residential urban neighborhoods. Since the architecture of historic Tel Aviv contains one of the largest bodies of International Style architecture in the world, it has been designated by UNESCO as a world cultural heritage resource. Zur's work in the historic core of Tel Aviv and neighboring cities has succeeded to create remarkable experiences of the urban oasis while also increasing the height and density of buildings. These projects have become a model of the creative design potential of urban transformation. Among the contributions of his architectural urbanism have been his design collaborations with landscape architects in the making of urban public places. We refer to this merger of unique urban architectural approaches that are motivated by urban experience and the creation of urban place as Landscape Urbanism. It serves to create public oases within private projects. These are among some of his most magical spaces including among many others: the garden of the Be'eri Nahardeya complex in historic Tel Aviv, the garden of 6 Remez Tower in Tel Aviv, the garden-based master plans of many of his college and the high-tech industrial complexes and others. The project for the Heart of the Northern CBD of Tel Aviv, now in the process of design, also possesses the potential for creating a powerful composition of urban spaces that build upon the iconic spatial system of the core of the city.

III. Urban Strategies and Principles

Moshe Zur has developed a series of design strategies and principles for preserving and foregrounding historical structures within new developments. The complex at 22 Rothschild St. creates an urban atrium that causes us to focus upon the integration of the historic building with its new neighbor. Many of his tower complexes in Tel Aviv achieve the integration of old and new through spatial, formal and material strategies. Prague's Old Harbor Master Plan brilliantly demonstrates the juxtaposition of the historic and the modern cities, and their ability to continue to coexist. Architecture is a public activity that creates the face of urban environment. Moshe Zur has consistently fought to emphasize the public contribution of his projects. He has managed to convince his clients, as well as his architectural colleagues, that the public face and material form of buildings must express the importance of the public value of the environment. The design of his new urban building complexes in Herzeliya creates façades and building massing of both urban scale and architectural interest. These works also convey a unique sense of architectural materiality and an investment in new technologies and quality materials. His architecture is an expression of the continuity and flow of the urban experience as iconic heritage meets the new.

1 | | |
| | |
| | |
| | 2

1 – Galerie Harfa, Praha/Harfa Gallery, Prague.
2 – Arlozorov 17, Tel Aviv.

ZVI HECKER

Zvi Hecker

www.zvihecker.com

Narodil se roku 1931 v Krakově, vyrostl na Samarkandu, studoval architekturu na Technionu v Haifě a malířství na Avni Institute of Art and Design v Tel Avivu. Učil architekturu na Lavalově univerzitě v Quebeku a na univerzitě užitého umění ve Vídni. V roce 1960 se začal věnovat praktické činnosti v Tel Avivu a od roku 1991 tvoří v Berlíně.
K jeho pracím v Izraeli patří radnice v Bat Yamu v Tel Avivu a apartmány v Dubinerově domě (společně s Alfredem Neumannem a Eldarem

Sharonem), spirální apartmány v Ramat Ganu, muzeum Palmachu v Tel Avivu (spolu s Rafi Segalem) a areál vojenské akademie v Negevské poušti.
V Evropě navrhl židovskou školu Heinze Galinského v Berlíně a památník se symbolickými řadami lavic pro bývalou synagogu v berlínské Lindenstrasse (spolu s Eyalem Weizmannem a Michou Ullmanem), židovské kulturní centrum v Duisburgu a kasárna královny Máximy na amsterodamském letišti Schiphol.

V roce 1991 reprezentoval s dalšími architekty Izrael na 5. architektonickém bienále v Benátkách a zúčastnil se i 6., 7., 9. a 10. bienále. Jeho dílo je vystavováno v galeriích a muzeích v mnoha zemích.

Zvi Hecker zvítězil v řadě architektonických soutěží. V roce 1996 byl vyznamenán Německou cenou kritiků za architekturu a roku 1999 Rechterovou cenou za architekturu v Izraeli. Od roku 2013 je čestným členem Amerického ústavu architektů. Žije a pracuje v Berlíně.

Born in Krakow in 1931, Zvi Hecker grew up in Samarkand, and studied architecture at the Technion in Haifa as well as painting at the Avni Institute of Art and Design in Tel Aviv. He has taught architecture at Université Laval, Quebec and at the Universität für Angewandte Kunst, Vienna. In 1960, Zvi Hecker set up his practice in Tel Aviv and in 1991 in Berlin. Among his works in Israel are the Bat Yam City Hall, the Dubiner House (with Alfred Neumann and Eldar Sharon), the Spiral Apartment House, the Palmach History Museum in Tel Aviv (with Rafi Segal), and the Military Academy Campus in the Negev Desert. In Europe, he has designed the Heinz-Galinski Jewish School in Berlin, the Page Memorial for the Lindenstrasse synagogue, also in Berlin (with Eyal Weizmann and Micha Ullman), the Jewish Cultural Center in Duisburg, and the Koningin Maxima Kazerne at the Schiphol Amsterdam Airport.

In 1991, he represented, with others, Israel at the 5th Architecture Biennale in Venice and subsequently took part in the 6th, 7th, 9th, and 10th Biennales. His work is exhibited in galleries and museums internationally.

Zvi Hecker has won a number of architectural competitions and was awarded the Deutscher Kritikerpreis für Architektur in 1996 and the Rechter Prize for architecture in Israel in 1999. Since 2013, he has been an Honorary Fellow of the American Institute of Architects. He lives and works in Berlin.

1 – Muzeum historie Palmachu, Tel Aviv, Izrael/Palmach History Museum, Tel Aviv, Israel, 1993–1997.
2 – Spirální apartmany, Ramat Gan, Izrael/Spiral Apartment House, Ramat Gan, Izrael, 1985–1989.
3 – Židovská škola Heinze Galinského, Berlín /Heinz-Galinski Jewish School, Berlin, 1991–1995.
4 – Židovské kulturní centrum, Duisburg/Jewish Cultural Center, Duisburg, 1996–2000.

Maroko/Morocco

Souriya Otmani

Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Marockého království/Embassy of the Kingdom of Morocco
Mickiewiczova 254/6
160 00 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 233 325 656
e-mail: info@ambassadedumaroc.cz

www.ambassadedumaroc.cz/cz/maroko

Dech beroucí krajina a architektura patří mezi nejčastější důvody pro návštěvu Maroka. Maroko je země věrná svým starobylým tradicím a kultuře. Historie a řada starověkých civilizací formovaly a ovlivňovaly profil země a dodávaly její architektuře exotiku, majestátnost, tajemnost, přitažlivost a krásu.

Marocká architektura je směsí moderních a starých staveb, směsí stylů černé afriky a islámské kultury. Je to vidět jak na samotných domech, tak v úchvatných zahradách, extravagantních dekoracích a barvách. Bouřlivé dějiny země jsou patrné v silných pouštních i přímořských pevnostech a dobře chráněných palácích. Různé styly vnitřní výzdoby a geometrických tvarů dodávají všem těmto architektonickým divům unikátní majestátný nádech.

Pokud jde o architekturu Maroka, najdeme v ní několik převažujících charakteristik: většina domů má rozměrné, působivé klenuté vstupy a krásné klenby. Často také najdeme okouzlující dvorky, kvetoucí zahrady a ornamentální výzdobu fasády. Marocká architektura také využívá k dekoraci islámskou kaligrafii místo obrazů.

Mezi pozoruhodné budovy, které stojí za návštěvu, patří královské paláce, Mauzoleum Mohammeda V. a Kasbah des Ouddayas. Ve Fezu si nenechte ujít starou medínu, budovu Muzea marockých umění postavenou před více než sto lety. V Marrákeši najdete úžasné Saadské hrobky a palác Bahia. V celé zemi převládá kombinace tradice a modernity, která je klíčem k jejímu kouzlu; podařilo se nám modernizovat města, aniž bychom přišli o bohatství a krásu minulosti.

Slavný architekt a urbanista Abdelouahed Mountassir, který se zúčastní letošního festivalu Architecture Week Praha, je ten pravý člověk, který vám poví o marocké architektuře více. Má za sebou působivou praxi, využívá zkušenosti z domácích i zahraničních realizací, vyhrál několik soutěží a získal celou řadu ocenění.

Breathtaking landscapes and architecture rank among the top reasons attracting so many visitors to Morocco. Morocco is a country loyal to its age old traditions and cultures. The history and so many old civilizations shaped and impacted the country profile by adding exotism, majesty, mystery, seduction and beauty to its architecture.

The Moroccan architecture is a blend of modern and older buildings, a blend of Black African design styles, with Islamic styles dominating its combination. This can be viewed in the building itself, but also in the amazing gardens, extravagant decorations and colours. The turbulent history of the country is clearly seen in the strong desert and sea fortifications and the well protected palaces walls. The various styles of interior decorations and geometric patterns give to all these architectural wonders a unique and imperial atmosphere.

There are a few dominant characteristics in regard to the architecture of Morocco: most buildings feature large, impressive archways and beautiful domes complete them. It is also very common to find enchanting courtyards, sprawling gardens and the use of ornaments to decorate the exterior of the building. Moroccan architecture also makes use of Islamic calligraphy as decoration as opposed to pictures.

Noteworthy buildings to visit while in Morocco would include the royal palaces, the Mohammed V Mausoleum and the Kasbah des Ouddayas. In Fez, you couldn't miss the old medina, the building of Museum of Moroccan arts constructed more than one hundred years ago. In Marrakesh, the Saadian tombs and the Bahia palace are amazing and interesting places to see. Everywhere in the Kingdom, there is combination between tradition and modernity: it is precisely the secret of its charm: the country managed to modernize its cities without losing the richness and beauty of the past.

The famous architect and urban planner Abdelouahed Mountassir who will participate to the 2014 edition of Prague Architecture Week will be certainly in position to tell more about Moroccan architecture. He got an impressive background; he enjoys a national and international architecture experience and won several architecture competitions and got so many awards.

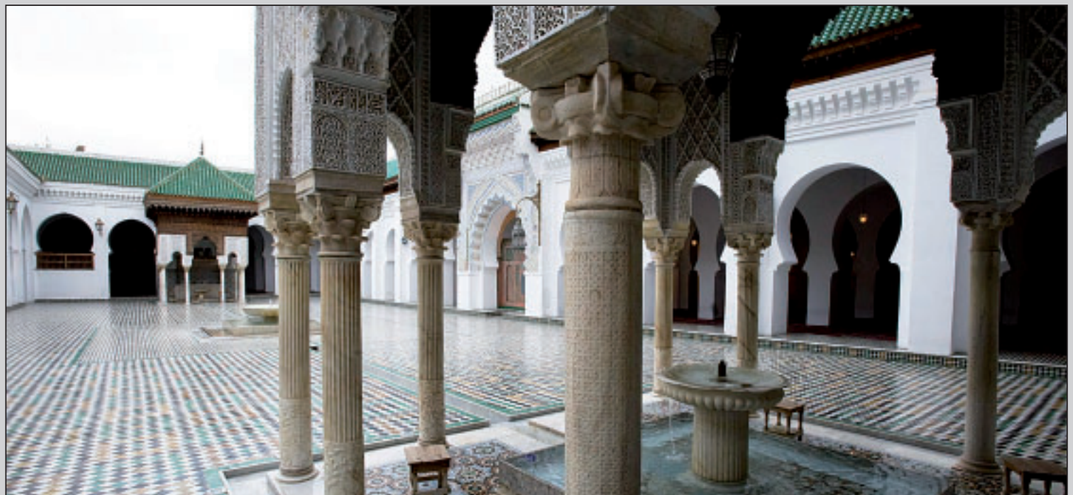

Abdelouahed Mountassir

***1956, Casablanca, Maroko/Morocco**

1983 – D.P.L.G oficiální titul v oboru architektura; Centrum pro výuku architektury v Lille/D.P.L.G Architecture qualification, Architectural Training Center in Lille, France.
1985 – Human Resources Management, ENTE (Národní škola pro veřejné práce) Montpellier, Francie/Human Resources Management, ENTE (National School for Public Works) Montpellier, France.
1984–1988 – ředitel Vzdělávacího centra technického řízení (C.F.C.T) v Casablance; Ministerstvo vnitra/Director of the Technical Management Training centre (C.F.C.T) in Casablanca; Ministry of Interior
1996 – spoluautor nového města Nassimu, Casablanca; vytvoření 750 obytných jednotek/Co-designer of Nassim new town, Casablanca; Creation of 750 housing units for the 1st phase

Ocenění/Honours

2014 – jmenován prezidentem Národní rady architektů v Rabatu/Appointed President of the National Council of Order of Architects in Rabat
2013 – první cena v mezinárodní soutěži na realizaci Velvyslanectví Kuvajtu v Rabatu /1st prize at the international competition for the realization of the Embassy of Kuwait in Rabat
2013 – první cena v soutěži na realizaci nového nádraží LGV v Meknesu/1st prize in the competition for the realization of the New Station LGV of Meknes

Realizace/Realizations

Spoluautor nového města NASSIM, 3000 domů/Co-author of the new city and NASSIM achieve 3000 dwellings, SONADAC, Casablanca
Marocká národní knihovna, Ministerstvo kultury a komunikace/The National Library of the Kingdom of Morocco, Ministry of Culture and Communication
Projekt Marina Casablanca, plán rozvoje /Casablanca Marina project: Development Plan
Mass Reference, Show Room, Centre
Veřejná knihovna, 1990 obec El Fida/Public Library, 1990 El Fida Urban Community, Casablanca
Zahrada Al Idrissia, 1995 obec Idrissia/Al Idrissia Garden, 1995 Urban Community Idrissia
Rekreační a sportovní park, obec Berrechid, provincie Settat/Park Recreation and Sports, Municipality Berrechid, Province of Settat
Klinika Al Amine, Casablanca/Clinic Al Amine, Casablanca
Sídlo Lasalle College, Kanada/Head of Lasalle College Lasalle College, Canada

Knihovna KHOURIBGA
Library of KHOURIBGA

Knihovna není konvenční instituce, je to primárně umělecký a kulturní projev. Dílčí prvky projektu: budovy, voda a vegetace reagují na přírodní a symbolické souvislosti. Projekt se skládá ze dvou hmot vznášejících se nad základnou z cortenové oceli.

Cortenové ocelové objemy jsou ukotvené do země a připomínají materiál průmyslových staveb v okolí. Vyjadřují zakořeněnost, stabilitu a tradici. Bílé vznášející se objemy protkané kaligrafickými vzory představují vědomosti a kulturní a společenské povznesení. Jejich umístění přináší rozptýlené světlo ze severu do konzultačních místností, fungují jako velké přístřešky.

Budova nabízí uspořádanou městskou fasádu, dodávající projektu na monumentalitě. Na severovýchodní straně navazuje na okolní park upravená zahrada. Z parku vypadá stavba jako několik oddělených kusů hmoty odrážejících se v zarostlém jezírku. Tyto dva pohledy, monumentální a minerální z městského prostoru a druhý, zředěný a fragmentovaný z parku, dodávají městské promenádě rozmanitost a promyšlenost.
Kompozice přináší celou řadu pojítek mezi interiérem a exteriérem. Použili jsme dvorky, které slouží jako rozšíření vnitřního prostoru. Zprostředkovávají venkovní svět a zároveň jsou chráněné proti okolí. Poskytují čtenářům intimitu. Směrem k městu je však knihovna otevřená. Západní fasáda má skleněné části zajišťující viditelnost. Tato knihovna není uzavřeným místem pro elitu, ale nástrojem patřícím všem lidem.

A library is not a conventional institution it is primarily an artistic and cultural expression. The project components: buildings, water and vegetation respond to both environmental and symbolic concerns. The project is composed of two volumes levitating above a corten steel base.

Corten volumes are anchored to the ground, recalling the material of the industrial buildings around the site. They express rootedness, stability, tradition. Secondly, the white levitating volumes pierced with calligraphic pattern represent the knowledge, and the cultural and social elevation. They positioning provides a diffuse light from the north to the consultation spaces, like large sheds.

The building presents a straight urban facade, providing the project monumentality. On the north east side, a garden is treated in continuity with the surrounding park. From the park, the library can be seen as different fragmented volumes, reflected in the surrounding planted basin. These two perceptions of the project, a monumental and mineral on urban space, and the other more diluted and fragmented from the park, gives the urban promenade variety and coherence. The composition manages a diversity of links between interior and exterior spaces. We have implemented patios, as a form of extension of the interior space. They provide an intermediary outside, a filter making spaces protected from the outside. Intimacy conducts to reading concentration.

However, this library is opened to the city. The west facade has glass parts providing visibility. This library is not an enclosed place for the elite, but rather equipment belonging to every people.

1 – Knihovna Khourigba, Abdelouahed Mountassir /Library of Khourigba, Abdelouahed Mountassir.

Mexiko/Mexico

Pablo Macedo Riba

Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Mexika/Mexican Embassy
V Jirchářích 151/10, Praha 1/Prague1
Česká republika/Czech Republic

www.sre.gob.mx/republicacheca

Historie mexické architektury čítá na 3000 let, od počátků projevů různých domorodých národů, které se datují od roku 1200 př. n. l., přes dědictví španělské koloniální tvorby, až ke strukturám moderní a současné architektury.
Tento odkaz několika tisíciletí dodal mexické architektuře její vlastní stylistické perspektivy, barevná schémata a objemová vyjádření. Tradice dávných předkolumbovských kultur měly velký vliv i na nejnovější architektonické trendy a obohatily mexické architekty o zvláštní citlivost ke hře světla, prostoru a objemu. S přihlédnutím k rozmanitosti mexického podnebí, stoupenci a zastánci takzvaného „mexického stylu" mají tendenci překračovat hranice mezi uzavřeným a venkovním prostorem, mezi umělým osvětlením a přirozeným světlem.

Proto tato disciplína pokládá Mexiko za významného přínosce myšlenek díly několika generací architektů, jmen jako Luis Barragán, Juan O'Gorman, Mario Pani, Teodoro González de León a Ricardo Legorreta a také i v současné době projekty autorů, jakými jsou Enrique Norten, Alberto Kalach, Augusto Quijano, Javier Sánchez a Fernando Romero, abychom jmenovali alespoň některé z nich.

V rámci mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2014 má Velvyslanectví Mexika v České republice tu čest, že může představit zkušeného architekta Juana Pabla Serrana Orozca, jehož skvostné projekty získaly několik národních i mezinárodních ocenění a který spolupracoval s ateliéry mistrů Teodora Gonzáleze de León a Ricarda Legorrety a navazuje na odkaz obohacování architektury propojením tradice a inovace.

The history of Mexican architecture can be traced back over 3000 years, beginning with the manifestations of different indigenous peoples dating to 1200 B. C. and leading to the structures of modern and contemporary architecture, with a great legacy of Spanish colonial works in between.

This millennial legacy has provided Mexican architecture with stylistic perspectives, colour schemes, and volumetric expressions all its own. The traditions of ancient pre-Columbian cultures have had a great influence even on the latest architectonical trends and have heightened a peculiar sensitivity of Mexican architects towards the game of light, space and volume. By taking into account the variety of climates in Mexico, the promoters and supporters of the so-called "Mexican style" tend to transcend the boundaries between the enclosed space and open air, between artificial light and natural light.

Thus, the discipline has found Mexico to be a rich supplier of ideas through the works of multiple generations of architects of the likes of Luis Barragán, Juan O´Gorman, Mario Pani, Teodoro González de León and Ricardo Legorreta, and more recently through the projects of Enrique Norten, Alberto Kalach, Augusto Quijano, Javier Sánchez and Fernando Romero, to name a few.

In the context of the International Festival of Architecture and Urbanism, Architecture Week Prague 2014, the Embassy of Mexico in the Czech Republic is proud to present experienced architect Juan Pablo Serrano Orozco, whose magnificent projects have earned him multiple awards both nationally and internationally, and who, having collaborated in the studios of masters Teodoro González de León and Ricardo Legorreta, continues with the legacy of enriching architecture through the mix of tradition and innovation.

1

1 – Vinařství Vinedo DeCote, Wuerétaro, Serrano Monjaras Architectos

Juan Pablo Serrano Orozco
Rafael Monjaraz Fuentes

Serrano Monjaraz Arquitectos

www.serranomonjaraz.com

Serrano Monjaraz Arquitectos

Studio bylo založeno v roce 1992 v Mexico City. Jeho cílem je vývoj architektonických prostorů, v nichž je dosahováno kvality náležitým využitím materiálů a světla jako tvůrčích prvků. Prostor slouží jako hrubý materiál; v něm se promítá esence kombinace různých prvků architektonického designu jako světla, větru, slunce, vůní, přírodních a umělých materiálů, povrchových struktur a vybavení. To všechno vytváří harmonii, která kancelář charakterizuje. Architekt Juan Pablo Serrano Orozco s partnerem, architektem Rafaelem Monjarazem Fuentesem, demonstrují své schopnosti a možnosti v mnoha oblastech architektury, a to vždy s podporou interdisciplinárních týmů. Jejich struktura a profesionální přístup jim dávají možnosti spolupracovat s velkými firmami a architekty. Obdrželi ocenění v Mexiku i v zahraničí a aktivně se podílejí na utváření a šíření architektonických postupů./Architectural studio founded in 1992 in Mexico City. Its objective is the development of architectural spaces in which quality is achieved by the proper use of materials and light as a creative element. Space, as the raw material; is what projects the essence of combining different elements of architectural design; light, wind, sun, odours, natural or artificial materials, textures, furniture, structure. All these together create a harmony that is characteristic of the office. Juan Pablo Serrano Orozco, the architect, along with his partner; architect Rafael Monjaraz Fuentes, demonstrate their ability and performance in all fields of architecture, always with the support of interdisciplinary teams. Its structure and professionalism have been given the opportunity to work in partnership with major firms and architects. They have received awards both in Mexico and abroad and actively participate in the formation and dissemination of architectural practice.

Ceny a uznání
Awards and Recognition

V průběhu vývoje obdrželi řadu cen. V roce 2003 to byla Cena XII KM Cemex House v kategorii rodinných domů, v roce 2004 Čestné uznání na bienále, ve stejném roce cenu za Casa Lamm udělovanou Federací spolku architektů, v roce 2005 1. cenu za bytový projekt Morelos # 30, v roce 2006 od federální vlády Národní cenu za bytový projekt Puerta Alameda, v roce 2011 londýnskou cenu America's Property Awards za projekt Kulturního pavilonu republiky, v roce 2012 cenu CNN za dílo roku v kategorii interiérů za budovu ředitelství Siemens v Mexiku a cenu za Casa L v kategorii bydlení. Oba se zúčastnili řady výstav v hlavních městech./Throughout the development, they have received several awards. In 2003, received the award in the category of Single Family Building Award XII KM Cemex House, given by Cemex Mexico. In 2004, Honorable Mention in the Biennial, the same year for Casa Lamm, awarded by the Federation of Association of Architects. 2005 1st. Housing Award with the housing project Morelos # 30. 2006 National Housing Award for the project "Puerta Alameda" by the federal government. 2011, London prize America's Property Awards for the project "Cultural Pavilion of the Republic. 2012, CNN Expansion Works award the work of the year

2
1

1 – Casa Tierra, exteriér/Casa Tierra, exterior
2 – Casa Tierra, interiér/Casa Tierra, interior

in the category of interiors for Siemens Headquarters Mexico, and the award for Casa L in the category of housing. His works has participated in various exhibitions in major cities.

Viñedo DeCote/Viñedo DeCote

Jako architekti a designéři jsme si vědomi historického, předhispánského, koloniálního odkazu a dědictví 20. století v národním a mezinárodním kontextu globalizovaného světa, v němž žijeme. Viñedo DeCote byl navržen na 3,5 ha plochy pozemků v Ezequiel Montes ve městě Wuerétaro. Byli jsme požádáni o vytvoření komplexu s různými body: setkávání návštěvníků vinařství a jeho zařízení, prohlídky vinných tanků, plnění do lahví a bistra s možností ochutnávání a nákupu vína i potravin, přízemních a sklepních prostorů pro sudy a vícefunkčního prostoru s restaurací pro různé události a akce. Celková rozloha vinařství je 5.000 m². Návrh koncepce celého závodu spolu s odkrytím suterénního prostoru se stal pro současné architekty zajímavým úkolem. Koncepce vychází z jednotlivých úrovní výrobního procesu, který využívá zemské přitažlivosti; hrozny se přepravují na velké rampě až ke střeše, kde jsou lisovány a šťáva pak stéká samovolně do nádrží z nerezavějící oceli, kde zůstává po potřebnou dobu, a pak přetéká do sudů a zraje. Pravoúhlá stavba je završena klenbou ze dřeva a kovu, která připomíná neprodyšně uzavřenou láhev.

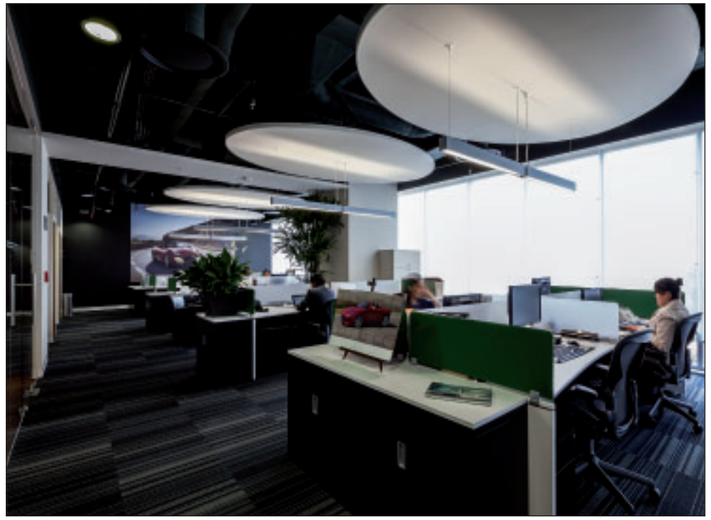

Pro vlastní návrh projektu bylo důležitě využít s výhodou přírodních zdrojů. Za tím účelem jsme navrhli vyhloubit 6 m podzemní prostor, kde by nebylo třeba zařízení pro chlazení a kontrolu vlhkosti, neboť v tomto prostoru jsou vhodné geotermální podmínky nevyžadující další energii. Pro kuchyni a výlevky se užívá pitná, pro toalety upravená a dešťová voda. Veškerou vodu ohřívá slunce. Je získávána z napájení tůně a zaváděna zpět do půdního podloží vinohradu a zahrad. Tím se zamezuje plýtvání a zbytečnému používání potrubí kolem celé stavby. Projekt se vyznačuje vysokým etickým standardem a podporuje sociální rovnost na všech úrovních, neboť použitý materiál nebyl dovážen zdaleka, což by znamenalo zbytečnou zátěž životního prostředí, podobně jako bylo využito místní zeminy získané vyhloubením rozsáhlého podzemního prostoru. Na stavbě bylo zaměstnáno 4000 místních dělníků a pracovníků po dobu 52 týdnů, tj. v průměru 80 lidí týdně. Lidé z okolí tak mohli stavět s využitím lokální půdy, což je proces, který upadá v poslední době v zapomnění a mohl být tímto způsobem dokonale připomenut. Celý projekt byl řešen v samotném regionu.

We as architects and designers are aware of the historical, pre-Hispanic, colonial and twentieth century heritage in their national and international content Heritage globalized world in which we live. Viñedo DeCote is developed in a land of 3.5Ha in Ezequiel Montes in the city of Wuerétaro, México, we were asked to create a complex with different reunion points for visitors where they can visit vineyards facilities, tanks, bottling, a bistro for buying food and wine as well as tasting it, basement / cellar barrels and a multipurpose room and a restaurant for different events. All these facilities use a total of 5,000 m².
The design of a winery for a vineyard has become an interesting proposal for contemporary architects, together with

nor the contaminated excavated product was taken. At the same time the construction gave jobs to 4,000 local people in the 52 weeks of the construction process, 80 working people average a week. This was the perfected way to actualize the local workers to keep on building with soil, ancient activity that has been forgotten in the last years. Turning into a designed work solved regionally.

a sustainable construction obtained from the excavation itself.
The concept generates from shapes and levels in favour of the process to make wine by gravity; where the grape go up to the roof by a large ramp, it is desmented, pressed and goes down by gravity to stainless steel tanks, for the desired time for each process and then to the barrels where they age the necessary time. Finally they are bottled and sold on the premises and places of the region.

This rectangular volume is topped with a vault of wood and metal that recalls the seal wine bottles. In this project the use of natural resources and its benefits are essential for the design.

To achieve these, a 6 m depth wine cellar was design in which without the need of equipment of refrigeration and humidity control, the same geothermal excavation gives us the values without using energy. Drinking water for kitchens and sinks, treated water and rainwater harvested for toilets. All the water used is heated with the sun. Water if extracted from a waterhole and after is reinserted to the subsoil from the vineyard and gardens. This process avoids the water waste and use of many pipes along the site.
The Project has an elevated ethical standard and support social equity at all stages of construction because the material used was not brought from far away contaminated its trail,

1 | | |
| | 2 |
| | 3

1 – Kulturní pavilon republiky/Cultural Pavilion of the Republic
2 – Viñedo DeCote, Mexiko/Viñedo DeCote, Mexico
3 – Terminál/Terminal, foto/photo: Jaime Navaro

1 | |
| | |
2 | 3 |

1 – Jaguar
2 – Viñedo DeCote, Wuerétaro, Mexiko/Viñedo DeCote, Mexico, Wuerétaro
3 – Ogilvy

Casa Tierra, interiér./Casa Tierra, interior.

Peru

María Susana Landaveri Porturas

Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Peruánské republiky/Embassy of the Republic of Peru
Muchova 9, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 316 210
e-mail: embajada@peru-embajada.cz

www.peru-embajada.cz

Pamětihodnosti a historická centra Limy, Arequipa, Trujillo, Cajamarca a dalších peruánských měst mají velmi bohatou architektonickou minulost, harmonicky vzkvétající po dobu více než 400 let. I když počátky jejich vývoje sahají až do příjezdu prvních iberských kolonizátorů do Peru v 16. století, území, na němž tato města vznikla, byla osídlena již původními národy, jejichž archeologické pozůstatky jsou k vidění ještě i dnes.

Zejména Cusco si zaslouží zvláštní pozornost: starobylé a symbolické město Incké říše, které si díky starobylosti a transcendenci svého historického centra stále zachovává předkolumbovský a koloniální ráz. Stejně tak splynutí andského a španělského zanechalo v Cuscu nesmazatelnou stopu, která ve výsledku vedla k jeho transformaci na architektonicky „mestické" město.

Města Cusco, Lima a Arequipa byla v tomto pořadí v letech 1983, 1991 a 2000 zapsána na seznam světového dědictví UNESCO. Dále v roce 1986 OEA prohlásila město Cajamarca za součást historického a kulturního dědictví Ameriky a od roku 2002 je zapsáno na předběžném seznamu nových míst světového dědictví UNESCO.

Jsme si vědomi, že historická centra našich měst podléhají neustálému procesu funkční a sociální reorganizace, což je aspekt, ve kterém musí urbanismus a moderní architektura hrát vedoucí úlohu, aby byl zajištěn uspořádaný a integrální vývoj ruku v ruce s novými službami a potřebami, které by mohly vyvstat. To znamená, že v průběhu času je zapotřebí hledat adekvátní rovnováhu mezi zachováním historického dědictví a potřebnou sociální, hospodářskou a materiální modernizací.

Na základě předpokladu, že každé historické místo ukazuje svou vitalitu tehdy, když je schopné přizpůsobit se novým situacím, aniž by ztratilo svou podstatu nebo degradovalo svou identitu, městské autority v Limě v roce 1998 podepsaly vyhlášku s názvem „Generální plán centra města Lima" jako součást správy města. Tento plán byl navržen s cílem získat pro centrum města a jeho přilehlé zóny lepší úrovně materiální, sociální a ekonomické kvality. V rámci stanovených cílů tohoto projektu se má „podpořit současná kvalitní architektura tím, že se budou vyžadovat výběrová řízení pro modelové projekty". Rovněž bylo dohodnuto, že pokud jde o dotčené zóny zahrnuté v plánu, „do existující městské struktury bude začleněn nový vývoj s moderní architekturou, aniž by došlo k narušení životního prostředí".

Můžeme tedy shrnout, že na úrovni největších peruánských měst existuje normativní rámec pro ochranu historických památek, který nevylučuje novou kvalitní architekturu. Naopak jí je umožněno koexistovat s minulostí, pokud nebude měnit nebo narušovat životní prostředí nebo osobitost našich měst.

The sites or historic centres of Lima, Arequipa, Trujillo, Cajamarca and other Peruvian cities own a very rich architectural past, developed in a harmonic fashion through more than 400 years. Although their foundational origins go back to the arrival to Peru of the first Iberic colonizers in the 16th century, the territory where these cities arose was already inhabited by original peoples, whose archaeological remains can still be seen today.

The case of Cusco deserves a special mention; the ancient and emblematic capital of the Inca Empire, which, because of its antiquity and transcendence still preserves precolumbian and colonial edifications in its historic centre. Likewise, the fusion between the Andean and the Spanish left an indelible mark in Cusco, which caused its eventual transformation into an architecturally "mestizo" city.

Both Cusco, Lima and Arequipa were declared by UNESCO as World Heritage Sites in the years 1983, 1991 and 2000 respectively. Additionally, in the year 1986 Cajamarca was declared as Historic and Cultural Heritage of the Americas by the OEA, and since 2002 is inscribed in the tentative list of new World Heritage Sites.

We are conscious that the historic centres of our cities are under a permanent process of functional and social reorganization; an aspect where urban planning and contemporary architecture must play a leading role to ensure an ordered and integral evolution hand in hand with the new services and requirement that might arise. This is to say, we need to search for an adequate balance between the preservation of the historical heritage and the necessary social, economical and physical renovations as time passes.

Starting from the premise that every historical site shows its vitality when it is able to adapt itself to the new situations without losing its essence or degrade its identity, in 1998 the Lima city authorities signed the ordinance named "Masterplan of Lima's city centre", as a component of the municipal administration, designed with the purpose of obtaining better levels of physical, social and economical quality for the city centre and its influence zone. Within this tool's established objectives, one is to "promote the contemporary architecture of high quality by requiring open competitions of model projects". Likewise, regarding the Treatment Zones included in the Plan, it was agreed to "incorporate new development with contemporary architecture in the pre-existing urban fabric without distorting the environment".

In synthesis, at the level of the main Peruvian municipalities there is a normative framework for the protection of historical sites that doesn't exclude new architecture of high quality. On the contrary, it is allowed to co-exist with the past as long as it doesn't alter or distorts the environment or the personality of our cities.

Polsko/Poland

Grażyna Bernatowicz

Velvyslankyně/Ambassador

Velvyslanectví Polské republiky v Česku
Polish Embassy in the Czech Republic
Valdštejnská 8, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

www.praga.msz.gov.pl

S potěšením jsem přijala žádost organizátorů mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha, abych nad letošním ročníkem festivalu převzala čestnou záštitu. Nejen proto, že se jedná o kulturní událost významnou ve středoevropském kontextu, ale také proto, že Architecture Week Praha každoročně ve spolupráci s Polským institutem v Praze a také radnicemi jednotlivých polských měst představuje architektonické dědictví a především současnou architekturu země, kterou zde v Praze zastupuji.

Polsko se kvůli svým pohnutým dějinám nemůže chlubit tak krásně zachovalou architektonickou krajinou měst a venkova, jak je tomu v Česku. O to větší hrdost ve mně vzbuzuje, když se mohu v dnešní Varšavě či Vratislavi procházet mezi stále novými skvosty současné architektury. Měnící se tvář polských měst – jak veřejných, tak soukromých staveb – – je pro mne nejlepším viditelným důkazem dynamických a úspěšných proměn, kterými moje země za poslední léta prošla. Ještě větší radost pak mám z toho, že po prvním období poněkud chaotického nadšení z možností, které před námi nový systém otevřel i v oblasti architektury, přichází nyní doba větší reflexe a citlivosti k přírodnímu a historickému kontextu naší krajiny. Estetika veřejného prostoru je nyní v Polsku velkým společenským tématem a je to pro mne známka toho, že po období „puberty" raného kapitalismu vstupuje už naše země úspěšně do stabilní „dospělosti".

V minulých ročnících Architecture Week Praha se polská prezentace zaměřovala především na veřejné stavby, jichž v polských metropolích vzniká každoročně bezpočet a řada z nich se okamžitě stává novými architektonickými symboly svých měst. Letošní prezentace se spíše zaměřuje na méně okázalou, avšak asi důležitější oblast soukromého, rodinného stavitelství a odráží už zmíněné „dospívání" polské společnosti k citlivějšímu pojímání prostoru. Na jedné straně představujeme nejzajímavější díla současných polských architektů v rámci výstavy Například. Nový polský dům, kterou připravilo Centrum architektury ve Varšavě. Výstavu si budete moci prohlédnout přímo v klášteře sv. Jiří na Pražském hradě. Stejné téma, ovšem viděné očima studentů architektury, přináší výstava Současný venkovský dům, již můžete zhlédnout v galerii Polského institutu na Starém Městě. Ráda bych Vás také pozvala 7. 10. 2014 na společný polsko-český architektonický maraton věnovaný tématu rodinného stavitelství, na němž se představí řada nadějných architektonických studií z obou zemí.
Jménem svým i jménem Polského institutu v Praze, partnera festivalu, bych chtěla vyjádřit potěšení, že rovněž v letošním roce bude polská architektura patřit mezi hlavní body festivalového programu.
I was pleased to accept the request of the organizers of the international festival of architecture and urbanism Architecture Week Prague to give my auspices to this year's festival. Not just because it is an outstanding cultural event of Central-European context but also because Architecture Week Prague in cooperation with Polish Institute and Polish cities annually presents architectural heritage and contemporary architecture of our country.

Due to the troubled history, Poland unfortunately cannot boast about beautifully preserved architecture of cities and countryside as the Czech Republic. The more proud I am walking around the new gems of contemporary architecture in Warsaw or Wroclaw. Transforming image of the Polish cities – both public and private constructions – is for me the best visible prove of dynamic and successful changes that my country has gone through in the recent years. I am even more delighted that after the first period of slightly chaotic excitement of all the possibilities the new system had brought, now is the time for more reflection and sensitivity towards natural and historical context of our landscape. Aesthetic of the public space is now a great social theme in Poland and for me it is a sign that after "teenage" years of the early capitalism, our country is successfully entering stable "adulthood".

In the previous years of Architecture Week Prague, the Polish presentations were focused mainly on public constructions, a great number of them is built every year in Polish metropolises and many on them immediately become new architectonic symbols of their cities. This year's presentation is more focused on less spectacular but perhaps more important sphere of private, family buildings and reflects the above mentioned "adolescence" of the Polish society towards more sensitive conception of space. On one side, we are presenting the most interesting works by Polish architects at the exhibition named For Example. New Polish House, prepared by the Center of Architecture in Warsaw. This exhibition will be located directly in the Convent of St. George at the Prague Castle. The same theme, but seen by the architectural students is shown at the exhibition Contemporary Country House that will be placed in the gallery of the Polish Institute in Prague. I would also like to invite you to a joint Polish-Czech Architectonic Marathon dedicated to family buildings that will present many promising architectonic studios from both countries.
On my behalf and on the behalf of the Polish Institute in Prague, partner of the festival, I would like to express my joy that Polish architecture is once again one of the main events in the festival program.

1 – Projekt Robert Konieczny./The Project of Robert Konieczny, foto/photo: J. Sokolowski.

Například. Nový polský dům
For Example. New Polish House

Devět domů – promyšlených, jedinečných, postavených profesionálně a s citem pro okolní krajinu. Na jedné straně zcela zapadají do globálních trendů v architektuře, na straně druhé každý z nich ozvláštňuje unikátní koncepce, která představuje základ a rámec projektu. Jednou je to ekologie, jindy hledání specifické typologie nebo dialog s okolím.

Krajinu současného Polska ovlivnily vzory z minulosti: počínaje šlechtickými venkovskými sídly z 19. století a vilkami – „krabicemi" z období socialismu konče, ale po roce 1989 také nově zakoušený pocit svobody a možnost sebevyjádření. Výsledkem toho posledního pocitu jsou rozmanité pseudošlechtické rezidence, domy-pevnosti a „fastfoodová" architektura, nebo dokonce takové bizarnosti jako typické horské tatranské chaty stavěné v nížinách. Jde o příklady kontroverzního eklekticismu, za nímž se skrývají ambice a touhy bohatnoucí společnosti.

Architektura vznikající po roce 1989 byla především projevem traumatu transformující se společnosti. Podle teoretičky architektury Joanny Kusiak šlo především o „touhu po barevnosti" jako protiváhu socialistické šedi a „touhu po vyjádření vlastní individuality" jako protikladu standardizovaných, jednotvárných forem socialistického stavitelství a kolektivistických tendencí spjatých s „panelákovým" bydlením. Naopak zpřetrhání vazeb s národní tradicí, charakteristické pro období socialismu, si první kapitalistická generace kompenzovala svébytnou přehlídkou prvků typické před-modernistické venkovské architektury, vytržených z kontextu a nahodile spojovaných.

Tato pochopitelná traumata vyústila v podmínkách rodícího se kapitalismu do neuvěřitelného architektonického a estetického chaosu. Nová generace architektů si proto stále častěji klade otázky související s propojením individuálního vkusu a potřeb s urbanistickým řádem krajiny. Skutečnost, že jsme na tento řád a harmonii nebrali ohled, pociťujeme totiž v Polsku stále silněji. Vznikla už celá řada důležitých knih kritizujících estetický a funkční stav veřejného prostoru polských měst a vesnic.

V odborné literatuře se natrvalo zabydlely novotvary popisující hlavní „nemoci", do nichž traumata devadesátých let vyústila. Patří mezi ně například „pastelóza", tedy láska k „sladkým" nebo křiklavým barvám, které žádným způsobem nenavazují na okolní zástavbu či krajinu. Mluví se také o syndromu „Gargamelova hradu", ať už v kontextu prapodivných staveb připomínajících dekorace k pouťovým atrakcím nebo domům-pevnostem, které touhu po individualismu transformovaly do snahy o maximální oddělení se od okolního světa.

Výstava Například. Nový polský dům na tento stále palčivěji pociťovaný problém navazuje. Představuje objekty, které jsou jedinečné a nemohou se stát vzorem pro „masovou výrobu". Nicméně zároveň nejsou výstřední. Mají tak poskytnout záminku k debatě o tom, v jakém okamžiku se architektura stává funkční a chytrá. Vybrané domy – chytré mezi krásnými – představují novou kvalitu ve výstavbě rodinných domů v Polsku a měly by se stát inspirací pro budoucí stavebníky.

Všechny objekty prezentované na výstavě vznikly během poslední dekády, představují tedy nejnovější příklady polské architektury rodinných domů. Jsou mezi nimi díla světově uznávaných tvůrců jako Robert Konieczny, architektonických studií, které už patří mezi regionální špičku, jako studia Jojko – Nawrocki nebo Medusa, ale také díla mladších architektů. Všechny spojuje schopnost reagovat na okolní kontext a zároveň vyhovět požadavkům klienta. Na velká prostorová omezení pozemku reagují Piotr Brzoza a Marcin Kwietowicz originálním „domem obráceným do sebe". Robert Konieczny a jeho dům-archa ukazuje možnosti spojení velmi současné architektury s krajinou horské stráně. Stejně dokonale se do okolní krajiny snaží vepsat Przemo Łukasik, s tím rozdílem, že přirozeným kontextem, na který navazuje, je postindustriální šedá krajina slezských dolů. Názvy dalších realizací: Dům kámen v lese, Dům

1 – Projekt Robert Konieczny./The Project of Robert Konieczny, foto/photo: J. Sokolowski.
2 – Projekt Piotr Kuczia./The Project of Piotr Kuczia, foto/photo: J. Sokolowski.
3 – Projekt Jojko + Nawrocki./The Project of Jojko + Nawrocki, foto/photo: J. Sokolowski.

meandr nebo ekoLOGICKÝ dům naznačují snahu spojit nenostalgickou, současnou architekturu s přírodním kontextem.

Výstavu Například. Nový polský dům připravilo v roce 2013 Centrum architektury ve Varšavě – – nevládní sdružení věnující se historické a současné architektuře. Výstavu tvoří devět maket a devět „portrétů domů", zachycených na fotografiích Juliusze Sokołowského. Kurátorkami výstavy jsou Agnieszka Rasmus-Zgorzelska a Aleksandra Stępnikowska. Po svém uvedení v Polsku (v Muzeu současného umění ve Varšavě a Muzeu architektury ve Vratislavi) byla výstava k vidění také v prestižních architektonických galeriích v Madridu a Vídni.
Výstavu podpořilo Ministerstvo kultury a národního dědictví Polské republiky. Její pražská prezentace se koná díky podpoře Institutu Adama Mickiewicze a Polského institutu v Praze.

V rámci doprovodného programu k výstavě se 7. 10. 2014 uskuteční na Fakultě architektury ČVUT Architektonický přednáškový půlmaraton mladých polských a českých architektonických studií zaměřený na téma rodinného bydlení.

Nine houses – elaborated, unique, built professionally and with sensitivity to the surrounding landscape. On one hand, they fully fit into global trends in architecture; on the other hand, each of them is adorned with a unique concept that forms the basis and framework for the project. One time it is ecology, at other time searching for specific typology or a dialogue with the surroundings. The landscape of today's Poland is influenced by patterns of the past: beginning with aristocratic manor houses from the 19th century and ending with small villas – "boxes" of the socialist era, but after 1989, also the newly experienced feeling of freedom and an opportunity to self-expression. This feeling resulted in various pseudo-aristocratic residences, houses-fortresses and "fast food" architecture, or even such bizarreness as huts typical for the Tatra Mountains built in the lowlands. These are examples of controversial eclecticism, which is hiding ambitions and desires of the society of growing wealth.
An architecture emerging after 1989 was primarily a manifestation of trauma of the transforming society. According to an architecture theorist Joanna Kusiak, this was primarily a "desire for colour", as a counterweight to socialist gray, and "desire to express one's own individuality", as opposed to standardized and monotonous forms of the socialist construction and collectivist tendencies associated with living in concrete blocks of flats. Conversely, the first capitalist generation compensated severing the ties with national tradition, characteristic of the period of socialism, by a peculiar display of elements of typical pre-modernist rural architecture, taken out of context and randomly connected. In conditions of the arising capitalism, these understandable traumas resulted in an incredible architectural and aesthetic chaos. Therefore, a new generation of architects was more and more often asking themselves questions related to interconnection between individual taste and needs of urban landscape regulations. The reason is that in Poland we feel it more and more stronger that this order and harmony was not taken into account. A number of important books criticizing the aesthetic and functional status of the public space of Polish cities and villages have already been written. The neologisms describing the main "diseases", in which traumas of the nineties resulted, have permanently rooted in technical literature. They include the "pastelosis", a love for "sweet" or garish colours that are not linked in any way to the surrounding buildings or landscapes. The syndrome

1 – Projekt Piotr Brzoza, Marcin Kwietowitz./The Project of Piotr Brzoza, Marcin Kwietowitz, foto/photo: J. Sokolowski.
2 – Projekt Jojko + Nawrocki./The Project of Jojko + Nawrocki, foto/photo: J. Sokolowski.
3, 4 – Projekt Dariusz Herman, Piotr Smierzewski, hs99./The Project of Dariusz Herman, Piotr Smierzewski, hs99, foto/photo: J. Sokolowski.
5 – Projekt Grzegorz Stiastny./The Project of Grzegorz Stiastny, foto/photo: J. Sokolowski.

of "Gargamel's Castle" appears in the context of strange structures resembling decorations for fairground amusements or of the houses-forts that transformed the desire for individualism into the pursuit of maximum separation from the outside world.

The exhibition For Example. New Polish House is following in this acutely perceived problem. It represents objects that are unique and that cannot be a model for "mass production". Still, they are not extravagant. They are intended to initiate a debate about when the architecture becomes functional and smart. The selected houses – the smart ones among the beautiful ones – represent a new quality in the construction of houses in Poland and should be an inspiration for future builders.

All objects presented in the exhibition were created during the last decade, and thus they represent the latest examples of Polish architecture of family houses. They include the works of world-renowned artists, such as Robert Konieczny, architectural studios, which already rank among the regional leaders, such as the studio Jojko – Nawrocki or Medusa, but also the works of younger architects. They are all linked by the ability to react

to the surrounding context and also to meet the requirements of the client. Piotr Brzoza and Marcin Kwietowicz react to strict space limits of the plot by their original "house inverted into itself". Robert Konieczny and his house-ark show a possible connection of contemporary architecture to the landscape of a mountain hillside. Przemo Łukasik is trying to imprint in the surrounding landscape in the same perfect way, with one difference: the natural context, followed by him, is a post-industrial gray landscape of Silesian mines. The titles of other works, such as The House-Stone in the Woods, The House-Meander, or the ecoLOGICAL House, indicate an effort to connect un-nostalgic, contemporary architecture to natural context.

The exhibition For Example. New Polish House was prepared in 2013 by the Architecture Centre in Warsaw, which is a non-governmental association dedicated to historic and contemporary architecture. The exhibition consists of nine models and nine "portraits of houses", captured in the photographs of Juliusz Sokołowski. The curators of the exhibition are Agnieszka Rasmus-Zgorzelska and Aleksandra Stępnikowska. After its introduction in Poland (at the Museum of Contemporary Art in Warsaw and the Museum of Architecture in Wrocław), the exhibition could also be seen in prestigious architectural art galleries in Madrid and Vienna.

The exhibition is supported by the Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland. Its Prague presentation is held with the support of the Adam Mickiewicz Institute and the Polish Institute in Prague.
The accompanying program for the exhibition includes the Half-marathon of architectural lectures of young Polish and Czech architectural studies focused on family housing, held at the Faculty of Architecture of the Czech Technical University on October 7, 2014.

1		
2	
3		

1, 2 – Projekt Hayakawa, Kowalczyk./The Project of Hayakawa, Kowalczyk, foto/photo: J. Sokolowski.
3 – Projekt MAAS./The Project of MAAS, foto/photo: J. Sokolowski.

Rafał Dutkiewicz

Starosta/Mayor

Magistrát města Vratislavi/City Authority of Wroclaw
Pl. Novy Targ 1–8, Vratislav/Wroclaw
Polsko/Poland
tel.: +48 717 778 201
e-mail: kancelaria.prezydenta@um.wroc.pl

www.wroclav.pl

Jsem velice rád, že Vratislav může být opět hostem pražského mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2014, tedy události, která přitahuje pozornost nejenom ceněných architektů z celého světa, ale také davů návštěvníků z řad široké veřejnosti.

Neskrývám, že se mi líbí i letošní hlavní téma festivalu: architektonické dědictví a ikony architektury. Můžeme díky tomu prezentovat pražskému publiku objekt, který je svého druhu vizitkou našeho města a na který jsme obzvláště pyšní. Jde o Halu století, nejslavnější dílo vratislavského modernismu.

Hala století je na architektonické mapě Polska unikátním místem, kde se historie prolíná se současností. Autorem projektu byl významný vratislavský architekt Max Berg a budova byla postavena v letech 1911–1913. Je považována za jedno z nejdůležitějších děl architektury 20. století, což v roce 2006 potvrdilo i její zařazení na seznam Světového dědictví UNESCO. Nejde však pouze o architektonický skvost – Bergovým předpokladem bylo vytvořit stavbu, která bude sloužit obyvatelům Vratislavi a návštěvníkům města. A tento předpoklad se daří i dnes naplňovat. Tento multifunkční prostor se svou originální konstrukcí a neopakovatelnou atmosférou patří v Polsku mezi nejžádanější místa pro pořádání nejrůznějších kulturních, sportovních či kongresových událostí. Od zapsání na seznam UNESCO stavba prošla také řadou renovačních úprav, které jí navrátily původní lesk.

Výjimečnosti dodává Hale století i její bezprostřední architektonický kontext: sousedí totiž se sídlištěm WUWA („Wohnung und Werkraum", tedy Bydlení a pracoviště), které v globálním měřítku patří mezi šest vzorových modernistických obytných komplexů.

Ones, po téměř století, Vratislav opět patří mezi města architektonické avantgardy. Vzniká celá řada veřejných a soukromých projektů, které se stávají novými vizitkami města, včetně experimentů WUWA2, realizovaných v rámci aktivit Evropského hlavního města kultury, jímž bude Vratislav – společně se španělským San Sebastián – v roce 2016.

Jsem přesvědčen, že Architecture Week Praha 2014 se stane fórem tvůrčího dialogu, na němž se budou křížit nápady a navazovat spolupráce. Přeji Vám co nejúspěšnější debaty na téma architektury, měst a umění ve městech. Zároveň bych rád využil této příležitosti a pozval Vás k návštěvě Vratislavi, k osobnímu objevování dějin města obsažených v jeho úžasných stavbách – jak těch postavených dávnými mistry, tak děl současných architektů.

I am very happy that Wroclaw can be once again a guest of the international festival of architecture and urbanism Architecture Week Prague 2014, an event attracting attention of both renowned architects and many visitors.

I'm not hiding that I particularly like this year's theme of the festival: architectural heritage and icons of architecture. It allows us to present in Prague an object that is a certain icon of our city and that we are exceptionally proud of. It is the Centennial Hall, the most famous work of Wroclaw modernism.

The Centennial Hall has a special position on the architectonic map of Poland being a mix of history and presence. It was designed by famous Wroclaw architect Max Berg and built in 1911–1913. It is considered to be one of the most important works of 20th century architecture, which was proven in 2006 when it was listed as UNESCO Heritage Site. But it's not just an architectonic jewel – Berg wanted to make a building that would serve the citizens and visitors of Wroclaw. This assumption is successfully fulfilled until today. This multifunctional space with its original structure and unrepeatable atmosphere ranges among the most desired venues for various cultural, sport, or congress events. Since the UNESCO listing the building has undergone a series of renovations that brought back its former glitter.

The immediate architectonic context of the Centennial Hall is also exceptional: it is located next to WUWA housing development ("Wohnung und Werkraum", Housing and working), that belongs to six model modernist housing complexes in a global scale.

Today, after almost a century, Wroclaw again belongs to the cities of architectural avant-garde. A series of public and private projects is emerging, that are to be the new icons of the city, including experiments like WUWA2, realized as part of the activities related to the European Capital of Culture – Wroclaw is going to be in 2016, together with San Sebastian, Spain.

I am convinced that Architecture Week Prague 2014 will become a forum for innovative dialogue, where ideas will be exchanged and collaborations will be established. I wish you successful discussions about architecture, cities, and art in the cities. I would also like to use this opportunity to invite you to visit Wroclaw, to explore the history of the city in its amazing buildings – those built by old masters as well as those by contemporary architects.

1	
1

1 – Obchodní dům Renoma, Vratislav, Polsko./Department store Renoma, Wroclaw, Poland, architekt/architect: Hermann Dernburg.

Vratislav a Hala století Maxe Berga/Wroclaw and the Centennial Hall of Max Berg

Vratislav, ležící u východní hranice Německého císařství, zaujímala v jeho rámci nejednoznačnou pozici – na jedné straně s pýchou zdůrazňovala svůj status největšího města a obchodního a průmyslového centra východní provincie, a na druhé bolestně pociťovala provinciálnost vůči rozvinutějším centrům západních území Německa. V letech 1891–1912 měla Vratislav předvídavého a vizionářského starostu G. Bendera, který vedl úspěšnou stavební a kulturní politiku. Pod jeho vedením se městská rada odvážila podporovat architektonické experimenty, aby město dosáhlo takové urbanistické úrovně, která by mu umožnila soutěžit se západním Německem. Něco takového bylo možné jen v atmosféře oživeného kulturního života, který se začal rozvíjet kolem roku 1900 díky šťastným personálním rozhodnutím města. Největšího úspěchu dosáhli slezští umělci sdružení v německém Werkbundu

– organizaci, která se zasloužila nejvíce o šíření reformních idejí a renesanci umění a architektury a jejich propojení s průmyslem. Během velké Výstavy století, konané v roce 1913 ve Výstavním areálu, který pro ni byl vybudován, a který notabene navrhli členové Svazu slezských umělců – Hans Poelzig a Max Berg, tento „geniální tým" zajistil městu věhlas sahající daleko za německé hranice.

Nejlepší vratislavskou stavbou se tehdy ale stala Hala století, kterou v roce 1910 navrhl Max Berg. Budova vznikla v souvislosti s organizací velké historické výstavy pořádané u příležitosti stého výročí poražení Napoleona u Lipska. Na její stavbu byla použita průkopnická železobetonová konstrukce a litý beton. Hala byla zastřešena ve své době největší kupolí na světě, o průměru 65 metrů, její konstrukci tvoří železobetonová žebra. Byla to první železobetonová konstrukce takových rozměrů vyrobená z materiálu dosud používaného výhradně v inženýrských stavbách. Stala se výchozím bodem mnoha moderních staveb 20. století, především hal, stadiónů apod. Anglický historik architektury Nikolaus Pevsner o hale a jejím staviteli napsal, že „tvůrci Haly století se v letech 1910–1912 podařilo prostřednictvím železobetonu to, co dokázal (Peter) Behrens pomocí ocelových konstrukcí. Vytvořil ušlechtilé a monumentální dílo, přičemž nezakrýval smělost své konstrukce. […] Podpěry, rozpětí i křivky oblouků se vyznačují elegancí, kterou předjímají budoucí práce Piera Luigiho Nervi.

Halu století není možné jednoznačně stylově ani ideově zařadit. Formálně i obsahově odráží velmi různorodé inspirační prameny. Max Berg se ve svém díle mimo jiné vracel k antice, když za jeho pravzor považoval Panteon. Kopulová struktura Haly je rovněž blízká centrálním byzantským stavbám, především chrámu Hagia Sofia v Konstantinopoli. Zjevné jsou také analogie s bazilikou sv. Petra v Římě, zvláště s návrhy Bramanteho či Michalangela. Návrat ke klasickým tradicím byl součástí hledání inspirace pro nový styl, který by odpovídal současnosti, a který by byl opakem končícího 19. století a efemérní secese a zároveň se hodil k rodící se avantgardě. Jednoduchý a přiznaný materiál byl heslem doby. Berg nenapodoboval vzory z dob minulých, avšak čerpal z nich tak, že uznával pravidla proporcí a harmonie.
Hala století byla postavena na půdorysu symetrického čtyřlistu. Tetrakoncha, jako jeden z půdorysů centrálního prostoru, je obklopena ochozem, který opisuje její obrys.
Při popisu svého návrhu Max Berg zdůrazňoval především funkčnost, která spočívala v konstrukčních základech Haly. Budova měla splňovat dvě hlavní úlohy, měla sloužit jako výstavní interiér a zároveň shromažďovací prostor. Architektovým záměrem bylo, aby celá konstrukce byla vyrobena ze železobetonu a všechny stěny, u kterých to bylo možné, ze skla. Hala má dvě základní části – podpěrnou základnu a hlavní kupoli. Obě jsou samonosné a konstrukčně na sobě nezávislé. Spodní část se skládá ze čtyř hlavních podpěr, které tvoří čtyři velké arkády otevírající se do apsid, na něž je těsně osazen patní věnec zakončující spodní část stavby. Na něm spočívá žebrová kopule s mírně zploštělým vrchlíkem. Ve třech úrovních jsou žebra spojena zpevňujícími prstenci, které je chrání před zkroucením, a které zároveň vyznačují úrovně okenních zón. Mezi prstenci spínajícími žebra jsou umístěny čtyři okenní zóny, které se směrem nahoru postupně zužují a jsou zakončeny stropem. Takové uspořádání umožnilo osvětlení interiéru shora i ze stran.

Stejně jako Petrus Berlage nebo později Adolf Loos, i Berg odmítal ornament a v Hale století ukázal železobeton v celé jeho kráse s charakteristickými stopami po bednění, aniž by ho schoval pod omítku. Max Berg, podobně jako mnoho představitelů raného modernismu, v jistém smyslu vyznával kult materiálu. Zatímco jiní se omezovali na teorii, Berg v praxi vdechl život pravidlu o „poctivém materiálu". To však neznamenalo, že byl proti veškerému dekorování. V interiérech, po vzoru gotického chrámu, připouštěl použití sochy nebo malby. Z pramenů vyplývá, že v surovém stavu plánoval ponechat pouze vnější část budovy, zatímco interiér měl v plánu pojednat freskovou a sochařskou výzdobou, kterou chtěl svěřit Oskaru Kokoschkovi. Celková koncepce však nebyla z nedostatku finančních prostředků realizována. Max Berg udržoval blízké kontakty s umělci kolem předního berlínského časopisu Der Sturm, který propagoval moderní umění v Německu. Pravděpodobně prostřednictvím jeho vydavatele Herwartha Waldena poznal Oskara Kokoschku a Paula Scheerbarta. Literární vize „skleněných domů" Paula Scheerbarta zřejmě inspirovaly jak Maxe Berga, tak Hanse Poelziga – v noci se osvětlená Hala století mění v hmotu krystalického světla, a tento efekt by byl ještě intenzivnější, kdyby bylo použito původně plánované barevné prosklení. Spolu s Hornoslezskou věží Hanse Poelziga, postavenou na Východoněmecké průmyslové tržnici v Poznani v roce 1911, patří Hala století k prvním stavbám v Německu, v nichž nabyla skleněná architektura nový formální a konstrukční rozměr. Byl to další výsledek intenzivní spolupráce obou architektů. Koncepce haly poznaňské věže může odkazovat na stupňovité, prosklené prstence kopule Haly století. Hornoslezská věž a Hala století ukazují, jakým způsobem se Hans Poelzig a Max Berg vzájemně inspirovali. Hans Poelzig navazoval na Halu století také ve svých mnohem pozdějších dílech, ve Velkém činoherním divadle (Großes Schauspielhaus) v Berlíně, v projektu Tržního pavilonu v Berlíně či stavbě obchodního domu Tietz ve Vratislavi. Věž a Hala století se staly inspirací pro jejich mladší kolegy, což platí zejména pro „skleněnou architekturu" (Glasarchitektur) výstavních pavilónů Bruna Tauta na Stavební výstavě v Lipsku v roce 1913 a na Spolkové výstavě v Kolíně v roce 1914, ale i pro jeho utopické Stadtkronen z meziválečného období. V tomto smyslu byly Hala století a věž Hanse Poelziga prvními vyspělými díly expresionistické architektury. Hala století nebyla jen milníkem moderní architektury z betonu, ale také jednou z prvních modernistických staveb v Evropě, které byly plánovány pro masové publikum nových městských společností.

Jerzy Ilkosz,
ředitel Muzea architektury ve Vratislavi

Wroclaw, lying at the eastern borders of the German Empire, laid in the context of an ambiguous position – on one side it took pride of its status as the largest city and the commercial and industrial centre of the Eastern Province and on the other resented inferiority to the more developed centres of Western Germany. On the years 1891–1912 Wroclaw had the visionary mayor G. Bender, who led successful construction in the city and a cultural policy. Under his leadership, the city council took the chance to support architectural experiments to achieve an urban level that would allow it to compete with West Germany. Something like this was only possible in an atmosphere of a dynamic cultural life which began to develop around the year 1900 due to fortunate personnel decisions by the city.

The greatest success was achieved by the Silesian association of artists in the German Werkbund – an organization deserving credit for the spread of reformist ideas and a renovated art and architecture and their link with industry. During the great Expo of the Century which took place in 1913 in the Exhibition area built for this purpose and designed by prominent members of the Association of Silesian Artists – Hans Poelzig and Max Berg, a "brilliant team" who

secured the fame of the city extending far beyond the German borders.

The best Wroclawian building of the time is the Centennial Hall, designed in 1910 by Max Berg. The building was created in connection with a major historical exhibition commemorating the hundredth anniversary of the defeat of Napoleon in Leipzig. The construction was realized with the pioneering use of reinforced cast concrete. It was roofed by the largest dome in the world at the time, with a diameter of 65 meters and a structure of reinforced concrete ribs. This was the first concrete structure with such dimensions, a material previously used exclusively for engineering works. The Hall became the starting point for many modern buildings of the 20th century, like halls and stadiums. The English architecture historian Nikolaus Pevsner wrote about the project and its architect: "the creator of the Centennial Hall in 1910–1912 managed through reinforced concrete what Peter Behrens did with steel structures. He created a noble and monumental work while veiling the boldness of his design […] supporting beams, span curves and arcs are characterized by their elegance, anticipating the future work of Pier Luigi Nervi."

The Centennial Hall is not classifiable neither stylistically or ideologically without certain ambiguity. The form and the content reflect very diverse sources of inspiration. Max Berg found the inspiration for his work, among others, back in ancient times, with the archetypical Pantheon. The dome structure of the building is also close to the old Byzantine buildings, especially Hagia Sophia in Constantinople. There are also obvious analogies with the Basilica of St. Peter in Rome, specifically suggesting elements of Michelangelo and Bramante. The return to the classic traditions was part of the search for inspiration for a new style which would correspond to the present, an opposition to the end of the 19th century and the ephemeral art nouveau and at the same time fitting into the avant-garde movement. Simple and natural materials were the hallmarks of the time. Berg didn't imitate patterns from the past, but rather drew from them the recognized rules of proportion and harmony.

The Hall was built in the shape of symmetrical four arms. The tetraconch which can be found in the plan of the central area is surrounded by a gallery describing its contour. While describing his proposal, Max Berg emphasized functionality above all, which consisted in four large arcades opening to the apse, whose tightly fitted wreath finishes off the lower part of the building. On this rests the ribbed, slightly flattened dome. The three levels are connected by the reinforced ribs of the ring, which keeps them from twisting and close up the window areas. Between the ribbed ring are four window levels that gradually narrow towards the top and finish at the ceiling. This arrangement allowed the illumination of the interior from both above and the sides.

Like Petrus Berlage or later Adolf Loos, Berg refused to use ornamentation and the Centennial Hall shows reinforced concrete in all its glory with the characteristic traces of the formwork not hidden by any plaster. Max Berg, like many other representatives of early modernism professed a sense of "cult to the material". While others limited themselves in theory, Berg in practice gave life to the rule of the "honest material". This doesn't mean he was against any decoration, though: in the interior you can find statues or paintings along the lines of a gothic temple. The original sources indicate that the idea was to only leave the exterior of the building without finishing, while the interior was to have frescoes and sculptures which Berg meant to entrust to Oskar Kokoschka. This overall concept was not realized because of lack of funds.

Max Berg maintained close contacts with artist collaborating with the Berlin magazine "Der Strum", which popularized modern art in Germany. It was probably through its publisher, Herwarth Walden that he met Oskar Kokoschka and Paul Scheerbart.

The literary vision of the "glass houses" of Scheerbart apparently inspired Berg and Poelzig: at night, the illuminated Centennial Hall transforms into a mass of crystalline light, and this effect would be even stronger had the original coloured glazing been used. Along with Poelzig's "Tower of Upper Silesia", built on the east industrial marketplace in Poznan in 1911, the Hall belongs to a groups of buildings in Germany which first gave glass architecture a new formal and structural dimension. This was another result of the intense cooperation between the two architects. The concept of the halls in the Poznan tower can be related to the dome rings of the Centennial Hall. These two works show Berg and Poelzig mutually inspired. Hans Poelzig followed the concept of the Hall also in much later works, like the Great Drama Theatre and the Market Hall project in Berlin, and the Tietz department store in Wroclaw. Both the Tower and the Hall became inspiration for younger colleagues, which is especially notable in the "glass architecture" of the Pavillion for the Exhibition of Leipzig in 1913 by Bruno Taut, and the Federal Exhibition in Cologne in 1914, but also in the utopian Stadtkronen of the interwar period. In this sense, the Centennial Hall and the Silesia Tower can be considered the first mature works of expressionist architecture. The Hall was not only a milestone of contemporary architecture in concrete, but also one of the first true modernist buildings in Europe, which were planned for the mass audience of the new urban society.

Jerzy Ilkosz, Director of the Museum of Architecture in Wroclaw, Poland

1 – Hala století, Max Berg, 1911./Centennial Hall, Max Berg, 1911.

2 – Hala století, Max Berg, 1911, současná fotografie Stanisław Klimek./Centennial Hall, Max Berg, 1911, the current photo Stanisław Klimek.

3 – Obchodní dům společnosti Petersdorf, Erich Mendelssohn, 1929, zdroj Die Form./The department store of company Petersdorf, Erich Mendelssohn, 1929, the source: "Die Form".

Jakub Szczęsny

(*1973)

CENTRALA

www.centrala.net.pl

Současný polský architekt, spoluzakladatel architektonického ateliéru Centrala. V letech 1993–2001 studoval na Fakultě architektury Varšavské polytechniky a na Escuela Tecnica Superior D'Arquitectura de Barcelona a Ecoled'Architecture Paris la Defense. Se skupinou Studio OECO realizoval řadu interiérů pro obchody a soukromé byty. V roce 2001 spolu s Krzysztofem Banaszewskim, Małgorzatą Kuciewicz a Janem Strumiłło založil ateliér Centrala, sdružení, které chce působit na poli architektury staveb a interiérů, urbanismu a zabývat se architektonickou kritikou.

Centrala je chápána jako jistý druh prostoru, kde dochází k výměně myšlenek a nápadů, vycházejících z konglomerátu solidní vědecké a umělecké přípravy. Jakub Szczęsny působí také individuálně, jeho práce se vyznačují výjimečnou kreativitou a vtipem i tam, kde jiní architekti s ohledem na množství nepříznivých okolností ztrácejí náladu a raději angažmá vzdávají. Nevyhýbá se komorním zakázkám, či dočasným instalacím, jeho hravý přístup je mění v pozoruhodné a přitažlivé skutky se značným mediálním přesahem. Atraktivitě projektů přispívají jeho kresby a komiksy, jimiž jednoduše a originálně vyjadřuje podstatu svých konceptů. S návrhy a pracemi Jakuba Szczęsneho se můžeme setkávat nejen v Polsku, ale také v Izraeli, Palestině, Austrálii, Turecku, Německu a Indii.

Jeho Keret House byl nazván „nejužším domem světa". Projektu pracovny izraelského spisovatele Etgara Kereta byl určen na první pohled nevhodný pozemek, 152 cm široká štěrbina mezi dvěma bytovými objekty ve varšavské čtvrti Wola. Tato nepříliš ideální situace byla výzvou a motivací najít originální řešení. Výsledkem je umělecká instalace, v níž se architektonický objekt stává dokonalým komunikačním médiem šíření umělecké ideje. Uvnitř jsou tři výškové úrovně, je navržena jako obytný objekt a zamýšlená jako místo pro

kulturní aktivity. Minimální rozměry obytné plochy svým způsobem navazují na minimalismus Keretových povídek.

A contemporary Polish architect, co-founder of the architectural studio Centrala. Between 1993–2001 he studied at the Faculty of Architecture of the Warsaw University and at Escuela Tecnica Superior D'Arquitectura de Barcelona and Ecoled'Architecture Paris la Defense. With the group Studio OECO he designed a lot of interiors for shops and private apartments. In 2001, together with Krzysztof Banaszewski, Małgorzatą Kuciewicz and Jan Strumiłło, he founded the studio Centrala, which is an association aiming to work in the field of architecture of buildings and interiors, as well as urban design, and to deal with critical reviews of architecture.

Centrala is seen as a kind of space for exchanging ideas and thoughts, based on a conglomerate of solid scientific and artistic training. Jakub Szczęsny works also individually, his designs are characterized by exceptional creativity and humour even where other architects lose their mood due to the amount of adverse circumstances, and rather give up their engagement. He does not avoid small contracts or temporary installations, and his playful attitude is changing them in remarkable and appealing works with considerable media overlap. The attractiveness of projects is supported by his drawings and comics, through which he simply and uniquely expresses the essence of his concepts. The designs and works of Jakub Szczesny can be seen not only in Poland but also in Israel, Palestine, Australia, Turkey, Germany and India.

His Keret House was named "the narrowest house in the world". The project of a workroom for an Israeli writer Etgar Keret was intended for a plot inappropriate at the first sight: a 152 cm wide gap between two residential buildings in Wola district in Warsaw. This not very ideal situation was a challenge and motivation to find original solutions. It resulted in an artistic installation, in which the architectural object becomes a perfect communication medium for dispensing an artistic idea. Inside the house there are three height levels, it is designed as a residential building, and intended as a place for cultural activities. The minimum dimensions of living space are a kind of linking to the minimalism of Keret's stories.

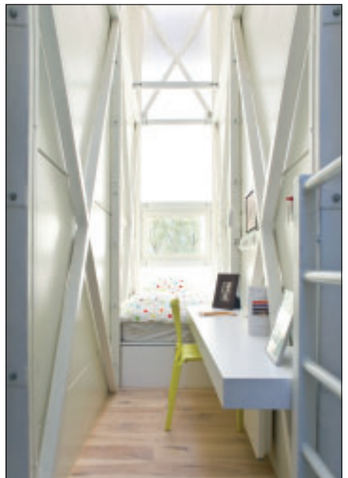

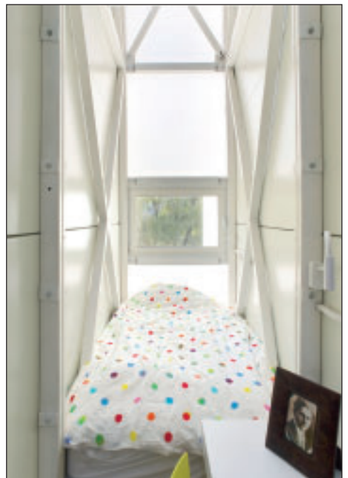

1–3 – Keret House, Varšava/Warsaw

Výstava Současný dům očima mladých architektů/Exhibition Contemporary house through the eyes of young architects

Venkovský dům
Country house

Galerie Polského institutu v Praze/Gallery of the Polish Institute in Prague
Malé nám. 1 (vchod Karlova 27), Praha 1
Malé nám. 1 (access Karlova 27), Prague 1
www.polskyinstitut.cz

Hlavním bodem letošní prezentace polské architektury na Architecture Week 2014 je rodinné bydlení. I doprovodná výstava, kterou si už od 10. září můžete prohlédnout v galerii Polského institutu v Praze na Starém Městě, se vztahuje k tomuto tématu. Představí se zde výsledky letošního ročníku soutěže Současný dům očima mladých architektů, kterou již počtvrté pořádá agentura Foibos ve spolupráci s fakultami architektury ze zemí Visegrádské skupiny a Slovinska. Z každé země je v národním kole vybrán jeden vítězný projekt, který je pak prezentován na souborné výstavě. Díky svému mezinárodnímu přesahu se tak soutěž stává pozoruhodnou přehlídkou rozdílných přístupů k danému úkolu a dává prostor k možnému následnému dialogu mezi jednotlivými fakultami, ateliéry či samotnými mladými architekty.

Tento ročník soutěže nesl podtitul Venkovský dům. Soutěžící měli za úkol navrhnout ideální vesnický dům či jeho rekonstrukci. Výherci jednotlivých národních kol se sešli na workshopu v polské obci Jeleśnia. Českou republiku reprezentovala Lenka Bartůňková z Vysoké školy báňské – – Technické univerzity v Ostravě, Polsko pak projekt Chmelařova domu od Macieje Samorańského. Hlavním partnerem soutěže a workshopu byla Fakulta architektury Slezské technické univerzity v Gliwicích.

Jak se mladí architekti vyrovnali se zadáním? Převládá u nich spíše nostalgie po tradičních motivech, nebo chuť experimentovat? Na výstavě v galerii Polského institutu se představí práce vítězů národních kol ze všech pěti účastnických zemí a také výběr oceněných prací dalších polských účastníků. Projekty jsou prezentovány formou vizualizací a maket.

The main point of this year's presentation of Polish architecture in Architecture Week 2014 is family housing, and the accompanying exhibition which is in place from September 10th in the gallery of the Polish Institute is related to this topic. These are the result of the annual contest "Contemporary house through the eyes of young architects", organized by the Foibos agency in cooperation with the Faculty of Architecture of the Visegrad 4 group and Slovenia. There is a winning project selected from each of the countries shown in the joint exhibition. With this international reach the contest provides a remarkable showcase for different approaches to the given topic, and generates a space for the ensuing dialogue between the different faculties, studios and young architects.

The 2014 edition of the contest is about the country house. The participants were asked to design or rebuild the ideal country house. The winners from each country gathered at a workshop in the Polish village of Jelesnia. The Czech Republic was represented by Lenka Bartunkova of VSB – The Technical University of Ostrava, and Poland by the project Chmelarov house by Maciej Samoranskeho. The main partner of the workshop was the Faculty of Architecture of the Silesian Technical University in Gliwice.

How did these young architects cope with the task? Is the notalgia for traditional motives or the desire to experiment the predominant characteristic? The exhibition at the Polish Institute presents the work of the five national winners and a selection of awarded works from other Polish participants. The projects are presented in the form of visualizations and models.

Vítězná práce: Maciej Samorański: projekt Chmelařova domu./Winning project: Maciej Samorański: Chmelarov House

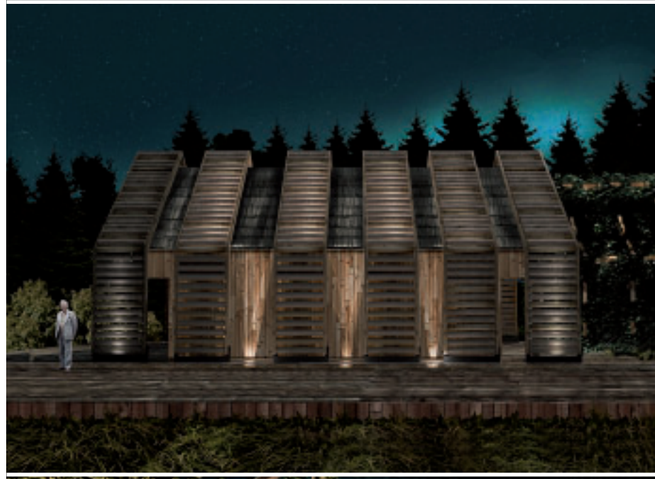

Rakousko/Austria

Mag. Natascha Grilj

ředitelka, kulturní rada Rakouského velvyslanectví
Director, Cultural Counsellor of the Austrian Embassy

Rakouské kulturní fórum/The Austrian Cultural Forum
Jungmannovo náměstí 753/18, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 221 181 777
e-mail: info@rkfpraha.cz

www.rkfpraha.cz

S radostí vzpomínám na předloňskou přednášku Albrechta Wimmera, architekta nového hlavního nádraží ve Vídni, který svým výrokem „Držíme se času i rozpočtu…" překvapil všechny posluchače, i ty rakouské. Pokaždé, když na cestě domů do Grazu jedu přes Vídeň a vidím pozoruhodné pokroky na novém vídeňském hlavním nádraží, jsem potěšena a vzpomínám na tuto fascinující přednášku.
Také na letošním ročníku architektonického festivalu v Praze se Rakouské kulturní fórum může radovat z úkolu prezentovat rakouský tvůrčí, inovativní potenciál a nabízet nové možnosti vzájemné spolupráce.
Nezapomeňme, že Rakousko a Česko již po staletí pojí společná architektonická tradice a společné dědictví. Zářnými příklady jsou rakouský barokní sochař z Otztalu Matthias Bernhard Braun, k jehož dílům patří například několik soch na Karlově mostě, nebo čeští sochaři Václav Levý, který se zasloužil o sochařskou výzdobu vídeňského Belvederu, a jeho žák Josef Myslbek, který z mramoru vytvořil atiku ve vídeňském Parlamentu.
Nesmíme také opomenout brněnského rodáka Adolfa Loosa, jednoho z nejvýznamnějších představitelů moderny, jehož stavby se nacházejí ve Vídni, v Praze i Plzni.
A dobrou spolupráci zažíváme právě i v dnešní době, kde v podstatě v celé střední Evropě stojí v popředí tvorba nových cest v ohledu na životní prostředí a udržitelnost.
Doufejme, že i letošní ročník festivalu nabídne prostor pro zajímavé diskuze, inspirativní setkání a přejeme Architecture Week Praha 2014 mnoho spokojených a nadšených návštěvníků.

I like remembering the talk of Albrecht Wimmer two years ago, the architect of the new Vienna Main station, who amazed the audience, also the Austrian one, with his proposition "We're on time and budget". Every time I'm on my way back through Vienna to my hometown Graz and see the stunning progress at the new Vienna Main station, I'm pleased and I'm remembering the fascinating speech.
This year at the Architecture Week in Prague the Austrian Cultural Forum is glad to have the function to present the Austrian creative, innovative potential and to offer new possibilities of cooperation.
Let's not forget that Austria and the Czech Republic are since centuries connected by a common tradition and heritage. Shining examples are the Austrian baroque sculptor from the Otztal Matthias Bernhard Braun, who made a few of the statues on the Charles Bridge, or the Czech sculptor Václav Levý, due to him are the statues in the Belvedere in Vienna, and his student Josef Myslbek, who created the marble attic in the Austrian Parliament Building. Let's not forget also about the Brno-born architect Adolf Loos, one of the best known representatives of modern age, whose constructions are located in Vienna, Prague and Pilsen.
Especially these days we can also experience a great cooperation, in which actually across Central Europe new ways of cooperation have the priority regarding the environment and sustainability.
We hope that also this year's festival will offer new opportunities for interesting discussions, inspiring meetings and we wish the Architecture Week Prague 2014 many satisfied and fascinated visitors.

Johannes Baar-Baarenfels

Baar-Baarenfels Architekten

Johannes Baar-Baarenfels
(*1963 Salcburk, Rakousko/Salzburg, Austria)

www.baar-baarenfels.com

Studoval na Technické univerzitě ve Vídni
Diplomovou práci vedl prof. Helmut Richter
V roce 1991 založil kancelář Baar-Baarenfels Architects
Výstavy v Praze (ČR), Lublani (Slovinsko), Bratislavě (Slovensko) a ve Vídni (Rakousko)
V roce 2010 nominován na cenu WAF v Barceloně
Vyučuje na univerzitách v Sofii, Bukurešti, Temešváru a ve Vídni
Odborný asistent na Institutu architektury a designu na Technické univerzitě ve Vídni (2002–2008)
Vítěz WAF v roce 2013 v Singapuru

Founded Baar-Baarenfels Architects in 1991
Exhibitions in Prague Czech Republic, Ljubljana Slovenia, Bratislava Slovak Republic and Vienna Austria
Nominated at the WAF 2010 in Barcelona
Lectures at the universities in Sofi a, Bucharest, Timisoara and Vienna
Assistant Professor at the Institute of Architecture and Design, Technical University of Vienna 2002–2008
Award Winner at the WAF 2013 in Singapore
Member of the Viennese Chamber of Architects
Invited at the Venice Architecture Biennale 2014 curated by Rem Koolhaas

Seznam dokončených staveb
List of some completed buildings:

Autosalon Vídeň, domy a apartmánové domy ve Vídni a Burgenlandsku/Car showroom Vienna, Houses and Apartment houses in Vienna and Burgenland
Celosvětově obchody se šperky Misaki, Monte Carlo/Worldwide shops for the jewellery company Misaki, Monte Carlo

Člen Vídeňské komory architektů
V roce 2014 pozván na bienále do Benátek, kurátor Rem Koolhaas

Studied at the Technical University of Vienna
Diploma with Professor Helmut Richter

1–4 – Přestavba paláce Razumovského, Vídeň./Conversion of the Palais Rasumofsky, Vienna, foto/photo: Vera Subkus.

Obchody v Salcburku, ve Vídni a Düsseldorfu pro Sportalm, Kitzbühl/Shops in Salzburg, Vienna and Düsseldorf, Germany for the company Sportalm, Kitzbühel
Podkrovní byt v Berlíně/Loft in Berlin, Germany

Projekty dokončené v poslední době/Recently finished Projects:

2 apartmánové budovy v Kaasgrabengasse ve Vídni/2 apartment buildings in Kaasgrabengasse, Vienna
Přestavba paláce Razumovského ve Vídni/Conversion of Palais Rasumofsky, Vienna

Přestavba paláce Razumovského, Vídeň/Conversion of the Palais Rasumofsky, Vienna

Palác byl postaven pro Andreje Kiriloviče, knížete Razumovského, bývalého ruského velvyslance za cara Alexandra během Vídeňského kongresu v roce 1806. Jako příznivec Beethovena a rozkvétajícího uměleckého hnutí si kníže Razumovský vybral belgického architekta Louise Montoyera, aby vytvořil soubor tří budov obklopujících ústřední park ve Vídni s celkovou plochou přes 10.000 m². Alois II., kníže Lichtenštejnský, jej obýval v letech 1838–1873. Později se stal palác vlastnictvím státu. Dnes je majetkem dvou významných sběratelů umění, kteří jej nechali přestavět pro potřeby umělecké nadace a jako soukromou rezidenci.

Ústřední budova byla během 2. světové války poškozena a nedostatečně opravena. V poválečné době nebyla řádně udržována, což vedlo k závažným problémům. Je vedena v seznamu historicky významným staveb, a proto byla provedena pečlivá rekonstrukce a analýza nových strategií s cílem zlepšit celkovou strukturu stavby. Veškeré neautentické prvky jako střecha, schody a úpravy stěn interiéru byly demolovány a bylo navrženo nové schéma vertikální cirkulace s podzemními garážemi a podpůrnými prostorami. Novou hliníkovou střechu podpírá systém kovových výztuh ve formě Vierendeelových nosníků přikloněných k existující budově. Střešní apartmá je obklopeno terasami a vertikální průhlednou glazurou v plné výšce se zabudovanou ochranou proti slunečnímu záření se směrovými stabilizátory solárního řízení. Střešní ochrana proti slunci zhotovená z protlačovaných hliníkových křidélek poskytuje stín a nabízí různý stupeň výhledů do exteriéru. Hlavní konstruktivní strukturální střešní prvek je ocelový odlitek, který přidává plasticitu v souladu s okolním sloupkovým zábradlím v empírovém stylu.

Přízemí tvoří 6 m vysoký prostor umělecké galerie se dvěma většími prostorami spojenými na druhé úrovni s novou galerií, které se klenou mezi dvěma volně stojícími, šikmo nasměrovanými betonovými deskami. Nově vytvořené zpevněné organické betonové schodiště má díky zužujícímu strukturálnímu tvaru elegantní vzhled. Řady 3D frézovaných forem bylo využito k vytvoření komplexu volnější geometrie, jenž dodává vertikální formě uhlazenost, aniž je fyzicky spojen s podporami stěn, a poskytuje díky artikulaci světla a stínu stavebním formám lehkost.

1 | | | | 5 | |
2 | 3 | | 4 | | |
| | | | | 6

1–6 – Přestavba paláce Razumovského, Vídeň./Conversion of the Palais Rasumofsky, Vienna, foto/photo: Vera Subkus.

Výtahová šachta vysoká 13.7 m je uzavřena samonosnými skleněnými panely s připojenými skloněnými kovovými pláty ke zvýšení celkové světlosti a průhlednosti. Interiér kabin je na třech stranách zhotoven z černého skla a má skleněný strop pro zvýšení vertikálního dojmu. Propojuje existující historické prostory se současnými prostorami pod střechou s výhledem na ústřední park a přilehlé budovy.

The palais was built for Andrei Kirillowitsch Duke Rasumofsky, the former Russian ambassador under Czar Alexander during the time of the Viennese Congress of 1806. As a patron of Beethoven and the flourishing art movement, Duke Rasumofsky selected Belgian architect Louis Montoyer to create the ensemble of three buildings with a floor area comprising over 10.000 m² surrounding a central park located in central Vienna. Alois the 2nd, Duke of Liechtenstein, resided in the palais from 1838–1873 which later became state owned

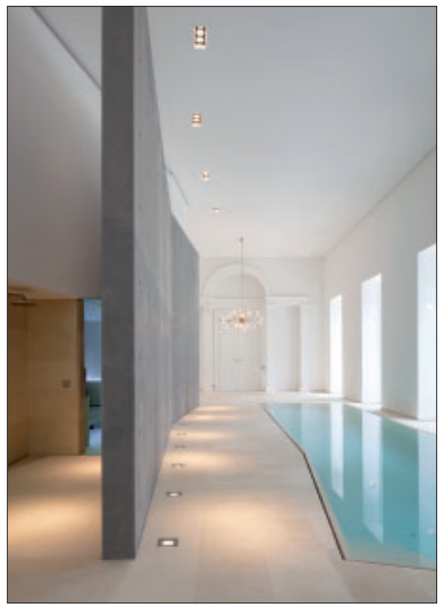

shortly thereafter before being acquired recently by two significant contemporary art collectors who commissioned the conversion into an art foundation and private residence.

The central building was damaged during World War II and poorly repaired and maintained during the post-war period leading to significant problems. The building is listed as a historical building and, therefore, careful reconstruction and analysis of new strategies was conducted in order to enhance the overall building structure. All unauthentic elements, such as the roof, stairs, and interior wall modifications were demolished and a new vertical circulation scheme was developed with the addition of an underground parking structure and support spaces. The new aluminum roof envelope is supported by a steel truss system articulated by a series of Vierendeel trusses in alignment with the existing building. The penthouse apartment is surrounded by terraces and incorporates vertical full height glazing allowing a transparency with integrated sun protection fins to provide solar control. The roof sun protections made from extruded aluminum fins provide shading and framing different degrees of exterior views. The primary constructive structural roof element is a cast steel support adding plasticity in dialogue with the surrounding empire style balustrade.

The ground floor is primarily a 6 meter high art gallery space with two larger spaces connected by the insertion of a new second level gallery space spanned between two free-standing angled concrete slabs. The newly created reinforced organic concrete staircase is sleek in appearance due to the tapered structural form. A series of 3D milled moulds were used to create the complex free form geometry and providing elegance to the vertical form without a physical connection to the wall support adding a lightness to the structural shape through light and shadow articulation.

The 13.7 m main elevator shaft is encased with self-supporting glass panels with an angled jointed steel plates to increase an overall lightness and transparency. The interior cabin is black glass on three sides and a glass ceiling to enhance the vertical experience connecting the existing historic spaces with the contemporary rooftop spaces overlooking the central park and adjacent buildings.

Projektové týmy/Project teams:

Architekti/Architects:
Johannes Baar-Baarenfels, Ernst Stockinger, Martin Reis, Petr Vokal, Georg Pamperl

Stavební inženýrství/Structural Engineering:
Jahangir Nasserzare, Marian Gottschall, Sylvestra Nanesvski

Strojní inženýrství/Mechanical Engineering:
Cornelius Peter, Reza Saber, Monika Dany

Stavební dozor/Building Supervision:
Franz Pichler, Peter Stögerer, Franz Leitner

Fotograf/Photographer:
Vera Subkus

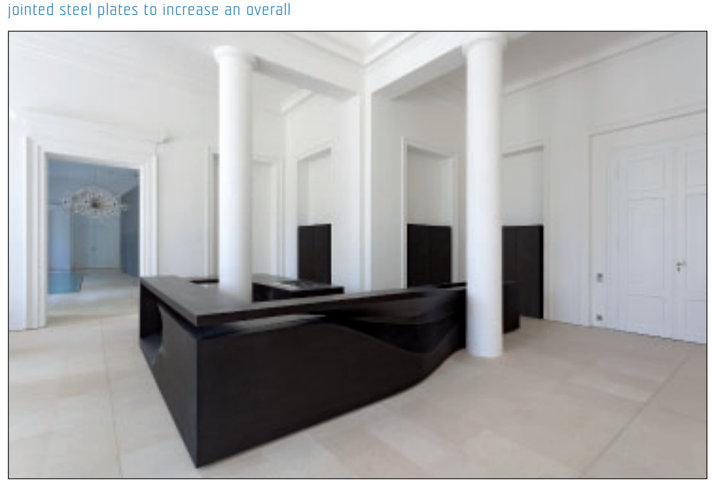

Rumunsko/Romania

Veronica Miclea

Rumunský kulturní institut v Praze/Romanian Institute of Culture

Nerudova 256/5, Malá Strana, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 222 523 096
e-mail: praga@icr.ro; rumunskyinstitut@seznam.cz

www.icr.ro/praha/

Rumunský kulturní institut v Praze se zúčastňoval přehlídky Architecture Week Praha pokaždé od jeho počátku v roce 2007, a ke své účasti na tomto významném festivalu architektury ve střední Evropě ho vedla řada důvodů:

Za prvé, architektura je vzrušující oblastí lidské činnosti a Architecture Week Praha nabízí každému možnost, aby objevoval města, nejzajímavější urbánní plánovací projekty a architekty a nacházel zajímavé projekty nejmladší generace architektů, kteří se stále ještě připravují na svou profesi ve školách.

Za druhé Architecture Week Praha odráží mnoha způsoby vývoj architektury v sousedních zemích, a to uváděním výstav, knih, časopisů, konferencí, zvláštních kurzů apod.

Za třetí jsme velmi rádi, že můžeme každý rok spolupracovat a být spolu s mnoha dalšími státy součástí tak důležité akce. A věříme, že možnost představit práce rumunských architektů v České republice a napomoci jim během této skutečně mezinárodní oslavy v získávání kontaktů, je příležitost přinášející mnoho užitku.

Očekáváme, že letos, kdy se Rumunsko účastní vítězným projektem Zahrada snů – Pevnost Tereza v Temešváru: učíme se (znovu) žít ve veřejném prostoru, se tak opět stane. Nejdůležitějším cílem tohoto veřejného prostoru je poskytnout příležitost pro socializaci a různé akce a také vytvořit „infrastrukturu" pro rumunské občany, aby se mohli (opět) učit užívat veřejného prostoru v historicky významném místě.

Věříme, že účast na mezinárodním festivalu architektury Architecture Week Praha, organizovaném pod patronací prezidenta České republiky Miloše Zemana, je skutečným darem pro všechny, kdo se o festival zajímají, ať už jsou to vystavovatelé, návštěvníci, veřejnost, odborníci nebo tisk a těšíme se na letošní ročník.

The Romanian Cultural Institute in Prague participated in Architecture Week Prague ever since its first edition in 2007, and decided to join this important festival in Central Europe for a number of reasons:

First of all, architecture is an exciting field of human activity and Architecture Week Prague offers to everyone the possibility to discover the cities, the most interesting urban planning projects, to discover architects and find interesting projects of the youngest generation of architects, who are still preparing for their profession at schools.

Second, Architecture Week Prague is drawing a picture of the development of architecture in our neighbour countries, in various ways. A few examples could be: exhibitions, books, journals, conferences, special courses, etc.

Third, we have the satisfaction of the cooperation and being part of such an important event, together with more and more countries every year. Presenting the works of the Romanian architects in the Czech Republic, also helping them establish contacts during this true international celebration of architecture, is a win-win-win situation, we believe. We expect the same thing to happen this year, when the Romanian participation will consist of the winning project Garden of Dreams – – Theresia Bastion from Timisoara: (re) learn to live in public space. The most important goal of this public space was to open the opportunity for socializing, for events and also to have "infrastructure" for the Romanian people to (re)learn how they must use the public space in relation with the historical support.

We believe that the participation in Architecture Week Prague, international festival of architecture organized under the patronage of the President of the Czech Republic, Miloš Zeman, is a true present for all those interested in the festival, be it as exhibitors, visitors, general public or specialists, press, etc., and we are looking forward to this year's edition

Marius Miclaus

Archaeus Office

www.studioarchaeus.ro

O Studiu ARCHAEUS
About Studio ARCHAEUS

„Jednoduchost, elegance proporcí, energie z přírodních materiálů, zachycení přírody v architektonickém prostoru, světlo jako producent představení... široká paleta, kde hierarchie vyvstává z dané situace ..."
Prostor, čas a hmotnost jsou faktory, definující odezvy na naše studiové projekty. Experimentování vytváří základ pro správné odpovědi na otázky společnosti nebo příjemců. Multidisciplinární přístup se stává platformou pro hru prostoru a času a jejich materializace je až tím posledním krokem v procesu, u nás se však stává první etapou života architektury.
"Simplicity, elegance of proportions, vibration of natural materials, catching the nature in architectural spaces, light acting as a show producer... a wide palette, where hierarchy results from the given situation..."
Space, time and materiality are determinants in defining responses to our studio projects. Experimentation builds the base for the correct answers to the questions of society or beneficiaries. Multidisciplinary approaches become the platform for the game of space and time and their materialization is only the last step of the process, it becomes the first stage of the life of the architecture proposed by us.

Zahrada se sny – Bašta Theresia, Temešvár/Garden with Dreams – Theresia Bastion from Timisoara

Temešvár je jedním z největších měst v západním Rumunsku, s vysokým potenciálem růstu, které zároveň nabízí příležitost k oživení obrovského dědictví historických míst. Po téměř čtyřech staletích turecké okupace, byl na počátku osmnáctého století obsazen habsburskou monarchií. Během tohoto období bylo stávající město zcela zničeno a za několik desítek let znovu postaveno se správním centrem v rámci obranného systému Vauban s devíti baštami. Na počátku dvacátého století byly tyto bašty jedna po druhé zničeny, s výjimkou jedné, která stojí dodnes, bašta Theresia, na které jsou významné zásahy provedené v průběhu 70. let. Vítězství v národní soutěži pro obnovu bašty Theresia, památky třídy A (Národní význam), dle vnitrostátního seznamu památek v Rumunsku, představovalo pro tým Archaeus obtížnou a mimořádnou profesionální zkušenost.

Koncepce vycházela z reintegrace a definování nového městského pólu za použití kreativity na veřejném prostoru – oblasti, v níž se v souvislosti s historickou strukturou vystavěnou před asi 300 lety investovalo v posledních dvaceti letech v Rumunsku jen velmi málo. Část stavby z 18. století představující

image nebo objem se v posledních letech značně změnila díky rozvoji města v centrální oblasti, která získala několik nových funkcí (ústředí banky, sídlo komory architektů Timis, Fakulta výtvarných umění a designu, Lékařská fakulta). Jako takový to byl prostor, jenž se nezbytně potřeboval otevřít a objevit pro rozvíjející se společnost, která se učí starat se o městský život.

Zpočátku měl projekt řešit pouze některé otázky infrastruktury, ale v podrobné analýze jsme zjistili, že toto místo, nacházející se na okraji historického jádra města, má mnohem vyšší

1 2 3

1 – 3 – Zahrada se sny – Bašta Theresia, Temešvár. /Garden with Dreams – Theresia Bastion from Timisoara.

potenciál. Rozhodli jsme se zdůraznit tento potenciál využitím následujících hlavních zásad:

- Realizovat kulturní a společenské funkce v prostoru, který je v současné době zapomenutý
- Definovat nový městský prostor novým designem Čestného dvoru a propojit tento prostor se stávajícím čtvercovým rámcem města
- Obnovit obraz památky díky pečlivému procesu restaurování, obzvlášť v souvislosti se záměrem města stát se kandidátem na titul Evropského hlavního města kultury v roce 2020.

Velkou pozornost jsme věnovali potenciálu vnitřních prostor nebo prostoru, jenž se v současné době nevyužívá (takto se z podkroví stal výstavní prostor), jakož i definování nového současného objemu

převážně pro kulturní využití. Koncept zásahu je založen na následujících principech:

- eliminovat cement, maltu a beton, jež byly použity během restaurování v 70. letech, a také zásahy na historických plochách v důsledku použití těchto materiálů
- vést veškeré instalatérské a elektrické instalace podlahou anebo za použití kovových podpěr, čímž se minimalizují zásahy do historického jádra budovy
- použít nové, odnímatelné materiály, které lze snadno odstranit během budoucích oprav
- jemně zvýraznit současný zásah
- zasahovat na existujících materiálech opatrně a výhradně po pečlivých studiích

Vybrali jsme materiály, které hezky stárnou, v jednoduchém kontrastu s historickým povrchem – měděné plechy, dřevěné trámy s neželeznými kovovými vložkami, omítky a nátěry na bázi vápna, a také kovové konstrukce, které se dají snadno odstranit. Podlahy jsou instalovány na písku, s použitím historických technologií. Jako podporu pro celý objekt jsme použili vápenec, který zakrývá prostor ve dvoře, zvyšuje potenciální kontrast a znovu objevuje nepoužitá místa.

Nejdůležitějším cílem veřejného prostoru bylo otevřít příležitost pro společenský život, dění,

a také mít „infrastrukturu" proto, aby se Rumuni (znovu) naučili používat veřejný prostor v souvislosti s historickým odkazem.

Timisoara is one of the largest cities in western Romania, with a high growth potential while offering the opportunity for revitalizing the vast inheritance of historical spaces. After nearly four centuries of Turkish occupation, it is occupied by the Habsburg Empire in the early eighteenth century. During this period, the existing town is completely destroyed and rebuild in a few decades with an administrative center within a Vauban defense system with nine bastions.

In the early twentieth century these are demolished one by one, except for one which still stands today, the Theresia Bastion, upon which significant interventions are made during the '70s.

Winning the national contest for the rehabilitation of the Theresia Bastion an A Class Monument (National importance) according to the National List of Monuments in Romania, represented for Archaeus Team a both difficult and extraordinary professional experience.

The concept theme catered on reintegrating and defining a new urban pole by applying creativity on the public space – an area in which too little has been invested in the past twenty years in Romania in relation with a historical structure builded around 300 years ago.

Part of a structure from the 18th century concerning the image or the volume, it profoundly changed in the past years due to the development of the city in the central area, which brought around new functions (bank headquarters, the seat of the Chamber of Architects Timis, the Faculty of Fine Arts and Design, the Medicine Faculty). As such it was a space in greed need to be opened and reinvented for a developing society, which learns to take charge of its urban life.

At first, the project was supposed to tackle only some infrastructure issues, but at a thourough analysis we discovered that the site, found at the edge of the historical core of the city, had a much higher potential. We decided to underline this potential, by using the following main guidelines:

- Implement cultural and socialising functions in a space currently forgotten
- Define a new urban space by redesigning the Honour Court and connect this space with the existing sqaure framework of city
- Reasemble the image of the monument through a careful restoration process, moreover as the city intents become a candidate for the European Cultural Capital title in 2020.

We paid a great attention to the potential of the indoor spaces or the spaces currently unsed (as such, the attick became an exhibition space) as well as to defining new contemporary volumes mostly for cultural use. The intervention concept is based on the following priciples:

- eliminate ciment mortars and the concrete poured during the 1970's restoration process, as well as the interventions on the historical surfaces due to the use of such materials
- insert all the plumbing and electrical installations thorugh the floor or by usining metal supports, thus reducing to the mínimum the intervention in the historical core of the building
- use new, reversible materials, easy to eliminate in the following interventions.
- subtly accentuate the contemporary intervention
- intervene on the existing materials with care and only after through studies

We chose materials that age nicely, in an easy contrast with the historical surface – – copper-sheets, wooden carpentry with non ferous metallic inserts, plasters and paints based on lime, as well as metal structures easy to elliminate. The floors are installed on sand, using historical technologies. As a support for the whole monuments we used a limestone which hides the spaces in the courtyard, increases the potential thorough contrast and reinvents unused places.

The most important goal of the public space was to open the opportunity for socializing, for events and also to have "infrastructure" to (re)learn how romanian people must use the public space in relation with the historical suport.

	2				6
1			4		
	3			5	

1 – 6 – Zahrada se sny – Bašta Theresia, Temešvár/Garden with Dreams – Theresia Bastion from Timisoara

Slovensko/Slovakia

Peter Weiss

Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Slovenské republiky v České republice
Embassy of the Slovak Republic to the Czech Republic

Pélleova 12, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 233 113 052
e-mail: peter.weiss@mzv.sk

www.mzv.sk/praha

Stalo sa dobrou tradíciou, že zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v Prahe sa spolu so zahraničným zastúpením Slovenskej agentúry pre cestovný ruch (SACR) zapája do prípravy slovenskej účasti na medzinárodnom festivale architektúry a urbanizmu Architecture Week Praha, ktorý sa uskutočňuje aj v spolupráci s WHC UNESCO.

Je pre mňa cťou, že aj ja som mohol v súlade s uvedenou tradíciou prevziať záštitu nad súčasným už 8. ročníkom tohto prestížneho podujatia v hlavnom meste Českej republiky. O jeho význame svedčí záštita prezidenta republiky pána Miloša Zemana, ako aj ministrov kultúry ČR a SR, primátora Prahy, Asociácie krajov ČR, Združenia historických sídiel Čiech, Moravy a Sliezska a v neposlednom rade i starostu mestskej časti Praha 1, pána Lomeckého. Náš zastupiteľský úrad s uznaním hľadí na prácu hlavného organizátora, spoločnosti Czech Architecture Week, ktorá už niekoľko rokov vytvára podmienky na oboznamovanie sa s architektonickými pamiatkami historického významu a ich ochranou až do dnešných dní a prostredníctvom sprievodných podujatí dáva verejnosti príležitosť zoznamovať sa s novými architektonickými a urbanistickými trendmi a pobáda ju k zodpovednosti za životné prostredie a estetiku a ekológiu stavieb. V tomto kontexte nemožno neoceniť zaraďovanie škôl, vrátane slovenských, do programu Hravý architekt, ktorého cieľom je vzbudiť už u najmladšej generácie záujem a zodpovednosť za svoje okolie a životné prostredie. Kresby historickej architektúry od detí zo Žiliny, Skalice a Bratislavy budú iste obohatením výstavy.

Pre tento ročník organizátori zvolili opäť atraktívnu tému – architektonické dedičstvo a ikony architektúry – a to s cieľom predstaviť českej i zahraničnej verejnosti domáce i svetové architektonické dedičstvo na príkladoch významných osobností architektúry, ktoré sa stali ikonami doby, v ktorej tvorili a ktorých dielo doteraz žije a fascinuje. Pre Slovensko, ktoré 74 rokov existovalo v rámci spoločného česko-slovenského štátu, má pohľad na slovenskú architektonickú tvorbu a spoluprácu s českými architektmi v tomto období osobitnú hodnotu a príchuť. S úctou si pripomíname napr. prvý slovenský panelák v Bratislave na Kmeťovom námestí od českého architekta v Baťových službách Vladimíra Karfíka, ktorý po vojne pôsobil na Slovensku. Profesor Štefan Šlachta, ktorý je kurátorom slovenskej účasti ráta aj s predstavením ďalších ikonických diel slovenskej architektúry 20. storočia – bude tam napríklad Spolkový dom v Skalici z r. 1905 od Dušana Jurkoviča, ktorý je jeho prvou stavbou na Slovensku z čias pôsobenia na Morave a v Prahe, alebo veľká funkcionalistická poštová budova v Bratislave od autorov E. Kramára a Š. Lukačoviča z prelomu 40. a 50. rokov. Spolu to bude 10 významných stavieb, ktoré sa predstavia fotografiami a maketami. Okrem toho bude v Slovenskom inštitúte výstava slovenského dizajnu ako súčasť programu Architecture Weeku Praha.

V súvislosti s témou ikon architektúry mi nedá nespomenúť, že na Slovensku sa zrodil projekt Local Icon občianskeho združenia Punkt, ktorý chce poukázať na tú časť jedinečnej slovenskej architektúry a stavebného dedičstva, ktorá je často negatívne vnímaná verejnosťou a niekedy aj samotnými architektmi iba preto, že pochádza z obdobia komunizmu. V strede záujmu nie sú len ikonické stavby ako Slovenský rozhlas, Kamzík, Most SNP alebo Pamätník SNP v Banskej Bystrici, ale napríklad aj nedocenené stavby Vladimíra Dedečka (napr. premostenie SNG) či stavby, ktoré by mali byť začlenené medzi industriálne pamiatky, ako aj viaceré lokálne ikony, ktoré si zaslúžia úctu a niekedy i záchranu. Predmetom sporu odbornej i laickej verejnosti s názorom developerov sa však stalo napr. aj kúpalisko Zelená žaba od brnianskeho architekta Bohuslava Fuchsa z roku 1936 a Liečebný dom Machnáč, vrcholné dielo Jaromíra Krejcara z roku 1932, čiže architektúry svetového významu, dokumentujúce ukážkovo ducha jedného krátkeho obdobia, keď sa v Československu viera v humanizmus a ľudský pokrok javila byť dobrou alternatívou k silnejúcim smrtiacim hrozbám nacizmu a stalinizmu. V prípade Trenčianskych Teplíc je toto dedičstvo vrcholnej moderny o to cennejšie, že predstavuje manifestáciu ducha funkcionalizmu, keď okrem technickej vyspelosti stavby je výrazným prvkom aj politický odkaz architektúry, lebo vytvára sociálnu infraštruktúru: verejné kúpalisko pre široké masy rekreantov.

Téma architektonického dedičstva však dáva príležitosť pripomenúť si aj architektonické skvosty z dávnejších čias, ktoré sú zapísané v Zozname svetového dedičstva UNESCO. Popri všeobecne známych ukážkach ľudovej architektúry, akými sú obec Vlkolínec, ktorej obyvatelia svoje obydlia chránia a udržiavajú v pôvodnom stave a rázovitá obec Čičmany s unikátnou architektúrou – maľovanými zrubovými drevenicami, ide najmä o drevené sakrálne stavby, ktoré boli 8. júla 2008 zaradené do zoznamu Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Ide o rímskokatolícke kostoly v Hervartove (okr. Bardejov) a Tvrdošíne, evanjelické artikulárne kostoly v Leštinách (okr. Dolný Kubín), Hronseku (okr. Banská Bystrica) a Kežmarku a gréckokatolícke chrámy v Ruskej Bystrej (okr. Sobrance), Bodružali a Ladomírovej (okr. Svidník). Do pozornosti UNESCO sa dostali aj historické mestá Banská Štiavnica a Levoča s jedinečným gotickým oltárom majstra Pavla, ktorý je najvyšší na svete, Bardejov, považovaný za najgotickejšie mesto Slovenska. Pozornosť púta aj Spišský hrad – rozlohou najväčší hradný stredoveký komplex v Strednej Európe, ktorý pripomína fakt, že Slovensko patrí medzi krajiny s najväčším počtom hradov a zámkov v Európe na našom území je 425 kaštieľov a 180 hradov a zámkov.

Tieto i mnohé ďalšie pamiatky dokumentujú umenie architektov a staviteľov, ako aj poctivú robotu slovenských robotníkov. Známy film Tisícročná včela poetickým spôsobom poukazuje na prácu a vynikajúcu povesť slovenských murárov, ktorí sa podieľali na mnohých rakúsko-uhorských stavbách, okrem iného aj maďarského parlamentu, či viacerých prestížnych stavieb vo Viedni. Do povedomia nielen slovenskej verejnosti vstúpilo meno architekta Štefana Hudeca, rodáka z Banskej Bystrice, ktorý postavil prvý mrakodrap (Park hotel) v Šanghaji, a s jeho stavbami sa môžeme stretnúť nielen v Ázii, ale aj v Európe a v USA. Aj v Českej republike je nespornou ikonou uznávaný slovenský architekt Dušana Jurkoviča. Jednou z ukážok jeho majstrovstva sú objekty v svetoznámych českých kúpeľoch Luhačovice.

Dnes na toto dedičstvo nadväzujú predstavitelia novej generácie. V ich ateliéroch vznikajú nové projekty, ktoré sa pretavujú na krásne a zaujímavé stavby a objekty po celom svete. Na Slovensku, ktoré si pre 21 rokmi pripomenulo vznik samostatnej štátnosti, vznikajú nové centrá miest, nákupné strediská, obytné celky. Mení sa architektonický vzhľad hlavného mesta, ale aj Košíc, ktoré boli minulý rok hlavným mestom európskej kultúry, či ďalších slovenských miest a mestečiek. Mení sa aj vzhľad vysokých a Nízkych Tatier a ďalších obľúbených destinácií českých turistov. Dôležité je, aby sme si v tomto procese ctili a chránili aj naše neopakovateľné tradície. Aj Architecture Week Praha 2014, ktorý sa koná v jednom z absolútne najkrajších historických miest Európy a sveta – Prahe – je príležitosťou zaželať si, aby naši potomkovia, ktorí budú žiť v strednej Európe o sto, dvesto rokov, sa s rovnakým obdivom pozerali na architektonické diela, ktoré vznikajú dnes. Aby v dnešnej architektúre v budúcich storočiach nachádzali a obdivovali to, ako sme žili a tvorili, za čo sme pociťovali zodpovednosť. Český historik architektúry Rostislav Švácha výstižne poznamenal: „Architektúra reprezentuje spoločnosť, ktorá do nej vkladá svoje najlepšie nádeje a túžby a tie potom o nej podávajú svedectvo nasledujúcim generáciám."

It has become a good tradition that the Embassy of the Slovak Republic in Prague, together with foreign representation of the Slovak Tourist Board (SACR), is involved in preparing the Slovak participation in the International Festival of Architecture and Urbanism "Architecture Week Prague", held also in cooperation with UNESCO WHC.

It is an honour for me to assume the patronage of the 8th year of this prestigious event in the Czech capital in compliance with this tradition. Its importance is emphasized by the patronage of Mr Miloš Zeman, President of the Czech Republic, as well as the Ministers of Culture of the Czech Republic and Slovakia, the Mayor of Prague, the Association of Regions of the Czech Republic, the Association of Historic Settlements of Bohemia, Moravia and Silesia, and last but not least, Mr Lomecký, the Mayor of Prague 1. Our embassy appreciates the work of the main organizers, the company Czech Architecture Week, which have for several years been creating conditions for us to become familiar with architectural monuments of historical importance and their protection to present days, and through accompanying events they provide the public with an opportunity to learn about new trends in architecture and urban planning, while encouraging them to take responsibility for the environment, as well as ecology and aesthetics of buildings. In this context, we also appreciate involving schools, including the Slovak ones, in the program Playful Architect, which aims to arouse interest and responsibility of the youngest generation for their surroundings and environment. The drawings of historical architecture by children from Žilina, Skalica and Bratislava will certainly enrich the exhibition.

For this year the organizers have again chosen an attractive topic – – the architectural heritage and icons of architecture – with the aim of introducing to the Czech and foreign public the national and global architectural heritage, on the examples of important personalities of architecture, which have become the icons of the period in which they created and whose works are still living and fascinating. For Slovakia, which existed 74 years within the common Czech-Slovak State, a view of the Slovak architectural creation and cooperation with Czech architects has now a specific value and flavour. For example, we recall with respect the first Slovak block of flats in Bratislava on the Kmeťovo Square by Vladimír Karfík, the Czech architect in Baťa's services, working in Slovakia after the war. Professor Štefan Šlachta, who is the curator of Slovak participation, also envisages presentation of other iconic works of the 20th century architecture in Slovakia – for example Spolkový dom (Association House) in Skalica from 1905 by Dušan Jurkovič, which is his first building in Slovakia from the period of working in Moravia and Prague, or a large functionalist post office building in Bratislava by E. Kramár and Š. Lukačovič from the turn of the 40's and 50's. Together there will be 10 important buildings presented by photographs and scale models. In addition, the Slovak Institute will host an exhibition of Slovak design as a part of the "Architecture Week" program.

In connection with the theme featuring the icons of architecture, I would like to mention that the civic association Punkt in Slovakia gave birth to the project Locallcon, calling attention to the part of the unique Slovak architecture and construction heritage, which is often negatively perceived by the public and sometimes also by architects themselves just because it comes from the communist period. A focus is brought not only to iconic buildings, such as the Slovak Radio building, Kamzík (transmission tower), The Slovak National Uprising Bridge or the Memorial of Slovak National Uprising in Banská Bystrica, but also the unrecognized constructions of Vladimír Dedeček (e.g. bridging of the Slovak National Gallery) or the buildings that should be included among the industrial monuments, as well as several local icons deserving respect and sometimes also rescue. Also, the swimming pool Zelená žaba by an architect from Brno Bohuslav Fuchs from 1936, and the Curative House Machnáč, a masterpiece of Jaromír Krejcar from 1932, are under dispute between laymen and specialists with the opinion of developers. These buildings are the works of worldwide importance, documenting the spirit of one short period, when the faith in humanism and human progress in Czechoslovakia appeared to be a good alternative to increasing deadly threats of Nazism and Stalinism. In case of Trenčianske Teplice, this heritage of the high modernism is even more valuable due to the fact that it represents a manifestation of the spirit of functionalism, where in addition to technical sophistication of the buildings one cannot overlook a significant element of the political aspect of architecture, because it creates a social infrastructure: public swimming pool for the masses of vacationers.

The theme of architectural heritage also gives an opportunity to recall the architectural treasures of an earlier era, which are a part of the UNESCO World Heritage. In addition to the well-known examples of folk architecture, such as the village of Vlkolínec, which is still inhabited by native people who protect their homes and keep them in the original condition, and a typical village of Čičmany with its unique architecture – painted wooden houses, we should mention the wooden sacral buildings, which were included in the List of World Cultural and Natural Heritage on July 8, 2008, namely Roman Catholic churches in Hervartov (district of Bardejov) and Tvrdošín, Protestant articular churches in Leštiny (district of Dolný Kubín), Hronsek (district of Banská Bystrica) and Kežmarok, and Greek-Orthodox churches in Ruská Bystrá (district of Sobrance), Bodružal and Ladomírová (district of Svidník). The attention of UNESCO was also attracted by historic towns of Banská Štiavnica and Levoča with a unique Gothic altar of Master Paul, being the highest one in the world, and Bardejov, which is considered the most Gothic town in Slovakia. Attraction is also brought by the Spišský Castle, the largest medieval castle complex in Central Europe by its area, which recalls the fact that Slovakia is among the countries with the highest number of castles and chateaus in Europe: on our territory there are 425 mansions and 180 castles and chateaus.

These and many other monuments document the art of architects and builders, as well as conscientious work of Slovak workers. The well-known movie Tisícročná včela (Millennial Bee) in a poetic way points to the work and excellent reputation of Slovak masons, who participated in many Austro-Hungarian buildings, including the Hungarian Parliament or several prestigious buildings in Vienna. The Slovak public knows the name of the architect Štefan Hudec, a native of Banská Bystrica, who built the first skyscraper (Park Hotel) in Shanghai, and his works can be found not only in Asia but also in Europe and the USA. The recognised Slovak architect Dušan Jurkovič is an indisputable icon also in the Czech Republic. The examples of his mastery include the buildings in the world-famous Czech spa Luhačovice.

Today, this heritage is followed by a new generation. New projects are appearing in their studios, growing into beautiful and interesting buildings and constructions worldwide. In Slovakia, which has commemorated the 21st anniversary of its independent statehood, new city centres, shopping centres and residential units are being created. An architectural design of our capital is developing, but the same applies to Košice, which was the last year's European Capital of Culture, and other Slovak cities and towns. Also, the appearance of the High and Low Tatras and other popular destinations of Czech tourists is changing. It is important that we have honoured and protected our unrepeatable traditions in this process. ArchitectureWeek 2014, which takes place in one of the absolutely most beautiful historical cities in Europe and the world – Prague – is an opportunity to make a wish that our children, who will live in the Central Europe a hundred or two hundred years later, will feel the same admiration for architectural works, that are being created now. We wish that in the future centuries they will find and admire in today's architecture how we lived and worked, and what we felt responsibility for. The Czech architectural historian Rostislav Švácha aptly remarked: "The architecture is a picture of the society, which is putting in it their best hopes and aspirations that will then provide a testimony about this society to future generations".

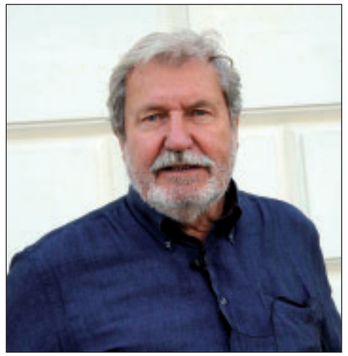

Prof. Ing. arch. Štefan Šlachta, PhD.

viceprezident pre Bratislavský región
vice-president of the Bratislava region

Spolok architektov Slovenska/Slovak Architect´s Society

Panská 15, Bratislava
Slovenská republika/Slovak Republic

tel.: +421 2544 310 78
e-mail: k_sas@euroweb.sk
www.sasarch.sk

Ikony v slovenskej architektúre
Icons in Slovak architecture

Svet je bohatý na mnohé ikonické stavby, Eiffelova veža, dom nad vodopádom, Centre Pompidou, Arch v La Defense až po operu v Sydney či dubajskú vežu Bury Khalifa. Otázka či má Slovensko tiež ikonické architektúry sa mi zdala veľmi zaujímavá. Položil som si otázku čo je to vlastne ikonické dielo, ako sa stala a prečo ikonou vo svojom prostredí. A začal som hľadať odpovede.

Originalita a výnimočnosť tvaru, nadčasovosť, jedinečnosť konštrukcie, progres architektonickej filozofie ale aj šokujúci kontrast, tektonika postavená na hlavu, lámanie zaužívaných spôsobov, to všetko spôsobuje, že dielo vzbudzuje pozornosť, nielen architektov, médií ale i širšej verejnosti.

Slovenská architektúra nesporne takéto stavby má. Vzbudili pozornosť pri svojom vzniku a vzbudzujú pozornosť dodnes. Piešťanský Kolonádový most E. Belluša, pamätník SNP v Banskej Bystrici, Behrensova synagóga v Žiline, most SNP v Bratislave, ale aj Jurkovičov Spolkový dom v Skalici. To sú len niektoré z ikon 20. storočia. V histórii by sme mohli nájsť mnohé ďalšie. Ak dnes hovoríme o ikonách je to aj preto, že súčasnosť prvých rokov 21. stor. na Slovensku žiadne ikony nepriniesla. Zväčša je to iba priemernosť, chýba odvaha architektov, inžinierov ale i politikov zo štátnej, komunálnej sféry.

O to viac si cením, že Architecture Week Praha venuje téme pozornosť. Súčasná svetová architektúra má viacero ikonických stavieb, ktoré sú inšpirujúce svojou odvahou, progresom i estetikou. Netreba ich napodobňovať. Treba sa z nich učiť. Začína to ich poznaním. V tom vidím zmysel tohtoročnej výstavy Architecture Week Praha.

The world is rich in many iconic buildings: the Eiffel Tower, the House above the Waterfall, Centre Pompidou, Arche in La Defense, the Sydney Opera House or the Khalifa Burj Tower in Dubai. The question whether Slovakia has iconic architecture as well seemed very interesting to me. I asked myself what exactly the iconic work is, and how or why it has become an icon in its surroundings. And I started to look for the answers.

An originality and uniqueness of shape, timelessness, a unique design, progress of architectural philosophy, but also a shocking contrast, the tectonics upside down, breaking of learned rules; it all makes the work to attract the attention, not only of architects, but also of the media and general public.

The Slovak architecture certainly has such buildings. They attracted the attention when being created and they are attracting it up to the present. The Colonnade Bridge by E. Belluš in Piešťany, the Memorial of Slovak National Uprising in Banská Bystrica, Behrens' synagogue in Žilina, The Slovak National Uprising Bridge in Bratislava, but also Spolkový dom (Association House) by D. Jurkovič in Skalica. These are just some of the icons of the 20th century. In our history we could find many more of them. If we are talking about the icons today, it is also because the first years of the 21st century in Slovakia have not yet produced any. In most cases they brought just a mediocrity and lack of courage of the architects, engineers and politicians from the state municipal sector.

The more I appreciate that the Architecture Week Prague devotes attention to this theme. The contemporary world architecture has

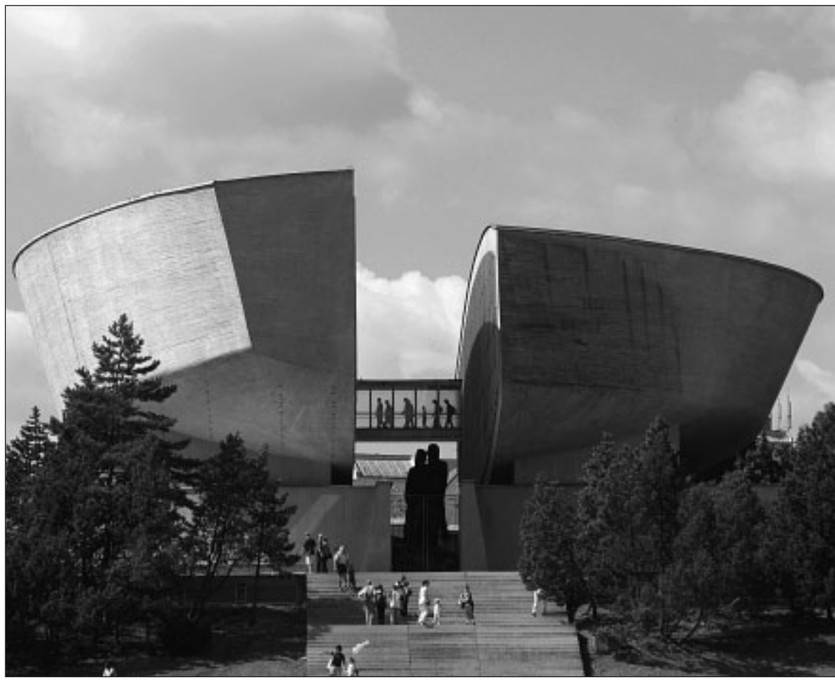

1 – Dom kultúry, D. Jurkovič, Skalica/House of Culture, D. Jurkovič, Skalica
2 – Neologická synagóga, P. Behrens, Žilina/Neologic synagogue, P. Behrens, Žilina
3 – Most SNP, Bratislava/Bridge of the Slovak National Uprising, Bratislava
4 – Pamätník Slovenského národného povstania, foto: Jozef Lomnicky, z archívu Múzea SNP, Banská Bystrica /Monument of the Slovak National Uprising Jozef Lomnický, from the Archives of the Museum SNU, Banská Bystrica

Ing. Stanislav Chovanec

primátor/Mayor

Město Skalica/City of Skalica
Námestie slobody 145/ 10, Skalica
Slovenská republika/Slovak Republic

tel.: +421 346 903 105
e-mail: mesto@mesto.skalica.sk
www.skalica.sk

Mesto Skalica leží na hraniciach s Českou republikou. Jeho história je dlhá a bohatá.
6. októbra 1372 mu uhorský kráľ Ľudovít I. udelil výsady slobodného kráľovského mesta. Skalica sa týmto stala Slobodným kráľovským mestom. Do slovenských dejín sa zapísala aj v roku 1918, keď sa na čas stala sídlom Dočasnej vlády pre Slovensko.
Dnes je Skalica dynamickým mestom s úctou k tradíciám a bohatým kultúrno-historickým potenciálom. Centrum mesta si do dnešných dní zachovalo historický ráz.
V Skalici môžete nájsť 13 historických pamiatok, ktoré sú sprístupnené počas celého leta zdarma v piatok, sobotu a nedeľu. Mimo letnej sezóny môžete tieto pamiatky navštíviť so sprievodcom mesta Skalice. Medzi tieto pamiatky patrí Rotunda sv. Juraja, Františkánsky kostol Sedembolestnej Panny Márie a kláštor, Farský kostol sv. Michala Archanjela a veža kostola, Jezuitský kostol sv. Františka Xaverského, Evanjelický kostol a veža kostola, Dom kultúry, Mlyn bratov Pilárikových, Ľadovňa a Paulínsky kostol. Skalica sa za posledné roky stala centrom kultúrneho života regiónu. Svojimi festivalmi, hudobnými cyklami a spoločenskými podujatiami sa v oblasti kultúry vyrovná akejkoľvek metropoli Slovenska. Medzi tie najznámejšie podujatia patria Skalické dni, Trdlofest, Musica Sacra Skalica alebo Music Fest Skalica a mnoho iných.
Skalica je mestom najrôznejších možností. Nachádzajú sa tu desiatky kilometrov cyklistických trás, športové štadióny, prírodný plavecký bazén a kilometre turistických trás. Lužné lesy tiahnuce sa popri rieke vedú turistov až k vodnému dielu Bačov kanál, pozdĺž ktorého pokračuje turistická cesta až na územie Českej republiky. Nachádza sa tu aj prvý mestský golfový areál na Slovensku s plnohodnotnou infraštruktúrou. Má 18-jamkové ihrisko, ktoré sa dokončilo vo vinohradníckej časti mesta, v tichom a peknom prostredí.
Skalica sa môže pochváliť okrem jedinečnej architektonickej štruktúry a bohatého kultúrneho života aj chutnými špecialitami, ktoré spolu správne chutia len na Záhorí. Keď sa povie Skalica každému sa hneď vybaví sladká špecialita „Skalický trdelník". Medzi ďalšie špeciality patrí „Skalická torta vysoká", „Skalické zázvorníky", ktoré dopĺňajú zážitok pri popíjaní vína. Skalica však nie je len mestom cukroviniek, ale má aj iné špeciality ako napríklad „Šumajster" alebo „Fazolnica". Na svoje si prídu i milovníci dobrého vína, ktorí môžu ochutnať miestnu „Skalickú frankovku" alebo „Skalický rubín".

The town of Skalica is situated close to the borders of the Czech Republic. The history of the town is rich and longlasting. On the 6th of October 1372 the town was promoted the privileges of the free royal town by the king Ludovit I. By this act Skalica became the free royal town. Skalica played the significant role in the history of Slovaks also in the year 1918 when there was the seat of the Temporary Government of Slovakia.
Nowadays, Skalica is the modern dynamic town with the respect towards traditions and rich cultural and historic heritage. The historic sights are really well preserved in the centre of the town.
You can find eleven historic buildings in Skalica. They can be visited during the whole summer on Fridays, Saturdays and Sundays for free. Among these historic monuments we can count the following ones: The Rotunda of St. George, The Franciscan Church of Our Lady of Sorrows and Monastery, The Parish Church of St. Michael Archangel and The Tower of the Church, The Jesuit Church of St. Francis Xavier, The Evangelic Church and The Tower of the Church , The Culture House, The Mill of the Pilárik Brothers, The Cooling Chamber and The Paulín Church. Skalica has become the centre of the culture life of the region in recent times. By organizing its festivals, music fests and cultural events, Skalica is the equal partner to any other city of Slovakia. To the best known events taking place in Skalica belong: The Skalica´s Days, Trdlofest, Musica Sacra Skalica, Music Fest Skalica and many others.
Skalica is the town of many opportunities. There are many kilometres of cycling tracks, sports stadiums, an outdoor swimming pool and kilometres of touristic pathways. The woods along the river lead the tourists towards the water sight called Baťa´s Canal along which the touristic path continues to the territory of The Czech Republic.
In Skalica, there is also situated the first town golf course in Slovakia with the fully equipped infrastructure. The 18-hole-golf course is located in the vineyard part of the town; with quiet, peaceful and nice surroundings.
Except its unique architecture and rich cultural life, Skalica can boast of tasty specialities which have got the best flavour in the region called Záhorie. If somebody mentions Skalica, in everybody´s mind appears the sweet speciality named ´Skalica´s trdelník´. Skalica can offer the other delicates – ´Skalica´s high wedding cake´ as well as ´Skalica´s ginger-nuts´ which comes together with drinking wine very well. Skalica is not only the town of confectionary, but it also offers other specialities such as ´Šumajster´or ´Fazolnica´. The lovers of good wine will not be disappointed there because they can taste local ´ Skalica´s Frankovka´ and ´Skalica´s Rubín´.

1 – Rotunda sv. Juraja, Skalica./Rotunda of st. George, Skalica.

Ing. Igor Choma

primátor/Mayor

Mestský úrad v Žiline/The Town of Žilina
Námestie obetí komunizmu 1, Žilina
Slovenská republika/Slovak Republic

tel.: +421 417 063 104
e-mail: igor.choma@zilina.sk
www.zilina.sk

Dovoľte mi, ako primátorovi mesta Žilina, predstaviť vám krásne mesto Žilina ležiace na severnom Slovensku na sútoku riek Váh, Kysuca a Rajčanka. Žilina je starobylé mesto, ktorého počiatky siahajú pred rok 1208. V stredoveku postupne vzniklo staré mesto, do ktorého prišli nemeckí kolonisti zo sliezskeho Tešína. Ulice starého mesta tvoria šachovnicu s ústredným štvorcovým námestím, okolo ktorého dodnes stoja gotické a renesančné domy najvýznamnejších meštanov. Hoci je naše mesto bohaté na rôzne architektonické štýly, chcel by som vašu pozornosť upriamiť na funkcionalizmus.

Až v období rokov 1920–1940 sa Žilina zmenila na modernú metropolu severného Slovenska. Obrovský rozvoj si vyžiadal spracovanie regulačného (územného) plánu, ktorý bol schválený roku 1930 (architekt Josef Peňáz). Žilina sa stala jedným z hlavných centier slovenskej modernej architektúry a z nespočetných súťaží, či už medzinárodných, alebo domácich, tu boli realizované mnohé stavby. Nastalo obdobie, kedy sa mesto premenilo na veľké stavenisko. Doteraz je možné vnímať ducha tejto doby, ktorý je ešte stále v našom okolí prítomný.

Symbolom žilinskej funkcionalistickej architektúry je Finančný palác (architekt Michal Maximilián Scheer, rok 1931), ktorý radíme k najvýznamnejším pamiatkam z tohto obdobia na Slovensku. Nárožiu dominuje hmota presklenného schodiska, ktorá uzatvára mestský blok. Po druhej svetovej vojne bola nadstavaná o jedno podlažie, kde sa potlačila dominantnosť hmoty schodiska. Rekonštrukcia v 90. rokoch nepochopila pôvodný zámer a pôvodné horizontálne presklenie schodiska predelila horizontálnymi líniami. Napriek všetkému si Finančný palác zachoval jedinečného ducha.
Ďalšou zaujímavou budovou je Pošta 1 (architekt Juraj Tvarožek, rok 1941), ktorá bola postavená na mieste starej Uhorskej kráľovskej pošty z roku 1908. Architekt kombinuje hmotu omietnutú s keramickým obkladom a na sokel použil typický slovenský kameň – spišský travertín, ktorý dodáva stavbe solídne základy. Budova dodnes slúži účelu, pre ktorý bola postavená.
Stavbou, ktorá zaradila Žilinu na svetovú mapu dejín modernej architektúry a zároveň je jedinečnou pamiatkou na Slovensku, je Neologická synagóga (architekt Peter Behrens, rok 1931). Na kamennú masívnu podnož, pripomínajúcu stredovekú pevnostnú architektúru, uložil centrálnu kubickú hmotu ukončenú kopulou. Do centrálneho priestoru pod kopulou sa vstupovalo monumentálnym schodiskom.
Máme mnoho ďalších – nielen funkcionalistických stavieb, ktoré by sa mohli spomenúť. Preto vás všetkých srdečne pozývam na návštevu k nám, aby ste na vlastné oči videli naše krásne mesto a jeho jedinečné stavby. Som presvedčený, že sa vám naša Žilina bude páčiť.

Please allow me, as mayor of Žilina, to introduce our beautiful town of Žilina, which is situated in northern Slovakia at the confluence of the rivers Váh, Kysuca and Rajčanka. Žilina is a town with a long history, which can be traced back to before the year 1208. The old town developed gradually during the middle Ages, receiving German colonists from the area of Cieszyn in Silesia. The streets of the old town form a chess board with an equilateral four-sided square at its centre, where to this day there are the Gothic and Renaissance houses built for the most important townspeople. Although our town is rich in a variety of architectural styles, I would like to focus in particular on functionalism.

It was in the period 1920–1940 that Žilina became the modern metropolis of northern Slovakia. Massive development meant that the town had to draw up a regulatory (land-use) plan, which was approved in 1930 (architect Josef Peňáz). Žilina became one of the main centres of modern Slovak architecture and many competitions with both international and domestic entrants became the basis for a large number of building projects. It was a time when the town was transformed into one big construction site. Traces of the spirit of this period can still be found in the area today.

One symbol of functionalist article in Žilina is the Financial Palace (architect Michal Maximilián Scheer, 1931), which ranks amongst the most heritage from its period in Slovakia. The dominant feature of the facade is a glazed stairway that closes off a town block. After the Second World War an additional storey was built, which reduced the dominant effect of the stairway. Reconstruction in the 1990s failed to understand the original intention and broke up the original glazing of the stairway with horizontal lines. In spite of everything, the Financial Palace retains a unique character.
Another interesting building is Post Office No. 1 (architect Juraj Tvarožek, 1941), which was built on the site of the old Hungarian Royal Post Office dating from 1908. The architect combined plasterwork and tiling in the facade and for the base he used a traditional Slovak stone – Spis travertine – to give the building solid foundations. To this day the building continues to be used for the purpose it was designed for.
A building that has placed Žilina on the world map of twentieth century architecture and which is also a unique heritage monument in Slovakia is the Neolog synagogue (architect Peter Behrens, 1931). On a massive stone base reminiscent of a medieval fortress the central structure is a cube topped by a dome. The central space under the dome is approached via a monumental staircase.
There are many other building – in functionalist and in other styles – that deserve consideration. I would therefore like to make a sincere invitation for you visit us to see our beautiful town and its unique buildings with your own eyes. I am convinced that you will like Žilina.

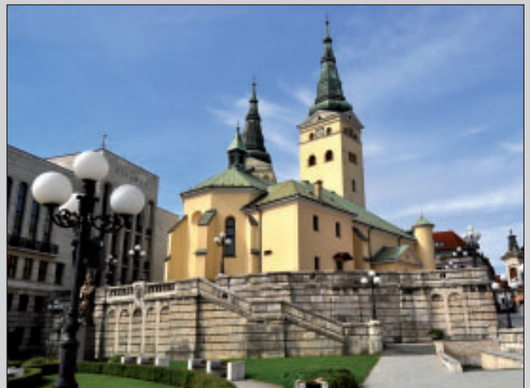

1 – Finančný palác (architekt Michal Maximilián Scheer, rok 1931), Žilina,/Financial Palace (architect Michal Maximilián Scheer, 1931), Žilina.

Slovinsko/Slovenia

Smiljana Knez

Velvyslankyně/Ambassador

Velvyslanectví Republiky Slovinsko Praha
Embassy of the Republic of Slovenia in Prague

Pod Hradbami 15, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 233 081 211
e-mail: vpr@gov.si

www.praga.veleposlanistvo.si

Vítám rozhodnutí, že letošní mezinárodní festival architektury a urbanismu Architecture Week Praha bude zasvěcen jednak kulturnímu dědictví, jednak současné architektuře. Představí ikony architektury i současné tvůrce, čímž dá vzniknout zajímavému dialogu mezi minulostí a současností.

V sekci věnované ikonám architektury budou mít návštěvníci opětovnou možnost spatřit některé detaily díla Slovince Jože Plečnika, jednoho z nejlepších architektů přelomu 19. a 20. století. Představení jeho práce bude organizováno Pražským hradem (Plečnik bylo roku 1920 jmenován hradním architektem).

Současnou slovinskou architekturu zastoupí architektonický ateliér Bevk-Perović, který patří k nejúspěšnějším ve Slovinsku i v Evropě. Architekti Bevk-Perović jsou držiteli mnoha důležitých mezinárodních ocenění, mezi nimiž lze jmenovat Cenu Evropské unie za současnou architekturu, Red Dot Design Award a Mies van der Rohe Award. Jejich podpis nese řada důležitých budov, obytných i veřejných. Zmiňme jen pár z nich: rezidence velvyslance Nizozemského království v Lublani, KEVS Kulturní centrum evropských vesmírných technologií ve Vitanji (ve spolupráci s dalšími architekty), Kongresové centrum Brdo (zbudované pro potřeby slovinského předsednictví Evropské unie) a nové matematické oddělení Univerzity v Lublani. K jejich dílu patří rovněž nové Islámské náboženské a kulturní centrum (které se brzy začne stavět) a Národní a univerzitní knihovna II., jejíž maketa je představena na letošním Mezinárodním festivalu architektury a urbanismu. Architekti Bevk-Perović nejsou české veřejnosti zcela neznámí. Před dvěma roky se představili v Galerii Jaroslava Fragnera, nyní pracují na přípravě urbanistické studie pro část Prahy.

Architektura určuje kvalitu našeho života. Bohužel je stále příliš často zanedbávána a podceňována. Neměla by být oddělena od územního plánování a krajinářské architektury. Toto si velmi dobře uvědomoval velikán Plečnik, který obnovil Pražský hrad do smysluplného celku, citlivě zasazeného do okolní krajiny. O podobný přístup, tedy o vyjádření harmonie s prostředím, nyní usilují architekti Bevk-Perović.

I welcome the decision of the Architecture Week Prague organisers to devote this year's International Festival of Architecture and Urbanism to cultural heritage and modern architecture. It will present icons of architecture and introduce contemporary creativity, which will establish an interesting dialogue between past and present.

In the section devoted to icons of architecture, visitors will again be able to see details of the work of the Slovenian architect Jože Plečnik, one of the most famous architectural figures at the end of the 19th and beginning of the 20th century. A presentation of his work will be organized by the Prague Castle (Plečnik was appointed a Castle architect in 1920).

Modern Slovenian architecture will be represented by Bevk-Perović Architects, one of the most successful architecture bureaus in Slovenia and Europe. They have received a number of international awards, including the European Union Prize for Contemporary Architecture, the Red Dot Design Award and the Mies van der Rohe Award. Their most notable projects include various residential buildings, such as the Royal Netherlands Ambassador's Residence in Ljubljana, and several public buildings including, and among others, KEVS Cultural Centre of European Space Technology in Vitanje (in cooperation with other architecture bureaus), Brdo Congress Centre (constructed for the Slovenian Presidency of the Council of the European Union) and the new Department of Mathematics of the University of Ljubljana. Bevk-Perović Architects won the competition for the new Islamic religious and cultural centre in Ljubljana (to be built in the near future) and the National and University Library II, which is being presented at this year's International Festival of Architecture and Urbanism.
Bevk-Perović Architects are not unknown to the Czech public. In 2012, their work was exhibited at the Jaroslav Fragner Gallery, and they are set to make an urban study for a residential district in Prague.

Architecture defines the quality of our lives. Unfortunately, far too often, it is still a neglected and misunderstood part of our everyday life. Architecture should always be integrated with wider spatial planning and landscape architecture. Plečnik understood this very well, and reconstructed Prague Castle as an independent and well-rounded whole which has a harmonious place in the landscape. The architects of the Bevk-Perović bureau take a similar approach, i.e. by establishing a successful dialogue with the surrounding environment.

bevk perović arhitekti
dunajska 49 \ si-1000 ljubljana
t+38612417630 \ f+38612417637
www.bevkperovic.com

Matija Bevk
Vasa Perović

Bevk Perović arhitekti

www.bevkperovic.com

Mottem naší kanceláře je „všechno záleží na podmínkách" – souboru „podmínek" – na kontextu, fyzických, sociálních a dokonce psychologických aspektů, které vždy určují projekt nebo architektonický objekt. Všechny tyto aspekty přispívají k celkovému vzhledu a dopadu projektu.

Vždy myslíme na to, že naše práce vyústí v budovu/„skořápku", které se mohou později stát rámcem osobního vyjádření uživatele. Budovu jako základ, na němž se pak rozvíjí život. V takových případech vytváří architektura pouze možnosti, nikoli pevná řešení.

Projekt je mnohem víc než součet jeho částí: musí vzít v úvahu všechny relevantní faktory – – ekonomii, sociální, programové a fyzické otázky atd., a přitom být schopný přinést nové, inovativní řešení, „přesně vyhovující" dané úloze. Konečné řešení neslouží jen architektonické publicitě, ale mělo by přispět ke zlepšení prostředí měst a společnosti a samotného života lidí.

The motto of our office is "all we find are conditions" – a set of "conditions" – context, physical, social or even psychological aspects always determine the project or architectural object. All of those aspects contribute to an overall appearance and impact of the project.

1 – 3 – NUK 2 (Národní a univerzitní knihovna 2) /NUK 2 (National and university library 2), Lublaň, Slovinsko/Ljubljana, Slovenia

NUK 2 (Národní a univerzitní knihovna 2)/NUK 2 (National and university library 2)

Lublaň, Slovinsko/Ljubljana, Slovenia

Nová Národní a univerzitní knihovna v Lublani (NUK2) je rozšířením slavné Plečnikovy knihovny (NUK1). Je umístěna v nedalekém sousedství, na místě archeologických pozůstatků starořímského města Emona.

„Stará" i nová knihovna tvoří součást univerzitní struktury – „rozptýleného" areálu Lublaňské university, jejíž prostory najdeme po celém městě, což mimo jiné významně přispívá k jeho vitalitě. Rovněž rozdílnost obou knihoven, vycházející z jejich samotné podstaty – jedna je „klasickou" knihovnou, depozitářem knih a studijním prostorem, druhá nabízí „otevřenější" model, knihovnu jako „sociální platformu", centrum univerzitního života včetně všech forem společenského života pro studenty, je jakýmsi „obývacím pokojem" Lublaňské univerzity.

Spíš než uzavřený městský blok, jak požadovalo soutěžní zadání projektu, se navrhovaná budova prezentuje jako masivní palác zabírající roh dvou ulic a vytvářející díky odsazení patra dvě vstupní terasy/nádvoří, z nichž je dobrý přístup do nové knihovny.
Archeologické pozůstatky se staly součástí nové knihovny a tvoří s ním celek – základnu –

We always think that our work somehow ends with the building/shell that might later become a framework for the user's personal expression. Buildings as platforms where life will unfold later. In this case, the architecture only provides possibilities; it does not provide fixed solutions.

The project is much more than the sum of it's parts: it has to take into account all relevant factors – economy, social, programmatic and physical issues etc, yet be able to produce a new, fresh, innovative solution, "just right" for the task.
The solution in the end doesn't serve only architectural publicity, but tries to contribute to our cities and society and make peoples' lives genuinely better.

souvisle propojující minulost s přítomností. Veškeré veřejné programy knihovny – čítárny novin, přednáškové sály, veřejné studijní a výstavní prostory atd. jsou umístěny mezi stávajícími archeologickými vykopávkami, což činí staré římské město opět „obyvatelným".

Z archeologického podlaží vystoupá uživatel po širokém schodišti/terase na vyšší úroveň vlastní knihovny. Ta se skládá z řady na sebe navrstvených otevřených prostor, kanceláří a skladů, jež vytvářejí 30 m vysoký centrální prostor – společné čítárny s mnoha různými platformami zavěšenými ve vertikálním objemu prostoru.
Výsledný monumentální „piranésovský" prostor, v němž jsou nyní veškeré studijní místnosti současné knihovny, připomíná slavnou klasickou (Plečnikovu) čítárnu stávající NUK. Je osvětlen shora pomocí třípodlažních světel prostupujících všemi skladovými partiemi.
Architektonicky byla NUK2 řešena tak, aby pojala všechny programy, elevace a struktury. Kruhové bílé betonové sloupy definují vyvýšení i strukturu budovy; jsou opatrně vsunuty mezi archeologické vykopávky a spárovány tenkými sloupky (které jsou ke stropu budovy zesíleny podle potřeby světla a s ohledem na daný program) a tvoří solidní „stěnu" simultánních struktur a elevací, čímž zdůrazňují singulární materiální přítomnost nové budovy ve městě a definují ji jako nový symbol univerzity.

The new National and University Library Ljubljana (NUK2), an extension of famous Plecnik's library (NUK1), is located in the vicinity of it, on the site of archaeological remains of the Roman city of Emona.

Both libraries, the "old" one, and the new one, form part of the University structure – a 'dispersed' campus of the Ljubljana University, mixed within the entire city, which is responsible for much of the city vibrancy and life. Also, the intrinsic difference between the two libraries – one is a "classical" library, a repository for books and study space, while the other is aiming to provide a more "open" model – library as "social platform", a centre of university life, including all forms of social life for the students, a "living room" of the Ljubljana University.

Rather than closing off the city block, as the competition programme demanded, the proposed new building presents itself as a massive palace, occupying the corner of two streets, and forming – through its setback – two entrance squares/plazas – city public spaces leading into a new library.

The archaeological remains become a constituent element of the new library – its base – seamlessly joining historical and contemporary. All of the common public programmes of the library – newspaper reading rooms, lecture halls, public study spaces, exhibition spaces etc. are inserted in-between the actual archaeological remains, making the Roman city "habitable" again.

From the level of archaeology, the user rises via large staircase/tribune into the upper level of the library proper. Above this level, the library consists of a stack of open-access library spaces, offices and storage spaces, resulting in a 30 meter high central space of the library – communal reading room, where different reading platforms rest suspended throughout the vertical volume of the room.
A resulting "Piranesian" space, now hosting all study spaces of the contemporary library, echoes the famous classical (Plecnik's) reading room of the existing NUK library. This monumental space is lit from the top, via three-story top lights penetrating the storage areas.

Architectural articulation of NUK 2 is developed through full integration of programme, elevation and structure. Circular white concrete columns define both the elevation and the structure of the building: inserted carefully between the archaeological excavations and paired with thinner columns (which increase their thickness towards the top of the building, depending on the need for light and relating to programme), they form a solid "wall" of simultaneous structure and elevation, defining the new building as a singular material presence in the city, as well as a new symbol for the University.

Dům D, Lublaň, Slovinsko
House D, Ljubljana, Slovenia

Dům D, umístěný v prestižním sousedství nedaleko městského centra Lublaně a zbudovaný jako rezidence pro pár se specifickým životním stylem, je příkladem vrstvení programu.
„Základna" domu – obsahující veškerý „přídavný" program jako bazén, cvičebnu, pracoviště, hudební místnost atd. – je zčásti vnořena do půdy, pokrývá celý pozemek a vytváří novou nulovou úroveň; je jako rozlehlý povlak s otvory pro malá prostranství/patia, která jsou terasami pro prostory nad nimi.
Z této úrovně vystupuje „skutečný" dům, jenž je mnohem menší, sestává pouze z obývacího pokoje a ložnice a splývá svým objemem s okolím.
Je postaven celý z betonu litého přímo na místě, což umožnilo zrealizovat větší rozpětí a strukturální koncepci; dům byl opískován a ručně vyhlazen, čímž vystoupil na povrch polokovový charakter materiálu. Celý interiér je izolován a natřen bílou barvou – jako rukavice obrácená naruby.

Vnější vzezření domu působí tajemně a naprosto se liší od okolních domů – uzavřené krychlové tvary viditelné z ulice neprozrazují nic z intimity světa skrytého uvnitř.

House D, located in a prestigious neighbourhood in the vicinity of the city centre of Ljubljana, built for a couple with specific lifestyle, is an exercise in programmatic layering.

The "base" of the house – containing all 'additional' programs – pool, gym, workspace, music room, etc, is partly submerged and covers the entire site, creating a new zero level, a large blanket perforated by patios, acting as a terrace for the spaces above.
From this level on, a "real" house, much smaller and consisting of a living room and one bedroom emerges, blending in volume with the neighbourhood.

Built entirely in concrete cast in situ, enabling for large spans and specific structural concepts to be implemented, the house has been sanded and hand polished, revealing semimetal character of the material. Like the glove turned inside-out, the entire interior is insulated and painted white.

The house's outside appearance is enigmatic, entirely different from the neighbouring houses – – closed cubic forms visible from the street reveal nothing of the intimate world hiding inside.

1 | **3** | | **4** | | |
| | | | | | **6**
2 | | | **5** | | |

1–3 – NUK 2 (Národní a univerzitní knihovna 2) /NUK 2 (National and university library 2), Lublaň, Slovinsko/Ljubljana, Slovenia
4–6 – Dům D, Lublaň, Slovinsko/House D, Ljubljana, Slovenia

Dům D, detail, Ljubljana, Bevk Perovič./House D, detail, Ljubljana, Bevk Perovič.

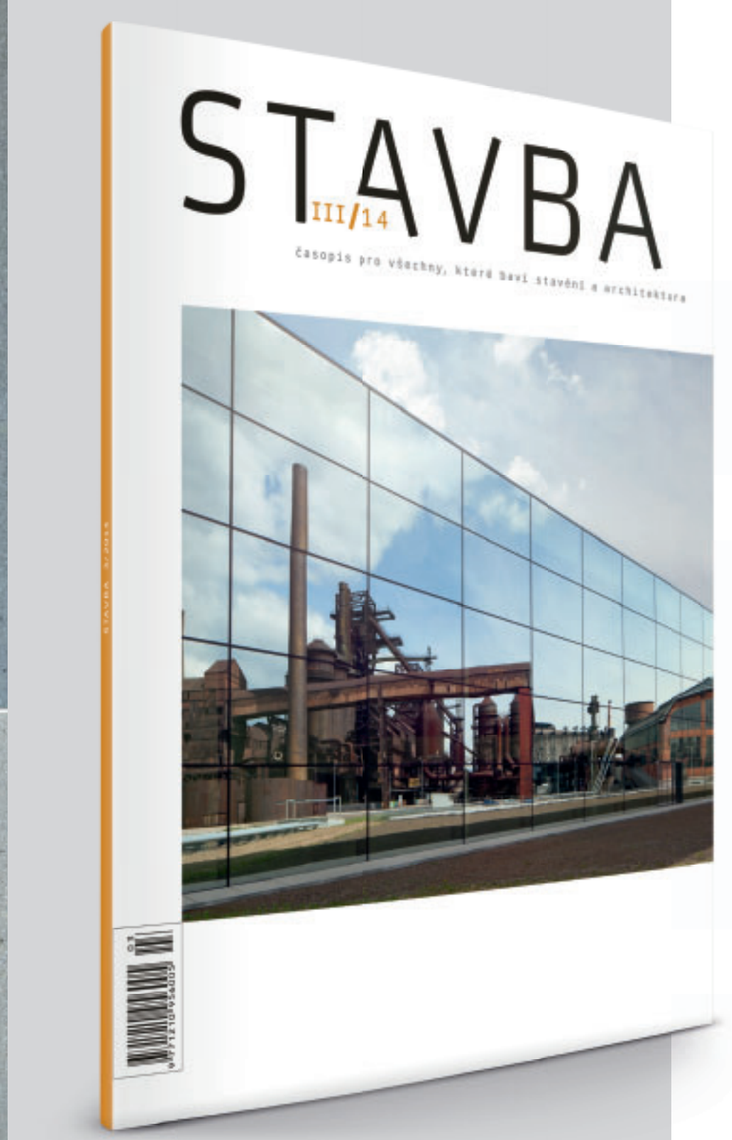

STAVBA

Architektonický časopis Stavba přináší čtyřikrát ročně aktuální novinky ze světa architektury a stavění. Jednotlivá čísla jsou většinou tematicky uspořádána, přičemž stěžejní a pravidelně se vracející témata jsou věnována otázkám rozvoje měst, bydlení a rekonstrukcím. Časopis je určen nejen architektům, projektantům a studentům, ale všem, kdo se zajímají o architekturu a stavění.

Vydává Business Media CZ, s. r. o.
Nádražní 32, 150 00 Praha 5,
tel.: 225 351 103

Předplatné objednávejte na
tel.: 840 306 090
nebo e-mailem: **stavba@predplatne.cz**

www.bmczech.cz

Španělsko/Spain

Ramiro Villapadierna

Ředitel/Director

Instituto Cervantes v Praze/Instituto Cervantes in Prague
Na Rybníčku 536/6, Praha 2/Prague 2
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 221 595 211
e-mail: cenpra@cervantes.es

http://praga.cervantes.es/cz

Bilbao efekt

V roce 1990 Bilbao přilákalo Guggenheimovu nadaci, která zde vybudovala novou galerii. Guggenheim Bilbao se díky Gehryho designu v dekonstruktivistickém stylu rychle stalo světově proslulým a jednoznačně pozvedlo image Bilbaa na světové scéně. Úspěch byl takový, že výstavba ikonické architektury ve městech usilujících o zvýšení svého mezinárodního renomé se stala uznávanou urbanistickou strategií známou jako „Bilbao efekt".

Architekt Charles Jencks spojil vznik této urbanistické horečky s úpadkem metanarace a novou vládou „slabé víry" – slabosti neprodukovat věci dostatečné hloubky. Každý v něco slabě věří, připomíná autor „Ikonických budov". Navzdory této skutečnosti by většina lidí mohla mít dogmatický dojem. Chtějí dokonce stanovit pevné hranice, vytvořit oficiální definici – jakoby vytvořit vžité označení: ikona, znak, nový městský idol.

Ones jsou klienti a společnost pluralitní a nejistá a nevědí, co chtějí. Ale ach ano! Chtějí orientační bod, a to silně, což společně s touhou po novém, uměleckém trhu a kultuře celebrit poskytuje nový přístup k urbanistickým budovám ikonického charakteru. Budovy nepodstupují riziko svou ambicí stát se ikonami, jsou ovšem jako ikony přijímány. Ačkoli se snaží jakémukoliv riziku vyhnout, vypadají jako zmrzlá gesta a často se stávají nezdarem už při svém zrození. Politici, pověření architekturou, vědí pouze to, že má být překvapivá, vzrušující a ukázat něco, co nikdy předtím nebylo viděné. A pak jedním dechem dodají, že má být levná, funkční, ekologická, efektivní, že má zapadat do...

Pod tímto tlakem se autorita architekta vytrácí. Jeho sebevědomí je zkřivené a má vlastně strach z každé zakázky, ale zároveň by dal všechno za to, aby ji získal. Takhle španělští Maurové nevymysleli Alhambru, ani Gaudí tak nepředpovídal stavbu katedrály Sagrada Familia.

Španělsko dluží kulturnímu dědictví bývalých maurských stylů Al-Ándalus tak mnoho, že až do 30. let minulého století byl španělský styl ve střední Evropě synonymem maurského stylu.
Zároveň k jeho dědictví přispěli Řekové, Římané, Židé a téměř každá z evropských kultur. A Španělsko uchovalo toto dědictví pro každého až dodnes, můžete jej vidět – až na některé příklady zapomenutelné a nešťastné nedbalosti. Španělsko proto, co do počtu míst celosvětového dědictví, není pouze druhé v pořadí za Itálií, se 44 místy zapsanými do seznamu, včetně nejstaršího dědictví ve světě – Jámy kostí v Burgos, která je stará jeden milión let. UNESCO kromě toho vyhlásilo za dědictví a chrání umělecké hodnoty četných architektonických míst ve Španělsku a dokonce velkou část měst.

Oluh společnosti a ekonomiky vůči dědictví nelze odhadnout. I když se to zdá rozporuplné, téměř žádné ekonomické úsilí neexistuje bez kulturního přístupu a nelze ani najít produkt, který by neměl svůj kulturní původ, svoje místo nebo svoje předpoklady pro dosažení lepší pozice na trhu. To je podstata Bilbao efektu: města soutěží o novou architektonickou komoditu, která slibuje něco, co je z kulturního hlediska přitažlivější, a proto jednodušší pro rozeznání na první pohled. Teprve nedávno, pod vedením Řeckého předsednictví, Rada Evropské unie poprvé v historii uznala mapování kulturního dědictví jako strategický zdroj pro udržitelnou Evropu.

Z jejich závěrů vyplývá potřeba investic do kulturního dědictví a jeho začlenění do národních a evropských strategií. Je zdůrazňována role kapitálu kulturního dědictví ve vytváření a posilování sociálního kapitálu, stejně jako jeho významný ekonomický dopad a jeho vliv na strategii pro efektivní růst, jak je stanoveno v cílech Evropy 2020.

V návaznosti na to Evropská komise přijala Zprávu, která umožňuje integrovaný přístup ke kulturnímu dědictví v Evropě. Tento důležitý dokument si klade za cíl pomoci státům a zúčastněným stranám získat co nejvíce z významné podpory dostupné v rámci nástrojů EU a vyzývá k posílení spolupráce při sdílení myšlenek a postupů pro naplnění strategií a spravování národního kulturního dědictví. Gehryho Guggenheim fungoval pro Bilbao, omladil město a svůj úkol perfektně plnil. Ale „ikonická" architektura ovládaná trhem v posledních 15 letech vyprodukovala mnoho zmetků a někdy i hrůz.

Člověk by měl mít na paměti, že dnešní závod o vytváření nových městských image je jen soutěží, i když legitimní, pro diváky v prvních řadách – z hlediska zviditelnění a investic. To však není důvod, proč pan Eiffel tvořil, ani proč papež Julius II. nechal vybudovat skvosty, které obdivujeme dodnes. Pokud šlo jen o zpeněžení hypertrendů, proč ještě chodit za architektem a ne za designérem a inženýrem? Protože bychom měli chtít přidanou hodnotu, imaginativní skok kupředu, něco lepšího, co by změnilo náš život ve městě, naše město. Není to jen o tisknutí nových pohlednic. Je potřeba to pochopit, pokud chceme, aby naše města zůstala venkovní učebnou, ve které se můžeme naučit něco více o naší historii a o nás.

The Bilbao Effect

In the 1990s Bilbao attracted the Guggenheim Foundation to build a new gallery. Designed by Gehry in a deconstructivist manner, the Guggenheim Bilbao quickly became world famous and single-handedly raised the profile of Bilbao on the world stage. Such was the success that the construction of iconic architecture in towns aspiring to raise their international profile has become a recognized town-planning strategy known as the „Bilbao effect".

Architect Charles Jencks has linked the emergence of this urban fever to the decline of metanarratives and a new reign of „weak belief" – being weak for not producing things of enough depth. Everybody believes in something weakly, recalls the author of "Iconic Buildings". Despite this fact, most people might be dogmatic about it. They want to even take a position, to make a statement out of it – like a trademark building: An icon, a signature, a new urban idol.

Today, clients and society are pluralist and insecure, and don't know what they want. But oh yes! They want a landmark, strongly. This, plus a desire for the new, art market and celebrity culture give a new approach to urban building of an iconic character. Buildings are not taking risks, as if aiming to become icons, but they are conceived as icons. Although avoiding undertaking any risks, they look like frozen gestures and often become stillborn failures. The politicians that are commissioning them know only that they want the architect to astonish them, excite them, and show them something that's never been done before. And in the same sentence they want it cheap, functional, ecological, efficient, make it fit in...

In this high-pressure process the authority of the architect has evaporated. The architect has become a contortionist and is actually frightened at the prospect of a commission, though at the same time they would anxiously sell their mothers to get it. That's not how the Spanish Moors conceived Alhambra, nor how Gaudí envisaged the Sagrada Familia cathedral.

Spain owes such a great deal to the cultural heritage of the former Moorish styles of Al-Ándalus that, until the 1930s, Spanish style was synonym with Moorish in Central Europe.
But furthermore, its heritage has being nourished by Greeks, Romans, Jews and almost every other European culture. And Spain has preserved it until today for everyone; you can see it – except for some forgettable and unfortunate negligence's. Hence Spain is only second to Italy as a worldwide heritage sites cluster, with 44 recognized places, among them the oldest heritage site in the world: the Pit of Bones, in Burgos, which is one million years old. Moreover the artistic relevance of many architectural sites in Spain, and even big portions of cities, have been designated and protected ever since by UNESCO.

The debt of the society and economy towards heritage cannot possibly be estimated. Although seemingly at odds, there's almost no economic endeavor without a cultural approach, nor is a product to be found not using cultural hints, sites or outlooks to better position itself in the market. This is the essence of the Bilbao Effect: cities competing for the new architectural commodity that promises something culturally more appealing and therefore eye-branding. But only recently, under the leadership of the Hellenic Presidency, and for the first time ever, the Council of the European Union has adopted a chart on cultural heritage as a strategic resource for a sustainable Europe.

The conclusions call for investments in heritage and for its mainstreaming in national and European policies. They emphasize the capital role that cultural heritage plays in creating and enhancing social capital, as well as its important economic impact and its role in the strategy for a smarter growth, as foreseen in the Europe 2020 goals.

Following up, the European Commission has adopted a Communication paving the way for an integrated approach to cultural heritage in Europe. This important document aims to help States and stakeholders to make the most of the significant support available under EU instruments and calls for stronger cooperation to share ideas and practices, to feed into national heritage policies and governance. Gehry's Guggenheim worked for Bilbao, it rejuvenated a city and it was perfectly valid. But market-led 'iconic' architecture in the last 15 years has produced many failures – when not horrors– in its wake.

One should keep in mind that the current race for rebranding cities is just a competition, although legitimate, for a first row seat in terms of visibility and investment. But this is not why Mr. Eiffel created, nor Pope Jules II commissioned the heritage we still enjoy today. If it was just cashing in on hypertrendiness, why else go to an architect and not to a designer and an engineer? Because there should be a value added, because you want an imaginative leap forward, something better that would change your urban living, your city. Not just to print new post-cards.

This needs to be understood if we want our cities to remain an outdoor classroom, where to learn more about our history and us.

1 – Fakulta výtvarného umění na Univerzitě La Laguna, patio/The Faculty of Fine Arts of the University of La Laguna, patio, foto:/photo: © José Ramón Oller.

Juan Antonio González Pérez
Urbano Yanes Tuña
Constanze Sixt

gpy arquitectos

www.gpyarquitectos.com

gpy arquitectos

Kancelář za svou práci získala řadu významných ocenění. V roce 2003 vyhráli gpy arquitectos mezinárodní Cenu ar+d pro začínající architekty a na Bienále v Miami Beach získali Stříbrnou medaili. Ten samý rok byla kancelář nominována na evropskou cenu za současnou architekturu Mies van der Rohe Award a v roce 2008 byla nominována na Mezinárodní cenu lakova Chernikhova. V roce 2009 vyhráli gpy arquitectos Experiencia / Futuros: Mi obra favorita (Zkušenost / Budoucnost: Moje oblíbené dílo) a cenu Vyššího výboru španělských architektů (CSCAE) za práci na Centru dramatických umění na Tenerife, což je projekt, který byl prezentován na výstavě On-Site: New Architecture in Spain v galerii MoMA v New Yorku.

V roce 2013 vyhrál jejich Městský plavecký bazén v Tacoronte a Výzkumné centrum SEGAI na Univerzitě La Laguna cenu Chicago Athenaeum International Architecture Awards. Centrum SEGAI bylo oceněno i titulem German Design Council Iconic Awards 2014.

Mezi aktuální projekty ve Španělsku patří FIT! Canary Islands Tourism and Innovation Factory, návštěvní centrum v domě Césara Manriqueho v Haríe na Lanzarote a krajinné úpravy jako například návrh a úprava veřejného vybavení v Národním parku Timanfaya na Kanárských ostrovech.

The studio has received a number of high-profile awards in recognition of its work. In 2003, gpy arquitectos won the international ar+d Award for Emerging Architecture and was awarded the Silver Medal at the Bienal Miami+Beach. That same year, the studio was nominated for

the European Union Prize for Contemporary Architecture Mies van der Rohe Award, and in 2008, it was nominated for the Iakov Chernikhov International Prize. In 2009, gpy arquitectos won the Experiencia/Futuros: Mi obra favorita (Experience/Futures: My Favorite Work) Award of the Higher Council of Architects in Spain (CSCAE) for its work on the Tenerife Centre of Dramatic Arts, a project that was also featured at the exhibit On-Site: New Architecture in Spain at the MoMA in New York.

In 2013, the Municipal Swimming Pool of Tacoronte and the SEGAI Research Centre of the University of La Laguna were both Winners of the Chicago Athenaeum International Architecture Awards. The SEGAI was also awarded with the German Design Council Iconic Awards 2014.
Current projects in Spain include the FIT! Canary Islands Tourism and Innovation Factory, the Visitors' Centre of César Manrique's House in Haría, Lanzarote and landscape design interventions like the Reorganization and Design of public Equipments in the Timanfaya National Park, Canary Islands.

Dědictví 360º/Heritage 360º

Přesunem mimo striktně eurocentrické vidění světa, na Kanárské ostrovy, získáme příležitost zaujmout polohu zároveň vzdálenou i blízkou, která nám umožňuje vybírat a volně interpretovat jak externí, globální vlivy, tak interní souvislosti, lokální kulturní dědictví, přijímat je za své a přizpůsobovat je podle měnících se okolností.
Proto jsme se rozhodli tento stručný úvod do naší práce nazvat „360º". Znamená to 360 stupňů otevřenosti, pro zvídavý a podrobný pohled, který umožňuje přijímání okolních vlivů i projekci do vnějšího světa toho, co je na ostrovech unikátní. To je bezpochyby nejlepší charakteristika

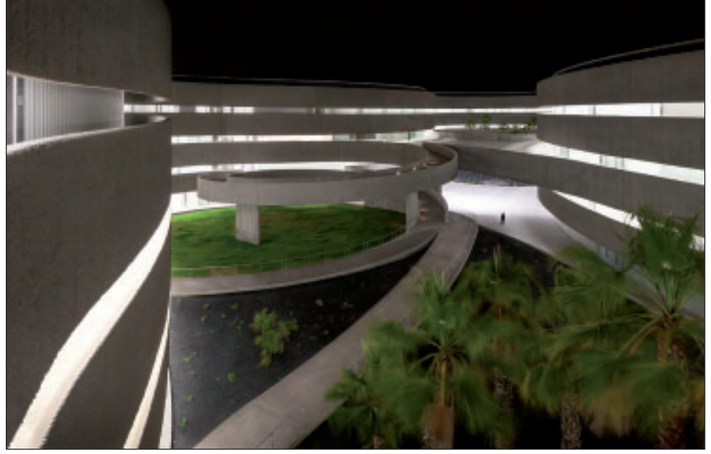

základní podstaty ostrova, která je i největší inspirací pro naši práci.
Ostrov je ze své podstaty jak „napůl otevřený" světu, tak „napůl pryč" od zbytku světa. To nám dovoluje uchopit potenciál architektury, která sama je „napůl otevřená" – nejen v prostorovém, ale i koncepčním smyslu, meziprostor spojený místním přírodním i kulturním kontextem.
Užitím strategie slučující interiér s exteriérem, veřejného se soukromým, zajistíme, že naše projekty přesahují své fyzické hranice. Pokud považujeme budovy za prodloužení veřejného prostoru, pokračování společenského prostoru užívaného veřejností, pak je snadné pochopit principy, na kterých je založeno kulturní centrum Los Silos (2002), prázdný prostor otevřený k náměstí, v podstatě zastřešené pokračování tohoto náměstí.

Podobně u nové Fakulty výtvarného umění na Univerzitě La Laguna vytváří zvlněný exteriér plynulý otevřený prostor, přivádějící kampus přímo dovnitř budovy.
Škola dramatických umění na Tenerife (2003) se pyšní rozlehlým, polo-veřejným náměstím, s dřevěným pódiem ztělesňujícím samotnou myšlenku jeviště jako dramatického prostoru, což je tvář, kterou budova nabízí městu. Ústřední nádvoří, formulované jako nakloněný reliéf z litého betonu, který se přizpůsobuje sklonu země, se otevírá směrem k městu a stává se místem vztahů a kontaktů.

Moving beyond a strictly Eurocentric view of the world, on the Canary Islands, we have the opportunity to mark out a position which is both distant and equidistant, one which allows us to select and reinterpret freely both, external, global influences and internal continuities, the local cultural heritage, taking them on board and adapting them to our changing circumstances.

This is why we have chosen the title of '360º' for this brief introduction to our work. It stands for 360 degrees of openness, for the inquisitive and equidistant gaze, which allows for both the reception of external influences and for the projection to the outside world of what is unique to the Islands. This is undoubtedly what best characterises the underlying nature of the island, and which is the greatest influence on our work.
An island is by its very nature both 'half-open to' and 'half-way from' the rest of the world. This allows us to grasp the potential of an architecture which itself is 'half-open' – not only in a spatial but in a conceptual sense, an in-between space linked to its local, environmental and cultural context.

Using the strategy of merging interior and exterior, public and private, we ensure that our projects extend beyond their physical limits. If one considers buildings to be extensions of the public space, successions of social spaces for use by the public at large, then it is easy to understand the principles behind the Los Silos Cultural Centre (2002), an empty space open to the town square, essentially a covered extension to this square.
Similarly, at the new Faculty of Fine Arts of the University of La Laguna, an undulating exterior generates a continuous open space, which brings the Campus right into the building.

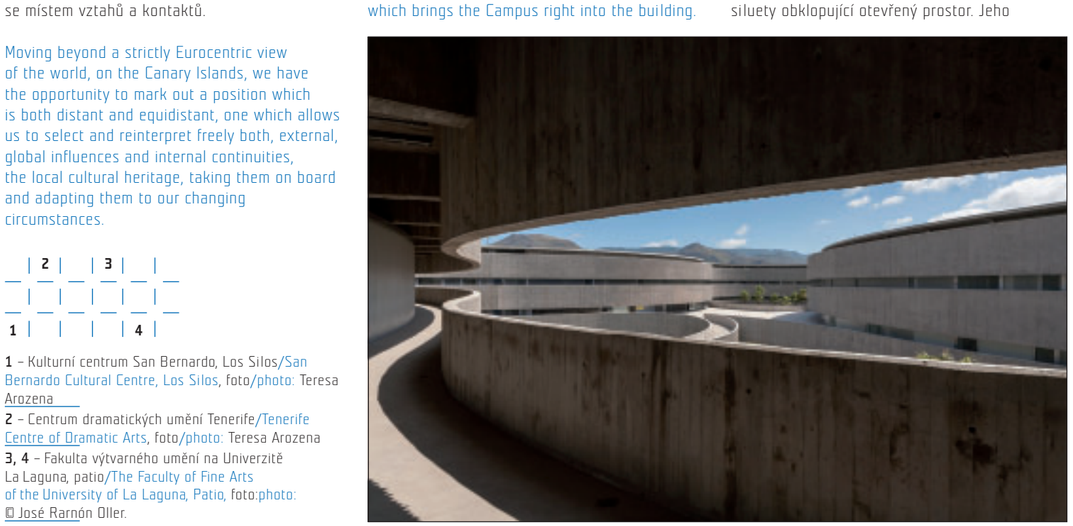

1 – Kulturní centrum San Bernardo, Los Silos/San Bernardo Cultural Centre, Los Silos, foto/photo: Teresa Arozena
2 – Centrum dramatických umění Tenerife/Tenerife Centre of Dramatic Arts, foto/photo: Teresa Arozena
3, 4 – Fakulta výtvarného umění na Univerzitě La Laguna, patio/The Faculty of Fine Arts of the University of La Laguna, Patio, foto:photo: © José Rarnón Oller.

The Tenerife School of Dramatic Arts (2003), for its part, boasts a large, semi-public square, with a wooden dais that embodies the very idea of the stage as dramatic space, which is the face the building offers to the city.
The building's central patio, defined as an inclined relief of poured concrete that adapts to the slope of the land, opens up towards the city and becomes a place for relationships and interchange.

Nová Fakulta výtvarného umění na Univerzitě La Laguna /The new Faculty of Fine Arts of the University of La Laguna

Nová Fakulta výtvarného umění na Univerzitě La Laguna se nachází na předměstí La Laguny, druhého největšího města na Tenerife. Tato část La Laguny je hustě obydlená a je pro ni typický překotný růst. Vévodí jí hlavní silniční síť a velká nákupní centra i nedostatek prostorů pro veřejné využití.
Pozemek je na kraji univerzitního kampusu, od kterého jej odděluje rušná ulice a pobliž je jedna z hlavních dálnic ostrova.

Náš návrh v tomto kontextu usiluje o to, udělat z budovy prodloužení veřejného prostoru kampusu a zároveň vytvořit uvnitř vlastní autonomní prostor. Pohyb po kampusu je z náměstí sveden do budovy. Od hlavního vchodu pokračuje komunikace plynule polootevřenými, zvlněnými chodbami, které zvou návštěvníky ke vstupu, k courání a ničím nerušenému zážitku, v intimním otevřeném prostoru, který tvoří vnitřní krajinu nové Fakulty výtvarného umění.

Budova má v popisu specifické funkční prostory, jako jsou sochařské, malířské a kreslířské dílny, seminární učebny a laboratoře. Otevřené vnitřní prostory – dvorky, velká terasa a sál pod ní – doplňují a rozšiřují hlavní funkce budovy. Jsou pojaty jako venkovní výstavní a učební plochy. Hlavní fyzické prvky budovy jsou železobeton a zaoblené sklo definující průhledné stěny. Vnější plášť z dekorovaného betonu přebírá formu siluety obklopující otevřený prostor. Jeho

nejnápadnější vlastností je plynulost, která mu umožňuje vymezit obvod budovy, aniž by ho omezovalo měřítko vnitřních prostor nebo stavební technologie. Vnější plášť tímto způsobem dává najevo dvojí poslání svého měřítka: jeho role je jak architektonická, v tom, že ukrývá výukové prostory, tak scénická, protože definuje městský a územní obraz budovy.

The new Faculty of Fine Arts of the University of La Laguna is situated on the outskirts of the City of La Laguna, the second biggest city of the island of Tenerife. This part of La Laguna is densely populated and characterized by rapid growth. It is dominated by a major road network and large shopping centres and lacking in space for public use.
The plot in question is on the edge of the University campus, from which it is separated by a busy street, and beside one of the island's main highways.

In this context, our design aims to convert the building into an extension of the campus's public space, while giving the building an autonomous interior space of its own. A public plaza collects and guides campus circulation from the street into the building. From the main entrance, circulation is continuous, following half-open, undulating corridors, inviting visitors to enter, stroll around and leave without experiencing any interruptions in the curved space, an intimate open space, creating the interior landscape of the new Faculty of Fine Arts.

The building holds the specific functional areas outlined in the brief, such as the sculpture, painting and drawing workshops, seminar rooms and labs. The open inner spaces – the courtyards, the large terrace and the hall underneath it – complement and extend the building's main functions. They are conceived as open-air exhibition and complementary teaching areas.

The building's main physical elements are reinforced concrete, and u-glass that defines a translucent enclosure.
The outer skin, made of textured concrete, takes the form of an outline that envelopes the open space. Its most striking feature is its continuity, which allows it to define the building's perimeter without being restricted by either the scale of the spaces it contains or that of the techniques used in its construction.
In this way, the exterior skin manifests its dual vocation of scale: its role is both architectural, in that it houses the teaching areas, and scenic, in its defining of the building's urban and territorial image.

1 | | |
2 | | |
3 | | |

1, 3, 4 – Fakulta výtvarného umění na Univerzitě La Laguna /The Faculty of Fine Arts of the University of La Laguna, foto:/photo: © Ronald Halbe.
2 – FIT! Canary Islands Tourism and Innovation Factory, foto/photo: Jominaga © gpy arquitectos.

Poznávejte s námi místa nekorunovaného krále ostrova Lanzarote, architekta a umělce

Césara Manriqueho

(24. 4. 1919 – 25. 9. 1992)

Práce na Lanzarote:
Mirador del Rio (postaven v roce 1973 s výhledem na sousední ostrov Graciosa).
Jameos del Agua (Koncertní sál a noční klub v jeskyni pro 600 osob).
Jardín de Cactus (kaktusová zahrada pro více než 1100 různých druhů kaktusů u Guatiza).
Taro de Tahiche (Manriqueho dům v blízkosti Teguise).
Mezinárodní muzeum současného umění v Castillo de San José, Arrecife.
Zahrada a bazény pro pětihvězdičkový hotel Las Salinas v Costa Teguise.
El Triunfador (postaven v roce 1990 v oblasti Fundacion Cesar Manrique, sochařství).
Juguetes del Viento (postaven v roce 1992 v Arrieta, větrný mlýn).
El Diablo, symbol národního parku Timanfaya.
El Diablo, Restaurace.

Práce mimo Lanzarote:
Lago Martiánez (1977, bazénový komplex v Puerto de la Cruz, Tenerife).
Playa Jardin (sopečná pláž v Puerto de la Cruz, Tenerife pláž a subtropické zahrady komplexu).
La Peña (1989, restaurace a vyhlídka na El Hierro).
Mirador del Palmarejo (1989, rozhledna La Gomera).
Pavilon Kanárských ostrovů (1992, Expo 92, Seville, Španělsko).
Parque Marítimo César Manrique, Santa Cruz de Tenerife, Tenerife.

Cestovní kancelář Canaria travel
Jungmannova 7, Praha 1
Telefon: (+420) 221 969 224
Email: canaria@canariatravel.cz
www.canariatravel.cz

¡20!
1994 – 2014

¡ Poznávejte s námi !

Canaria travel

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Švýcarské velvyslanectví v České republice

Švýcarsko/Switzerland

Markus-Alexander Antonietti

Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Švýcarské konfederace/Embassy of Switzerland
Pevnostní 588/7, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 220 400 611
e-mail: pra.vertretung@eda.admin.ch

www.eda.admin.ch/prag

Dovolte mi, abych se několika slovy zmínil o švýcarské účasti na Architecture Week Praha 2014.

Vývoj švýcarské architektury nelze popsat jen lineárně, stejně jako není možné předpokládat, že by se vyznačovala homogenními národními znaky. Spíš je možné ji chápat jako sled nebo sdílení „momentů", jež často odpovídají kulturní tradici spojené úzce se zeměpisnou či jazykovou oblastí.

Nejnovější úspěchy na poli soudobé architektury ze Švýcarska, které byly zaznamenány a o nichž se mluví ve světě, jsou považovány za současné nejdůležitější kulturní výsledky naší země. Lze oprávněně tvrdit, že budovy navržené švýcarskými architekty se staly nejviditelnějším a velmi uznávaným exportem této malé alpské konfederace. „Swiss Made" se zavedla jako dobře rozpoznatelná značka světové architektury. Po úspěších italsko-švýcarských architektů na čele s Luigi Snozzim a Mariou Bottem v 70. a 80. letech nastoupili v posledních patnácti letech mezinárodně uznávané „super" hvězdy jako Jacques Herzog a Pierre De Meuron, Bernard Tschumi a Peter Zumthor. V jejich stopách se v posledních letech vydala další mladá a mezinárodně uznávaná generace architektů.

Pražský Architecture Week pokračuje od roku 2007 v představování projektů architektů mezinárodního věhlasu nejširšímu publiku. Je mi potěšením podpořit osmý ročník této přehlídky a představit jednoho z nejuznávanějších švýcarských architektů současnosti Tilo Herlacha z kanceláře HHF Architects, kterou roku 2003 založil spolu se Simonem Hartmannem a Simonem Frommenwilerem. Kancelář zrealizovala od té doby celou řadu projektů ve Švýcarsku, Německu, Číně, Francii, Mexiku a USA. Rozsah jejích prací se pohybuje od rozsáhlých staveb až k urbanismu, veřejným stavbám a návrhům interiérů a hlavních plánů.

Od samého začátku vyhledávala kancelář HHF spolupráci s dalšími architekty a umělci s cílem rozšířit pohled na vlastní projekty a obohatit je o konkrétní a kvalitní návrhy.

Švýcarsko nabízí jedinečnou koncentraci umění, designu a kvalitní architektury: výstava Architecture Week Praha dokazuje, že současnost se může ideálně srovnat s tradicí.

Allow me to take the liberty and mention a few words on the occasion of the Swiss participation at the architecture week 2014.

The development of Swiss architecture cannot be explained in mere linear fashion, nor can it be postulated that it bears homogenous national features. Rather, it should be understood as a sequence or sharing of "moments" that often correspond to cultural traditions tied to geographical or linguistic areas.

The newest achievements of contemporary architecture from Switzerland observed and discussed around the world are seen as the currently most important cultural achievement of Switzerland. It can be justifiably asserted that buildings designed by Swiss architects have become one of the more visible and recognized exports of this small Alpine confederation. "Swiss Made" has established itself as an identifiable label in the world of architecture. Following in the footsteps of the achievements of the Italian-Swiss architects led by Luigi Snozzi and Mario Botta in the 1970s and 1980s, international "megastars"– architects like Jacques Herzog and Pierre De Meuron, Bernard Tschumi and Peter Zumthor have risen during the last fifteen years. A younger generation of architects has grown in the footsteps of those architects and has become internationally recognized in their own right in more recent years.

Since 2007 the Architecture Week Prague has continued to showcase projects from renowned local and international architects to a wide-ranging public. It is my pleasure to support the eighth edition of this annual festival and to present one of the highly respected Swiss architect, Tilo Herlach, the representative of the Swiss architect studio HHF Architekten that he founded in 2003 together with Simon Hartmann and Simon Frommenwiler. Since then, HHF architects have realized numerous projects in Switzerland, Germany, China, France, Mexico and the USA. The scope of work ranges from large-scale construction to interior design, master planning, urbanism and public structures.

From the beginning HHF was looking for collaborations with other architects and artists in order to widen its view on projects and enrich the quality of specific proposals.

Switzerland offers a unique concentration of art, design and top quality architecture: a lesson in how the contemporary can fit in with tradition as the architecture week 2014 is once more a proof.

1 – Rezidence Tsaj/Tsai Residence, foto/photo: Iwan Baan

Tilo Herlach
Simon Hartmann
Simon Frommenwiler

HHF Architects

www.hhf.ch

Architektonická kancelář HHF Architects, založená v Basileji roku 2003 Tilo Herlachem, Simonem Hartmannem a Simonem Frommenwilerem, realizovala projekty ve Švýcarsku, Číně, Německu, Francii, Mexiku a Spojených Státech. Jejich práce zahrnují široké spektrum projektů od komerčních budov jako módní centrum Labels 2 v Berlíně, soukromých domů jako House 2, rezidence Tsaj a Guesthouse až po urbánní design jako hlavní plán veřejných prostor Praille-Acacias-Vernets v Ženevě, La Défense v Paříži a rozvojový plán pro Unterfeld v Zugu a Baaru ve Švýcarsku. Kancelář dále realizovala v rámci vlastních projektů i návrhy interiérů a nábytku a objekty ve veřejném prostoru jako Baby Dragon v čínském Tin-chua nebo Espinazo del Diablo (Ďáblova páteř) s výhledem na Ruta del Peregrino (Cestu poutníků) v mexickém státě Jalisco.

Kancelář HHF Architects ráda úzce spolupracuje s umělci a dalšími architekty. Do kontextu těchto skupinových projektů, jež vyvolaly celosvětovou pozornost, spadají například mexická Ruta del Peregrino nebo spolupráce s čínským umělcem Aj Wej-wejem, která začala v roce 2005. S tímto čínským umělcem spolupracovali na světově oceňovaných projektech galerie Art Farm v Salt Point u New Yorku, venkovské rezidence Tsaj, Guesthouse v Ancramu na severu New Yorku nebo právě probíhajícím projektu Five Houses.

Z mnoha národních a mezinárodních ocenění uveďme cenu Design Vanguard 2010 za nejlepší novátorské projekty v oboru. HHF byla udělena významná cena časopisu Wallpaper Design, na niž byla nominována v roce 2010. V roce 2012 získala cenu WAN 21 for 21 za architekturu, Americkou architektonickou cenu v roce 2009 za rezidenci Tsaj a v roce 2013 za Guesthouse. V roce 2013 byla HHF oceněna významnou německou cenou Domy roku (Häuser des Jahres) za Dům D, Berlínskou architektonickou cenou za Labels 2 a cenou za nejlepší novou budovu v Basileji v Lichtstraße 9 za ochranu dědictví města.

Vedle výstavby je pro filozofii firmy HHF důležitá i výuka architektury. Simon Hartmann působil v letech 2009–2011 jako profesor na Vysoké škole techniky a architektury HTA ve švýcarském Fribourgu. Od roku 2011 je na této škole profesorem na Joint Master of Architecture a v současné době vyučuje jako zastupující profesor na německé univerzitě KIT v Karlsruhe. Simon Frommenwiler přednášel v letech 2011–2013 na ENSA ve francouzském Štrasburku, od roku 2013 je zde docentem. HHF Architects hostovali rovněž na univerzitě v Innsbrucku a přednášeli na UIA (Universidad Iberoamericana) v Mexico City a na MIT v Cambridgi a dále hostovali na různých univerzitách ve Švýcarsku i v zahraničí.

HHF Architects

The architectural practice HHF Architects, established in Basel by Tilo Herlach, Simon Hartmann and Simon Frommenwiler in 2003, has built projects in Switzerland, China, Germany, France, Mexico and the United States. Their projects encompass a broad spectrum, including commercial buildings like the fashion center "Labels 2" in Berlin, private houses like "House D", "Tsai Residence" and the "Guesthouse", as well as urban planning tasks such as the comprehensive master plans for the public spaces of the "Praille-Acacias-Vernets" in Geneva, "La Défense" in Paris and the development plan for "Unterfeld" in Zug and Baar, Switzerland. The office also realized interior design and project related furniture design, as well as objects in the public realm like the "Baby Dragon" in Jinhua, China or the "Espinazo del Diablo" viewing platform on the "Ruta del Peregrino" in the Mexican state of Jalisco.

HHF Architects intentionally seek close and substantive collaboration with artists and other architects. Within this context group projects where receiving worldwide attention, such as the Mexican pilgrimage route "Ruta del Peregrino" and the collaboration with the Chinese artist Ai Weiwei, which is ongoing since 2005. The fruitful collaboration with the Chinese artist includes worldwide recognized projects like the Gallery and Art Storage "Art Farm" in Salt Point near New York, the "Tsai Residence" and "Guesthouse" in Ancram in Upstate New York and "Five Houses", an ongoing conceptual housing project.

Along numerous other national and international distinctions, HHF was recognized in the "Design Vanguard 2010" by Architectural Record for being among the most innovative practices in the field. HHF were distinguished with the important "Wallpaper Design Award" for which they had also been nominated in 2010. They won the "WAN 21 for 21" Award in 2012 for their architectural practice, the "American Architecture Award" in 2009 for "Tsai Residence" and in 2013 for the "Guesthouse". In 2013 HHF also won the important German "Häuser des Jahres" award with "House D", the "Berlin Architecture Award" for "Labels 2", and was honored by the Basel Heritage Protection for "Lichtstrasse 9" for the best new building in Basel.

In addition to building, architectural education is of utmost importance to the firm's principals. From 2009–2011 Simon Hartmann was professor at the HTA in Fribourg, Switzerland. Since 2011 he is a professor at the Joint Master of Architecture in Fribourg, Switzerland and currently is teaching as a deputy professor at the University of Karlsruhe in Germany. Simon Frommenwiler was a visiting professor from 2011–2013 at ENSA Strasbourg, in France where he is an associate professor since 2013. HHF Architects were visiting professors at the University of Innsbruck in Austria and have been guest lecturers at the "Universidad Iberoamericana | UIA" in Mexico City and at "MIT" in Cambridge, USA as well as guest critics at various universities in Switzerland and abroad.

			3		6
1			4		
	2			5	

1 – Dům D/House D, HHF, foto/photo: Tom Bisig
2 – Labels 2, HHF, foto/photo: Iwan Baan
3, 6 – Rezidence Tsaj/Tsai residence, HHF, foto/photo: Iwan Baan
4 – Ruta del Peregrino, HHF, foto/photo: Iwan Baan
5 – Ruta del Peregrino, HHF, foto/photo: Nikolas Koenig

Turecko/Turkey

Emre Arolat

EAA-Emre Arolat Architects

www.emrearolat.com

Emre Arolat, M. Arch RIBA, narozený v roce 1963, je zakládajícím partnerem EAA-Emre Arolat Architects. Během své aktivní kariéry, kdy se účastnil řady konferencí a seminářů, se dočkal mnoha publikování. Přispěl do knih o EAA, Letiště Dalaman, Stavby/Projekty a „...s ohledem na". Nakladatelství Rizzoli NY nedávno vydalo knihu Emre Arolat Architects – – Kontext a pluralita. Byl kurátorem několika výstav včetně 1. Bienále designu v Istanbulu.

Emre Arolat vyučoval na architektonických školách v Turecku i v zahraničí, jako je MSGSU, Univerzita Istanbul Bilgi, Institut architektury Berlage, TU Delft, dále působil jako hostující porotce na Pratt Institute, METU a ITU.

Obdržel mnoho národních i mezinárodních ocenění, včetně takových jakou je Cena za architekturu Agy Khana v roce 2010 za stavbu textilní továrny İpekyol, Cenu Miese van der Rohe 2005 (čestné uznání), 2006 AR Awards for Emerging Architecture (čestné uznání), 2011 Mimar Sinan Fine Arts University Osman Hamdi Bey Award, 2012 Kadir Has University Outstanding Achievement in Arts Award, 2013 WAF (Světový festival architektury) vítěz v kategorii Náboženské stavby s mešitou Sancaklar.
Dále získal Národní cenu za architekturu, kategorie „Design" a „Budova" v letech 1992, 2002, 2004, 2008 a 2012.

Emre Arolat, M. Arch RIBA, born in 1963, is the founding partner of EAA-Emre Arolat Architects. Throughout his career, having participated in various conferences and seminars, his articles have been widely published. He has contributed to EAA's books, "Dalaman Airport, Buildings / Projects, and " ...with regard to". Recently a monograph about Emre Arolat Architects – Context and Plurality was published by Rizzoli NY. He also has curated some exhibitions including the 1st. Istanbul Design Bienniale.

Emre Arolat has taught in architectural schools in Turkey and abroad, including MSGSU, Istanbul Bilgi University, Berlage Institute for Architecture, TU Delft, also became visiting juror at Pratt Institute, METU and ITU.

He has received many national and international awards, including "Aga Khan Award for Architecture" in 2010 with İpekyol Textile in Arts Award, 2013 WAF (World Architecture Festival) Winner in the Religious Buildings category with the Sancaklar Mosque. He also received the National Architecture Awards, in the category of "Design" and "Building" in 1992, 2002, 2004, 2008 and 2012.

Mešita Sancaklar
Sancaklar Mosque

Istanbul, Turecko/Istanbul, Turkey

Projekt/Architectural Project: EAA-Emre Arolat Architects
Vedoucí architekt/Chief Architect: Emre Arolat
Tým/Project Team: Uygar Yüksel, Leyla Kori, Nil Aynalı, Fatih Tezman, Nurdan Gürlesin
Projekt/Project Date: 2011
Dokončení/Completion Date: January 2014
Funkce/Function: Náboženská budova/Religious Building
Plocha parcely/Parcel area: 7.365 m²
Hrubá plocha/Gross area: 1.200 m²
Klient/Client: Nadace Sancaklar/Sancaklar Foundation
Fotograf/Photographer: Thomas Mayer

Fyzické ztvárnění klasické osmanské mešity se může zdát jako relativně nezávislý proces odvíjející se v rámci architektonické tradice osmanské společnosti. Na jedné úrovni byly tyto stavby technickým řešením fyzických požadavků a specifických konstrukčních problémů. Ovšem na jiné úrovni bylo konstrukční a prostorové uspořádání vyplývající z těchto řešení vyzdobeno symbolickými znaky, které odkazovaly ke kulturní sféře - do té míry, že ve skutečnosti se tektonické prvky, které stavbu přivádějí k životu, samy naplnily symbolickými významy. I ornamenty a výzdoba nabyly na významu ve vztahu k textuře. Tato úroveň dodává prostoru obecný dojem posvátna a materiální formě ikonický charakter.

Můžeme tedy identifikovat dva póly vzájemného vztahu, jejichž relativně samostatné domény pronikají architektonickým dílem: jedna určuje tektonický výraz, zatímco druhá zahrnuje významový svět. Vztah mezi nimi zřejmě bude v tradičních společnostech spojený s účinným kódovým systémem. Je samozřejmě možné jmenovat klasickou osmanskou mešitu jako velice specifický příklad tohoto vztahu.

Mešita Sancaklar: Pokus znovu propojit nadpozemský svět s architektonickou tektonikou

Istanbul má řadu přezdívek, ale „Město mešit" jistě patří mezi ty nejvýznamnější. Nádherné siluety mešit, které postavili Osmané v průběhu staletí, se nesmazatelně vtiskly do myslí lidí jako obraz města. Možná proto je při stavbě nové mešity v Istanbulu potřeba nejen vyrovnat se s velkolepou minulostí, ale také čelit soudobým klišé, která jsou faktickými karikaturami tohoto dědictví.

1 | | | | | 5
| 2 | | 3 | | |
1 | | | | 4 |

1–5 – Mešita Sancaklar/Sancaklar Mosque Istanbul, Turecko/Istanbul, Turkey, foto/photo: Thomas Mayer

Charakteristickým rysem netradičních společností je uvolňování i rozpouštění takto těsných vztahů. Částečně kvůli překotné a obrovské proměně stavebních technik a částečně proto, že tradiční komunity jsou narušovány požadavky každodenního života, jsme svědky rozpadu kdysi pevně utkané struktury architektonických a kulturních kódů. V souvislosti s přetrháváním těchto pout se začíná rozpadat i vzorec konstrukčních prvků a kulturních symbolů.

V tomto kontextu tedy může být mešita Sancaklar považována za ojedinělý pokus znovu vybudovat zpřetrhané vztahy mezi konstrukční tektonikou a liturgickou praxí. Toto skromné úsilí je výsledkem výzkumu provedeného ve dvou rozměrech. První zahrnoval vytvoření tektoniky náboženské stavby, která měla vzniknout v rámci jejího fyzického kontextu; druhý zahrnoval proces ponoření se do podstaty a smyslu liturgické praxe v kontextu islámského myšlení. Vytvoření vztahů mezi těmito dvěma cestami bylo konečným cílem každé fáze tohoto výzkumu.

Mešita Sancaklar stojí na pozemku s výhledem na lagunu Büyükçekmece. Pozemek se nachází v místě, kde urbánní struktura Istanbulu ustupuje venkovské krajině, v sousedství několika uzavřených obytných objektů, oddělených od pozemku silnicí. Tato silnice a obytné objekty stojící naproti tvoří svět, který člověk nechává za sebou cestou ke svatostánku: cílem bylo vytvořit jakousi introspekci – útočiště, chcete-li – – ve svatostánku, kde se lze ukrýt. Z podobných úvah pak vzešel původní koncept návrhu zasazený do země – či v těsném obětí s ní – – a vytvoření světa relativně izolovaného od vnějšku.

Základní prostor stavby je do značné míry formován „náspem", jak by řekl Kenneth Frampton. Při pohledu z dálky je osamělá vertikální hmota jedinou známkou toho, že se zde nachází mešita. Mírné vyvýšení patrné v původní topografii místa tvoří vzor pro střechu budovy. Interiér ležící pod krunýřovitým krytem byl ponechán jako čistý prostor definovaný povrchy, jejichž materiály se omezují na ty nejelementárnější formy.

Zvláštní péče byla věnována vyhnutí se jakékoli formě symbolismu – náboženského nebo jiného – – a současně nebyla nikde povolena žádná výzdoba ani ornamenty. Hlavním bodem tohoto střídmého využití materiálů byl zájem, aby se „výzdoba" stavby projevovala pouze ve styčných bodech povrchů: to, co Adolf Borbein nazýval „uměním svazku". To, co dodává charakter tektonickému výrazu stavby – – a zajišťuje její strohost – je právě tento přístup ke styčným bodům.

Úmyslná strohost návrhu konstrukčních prvků, touha oprostit je od jakéhokoli sémantického zatížení a střídmost výrazu jsou slučitelné s náboženskou praxí islámu. Stavba dokonale splňuje liturgické požadavky Islámu a současně se snaží vytvářet podmínky pro nadpozemskou zkušenost. V islámském myšlení je bohoslužba často spojená s představou vnitřního míru. Vztah mezi vnitřním mírem, který přináší pobožnost na jedné straně a pokora a pocit úcty, který vyvolává prostor se svou strohostí na straně druhé, ospravedlňují samotnou existenci stavby. Řečeno co nejstručněji, právě tento vztah je spojení, které se stavba snaží vytvářet.

Sancaklar Mosque: An Attempt to Relink the Ethereal World and Architectural Tectonics

There are many monikers attributable to Istanbul but "City of Mosques" must certainly be one of the more significant. The splendid silhouette of the mosques that the Ottomans built over the centuries has become an indelible image of the city in people's minds. That is perhaps why building a new mosque in Istanbul makes it necessary not only to come to terms with a magnificent past but also to confront contemporary clichés that are virtually caricatures of that heritage.

The physical formation of the Classical Ottoman Mosque may be seen as a relatively independent process unfolding within the architectural tradition of Ottoman society. On one level these buildings were technical solutions to physical requirements and specific construction problems. However on a different level, the structural and spatial organization that resulted from these solutions were decked out with symbolic attributes that pointed to the cultural domain – – so much so in fact that the tectonic elements that bring the structure into being became fraught with symbolic meanings themselves. Even ornament and embellishment gained meaning in their relationship with this texture. This level imparts a communal sense of sanctity to the space and an iconic character to the material form.

Thus we may identify two poles in a reciprocal relationship whose relatively separate realms inform the architectural piece: one determines the tectonic expression while the other embraces the world of meaning. The relationship between them seems to be bound up in an effective coding system in traditional societies. One may indeed cite the Classical Ottoman Mosque as a highly specific example of this relationship.

A characteristic feature of non-traditional societies is the loosening and even dissolving of such tight relationships. Partly owing to the rapid and immense transformation of construction techniques and partly because traditional communities are being eroded by the demands of everyday life, we are witness to the unraveling of the once tightly-woven texture of architectural and cultural codes. With the breaking of these bonds, the pattern of structural elements and cultural symbols also begins to dissolve.

It is in this context then that Sancaklar Mosque may be regarded as a singular attempt to re-establish the severed relationship between structural tectonics and liturgical practice. This modest endeavor is the product of an exploration undertaken along two dimensions. The first involved forming the tectonics of a house of worship that was to be created within its physical context; the second involved a process of delving deeply into the essence and meaning of liturgical practices in the context of Islamic thought. Constructing relationships between these two paths was the ultimate goal at every stage of these explorations.

Sancaklar Mosque stands on a property with a view of the Büyükçekmece lagoon. It is situated at a point where the urban texture of Istanbul gives way to countryside and in an area abutting several gated communities, which are separated from the site by a road. This road and the gated communities fronting on it constitute a world that you leave behind as you approach the house of worship: the aim here was to create a kind of introspection – a haven if you will – for the house of worship to take refuge in. It was from such thinking that emerged the initial design concept of settling into the earth – – of tightly embracing it even – and, in that way, of creating a world relatively isolated from the outer one.

To a substantial degree the building's principal space is formed by "earthwork" as Kenneth Frampton would say. When viewed from a distance, a solitary vertical mass is the only indication that there is a mosque here. A slight elevation distinguishable in the original topography of the site provides the template for the building's roof. The interior lying beneath this shell-like covering was left as a pure space defined by surfaces whose materials have been reduced to their most elemental form.

Special care was to be given to avoiding every possible form of symbolism – religious or otherwise – in the building's elements while absolutely no decoration or embellishment of any kind was to be allowed on surfaces. The essential point of this frugal use of materials was a concern that the building's "decoration" should reveal itself solely in the junctures of surfaces: what Adolf Borbein referred to as "the art of joining". What informs the building's tectonic expression – – and also guarantees its austerity – is this attitude towards junctures.

The deliberate austerity in the design of the building's structural elements, the desire to relieve them of every possible semantic encumbrance, and the frugality of expression are also compatible with the devotional practices of Islam. While perfectly fulfilling the liturgical requirements of Islam, the building also seeks to create the conditions for an otherworldly experience as well. In Islamic thought, worship is frequently associated with concepts of inner peace. The relationship between the inner peace that worship provides on the one hand and the humility and sense of awe that the space inspires together with its frugality on the other enable the building to justify its own existence. Stated as succinctly as possible, the link that the structure seeks to create is precisely this relationship.

6 | | | | **9** |
| | | | | | |
7 | | | **8** | |

6–9 – Mešita Sancaklar/Sancaklar Mosque Istanbul, Turecko/Istanbul, Turkey, foto/photo: Thomas Mayer

Helmut Jahn

Francisco Gonzalez-Pulido
JAHN

www.jahn-us.com

JAHN je velice originální architektonické studio. Za 30 let zkušeností s „organizační výstavbou" se firma prosadila díky kombinaci kreativity a korporátní profesionality. To JAHN odlišuje od jiných studií, obvykle označovaných buď jako „designové ateliéry", nebo „korporátní architekti".

Pod současným vedením Helmuta Jahna a Francisca Gonzalez-Pulida se firma rozrostla a stabilně se rozvíjí již od svého vzniku, kdy ji před 75 lety založil Charles F. Murphy St. po svém odchodu z kanceláře Daniela H. Burnhama. Od roku 1979 se společnost jmenovala Murphy/Jahn, s řadou dalších navazujících firem.

V roce 2009 se prvním partnerem stal Francisco Gonzalez-Pulido a následně v roce 2011 Philip Castillo, pak nastal čas na změnu. Změnil se i obor: architektura dnes vyžaduje širší základ, zahrnující urbanistickou zodpovědnost, provedení, ne jenom styl, stavební syntézu, nové rozumné Technologie a Udržitelný design. Tyto činnosti bude nyní provádět skupina architektů a designérů pod společnou značkou JAHN, ve spolupráci s novátorskými inženýry, zpracovateli a stavebníky, za účelem vytváření autentické a jednotné architektury. Náš tým čítající 60 lidí zahrnuje talentované architekty, urbanisty, interiérové designéry a další pomocný personál.

Rostoucí domácí i mezinárodní renomé kanceláře JAHN přináší zakázky po celých Spojených státech, v Evropě, v Africe i v Asii. Projekty jsou řízeny z kanceláří v Chicagu, v Berlíně, Dauhá a v Šanghaji. Naše společnost se zavazuje navrhovat vynikající projekty a zlepšovat městské prostředí. Naše projekty jsou mezinárodně uznávané pro svou nápaditost, životaschopnost a celistvost. Naše politika spočívá ve využívání lidí schopných zvládat všechny aspekty architektonických i stavebních projektů a v nasazení jednoho projektového týmu od počátku do konce, namísto najímání různých týmů „odborníků" v průběhu projektu od programování přes design, produkci, stavbu a zařizování. Na základě zkušeností z minulosti z mnoha různých projektů různých velikostí se tento systém řízení projektů ukázal být nejlogičtější a přinášející ty nejlepší výsledky.

Kancelář JAHN má za sebou celou řadu realizovaných projektů architektonických dominant, které jsou úspěšně, ne-li působivě, začleněné do rámce programu, rozpočtu a agendy. Schopnost vytvářet významná architektonická vyjádření na konzistentním základě je potvrzována publikacemi v odborném i laickém tisku.
Rozmanitost naší práce – výškové budovy, územní plány letiště, dopravní stavby, urbanistické projekty, komerční projekty – – podporuje vzájemnou výměnu nápadů a přináší intelektuální svěžest vycházející z řešení stále nových architektonických výzev. Pro zajištění úspěchu této naší snahy jsme si určili pravidlo, že každá zakázka má plnou pozornost vedení.

1 2 3 4 5

1 – Highlight Towers, Mnichov/Munich, 2001–2005.
2 – Hegau Tower, Singen, 2009.
3 – Post Tower, Bonn, 1998–2003.
4 – Knihovna Joe a Rika Mansueto, Chicago, USA, 2005–2011./Joe and Rika Mansueto Library, Chicago, USA, 2005–2011.
5 – Sídlo společnosti Serono, Ženeva, Švýcarsko, 2007. /Serono Headquarters, Geneva, Switzerland, 2007.

Vedle Helmuta Jahna a Francisca Gonzalez-Pulida si všichni naši klíčoví zaměstnanci uvědomují důležitost těchto problémů z pohledu klienta a stejně tak víme, že budoucí úspěch naší firmy závisí na spokojenosti předchozích klientů.

Pyšníme se slušnou řádkou zaznamenaných výkonů v oblasti architektonických služeb, které jsou v souladu s praktickými požadavky každého klienta týkajícími se dokumentové přehlednosti,

plánování a kontroly nákladů. Existuje několik příkladů naší práce z nedávné doby úspěšně kombinujících klientovu touhu po jednoznačném architektonickém vyjádření s ukázněným přístupem k rozpočtu a k termínům.
JAHN vyvažuje aktivní přístup k designu s disciplinovanou technickou kvalifikací. Každý koncept návrhu projde v počáteční fázi „testem" konstrukčních, mechanických a technických aspektů. U výškových budov se soustředíme na tři technické faktory v rámci maximalizace účinnosti, minimalizace nákladů a vytvoření kýženého estetického výsledku – konstrukce, stavební jádro a vnější zdi.

Jsme přesvědčení, že ve zvládání těchto faktorů jsme zvláště zběhlí díky velkému množství zkušeností z celé řady projektů. Účinně předvídáme požadavky konstrukčních, mechanických a zdvižových oborů již v počáteční fázi navrhování, abychom zajistili koordinovaný postup v pozdějších stádiích vývoje.

Vývoj návrhu zahrnuje řadu faktorů – náplň, cíle majitele, vlivy místa. Role architekta je převést tyto faktory do srozumitelného, trojrozměrného tvaru. Náš přístup ke konceptuálnímu designu spočívá ve zkoumání celé řady možností v nejranější fázi projektu. Tyto možnosti pak procházíme a posuzujeme spolu s klientem, upravujeme vhodné alternativy, vylepšujeme je a nakonec vybereme jedno definitivní řešení. Jakmile se ustanoví směr návrhu, posune se projekt na další úroveň – analýzu základních stavebních systémů. V JAHN věříme, že zapojení klienta do rozhodovacího procesu týkajícího se základních stavebních systémů je mimořádně důležité pro úspěšný výsledek – každá tato složka má svůj význam co se týká nájemních parametrů, údržby budovy, provozních nákladů atd. S pomocí předních inženýrů a poradců v oblasti konstrukce, mechaniky, zdviží atd. zajistí informované rozhodování infrastrukturu architektonické formy. Dokumentace a koordinace stavebních systémů a propracování architektonických detailů, další krok v procesu navrhování, jsou logickým pokračováním stejné filozofie, která určuje koncept. Zapojení klíčových členů designového týmu do všech fází navrhování a realizace vede k celistvé a kvalitně provedené architektuře.

JAHN is a truly unique architectural firm. With 30 years of "organization building", the firm has succeeded in combining design creativity and corporate professionalism. This integration sets JAHN apart from those firms commonly known either as "design studios" or "corporate architects".

Under the current leadership of Helmut Jahn and Francisco Gonzalez-Pulido, the firm has grown and evolved steadily from the original firm founded over 75 years ago by Charles F. Murphy, Sr. after his departure from the office of Daniel H. Burnham. The firm has carried the name Murphy/Jahn since 1979, continuing a long succession of firms. With Francisco Gonzalez-Pulido in 2009 becoming the first partner and Philip Castillo following in 2011, the time has come to make a change. So has the profession and architecture requires today a broader basis addressing urban responsibility, performance not just style, engineering synthesis, new sensible Technologies and Sustainability by Design. These activities will be carried out from now on by a professional group of architects and designers under the name JAHN, practicing with innovative engineers, fabricators and builders to create architecture of authenticity and integrity. Our current staff of 60 includes the talents of architects, planners, interior designers and support personnel.
The growing national and international reputation of JAHN has led to commissions across the United States, Europe, Africa and Asia. The firm's projects are administered from our offices in Chicago along with international offices in Berlin, Doha and Shanghai. Our firm is committed to design excellence and the improvement of the urban environment. Our projects have been recognized globally for design innovation, vitality, and integrity.
It is our policy to utilize personnel proficient in administering all aspects of architectural and engineering projects, and maintain the same project team from start to finish, rather than assign several teams of "specialists" as the project progresses from programming through design, production, construction, and occupancy. Through past experience on a variety of project types of varying sizes,

this has proven to be the system of project administration with the most consistent, high-quality result.
JAHN has a proven track record in the form of numerous built projects, where landmark architecture is successfully, if not spectacularly, incorporated within the framework of program, budget and schedule. The ability of JAHN to produce significant architectural statements on a consistent basis is given credence by the firm's stature in the architectural and public press.

The diversity of our work – high-rise buildings, airport master plans, transportation facilities, urban planning, low-rise commercial projects – stimulates a cross-fertilization of ideas and encourages an intellectual freshness derived from addressing and resolving new architectural challenges. In order to succeed in this endeavour, we have established a policy that each commission receives the full attention of the leadership.
In addition to Helmut Jahn and Francisco Gonzalez-Pulido, all key individuals in our firm are sensitive to the importance of these issues from the client's point of view and we further understand that the continued success of our firm in the future depends on our record of client satisfaction.

We pride ourselves on a solid record of performance in delivering architectural service in a manner consistent with each client's pragmatic concerns in terms of document clarity, scheduling and cost control. There are a number of recent examples of our work that successfully unite the client's desire for a significant architectural statement with a disciplined approach to maintaining the project budget and schedule.

JAHN balances an energetic approach to design with a disciplined technical expertise. Each design concept developed in the initial creative stage of the project simultaneously undergoes a "testing out" of its structural, mechanical, and technical implications. With high-rise architecture, three technical elements of the building are focused upon to maximize efficiency, minimize cost, and also produce the desired aesthetic result – the structure, the building core, and the exterior wall.

We believe we are particularly adept at manipulating these elements through an abundance of experience on a variety of projects. We effectively anticipate the requirements of the structural, mechanical and elevatoring disciplines in the initial phase of design for a coordinated progression into the later stages of development.

The development of a design approach involves a number of factors – the program, the goals of the Owner, site influences. The architect's role is to interpret these into a well-articulated, three dimensional form. JAHN's approach to conceptual design is to explore a variety of options in the earliest stage of the project. These options are reviewed and critiqued with the Owner, and appropriate alternatives are modified, refined, and ultimately reduced to one conceptual solution.

With the establishment of the design direction, the project moves into the next level of development – analysis and of basic building systems. JAHN feels that the owner's involvement in decisions regarding the basic building systems is extremely important to the successful outcome of the project – each of these components has significance in terms of leasing parameters, building maintenance, operating cost, etc. With the assistance of leading engineers and consultants in the structural, mechanical, elevatoring, etc., disciplines, informed decision-making will establish the infrastructure of the architectural form.

The documentation and coordination of building systems and detailing of architectural features, the next step of the design process, are a logical extension of the same philosophy that established the conceptual design. At JAHN, the involvement of key members of the design team throughout all phases of design and production results in a well-integrated, well-executed architecture.

1 | | | | |
2 | | | | |
| **3** | | **4** |

1 – Mezinárodní letiště Suvarnabhumi, terminál. /Suvarnabhumi International Airport terminal.
2 – Veer Towers, Las Vegas, USA, 2010.
3 – SONY Center, Berlín, Německo, 2000./SONY Center, Berlin, Germany, 2000.
4 – Leatop Plaza, Guangzhou, Čína/China, JAHN, 2012

Vila-Libeskindova signovaná řada, 2009/The Villa-Libeskind Signature Series, 2009

Daniel Libeskind

http://daniel-libeskind.com/

Daniel Libeskind je jednou z největších osobností současné světové architektury a urbanismu. Proslul zejména přehodnocováním tradičních přístupů k architektuře a jejím vnímáním v celé její komplexnosti. Rozmanité spektrum jeho projektů zahrnuje významné kulturní i komerční instituce – včetně muzeí a koncertních síní – – i konferenční centra, univerzity, obytné komplexy, hotely, nákupní střediska a dokonce i návrhy objektů individuální výstavby. Navrhuje také scény pro operní představení a vede ateliér designu užitkových předmětů.
Narodil se v roce 1946 v poválečném Polsku, od roku 1965 je americkým občanem. Studoval hudbu v Izraeli (díky stipendiu Americko-izraelské kulturní nadace) a v New Yorku a stal se virtuózním hráčem na akordeon. Hudby však po čase zanechal a začal studovat architekturu na newyorské Cooper Union for the Advancement of Science and Art, kterou absolvoval v roce 1970. O dva roky později úspěšně zakončil postgraduální studium dějin a teorie architektury na Fakultě komparatistiky Essex University v Anglii.
V roce 1989 zvítězil v soutěži na projekt Židovského muzea v Berlíně, které bylo oficiálně otevřeno v září 2001 a sklidilo uznání široké veřejnosti. Již předtím, v červenci 1998, byla dokončena realizace Muzea Felixe Nussbauma v Osnabrücku. V červenci 2002 se v Manchesteru otevřelo Imperial War Museum North.
Následovaly realizace dalších projektů: Atelier Weil, soukromý ateliér s galerií, Mallorca, září 2003. Graduate Student Centre na Londýnské metropolitní univerzitě, březen 2004. Danish Jewish Museum v Kodani, červen 2004. Tangent, kancelářská výšková budova pro Hyundai Development Corporation, Soul, Korea, únor 2005; Memoria e Luce, památník obětem 11. září v italské Padově, 11. září 2005, Wohl Centre, Bar Ilan University, Tel Aviv, Izrael, říjen 2005.
Mezi pozdějšími realizacemi vyniká: Frederic C. Hamilton Building, přístavba Muzea umění, současně s bytovým komplexem Denver Museum Residences, v Coloradském Denveru, říjen 2006; dostavba Royal Ontario Museum, Kanada, červen 2007 a skleněné nádvoří, přístavba Židovského muzea v Berlíně: nová skleněná střecha, zakrývající historické nádvoří, byla dokončena na podzim roku 2007. The Ascent at Roebling's Bridge, k nebi se vějířovitě vzpínající bytový věžový dům v kentuckém Covingtonu, březen 2008. Contemporary Jewish Museum v kalifornském San Francisku bylo otevřeno v červnu 2008; v říjnu téhož roku následovalo Westside, největší nákupní a wellness centrum v Evropě, ve švýcarském Bernu.
V současné době se několik projektů Daniela Libeskinda nachází ve fázi realizace, například Vojenské historické muzeum v Drážďanech; Zlota 44; obytný věžový dům ve Varšavě, a podle architektova návrhu se vyrábí i koncertní křídlo pro firmu Schimmel. Po vítězství v soutěži o projekt World Trade Center v únoru 2003 byl jmenován hlavním architektem pro zástavbu tohoto prostoru v New York City. Komplex Memory Foundations je nyní ve výstavbě.
Daniel Libeskind má rozpracováno mnoho dalších projektů, jako například New Center for Arts and Culture v Bostonu, Massachusetts; L Tower and Sony Centre for the Performing Arts v kanadském Torontu; přestavbu historického výstaviště Fiera Milano v italském Miláně; New Songdo City v jihokorejském Inčchonu; Haeundae Udong Hyundai I'Park v jihokorejském Pusanu; nábřežní obytný komplex u zátoky Keppel Bay v Singapuru; Rejuvenation, dětské centrum v mississippském Gulfportu, zpustošeném hurikánem Katrina; Editoriale Bresciana Tower v Brescii a tzv. Orestad Downtown Master Site Plan, koncepční řešení zástavby pětikilometrové zóny v dánské Kodani.

1 | 2

1, 2 – Vila – Libeskindova signovaná řada, 2009. /The Villa – Libeskind Signature Series, 2009.

Vyučoval a přednášel na mnoha univerzitách po celém světě. Zastával tak prestižní profesorská místa, jako jsou Frank O. Gehry Chair na University of Toronto, Hochschule für Gestaltung v německém Karlsruhe, Cret Chair na University of Pennsylvania a Louis Kahn Chair na Yale University. Je držitelem mnoha ocenění, včetně Hiroshima Art Prize z roku 2001 – tato cena, udělovaná umělcům, jejichž dílo podporuje porozumění a mír mezi národy, nebyla do té doby nikdy udělena architektovi. Je také držitelem Deutsche Architekturpreis za rok 1999 za projekt Židovského muzea v Berlíně a také Goethe Medallion (2000) za přínos kultuře; roku 1996 získal American Academy of Arts and Letters Award for Architecture a téhož roku Berlin Cultural Prize; v roce 1990 mu bylo uděleno členství v European Academy of Arts and Letters; roku 1997 čestný doktorát na Humboldtově univerzitě v Berlíně; následovaly další čestné doktoráty: College of Arts and Humanities (1999), Essex University, Anglie; University of Edinburgh (2002) a týž rok DePaul University, Chicago, a zatím poslední mu udělila University of Toronto (2004). Dvě ze staveb Daniela Libeskinda získaly v roce 2004 cenu RIBA: London Metropolitan University Graduate Centre a Imperial War Museum North, královské muzeum bylo také nominováno na Stirlingovu cenu. Ve stejném roce jmenovalo americké ministerstvo zahraničí v rámci programu CultureConnect Daniela Libeskinda prvním kulturním ambasadorem pro architekturu. Dílo Daniela Libeskinda již bylo vystaveno v mnoha významných muzeích a galeriích celého světa a dočkalo se i knižního zpracování v mnoha světových jazycích.

Daniel Libeskind is an international figure in architectural practice and urban design. He is well known for introducing a new critical discourse into architecture and for his multidisciplinary approach. His practice extends from building major cultural and commercial institutions – including museums and concert halls – to convention centers, universities, housing, hotels, shopping centers and residential work. He also designs opera sets and maintains an object design studio.
Born in postwar Poland in 1946, Mr. Libeskind became an American citizen in 1965. He studied music in Israel (on the America-Israel Cultural Foundation Scholarship) and in New York, becoming a virtuoso performer. He left music to study architecture, receiving his professional architectural degree in 1970 from the Cooper Union for the Advancement of Science and Art in New York City. He received a postgraduate degree in History and Theory of Architecture at the School of Comparative Studies at Essex University (England) in 1972.
In 1989, Mr. Libeskind won the competition for the Jewish Museum Berlin, which opened to the public in September 2001 to wide public acclaim. The city museum of Osnabrück, Germany, The Felix Nussbaum Haus, opened in July 1998. In July 2002, the Imperial War Museum North in Manchester, England pened to the public. Atelier Weil, a private atelier/gallery, opened in Mallorca, Spain in September 2003.
The Graduate Student Centre at the London Metropolitan University opened in March 2004, and the Danish Jewish Museum opened in Copenhagen in June 2004. Tangent, an office tower for the Hyundai Development Corporation, opened in Seoul, Korea in February 2005, Memoria e Luce, a 9/11 memorial in Padua, Italy opened on September 11, 2005 and the Wohl Centre, Bar Ilan University, Tel Aviv, Israel; opened in October, 2005. Most recently, the Frederic C. Hamilton building, Extension to the Denver Art Museum, alongside the Denver Museum Residences, in Colorado, opened in October 2006, The Extension to the Royal Ontario Museum, Canada, opened in June of 2007, and the Glass Courtyard, an extension to the Jewish Museum Berlin, which covers the original Courtyard, was completed in the Fall 2007.
The Ascent at Roebling's Bridge, a residential high-rise in Covington, Kentucky opened in March 2008.
The Contemporary Jewish Museum in San Francisco, California opened in June 2008 and Westside, the largest shopping and wellness center in Europe opened in October 2008, in Bern, Switzerland.
Several of Mr. Libeskind's projects are currently under construction, including: the Military History

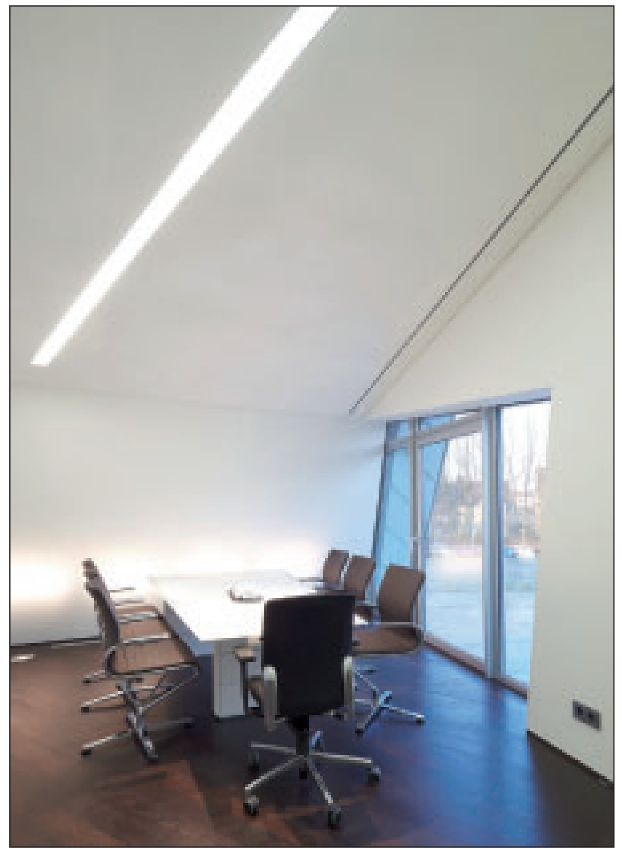

Museum in Dresden, Germany; Złota 44 a residential high rise in Warsaw, Poland, and a grand piano design for Schimmel Piano is currently in production. Upon winning the World Trade Center design competition in February 2003, Daniel Libeskind was appointed as master plan architect for the site in New York City. Memory Foundations is now under construction.

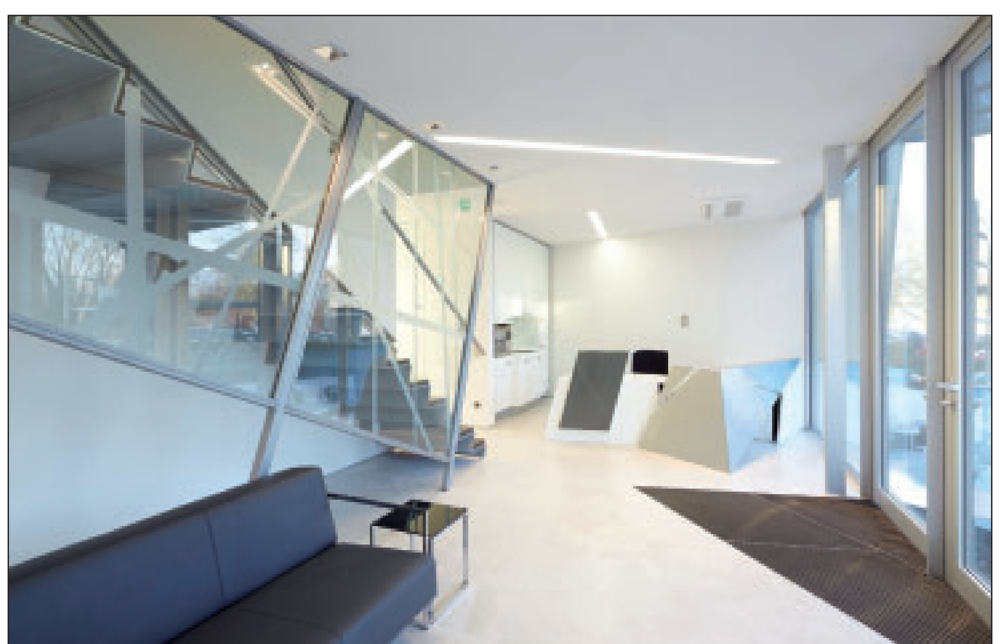

Mr. Libeskind has many other projects in design and planning, such as The New Center for Arts and Culture in Boston, Massachusetts; the L Tower and Sony Centre for the Performing Arts in Toronto, Canada; the redevelopment of the historic Fiera Milano Fairgrounds in Milan, Italy; New Songdo City, development, Reflections, in Keppel Bay, Singapore; Rejuvenation, a center for children in the Katrinaravaged area of Gulfport, Mississippi; Editoriale Bresciana Tower in Brescia; and Orestad Downtown Master Site Plan, in Copenhagen, Denmark, which is a 5 km development zone.
Mr. Libeskind has taught and lectured at many universities worldwide. He has held such positions as the Frank O. Gehry Chair at the University of Toronto, Professor at the Hochschule für Gestaltung, Karlsruhe, Germany, and the Cret Chair at the University of Pennsylvania, and the Louis Kahn Chair at Yale University.
He has received numerous awards, including the 2001 Hiroshima Art Prize – an award given to an artist whose work promotes international understanding and peace, never before given to an architect. He was awarded the 1999 Deutsche Architekturpreis (German Architecture Prize) for the Jewish Museum Berlin; also the 2000 Goethe Medallion for cultural contribution; in 1996 the American Academy of Arts and Letters Award for Architecture and in the same year the Berlin Cultural Prize; in 1990 a membership in the European Academy of Arts and Letters; in 1997 an Honorary Doctorate from Humboldt Universität, Berlin; also in 1999 an Honorary Doctorate from the College of Arts and Humanities, Essex University, England; in 2002 an Honorary Doctorate from the University of Edinburgh and an Honorary Doctorate from De Paul University, Chicago, and most recently in 2004, an Honorary Doctorate from the University of Toronto. Two of Mr. Libeskind's buildings won RIBA Awards in 2004, the London Metropolitan University Graduate Centre and the Imperial War Museum North, the latter of which was also nominated for the Stirling Prize. Also in 2004, Mr. Libeskind was appointed the first Cultural Ambassador for Architecture by the U.S. Department of State, as part of the CultureConnect Program.
Daniel Libeskind's work has been exhibited extensively in major museums and galleries around the world and has also been the subject of numerous international publications in many languages.

Vila – Libeskindova signovaná řada/The Villa – Libeskind Signature Series
2009

Dramatická stavba vyrůstá ze země jako krystal ze skály. Vila, první z řady Danielem Libeskindem signovaných obytných domů, které mohou být v limitované sérii 30 kusů dodány do celého světa, vytváří nový dialog mezi současným bydlením a zcela novým prožíváním prostoru. Tato v Německu realizovaná obytná skulptura z prvotřídních materiálů splňuje nejvyšší standardy z hlediska designu, řemeslného provedení a odolnosti. Je unikátní po všech stránkách, vyznačuje se vynikajícími izolačními vlastnostmi a životností materiálů a také špičkovými, energeticky úspornými technologiemi, vyhovujícími normám, které patří k nejtvrdším na světě. Studio Daniel Libeskind spolupracuje na tomto projektu se společností proportion GmbH. Na realizaci prototypu se výraznou měrou podílela firma RHEINZINK.

Libeskindova vila nabízí mimořádné zážitky: rozlehlými skleněnými plochami proniká záplava světla, čisté linie vyvolávají pocit klidu, elegantní haly a schodiště nabízejí plynulé přechody z jednoho prostoru do druhého. V symbolickém i reálném smyslu nepřerušené spojení vily s přírodou skýtá dostatek přirozeného osvětlení a otevřených prostor.

Vilu obklopuje v pozoruhodných úhlech trio vzájemně propletených architektonických stuh, vytvářejících dramatický, asymetrický interiér se spirálovitými, dvoupodlažními špičkami a plynulými přechody na oddělené terasy. Z impozantní vstupní haly se vchází do detailně propracovaného salónu, který akcentuje geometričnost prostoru. Konstrukční detaily se vyznačují stylovostí a funkčností. Balkón přiléhající k hlavní ložnici zdobí důmyslná kovová clona; světlíky směřují denní světlo do sauny, šatníky ve výklencích řeší efektivně problém úložných prostorů.

Like a crystal growing from rock, a dramatic structure emerges from the ground. The Villa, Daniel Libeskind's first signature series home, available in limited edition of 30 villas, creates a new dialogue between contemporary living and a completely new experience of space. Built from premium materials, this German-made, sculptural living space meets the highest standards in design, craftsmanship and sustainability. It is unique at every turn, offering maximum insulation and durability, cutting-edge technologies and compliance with some of the toughest energy-saving standards across the world. Studio Daniel Libeskind works with proportion GmbH on this project. Successful project completion owes much to professional expertise provided by RHEINZINK.

Libeskind's Villa awakens the senses: light floods through glass expanses, clean lines invite calm, elegant halls and staircases offer seamless transitions. Symbolically and physically, the Villa's connection with nature is uninterrupted, offering ample natural light and open spaces.

A trio of interlocking architectural bands envelop the Villa in striking angles, creating a dramatic, asymmetrical interior of spiralling, two-storey peaks and smooth transitions to secluded terraces. The impressive entrance hall leads to an elaborate Grand Room which highlights the geometric space. Design details reveal style and functionality: A balcony adjacent to the master bedroom is adorned with elaborate metalwork; light wells direct daylight into a sauna; and recessed wardrobes streamline dressing spaces.

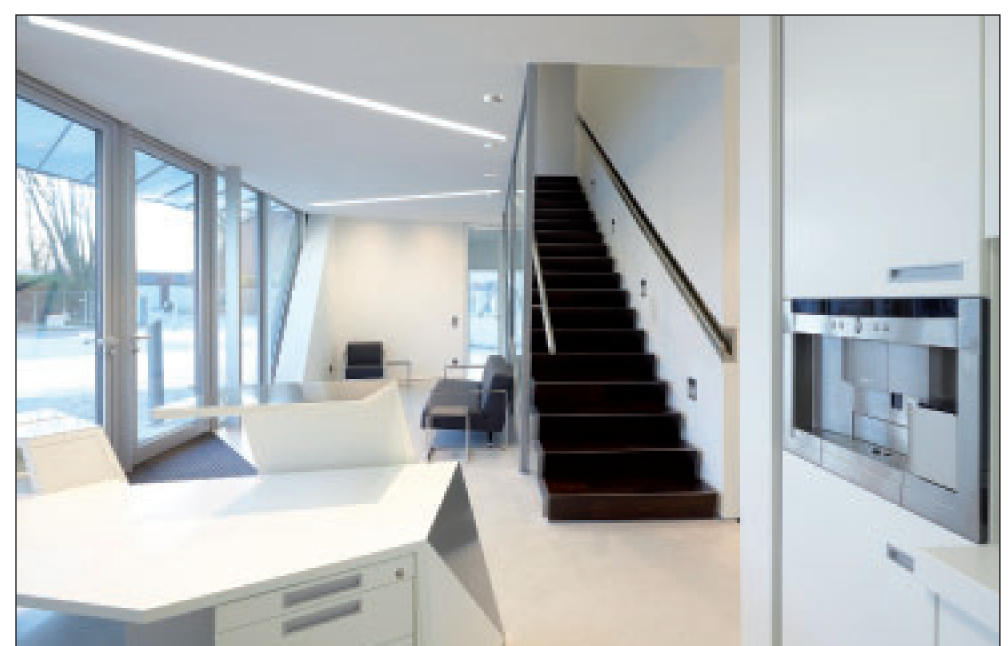

3 | 7 | 5 | 4 | 6

3, 4 – Vila – Libeskindova signovaná řada, 2009.
/The Villa – Libeskind Signature Series, 2009.

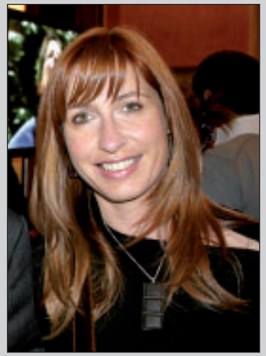

Valonsko-Brusel
Wallonia-Brussels

Pascale Delcomminette

Administratrice générale f.f.
Wallonie-Bruxelles International

Zastoupení Valonsko-Brusel/Representation of Wallonia-Brussels
Myslíkova 31, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

www.wbi.be

Architektura má ve Valonsko-bruselské federaci (FWB) velký potenciál, architekti používají nejrůznější postupy, v nichž se spojuje technická vynalézavost a kreativita s vysoce vyvinutým smyslem pro začlenění do daného prostředí. Těmito vlastnostmi se vyznačují jak malé zastavěné plochy, tak i větší prostory.

Ve Valonsku a v Bruselu, na území pro architekturu výjimečně příznivém, rostou kanceláře, obchodní plochy, technologické parky, centra výzkumu a vývoje, nádraží, mosty, letiště… a pochopitelně muzea, divadla, obytné domy, sportovní areály, školy a jesle. Několik takových staveb přineslo svým tvůrcům prestižní ocenění.
Kromě architektů, kteří již mají v belgické architektuře své pevné místo, se v posledních necelých deseti letech začíná ve Valonsku a v Bruselu objevovat velice bohatá a nová architektonická produkce a nové kanceláře mladých architektů.
Architekti Valonska a Bruselu mají talent a jsou kreativní. Pro jejich podporu na mezinárodním poli byla v roce 2010 založena agentura Wallonie-Bruxelles Architectures ((WBA – www.wbarchitectures.be), pobočka Wallonie-Bruxelles International (WBI) a ministerstva Valonsko-bruselské federace. WBA také úzce spolupracuje s belgickými regionálními agenturami zahraničního obchodu: s Valonskou agenturou pro vývoz a zahraniční investice (AWEX) a Bruxelles Invest&Export.

Posláním WBA je propagovat v zahraničí know-how bruselských a valonských architektů a poskytovat podporu jejich činnostem mířícím na export.
Nutnost otevřít se zahraničním trhům platí právě pro odvětví architektury, jež patří zároveň do klasické i kulturní ekonomiky. Naši architekti to dobře pochopili. Patří k nim například Julien De Smedt (JDS Architects), který postavil mimo jiné New Holmenkollen Ski Jump v Oslu, Samym & Partners, autoři Polární stanice princezny Alžběty, kancelář Dethier Architectures, která vyprojektovala Belvédère pro Bundesgartenschau 2011 v Koblenzi.

Kromě toho zahraniční kanceláře u nás také hledají odborné znalosti a nové nápady: uveďme například architektonickou kancelář Greisch, jež se podílela na stavbě nejvyššího dálničního mostu Viaduc de Millau, nebo kancelář Ney&Partners, která postavila řadu mostů a realizovala skleněné zastřešení nádvoří námořního muzea v Amsterdamu. „Feel inspired" in Wallonia-Brussels…

Letos se WBA účastní výstavy ve Svatojiřském klášteře na Pražském hradě a představí práci Pabla Lhoase. 8. října 2014 v19:00 hodin bude mít Pablo Lhoas přednášku na FA ČVUT.

Architekt Pablo Lhoas pracuje v kanceláři Lhoas&Lhoas Architects (www.lhoas-lhoas.com). Zároveň je profesorem architektury na Fakultě architektury La Cambre – Horta / ULB, Svobodné univerzity v Bruselu. Kromě toho je prezidentem Docomomo Belgium (DOcumentation and COnservation of buildings, sites and neighbourhoods of the MOdern Movement / Dokumentace a konzervace budov, lokalit a obytných čtvrtí hnutí moderny). Je také kurátorem výstav, konkrétně pravidelné architektonické přehlídky (Re) Nouveaux Plaisirs d'Architecture.

In the Federation Vallonia-Brussels (FWB), architecture has a great potential. The architects use most various methods combining technical inventions and creativity with high developed sense for the integration in the given environment. These features demonstrate both the built-up sites as well as larger spaces.
In Vallonia and Brussels, both very convenient areas for architecture, rise new offices, commercial spaces, high-tech parks, centres for research and development, train stations, bridges, airports… and, of course, museums, theatres, blocks of flats, sport areas, schools and crèches. Some of the structures of this art have brought prestigious appreciations to their creators. Apart from architects with already a firm name in Belgium, a very rich new architecture production and offices of young architects were turning up in the last nearly ten years in Vallonia and Brussels. These architects are very talented and show considerable creativity. To support them on the international field, the Wallonia-Brussels Architectures Agency (WBA – www.wbarchitectures.be) was founded as subsidiary of the Wallonia-Brussels International Agency (WBI) and the Ministry of Federation Vallonia-Brussels. The WBA also closely cooperates with Belgian regional agencies for foreign commerce, i.e. with AWEX (Wallonia Export & Investment Agency) and Brussels Invest&Export.
The mission of the WBA is to promote the know-how of Vallonian und Brussels architects and to offer support for their exporting activities. The necessity to be open for foreign markets stands especially for the architecture branch which belongs both to the classical and culture economics. That's what our architects understood very well: Julien De Smedt (JDS Architects) built the New Holmenkollen Ski Jump in Oslo, Samym & Partners his Princess Elisabeth Polar Station Antarctica and Dethier Architectures implemented its Belvédère project for the Bundesgartenschau 2011 in Koblenz.
In our country, the foreign offices seek also expert knowledge and new ideas: let's mention the Bureau d´Architecture Greisch which participated in the construction of the highest highway bridge Viaduc de Millau, or Ney&Partners Office with its couple of bridges and glass roofing of the Nautical Museums courtyard in Amsterdam. "Feel inspired" in Wallonia-Brussels…
This year, the WBA takes part in the exhibition at the St. Georg's Convent at Prague Castle with work of Pablo Lhoas. On October 8th, 2014, at 7 pm he will give a lecture in the FA CTU Prague.
Pablo Lhoas works for his Lhoas&Lhoas Architects office (www.lhoas-lhoas.com) and simultaneously, he is a professor of architecture at the La Cambre-Horta / ULB, the Free University in Brussels. He is president of the Docomomo Belgium (DOcumentation and COnservation of buildings, sites and neighbourhoods of the MOdern Movement) and curates further exhibitions, as for instance the regular architecture show (Re) Nouveaux Plaisirs d'Architecture.

LHOAS & LHOAS
ARCHITECTES

Pablo Lhoas
Pierre Lhoas

Lhoas & Lhoas architects

www.lhoas-lhoas.com

Lhoas & Lhoas je architektonická a návrhářská kancelář, která sídlí od roku 1994 v Bruselu a byla založena bratry Pablem a Pierrem Lhoasovými. Za posledních 20 let realizovala značné množství projektů různého měřítka i povahy v místním i mezinárodním měřítku.
„Práce bratří Pierra a Pabla Lhoasových si zahrává s četnými ambivalencemi. Vyznačuje se experimentováním, ale i pragmatismem, a zpochybňuje neměnné zásady architektury jako disciplíny. Variuje mezi odbornou preciznost a laickým přístupem, mezi čistým potěšením z tvarů a radikálním funkcionalismem, brikoláží a abstrakcí, mezi formálním strukturalismem a strukturálním funkcionalismem, uspořádáním prostorů a vytvářením objektů.
V praxi kanceláře se projevuje pravá touha zkoušet různé geometrie, typologie, techniky, materiály a konvence s cílem objevovat nové formální a prostorové identity."
Kancelář Lhoas & Lhoas reprezentuje určitým způsobem dnešní stav belgické architektury. Už od prvních prací navrhovali bratři vždy jeden dům a jeden dům s různým využitím. Všech více než 200 projektů jsou vždy transformací existující budovy. Lze na nich vidět, jak Belgii stále ovládá „dědický syndrom". Jako by její společnost stále platila za dramatickou demolici mistrovského díla Victora Horty Maison du peuple, k níž došlo v Bruselu roku 1965, a snažila se bez soudného uvážení udržovat všechny budovy postavené před rokem 1932.

Pablo & Pierre Lhoasové získali vzdělání na sklonku 80. let v „La Cambre" pod vlivem prof. M. Pesleuxe, v době diskuzí o konci postmoderní architektury a zrození dekonstruktivismu. Vždy projevovali velký zájem o „avantgardu" z počátků 20. století a modernismus a usilovali o přehodnocení významu podceňovaného modernismu: hyperfunkcionalismu…
Tento hluboký zájem vedl Pabla Lhoase k tomu, že začal vyučovat historii architektury 20. století na bruselské fakultě architektury (Université Libre de Bruxelles) a stal se předsedou Do.co.mo.mo Belgium. V obou oblastech se snaží podělit se o svůj zájem o historickou i současnou architekturu, architektonický radikalismus a inovace s co nejširším (nejen odborným) publikem a pomoci lidem uvažovat o moderním (a nejen moderním) dědictví otevřenějším způsobem a posuzovat jej z hlediska možnosti neuchovávat jej za každou cenu. V tomto smyslu podporuje i architektonické experimenty.
Produkce kanceláře je charakterizována značnou různorodostí a rozmanitostí. Sleduje i paralelní disciplíny a takové, které se točí kolem architektury, a u veřejných i soukromých projektů navrhuje nábytek a jeho scénografii; rovněž se výrazně účastní projektů bydlení, návrhů prostorů restaurací, muzeí, galerií nebo kanceláří.
Tato vyčerpávající zvídavost je provázena i vůlí k experimentům: bratři Lhoasové se snaží

vyvádět z rovnováhy geometrii, konvence a materiály ve snaze podpořit vznik nových identit. Věří, že architektura by měla být jako kulturní/umělecká disciplína ve shodě se současnou společností a její kulturní, průmyslovou… produkcí. Rovněž zpochybňují tendence nivelizující umění a architekturu na společenské „normativy".
Každý z jejich projektů je předmětem dialogu s kontextem a novým posuzováním typologie, materiálů a formálních systémů. Neopakují tvary z neměnného registru, ale dosahují

1 2

1 – Chapean 62, Saint-Gilles, 2006.
2 – Carole&Christophe, Brusel/Brussels, 2010.

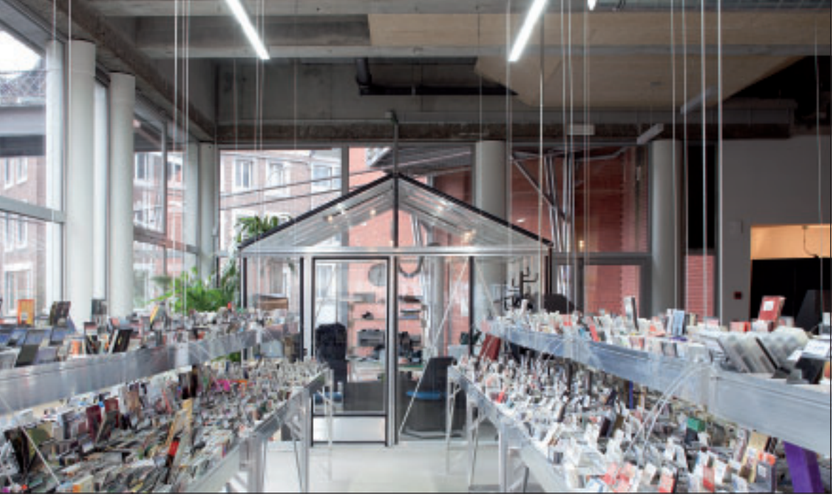

mnohoúčelové „ambivalence". Vyznávají uvážené riziko a dávají přednost hybridním prvkům před „přísně čistými", přistupují raději na kompromisy než „ryzí" řešení, volí zkreslené než „přímočaré" prvky, nejednoznačné než „jasně vyjádřené", rušivé a „zajímavé", konvenční než „navržené", přizpůsobivé než vylučující, redundantní než jednoduché, zbytkové a inovativní, nekonvenční a nejasné než přímé a zřejmé.
Volají po složitější vitalitě a vyhýbají se zjevné jednotě, pracují s non sequitur a vyhlašují dualitu.

Uvádíme menší výběr 9 projektů:

Chapeau 62: transformace bývalé továrny na klobouky, hraje si s opakováním existující kovové struktury jako Corbusierův „plan libre" se záměrem vyhovět individuálním potřebám 9 apartmánů, dvou kanceláří a galerie umění
Erna Heceyová: „bílá krychle není jen bílá krychle", projekt umělecké galerie usiluje o proměnu nedostatečné průmyslové architektury se záměrem vystavit do popředí umění
La Hulpe: velmi silné urbanistické zásady dohnané do extrému: dokonalý příklad před-městského domu, který se výrazně liší od okolí

Nábytek: stoly, židle a police balancující mezi hyperfunkcionalismem, de Stilj a organickými prvky, provedené velmi levným a jednoduchým způsobem
Moulart: spolupráce s kanceláří Baumans-Deffet architects (B); tento projekt ilustruje, jak detailně popsat existující budovy s cílem nalézt nejlepší architektonický způsob jejich nového využití s přidáním nových částí, jak ji „uzpůsobit" k dosažení kvalit starého a nového...
Nantes: transformace starých průmyslových hal v Nantes (F), v nichž má sídlit Škola krásných umění (Ecole des Beaux-arts) a různé produkce. Je to dobrý způsob, jak promyslet budoucnost existujícího areálu spojením většího počtu budov různých zájmů – přihláška k soutěži, nevybráno.
Prévôt: přeměna typologicky tradičního rodinného domu v Bruselu. Boj proti jeho úzkému profilu a nedostatku světla; vzadu dvě nová velká „okna". Postaven s „chabými" průmyslovými prvky, velká „muší oka".
Vanhaerents: bydlení/obchody/kancelář v srdci Bruselu. Snaha dodat soudržnost souboru rozdílných budov z různých epoch a přidání další, jejíž kompozice upoutává svou urbánní odlišností mezi dvěma rozdílnými typy ulic a proměňuje kanonickou, uzavřenou veřejnou/soukromou cestu.
Varia: některé další detailní ukázky nevhodností: materiály, tvary, archetypy, barvy...

Lhoas & Lhoas architects is an architecture and design office based in Brussels since 1994, created by brothers Pablo & Pierre Lhoas.
For the past 20 years, they developed, locally and internationally, a large number of projects very different in terms of scale and nature.

"The work of brothers Pierre and Pablo Lhoas plays with multiple ambivalences. At once experimental and pragmatic, their practice calls into question the invariables of the architecture discipline. It zigzags, with expert precision as well as dilettantism, between the pure pleasure of forms and radical functionalism, craftsman – like bricolage and abstraction, formal structuralism and structural functionalism, the arrangement of spaces and the creation of objects. Their approach shows a true desire to test various geometries, typologies, techniques, materials, conventions in order to come up with new formal and spatial identities."[1]
Lhoas & Lhoas are in a way particularly representative of the state of Belgian architecture. Since the early works, they only built one house and one mixed use building.
All the (more than) 200 projects are transformation of existing building. It gives an idea of how Belgium is dominated by the "Heritage syndrome". It's like the Belgian society is paying the price of the dramatic demolition in 1965 of the Victor Horta's masterpiece "Maison du peuple" in Brussels, keeping up "all" buildings (build before 1932) without any discernment.
Pablo & Pierre Lhoas where educated in the late eighties at the school "La Cambre"[2] under the influence of Prof. M. Pesleux. They were educated in an era of discussion about the end of post-modern architecture and the birth of Deconstructivist architecture. They always had great interest for the "avantgarde" of the beginning of XXth century and modernism(s), always trying to reconsider the importance of underestimated modernisms or authors: hyperfunctionalism
...
This deep interest leaded Pablo to teach architectural history (XXth century) at the Faculty of architecture of Brussels (Université Libre de Bruxelles) and to become President of Do.co.mo.mo Belgium. In both fields he tries to share this interest for architecture, architectural radicalism and innovation with the largest audience (not only specialists) in history and also in the contemporary field of architecture ... and help people to consider Modern (and not only modern) heritage in a more open way, to accept the necessity of judging heritage and not keeping everything and to promote architectural experimentation today.
Their production is characterized by its diversity and eclectic nature. With a constant eye

on the nourishment of the work, and across disciplines that are parallel and revolving around architecture, they invest in public and private projects, in designing furniture and stage design, and are intervening substantially in the field of housing, art, restaurants, museography or office spaces.
This exhaustive curiosity is coupled to the will of experimenting: geometry, conventions, materials are disconcerted, creating new identities. They believe that architecture, as a cultural/artistic discipline, should correspond to the today's society and its cultural, industrial ... productions. They also believe in the questioning that brings art and architecture to the "normatives" of society. As well, each project is an occasion to dialogue with context and review the typologies, materials, formal systems. This brings them not to develop a repetition of form registry, but to obtain versatile "ambivalences".
In a non strict Venturianism, they "like elements which are hybrid rather than "pure", compromising rather than "clean", distorted rather than "straightforward", ambiguous rather than "articulated", perverse as well as impersonal, boring as well as "interesting", conventional rather than "designed", accommodating rather than excluding, redundant rather than simple, vestigial as well as innovating, inconsistent and equivocal rather than direct and clear.
(They) calls for messy vitality over obvious unity. they include the non sequitur and proclaim the duality".[3]

They present here a small selection of projects:

Chapeau 62: this transformation of a former hat factory, plays with the repetitive existing metallic structure as the "plan libre of Le Corbusier to follow the deepest individual needs of the 9 apartments, the two offices and the art gallery located there;
Erna Hecey: "a white cube is not only a white cube", this project for an art Gallery try to transmute the lack of architecture needed to expose art.
La Hulpe: very strong urbanistical rules pushed to the extreme to propose a kind of paragon of the typological suburban house, but very different – gently exploded;
Furnitures: tables, chairs, shelves balancing between hyper-functionalism, de Stijl and organic elements in a very simple and cheap way;
Moulart: in collaboration with Baumans-Deffet architects (B), this project exemplify the way of detailing an existing building to find the best architectural way of re-using it and how to add new parts, how to "customize" it to enhance both qualities of old and new ...
Nantes: transformation of old industrial halls in Nantes (Fr) to host the "Ecole des Beaux-arts" and different productive functions. It's a good way of conceiving the future of an existing site comprising buildings of different interests – invited competition – not selected.
Prévôt: transformation of a typologically traditional Brussels's family house.
Fighting against is narrowness, is lack of light they placed two big "windows" at the back. Built with "poor" industrial elements the constitute like "flyeyes" quite too big for the house;
Vanhaerents: housing/shops/office in the heart of Brussels. Trying to give a kind of coherence to a collection of very diverse buildings from different periods, adding a new one which composition has to engage the urban differentiation between two very different streets and changing the canonical way of closing public/private;

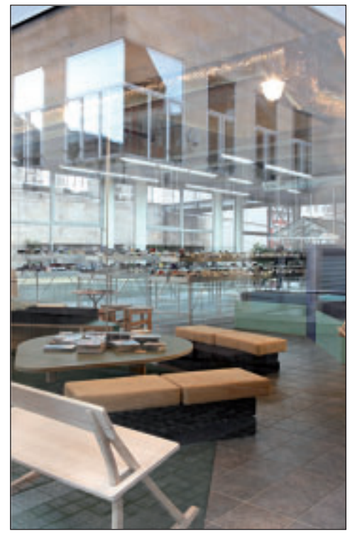

Varia: some other details of misappropriations of different kind: material, forms, archetypes, colours ...

[1] A16 (J-D Bergilez, T. Cooreman, M-C Guyaux, V. Patteeuw), Lhoas & Lhoas : Crime Bricolage & abstraction", CIVA/A16, Bruxelles, 2008.
[2] The "perfect" modernist School founded in 1926 by H. Van de Velde ; generally called "the other Bauhaus".
[3] R. Venturi, "Complexity and Contradiction in architecture", MOMA, New York, 1966

1 | | | 4 | | |
2 | | | | | | 6
| 3 | | 5 | | |

1, 2, 5, 6 – Kulturní centrum Liège, 2013./Point Culture Liège, 2013.
3 – Brusel 2040/Brussels 2040, 2012.
4 – Stoly Catherine, 2009./Catherine tables, 2009.

Venezuela

Héctor Castillo

kulturní atašé/Cultural Attaché

Velvyslanectví Bolívarovské republiky Venezuela v České republice
Embassy of the Bolivarian Republic of Venezuela in the Czech Republic
Šafaříkova 201/17, Praha 2/Prague 2
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 226 954 100
e-mail: embaven@grbox.cz

www.embajada-venezuela.cz

Velvyslanectví Bolívarovské republiky Venezuela si považuje za čest a výsadu, že se může opět zúčastnit 8. ročníku festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2014, události, která se pro svou vysokou úroveň těší uznání a vážnosti po celém světě. Jejím tématem jsou „architektonické ikony, architektonické dědictví". Je nám ctí, že naši zemi reprezentuje nadaný architekt José Fructuoso Vivas, nazývaný populárně Fruto Vivas, který se narodil roku 1928 ve státě Táchira na západě Venezuely. Jméno Fruto Vivase je nezastupitelným pojmem pro venezuelskou architekturu posledních 60 let. Ale Vivas není jen prominentní technickou, architektonickou a tvůrčí osobností, vedle svého uměleckého talentu vystupoval vždy jako inovátor, avantgardista a průkopník v použití nových materiálů při konstrukci experimentálních modelů, vždy orientovaný na lepší využití zdrojů v souladu s přírodou, což se dnes odborně nazývá „architektura mas" nebo „populární architektura".

Architekt Vivas vždy žil velmi angažovaně jako politický aktivista a architekt, neboť veškerou svou energii dával do služeb těch, kteří to nejvíc potřebují. Jeho obrovské nadání, výzkumná práce a analýzy byly orientovány na životní prostředí a zlepšení fyzického prostoru pro člověka, jeho bydlení a prostředí pro důstojný život. Jeho díla si od 50. let do dneška váží a těší se z něj všichni Venezuelané, obyvatelé země, která je šťastná, že jej může považovat za svého slavného syna.

Fruto Vivas je právem považován za angažovaného architekta, neboť se svým optimistickým, harmonickým a nadějným myšlením vždy zasazoval jako morální a duchovní autorita obětavě a rozhodně o veřejné blaho a sociální smír pro všechny Venezuelany. Ale Vivas je rovněž představitelem návaznosti na architekturu minulé doby, neboť byl studentem Carlose Raúla Villanuevy, tvůrce univerzitního města v Caracasu (prohlášeného za světové dědictví UNESCO), které vzniklo v letech 1943–1956 a představuje spojnici s legendárními průkopníky architektonického modernismu ve Venezuele z počátků 20. století: Alejandrem Chataingem, Carlosem Guinandem Sandozem, Ciprianem Domínguezem, Tomásem José Sanabriem a dalšími.

Zatímco pro Evropu jsou za ikony moderní evropské architektury považováni Adolf Loos, Josef Hoffmann, Otto Wagner, Walter Gropius, Mies van der Rohe, Le Corbusier a Marcel Breuer, pro Latinskou Ameriku jsou to Oscar Niemeyer (dávný a upřímný Vivasův přítel), Carlos Raúl Villanueva a samotný Fruto Vivas, skuteční géniové, kteří dali svůj talent a úsilí do služeb spoluobčanů.

Doufáme, že veřejnost přijme s potěšením tuto prezentaci modelů a videoprojekcí představujících plodnou a rozmanitou práci architekta Fruto Vivase a rovněž si se zájmem vyslechne jeho slova, která pronese na konferenci uspořádané u příležitosti této oslavy architektury a urbanismu.

For the Embassy of the Bolivarian Republic of Venezuela it is an honour and a privilege to participate once more in the 8th Festival of Architecture and Urbanism Architecture Week Prague 2014, an event that enjoys from worldwide respect and prestige because of its high level. On this occasion the topic is the ever relevant "Architectural icons, architectural heritage" and to represent our country we are honored to have the presence of the talented architect José Fructuoso Vivas, popularly known as Fruto Vivas, born in the State of Táchira, on the west of Venezuela in 1928. Fruto Vivas is an obligatory reference of Venezuelan architecture from the last 60 years. But he is not only prominent on a technical, architectonic or creative merit, because aside from his gifts as an artist, he has been innovative an avantgardist, a pioneer in the use of new materials in the construction of experimental models, always oriented towards a better use of resources in balance with nature, something that experts have denominated "Architecture of the Masses" or "Popular Architecture".

Apart from this, architect Vivas has always lived a committed life, because all his energies have gone into the service of those who need it most, as a political activist and as architect. His never-ending genius, research, analysis and work have been oriented towards a respect for the environment and the improvement of the physical space for man, towards housing and spaces for a dignified life. His works, from the 50's until today have been seen and enjoyed by all Venezuelans, a country that can consider itself fortunate to have Fruto as its renowned son.

This is why we can corroborate him as a committed architect: because of his sacrifice and decisiveness for public welfare and social peace, in an optimistic, harmonic and hopeful thinking as a tool of moral and spiritual realization for all the Venezuelan people. But Vivas also represents a continuity with the recent architectonic past, being a student of Carlos Raúl Villanueva, creator of the University City of Caracas (declared World Heritage site by UNESCO) conceived between the years 1943 and 1956, and constituting a link with those legendary pioneers of architectonic modernism in Venezuela at the dawn of the 20th century: Alejandro Chataing, Carlos Guinand Sandoz, Cipriano Domínguez and Tomás José Sanabria, amogst others.

That which for Europeans are the icons of modern architecture: Adolf Loos, Josef Hoffmann, Otto Wagner, Walter Gropius, Mies van der Rohe, Le Corbusier and Marcel Breuer; for Latin Americans are Oscar Niemeyer (a longstanding and sincere friend of Vivas), Carlos Raúl Villanueva and Fruto Vivas himself, true prodigies that have dedicated their efforts and talent to the service of their fellow countrymen.

We hope that the public assisting to this event enjoy the exhibition of images, plans, models and videos presenting the fruitful and diverse work of architect Fruto Vivas, but also enjoy his words at the Conference held in this celebration of architecture and urbanism.

José Fructoso Vivas Vivas

*** 28. ledna 1928 v La Grita, Táchira, Venezuela**
*** 28 January 1928 in La Grita, Táchira, Venezuela**

1–3 – Arboles para vivir (Stromy života/Trees for Life)

José Fructoso Vivas Vivas, známý rovněž jako Fruto Vivas, je venezuelský architekt. Jeho nejznámější díla jsou venezuelský pavilon na Expo 2000 v Hannoveru, klub Táchira v Caracasu, kostel sv. Vykupitele ve venezuelském San Cristóbalu a Muzeum moderního umění v Caracasu. Ve 23 letech začal studovat architekturu na venezuelské Ústřední univerzitě a studium dokončil v roce 1956. Po studiích spolupracoval s dalšími architekty jako Brazilcem Oscarem Niemeyerem nebo Španělem Eduardem Torrojou. Vstoupil do vojenské politické strany Venezuely a začal pro ni a další komunistické strany navrhovat projekty.

José Fructoso Vivas Vivas, also known as Fruto Vivas, is a Venezuelan architect. His best known works are the Venezuelan Pavilion in Expo Hanover 2000, Tachira Club in Caracas, Venezuela, the Holy Redeemer church in San Cristóbal, Venezuela, and the Museum of Modern Art in Caracas, Venezuela. At 23, he enrolled to study architecture at the Central University of Venezuela, where he graduated in 1956. Following graduation, he worked with other architects such as Brazilian Oscar Niemeyer and Spaniard Eduardo Torroja. He joined the military political party of Venezuela, where he began to design projects for them and other communist parties. [citation needed]

Architektonický styl
Architectural style

Venezuelský pavilon na Expu 2000/Venezuelan Pavilion in Expo 2000

Vivasův architektonický styl má tendenci obsáhnout mezinárodní styl i modernismus, přestože je obměňuje pod vlivem naturalismu a humanismu. Do jeho stylu rovněž zasahuje ekologie. Nejlepším příkladem jeho práce je pavilon na Expu 2000 v Hannoveru. Je charakteristický svým tvarem připomínajícím orchidej, která dosahuje výšky téměř 20 metrů a vystupuje z budovy svými rozložitými desetimetrovými listy, které se podle počasí otevírají nebo zavírají.

Vivas' architectural style tends to consist of the International style and modernism, though he varies the two styles via naturalist and humanist influences. His architecture style also utilizes ecology. The best example of his work is the Venezuelan Pavilion in Hannover Expo in 2000; the pavilion is characterized by the shape of the orchid flower, which is fifty-nine feet tall and protrudes from

the building with its thirty-foot petals opening and closing depending on the weather.

Díla/Works:

Kostel Santa Rosa/Church Of Santa Rosa, Valencia, Venezuela, 1946
Klub Táchira/Táchira Club, Caracas, Venezuela, 1955
Hotel Moruco/Moruco Hotel, Mérida, Venezuela, 1955
Muzeum moderního umění/Museum of Modern Art, Caracas, Venezuela, spolu s architektem Oscarem Niemeyerem/worked with architect Oscar Niemeyer, 1955
Kostel sv. Vykupitele/Church of the Divine Redeemer, San Cristóbal, Venezuela, 1957
Kostel Zapara Urbanization/Church of Zapara Urbanization, Maracaibo, Venezuela, 1957
Hotel La Cumbre, město Bolívar/La Cumbre Hotel, Ciudad Bolivar, Venezuela, 1958
Hlavní náměstí v San Cristóbalu/Major Square of San Cristobal, Venezuela, 1958
Stromy pro komplex Život/Trees for Life complex, Lecherias, Venezuela, 1994
Venezuelský pavilon v Hannoveru/Venezuelan Pavilion in Hannover, Expo, 2000

Projekt recyklace v brazilském Santosu (ředitelství nevládních organizací)/Project of the NGO headquarters in Santos Brazil Recycled Lives, 2011

Ceny a čestné doktoráty/Awards and honorary doctorates

Národní cena za architekturu ve Venezuele /National Award of Architecture in Venezuela, 1987
Architektura: Ústřední univerzita Venezuely /Architecture: Central University of Venezuela, 2009
Architektura: Experimentální univerzita Táchira/Architecture: Experimental University of Tachira, 2011

Arboles para vivir (Stromy života/Trees for Life)

Tento architektonický návrh má napomoci vyvinout modely schopné adaptace – jako to dělají stromy nebo plavidla – na telurické pohyby; modely, které nejsou ukotveny k zemi, udrží se samy ve vzpřímené poloze a odolávají zemětřesení. Pracujeme se dvěma příklady, které jsou nám dostupné: s „jeřáby" a tubulárními pódii, které při stavbě podporují mrtvou hmotu a jednoduše se sestavují, přepravují a obměňují. Pokud je v případě požáru naplníme cirkulující vodou a proměníme v „hydro-stavby", nemohou se ohněm zhroutit.
Představme si obyvatelné „jeřáby", které vyplníme vyvýšenými pódii; pokusme se napodobit zázrak přírody v biologickém světě, jakým jsou stromy, ryby a všechna zvířata, která nám udělují lekci v optimalizaci. Přejděme na limitní stavby a budujme optimálním a nezbytným způsobem s nejvyšší účinností

1				5	8		
2				6			
3				7			

1–8 – Arboles para vivir (Stromy života/Trees for Life)

a propůjčujme stavbám mutantní povahu typickou pro život, takže města se budou měnit jako lesy, aniž by skomírala, obměňovat se v dialektický svět intimního vztahu, který však vyhovuje lidské potřebě družnosti, kde bude možné dosáhnout v urbánních strukturách sociální snášenlivosti v harmonii s přírodou. Když budou tahle zavěšená pódia kombinována s biomateriály, můžeme vybudovat konstrukce vysokých bioklimatických kvalit, v nichž můžeme žít mezi ptáky a motýly, ucítit v lehkém vánku vůni jasmínového vína a z balkonů pozorovat děti, jak běží vstříc budoucnosti, která je možná pro všechny.

With this architectural proposal we intend to develop design models capable to adapt themselves as trees or ships do to the characteristics of telluric motions; supported models not anchored to the ground which can be "self-erectable" and earthquake-resistant.
We suggest two industrial examples within our reach: cranes and tubular scaffolds, because they support dead matter in the constructive process and are easy to assemble, change and transport. If we put water to circulate through these structures in the event of fire and we transform them into "hydro-structures," they become "incollapsible" by the action of fire. Let us make the cranes inhabitable and let us fill them with scaffolds; let us imitate and emulate the marvels created by nature in the biological world: trees, fish, all of the animals that give us lessons of optimization. Let us go toward limit-structures to build with the optimal, necessary matter, with maximum-efficiency forms, and let us bestow upon construction the mutant character typical of life, so that cities change like forests do, without dying, in a dialectical world of intimate relationship but fit to man's gregarious scale, where social love in urban structures and in harmony with nature becomes possible.
If these hanging scaffolds are combined with biomaterials, we could carry out constructions of high bio-climatic quality where we can live amid birds and butterflies, feel the aroma of the jasmine vines through the breeze that they themselves produce and from the balconies see the children run toward a future made possible for all.

David Maenaut

Ředitel zastoupení/Head of Delegation

Vlámské zastoupení/Delegation of the Flanders Government
Valdštejnská 6, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 257 532 484

www.flanders.be/prague

Flanders
State of the Art

Vlámská architektonická scéna se stala jednou z nejživějších v Evropě a Vlámsko stojí ve středu mezinárodní pozornosti věnované současné architektuře. Vlámští architekti jsou pravidelnými účastníky prestižních mezinárodně uznávaných uměleckých festivalů a událostí, kde působí jako kurátoři či přispívají prezentací svých vlastních uměleckých děl. Architekti z Vlámska a jejich práce jsou důkazem, že současná architektura ve Vlámsku se nevyznačuje vytvářením kultovních staveb, ale pozorným a zároveň nápaditým přístupem ke stavebním programům a konstrukčním technikám. Mezinárodní uznání, jež si vlámská architektura vydobyla, je odrazem úspěšné práce řady vlámských architektů, kteří svou činností významně přispěli ke vzniku prosperující kultury na poli designu a výzkumu. Od 90. let 20. století je tento dynamický proces, jenž je také výsledkem osvícené architektonické politiky vlámské vlády, dokumentován v sérii publikací Architectural Yearbooks (nyní pod názvem Architectural Review Flanders) vydávané každé dva roky Vlámským architektonickým institutem (Vlaams Architectuurinstituut). Hlavním cílem Vlámského architektonického institutu je zvýšení povědomí veřejnosti o důležitosti dobře navrženého prostředí, podpora veřejné debaty týkající se podoby budov a měst a poskytování a šíření informací a vědomostí o architektuře.

Současná vlámská architektura se intenzivně zabývá vývojem nových konceptů v otázce bydlení v jedné z nejhustěji osídlených oblastí Evropy, městskými renovačními projekty a infrastrukturou a v neposlední řadě velkou kulturní ambicí, jež se zrcadlí ve značném množství veřejných i soukromých staveb po celém Vlámsku. Současná architektura je výzvou pro architekty, urbanisty a interiérové architekty, kteří vytvářejí každodenní prostředí vlámských měst a krajiny.

The architectural scene of Flanders has become one of the most vital in Europe and the region has been enjoying the international attention for contemporary architecture. Architects from Flanders are frequently invited to take part in prestigious and internationally renowned art festivals and events where they serve as curators or present their work and make artistic contributions. Architects from Flanders and their work reveal that architecture's contribution to contemporary Flanders is not in the provision of iconic buildings, but in the careful, yet imaginative handling of the building programme and construction techniques. The international recognition of the Flemish architecture reflects the significant work of a number of Flemish practices that have contributed to the emergence of a vital culture of design and research. Since the 1990s this dynamic process, which is also the result of an enlightened architectural policy of the Flemish government has been recorded in the series of Architectural Yearbooks (renamed as Architectural Review Flanders), which have been published bi-annually by the Flemish Architectural Institute (Vlaams Architectuurinstituut). The aim of the Flemish Architectural Institute is also to raise public awareness for the importance of a well-designed environment, to stimulate the public debate on the design of buildings and cities and to disseminate information and knowledge about architecture.

The contemporary Flemish architecture reflects upon the development of new concepts for housing and dwelling in one of Europe's most densely populated regions, on urban renewal projects and infrastructures and last but not least on the profound cultural ambition that is reflected in a significant number of public and private buildings across Flanders. The contemporary architecture is a challenge to architects, urbanists and interior architects who are dealing with shaping the everyday environment of Flemish cities and landscapes.

51N4E

Johan Anrys
Freek Persyn

51N4E

www.51n4e.com

51N4E je mezinárodní architektonická kancelář se sídlem v Bruselu, která se zabývá architektonickým designem, návrhy koncepcí a strategickými transformacemi veřejného prostoru. Vedou ji dva partneři – Johan Anrys a Freek Persyn – a v současnosti má 28 spolupracovníků. Byla založena roku 1998 a získala svou pověst projekty jako Lamot (2005), věž TID v Tiraně (2004 –), C-Mine (2010), Skanderbegovo náměstí (2008) a továrna BUDA (2012). 51N4E získala za své architektonické projekty různá mezinárodní ocenění a v poslední době se zabývala vývojem strategických vizí rozsáhlých urbánních prostor jako Bordeaux (50.000 bytů), Brusel (Metropole 2040) a Istanbulu (Making City).

Cílem 51N4E je přispívat prostředky architektonického designu k sociální a urbánní transformaci.

51N4E is a Brussels-based international practice that concerns itself with matters of architectural design, concept development and strategic spatial transformations. It is led by 2 partners – Johan Anrys and Freek Persyn – – and is at present 28 people strong. The office was founded in 1998 and gained renown through key projects such as Lamot (2005), TID Tower Tirana (2004 –), C-Mine (2010), Skanderbeg Square (2008) and BUDA factory (2012). 51N4E has been rewarded with different international prizes for the architectural projects, while it has recently engaged in the development of strategic visions for large-scale urban regions such as Bordeaux (50.000 dwellings), Brussels (Bruxelles Metropôle 2040) and Istanbul (Making City).

51N4E aspires to contribute, through means of design, to social and urban transformation.

Věž TID, výšková budova různého využití/TID Tower, Mixed use high rise

Tirana, Albánie/Albania

Komunismus v Albánii zkolaboval kolem roku 1991. Předtím žila země v přísné izolaci dokonce i vůči ostatním socialistickým státům, což můžeme srovnat se situací dnešní Severní Koreje. Násilí starého režimu se přelilo do poměrů, jimž země propadla, když se otevřela tzv. „režimu volnému trhu", což byla ve skutečnosti destruktivní směs pyramidálních schémat, široce rozšířené korupce a anarchie. I městské prostředí tím utrpělo, neboť se stalo obětí rakovinového bujení nelegálního osídlování. Stavělo se všude: na střechách, ve dvorech, v parcích a říčních korytech.

Věž TID je součástí série operací, jejichž cílem je vrátit do srdcí a myslí lidí představu města

1 | | | 2 | | | 3 | | | 4

1–4 – Věž TID/TID Tower, Tirana, Albánie/Albania

jako společného prostoru. První vlnou byla záchranná operace: v roce 2000 odstartovalo „urbánní partyzánství", během nějž docházelo k destrukci budov, kombinované s pomalováním fasád velmi výraznými barvami. Druhá vlna byla organizovanější a orientovaná na plánování: z ní vykrystalizoval hlavní plán pro pěší centrum, vyznačené na okrajích 2 paralelními řadami monumentálních výškových budov. Věž TID je jednou z nich, a dodnes jedinou, která byla postavena.

Místo stavby má primární význam: věž je dobře viditelná z hlavní třídy směřující do města. Je proto doplňkem nejvýznamnějších monumentů Tirany: Skanderbergovy sochy, nejstarší mešity, hodinové věže a – u paty TID – památníku zakladatele města Sulejmana paši. Vzhledem k citlivým historickým souvislostem je navržena jako monolit, který nemá vzhled moderní výškové skleněné stavby. Budova se jednoduše zdvíhá od elipsy k trojúhelníku a zachycuje světlo přicházející k Tiraně od Středozemního moře, přičemž vytváří celou škálu nečekaných stínů. Nemá žádnou symbolickou hodnotu, je pouze zvýrazněním environmentálních – a jako taková i kulturních – podmínek místa.

Budova a přízemí jsou navrženy neutrálně: generální rozvržení podlaží a hrubá obálka věže umožňují přijmout jakýkoli program. Celá struktura je přímočará a zdařilá: sisyfovský stavební proces se hleděl vyhnout špatnému kopírování obvyklých mezinárodních řešení staveb a nahradil je novými a důsledně precizními postupy. Celá stavba se skládá ze 3 jednotlivých budov: 85 m vysoké věže, která probíhá od vrcholu přímočaře až k zemi, pětipodlažní budovy ze skla s konzolovou střechou tvořící galerii pod širým nebem, a nakonec malé betonové budovy s vydutým kubickým dómem, který obklopuje hrobku Sulejmana paši. Dohromady vytváří stavba různorodé prostředí s důrazem na nejtrvalejší kvalitu středozemního města: jeho veřejný prostor.

Communism collapsed in Albania around 1991. Before, the country lived in severe isolation even from other socialist countries, a situation comparable to the disconnection of North Korea today. The violence during the regime found an equally violent counterpart in the way the country opened up to a so-called "free market regime", which was in reality a destructive mix of pyramid schemes, widespread corruption and anarchy. Also the urban environment suffered from this, being victim to cancerous illegal settlements. People were building everywhere: on rooftops, in courtyards, parks and riverbeds.

The TID tower is part of a series of operations to bring the idea of the city as a collective space back in the hearts and minds of the people. The first wave was an emergency operation: in the year 2000 an "urban guerilla" started, combining the destruction of buildings with the painting of facades in strong, larger than life colours. The second wave in 2003 was more organized and planning oriented: it crystallizes in a master plan for a pedestrianized centre, marked at the edges with 2 parallel (and monumental) rows of towers. The TID tower is one of them, and until today the only one that is built.
The site for the tower qualifies as a prime location: it can be seen from the main boulevard entering the city. As a consequence, the tower complements the most important monuments of Tirana: the Skanderbeg statue, the oldest mosque, the clock tower and – at the foot of the tower – a memorial tomb for the city's founder Suleiman Pasha. Being aware of this precarious historical line-up, the tower is designed as a monolith, avoiding the image of the modern glass tower. Starting from an ellipse and ending as a rectangle, the building has a simple shape which fully captures the Mediterranean light of Tirana and generates a wide range of unexpected shadows. It does not symbolize anything but simply highlights an environmental – and as such, cultural – condition.

The building and base are designed to be program-neutral: the generic layout of the floors and the rough skin of the tower allow to accommodate any program. The whole structure is straightforward and well-made: the Sisyphean construction process consisted in getting rid of badly copied international building solutions and replacing them with new solutions with the proper amount of precision. Here, the building is designed as a constellation of 3 singular buildings: the tower of 85 m height coming straight down to the ground, a 5 storey glass building with a cantilevering roof that creates an open air galleria and finally a small concrete building with a hollowed out quarter dome, embracing the tomb of Suleiman Pasha. Together, these buildings generate a multiple and diverse environment, enhancing the most durable quality of any Mediterranean city: its public space.

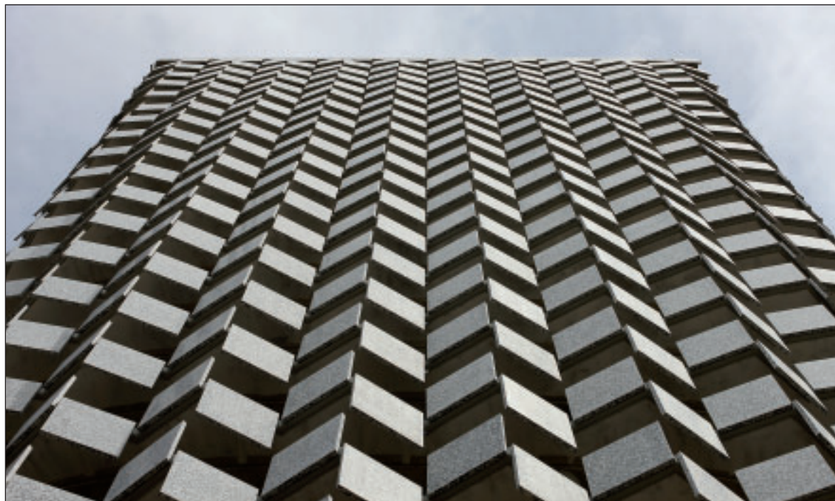

1 | | | | 4 | |
2 | | | | 5 | |
3 | | | | 6 |

1–6 – Věž TID, výšková budova různého využití/TID Tower, Mixed use high rise Tirana, Albánie/Albania, foto/photo: Filip Dujardin

Ing. Jan Klas

generální ředitel

Řízení letového provozu ČR
Navigační ul., Jeneč u Prahy

www.rlpcr.cz

Můžete nás seznámit s aktuálním vývojem v letecké dopravě v Evropě a ve světě?

Současný stav vývoje civilní letecké dopravy v Evropě i na ostatních kontinentech vykazuje všechny známky zotavení po recesi z let 2008–2012, nicméně vývojové trendy se v různých světových regionech od sebe významně liší. Meziroční nárůst provozu v Evropě za celý rok 2013 činil 3 % a za první pololetí roku 2014 dosahuje přibližně stejnou hodnotu. Obdobný vývoj lze také najít v severní i jižní Americe nebo Austrálii. Vyšší růstové trendy pak dlouhodobě vykazuje jihovýchodní Asie a Čína (meziročně 8–10 %) a země Blízkého Východu (10 %), což je způsobeno dynamicky rostoucí poptávkou po letecké dopravě, která se i v těchto zemích stala cenově dostupnou pro velké množství tamních obyvatel.

Jak se tato situace odráží na letecké dopravě v ČR?

Určitě pozitivně, protože v posledních třech letech jsme svědky každoročního nárůstu zájmu leteckých dopravců po českém vzdušném prostoru. Každý rok jej využije více než 700.000 letů. Kromě příznivé geografické polohy naší země, která tvoří přirozený most mezi Evropou východní a západní, naši zákazníci také dlouhodobě oceňují vysokou bezpečnost a kvalitu letových provozních služeb, kterou získávají za zákaznicky orientovanou cenu. I s ohledem na tyto skutečnosti k našim nejvýznamnějším zákazníkům patří letecké společnosti jako např. Lufthansa, Emirates, Qatar Airlines nebo Turkish Arlines. Poněkud jiná je situace na letišti Praha i na některých českých regionálních letištích, kde provoz stagnuje nebo mírně klesá. Jsem však přesvědčen, že se jedná jen o dočasný stav a letečtí dopravci v brzké budoucnosti opět posílí frekvenci svých letů z a na letiště v České republice.

Daří se prohlubovat evropskou integraci letecké dopravy? Jak si v ní stojí ČR?

Stejně jako v jiných oblastech evropská integrace silně ovlivňuje také všechny subjekty letecké dopravy a jejich činnost. Pominu-li regulační aktivity, které se týkají státní správy

na úseku civilního letectví, měla evropská standardizace velký vliv například v oblasti práv pasažérů, hospodářské soutěže leteckých dopravců, ochrany letectví před nezákonnými činy nebo integraci evropského vzdušného prostoru v rámci naplňování projektu „Jednotného evropského nebe". České letectví v Evropě dosud splnilo všechny své povinnosti vyplývající z členství naší země v EU a je považováno za integrální a také konkurenceschopný prvek evropského systému civilní letecké dopravy.

Co nového přinesl tento vývoj společnosti Řízení letového provozu ČR?

V první řadě jsme museli aplikovat nové legislativní požadavky EU pro implementace projektu „Jednotného evropského nebe", který byl dosud schválen ve dvou etapách v roce 2004 a 2009. Jednalo se o rozsáhlé změny a požadavky na certifikaci našich služeb, výcvik personálu anebo spolupráci s vojenskými

složkami při využívání vzdušného prostoru. Druhá etapa tohoto projektu pak pro nás znamenala naplnění poměrně přísných výkonnostních parametrů v oblasti bezpečnosti, kapacity, nákladové efektivity a ochrany životního prostředí. Plnění těchto parametrů je následně v rámci tzv. pětiletých referenčních období přísně sledováno a vyhodnocováno Evropskou komisí.

Sledujete – jako firma vlastněná státem – také dopad vaší činnosti na ekonomiku země a její celospolečenské souvislosti?

Snažíme se být dlouhodobě podnikem, pro který by neměla být jediným kritériem úspěšnosti výše zisku, ale také jeho pozitivní vnímání ze strany vlastních zaměstnanců i široké veřejnosti. Dlouhodobě a programově naplňujme stanovené cíle v oblasti firemní společenské odpovědnosti a přispíváme tak k vytváření kulturního podnikatelského prostředí v České republice. Firma je sledována a hodnocena i za svůj přístup v nekomerčních oblastech, tedy ochraně životního prostředí, péči o zaměstnance a při naplňování sponzorského programu. ŘLP ČR, s. p., tak prostřednictvím realizace principů společenské odpovědnosti průběžně posiluje svou důvěryhodnost ve vztahu k okolí a zvyšuje loajalitu svých zaměstnanců. Současně s tím podnik sděluje svým zákazníkům, partnerům i zaměstnancům, jaký je jejich podíl při realizaci jeho dlouhodobých cílů.

Je o práci řídícího letového provozu zájem? Jaké nároky na uchazeče kladete?

Za posledních deset let se zájem o tuto práci zmnohonásobil, což pro nás představuje pozitivní fakt, protože se tak výrazně zvyšuje naše schopnost vybrat a vycvičit opravdu ty nejlepší. Z hlediska stanovených požadavků na uchazeče je důležité ukončené středoškolské vzdělání s maturitou, znalost anglického jazyka na úrovni definované evropskými předpisy, odpovídající zdravotní stav a trestní bezúhonnost. Mezi další předpoklady pro tuto profesi pak patří odolnost proti stresu, prostorová představivost a také schopnost být týmovým hráčem.

Domníváte se, že oblast řízení letového provozu by bylo možné privatizovat? Jak je tomu v jiných zemích?

Stejně jako ostatní činnosti i služby řízení letového provozu jsou předmětem kontinuálního vývoje v rámci svého právního a institucionálního zakotvení. Možnost privatizace poskytovatelů služeb řízení letového provozu je stále diskutována v řadě evropských i mimoevropských zemí. Ve Velké Británii nebo Kanadě také již došlo k částečné privatizaci místních poskytovatelů služeb, kde získali menšinové podíly jejich zákazníci, tedy letečtí dopravci. Výsledek v těchto případech nicméně zatím zaostal za očekáváním, a proto se v současné době spíše zvažuje větší míra „komercializace" poskytovatelů služeb, kdy jim jejich právní forma v podobě akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným umožní bezproblémové zapojení do obchodních aktivit, které dnes při liberalizaci služeb letecké dopravy v Evropě i mimo ni vznikají.

Co považujete dnes za největší riziko pro leteckou dopravu – přírodu (hurikány a další klimatické jevy), lidskou chybu nebo nestabilní politickou situaci v některých částech světa? Dokáže se tomu letecká doprava nějak bránit?

Obecně stále platí, že vývoj civilní letecké dopravy je velice citlivý na okolní vlivy, ať již se jedná o zásahy přírodních sil, nebo o okolnosti, které mají původ v lidském konání. V posledních letech se letecká doprava musela vyrovnat s řadou takových skutečností, ať již to byla hrozba epidemie SARS, výbuch sopky na Islandu, ekonomické a ropné krize nebo hrozba válečných konfliktů. Jedinou možností, jak letecká doprava může na tyto hrozby a situace reagovat, je rychlá mezinárodní spolupráce a koordinace všech zúčastněných subjektů, která dokáže přinést potřebná řešení, nápravu situace anebo minimalizaci negativních dopadů na cestující veřejnost.

Kam směřuje technologický vývoj a jaké jsou plány Vaší společnosti do budoucna?

Bez sledování technologických trendů, inovací a kontinuální modernizace našich systémů bychom brzy ztratili naše postavení i naši konkurenceschopnost na evropském trhu služeb řízení letového provozu. V podmínkách ŘLP ČR, s. p. právě v současné době vrcholí rozhodování o dodavateli nového hlavního systému pro řízení letového provozu (tzv. projekt NEOPTERYX). Důvody pro pořízení nové systému vidíme ve dvou rovinách. Jedná se zejména o zvýšení kapacity systému s ohledem na stále rostoucí objem provozu, druhým důvodem je implementace nových rozvojových funkcí s ohledem na integrační požadavky EU v rámci realizace „Jednotného evropského nebe". Tyto funkce zajistí zvýšení bezpečnosti letového provozu a hlavně umožní rozvíjet systém tak, aby poskytoval letové provozní služby v českém vzdušném prostoru v požadované kvalitě a kapacitě minimálně do roku 2030.

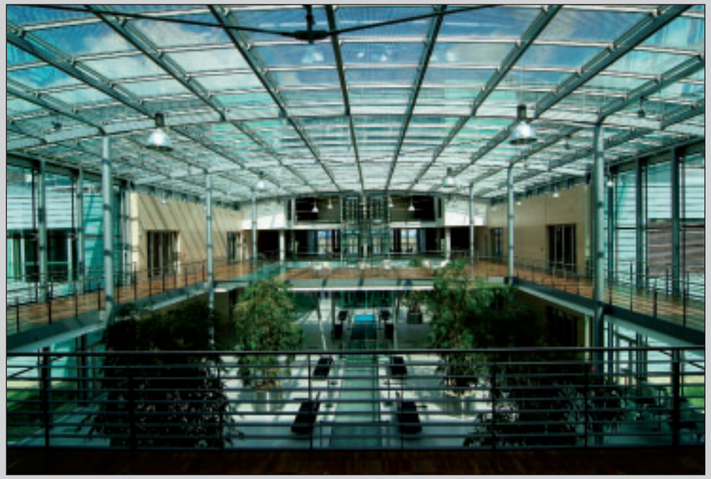

Thomas Otter

Vedoucí divize Audi

Porsche Česká republika s.r.o.
Radlická 740/113d, Praha 5
Česká republika

tel: +420 251 033 111
fax: +420 251 033 807
e-mail: infolinka@audi.cz

www.audi.cz

Značka Audi má zcela osobitou koncepci prezentace a prodeje svých vozů – můžete ji čtenářům přiblížit?

Architektura prodejních prostorů Audi je ztělesněním filozofie designu značky, která je založena na sofistikovanosti, progresivitě, lehkosti a eleganci. Rozhodujícím prvkem současné architektonické koncepce Audi jsou asymetrické křivky, které utvářejí dynamické prostředí. Dáváme přednost decentnímu vzhledu a neutrálním barvám jak v exteriéru, tak v interiéru, aby vynikala především vystavená vozidla. Celý showroom je navržen se stejnou pozorností věnovanou nejmenším detailům – – přesně tak, jak vyvíjíme naše vozy.

Aktuální celosvětový koncept showroomů, tzv. Audi Terminal, je obecně postaven na myšlence jednoduchosti a modularity, která umožňuje na stejných principech, vyjadřujících identitu značky Audi, realizovat prodejní a servisní místa různé velikosti kdekoli na světě.

Poloha v centru města je například často spojena se specifickými požadavky na výšku budovy a ekonomickou efektivitu, což vede k vertikální struktuře budovy a rozmístění prezentačních ploch v různých úrovních. Prezentační plochy mají vždy dynamický tvar

zatáčky viditelné zvenku, takže přitahují veškerou pozornost k vystavovaným vozům. Zákazníci jsou po vstupu do Audi Terminalu vedeni přímo k vystaveným vozům nebo ke komunikační platformě. Prezentační plochy navazují na jednotlivé zákaznické zóny zaměřené na prodej, předání nově zakoupeného vozidla nebo příjem vozu do servisu. Vše je důkladně promyšleno a navrženo tak, aby se zde zákazník pohyboval zcela přirozeně a intuitivně.

Do budoucna bychom chtěli showroomy Audi Terminal podle potřeby doplňovat vybranými moduly multimediální prezentace ze zcela nového konceptu digitálních showroomů Audi City, které Audi postupně otvírá v centrech velkých světových metropolí.

Vhodný způsob prezentace úzce souvisí s vhodným výběrem prostoru – využívají prodejci značky Audi existujících prostor, nebo naopak budují nové showroomy?

V České republice máme zatím tři showroomy Audi Terminal – v Ostravě, v Kyjově a v Praze, kde plánujeme v příštím roce otevřít další. Loni otevřený Audi Terminal v Kyjově patří mezi nejmodernější dealerství značky Audi na světě. Energeticky nezávislá a ekologicky šetrná stavba využívá nejmodernější technologie. Koncept kyjovského Audi Terminalu je již plně připraven na éru elektrické mobility. Budova stojí na 120 pilotech, má 2 nadzemní a jedno podzemní patro s celkovou zastavěnou plochou 5.300 m². Celou stavbu charakterizuje maximální otevřenost, důraz na jednoduchost procesů a dalekosáhlá energetická soběstačnost. I v tomto ohledu je tento koncept zcela unikátní.

V případě, že se rozhodnete postavit nový showroom, oslovujete zavedené architektonické kanceláře nebo poskytujete příležitost mladým architektům?

Co se týče korporátní architektury Audi výše uvedených showroomů Audi Terminal, spolupracuje Audi s architektonickou kanceláří Allmann-Sattler-Wappner Architekten. Při konkrétní realizaci v České republice dohlíželi na samotnou výstavbu Audi Terminalu v Kyjově designéři a architekti značky Audi. Na výstavbě se podílelo přes 60 firem, z nichž většina byla z České republiky. Zajímavé jsou také další architektonické projekty značky Audi, zejména inovativní řešení výstavních expozic, nevšedních roadshow s modulárními mobilními moduly nebo Audi Pavilon ve Wolfsburgu. Na těchto architektonických projektech spolupracuje Audi již od roku 1992 s mnichovskou společností Schmidhuber. Je třeba připomenout, že architektura je v pojetí značky Audi využívána jako základní nástroj komunikace.

Audi se prezentuje sloganem „Náskok díky technice" – jak je to s implementací nových technologií v showroomech Audi?

Audi je lídrem rovněž v oblasti nejmodernějších multimediálních prezentací, o čemž se mohou přesvědčit návštěvníci našich nových digitálních showroomů Audi City, o nichž jsem se již krátce zmínil. První showroom Audi City jsme otevřeli v červenci 2012 v Londýně, po něm následoval

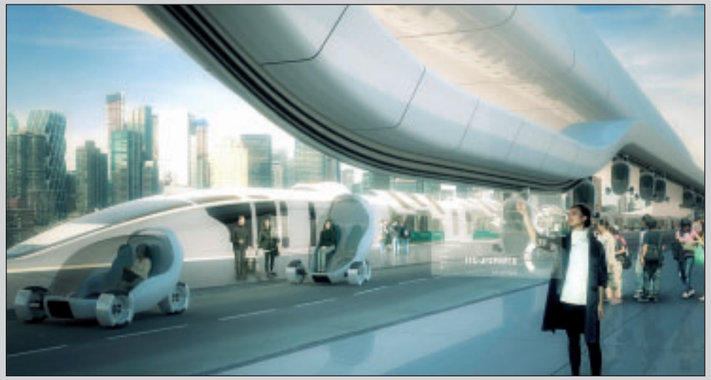

Peking a letos Berlín. Architektonické řešení showroomů Audi City má na svědomí frankfurtské studio Raumwerk Architekten.

Realistické multimediální prezentace představují kompletní řadu modelů Audi včetně progresivních technologií v našich vozech. Zákazníci se mohou podrobně seznámit také s veškerými možnostmi výbav a individualizace – pro představu: jen v této oblasti nabízíme několik stovek milionů možných kombinací. V Berlíně jsme poprvé použili prezentační formát stereo 3D s velkoplošnou multimediální stěnou 7 x 2 metry sestavenou z 18 displejů s celkovým rozlišením 37 milionů pixelů. Fascinující virtuální animace vystupují po nasazení 3D stereo brýlí do prostoru, aby názorným a realistickým způsobem ilustrovaly technické a produktové novinky Audi.

Někteří architekti navrhují i design automobilů – navrhoval některý z modelů vozu Audi architekt?

To přímo ne, ale existuje mnoho příkladů intenzivního propojení automobilového designu značky Audi se světem architektury. Mezi nejnovější počiny v této oblasti patří „TT Pavilion", který mohli obdivovat návštěvníci červnové výstavy Design Miami/Basel 2014. První architektonickou instalaci Audi navrhl Konstantin Grcic, jeden z nejvlivnějších průmyslových designérů, který se nechal inspirovat novým Audi TT, jehož různé díly využil pro svou kreaci. Podle Grcice se automobil v mnohém podobá domu, jsou to průmyslově vyráběná, mobilní architektonická díla, která poskytují ochranu, ale také dokonale vybavené funkční prostory pro práci, komunikaci, stravování a odpočinek.

Architektura úzce souvisí také s městskou mobilitou, která představuje v živelně rostoucích městech po celém světě velkou výzvu. Audi proto již řadu let organizuje v rámci globálního mezioborového fóra Audi Urban Future Initiative každé dva roky architektonickou soutěž Audi Urban Future Award, které se účastní renomovaná architektonická studia z různých částí světa. Jejich úkolem je přicházet s inovativními řešeními pro trvale udržitelnou mobilitu ve městech.

Jakému architektonickému slohu nebo stylu dáváte vy osobně přednost?

Líbí se mi nekomplikované stavby s duší. Jednoduché, jasné linie bez zbytečných ozdob. Tedy spíše moderní styl, ovšem naplněný vášní, bez níž by životu chyběl důležitý rozměr. Oceňuji také účelnost a překvapivé detaily, které usnadňují a vylepšují každodenní život. Kromě toho mě fascinují nejmodernější technologie, které umožňují realizaci trvale udržitelných staveb s minimálními nároky na spotřebu energií a dalších zdrojů. Sofistikovaná elegance spojená s ohleduplností k životnímu prostředí – to jsou podle mne atributy architektury a mobility budoucnosti. Koneckonců značka Audi už je do vínku svým vozům dává dnes.

Děkujeme za rozhovor.

Petr Palička

managing director Real Estate division

Penta Investments
Na Příkopě 6, Praha 1
Česká republika

tel.: +420 225 101 100
email: prague@pentainvestment.com

www.pentainvestments.com

Společnost Penta Investments je již tradičním partnerem festivalu Architecture Week Praha. Čím vás oslovilo jeho letošní téma?

Letošní téma je podle mne zajímavé pro každého, kdo se o architekturu zajímá či s ní alespoň pracuje, protože architektonické dědictví je základ dnešní architektury, tak jako kulturní dědictví je základem pro kulturu a historické dědictví obecně je základem našeho dnešního života.

Máte zkušenosti s projekty ve starší zástavbě, v historických centrech či památkově chráněných zónách?

Naše společnost rozvíjí v současnosti své realitní projekty v Bratislavě, Praze, Košicích a Varšavě. První tři jmenovaná města jsou města historická, kde především centra těchto měst jsou památkově chráněné rezervace, což samozřejmě ovlivňuje naše projekty. Náš první projekt v České republice je v památkové zóně v Praze 1 v ulici Na Florenci, některé naše další pražské projekty, které jsou v přípravě, se také nalézají v chráněné zóně. Takže ano, zkušenosti máme.

Patří podle vašeho názoru do takového prostředí výrazná moderní architektura, nebo je spíše na místě ctít kontext a „genius loci" a vstupovat do něj pokorně a spíše nenápadně? (Můžete uvést nějaký příklad?)

Nejsem architekt ani umělec, můj názor je tedy ryze amatérský. Myslím si, že v historických centrech, stejně tak jako na většině ostatních míst, je samozřejmě nutné ctít kontext a genius loci, vstupovat do místa s pokorou a respektem k již vytvořenému, což však nevylučuje moderní architekturu. Je ovšem otázka, co to ta „moderní" architektura vlastně je. Je-li architektura kvalitní, je možné postavit i v historických centrech neobvyklé stavby. Myslím, že typickým příkladem stavby, která byla ve své době velmi kontroverzní a dnes jsme na ni pyšní, je třeba Obecní dům.

Představuje pro developera historické prostředí a památková ochrana určité omezení, nebo to chápete spíše jako výzvu či příležitost k zajímavému projektu?

Samozřejmě obojí. Postavit kvalitní projekt v centru města, v historickém prostředí, je výzva. Omezení vyplývající z památkové ochrany ovšem samozřejmě existují. Mají-li tato omezení smysl a stanovuje-li je kvalifikovaný odborník, rádi se jim podřídíme. Bohužel, ne vždy tomu tak je.

Realizace takovýchto projektů však bývá spojena s vyššími náklady než např. výstavba na zelené louce. Přistupujete v tomto případě jinak k jejich návratnosti, zhodnocení?...

Ne, nepřistupujeme jinak. Projekt v centru je sice jiný, než projekt na předměstí, ale návratnost, zhodnocení peněz a další očekávání mají podobná kritéria. A to přesto, že projekt v centru má jiné podmínky, jiné klienty, jiné náklady a jiné příjmy, než projekt na zelené louce. Možná se dá říct, že přibývá motivace, protože jak už bylo řečeno, projekty v centru bývají složitější a jsou pro nás určitou výzvou.

Dnešní technický vývoj jde velmi rychle kupředu, moderní architektura se staví s mnohem kratší časovou perspektivou, než tomu bylo např. u středověkých katedrál či barokních paláců. Stanou se moderní stavby součástí kulturního dědictví? (Můžete uvést nějaký příklad?)

To se mi těžko hodnotí, protože nevím, s jakou perspektivou se stavěly katedrály a barokní paláce. Ptáte-li se na moderní architekturu s přesahem do budoucnosti, napadá mne hned například Ještědský vysílač. Zcela nepochybně moderní architektura a součást kulturního dědictví. Jistě bychom našli další stavby.

Čím vás zaujal projekt Waltrovka a jak se v současné době vyvíjí?

Projekt Waltrovka nás zaujal svou lokalitou, velikostí, komplexností a možnostmi, které přináší. Jedná se o místo, kde lze na ploše cca 17 hektarů vybudovat moderní čtvrť s kvalitním bydlením, dobrým pracovním prostředím, množstvím zeleně v místě i okolí a to vše dosažitelné za 15 minut metrem z Václavského náměstí bez přestupování. Projekt se vyvíjí dobře, dokončujeme hrubou stavbu první administrativní budovy, připravujeme výstavbu první fáze bytů, které chceme začít stavět na jaře příštího roku, staví se infrastruktura – – tedy veškeré přípojky a komunikace. Současně pracujeme na projektech ještě nezahájených staveb.

Na jakých dalších projektech pracujete?

Kromě uvedené Waltrovky připravujeme pokračování našeho budování nové části Prahy 1, tedy projekt známý jako Masarykovo nádraží, dále připravujeme výstavbu administrativní budovy na Smíchově a výstavbu bytů vyššího standardu v Praze 6. Kromě těchto projektů zkoumáme možnost akvizice dalších několika projektů. Zatím se zdá, že práce budeme mít v nejbližších letech dost.

1 – Aviatica piazza, Praha
2 – Aviatica piazza, vstup, Praha

Ing. Daniel Kurucz, MBA

generální ředitel a předseda představenstva

České dráhy
nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1
Česká republika

tel.: +420 972 232 100
e-mail: kgrsek@gr.cd.cz

www.cd.cz

Architecture week 2014 – slovo předsedy představenstva ČD, a.s.

Společnost České dráhy, a.s. spravuje nemovitosti, z nichž architektonicky nejvýznamnější jsou železniční výpravní budovy (nádražní budovy), z nichž jsou některé vyhlášeny kulturními památkami. Stav nádražních budov vyplývá z historického vývoje železnice v České republice. Budovy byly povětšinou budovány v letech 1890–1950 a jsou tak z hlediska potřeb současné železnice značně naddimenzované. Průměrné stáří nádražních budov v majetku Českých drah je 70–80 let a jsou provozovány, až na výjimky, bez zásadnějších investic do modernizace. Do architektury nádražních budov zasáhlo mnoho stavebních slohů, které ovlivnily i architektonické ztvárnění nádražních budov jako je klasicismus, romantismus, novorenesance, novobaroko, secese, moderna, tradicionalismus, kubismus, funkcionalismus. Níže bych rád představil výběr architektonicky zajímavých nádražních budov, které prošly částečnou či úplnou rekonstrukcí v posledních letech a nabízejí komfort pro cestující v novém tisíciletí.

Česká Třebová

Z historie: v roce 1850 došlo k rozsáhlé přestavbě železniční stanice a výstavbě nové výpravní budovy, která byla navržena zřejmě architektem Antonem Jüngligem. Budova byla jednopatrová, krytá valbovou střechou. Pozdně klasicistní průčelí s prostředním rizalitem zdobila bosovaná nároží. Třemi krytými chodbami se z budovy vycházelo na nástupiště se třemi kolejemi, zastřešené rozlehlou, osmdesát metrů dlouhou halou. Zvětšení výpravní budovy vyřešil v roce 1889 architekt Karl Engler přístavbou patrového objektu na pražské straně. Po vzniku Československa v roce 1918 nabyl českotřebovský železniční uzel význam jako styčné místo dvou nejdůležitějších tratí nového státu a přestavba osobního nádraží se ukázala jako zcela nezbytná. Stavba nové výpravny, nádražní pošty a dvou krytých ostrovních nástupišť, spojených s výpravní budovou podchodem, proběhla v letech 1921–4, dvě další krytá nástupiště a prodloužení podchodu byla dokončena r. 1925. Návrh nové výpravní budovy vznikl podle úvodního projektu architekta Vojtěcha Krcha z r. 1920. V architektonickém řešení uplatnil Krch kubistické ztvárnění klasicistně pojatého průčelí, zejména u středního vestibulového rizalitu, zdůrazněného dvěma vysunutými pětibokými schodišťovými rizality a trojúhelníkovým štítem, nesoucím hodiny. Do obou stran je budova roztažena nižšími křídly, zakončenými dvoupatrovými nárožními pavilony. I když původní návrh Vojtěcha Krcha doznal během stavby některých změn ve vnějším vzhledu a při několika velkých opravách také v uspořádání interiérů, zůstává českotřebovská výpravní budova významnou stavební památkou české kubistické architektury. (Zdroj: Česká nádraží Architektura a stavební vývoj, Mojmír Krejčiřík).
Současnost: poslední rekonstrukce výpravní budovy proběhla v letech 2009–2010 současně s investicí města Česká Třebová „Multifunkční dopravní terminál", kdy vznikl dopravní terminál vhodný pro kulturu cestování 21. století při zachování architektonického vzhledu budovy.

Český Brod

Z historie: První výpravní budova na českobrodském nádraží byla postavena v roce 1845 a autorem návrhu byl architekt Anton Jüngling. Budova byla situována na severní straně trati, tedy na opačné, než leží střed města. V letech 1928–1929 ji nahradila nynější budova na jižní straně trati (ulice Krále Jiřího čp. 212), jejímž autorem byl architekt Ředitelství státních drah Praha-jih Ing. arch. František Koula, syn místního architekta Jana Kouly, a stavbu provedla firma Františka Jilemnického z Prahy. Pro stavbu, kterou je možné řadit k rondokubismu, je typické výrazné členění průčelí plastickými omítkovými pásy. Dalšími úpravami prošlo nádraží v 50. letech 20. století v souvislosti s rozšířením trati Praha – Kolín o třetí kolej a její elektrizací. V této době proběhla demolice výtopny, vybudování nástupišť a podchodů. Nové zakrytí vstupu do podchodu s úschovnou zavazadel stylově navázalo na stávající stavbu.
Současnost: poslední rekonstrukce výpravní budovy proběhla v roce 2010, kdy byla opravena fasáda, vyměněny veškeré výplně otvorů, opravena členitá střecha a změny doznaly i interiéry. V letech 2012–2013 došlo k úpravám okolních prostor, ve spolupráci s městem bylo vybudováno nové P+R parkoviště, rekonstruována přilehlá část ulice Krále Jiřího a silnice do Liblic (vč. vybudování nových zastávek) a napojení na silnice III/3301 a II/113.

Choceň

Z historie: Výpravní budovu, postavenou v roce 1845, navrhl Jüngling vzhledem k téměř čtyřmetrovému výškovému rozdílu mezi terénem a nasypanou staniční plání z přednádraží jako jednopatrovou, od kolejiště přízemní. Stavbu ve střídmém klasicistním slohu kryla valbová střecha, vstup z ulice i z kolejí zdůrazňovaly mělké rizality završené trojúhelníkovými frontony, do nichž architekt osadil staniční hodiny, na římsy vstupních portálů umístil název stanice (v němčině), provedený z litinových písmen. Dráha z Chocně do Meziměstí a Otovic si vyžádala podstatné rozšíření choceňského nádraží. V sousedství dosavadní staniční budovy vyrostla v letech 1874–1875 nová výpravní budova, jenž tvoří 50 metrů dlouhý dvoupodlažní hlavní trakt, zakončený po obou stranách čtyřpodlažními pavilony čtvercového půdorysu. Průčelí budovy v novorenesančním slohu zdobí v přízemí pásová bosáž, v prvním patře kvádrová s bosovanými nárožími pavilonů, fasádu horních podlaží pavilonů pásová rustika s kvádrovými nárožími. K horizontálnímu členění výrazně přispívají i bohatě profilované kamenné římsy, fasádu zakončuje podstřešní římsa se zubořezem. Průčelí obou pavilonů směrem do přednádraží vertikálně člení mělké prostřední rizality. Autory této architektonicky velmi zdařilé budovy, která se až na nezbytné vnitřní úpravy zachovala v původním stavu, byli Karl Engler a Ing. Franz Helblig, lze však předpokládat, že se na jejím vypracování podílel také další Englerův podřízený, architekt Adolf Paul. Původní choceňskou výpravní budovu z roku 1845 dráha po dokončení nové adaptovala na obytnou, přičemž došlo ke snesení frontonů s hodinami. V roce 1951 ji nahradil objekt nádražní pošty. (Zdroj: Česká nádraží Architektura a stavební vývoj, Mojmír Krejčiřík).
Současnost: rozsáhlá rekonstrukce nádraží proběhla v letech 2003–2005 v souvislosti s modernizací prvního tranzitního koridoru, jejíž součástí bylo i vybudování tří částečně zastřešených ostrovních nástupišť a nového podchodem, vedoucím z parku pod celým kolejištěm s vyústěním mezi staniční budovou a poštou. V úrovni dosavadního prvního nástupiště, které po přestavbě nádraží přestalo sloužit pro nástup a výstup cestujících, vzniklo ČD centrum, čekárna a informační centrum města. Součástí rekonstrukce podle projektu SUDOP Praha (odpovědný projektant Jindřich Janourek, Petr Šafránek), ukončené v roce 2005, byla také citlivě provedena oprava historicky cenné fasády, zachováno zůstalo i původní zastřešení prvního nástupiště.
(Zdroj: Česká nádraží Architektura a stavební vývoj, Mojmír Krejčiřík).
Nádraží bylo vyhlášeno ve 4. ročníku soutěže o titul Nejkrásnějšího nádraží jako Nejkrásnější nádraží v Česku pro rok 2010.

Plzeň hl. n.

Z historie: roku 1896 dalo Ministerstvo obchodu souhlas k přestavbě plzeňského nádraží, kde původně byly nádražní budovy tří železničních společností, které však již nevyhovovaly potřebám osobní a nákladní dopravy. Projekt nové výpravní budovy vypracoval v letech 1903–1904 odbor pozemních staveb Ministerstva železnic. V týmu, vedeném architektem Karlem Immerem byli architekti Karl Holzhammer, Gustav Kulhavý, Ignaz Bronner a Hanz Ungethüm. Nová výpravní budova byla navržena soustředěním všech prostorů do čtyř traktů, konstruktivně samostatných, ale organicky na sebe navazujících: vestibulového, chodbového, restauračního a obytného. Architektuře nové plzeňské nádražní budovy dal architekt Gustav Kulhavý novorenesanční až barokní ráz s prvky secese. Stavba nové výpravní budovy započala roku 1906 a úplně dokončena byla v roce 1908. V rámci dalšího rozšiřování plzeňského nádraží po první světové válce postavilo plzeňské ŘSD v letech 1922–1923 na místě dosavadního kusého nástupiště za výpravní budovou ústřední dopravní budovu. Při náletu britských bombardérů na Plzeň 17. dubna 1945 dostala výpravní budova dva přímé pumové zásahy. Obnova výpravní budovy, která probíhala do roku 1947, přinesla řadu změn oproti původnímu stavu. Spojovací chodba byla rozšířena na prostornou halu o šířce 16 m, došlo ke zrušení štítů v jižním a severním průčelí a k nástavbě traktu po obvodu vestibulu o jedno patro, což mělo degradující dopad na vnější vzhled budovy. Úpravy interiérů vestibulu skončily v roce 1956. Po obou stranách hlavního schodiště byly umístěny na masivních podstavcích sochy slévače a železničáře, lunety nad hlavním vchodem a vstupy do podchodů k nástupištím dostaly výzdobu malbami v duchu socialistického realismu s tématy oslavujícími pracující lid na Plzeňsku. V roce 1971 byl v přednádraží vybudován pomník prezidenta Klementa Gotwalda, který zde stál až do roku 1998. Od dubna 1949 do prosince 1989 nesla stanice název Plzeň–Gotwaldovo nádraží.
(Zdroj: Česká nádraží Architektura a stavební vývoj, Mojmír Krejčiřík).
Současnost: v roce 1994 byla provedena oprava střechy a hlavního průčelí a úpravy zádveří, vestibulu a terasy, další úpravy interiéru vestibulu přineslo vybudování ČD centra a zařízení bezbariérového přístupu, dokončeně v roce 2004. V letech 2010–2012 došlo ke kompletní opravě interiéru vestibulu, včetně štukatérských prvků, opravám soch a výmalbě vestibulu, opravám obvodového pláště v úrovni prvního nadzemního podlaží. V současné době zde probíhá stavba Správy železniční dopravní cesty na modernizaci 3. Tranzitního koridoru. Část areálu stanice s výpravní budovou a přilehlými nástupišti je zapsána v seznamu kulturních památek.

Ústí nad Labem hl. n.

Z historie: v roce1872 byl pověřen přednosta projekční kanceláře Karl Engler vypracováním projektu nové výpravní budovy. Jednopatrová budova, sledující v půdorysu mírný oblouk, byla navržena na pětidílném půdorysu o celkové délce 68 m. Projekt představoval cílový stav, jehož se mělo dosáhnout v několika etapách: jde o ojedinělý případ, kdy postupné zvětšování výpravní budovy neprobíhalo živelně, ale podle předem vypracované koncepce. Dokončení podle původní koncepce se ústecká výpravní budova dočkala až v roce 1902. Směrem do přednádraží byla přistavěna nová část, která umožnila rozšířit vestibul a obohatit dispoziční řešení prvního patra o širokou, velkými okny prosvětlenou chodbu. V přízemí umožnila přístavba značně rozšířit prostory restaurace, pošty i železnice. S přístavbou, realizovanou v letech 1902–1903, dostala výpravní budova i nové průčelí, vytvořené z novorenesančních, novobarokních a secesních prvků architektem Johannem Oehmem. Na sklonku druhé světové války byla ústecká výpravní budova silně poškozena leteckým bombardováním. Provizorně opravená budova sloužila do roku 1950, kdy bylo definitivně rozhodnuto o jejím obnovení se zřízením čtyř krytých nástupišť. Projektant Václav Dědek vyřešil obnovu novým vestibulovým traktem s plochou střechou a zaobleným jižním nárožím, přistavěným k upravené severní části budovy. Přístavba byla provedena v letech 1955–6, vstupní halu vyzdobili Josef Sychrovský a Miroslav Matouš ornamentálním sgrafitem s rostlinnými motivy a Josef Menš figurální kamennou mozaikou. (Zdroj: Česká nádraží Architektura a stavební vývoj, Mojmír Krejčiřík).
Současnost: Rekonstrukce výpravní budovy Ústí nad Labem hlavní nádraží byla jednou z nevýznamnějších investičních akcí na nemovitém majetku Českých drah v roce 2012. Hlavním důvodem pro její realizaci byla nutnost vytvoření optimálního vstupu do nové budovy a vstupu do podchodu propojujícího přednádražní prostor s prostorem nábřežních teras a nábřeží řeky Labe a zajistit dispoziční úpravy výpravní budovy tak, aby splňovala nároky jedné z nejvytíženějších výpravních budov Českých drah.

Na začátku června tohoto roku byla Česká republika zasažena ničivými povodněmi obdobnými jako v roce 2002. Jednou z nejvíce postižených lokalit byl Ústecký kraj včetně města Ústí nad Labem. Vzhledem k umístění nově zrekonstruované výpravní budovy a průběhu povodňové vlny došlo k jejímu zatopení včetně navazujícího rekonstruovaného podchodu pod nástupišti a navazujících městských rekonstruovaných prostor včetně nábřeží. K odstranění následků povodní došlo v následujícím roce 2013.

Karel Ksandr

generální ředitel

Národní technické muzeum
Kostelní 42, Praha 7
Česká republika

tel.: +420 220 399 111
e-mail: info@ntm.cz

www.ntm.cz

Co Vás zaujalo na výstavě Architecture Week Praha a proč jste se rozhodli v letošním roce se připojit?

Národní technické muzeum je tradičním partnerem této výstavy. Letošní osmý ročník pokládám za velmi důležitý, protože takovýto mezinárodní festival architektury a urbanismu přináší srovnání naší architektury s architekturou evropskou i světovou.

Národní technické muzeum prošlo rozsáhlou rekonstrukcí. Můžete rok po jeho znovuotevření zhodnotit, co bylo největším přínosem pro návštěvníky?

Myslím, že to nejdůležitější je, že po 75 letech od položení základního kamene byla konečně dokončena hlavní budova muzea na Letné, a to nejen po stavební stránce, ale i co se týče zařízení. Byly zde vybudovány badatelny, studovny, depozitární prostory pro archiv a knihovnu, 14 stálých expozic, jsou zde restaurátorské dílny a vše, co k muzeu patří. Dlouhá doba budování muzea je dána historickými událostmi 20. století. Budova se začala stavět v r. 1938, krátce poté začala 2. světová válka a stavba se zastavila. Následně byla zabavena, bylo sem umístěno Ministerstvo pošt. Takže např. dopravní hala sloužila jako třídírna pražské balíkové pošty. Po válce se technické muzeum do své vlastní budovy vracelo dlouho a obtížně, ještě na jaře r. 1990 paradoxně svou vlastní budovu využívalo pouze z jedné třetiny, v dalších částech sídlilo ministerstvo vnitra a státní podnik Geodézie a kartografie. Poté, co se podařilo v r. 1990 na základě usnesení federální vlády budovu Muzea uvolnit, trvalo ještě dalších pět let, než se to uskutečnilo. A následně byla připravena rekonstrukce budovy. V podstatě se jednalo o dostavbu, z doby války bylo mnoho věcí nedokončených. Největším přínosem rekonstrukce tedy je, že se budova dokončila, funkčně zařídila a plně slouží svému účelu.

Snese nyní tento náš chrám techniky srovnání s technickými muzei např. ve Francii, Německu?

Bezesporu. Národní technické muzeum je jedním ze čtyř nejstarších evropských muzeí techniky, po Paříži, Londýnu a Mnichově. Oficiálně bylo založeno v r. 1908 z iniciativy tehdejších profesorů České vysoké školy technické v Praze, dnešního ČVUT. Historie českého technického muzejnictví sahá až do r. 1862, kdy Vojta Náprstek založil spolu se svými přáteli první české průmyslové muzeum. Přišel s progresivní myšlenkou – nesbíral věci staré, již nepoužívané, ale předměty současné. V r. 1862 jako první v Praze předvedl šlapací šicí stroj. Ten dnes najdeme mezi sbírkami v našem muzeu.
V loňském roce jsme získali několik významných ocenění, předně je to hlavní cena v kategorii Muzejní počin roku v celostátní soutěži Gloria Musealis. Za loňský rok NTM navštívilo celkem

210.000 návštěvníků, takže zaujímáme přední místo mezi muzei v České republice a jsme nejnavštěvovanější muzejní budovou v Praze. Národní muzeum, které má celkem 10 budov, navštívilo jen o 500 návštěvníků více. Dále jsme vloni postoupili do finále evropské soutěže o Michelettiho cenu, z 55 přihlášených jsme se umístili mezi 6 nejlepšími technickými muzei v Evropě.

Kterou sbírku či které exponáty považujete za nejcennější?

Máme tu řadu vzácných exponátů, například sextanty Tycha de Brahe a Johannese Kepplera, věci, kterých se tyto osobnosti dotýkaly svýma rukama, jsou to opravdové rarity. Osobně mám ale nejraději samotnou budovu. Byla postavena podle projektu architekta Milana Babušky, je to významná kulturní památka naší republiky, navržená speciálně pro technické muzeum. Byly zde například zrealizovány vysoce únosné stropy, takže v jednotlivých patrech můžeme vystavovat i těžké exponáty, například v 1. patře najdete v expozici tiskařství i několikatunové exponáty. Díky kvalitní dispozici i konstrukci budova perfektně funguje.

O které expozice mají návštěvníci největší zájem?

Po rekonstrukci přibyly tematicky nové expozice, například Chemie kolem nás, nesmírně důležitý obor našeho průmyslového dědictví, a expozice tiskařství. Byla zcela inovována expozice metalurgie, nová a velmi oblíbená je i Technika v domácnosti, kde kromě slavného šicího stroje Vojtěcha Náprstka ukazujeme vývoj domácích spotřebičů.
Zájem návštěvníků je rozložen celkem rovnoměrně, nejvyhledávanější je tradičně dopravní hala. Doprava, která nejlépe symbolizuje historii techniky, je naším nejdůležitějším výstavním prostorem. Unikátní je také rudný a uhelný důl vybudovaný ve třech suterénech pod budovou, např. ve vídeňském technickém muzeu je důl se štolou o hloubce 50 m, v Mnichově 100 m a u nás máme repliku důlní šachty o délce 470 m.

Jak byste srovnal památky technické a architektonické?

Obrazně by se dalo říci, že jediným rozdílem je, že technické památky jsou na kolečkách. Myslím, že význam architektonických a technických památek je zcela srovnatelný, navzájem se prolínají. Například Podolská vodárna je úžasná architektura doplněná o významné technologie na úpravu vody.

Nabízí expozice architektury v NTM něco zajímavého, něco navíc oproti výstavám architektury, na jaké je veřejnost u nás běžně zvyklá?

Naše expozice architektury, stavitelství a designu propojuje tyto tři obory, které k sobě patří. Na více než 600 m² výstavní plochy prezentujeme to nejvýznamnější z české architektury od 70. let 19. století až do 70. let 20. století. Vystihují to dvě významné české stavby, a to pražský Dům umělců Rudolfinum z r. 1874 a stavba televizního vysílače a hotelu na Ještědu z r. 1974. Expozici doplňují významné originály, je tu k vidění např. původní okno z 8. patra Baťovy administrativní budovy ve Zlíně, budovy č. 21. Tento originální prvek navrhl architekt Vladimír Karfík a získali jsme jej jako dar, když probíhala rekonstrukce tohoto mrakodrapu. Dále tu máme některé předměty z vybavení hotelu na Ještědu, které navrhl architekt Binar. Můžete obdivovat i fragment železné lávky v Bechyni, kterou vyrobili v Poldině huti na Kladně v 80. letech 19. století a v r. 2002 ji strhla povodeň. Slouží jako vyhlídková lávka a nabízí návštěvníkům unikátní výhled na Prahu z výstavního sálu.
V expozici se také seznámíte s tím, jak architekti dříve pracovali, v ateliéru z 19. století stojí pracovní stůl architekta Josefa Hlávky, skříň na plány architekta Josefa Zítka, jsou tu i exponáty ze 30. let, které patřily Karlu Janákovi.

Můžeme v expozicích vysledovat, jak se technický rozvoj a stavebnictví/architektura vzájemně ovlivňovaly?

Bezesporu ano. Dnes pracují vedle architektů specializovaní průmysloví designéři, dříve se ale mnozí architekti věnovali také designu technických zařízení a užitných předmětů. Jako příklad mohu uvést slavného architekta Jana Kotěru, který kromě řady významných budov také navrhl podobu pražské tramvaje s nátěrem červené a žluté barvy, což jsou barvy města Prahy. Jeho krásná secesní salónní tramvaj primátora města Prahy z r. 1900 reprezentovala naši republiku na světové výstavě v Paříži, nedávno prošla rekonstrukcí a patří mezi perly našeho muzea.

Co zajímavého – kromě stálých a příležitostných výstav – návštěvníkům nabízíte a jaké programy připravujete do budoucna?

Kromě pravidelných výstav pořádáme doplňkový program pro školy a mládež, například se u nás mohou seznámit s renesanční astronomií.
Ve spolupráci s firmou BASF provozujeme tzv. Kid´s Lab, tedy chemické laboratoře, kde se snažíme malým dětem ukázat, jak funguje chemie, a získat je pro tento perspektivní obor.
Ve spolupráci se Středočeským krajem organizujeme vzdělávací programy pro školy, seznámí se u nás s historickými automobily a následně zajišťujeme exkurze do automobilky v Mladé Boleslavi a jiných továren.
Nejvýznamnější novinkou je Centrum stavitelského dědictví, které budujeme v hospodářských budovách a pivovaru kláštera v Plasích u Plzně a bude otevřeno v r. 2015.

Snažíme se poukázat na historické techniky a technologie, používané ve stavebnictví, včetně stavebních strojů. Projekt je založen na workshopech a zážitkové turistice, budeme návštěvníkům nabízet např. možnost vyzkoušet si, jak se hasí vápno či jiné pracovní postupy, které dnes již neznáme.

Děkujeme za rozhovor

Luděk Sekyra

Sekyra Group

U Sluncové 666/12a, Praha 8
Česká republika

tel.: +420 234 005 551-2
e-mail: info@sekyragroup.cz

www.sekyragroup.cz

V jaké fázi je nyní váš projekt Smíchov City – revitalizace Smíchovského nádraží a jeho okolí? V běhu jsou i vaše další dva významné projekty – Žižkov City a Rohan City. Který z těchto projektů je vašemu srdci nejbližší, pokud si takové sympatie v rámci podnikání můžete vůbec dovolit?

V nejpokročilejším stádiu je projekt Rohan City, který je mi také nejbližší. Sepjetí s Vltavou, velká rekreační zóna a výhledy na Pražský hrad skýtají obrovský potenciál pro rezidenční development, zároveň se jedná o zavedenou kancelářskou lokalitu. Předpokládám, že v prvním čtvrtletí příštího roku budeme mít územní rozhodnutí, stavět bychom mohli začít začátkem roku 2016. Smíchov City je největším projektem ze zmíněné trojice, v květnu tohoto roku jsme získali po několika letech intenzivní práce změnu územního plánu, nyní probíhá soutěž na architekty první fáze projektu. Zahájení výstavby předpokládáme přibližně o rok později než na Rohanském ostrově. V roce 2018 bychom chtěli zahájit výstavbu projektu Žižkov City, který je majoritně bytový – – nabídne ve velkém bydlení vyšší střední třídy deset minut od centra města.
Ve světle velkých území bychom ale neměli zapomínat ani na naše menší projekty, jedná se v součtu o další tisíce bytů a desítky tisíc metrů čtverečních kanceláří v různým místech metropole.

Projekty na Smíchově a Žižkově i proměna Rohanského ostrova jsou rozsáhlé a navždy promění tvář Prahy, z hlediska urbanistického řešení i architektonické podoby máte tedy jako developer obrovskou zodpovědnost. Spolupracujete při tvorbě základních plánů také s českou odbornou veřejností nebo se raději spoléháte na zahraniční urbanisty?

Velmi úzce spolupracujeme s územně-plánovacími orgány Hlavního města Prahy i dotčených městských částí, urbanisty Rohanu a Smíchova jsme vybrali formou architektonické soutěže, stejně tak ateliéry, které se podílejí na návrhu jednotlivých staveb v rámci prvních etap těchto projektů. Na Žižkově budeme zase formou soutěže řešit náplň historické budovy nákladového nádraží a její vazby na nově vzniklý veřejný prostor. Pracujeme se zahraničními i domácími ateliéry, například koncepci Rohan City navrhl světově proslulý urbanista Ian Gehl, hned několik budov v první etapě projektu navrhuje Eva Jiřičná. Nezanedbatelnou inspirací je také kontakt se zahraničními developery, kteří řeší obdobná území v jiných evropských městech, např. ve Vídni, Frankfurtu, Hamburku apod.

Odborníci i laická veřejnost se shodnou na tom, že Praze chybí moderní architektonická dominanta. Ambicí takovou dominantu podpořit např. v rámci projektu na Rohanském ostrově se netajíte. Otevřeně také podporujete realizaci některého z návrhů Jana Kaplického – Blobu nebo Rejnoka. V jaké fázi jsou nyní jednání?

Praha novou architektonickou dominantu potřebuje a naše území vytvářejí nová lokální městská centra, je zde významný synergický efekt. Podporujeme realizaci Blobu, přestože si realisticky uvědomujeme, že k původně zamýšlenému účelu, tedy jako knihovna, už nikdy sloužit nebude. Jako jedno z možných řešení jsme navrhli její konverzi na multifunkční objekt, galerii moderního umění s doplňkovými komerčními funkcemi, které by pomohly vytvořit ekonomicky udržitelný provozní koncept. Nicméně i v případě, že bude konsenzus na jiné lokalitě než je Rohanský ostrov, jsme připraveni projekt podpořit, neboť naším cílem je, aby Praha měla architektonickou dominantu, která dá městu moderní identitu. Myslím, že částečně se nám to povedlo s budovou Národní technické knihovny. Každopádně diskuse o znovuzrození tohoto projektu je dlouhodobější záležitost a předpokládá podporu veřejného sektoru.

Pokud by realizace některého z projektů Jana Kaplického nebyla nakonec možná, oslovíte jiné světově známé architekty? Máte nějaké favority, s nimiž byste rád navázal spolupráci?

Viz poslední otázka

Jste velkým zastáncem partnerství komerčního a veřejného sektoru. Co si myslíte např. o současném kulturním multifunkčním využití budovy Nákladového nádraží Žižkov? Počítáte s dlouhodobou podporou tohoto nebo podobného konceptu, který by plně využil potenciál vybudovat v této oblasti atraktivní a moderní kulturní centrum – podobně jako se to podařilo např. v Ostravě v areálu Dolní Vítkovice?

Partnerství veřejného a soukromého sektoru podporujeme, byli jsme jedni z iniciátorů této myšlenky v České republice, už v roce 2006 jsme v Praze zorganizovali první konferenci na toto téma, přivedli jsme britské odborníky, hlavním hostem byl John Major.
Projekt v Dolních Vítkovicích vznikl za významné podpory fondů Evropské unie, ať už jde o halu Gong, kompresorovnu v areálu Landek Park nebo zpřístupnění a nové využití dolu Hlubina. Některé programy financování bohužel v Praze nelze využít... velkou výhodou tohoto projektu je, že se dělí na jasně definované stavby, které je možno realizovat samostatně. Naproti tomu Nákladové nádraží Žižkov je jedna stavba o stejné velikosti jako největší administrativní budova v Praze, centrála ČSOB – máme za to, že zde se musí uplatnit soukromý kapitál a komerční využití objektu v podstatně větší míře, aby se nároky na veřejné rozpočty limitovaly na rozumné úrovni. Na druhé straně, účast veřejných zdrojů je zde na místě, jedná se o nové centrum Prahy 3, která dnes plnohodnotné centrum nemá, s potenciálem celoměstského významu právě ve své kulturní náplni.

Pokud se týče právě té spolupráce soukromého a veřejného sektoru, jak na tom ČR je? Funguje taková kooperace? Kde vidíte největší rezervy?

Projekty PPP se v České republice téměř nerealizují, a to i přesto že potřebná legislativa existuje. Velké infrastrukturální stavby se takto nedaří realizovat mj. s ohledem na jejich nepřipravenost, realizují se zpravidla po malých úsecích, které jsou zrovna dořešeny majetkoprávně a mají potřebná povolení – takovou stavbu v podstatě pak nelze zadat jinak než jako prostou stavební zakázku. U staveb pozemního stavitelství je nižší potenciál takové spolupráce, stavba musí mít určitý minimální investiční objem, aby bylo výhodné ji realizovat formou PPP – proces přípravy je velmi komplexní a tedy nákladný. Jedním z faktorů je i skutečnost že jedny z prvních mediálně známých projektů PPP nedopadly dobře, jako např. dálnice D47 nebo výstavba v areálu UVN. Existují ale i pozitivní příklady, naše společnost takto realizovala Národní technickou knihovnu v Dejvicích, která získala řadu odborných ocenění. Věřím, že revitalizace Nákladového nádraží Žižkov nebo projekt Blobu arch. Kaplického takto mohou být realizovány.

V rámci festivalu Architecture Week Praha 2014 probíhá také výstava Architektura v prostoru a čase, která představuje vývoj české architektury od románské doby až do současnosti. Jaké historické architektonické slohy se vám líbí?

Co považujete za nadčasové prvky moderní architektury?

Z historických slohů mě vždy nejvíce oslovovala gotika a baroko. Z tohoto pohledu byl dle mého názoru geniálním architektem Jan Blažej Santini, který dokázal tyto dva časově vzdálené slohy spojit do jedinečného stylu barokní gotiky. Moderní architektura je mi velmi blízká. Myslím si, že zásadní je pro ni myšlenka Miese van der Rohe, že méně je více. Tradice funkcionalismu a minimalismu, ztělesňovaná v současné době v dílech Normana Fostera, Richarda Rogerse či Renzo Piana, je něčím, co pro mě symbolizuje to nejlepší ze současné architektury. Ne náhodou jsem si vybral pro realizaci mého soukromého domu Evu Jiřičnou, která je známá svým poetickým minimalismem.

Děkujeme za rozhovor

Radan Hubička

Architektonický atelier Radan Hubička
Architectural Studio Radan Hubicka

Wenzigova 1860/17, Praha 2/Prague 2
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 224 261 076
e-mail: atelier@radanhubicka.com

www.radanhubicka.com

Architektonický atelier Radana Hubičky (AARH) působící od roku 1995 se zaměřuje na všechny oblasti architektonického a urbanistického navrhování a to ve všech projekčních stupních, od studie až po prováděcí projekt včetně autorských dozorů. Nejznámější je v oblasti navrhování obytných budov a luxusních privátních rezidencí. AARH spolupracuje s nejvýznamnějšími developerskými a investičními společnostmi a největšími stavebními firmami v republice. Ve svých návrzích se snaží o komplexní přístup k řešení architektonických úkolů. Do svých projektů aplikuje inovativní projekční postupy s výrazným zaměřením na detail a jeho dokonalé provedení. Architektonické práce AARH jsou publikovány v českých i zahraničních odborných časopisech a knihách o architektuře. Za své dílo obdržel řadu ocenění, včetně nominace na evropskou cenu Mies van der Rohe v roce 2007./The Architectural Studio Radan Hubicka (AARH), in function since 1995, focuses on all areas of architectural and urban design through all its stages, from the feasibility study to detailing, including copyright supervision. They are best known for their design of residential buildings and luxurious private residences, and they have the most finished works belonging to this field. AARH cooperates with the leading developers and investment and construction companies in the country. Their proposals seek a comprehensive approach for addressing architectural challenges, and their innovative projects feature a strong focus on detail and workmanship quality. The work of AARH is published in Czech and International professional journals and architecture books. They have received numerous awards, including a nomination for the European Mies van der Rohe Award in the year 2007.

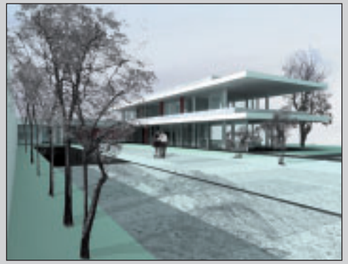

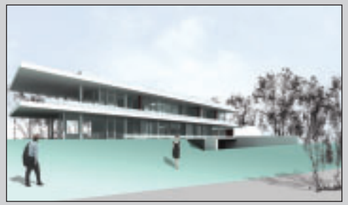

1, 2 – Vila v Říčanech/Villa in Říčany

Libor Čížek, Ondřej Moravec
Michal Nekola, Radek Šíma

ATELIER 6, architektonická kancelář
ATELIER 6, architect office

Rokycanova 30, Praha 3/Prague 3
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 222 590 946
e-mail: a6@a6.cz

www.a6.cz

Zaměření ateliéru: návrhy a projekty skladových, obchodních a výrobních areálů, administrativních budov, obytných budov a rodinných domů, zdravotnických zařízení, návrhy a design vybavení interiérů, urbanistické studie a územně plánovací podklady./Studio focus: design and projects of warehouse, retail and manufacturing facilities, office buildings, residential buildings and houses, medical equipment, design of interiors, urban studies and planning materials.

1, 2 – Nový lázeňský, sportovní a ubytovací komplex „Protěž", Janské Lázně, ATELIER 6./New spa, sports and housing complex "Protěž" (Edelweiss), Janské Lázně, ATELIER 6.

Marek Štěpán

Atelier Štěpán

Konečného náměstí 3, Brno
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 541 245 109
e-mail: info@atelier-stepan.cz

www.atelier-stepan.cz

Od roku 1997 funguje Atelier Štěpán jako autorský ateliér, zabývající se specifickou architekturou a designem. Během své existence se vyprofiloval do studia zabývajícího se převážně projekty se sakrální a duchovní tématikou. Jádro ateliéru tvoří tři lidé doplnění stálým okruhem spolupracovníků a profesních specialistů od technických profesí po výtvarné umělce./Since 1997, Atelier Stepan is working as an authoring studio, dealing with specific architecture and design. During its existence, the studio has specialized in projects with religious and spiritual themes. The core of the atelier consists of three people complemented by a permanent circle of colleagues and specialists, from technical professionals to artists.

1–3 – Kostel sv. Ducha na Šumné (2008) oceněný cenou Klubu za starou Prahu v roce 2010./Church of the Holy Spirit in Šumná (2008) awarded the Club for the Old Prague Prize in 2010.

Ian Bogle

Bogle Architects

Level 5 Block II Elizabeth House
39 York Road, Londýn/London
Velká Británie/United Kingdom

Revoluční 1502/30, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

www.boglearchitects.com

Společnost Bogle Architects byla založena v roce 2012 Ianem Boglem jako člen skupiny Bogle Design Group. Kancelář tvoří skupina vysoce kreativních jednotlivců, kteří se vyznačují společnou touhou navrhovat a realizovat progresivní, nápaditou a inovativní architekturu. Studia v Praze a Londýně společně s kanceláří v Hong Kongu posilují celosvětovou působnost a podílí se na široké škále prestižních projektů./Bogle Architects was founded in 2012 by Ian Bogle as a member of the Bogle Design Group. The Practice is driven by a highly creative group of individuals sharing a common desire to design and build progressive, imaginative and innovative architecture. Operating out of studios in London and Prague with an office in Hong Kong engaged, across the globe, on a wide range of prestigious projects.

1 – Laserové centrum ELI v Dolních Břežanech, Bogle Architects./Laser Centre ELI in Dolni Brezany, Bogle Architects.

Jakub Cigler
Vincent Marani

Cigler Marani Architects

Moulíkova 3286/1b, Praha 5/Prague 5
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 226 805 329
e-mail: info@ciglermarani.cz

www.ciglermarani.cz

Cigler Marani Architects a.s. (CMA) je architektonické studio, které zahájilo svou činnost v listopadu roku 2001. CMA se okamžitě po svém vzniku zařadilo mezi přední české ateliéry zabývající se progresivní architekturou. Za svoji tvorbu získalo studio řadu ocenění jak doma, tak v zahraničí. Je jedním ze zakládajících členů sdružení České rady pro šetrné budovy (Czech Green Building Council). Realizace a projekty CMA uspěly v řadě architektonických soutěží a jsou pravidelně představovány v odborných periodikách. CMA navrhuje rozmanité typy architektury: rezidenční objekty, kancelářské budovy stejně jako obchodní či hotelová centra. Projektuje novostavby i rekonstrukce. V rámci každého projektu se mimo jiné zabývá urbanistickým řešením a kultivováním veřejného prostoru v dané lokalitě./Cigler Marani Architects is an architectural studio launched in November 2001. CMA became, shortly after its establishment, one of the leading Czech studios engaged in progressive architecture. For their work they have received several awards both at home and abroad. The studio is one of the founding members of the Czech Green Building Council. Constructions and projects from CMA have succeeded in a number of architectural competitions and are regularly presented in professional journals. The studio designs various types of architecture, from residential to office buildings to business centres or hotels, new construction as well as refurbishments. In each project it deals with urban design and the improvement of public spaces in the area.

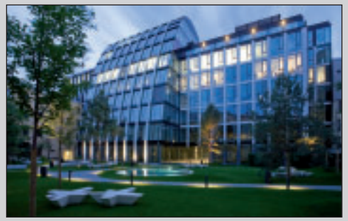

1, 2 – Administrativní komplex Florentinum, Praha, Cigler Marani Architects, 2014./Florentinum office complex, Prague, Cigler Marani Architects, 2014.

DaM, architektonická kancelář

Na dolinách 168/6, Praha 4/Prague 4
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 244 464 761
e-mail: dam@dam.cz

www.dam.cz

Architektonická kancelář DaM spol. s r.o. byla založena v roce 1990 a za dobu své existence navrhla a realizovala řadu projektů a staveb ve Švýcarsku i v České republice. Z nejvýznamnějších například: Palác EURO, hotel Boscolo Carlo IV, BB Centrum-Filadelfie a Main Point v Karlíně, výrobní budova ROLEX v Bielu nebo lesnická škola v Lyssu. Kancelář se specializuje na architektonické, urbanistické a interiérové projekty, dále vypracovává architektonické a objemové studie, dokumentaci k územnímu a stavebnímu řízení a realizační dokumentaci./The Architectural Studio DaM Ltd. was founded in 1990 and since then has designed and realized several projects and buildings in Switzerland and the Czech Republic. Among the most significant projects are the EURO Palace, the Hotel Boscolo Carlo IV, the BB Centrum-Filadelfie and Main Point in Karlín, the manufacturing building ROLEX in Biel and the School of Forestry in Lyss. The Studio specializes on architectural, urban and interior projects, and works in architectural and volumetric studies, and on documentation for building permits, planning permission proceedings and project realization.

1, 2 – Palác EURO, DaM, 2002./Euro Palace, DaM, 2002.

Petr Palička
Penta Investments

Florentinum
Na Florenci 2116/15, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 225 101 110
e-mail: prague@pentainvestments.com

www.pentainvestments.com

Developerem projektu Aviatica je česko-slovenská investiční skupina Penta založená skupinou partnerů v roce 1994, která působí v realitním developmentu a v private equity. V oblasti nemovitostí začala Penta investovat v roce 2005 a v současnosti realizuje projekty v Česku, na Slovensku a v Polsku. V Praze byla v roce 2013 úspěšně dokončena administrativní budova Florentinum, která získala mnoho ocenění nejen z řad odborníků, ale je ceněna i samotnými nájemci, kteří v budově sídlí, včetně samotné Penty. V příštích letech se plánují další investice v oblasti realitního developmentu, kterými chce Penta navázat na doposud úspěšně realizované projekty s ambicí stát se lídrem ve svém oboru./The developer of the project Aviatica is the Czech-Slovak investment group Penta, founded by a group of partners in 1994, operating in real estate development and private equity. They started in the real estate area in 2005 and the group is currently implementing projects in the Czech Republic, Slovakia and Poland. In 2013 the office building Florentinum was successfully completed in the city of Prague, winning many awards from experts, but also praised by the tenants and residents of the complex, including Penta itself. In the next years, more investments in real estate development are being planned, with the goal of implementing many more successful projects to help Penta become a leader in its area of expertise.

1, 2 – Projekt Aviatica, Penta Investments./Project Aviatica, Penta Investments.

Sekyra Group

U Sluncové 666/12a, Praha 8/Prague 8
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 234 005 551-2
e-mail: info@sekyragroup.cz

www.sekyragroup.cz

Skupina Sekyra Group Real Estate, která je 18 let aktivní na českém realitním trhu, patří mezi přední developerské společnosti, v jejímž portfoliu je celá řada úspěšně realizovaných projektů pro rezidenční využití. Vybudovala sídla pro takové společnosti, jakými jsou Česká spořitelna, Nestlé, T-Mobile, Skanska, Národní technická knihovna a rovněž postavila či zrekonstruovala okolo 7000 bytů./Sekyra Group has been active on the Czech real estate market for 18 years. Now it´s one of the leading developer companies with the portfolio that contains a wide range of successfully realized projects for both residential and commercial use. The group has built headquarters for companies such as Česká spořitelna, Nestlé, T-Mobile, Skanska or National Technical Library. SG has also built or reconstructed about 7,000 flats.

1, 2 – Rohan city. Architektonicko-urbanistická studie pro řešení I. etapy území Rohanského ostrova, AI-Design, AED, Cigler Marani architects, Helika/Rohan City. The architectural and urban design for the solution of the first stage of Rohan Island, AI-Design, AED, Cigler Marani Architects, Helika.

KAPLICKY CENTRE

The Interiors 2015
by Jan Kaplický

VYDÁVÁ PRESCO GROUP a.s. VE SPOLUPRÁCI S NADAČNÍM FONDEM KAPLICKY CENTRE
PUBLISHED BY PRESCO GROUP A.S. IN COLLABORATION WITH THE KAPLICKY CENTRE FOUNDATION

Kaplicky Centre je nadační fond založený v roce 2008 v Praze. Naším cílem je uchovat odkaz
The Kaplicky Centre is a non-profit Charitable Fund established in Prague in 2008. Our goal is to keep
Jana Kaplického a jeho vizi pro budoucí generace, stejně jako značku Future Systems.
alive Jan Kaplicky's legacy as his vision for future generations as well as the Future Systems brand.
Část výnosu z každého prodaného kusu kalendáře bude použita na podporu vznikajícího
Proceeds from the sale of every calendar will be used to support the development
studijního a dokumentačního centra rodiny Kaplických.
of the Kaplický Family Study and Documentation Centre.

ČLENOVÉ DOZORČÍ RADY / IT IS ADMINISTERED BY A GOVERNING BOARD OF MEMBERS:
Prof. Ing. Arch. Eva Jiřičná, Doc. Ivo Mathé, MgA. Eliška Kaplický Fuchsová

KAPLICKY CENTRE, Čs. Armády 405/8, Prague 6, 160 00, Czech Republic
e-mail: office@kaplickycentre.org / www.kaplickycentre.org
Bank details: Raiffeisenbank A/C Number: 5102405001 / SWIFT: RZBCCZPP / IBAN: CZ1555000000005102405001

Limitovaná edice unikátního kalendáře mapuje vzrušující cestu architektovy vize
v čase a prostoru od skicy až k realizaci. Reprodukce originálních skic Jana Kaplického
na transparentním pauzovacím papíře překrývající snímky realizovaných projektů
vytvářejí dojem jako bychom se architektovi dívali přes rameno.
Limited Edition of the unique calendar illustrates exciting journey in the architect's vision
in time and space from sketch to realization. Reproduction of original Jan Kaplicky's sketches
on transparent tracing paper superimposed images of completed projects creates
the impression as if we look over an architect's shoulder.

PRESCOGROUP publishing

PRESCO GROUP, a.s. / MÁCHOVA 21 / 120 00 PRAGUE 2 CZECH REPUBLIC
INFO@PRESCOGROUP.CZ, WWW.PG.CZ

Photo © Richard Davies, 2014 (All photos except Enzo Ferrari Museum) / Isifa Images, Venturelli, WireImage, 2014 (Enzo Ferrari Museum)
Sketches © Jan Kaplický 1937 – 2009 / Courtesy of Kaplicky Centre Foundation Fund, Prague / Future Systems, Jan Kaplicky / Design: Alan Záruba, 2014

(Formát: 64 x 48 cm)

Prof. Ing. arch. Petr Urlich, CSc.

Profesor/Professor
Fakulta stavební ČVUT v Praze
Faculty of Civil Engineering ČVUT in Prague

AUÚP
Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR
Association for Urban and Regional Planning of the Czech Republic

Thákurova 7, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
e-mail: info@urbanismus.cz

www.urbanismus.cz

V šedesátých letech minulého století vydal Otakar Nový knihu s názvem „Konec velkoměsta", kde se také věnoval jeho vzniku. Spíše se ale soustředil na jeho budoucí, respektive chmurnou perspektivu. S odstupem dalšího půl století dnes ale můžeme na zrodu metropole najít mnoho poučného až fascinujícího. Vždyť se podařilo najít jakési ideální až zázračné propojení politiky, legislativy, ekonomie, představ architektů – urbanistů, doprovázených až osvícenou volbou schopných inženýrů – jednotlivců. To všechno vedlo k vytvoření určitých limitů formy a podoby velkoměstské struktury, jež platí dodnes. Procházkou po modelových příkladech takto vzniklých metropolí (Paříž, Barcelona, Vídeň), stejně jako jejich vlivu na mnohá ostatní města, se tak můžeme seznámit s touto svým způsobem dobrodružnou kapitolou moderních dějin urbanismu./In the sixties of the last century the book called "The End of the Capital" by Otakar Nový was published. It is about capital's origin, but mainly it focuses on its future, or its grim prospect. Now, after 50 years, we can find the origin of the capital illuminating or fascinating. Indeed, we found an ideal or magical connection of politics, legislation, economics and imagination of architects – urbanists accompanied by an enlightened selection of competent engineers – individuals. It all led to setting certain limits of form and image of metropolitan structure which is valid till now. By going through the model examples of capitals developed this way (Paris, Barcelona, Vienna), as their influence on other cities, we can learn about this, some kind of, adventurous chapter of modern history of urbanism.

Výstava Soutěž o cenu asociace/Exhibition of the Association Award Competition

Národní přehlídka urbanistických prací tematicky navazuje na celoevropskou soutěž v oblasti urbanismu a územního plánování, kterou každé dva roky vypisuje Evropská rada urbanistů (European Council of Town Planners, ECTP). Cena asociace v oblasti územního a regionálního plánování si klade za cíl vyzdvihnout takové územně plánovací strategie, dokumentaci nebo realizace, které výrazně přispěly k zlepšení života ve městech či na venkově./The national exhibition of urbanistic works followed the European competition in urbanism and regional planning which is held by European Council of Town Planners (ECTP) every two years. The Association Award in urban and regional planning aims to highlight those planning strategies, documentation or realisation that significantly contributed the improvement of life in cities or in countryside.

Výstava Soutěž o nejlepší urbanistický projekt /Exhibition of the Best Urban Project Competition

Soutěž organizuje Ústav prostorového plánování FA ČVUT a vyzývá k ní všechny studenty škol, které mají ve svém programu projekty urbanismu a územního plánování. Cílem soutěže je vzájemné porovnání výsledků ateliérové tvorby mezi školami urbanismu v mezinárodním kontextu. V soutěžní porotě jsou výrazně zastoupeni odborníci z urbanistické praxe, kteří tak mohou „zevně" posoudit kvalitu práce vzniklé v jednotlivých školních ateliérech. Partnerem soutěže je Asociace pro urbanismus a územní plánování České republiky./The competition is organized by Institute of Spatial Planning, Faculty of Architecture ČVUT that invites all the students of schools with projects of urbanism and urban planning in their programme. The aim of the competition is to compare results of studio work among schools of urbanism in an international context. The jury is mainly represented by experts from urbanistic practise who can judge the quality of the school studio work "from outside". The Association for urbanism and regional planning of CR is the partner of the competition.

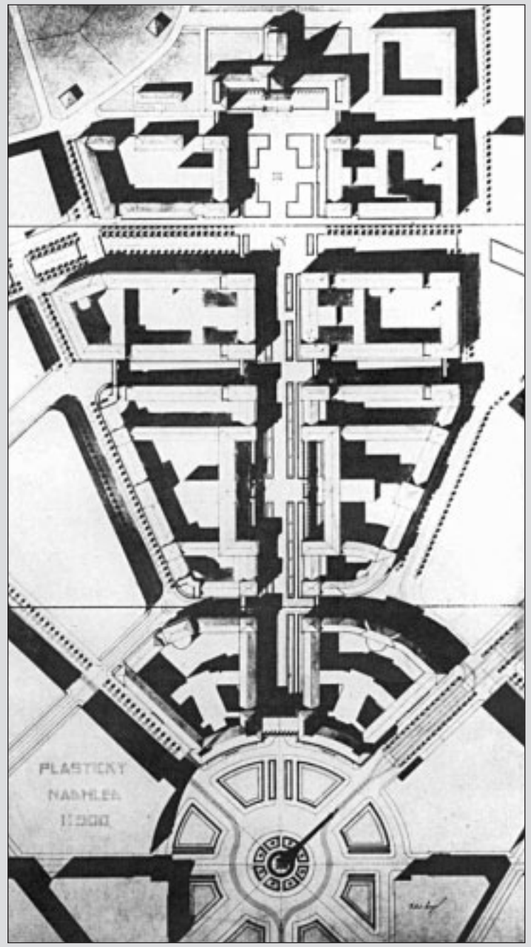

1 – Antonín Engel: Regulace areálu ČVUT, Praha-Dejvice, 1924 – 1925 © archiv Ústavu 15113 FA ČVUT v Praze/Antonín Engel: Regulation of University Campus, Prague-Dejvice, 1924-1925 © archive of Institute 15113 of FA CTU in Prague

CENA 89,90 Kč
4,12 €

můj dům

www.mujdum.cz

STAVBA ZAHRADA INTERIÉR

ČASOPIS ROKU

Časopis roku 2010 a 2013

PRESTIŽNÍ ČASOPIS O BYDLENÍ V RODINNÝCH DOMECH

Přináší množství návštěv a fotografií zajímavých domů, zahraniční inspiraci, cenné rady ohledně stavby domu, zařizování interiérů, tvorby a údržby zahrad.

Nechybí srozumitelný a praktický právní servis a informace o moderních technologiích, které šetří peníze za provoz domu.

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU
objednávejte na tel. čísle
+420 840 306 090
nebo e-mailem:
Mujdum@predplatne.cz

JEDINÝ ČASOPIS na českém trhu, který nabízí tak širokou inspiraci tou nejkvalitnější architekturou rodinných domů.

VYDÁVÁ BUSINESS MEDIA CZ, s. r. o.
Nádražní 32, 150 00 Praha 5
tel.: 225 351 103
e-mail: md@bmczech.cz
www.bmczech.cz

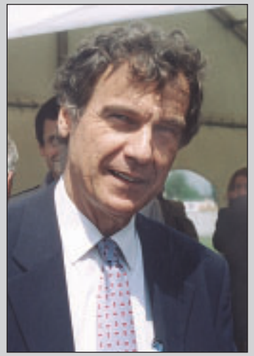

Ing. arch. Jan Fibiger, CSc.

předseda správní rady Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství a rady programu Stavba roku

22. ročník soutěže Stavba roku 2014

Řada hodnot a pojmů mění svůj obsah, společenské ocenění, význam a důležitost. Přitom kritéria kvality jako by stále více ztrácela na jednotnosti a parciální a individualistická hlediska jednotlivých posuzovatelů a skupin, které zastupují, se od sebe zdánlivě vzdalují. Na druhou stranu, aspoň u nás ve Střední Evropě, zažíváme již dlouho nezakoušenou dobu stability, bohatství a rozvoje. Přesto slovo „stavebnictví" se stalo navzdory obrovskému technickému pokroku, hospodářskému významu oboru a dosaženým výsledkům v projevech některých politiků a novinářů synonymem korupce a jimi instalovaná legislativa hlavní překážkou dalšího stavebního rozvoje. Pojem „architektura" byl naopak „odcizen" do jiných oborů, do výpočetní techniky, biologie, teorie organizačních struktur a je nesměle nahrazován pojmem stavitelství. Jeho původní pojetí jako „umění stavět" se nesmyslně zúžil na estetické poradenství na projektu stavby. Přitom architektonické památky, jako doklady stavebního umění vytváří celé hmotné, historické a kulturní prostředí naší národní identity. Nedávný objev pradávného kostela byzantského založení na Vyšehradě otevřel znovu diskusi o příchodu křesťanství do Čech a o novém výkladu počátku našich dějin. Středověkou katedrálu postavil Král, pro zasvěcené jeho Architekt. U nás dnes stavby staví „stavebník", (rozumějme dobře, je to ten „královský" investor, nikoliv dodavatelská firma), kterým u poloviny staveb je stát, či jiná, podobně anonymní instituce komunální správy odpovědná za financování stavby z veřejných rozpočtů, druhou polovinu tvoří korporátní stavebníci, stavící pro sebe nebo na „kšeft" jako developeři a další stavby pořizuje dlouhá řada drobných právnických nebo fyzických osob, většinou budoucích uživatelů. Stavebník potřebuje projektanta a zde dle stupně dokumentace vystupuje: architekt, stavební inženýr, energetik, ekolog, městský inženýr a mnoho dalších profesí, za projekt je odpovědná autorizovaná osoba, ale i ta má dvě komory, připravují je odlišné fakulty a autorizací se chlubí i energetici, ekologové a další a další. Čím jich je víc, tím klesá jejich přímá zodpovědnost za výsledek, ale i možnost jej pozitivně ovlivnit. A stavbu staví zhotovitel, dodavatel, jednorázové sdružení, složitá struktura subdodavatelů za účasti soukromých řemeslníků a výrobců a dodavatelů výrobků, materiálů a technologií. I zde legislativa „přispěchala na pomoc", odpovědností autorizovaného stavbyvedoucího. Na otázku: „Kdo vlastně „staví" dnešní stavby?" není jednoduché odpovědět. Snad proto soutěž Stavba roku hodnotí samotné stavby a ocenění dostávají všichni na ní zúčastnění partneři.
Je proto dobrou zprávou pro veřejnost i pro českou architekturu a stavitelství, že 22. ročníku celostátní přehlídkové soutěže, nejprestižnějšího českého hodnocení dokončených staveb, Stavba roku 2014 se letos účastnilo rekordních 64 staveb, z toho pět realizovaných českými tvůrci nebo dodavateli v zahraničí. Nejvyšší ocenění Titul Stavba roku 2014 získalo bez rozlišení pořadí 5 staveb z České republiky a jedna ze zahraničí zrealizovaná českou firmou na Slovensku. Tyto stavby byly vybrány z 15 porotou nominovaných a navštívených staveb, z nominovaných staveb proběhlo i hlasování o cenu veřejnosti. Jednotliví partneři soutěže pak na základě doporučení poroty, nebo z rozhodnutí vlastního, udělili zvláštní ceny v soutěži, kterými zdůraznili funkční, technické, developerské nebo estetické vlastnosti a společenský význam posuzovaných staveb.
Soutěž Stavba roku se již podruhé účastnila mezinárodního festivalu Architecture Week Praha, který se stal jejím generálním partnerem a podtrhl význam a úroveň již 22 let udělovaných „českých stavebních oskarů".

Many values and concepts have been changing their content, social appreciation, significance and relevance. Intriguingly enough, the criteria of excellence have been increasingly losing their universality and partial and personal views of individual assessors and groups they represent, seem to be moving apart. On the other hand, at least in Central Europe, we are fortunate enough to live at a peaceful time of affluence and sustained growth. Yet, the very word "building", despite the sector's formidable technical progression, economic impact and achieved results, has been relegated in the language of some politicians and journalists to a synonym of corruption and the legislation they put in place, has became a major obstacle to its further development; whereas the term "architecture" was, in fact "hijacked" by other fields, e.g. computer science, biology, theories of organizational structures and was tentatively replaced by the concept of structural engineering. Its original concept as the "art of building" unreasonably narrowed to the aesthetic advice on the construction project. Let us not forget that architectural monuments, as a tangible evidence of the art of building, constitute the substance of the entire historical and cultural environment of our national identity. The recent discovery of an ancient Byzantine church foundation at Vyšehrad (Prague) again sparked the debate about the arrival of Christianity in Bohemia prompting a new interpretation of the beginnings of our history. The King built the medieval cathedral, or rather his Architect as insiders would say,. Nowadays, the "builder" builds buildings (read: he is the "royal" investor, rather than the contracting company), i.e. in about half the projects now, it is the Government, or other similarly anonymous municipal institution responsible for financing projects from public budgets. Corporate builders building either for themselves or as developers on a commercial basis, form the other half also including a multitude of small natural or legal persons, the majority of which being future users of the property. The builder needs to hire services by a designer, such as the architect, civil or energy engineer, environmentalist, city engineer and many other professionals depending on the degree of the required project documentation.
An authorized person is responsible for the project, but there are two chambers to associate authorized persons, who are typically graduates from different faculties and even energy engineers or environmentalists and others can boast the prescribed certification. The more there are, the less direct responsibility they have for the outcome and the narrower their scope to positively impact the project. The contractor implements the project. The contractor may be an ad-hoc consortium, a complex pattern of sub-contractors including private blue-collar workers and manufacturers and suppliers of products, materials and technologies. Also at this juncture the legislation 'rushed to help' stipulating the responsibility of the authorized site manager. Hence, the simple question: "Who ' builds' the present buildings?" is rather a tricky one to answer. This may be why the present 'Construction of the Year' competition evaluates building projects and the appreciation and prizes go to all partners involved in the award-winning project.
It is, therefore good news for both the public and the building sector that the present 22nd nation-wide show-case competition, the country's most prestigious event to rate completed building projects, the 'Construction of the Year 2014', received a record 64 entries, five of which were implemented by Czech designers or contractors abroad. Five entries from the Czech Republic and one building implemented by a Czech company in Slovakia, each won the highest accolade namely the "Construction of the Year" title, being selected from a shortlist of 15 projects which had been visited in situ and nominated by the jury. A poll on the same shortlist has been conducted to award the Prize by the Public. Upon the recommendation by the jury or on his own, each partner of the Competition granted Special Prizes to highlight functional, technical, development or aesthetic properties and the social impact of the assessed projects.
The 'Construction of the Year' has participated for the second time in the International Architecture Week Festival, which acts as its general partner thus enhancing the glamour of "Czech Building Oscars" that have been awarded for 22 years.

Porota soutěže Stavba roku 2014:

doc. Ing. arch. Radomíra Sedláková, CSc., Předsedkyně poroty
Ing. Jiří Koliba, ministerstvo průmyslu a obchodu
Ing. Ladislav Vaněk, ministerstvo průmyslu a obchodu
akad. arch. Jan Vrana, Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství
Ing. arch. Petr Šikola, PhD., České vysoké učení technické
Ing. Tomáš Chromý, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
doc. Ing. František Kulhánek, CSc., Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR

Rada soutěže:

Ing. arch. Jan Fibiger, CSc., předseda správní rady Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství a rady programu Stavba roku
Ing. Petr Serafín, ředitel odboru stavebnictví a stavebních surovin MPO a člen rady programu Stavba roku
Ing. Pavel Křeček, Předseda České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
Ing. Michal Smola, Svaz podnikatelů ve stavebnictví v České republice

NOMINACE

Centrum Pivovar Děčín
Nominace na titul Stavba roku 2014
Autor: Václav Hlaváček
Projektant: Studio acht, s. r. o.
Investor: Centrum Pivovar a. s.
Dodavatel: BAK stavební společnost, a. s.

Florentinum v Praze
Nominace na titul Stavba roku 2014
Autor: Jakub Cigler, Cigler Marani Architects, a. s.
Investor: Penta Investments, s. r. o.
Dodavatel: stavební manžer K4, a. s.

Cyklistická stezka přes Labe v Čelákovicích
Nominace na titul Stavba roku 2014
Cena Státního fondu dopravní infrastruktury
Autor: Milan Kalný, Jan Komanec, Václav Kvasnička, Petr Keil
Projektant: PONTEX, s. r. o.
Investor: Město Čelákovice
Dodavatel: Metrostav, a. s.

Dostavba mateřské školy v Kostelní ulici v Praze
Nominace na titul Stavba roku 2014
Autor: Petr Mezera, Jiří Vasiluk, František Prajer, PRO ARCH, s. r. o.
Investor: Úřad městské části Praha 7
Dodavatel: Vltavín Holding stavební podnik, s. r. o.

Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání ve Vrchlabí
Nominace na titul
Cena Architecture Week za kvalitu architektonického návrhu
Autor: Petr Hájek, Petr Hájek Architekti, s. r. o.
Investor: Správa Krkonošského národního parku
Dodavatel: Metrostav, a. s.

Vodní dílo Šance – drenážní štola v Ostravici
Nominace na titul Stavba roku 2014
Cena České komory inženýrů a techniků činných ve výstavbě
Autor: Tomáš Ohera, Zdeněk Dvořák, Jaroslav Lacina, Vlastimil Horák
Projektant: AMBERG Engineering Brno, a. s., Pöyry Environment, a. s.
Investor: Povodí Odry, státní podnik
Dodavatel: Porr, a. s., odštěpný závod Vodohospodářské stavby

Revitalizace městských lázní na galerijní objekt v Liberci
Nominace na titul Stavba roku 2014
Autor: Jiří Buček, Jan Duda, Filip Horatschke, Helena Hlávková, SIAL architekti a inženýři, s. r. o.
Investor: Statutární město Liberec
Dodavatel: Chládek a Tintěra, Pardubice, a. s.

Hotel Rajská zahrada v Novém Městě nad Metují
Nominace na titul Stavba roku 2014
Cena časopisu Stavitel
Autor: Helena Dařbujánová, Pavel Hrdý, Jiří Dařbuján, DAD STUDIO, s. r. o.
Investor: CLITIA, a. s.
Dodavatel: STYLBAU, s.r.o.

Dálnice D3 stavba 0307 Tábor – Soběslav
Nominace na titul Stavba roku 2014
Autor: Valbek, s. r. o.
Investor: Ředitelství silnic a dálnic ČR
Dodavatel: Sdružení „D3 Tábor – Veselí nad Lužnicí"

Svět techniky – Science and Technology Centrum v Ostravě Vítkovicích
Nominace na titul Stavba roku 2014
Cena předsedy Senátu Parlamentu ČR
Cena veřejnosti
Autor: Josef Pleskot
Investor: Dolní oblast VÍTKOVICE, zájmové sdružení právnických osob
Dodavatel: Sdružení pro výstavbu budovy Světa techniky v Dolní oblasti Vítkovice

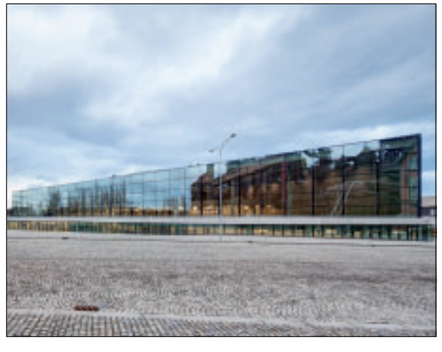

TITULY STAVBA ROKU 2014

CEITEC – Středoevropský technologický institut v Brně
Titul Stavba roku 2014

Autor: Karel Tuza, Petr Uhlíř, Jaromír Černý, Jiří Babánek, Jiří Ducháček, Marek Focher, Petr Ondráček, Klára Steinhauserová, Jitka Nováková

Projektant: A PLUS a. s.
Investor: Masarykova univerzita
Dodavatel: KONSIT a. s.
Stavbyvedoucí: Petr Sklenář
Přihlašovatel: A PLUS a. s.

Rekonstrukce lanové dráhy na Sněžku v Peci pod Sněžkou
Titul Stavba roku 2014 – cena Ministerstva dopravy

Autor: Miloš Pařízek, Zdeněk Mikulecký, David Kratochvíl

Investor: Město Pec pod Sněžkou
Dodavatel: BAK stavební společnost, a. s.
Stavbyvedoucí: Daniel Slovák – BAK stavební společnost, a. s.
Přihlašovatel: BAK stavební společnost, a. s.

Rodinný dům „LF" v Nebušicích
Titul Stavba roku 2014

Autor: Stanislav Fiala
Projektant: Jiří Václavů
Investor: soukromá osoba
Dodavatel: Hinton, a. s.
Stavbyvedoucí: Martin Jirout
Přihlašovatel: Hinton, a. s.

Letecké muzeum Metoděje Vlacha v Mladé Boleslavi
Titul Stavba roku 2014

Autor: Michal Hlaváček, Ludvík Holub, Daniela Šimková, Pavel Lupač, Hlaváček – – architekti, s. r. o.
Investor: Středočeský kraj
Dodavatel: Energie – stavební a báňská a. s.
Stavbyvedoucí: Miroslav Voráček
Přihlašovatel: Hlaváček – architekti, s. r. o.

Výstavba obchodního centra Šantovka v Olomouci
Titul Stavba roku 2014

Autor: Martin Krupauer, Ateliér 8000, s. r. o., Robert Bishop, BENOY
Investor: Galerie Šantovka, s. r. o., Dandreet, a. s., SMC Development, a. s.
Dodavatel: Metrostav, a. s.
Stavbyvedoucí: Jan Šlajs
Přihlašovatel: Metrostav, a. s.

TITUL ZAHRANIČNÍ STAVBA ROKU 2014

Urgentní příjem Univerzitní nemocnice L. Pasteura
Titul Zahraniční stavba roku 2014

Lokalita: Košice, Slovenská republika
Autor: Štefan Mitro, DESIGN PO, s. r. o.
Investor: Univerzitná nemocnica L. Pasteura
Dodavatel: Metrostav, a .s.
Stavbyvedoucí: Jan Hehejík
Přihlašovatel: Metrostav, a. s.

TITUL ARCHITEKTONICKÝ PROJEKT ROKU 2014

Laserové centrum ELI/ELI Laser Centre

Lokalita/Locality: Dolní Břežany
Autor/Author: Bogle architects
Investor/Investor: Fyzikální ústav akademie věd České republiky, v.v.i.

Časopis o stavebnictví

Časopis Stavitel informuje o stavebních materiálech a hmotách, o nových zajímavých technologiích, o strojích a zařízeních, o využití softwaru ve stavebnictví. Najdete v něm výklad k právním předpisům, které se vztahují k investorské, projektové a dodavatelské činnosti či přehledy platných norem – informace zvláště vhodné pro firmy, které podnikají v České republice.

Vydává Business Media CZ, s. r. o.
Nádražní 32, 150 00 Praha 5,
tel.: 225 351 103

Předplatné objednávejte na
tel.: 840 306 090
nebo e-mailem: **stavitel@predplatne.cz**

www.bmczech.cz

SPYRON
DESIGN IN ARCHITECTURE

NEOMEZENÁ DEKORACE PROSTORU

Již více než 10 let se specializujeme na oblast dekorativní grafiky v interiéru a exteriéru s využitím technologie digitálního tisku. S použitím speciálních materiálů a vlastního know-how, nabízíme prakticky neomezené možnosti při dekoraci skleněných ploch, nábytku, podlah, svítidel, venkovních fasád budov, vnitřních stěn kanceláří, obchodních center nebo soukromých bytů. Ve spolupráci s architekty a designéry pomáháme vytvářet jedinečná a originální řešení prostoru, od úvodní konzultace, grafických návrhů, přes volbu nevhodnějších materiálů a technologií až po samotnou odbornou instalaci.

Je to hra barev a světel, která nás baví.

www.spyron-design.cz

ARCHITEKT

O dárkový certifikát zažádejte našeho distributora
SEND Předplatné, Ve Žlíbku 1800/77, 193 00 Praha 9, Horní Počernice
T: 225 985 225, F: 225 341 425, M: +420 777 333 370, SMS: 605 202 115,
E: send@send.cz, www.send.cz,
Podmínky předplatného na vloženém letáku

ARCHITEKTURA
STAVITELSTVÍ
TIP NA SKVĚLÝ DÁREK
ARCHITEKTURA STAVITELSTVÍ
DESIGN ARCHITEKTURA
ARCHITEKTURA
STAVITELSTVÍ
DESIGN
ARCHITEKTURA
DESIGN
PŘEDPLATNÉ NAŠEHO VAŠEHO ČASOPISU
POD STROMEČEK!
DESIGN
ARCHITEKTURA
STAVITELSTVÍ
DESIGN
REDAKCE PŘEJE PĚKNÉ VÁNOCE S ARCHITEKTEM

Výstava v Klášteře sv. Jiří na Pražském hradě
Exhibition in Convent of St. George, Prague Castle

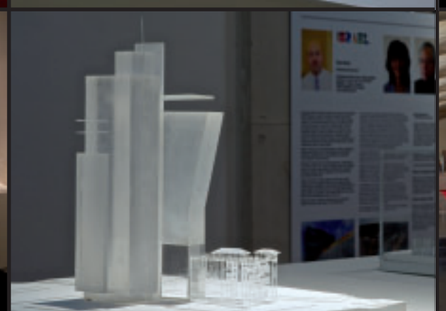

Přednášky/Lectures
Praha/Prague

Španělský sál, Pražský hrad
Spanish hall, Prague Castle
1. 10. 2014, Praha/Prague

Hravý architekt/Playful architect
Klášter sv. Jiří, Pražský hrad, Praha
Convent of St. George, Prague Castle, Prague

Hravý architekt/Playful architect
Masarykova (Plečnikova) vyhlídka, Pražský hrad, Praha
Masaryk (Plečnik) Lookout, Prague Castle, Prague

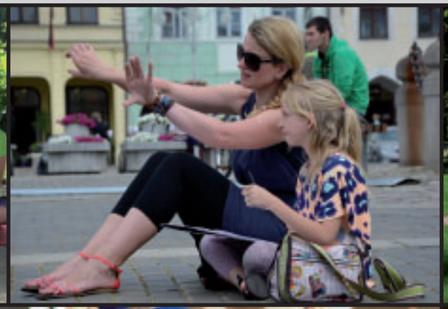

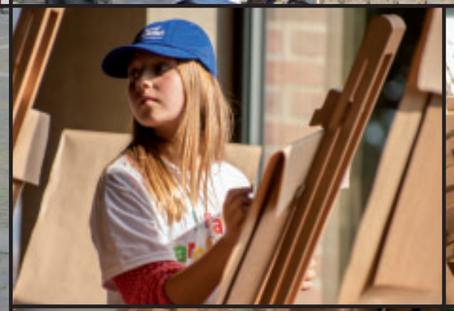

Mezinárodní odborná konference, Rezidence primátora hl. m. Prahy/International expert conference, Residence of the Mayor of the City of Prague 30. 9. 2014

Stavba roku 2014, Senát ČR
Building of the Year 2014, Senate of the Czech Republic

Základní informace / General Information

Název akce: Architecture Week Praha 2014
Téma: architektonické dědictví a ikony architektury
Termín konání: 15. 9. – 12. 10. 2014
Místo konání: Jiřský klášter, Pražský hrad, Praha 1
Charakteristika: mezinárodní festival architektury a urbanismu
Ročník: 8.
Organizátoři: Správa Pražského hradu
Czech Architecture Week
Hlavní kurátor: Miroslav Řepa

Name of event: Architecture Week Prague 2014
Theme: Architectural heritage and architectural icons
Date: Sept 15 – Oct 12, 2014
Place: Convent of St. George, Prague Castle, Prague
Characteristic: International festival of architecture and urbanism
Year: 8th
Organizers: Prague Castle Administration
Czech Architecture Week
Main Curator: Miroslav Řepa

Záštity: Prezident ČR, pan Miloš Zeman, World Heritage UNESCO, Asociace krajů ČR, předseda Michal Hašek, Ministerstvo kultury SR, ministr Marek Maďarič, Ministerstvo dopravy ČR, ministr Antonín Prachař, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ministr Marcel Chládek, Ministerstvo pro místní rozvoj, ministryně Věra Jourová, Ministerstvo kultury ČR, Pardubický kraj, hejtman Martin Netolický, Moravskoslezský kraj, hejtman Miroslav Novák, Středočeský kraj, Národní památkový ústav, generální ředitelka Naděžda Goryczková, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, Hlavní město Praha, primátor Tomáš Hudeček, Městská část Praha 1, starosta Oldřich Lomecký, Národní technické muzeum, generální ředitel Karel Ksandr
Partneři Architecture Week 2014: České dráhy, Meet Czech Design, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Kabinet architektury, Jansa, Mokrý, Otevřel & partneři, Erco Lighting, Selene, Tescoma, Primalex, CzechTourism, Řízení letového provozu ČR
Partneři Správy Pražského hradu: ČEPS, Huawei, Landrover
Zúčastněná města a kraje: České Budějovice, Frýdek Místek, Frýdlant, Kadaň, Kutná Hora, Lednice, Mikulov, Olomouc, Pardubice, Pardubický kraj, hl. m. Praha, MČ Praha 1, MČ Praha 3, MČ Praha 6, MČ Praha 7, Písek, Přerov, Středočeský kraj, Tábor, Valtice, Wroclaw (PL), Znojmo
Zúčastněná velvyslanectví: Velvyslanectví Argentinské republiky, Velvyslanectví Bolívarovské republiky Venezuela, Velvyslanectví Bosny a Hercegoviny, Velvyslanectví Brazilské federativní republiky, Velvyslanectví Bulharské republiky, Velvyslanectví Dánského království, Velvyslanectví Estonské republiky, Velvyslanectví Chilské republiky, Velvyslanectví Chorvatské republiky, Velvyslanectví Italské republiky, Velvyslanectví Maďarské republiky, Velvyslanectví Marockého království, Velvyslanectví Peruánské republiky, Velvyslanectví Polské republiky, Velvyslanectví Slovenské republiky, Velvyslanectví Slovinské republiky, Velvyslanectví Spojených států mexických, Velvyslanectví Srbské republiky, Velvyslanectví Státu Izraele, Velvyslanectví Španělska, Velvyslanectví Švýcarské konfederace
Zúčastněné kulturní instituty: Bulharský kulturní institut, Instituto Camoes, Instituto Cervantes, Maďarský institut, Polský institut, Rakouské kulturní fórum, Rumunský kulturní institut, Slovenský institut, Vlámské zastoupení, Zastoupení Valonsko-Brusel
Partneři odborné konference Současná architektura v historických souvislostech – Správa historické městské architektury: CzechTourism, Řízení letového provozu ČR, Polský institut, ERCO Lighting, Sekyra Group

Partner brazilské architektury: Prague Boats
Partner italské architektury: UniCredt Bank
Partner španělské architektury: Canaria travel
Ofi ciální hotel festivalu: Park Inn Praha
Ofi ciální vůz festivalu: Audi
Poděkování spolupracujícím institucím za zapůjčení modelů: Galerie Středočeského kraje, Jihomoravské muzeum ve Znojmě, Kaplicky Centre, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, Muzeum hlavního města Prahy, Muzeum Kouřim, Národní divadlo, Národní galerie v Praze, Národní technické muzeum, Oblastní muzeum v Chomutově, Památník národního písemnictví, Správa Pražského hradu, Vlastivědné muzeum Olomouc, Židovské muzeum v Praze, Městské muzeum v Kadani, České muzeum stříbra v Kutné Hoře, České dráhy, Prácheňské muzeum, Městské muzeum a galerie Břeclav, Galerie Dvořák, Ateliér 8000, Nadace českého kubismu
Záštity projektu Hravý architekt: Ivana Zemanová, Asociace krajů ČR, Pardubický kraj, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo kultury SR, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, Národní technické muzeum, generální ředitel Karel Ksandr
Partneři projektu Hravý architekt: Czech Tourism, České dráhy, Ministerstvo kultury Slovenské republiky, Visegrad Fund, Pardubický kraj, Inform Slovakia
Produktoví partneři projektu Hravý architekt: Centropen, Hamé, Kofola, Plojhar, Reda, Spyron
Zúčastněné základní školy: Základní škola Kneslova, Brno; Základní škola Dukelská, České Budějovice; Základní škola Za nádražím, Český Krumlov; Dětský domov se školou, SVP a ZŠ Býchory; Základní škola Jiřího z Poděbrad, Frýdek-Místek; Základní škola, základní umělecká škola a mateřská škola Purkyňova, Frýdlant; Základní škola Kadaňská, Chomutov; Základní škola Vajgar, Jindřichův Hradec III, Základní škola Školní, Kadaň, Základní škola Dukelských hrdinů, Karlovy Vary, Základní škola Jana Palacha, Kutná Hora, Základní škola Lednice, Základní škola Hraničářů, Mikulov, Základní škola a Mateřská škola Demlova, Olomouc, Základní škola nábřeží Závodu míru, Pardubice, Základní škola Jana Husa a Mateřská škola, Písek, 25. ZŠ Chválenická, Plzeň, Základní škola nám. Curieových, Praha, Základní škola Velká Oláška, Přerov, Základní škola a Mateřská škola Helsinská, Tábor, Základní škola Valtice, Základní škola a Mateřská škola Pražská, Znojmo, Základní škola Vajanského, Skalica, Slovensko, Základná škola a Mateřská škola Školská Žilina, Slovensko, Základná škola s Materskou školou Sibírska, Bratislava, Slovensko, Podmaniczky János Evangélikus Óvodaés, Budapest, Maďarsko, Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola, Budapešť, Maďarsko, Zespól Szskól Nr 10, Szkola Podstawowa, Vratislav, Polsko, Istituto Comprensivo Scarperia San Piero a Sieve Florence, Florencie, Itálie
Hlavní odborný mediální partner: Architekt – časopis roku 2013
Mediální partneři: Ekonom, Residence, Hospodářské noviny, iPrague, Metro, Můj dům, Stavba, Stavitel, Světlo, Style, iHned.cz, archiweb.cz, EARCH, kudyznudy.cz, Prague Events Calendar, ProPamátky, StavbaWEB, svetlo.info, Dopravní podnik hlavního města Prahy, MF Reklama Praha, Railreklam
Organizační tým: Marie Benešová, Petr Ivanov, Sylvia Hanáková, Andrea Hozáková (Správa Pražského hradu), Helga Hrabincová, Daniel Perogordo Madrid, Jaroslav Němec, Patrik Opěla, Michal Schneider, Věra Špáňová, Dovile Valenčiuté, Tomáš Valent

Patronage: Miloš Zeman, President of the CR, World Heritage Centre UNESCO, Association of Regions of the Czech Republic, chairman Michal Hašek, Ministry of Culture of Slovak Republic, Minister Marek Maďarič, Ministry of transport of the Czech Republic, Minister Antonín Prachař, Ministry of Education of the Czech Republic, Minister Marcel Chládek, Ministry of Regional Development of the Czech Republic, Minister Věra Jourová, Ministry of Culture of the Czech Republic, Pardubice Region, President Martin Netolický, Moravian/Silesian region, President Miroslav Novák, Central Bohemian Region, National Heritage of the Czech Republic, General Director Naděžda Goryczková, The Association of Historical Settlements in Bohemia, Moravia and Silesia, Lord Mayor of the City of Prague, Tomáš Hudeček, District of Prague 1, Mayor Oldřich Lomecký, National Technical Museum, General Director Karel Ksandr
Partners of Architecture Week 2014: Czech Railways, Meet Czech Design, Ministry of Regional Development of the Czech Republic, Kabinet architektury, Jansa, Mokrý, Otevřel & partners, Erco Lighting, Selene, Tescoma, Primalex, Czech Tourism, Air Navigation Services of the Czech Republic
Partners of Prague Castle Administration: ČEPS, Huawei, Landrover
Participating cities and regions: Central Bohemia Region, České Budějovice, Frýdek-Místek, Frýdlant, Kadaň, Kutná Hora, Lednice, Mikulov, Olomouc, Pardubice, The Pardubice region, Písek, Prague, Prague 1, Prague 3, Prague 6, Prague 7, Přerov, Tábor, Valtice, Wroclaw (PL), Znojmo
Participating embassies: Embassy of Argentina, Embassy of Bosnia and Herzegovina, Embassy of Brazil, Embassy of Bulgary, Embassy of Chile, Embassy of Croatia, Royal Danish Embassy, Embassy of Estonia, Embassy of Hungary, Embassy of Israel, Embassy of Italy, Embassy of Mexico, Embassy of Morocco, Embassy of Peru, Embassy of Poland, Embassy of Serbia, Embassy of Slovakia, Embassy of Slovenia, Embassy of Spain, Embassy of Switzerland, Embassy of Venezuela
Participating cultural institutes: Bulgarian Cultural Institute, Instituto Camoes, Instituto Cervantes Prague, Hungarian Institute, Polish Institute in Prague, The Austrian Cultural Forum, Romanian Cultural Institute, Slovak Institute, Representation of the Flemish Community, Representation Wallonia-Brussels
Partners of the conference Contemporary architecture in historic context: CzechTourism, Air Navigation Services of the Czech Republic, Polish Institute in Prague, ERCO Lighting, Sekyra Group
Partner of Brazilian Architecture: Prague Boats
Partner of Italian Architecture: UniCredit Bank
Partner Spanish of Architecture: Canaria travel
Official hotel of the festival: Park Inn Prague
Official car of the festival: Audi
Thanks to participating institutions for lending models: Gallery of Central-Bohemia Region, South Moravian Museum in Znojmo, Kaplicky Centre, Regional Gallery of Fine Arts in Zlin, City of Prague Museum, Museum Kourim, National theatre, National Gallery in Prague, National Technical Library, Regional Museum in Chomutov, Museum of Czech Literature, Prague Castle Administration, Regional Museum in Olomouc, Jewish Museum in Prague, Czech Museum of silver in Kutná Hora, City Museum of Kadaň, Czech Rilways, Prácheň Museum, City Museum and Gallery of Břeclav, Gallery Dvorak, Atelier 8000, The Czech Cubism Foundation
Patronage of the project Playful Architect: Ivana Zemanová, The Association of Historical Settlements in Bohemia, The Pardubice Region, Ministry of Education of the Czech Republic, Minister Marcel Chládek, Ministry of Culture of the Slovak Republic, The Association of Historical Settlements in Bohemia, Moravia and Silesia, National Technical Museum, General Director Karel Ksandr
Partners of Playful Architect: Czech Railways, CzechTourism, Ministry of Culture of the Slovak Republic, Visegrad Fund, The Pardubice Region, Inform Slovakia
Product partners of Playful Architect: Centropen, Hamé, Kofola, Plojhar, Reda, Spyron
Participating elementary schools: Elementary School Kneslova, Brno; Elementary School Dukelská, České Budějovice; Elementary School Za nádražím, Český Krumlov; Children's home and school, SVP and ES Býchory; Elementary School Jiřího z Poděbrad, Frýdek-Místek; Elementary School, Elementary Art School and Kindergarten Purkyňova, Frýdlant; Elementary School Kadaňská, Chomutov; Elementary School Vajgar, Jindřichův Hradec III, Elementary School Školní, Kadaň, Elementary School Dukelských hrdinů, Karlovy Vary, Elementary School Jana Palacha, Kutná Hora, Elementary School Lednice, Elementary School Hraničářů, Mikulov, Elementary School and Kindergarten Demlova, Olomouc, Elementary School nábřeží Závodu míru, Pardubice, Elementary School of Jan Hus and Kindergarten, Písek, 25. ES Chválenická, Plzeň, Elementary School nám. Curieových, Praha, Elementary School Velká Oláška, Přerov, Elementary School of and Kindergarten Helsinská, Tábor, Elementary School Valtice, Elementary School and Kindergarten Pražská, Znojmo, Elementary School Vajanského, Skalica, Slovak Republic, Elementary School and Kindergarten Školská Žilina, Slovak Republic, Elementary School and Kindergarten Sibírska, Bratislava, Slovak Republic, Podmaniczky János Evangélikus Óvodaés, Budapest, Hungary, Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola, Budapest, Hungary, Zespól Szskól Nr 10, Szkola Podstawowa, Vratislav, Poland, Istituto Comprensivo Scarperia San Piero a Sieve Florence, Italy
Main expert media partner: Architekt – Magazine of the Year 2013
Media partners: Ekonom, Residence, Hospodářské noviny, iPrague, Metro, Můj dům, Stavba, Stavitel, Světlo, Style, iHned.cz, archiweb.cz, EARCH, kudyznudy.cz, Prague Events Calendar, ProPamátky, StavbaWEB, svetlo.info, Dopravní podnik hlavního města Prahy, MF Reklama Praha, Railreklam
Organization team: Marie Benešová, Petr Ivanov, Sylvia Hanáková, Andrea Hozáková (Správa Pražského hradu), Helga Hrabincová, Daniel Perogordo Madrid, Jaroslav Němec, Patrik Opěla, Michal Schneider, Věra Špáňová, Dovile Valenčiuté, Tomáš Valent

Děti na Pražském hradě

HRAVÝ ARCHITEKT 2014/PLAYFUL ARCHITECT 2014

Výstava výsledků projektu Hravý architekt 2014, konaného pod záštitou manželky prezidenta ČR Ivany Zemanové. Druhého ročníku mezinárodního výtvarně-architektonického projektu pro děti 4. a 5. tříd základních škol se účastní 800 dětí z 30 měst ČR a zemí V4. Cílem projektu je přiblížit dětem adekvátní formou architekturu a vychovávat je k jejímu vnímání, poučit je o profesi a práci architekta, vysvětlit jim, co je architektonické dědictví, proč je důležité se o ně zajímat a pečovat o ně. Děti absolvovaly přípravné přednášky, procházky za architekturou a besedy s architekty a vybranými odborníky. Na základě těchto setkání se děti věnovaly výtvarné části projektu. Třídy, které na projektu pracovaly, strávily den na Pražském hradě: v doprovodu svých pedagogů si děti prohlédly výstavu Hravý architekt a zúčastnily se připraveného programu a dílen pod vedením známých architektů v Plečnikově vyhlídce. Tématem výtvarné části projektu byl architektonický detail a umění v architektuře – výtvarné zpracování umění, spjatého s architekturou (reliéfy, sochy, okenní vitráže, fresky, domovní znamení, chrliče, kašny, fontány, mozaiky, ozdobné prvky a detaily historických objektů – okna, římsy, dveře, štíty). Speciálně k projektu Hravý architekt připravil pan Ondřej Šefců ve spolupráci s FAMO pro děti půvabný krátký animovaný fi lm s názvem Jak člověk k architektuře přišel, o tom, jak vznikala architektura. Film byl dětem promítán v rámci výtvarných dílen v Plečnikově vyhlídce, při jejich návštěvě Pražského hradu./The exhibition of the project Playful Architect 2014 is held under the auspices of the First Lady of the Czech Republic, Mrs. Ivana Zemanova. The second edition of the international artistic-architectural project for children of the 4th and 5th grades of elementary school will be attended by 800 students from 31 cities of the Czech Republic and the Visegrad 4 countries. The aim of the project is to acquaint children with adequate forms of architecture and to educate them in its perception; to learn about the profession and the work of the architect, and to explain the concept of architectural heritage, why is it important to be interested and care about it. The children go through a program of preparatory lectures, walking tours and conversations with architects and experts. Based on these meetings, the children are given an art project to refl ect the architecture of their home towns and cities. The groups that work on this art project spend one day at Prague Castle accompanied by their teachers. They visit the Playfu l Architect exhibition and attend a program of workshops under the guidance of well-known architects at the Plecnik Lookout building. The theme for the art project this year is architectural details and art in architecture (reliefs, statues, stained glass windows, frescoes, house signs, gargoyles, fountains, mosaics, and decorative and architectural elements of historical buildings such as windows, cornices, doors and gables). Mr. Ondrej Sefcu has prepared, specially for the project Playful Architect 2014 and in cooperation with FAMO, a short animated fi lm for the children with the title „How man came upon architecture“, telling the story of how architecture originated. The fi lm will be screened as part of the children's art workshops at Prague Castle.

Hravý architekt by velice rád poděkoval/Playful Architect would like to thank:

... za podporu/... for support:
Ivo Velíšek
Václav Beránek
Jiří Skalický
Jan Mlčák (hravý manažer cestovního ruchu/playful manager of tourism)
... za přednášky, procházky a zajímavá vyprávění architektům a odborníkům
... for the lectures, walking tours and their interesting stories:
Štěpán Děnge (Mikulov), Michal Fišer (Kadaň), Petr Freiwillig (Frýdlant), Zbyněk Hartmann (Jindřichův Hradec), Přemysl Krejčiřík (Valtice, Lednice), Iveta Ludvíková (Znojmo), Jaroslav Pachner (Chomutov), Pavla Pannová (Pardubice, Býchory), Vladimír Petroš (Přerov), Boris Petrov (Frýdek-Místek), Miloš Roháček (Tábor), Ondřej Šefců (Praha), Miloslav Šimánek (Bratislava), Štefan Šlachta (Skalica, Žilina), Martin Zborník (Písek)
... za přípravu programu lektorům ateliérů
... for the preparation of the workshop program:
Martina Veselá, Petr Chotěbor, Zdeněk Lukeš, Ondřej Šefců

... za odborné pedagogické rady a pomoc při ateliérech
... for the professional pedagogic assistance in the workshops:
Eva Kubalíková
Základní škola Dukelská, České Budějovice
... za přípravu fi lmu Jak člověk k architektuře přišel
... for the production of the short fi lm „How man came upon architecture“:
Ondřej Šefců
Soukromá vyšší odborná škola fi lmová: Pavel Kubant, Pavel Lahodný, Luboš Čížek,
Jaroslav Čížek, Vojtěch Nedvěd, Antonie Urbancová, Miloň Terč
... za podporu a spoluorganizaci/... for support and co-organization:
Správa Pražského hradu/Prague Castle Administration
... za záštitu/... for the patronage:
Ivana Zemanová, Asociace krajů ČR/Association of Regions of the Czech Republic, Ministerstvo kultury SR/Ministry of Culture of Slovakia, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR/Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic, Pardubický kraj/the Pardubice Region, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska/Association of Historic Settlements of Bohemia, Moravia and Silesia, Středočeský kraj/Central Bohemian Region
... za finanční podporu/... for the fi nancial support
IN FORM, Ministerstvo kultury SR/Ministry of Culture of Slovakia, Pardubický kraj/Pardubice Region, UniCredit Bank, Visegrad Fund
... městům a krajům za podporu zúčastněných škol
... for the support of the participating schools to cities and regions:
Asociace krajů ČR/Association of Regions of the Czech Republic, České Budějovice, Frýdek-Místek, Frýdlant, Chomutov, Jindřichův Hradec, Kadaň, Lednice, Mikulov, Olomouc, Pardubice, Pardubický kraj/the Pardubice Region, Písek, hl. m. Praha/the City of Prague, MČ Praha 1/the district of Prague 1, Přerov, Skalica (SK), Valtice, Vratislav/Wrocław (PL), Znojmo, Žilina (SK)
... partnerům/... partners:
CzechTourism, České dráhy/Czech Railways, ERCO, Národní technické muzeum/National Technical Museum, Trustav
... produktovým partnerům/... product partners:
Centropen, Hamé, Kofola, Plojhar, Primalex, Reda, Spyron
... zúčastněným základním školám/... participating schools:
Základní škola Kneslova/Elementary School Kneslova, Brno; Základní škola Dukelská/Elementary School Dukelská, České Budějovice; Základní škola Za nádražím/Elementary School Za nádražím, Český Krumlov; Dětský domov se školou, SVP a ZŠ Býchory/Children's home and school, SVP and ES Býchory; Základní škola Jiřího z Poděbrad/Elementary School Jiřího z Poděbrad, Frýdek-Místek; Základní škola, základní umělecká škola a mateřská škola Purkyňova/Elementary School, Elementary Art School and Kindergarten Purkyňova, Frýdlant; Základní škola Kadaňská/Elementary School Kadaňská, Chomutov; Základní škola Vajgar/Elementary School Vajgar, Jindřichův Hradec III; Základní škola Školní/Elementary School Školní, Kadaň; Základní škola Dukelských hrdinů/Elementary School Dukelských hrdinů, Karlovy Vary; Základní škola Jana Palacha/Elementary School Jana Palacha, Kutná Hora; Základní škola Lednice/Elementary School Lednice; Základní škola Hraničářů/Elementary School Hraničářů, Mikulov; Základní škola a Mateřská škola Demlova/Elementary School a Kindergarten Demlova, Olomouc; Základní škola nábřeží Závodu míru/Elementary School nábřeží Závodu míru, Pardubice; Základní škola Jana Husa a Mateřská škola/Elementary School Jana Husa and Kindergarten, Písek; 25. ZŠ Chvalenická/25. ZŠ Chvalenická, Plzeň; Základní škola nám. Curieových, Praha/Elementary School nám. Curieových, Prague; Základní škola Velká Dlážka/Elementary School Velká Dlážka, Přerov; Základní škola a Mateřská škola Helsinská/Elementary School and Kindergarten Helsinská, Tábor; Základní škola Valtice/Elementary School Valtice; Základní škola a Mateřská škola Pražská/Elementary School and Kindergarten Pražská, Znojmo; Základní škola Vajanského/Elementary School Vajanského, Skalica, Slovensko/Slovakia; Základná škola a Materská škola Školská/Elementary School and Kindergarten Školská, Žilina, Slovensko/Slovakia; Základná škola s Materskou školou Sibírska/Elementary School and Kindergarten Sibírska, Bratislava, Slovensko/Slovakia; Podmaniczky János Evangélikus Óvodaés, Budapest, Maďarsko/Hungary; Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola, Budapešť, Maďarsko/Hungary; Zespól Szskól Nr 10, Szkola Podstawowa, Vratislav/Wrocław, Polsko/Poland; Istituto Comprensivo Scarperia San Piero a Sieve Florence, Itálie/Italy
... mediálním partnerům/media partners:
Architekt – časopis roku 2013/Magazine of the Year 2013, Ekonom, Residence, Hospodářské noviny, iPrague, Metro, Můj dům, Stavba, Stavitel, Světlo, Style, iHned.cz, archiweb.cz, EARCH, kudyznudy.cz, Prague Events Calendar, ProPamátky, StavbaWEB, svetlo.info, Dopravní podnik hlavního města Prahy/the Transport Company of the City of Prague, MF Reklama Praha, Railreklam
... organizační tým/team:
Marie Benešová, Petr Ivanov, Ida Křížová, Sylvia Hanáková, Helga Hrabincová, Daniel Perogordo Madrid, Jaroslav Němec, Patrik Opěla, Michal Schneider, Věra Špáňová, Dovile Valenčiuté

Projekt Hravý architekt, který je součástí mezinárodní výstavy Architecture Week Praha, se zrodil v roce 2013 a již první ročník ukázal, že představit architekturu pomocí hry dětským divákům byl šťastný nápad. A to hned z několika důvodů. Jednak se na školách (a to nejen základních) děti o architektuře zase tak moc nedozví. A pokud ano, tak spíše údaje o významných stavbách nebo o architektonických slozích. Ale architekturu je třeba také vnímat, přemýšlet o ní, učit se jí pozorovat. Dalším důvodem je, že architektura nás provází celým životem a to doslova na každém kroku. Nepochybně nás ovlivňuje, i když si to úplně nepřipouštíme. Není pochyb o tom, že utěšená podoba měst, vesnic či krajiny je společným zájmem, a že se v této oblasti u nás i ve světě v období modernismu víc věcí pokazilo, než povedlo.

Umět vnímat architekturu, zajímat se o ni, odlišit vysloveně špatnou od lepší a poznat tu nejlepší, to jsou zdánlivě velmi obtížné úlohy. Ale ve skutečnosti to tak složité nemusí být.
Dovednosti vnímat tvary, barvy, proporce a jejich vzájemné vztahy jsou uloženy v každé lidské bytosti. Ovšem je nutné je rozvíjet a to nejlépe již ve věku tvárnosti a hravosti. A pokud možno způsobem, který nebude připomínat povinnost, dril nebo dokonce učení! Jsou věci, které je možné popsat snadno slovy a pak je ze slov i pochopit. Jsou však dovednosti, které je obtížné či téměř nemožné srozumitelně popsat pouhými slovy. Je třeba použít příklady, příběhy, obrazy, imaginace, hru. Ostatně proto v historii lidstva sehrála takovou úlohu hudba, poezie, drama či výtvarné umění. Pokud chceme v dětech probudit architekty, musíme s nimi na toto téma sehrát něco jako zábavné představení. Povídání ani mentorování nestačí. A co víc, tato hra musí bavit (a možná poučit) i nás, dospělé. Všichni si přece rádi hrajeme. Vy snad ne?

The project Playful Architect, which is a part of the International Festival Architecture Week Prague, was born in 2013 and already demonstrated in its first year that presenting architecture to the kids in a playful manner is a most joyful idea, and this is for several reasons. First, the schools (and not only elementary schools) don't teach children about architecture as much as other subjects. And when architecture is a part of the program, it is usually to talk about significant buildings or architectural styles, but is it necessary to perceive architecture, to think about it, to learn to see it. Secondly, architecture accompanies us through life, literally at every step. It undoubtedly affects us, even without us noticing. The comfort of the cities, the atmosphere of towns and the landscapes are a matter of common interest, and in this area of life, both locally and abroad, modernism has brought us more wrongs than rights.

The ability to perceive architecture, to be interested in it, to explicitly recognize the bad from the good and to have an idea of what is the best architecture seems to be a difficult task, but in fact it might not be so hard at all. The skill to perceive shapes, colours, proportions and mutual relations is present in every human being. It is necessary, however, to develop this skill at an age when the children are ductile and playful, and preferably in a way that will inspire responsibility, experimentation and finally learning! There are things that can be easily described with words, and from words comes understanding. However, there are other skills that are difficult or impossible to put in words. That's when we must use examples, stories, images, imagination, games... in the history of mankind, indeed, these tools have played their role in music, poetry, drama and other arts. If we want to wake up the architect inside the child, we have to make a game of it; talking or mentoring is just not enough. What's more, this game has to entertain (and educate) adults as well. Everyone does like to play, or don't you?

Architecture Week Praha 2014
Architecture Week Prague 2014

Úvodníky/Editorials **2**
Odbor památkové péče/Heritage Conservation Department 2
WHC UNESCO/WHC UNESCO 4
Asociace krajů ČR/Association of Regions of the Czech Republic 6
Pardubicky kraj/Pardubice Region 8
Ing. Petr Ivanov 12
Ing. Arch. Miroslav Řepa 13
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky /Ministry of Culture of the Slovak Republic 14
Ministerstvo dopravy ČR /Ministry of Transport of the Czech Republic 15
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy /Ministry of Education, Youth and Sport 16
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR /Ministry Of Regional Development Czech Republic 17
International Visegrad Fund 20
Národní památkový ústav/National Heritage Institute 21
Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska /The Association of Historical Settlements in Bohemia, Moravia and Silesia 22
Magistrát hlavního města Prahy /Municipality of the City of Prague 24

Města/Cities **25**
Statutární město České Budějovice /Statutory City of České Budějovice 25
Statutární město Frýdek-Místek /The Statutory City of Frýdek-Místek 26
Město Frýdlant/City of Frýdlant 34
Statutární město Chomutov/Statutory City of Chomutov 38
Město Jindřichův Hradec/The town of Jindřichův Hradec 39
Město Kadaň/City of Kadaň 40
Město Kutná Hora/City of Kutna Hora 44
Obec Lednice/Lednice Community 48
Město Valtice/City of Valtice 51
Město Mikulov/City of Mikulov 53
Městský úřad Moravská Třebová /The Town of Moravská Třebová 57
Statutární město Olomouc/Statutory City of Olomouc 58
Statutární město Pardubice/Statutory City of Pardubice 62
Město Písek/City of Písek 66
Magistrát hlavního města Prahy/Prague City Hall 70
Odbor památkové péče/The City of Prague Heritage Department 71
Ikoničtí architekti a jejich otisk na území dnešní Prahy/Iconic Architects and their Imprint on the Territory of Today's Prague 72
Městská část Praha 1/The City of Prague 1 77
Městská část Praha 3/Municipal District of Prague 3 78
Městská část Praha 6/City district of Prague 6 82
Městská část Praha 7/Municipal District of Prague 7 85
Statutární město Přerov/Statutory City of Přerov 86
Městský úřad Tábor/The City of Tábor 90
Městský úřad Znojmo/The City of Znojmo 91
Městský úřad Chrudim/The City of Chrudim 96
Josip Plečnik: Skici/Josip Plečnik: Sketches 98
Le Corbusier: Chandigarh 100
Světoví architekti o architektuře /World Architects about Architecture 102
Slavné vily metropolí střední Evropy v Praze 2014/Famous villas of the capitals of Central Europe – in Prague, 2014 104
Architektura v prostoru a čase/Architecture in Space and Time 106

Státy/Countries **130**
Arménie/Armenia 130
Bosna a Hercegovina/Bosna and Herzegovina 134
Mostar a Stari most: Neobjevené poklady Evropy Mostar and the old bridge: Europe´s undiscovered treasures 135
Brazílie/Brazil 137
Ikony brazilské architektury/Icons of Brazilian architecture 138
Bulharsko/Bulgaria 144
UNESCO – Bulharské památky v detailu i celku, výstava fotografií Ivo Chadžimiševa/UNESCO – Bulgaria sights in detail as a whole, an exhibition of photographs by Ivo Chadžimišev 148
Dánsko/Denmark 150
Estonsko/Estonia 154
Francie/France 160
Chile/Chile 165
Chorvatsko/Croatia 166
Itálie/Italy 172
Izrael/Israel 180
Maroko/Marocco 186
Mexiko/Mexico 188
Peru/Peru 194
Polsko/Poland 195
Rakousko/Austria 204
Rumunsko/Romania 208
Slovensko/Slovakia 212
Slovinsko/Slovenia 218
Španělsko/Spain 224
Švýcarsko/Switzerland 231
Turecko/Turkey 234
USA/USA 238
Valonsko-Brusel/Wallonia-Brussels 246
Venezuela/Venezuela 250
Vlámsko/Flanders 254

Rozhovory/Interview **258**
Řízení letového provozu ČR 258
Porsche Česká republika 260
Penta Investments 262
České dráhy 264
Národní technické muzeum 266
Sekyra Group 268

Výstavy/Exhibitions **270**
Architektonický ateliér Radana Hubičky 270
ATELIER 6, architektonická kancelář 270
Atelier Štěpán 271
Bogle Architects 271
Cigler Marani Architects 272
DaM, architektonická kancelář 272
Penta Investments 273
Sekyra Group 273
Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR /Association for Urban and Regional Planning of the Czech Republic 276
Stavba roku 2014/The Building of the year 2014 278
Fotografie z výstav/Photos from exhibitions **286**
Základní informace a poděkování Basic information and thanks **294**
Obsah/Contents **298**

LÁZEŇSKÝ , SPORTOVNÍ A UBYTOVACÍ KOMPLEX PROTĚŽ V JANSKÝCH LÁZNÍCH

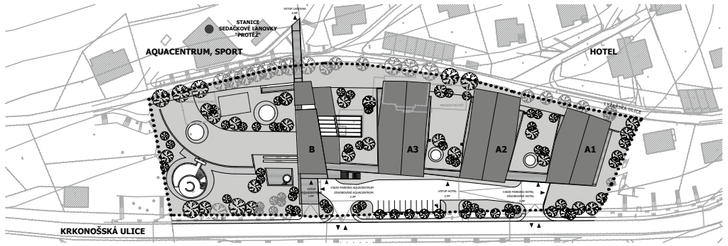

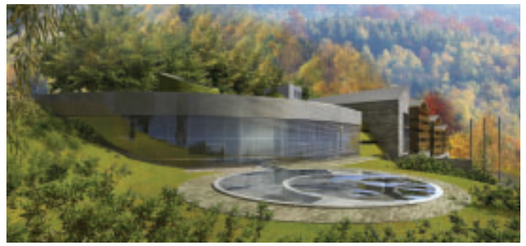

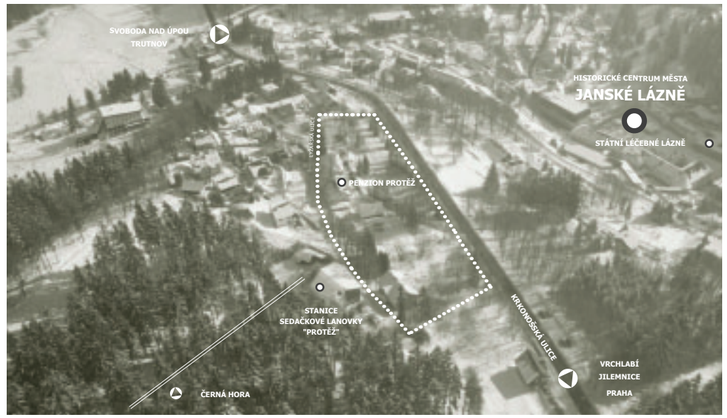

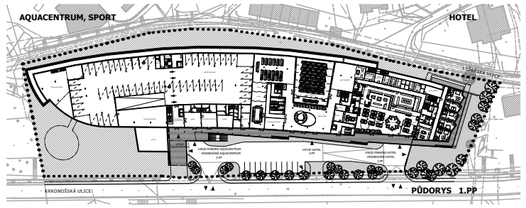

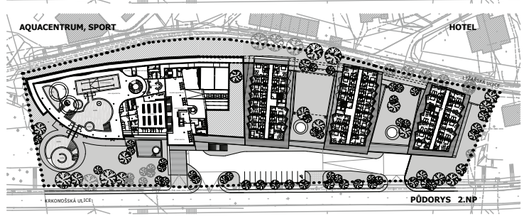

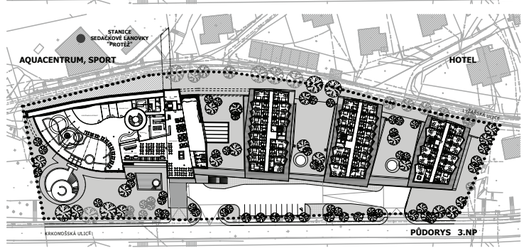

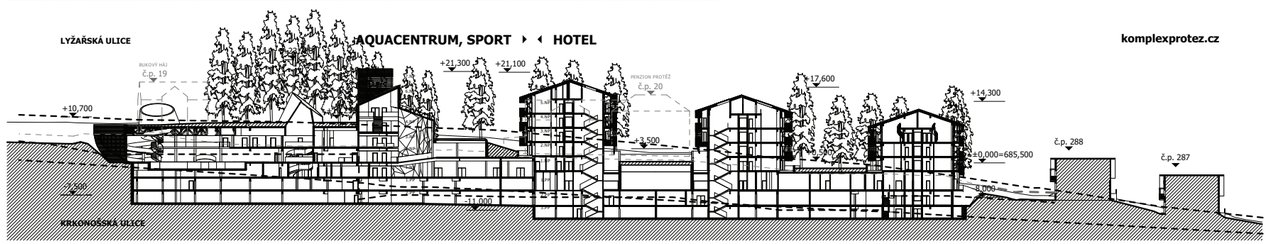

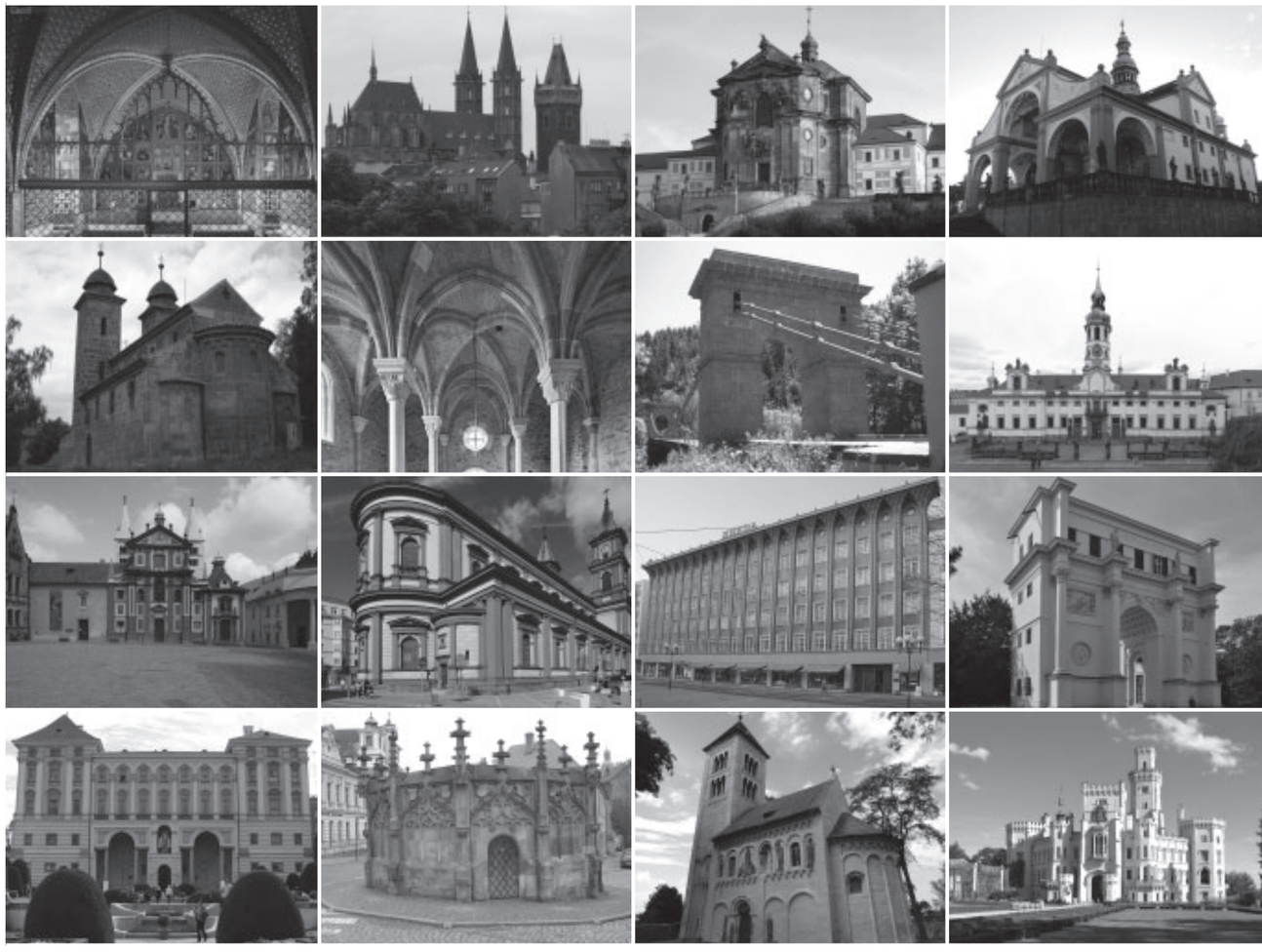

Publikaci Architecture Week 2014 vydává společnost Czech Architecture Week, s.r.o.
Editor: Helga Hrabincová
Redakce: Helga Hrabincová, Jitka Pálková, Michal Schneider, Sylvia Hanáková
Překlady: Tereza Fendrychová, Dáša Mamudo, Radovan Charvát, Miluše Kandersová, Daniel Perogordo Madrid
Logo & design © Czech Architecture Week s.r.o.
Grafické zpracování a předtisková příprava: SIGIT, spol. s r. o.
Foto na titulní straně: archiv Architecture Week Praha

Změna programu vyhrazena.
Úroveň reprodukcí je dána kvalitou tiskových podkladů dodaných jednotlivými subjekty, které jsou v katalogu zastoupeny.
Všechna práva vyhrazena. Žádná část tohoto katalogu nesmí být reprodukována, kopírovaná a elektronicky šířena bez písemného souhlasu autorů.